د افغانستان کالنۍ

۱۳۳۴

د مطبوعاتو مستقل ریاست

د نشریاتو لوی مدیریت

ALMANACH DE KABOUL

1955 - 56

دافغانستان کالنی

۱۳۳٤

دامتیاز خاوند :

د نشراتو اوی مدیریت

مسؤل مدیر:

سراج الدین وهاج

دافغانستان ۳٤ کالنۍ

په دغه وخت کې چه دافغانستان کالنۍ يوې نوې مرحلې ته ورننوځي، دهېواد دکارونو په هراړخ کې ډول ډول تحولات هم څرګند شوي دي اودتکامل دقانون په اساس ددغې ارغوني خاورې دفعاليت څرخونه د هغې دسترو مېړونو اوهغو ځوانانو، چه يې زړونه له هيلونه ډک دي، دمټ په زور او د تفکر په قوت په ډېره چالاکۍ ـ هغه چالاکي چه عامل دارتقا عالي اولوړ مقام ته رسوي ـ په ګرځېدو او حرکت کې دي.

بنا فلي لوستونکي چه غواړي دګران هېواد، ديوه کال لنډه کره ـ وړه ددغې خپرونې په پاڼو کې ولولي، وروسته له لوستلو به يې انصافاً په حرکت، ارتقايي سير او دهېواد دکارونو په ښکاره پرمخ تګ وګايه پوري پوه او تأثرات به يې ورو ورو په شوق، حرارت او اميد بدل شي.

په دغه کال کې دکړو وړو اوفعاليتونو ګراف، دپښتون دسپېڅلي ولس ويښوالی او دخپل ګران پاچا په مشرۍ د موفقيت او برياليتوب په لاري به وړاندې تګ څرګندوي اودهېواد ډېر نژدې راتلونکي عمومي نهضت اودقوم دسعادت او نېک مرغي زېري راباندې کوي.

هېواد، دخپلو پوهو او ځلمو زامنو پاتو اوسترو مجاهدو اوکارونو ته اړه لري، موږ يقين لرو چه که په همدې تناسب دفعاليتونو په اندازه کې دتوجه وړ زياتوالی راشي، په پای کې به برياليتوب اومظفريت شهی لاس ته راولو اودنړۍ پرمخ به دوړاندې تللو ولسونو په لړکې، نېک مرغه او بريالي يو.

(وهاج)

والاحضرت شهزاده داؤدجان پښتون یار

والا حضرت شهزاده شاه محمود

قسمتی از فرمایشات

اعلیحضرت معظم همایونی

موقع افتتاح دورهٔ نهم شورای ملی

آسایش ملت

چون یگانه منظور ما سربلندی و آسایش ملت ماست امیدواریم بتوفیق پروردگار و همکاری مردم و باموجودیت نظامی که تأمین عدالت فردی و اجتماعی میباشد و بارویکار آوردن آن روشهای اقتصادی که سویهٔ زندگانی مردم را بهتر میگرداند این مقصود ما بر آورده شود.

برای سعادت بشر

حکومت بحیث یك عضو صادق باموسسهٔ ملل متحد همکار بوده و از هر گونه اقدامات جهت تقویهٔ صلح جهان و تخفیف کشیدگیهای بین المللی پشتیبانی نموده است.

تهدید صلح جهانی از ناحیهٔ تسلط انسان بر قوای هستوی که مایهٔ اضطراب بشریت گردیده مانند سائر ملل و مردم دنیا ما را به اندیشه

افگنده است آرزو مند و امیدواریم که دول بزرگ حیات گرانبهای بشریرا بتباهی نسپرند واین قوه هارا بخیر وسعادت خود وهمنوعان خود به کار اندازند.

پشتیبانی ازحق مسلم پښتونستانی ها

افغانستان پشتیبانی ازحقوق مسلم پښتونستان را که مطالبهٔ آن ازطرف مردم پښتونستان متکی به مقررات اسلامی واصول بین المللی واساسهای متین حقوق بشر بوده وموافق بروحیهٔ عصریست که زندگی میکنیم درحیات بین المللی خودجزء تعهدات اخلاقی خویش میداند.

موقع افتتاح سی وهفتمین جشن آزادی

بیداری ملت

درجهان امروز که دوام هستی وحقوق ملل درسایهٔ صلح وسلام تأمین میگردد وپایهٔ دانش اجتماعی معیار لیاقت شمرده میشود آنچه برامیدهای ما می افزاید این است که ملت ما درمواقع بسیار نازک وظائف اجتماعی خودرا میشناسند ودرانجام آن باضمیر مطمئن وعزم استوار اقدام میکنند، همکاری های ملت با حکومت پیوسته این قضیه را ثابت گردانیده است.

اعتلای مملکت

برداشتن قدم های جدی واساسی که برای اعتلای امروز وفردای مملکت لازم است ایجاد عواملیکه نسل جوان را نیرومند گرداند آرزوی نخستین ماست .

یگانه وسیلهٔ برقراری صلح جهان

امیدی که دنیارا به مفاهمهٔ بهتر و بیشتر نوید میدهد، اعتماد مارا به این امر قویتر میگرداند که بشریت به وظائفیکه کرامت انسانی ادای آنرا واجب ساخته توجه دارد استقرار عدالت اجتماعی واحترام حقوق بشری یگانه وسیلهٔ برقراری صلح جهان است حکومت افغانستان در مقابل هر موقعیت اتخاذ تدابیر لازمهٔ را در نظر داشته وخواهد داشت ومطمئن هستیم که درهرموقع ودرمقابل هرگونه مشکلات حوادث تدابیر حکومت با نیات حسنه توام باشد .

موقع عید قربان

قربانی های فردی

قربانی در راه خدا قربانی برای سعادت جمعیت قربانی برای آسایش فرد به پیروی ازین تعلیمات عالی خالص ترین وظیفهٔ مسلمانان شمرده میشود ما باید بادرك این حقیقت وظائف خود را درین راه خالص تر وصمیمی تر گردانیم و برای برآورده شدن این آرزوها قیمت بیشتری را به قربانی های فردی قائل باشیم

داوری ملت

مملکت ما از ادوار باستان قضایای بزرگ را به جرگه های بزرگ فیصله نموده و همیشه مسائل مهم اجتماعی را بداوری ملت ارجاع کرده است.

سیاست دولت

سیاست دولت ما همیشه متکی بر حقیقت و موید تأمین صلح و آرامش بشریت بوده و برا ساس اصل هائی بنا یافته که جهان امروز بغرض تامین کرامت انسان وسعادت کتله های بشری خواهان آن است.

ښاغلی سردار محمد داؤد د افغانستان فعال صدراعظم

مختصری در بارهٔ مجالس شوری و اعیان

شورای ملی

افغانستان

ملت افغانستان بر اساس رسوم، عنعنات وسنن تاریخی درهمهٔ ادوار تاریخ امور مهمهٔ انفرادی واجتماعی ملی ومملکتی را از راه مجالس می فیصله کرده است. چنانچه جرگه های ملی که همین اکنون هم در اکثر نقاط مملکت بملاحظه می رسد، شاهد مدعاست؛ اما وقتی لازم شود تاریخچهٔ مجالس ملی را در افغانستان، بشکلی که در دنیای دیگر وجود دارد مطالعه کنیم، دیده میشود که مجالس تقنینیه در افغانستان بصورت رسمی ، قبل از عصر اعلیحضرت امیر حبیب الله خان شهید، وجود نداشت .

درین وقت است که اولین مجلس بنام «مجلس شوری» در افغانستان تأسیس شد که اعضای این مجلس مشتمل از شهزاده ها و اراکین مملکت بوده، مسایل مهمه درین مجالس بحضور خود پادشاه یا نایب السلطنه غور ومورد تدقیق وفیصله قرار می گرفت .

در زمان اعلیحضرت امان الله خان مجلسی بنام «شورای دولت» تأسیس شد که اعضای آن عدهٔ انتسابی وعدهٔ هم انتخابی بودند .

تعداد أعضای منتخبه به تناسب بزرگی تشکیل ونفوس از هر ولایت از یك الی پنج نفر بود، بالاخره در مجلس لوی جرگه، تاریخی چهارشنبه ۱۸ سنبله ۱۳۰۹ شمسی از طرف اعلیحضرت محمد نادرشاه شهید سعید، اساس مجلس شورای ملی موجوده در افغانستان گذاشته شد .

چنانچه این مجلس بتاریخ دوشنبه ۱۴ سرطان ۱۳۱۰ از طرف اعلیحضرت ممدوح بحضور منتخبین و وکلای دورهٔ اول شورای ملی افتتاح شد. امسال که بیست

وشش سال از تاریخ افتتاح آن میگذرد، اولین سال دورهٔ نهم وکلای شورای ملی است.

وکلای این مجلس نظر باصول نامهٔ اساسی افغانستان، در هرسه سال یکبار انتخاب می‌شوند و تعداد اعضای مجلس نظر به تشکیلات مملکتی واصولنامهٔ انتخابات وکلای شورای ملی، تعیین‌شده است. رؤسای شورای ملی درادوار مختلف ازینقرار اند:

۱- دوره اول، دوم سوم وچهارم وپنجم ښاغلی عبدالاحد
۲- دوره ششم ښاغلی سلطان احمد
۳- دوره هفتم ښاغلی عبدالهادی داوی
۴- دوره هشتم ښاغلی عبدالرشید
۵- دوره موجوده ښاغلی محمد نوروز

اصولنامه اساسی افغانستان، این مجلس را چنین معرفی میدارد:

تشکیلات مجلس:

مادهٔ (اصول اساسی) ۲۸ - این مجلس تمام وکمال مرکب از افرادی است که درامور معاشی وسیاسی افغانستان مشارکت دارند، یعنی نماینده قاطبهٔ اهالی مملکت است.

۲- ترکیب وتشکیل مجلس شوری ملی از وکلایی است که از ولایت کابل وسایر ولایات وحکومات وعلاقه داریها منتخب میگردند و محل انعقاد آن در پایتخت است.

۳- تعداد وکلای شورای ملی در اصولنامه مصوبهٔ انتخابات درج وتعیین گردیده است.

۳۱- موعد انتخاب وکلای این مجلس در جمیع ادوار سه سال است وشروع دوره اول اعتباراً از روز افتتاح شورای ملی است ومقرر است که بعد سرآمد هرسه سال، وکلاء مجدداً انتخاب شوند.

انتخاب کننده گان دراینکه بخواهند وکلای سابقه را تکرراً انتخاب کنند درصورت رضائیت مختارومخیر ند .

۳۲- اوقات تعطیل وموعد اشغال شورای ملی دراصولنامه داخلی مجلس مشخص ومحدود کرده شده .

در اثنای تعطیل اگرحکومت بوضع کدام اصولنامه ضرورت حس کند این اصولنامه موقتاً ازطرف حکومت تصویب وبموجب فرمان پادشاهی تعمیل میشود در موقع اشغال اگر اصول مؤقتی ازطرف شورای ملی تسلیم کرده شددراعداد اصول دائمی ادخال والا ازطرف مجلس مذکور تعدیل یا تردیدمی شود .

۳۳-مجلس شورای ملی برای تحقیق وفیصله مسائل مهمه درهنگام تعطیل هم دائر شده می تواندوهرگاه بجهت فوت مسئله مبحوث عنها فرصت اجتماع عموم ممکن نشود تنها بحضور وکلای مرکزوقریب مجلس شورای ملی انعقاد می یابد .

۳٤-وقتی بمذاکرات آغاز می‌شود که اقلاً مناصفه اعضا حضور داشته باشند وفیصله مقررات آن هم باساس اتفاق یااکثریت آرا است .

۳۵-مجلس شورای ملی درموقع افتتاح هریك ازادوار خود به پیشگاه پادشاهی عرض وتبیین داده وازطرف قرین الشرف همایونی ایجاب میکردد .

۳٦- ابتداء اعضای شامله مجلس به ترتیب مذیله سوگند یاد می نمایند وقسمنامه را امضاء می کنند .

قسمنامه

۳۷- ما امضا کننده گان ذیل ازجهت اعتماد یکه ملت وحکومت برما نموده بخداوند عظیم وقرآن کریم سوگند می نمائیم برای ملت وحکومت خود صادق میباشیم .

۳۸- اعضاء مجلس شورای ملی دراظهار رای درمجلس شوری بحضور جمیع وکلاء آزاد وازهرگونه اعتراض مصئو نند .

۳۹ـ کافه مذاکرات شوری ملی باعث که نتیجهٔ آن بمنصهٔ اجراء گذاریده می‌شود، وعلنی است نمایندگان جراید ومعاینه درتحت قیودات اصولنامهٔ داخلی مجلس تنها حق حضور واستماع مذاکرات رادارند .

وظـایف

٤٠ـ مجلس شورای ملی اموری داخلی خودرامثل انتخاب رئیس اول وثانی هیئت تحریر وسائر اجزاء اصول مذاکرات وشعبات وغیره براساس اصولنامه داخلی دایر خواهد کرد .

٤١ ـ کلیه اصولات وضوابطیکه وضع موجودیت آن برای تشئید مبانی حکومت وانتظام امور مملکتی لازم باشد بتصویب مجلس شورای ملی می‌رسند.

٤٢ـ تسویه امور مالی ردیا قبول عوارض وفروعات وهم‌میمزیهای جدیده که دولت اقدام نماید به تصویب مجلس شوری خواهد بود ،

٤٣ـ تدقیق وتصویب بودجهٔ مملکت بعد از ترتیب وپیشنهاد وزارت مالیه ازوظایف شورای ملی است .

٤٤ـ وضع اصولنامه جدید یا تغیر وفسخ قوانین مقرره به تصویب شورای ملی صورت خواهد گرفت خواه لزوم آن ازمجلس عنوان وخواه ازطرف وزرا اظهار شده باشد .

٤٥ـ تصویب امتیاز تشکیل کمپانی ها شرکت های عمومی ازهرقبیل وهر عنوانکه باشد ازطرف شورای ملی خواهد شد ؛

٤٦ـ عقدمقاولات ومعاهدات اعطای امتیازات (انحصار) اعم ازتجارتی وصنعتی وفلاحتی وغیره خواه از طرف داخله باشد ویا خارجه به تصویب مجلس شورای ملی می‌رسد .

۴۷ـ استقراض دولتی اعم از اینکه از داخله وخارجه بهر عنوان واسم که باشد به اطلاع وتصویب مجلس شورای ملی کرده خواهد شد .

۴۸ـ تمدید خط آهن وشوسه به پول دولت ویا بخرج شرکت ویا کمپانی های خارجی تماماً به تصویب مجلس شورای ملی است .

۴۹ـ مجلس شورای ملی حق دارد که در اوقات لازمه عریضه به پیشگاه همایونی تقدیم دهد اما تقدیم این عریضه بهمه حال به توسط هیئت مرکب از رئیس وشش نفر اعضاء که سایر طبقات از بین خود انتخاب می کنند خواهد بود ووقت شرفیابی حضورهم اولاً توسط وزارت دربار استیزان میشود.

۵۰ـ وزرا برای استماع مذاکرات درجلسات شورای ملی حضور بهم رسانده می توانند و نیز حق دارند که درصورت لزوم به اجازه رئیس مجلس برای مذاکره وتدقیقات امور توضیحات بدهد ، در مجلس برای حضور وزرا موضع معینه می باشد .

۵۱ـ هرگونه قوانین جدیده که وضع آن احتیاج حس شود از طرف وزارت تجویز وانشاء گردیده توسط وزرا ویا صدر اعظم بمجلس شورای ملی اظهار میشود وبعد از تصویب مجلس به صحهٔ پادشاهی مزین گشته قابل تعمیل میگردد .

۵۲ـ لزوماً رئیس مجلس میتوانند که شخصاً یا به پیشنهاد ده نفر از اعضاء مجلس ویا وزیری بدون حضور نمایندگان جراید ومعاینه کنندگان اجلاس محرمانه تشکیل دهد و نیز میتوانند انجمن محرمانه مرکب از یك عده منتخبین اعضاء مجلس که اعضاء سایره مجلس حق دخول در آن نداشته باشند ترتیب نماید مگر نتیجه انجمن ویا اجلاس محرمانه وقتی مرعی خواهد بود که درهردو صورت مسئله مبحوث عنها بحضور سه ربع از منتخبین مطرح

مذاکره شده و به اکثریت آراء قبول شده باشد، در صورتیکه مطلب درانجمن محرمانه قبول شود در مجلس عنوان نخواهدشد ومسکوت عنهه خواهدماند.

۵۳ـ درصورتیکه مجلس محرمانه بخواهش رئیس دایر شده باشد اگر از مذکرات را تا اندازهٔ مناسب به اطلاع عموم برساند اختیار دارد، اما اگر تشکیل مجلس به تقاضاء وزیری بوده است در آن صورت افشاء مذاکرات هم وابسته به اجازهٔ خود وزیر خواهد بود.

۵٤ـ وزراء مطلب اظهار نمودگی خود را ولو هرقدر بروی مباحثه شده باشد حق دارند که از مجلس مسترد کنند اما اگر اظهار ایشان بخواهش مجلس بوده است برای استرداد مطلب موافقت مجلس هم شرط است.

۵۵ـ اگرلایحه اظهار نمودگی وزیر رامجلس قبول بنماید باملاحظات خود عودت خواهد داد این لایحه وقتی به مجلس ثانیاً اظهار خواهد شدکه وزیر ملاحظات مجلس راردیاقبول نماید

۵٦ـ اظهار رای از طرف اعضاء مجلس شوری ملی راجع به تردید یاقبول مطلب واضح ویا تصریح می‌شودوهیچ کس نمی‌تواند ایشان را بدادن رای خویش تحریص یا تهدید نماید. اظهار رد یا قبول اعضاء مجلس بعلامات ظاهری امثال ورقه سیاه وسفید بوده محل ادراک وافادت نماینده گان جراید ومعاینه کنند گان خواهد بود.

عنوان مطالب ازطرف مجلس

۵۷ ـ هریك ازمطالبیکه ازطرف اعضای مجلس عنوان می‌شود آنوقت قابل مذاکره خواهد بود که اقلاً ربع اعضاء مذاکره مطلب مذکور را تصویب بدارند دراین صورت عنوان مذکور کتباً برئیس مجلس تقدیم می‌شود واگر رئیس مجلس آن لایحه را بدواً درانجمن تحقیق تحت تدقیق بگیرد میتواند.

۵۸ ـ یك عده از اعضاء شورای ملی که با نتخاب سایر اعضا وتصویب رئیس شوری منتخب و تجزیه می‌شود، بنام «انجمن تحقیق» سنجش های ابتدایی، مسایل واردهٔ شوری را دقت نموده، از آن جمله مواد قابل ذکر مجلس را همراه یك لایحه نظریهٔ خود، برئیس مجلس پیش می دارند و باجازهٔ رئیس، مطرح مذاکره میشود.

ومواد یکه اکمال بخواهد یا مذاکرهٔ مجلس را ایجاب نکند، با اسباب موجبه آن از طرف رئیس بوزارت منصوبه‌اش اعاده می‌شود اعضای انجمن تحقیق، قلیلاً ده نفر خواهد بود.

۵۹ ـ مطالبیکه نظر به اصل (۵۷) در مجلس عنوان می شود، اگر متعلق بیکی از وزراء باشد، دروقت مذاکره وتدقیق لایحه مذکور، چه در انجمن تحقیق و یا در مجلس باید بوزیر متعلقه اش خبر داده‌شود که شخصاً خودش حاضر شود و یا معین خود را بفرستد؛ و یك نقل لایحه وضمایم آن را باید مجلس قبل از احضار وزیر و یا معین برای مسبوقیت شان، از ۱۰ الی ۱۵ روز باستثنای مطالب ضروری بوزارت منسوبه ارسال دارند.

۶۰ ـ در صورتیکه وزیر بنا بر کدام مصلحتی در مطالب معنون از طرف مجلس موافقت نتواند، لازم است معاذیر خویش را مواجهةً تصریح ومجلس را قانع بسازد.

۶۱ ـ وزیری که مجلس شورای ملی از وی توضیحات بطلبد، در جواب ناگزیر و مسؤل است وبدون عذر مواجهه وعلاوه از اقتضاء به تعویق وتأخیر جواب هم مجاز نیست، الا در صورتیکه مطلب محرمانه ودراخفای آن برای یك مدت صلاح ملت ودولت باشد، اما بعد از موعد معینه با براز مطلب مذکور بحضور مجلس مکلف است.

۶۲ ـ عرض شخصی افراد تبعه که بدوایر رسمیه تا مرکز وزارت منسوبه فور آن نشود، ذریعهٔ وکیل محلی خود شامل مجلس شوری عرض واستغاثه

کرده می توانند، از ریاست شوری این قسم عرایض برای غور و تحقیق بمقام صدارت فرستاده می‌شود.

۶۳- در وقت رحلت پادشاه اگر مجلس شورای ملی تعطیل باشد، حتماً انعقاد خواهد شد. انعقاد مجلس از فوت پادشاه باید زیاده از بیست روز معطل نشود.

۶۴- قبل از رحلت پادشاه، اگر دورهٔ وکلاء تمام‌شده باشد و در موقع رحلت دیگر وکلاء تعیین نگردیده باشند، مجلس بوجود وکلای دورهٔ سابقه انعقاد می‌یابد.

۶۵- موادیکه در مجلس شورای ملی تصویب می‌شود باید با حکام دین مبین اسلام و بسیاست مملکت مخالفت نداشته باشد.

۶۶- مصوبات و قرارهای مجلس شوری بالعموم بعد از امضاء ذات شاهانه در موقع اجراء گذارده می شود.

مجلس اعیان

این مجلس برای باراول درسال ۱۳۱۰ تاسیس وبتاریخ (۲٤) عقرب ۱۳۱۰ ازطرف اعلیحضرت محمدنادرشاه شهید رحمة الله علیه افتتاح شد .

اعضای این مجلس درصورت لزوم از ٤٥ تا ٥٠ نفراست .

قانون اساسی افغانستان مجلس اعیان را چنین معرفی میکند :

٦٧ ـ مواد اصول اساسی مجلس اعیان مرکب است از اشخاص تجربه کنار وبا بصیرت که رسماً ازطرف قرین اشرف پادشاهی انتخاب و تعیین شوند مرکز انعقاد آن کابل است .

٦٨ ـ تصویب اصول موضوعه متعلق است بـه مجلس شوری و اعیان. پیشنهاداتیکه ازطرف هیأت وزراء دراین مجلس عنوان میشودبعد ازمناقشه ومذاکره باکثریت تصدیق وبغرض تصویب به مجلس شوری ملی فرستاده میشود بـه عکس آن مواد مصوبـهٔ شوری ملی در مجلس اعیان مـلاحظه وتصویب میگردد .

٦٩ ـ در وقت افتتاح مجلس شوری ملی اگرمجلس اعیان منعقد نشده باشد مصوبات مجلس شوری ملی معطل نمی ماند و بعد از صحهٔ همایونی درمعرض اجراگذارده میشود .

٧٠ ـ مطالبی که درمجلس اعیان تصویب و بمجلس شوری ملی فرستاده میشود درصورتیکه به مجلس شوری ملی قبول نشود نظر به اهمیت مطلب مجلس دیگری مرکب از یك عده اعضاء مجلسین تشکیل میگردد. تعداد اعضاء این مجلس که بالتساوی انتخاب میشوند قلیلاً بیست نفر خواهد بود مجلس به مسألهٔ متنازع فیه غور و دقت نموده رأی خود را بمجلس شوری ملی ارائه می دهند اگر بررأی مجلس منتخبه شوری ملی موافقت نکرد موضوع بحضور ملوکانه معروض میگردد وباراده سنیه فیصله میشود .

دملي شورى

تشکيل :

رئيس	ع ، ج ، س ، ا محمد نوروز
لمړی معين	ع،ص مولوی صالح محمد
دوهم معين	ع،ص حاجی فقير محمد «شفا»

لمړی منشی،

بناغلی محمد رحيم «شيدا»

دوهم منشی،

بناغلی محمد کبير «عبرت»

دليکنې او مجلس د الوی

مديريت کفيل،

ص محمد داؤد

دکميسيو نو دمديريت کفيل

ص زين العابدين «جمالی»

د تبليغا تو او نشرا تو دمديريت

کفيل ص حفيظ الله «منير»

داجرائيي او ماموريتو دلوی

مديريت کفيل ص عبدالصمد — ع ، ج ، س ، ا بناغلی محمد نوروز

د اوراقو د مديريت کفيل ص فيض محمد

امور ریاست شوری

اجراآت سال اول دورهٔ نهم شورای ملی درسال ۱۳۳۴ مجلس بدو قسمت که یکی آن مربوط داخلی شورا و دیگرش مربوط بامور دولت بوده حسب ذیل است :

الف :- مربوط بامور داخلی شوراء .

۱- تصویب مؤرخ ۲۷ جوزا ۳٤ مجلس عمومی :- راجع به تعیین بناغلی مولوی صالح محمد خان وکیل مرکز قندهار بحیث رئیس مؤقت .

۲- تصویب مؤرخ ۲۸ جوزا ۳٤ مجلس عمومی راجع به تعیین کمیسیون تدقیق. وثایق واعتبار نامه ها - مرکب ازسه ، سه نفر وکلای ولایات ودو، دو نفر ازوکلای حکومات اعلی که جمله ۳۳ نفر بوده برای مطالعه وتدقیق وثایق واعتبار نامه های وکلای دورهٔ نهم .

۳- تصویب مؤرخ ۳۰ جوزا ۳٤ مجلس عمومی :- راجع به غور وتائید فیصلهٔ مورخه ۲۸ جوزا کمیسیون تدقیق وثایق درخصوص تعیین هیأت رئیسه کمیسیون مذکور عبارت انداز :

بناغلی محمد ایوب وکیل تالقان بحیث رئیس و بناغلی جها ندار شاه وکیل ده سبز بحیث معاون رئیس وبناغلی محمد محسن وکیل موسی قلعه وبناغلی هدایت الله وکیل کوز کنر بحیث منشی های آن و فیصلهٔ مورخ ۲۹ جوزا کمیسیون وثایق درمورد آنکه باساس تاریخ ورود اعتبار نامه وثایق و اعتبار نامه های وکلای دورهٔ نهم تحت تدقیق کمیسیون قرار گیرد و فیصله دیگر مؤرخ ۲۹ جوزا کمیسیون وثایق که در مورد تثبیت

وثایق واعتبار نامه های چهل نفر از وکلاء بود .

٤- تصویب مؤرخ ۳۱ جوزا ۳٤ مجلس عمومی :- راجع به غور وتائید فیصلهٔ بعد از ظهر مؤرخ سه شنبه ۳۰ جوزا کمیسیون تدقیق وثایق که در مورد تثبیت وثایق و اعتبار نامه های شصت نفر وکلاء بود .

٥- تصویب مؤرخ بعد ازظهر ۳۱ جوزا ۳٤ مجلس عمومی :- راجع به تائید فیصله ساعت ۸ الی ۱۱ قبل از ظهرمؤرخ ۳۱ جوزا کمیسیون تدقیق وثایق واعتبار نامه های ۳٦ نفر وکلاء و وثیقهٔ یکنفر وکیل دیگر بوده که مجموعاً عبارت از ۳۷قلم میشود .

٦- تصویب مؤرخ ۳۲ جوزا ۱۳۳٤ مجلس عمومی راجع به کمیسیون نظارانتخابات هیأت رئیسه دایمی دورهٔ نهم شورایملی مرکب از یك یك نفر وکلای ولایات وحکومات اعلی که جمله ۱۳ نفر بود .

۷- درمورد انتخابات دایمی شوراء که بمجلس رأی گیری مخفی بعمل آمده ودر نتیجه ازجملهٔ کاندید های ریاست که بناغلی میرعلم خان وکیل پغمان وبناغلی محمد نوروزخان وکیل کلنگار بودند- بناغلی محمد نوروزخان نمایندهٔ اهالی کلنگار باکثریت آراء بحیث رئیس انتخاب گردید .

۸- تصویب تاریخی ۲ سرطان ۳۲ مجلس عمومی در مورد انتخابات معینان ریاست بعد رأی گیری مخفی ازمجلس در نتیجه ازجملهٔ پنج نفر کاندید های معینی بناغلی مولوی صالح محمد وکیل مرکز قندهار بحیث معین اول و بناغلی حاجی فقیر محمد (شفاء) وکیل مرکز کابل بحیث معین دوم باکثریت آراء انتخاب شدند .

۹- درمورد انتخابات منشی های شوراء بعدرأی گیری مخفی ازمجلس در نتیجه ازجمله چهار نفرکاندیدهای منشی گری، بناغلی محمدرحیم (شیدا) وکیل مرکزمیمنه بحیث منشی اول- وبناغلی محمد کبیر (عبرت) وکیل خلم مزار شریف بحیث منشی دوم به اکثریت آراء انتخاب شدند .

۱۰- تصویب ٤ سرطان ۳٤ مجلس عمومی راجع به غور وتائید فیصلهٔ

مؤرخ ۴ سرطان کمیسیون تدقیق وثایق از ینکه وکلاییکه دربرج حوت ۳۳ ویادربرج حمل ۳٤ انتخاب شده معاش شان ازاول ثور ۳٤ ووکلاییکه دربرج ثوروياما بعد آن انتخاب شده ويا ميشوند معاش شان از تاريخ انتخاب اجرآ وكرايه خانه وكلاء . آنهائيكه دربرج حوت وحمل اعتبار نامه هاى خودرا بشوراء تقديم كرده اند از تاريخ اول ثور و وكلائيكه در برج ثورويا ما بعد آن بشوراء حاضر شده وميشوند كراية خانة شان از تاريخ ورود اجرآ شود .

۲ - باساس مادة ۳۱ اصول وظايف داخلي شورآ براى وارسى سنجش هاى ابتدائى امور حكومت كه بشورا رسيده ويا ميرسد مذاكره بعمل آمده و در نتيجه هشت كميسيون تشكيل وتعين شده كه عبارت است از (كميسيون وضع - تفسير وتغيير قوانين - كميسيون امور داخله - سمع شكايات وامور قبايل - كميسيون امورمالى - بودجه واقتصاد - كميسيون امور خارجه - كميسيون اداری وزارت عدليه - كميسيون امور وزارت دفاع ملى - كميسيو ن معارف - صحيه ومطبوعات - كميسيون مخابرات - فوايدعامه - معادن وزراعت .)

۱۲- راجع به انتخاب و تعيين اعضاى كميسيون هاى هشت گانة شورى ازوكلاى ولايات وحكومات اعلى .

۱۳- تصويب مؤرخ ٥ سرطان ۳٤ مجلس عمومى اجراى تحليف از طرف وكلاى دورة نهم شورا بعلى باساس حكم مادة (۳۷) اصولنامة اساسى .

۱٤ - راجع به غور تائيد تصاويب كميسيو ن هاى هشت گانه شورآ درمورد انتخاب هيأتهاى رئيسة كميسيونها كه درهريك از كميسيون هاى مذكور باستثناى (كميسيون مالى وبودجه) يكنفر رئيس ويكنفر معاون ودونفر منشى انتخاب شده است .

۱٥ - راجع به تعيين روزهاى كار مجلس عمومى وكميسيونهاى هشت گانة باين ترتيب روزهاى يكشنبه وسه شنبه مجلس عمومى وروزهاى ٤ شنبه -

چهارشنبه و پنجشنبه کمیسیون های هشت گانه ـ و اگر درظرف هفته مجلس عمومی برای سه روز معینه کار نداشته باشد و بکمیسیون ها کار باشد درهفته دوروز دیگر کمیسیونها نیز کار کرده میتوانند.

۱۶ ـ تصویب مؤرخ ۲٤ سرطان مجلس عمومی درمورد تعیین یك کمیتهٔ فرعی مرکب از پانزده نفر وکلاء برای تدقیق ومقا همه با نمایندهٔ دولت دراطراف یادداشتها ییکه ازطرف اعضا درمجلس عمومی راجع بمواد پروژهٔ اصولنامه تجارت گرفته میشود وترتیب راپورآن وارائه بمجلس عمومی.

۱۷ ـ راجع به غور وتائید فیصله مؤرخ ۱٤ سرطان کمیسیون تدقیق وثایق درخصوص تثبیت وکالت چهار نفر وکلاء وفیصله مورخه ۱۵ سرطان کمیسیون تدقیق درخصوص تثبیت وکالت پانزده نفر وکلاء که جمله ۱۹ نفر بوده ــ .

۱۸ ـ تصویب مؤرخ ۲٦ سرطان ۳٤ مجلس عمومی راجع به غور رفیصله مؤرخ ۲۱ سرطان کمیسیون تدقیق وثایق درخصوص تثبیت وثایق و اعتبارنامه‌های ده نفر وکلاء .

۱۹ ـ تصویب مؤرخ اول اسد ۳٤ مجلس عمومی راجع به غورفیصله مؤرخ ۲۱ سرطان ۳٤ تدقیق وثایق که در آن منجمله اعضای کمیسیون هجده نفر به تجدید انتخاب وکالت بناغلی آقا محمد خان وکیل نوزاد گرشك و [illegible] نفر به تثبیت وکالت مذکور لحاظ ر رأی وامضأ نموده بود بمجلس عمومی رأی گیری بعمل آمده ودر نتیجه به اکثریت آراء وکالت مشار الیه تثبیت شد .

۲۰ ـ تصویب مؤرخ ۱٤ ـ اسد ۳٤ مجلس عمومی راجع به ایزاد وشمول ۱۲ نفر ازاعضای کمیسیون داخله باحفظ عضویت بکمیسیون مذکور ۲ نفر دیگر ازوکلای خارج کمیسیونها جدیداً که جمله ۱٤ نفر شود درجملهٔ اعضای کمیسیون قوانین وهکذا ـ ایزاد وشمول هفت نفر ازاعضای کمیسیون عرایض ویکنفر وکیل دیگر جدیداً در جملهٔ اعضای کمیسیون خارجه

واستعفای هشت نفر وکلا ازعضویت پنج کمیسیون مربوط نظر بمعاذیر شان .

۲۱ ـ تصویب مؤرخ ۱۶ ـ اسد ۳۴ مجلس عمومی راجع به تعیین یک کمیته مؤقت جهت غور در اطراف موضوع تصویب تاریخ ۲۶ سنبله ۱۳۳۰ مجلس عمومی شورا، وباقی اوراق مربوطه ـ راجع بمادۀ ـ ۱۷ ـ اصولنامه تقاعد .

۲۲ـ تصویب مؤرخ ۲۸ـ اسد ۳۴ مجلس عمومی راجع به غورتصویب ۲۲ ـ اسد ـ ۳۴ کمیسیون تدقیق وثایق در خصوص تثبیت وثایق واعتبار ـ نامه های سه نفر وکلاء وتثبیت وثایق هشت نفر وکلاء دیگرکه اعتبار نامه های شان قبلاً تثبیت یافته است وجمله یازده نفر بوده .

۲۳ـ تصویب مؤرخ ۲۵ سنبله ۳۴ مجلس عمومی راجع به انتخاب یک کمیسیون فرعی از هرولایت وهر حکومت اعلی یک یک نفر حسب ترتیب دورۀ هشتم شورا از مواضعیکه معین شده بود اکنون نیز تعیین گردیده وجمله سیزده نفربوده برای تدقیق وتنقیح موضوع مقاوله ۱۰۰ وسفارشنامۀ ۹۰ کنفرانس بین المللی کار .

۲۴ـ تصویب مؤرخ اول میزان ۳۴ مجلس عمومی راجع به غور فیصله مؤرخ ۲۷ سنبله ۳۴ کمیسیون تدقیق وثایق راجع به تثبیت وثائق دو نفر وکلائیکه اعتبار نامه های شان قبلاً تثبیت شده و تثبیت وثایق واعتبار نامه های دو نفر وکلای دیگر .

۲۵ ـ تصویب مؤرخ ۱۷ میزان ۳۴ مجلس عمومی راجع به تعیین یک کمیسیون فرعی که از هر ولایت وهر حکومت اعلی یک یکنفر بوده وجمله ۱۳ نفر میشود برای غور پروژۀ اصولنامه نفوس شماری عمومی و مفاهمه با نمایندۀ دولت بالای یاد داشتهای نمایندگان مجلس در اطراف موضوعات مذکور وبعد تکمیل با نظریات کمیسیون بمجلس عمومی تقدیم شود .

۲۶ ـ تصویب مؤرخ ۲۴ میزان ۳۴ مجلس عمومی راجع به غور

فیصلهٔ تاریخی ۱۸ میزان ۳٤ کمیسیون تدقیق وثایق در خصوص تثبیت واعتبار نامهٔ وکالت بناغلی محمد اسلم خان وکیل شهرك وتثبیت وثیقه واعتبار نامهٔ شاغلی عبدالرزاق خان وکیل ارغستان ومعطل ماندن تثبیت اعتبار نامهٔ بناغلی دادمحمد خان وکیل قلات برای غور ثانی .

۲۷ ــ تصویب مؤرخ ۳۰ میزان ۳٤ مجلس عمومی مبنی براینکه رخصتی سنوی که در اخیر میزان مقرر است مجلس عمومی نظر به علاقهٔ که در پیشبرد امور دارد الی روز دهم عقرب بکار ادامه داده تا اموریکه از حیث اهمیت تصویب مجلس عمومی را ایجاب میکنند انجام شود .

۲۸ ــ تصویب مؤرخ ۸ عقرب مجلس عمومی را جع به غور و تائید فیصله مؤرخ ۵ عقرب کمیسیون تدقیق وثایق راجع به ملاحظهٔ اعتبار نامه وتثبیت وکالت بناغلی دادمحمد خان وکیل قلات .

ب ــ مربوط به امور دولت :

۱ـ تصویب مؤرخ ٤ سرطان ۱۳۳٤ مجلس عمومی دو نفر نمایندگان شوراء باساس حکم مادهٔ (۶۲) اساسنامه د افغانستان بانك جهت مراقبت ذخیرهٔ بانکنوت به دافغانستان بانك تعیین شده که عبارت اند از بناغلی میرزا عبدالعلی خان وکیل بگرامی و بناغلی محمدسرور خان وکیل جلدك .

۲ـ درمورد قرارداد برمه کاری پطرول سرپل مزار شریف که بین وزارت معادن افغانستان وکمپانی سونسکای سویدن بعمل آمده ومحتوی ده ماده است .

۳ ــ تصویب مؤرخ ۹ سرطان ۳٤ مجلس عمومی تبصره از جانب وکلای دورهٔ نهم شوراء محتوی نظریات وتصمیمات شان در اطراف نطق اعلیحضرت معظم همایونی راجع به افتتاح دورهٔ نهم شوراء .

٤ ــ تصویب تاریخ ۱۲ سرطان ۳٤ مجلس عمومی:- راجع به تعدیل حکومت کلان گرشك بحکومت اعلی واینکه حکومت اعلی مذکور برای انکشاف وادی هیرمند موقتاً تحت نظر ریاست انکشاف هیرمند اجرای وظیفه نماید.

٥ ــ تصویب مؤرخ ۱۷ سرطان ۳٤ مجلس عمومی:۱- راجع به قرارداد تاریخی ۸ جدی ۱۳۳۳ معاهدهٔ مؤدت فی بین حکومت شاهی افغانستان و حکومت جمهوری ملی فدراتیف یوگوسلاوی که درانقره بین نمایندگان مملکتین بامضاء رسیده است. ۲- راجع به ایزاد یك تبصره بمادهٔ (۸) اصولنامه استخدام، ترفیع و تقاعد مامورین ملکی از اثر پیشنهاد وزارت عدلیه در مورد تقرر قضات مرافعه و ابتدائیه. ۳: درخصوص مادهٔ ٤۱ و ٤۲ پروژهٔ اصولنامه ضابطان احتیاط که قبلاً از تصویب مانده بود و قرار تصویب (۱٤۷۷) ۲٦ جدی مجلس وزراء بغرض غور مجدد بشورا یملی ارجاع شده بود.

٦- تصویب مؤرخ (۱۸) سرطان (۳٤) مجلس عمومی:- راجع به ایزاد نوع نوت یکهزار افغانیگی درجمله انواع نوتهای متذکره اصل ۳ ــ اصولنامه نوتها بنام ضمیمهٔ نمبر ٤ــ اصولنامهٔ موصوفه.

۷- تصویب مؤرخ ۲٤ سرطان ۳٤ مجلس عمومی: ۱- راجع به پروژهٔ اصولنامه اخذمحصولات یکه ذریعهٔ ترانسپورتیهای افغانی درخارج بعمل می آید محتوی ده ماده اساسی وچهار ماده تعرفه اخذ محصولات مذکور باثرپیشنهاد وزارت امور خارجه. ۲- راجع به ایزاد یك تبصرهٔ موقتی بمادهٔ-۹-اصول استخدام ترفیع وتقاعد مامورین ملکیه درخصوص متخصصین که از نشر قانون تا پنج سال بدون قید رتبه های بلند تر را کفالت نماید.

۸ــ تصویب مؤرخ ۲٥ سرطان ۳٤ مجلس عمومی:- راجع به قسمت

سوم پروژهٔ اصولنامهٔ تجارت مرتبهٔ وزارت اقتصادملی که از ماده (۲۴۲ — الی مادهٔ ۳٦٤) بوده.

۹ـ تصویب مؤرخ ۲۵ سرطان ۳٤ مجلس عمومی :ــ راجع به الحاق افغانستان به کنوانسیون بین المللی سزاو منفعت جرم جینوساید یعنی موافقت نامهٔ نسل کشی پیشنهاد وزارت خارجه .

۱۰ـ تصویب مؤرخ ۳۱ سرطان ۳٤ مجلس عمومی :ــ راجع به تشکیل یك حکومت محلی جدید درجه اول بنام (ناور) مربوط به حکومت اعلی غزنی عوض علاقه داری حصهٔ ۲ بهسود وعلاقه داری ناور ـ پیشنهادی وزارت داخله .

۱۱ـ تصویب مؤرخ ۱٤ اسد ۳٤ مجلس عمومی : ۱ـ راجع به معاهدهٔ مؤدت بین دولت پادشاهی افغانستان ودولت جمهوراندونیزیا که توسط نمایندگان طرفین بتاریخ ۳ ثور ۳٤ شمسی دربا ندونگ صورت گرفته محتوی شش ماده ، پیشنهادی وزارت امورخارجه. ۲ـ راجع به قرارداد ترانزیتی بین حکومت شاهی افغانستان وحکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالستی که به تاریخ ۲۸ جون ۱۹۵۵ مطابق بروز سه شنبه پنجم سرطان ۳٤ شمسی بین هیأت افغانی تحت ریاست بناغلی سفیر کبیر افغانی در ماسکو و وزیر تجارت خارجی شوروی عقد و بامضأ رسیده است ، پیشنهادی وزارت اقتصاد ملی .

۱۲ـ تصویب مؤرخ ۲۱ اسد ۳٤ مجلس عمومی : ۱ـ راجع به تعدیل ماده ۱۳ وتعدیل فقرهٔ سوم مادهٔ (۱۷) وتعدیل ماده (۵۳) اصولنامهٔ بلدیه از اثر پیشنهاد بلدیهٔ کابل ووزارت داخله . ۲ـ راجع به تعدیل مادهٔ (۱۳) اصول استخدام ترفیع وتقاعد مامورین ملکیه وایزادیك تبصره بمادهٔ (۵۳) وتعدیل مواد (٦٦) (۷۹) وایزاد یکفقره ضمیمه باصولنامهٔ متذکره .

۱۳ـ تصویب مؤرخ ۲۸ اسد ۳٤ مجلس عمومی ـ: راجع به قسمت اول ودوم پروژهٔ اصولنامهٔ تجارت باایزاددو تبصره ، یکی بمادهٔ ۲ ودیگرش بمادهٔ (۱۳)

آن از اثر یادداشت‌های متخذهٔ وکلاء بمجلس عمومی روز ۲۴ سرطان وغور
بکمیسیون مؤقت متعینهٔ مجلس عمومی وصدور فیصلهٔ ۱۵- اسد ۳۴ کمیسیون مذکور.

۱۴- تصویب مؤرخ ۲۹-اسد ۳۴ مجلس عمومی :- راجع به بودجه معاش و
مصارف سال ۱۳۳۴ دوایر مملکتی تطبیق موازنه واردات سال ۱۳۳۴
با قسمت سرمایه‌گذاری که بالغ بمبلغ (یك ملیارد وسه صدو یك ملیون و یکصدو
دوهزار و یکصدو شصت ودو افغانی وهفتاد و یك پول) میشود دوازده ماده پروژهٔ
قانون موازنهٔ عمومی سال ۳۴ بودجهٔ واردات ومصارف دولتی .

۱۵- تصویب مؤرخ ٤ سنبله ۳٤ مجلس عمومی : ۱- راجع به بودجه سال ۱۳۳٤
معاش و مصارف خزینهٔ تقاعد که مشتمل است بر (مبلغ چار میلیون و پنجصدو
سی هزار و دوصدو سی و شش افغانی و هفتاد و هفت پول)

۲- راجع با ینکه (مکتوب تاریخی ۰۰۰۰۰) چون ۱۹۵۵ وزارت تجارت خارجی
دولت جماهیر شوروی معنونی بنا غلی سفیر کبیر حکومت شاهی افغانستان در ماسکو
درخصوص انتقال محصولات ترانزیتی افغانی از بین خاك اتحاد جماهیر شوروی
سوسیالیستی که باساس میزان تعرفه ترانزیتی ازطرف خطوط آهن اتحاد جماهیر
شوروی در وقت انتقال محصولات ممالك همسایه صورت میگیرد، جزلایتجزای هشت
مادهٔ قرارداد ترانزیتی مملکتین افغانستان واتحاد جماهیر شوروی که قبلاً
بتاریخ ۱٤ اسد بتصویب مجلس عمومی شورا رسیده، شناخته وموافقت شده .

۱٦- تصویب مؤرخ ۲٦ سنبله ۳٤ مجلس عمومی : ۱- راجع به قسمت چارم-پنجم
ششم-هفتم وهشتم پروژهٔ اصولنامه تجارت که عبارت ازمادهٔ (۳٦٥) الی ماده
(۹٤٤) بوده بعدغور کمیسیون مؤقت پروژهٔ مذکور وصدور فیصلهٔ مؤرخ ۲٤
سنبله آن وعایدشدن سه فقره بصورت ایزاد اصلاح وتعدیل در برخی
مواد پروژهٔ قانون متذکره ، موافقت گردیده است .

۲- راجع به پروژهٔ قرارداد دستگاه عمرانی که بین دولت شاهی افغانستان
وکمپانی موریسن انعقاد گردیده ومحتوی بیست وپنج ماده است با ثر پیشنهاد
ریاست عمومی انکشاف وادی هیرمند .

۱۷- تصویب مؤرخ اول میزان ۳۴ مجلس عمومی: ۱- راجع به بیست وهفت مادهٔ کانونشن نمبر ۹۵ یعنی مقاوله نامه، درمورد حمایت اجرتها وسی وپنج ماده ریکامندیشن نمبر ۸۷ یعنی سفارشنامه رهنمائی حرفوی که بماه جون ۱۹۴۹ درکنفرانس عمومی مؤسسهٔ بین المللی کار درجینوا انعقاد یافته است.
۲- راجع به پروژهٔ اصولنامهٔ جدید بیرق افغانستان مرتبهٔ وزارت خارجه محتوی چهل وسه ماده.

۱۸- تصویب مؤرخ ۲ میزان ۳۴ مجلس عمومی: ۱- راجع به پروژهٔ اصولنامهٔ شمولیت افغانستان درموافقت نامهٔ مؤرخ ۲۲ جولائی ۱۹۴۴ کنفرانس - بریتن وودز، مربوط به تأسیس صندوق بین المللی پول و بانك بین المللی توسعه وتعمیر مجدد. ۲- راجع به هجده ماده قرارداد مبادلهٔ پارسلات پستی بین افغانستان و دولت جماهیر اتحاد شوروی که بتاریخ ۲۱ - اسد ۱۳۳۴ ازطرف بناغلی سفیر کبیر شوروی مقیم افغانستان وبناغلی وزیر مخابرات افغانستان بامضأ رسیده است.

۱۹- تصویب مؤرخ ۸ میزان ۱۳۳۴ مجلس عمومی: - راجع به ایزاد یك تبصره بمادهٔ (٤٦٩) اصولنامهٔ تجارت درخصوص شامل شدن یکنفر نمایندهٔ دولت بنام کمیسر درشرکتهای سهامی لمتد برای مراقبت تطبیق مواد اصولنامه.

۲۰- تصویب مؤرخ ۸ میزان ۱۳۳٤ مجلس عمومی: - راجع به تعدیل تبصرهٔ مادهٔ (۳) اصول استماع دعاوی.

۲۱- تصویب مؤرخ ۸ میزان ۱۳۳٤ مجلس عمومی: - راجع به تفسیر حکم مادهٔ (٤٥) اصولنامهٔ اساسی مملکت نسبت به تعیین شرکتهای عمومی مبنی بر اینکه، چون اشخاص حقوقی عموماً بدو شکل دیده می شوند «اشخاص حقوقی عامه - اشخاص حقوقی خصوصی» و برای اینکه در بین این دو شخصیت حقوقی تفریق بعمل آمده بتوانند، باید دید که،

الف:- آیا غایهٔ آن چیست؟ اگر غایه و هدف شخصیت حقوقی بیشتر متکی بمفاد عامه بوده ودرآن مفاد خصوصی جنبهٔ دوم داشته باشد.

ب :- ویا اینکه راساً از طرف حکومت تأسیس شده باشد .

ج :- ویا اینکه دارای بعضی امتیازات انضباطی بوده باشد .

در حالیکه یکی از ین سه هدف موجود باشد این نوع شرکتها چه از طرف دولت وچه از طرف اشخاص خصوصی زیر هرعنوان که تشکیل شده باشد چون دارای شخصیت حقوقی عامه شناخته میشود باید از شورایملی گزارش یابد. درعکس حال از شورایملی گزارش نخواهد یافت .

۲۲- تصویب مؤرخ ۹ میزان ۳۴ مجلس عمومی : ۱- راجع به پروژهٔ اساسنامهٔ بانك زراعتی که محتوی پنجاه ودو ماده بوده باتعدیل مادهٔ -۵۱- آن تائیدشده است .

۲۳- تصویب مؤرخ ۱۰ میزان ۳٤ مجلس عمومی : ۱- راجع بهماده ٤۱ و ٤۲ پروژهٔ اصولنامه ضابطان احتیاط که بهتاریخ ۱۷ سرطان ۳٤ ازمجلس عمومی تصویب صادرشده بود، بعدتجدید نظر بکمیسیون دفاع ملی شوراء وصدورفیصله ۷ میزان ۳٤ آن درموضوع بنام ضمیمهٔ اصولنامهٔ متذکره دوماده صادرشده است. ۲- راجع به توحید عمومی بودجهٔ سال ۳٤ تصدی های دولتی که مساوی از (سه صد وهفتاد وشش ملیون و پنجصد و نودو دوهزار ود وصد وشصت ودوافغانی) میشود تائید شده است .

۲٤- تصویب مؤرخ ۱۵ میزان ۱۳۳٤ مجلس عمومی :- راجع به تعدیل اصل (۲۳) اصولنامه مکلیف عسکری درخصوص مجلوبین نقل مکانی محتوی دوتبصره ویك فقره ضمیمه درمورد طلاب حربی پوهنځی که ازمکتب خارج میشوند آنهائیکه صنف اول را تمام کرده باشند یك سال خدمت زیر بیرق راانجام کنند وآنهائیکه صنف دوم راکمال کرده باشند از خدمت عسکری معاف قرار داده شوند.

۲۵- تصویب مؤرخ ۱۵ میزان ۳٤ مجلس عمومی :- راجع به دوماده ضمیمهٔ اصولنامه مکلفیت عسکری در مورد مجلوبین متخلف وجعل کار که

سن‌شان متجاوز از چهل وشش باشد ومجلو بینیکه متکفل قانونی آنها درخارج ولایت ویا خارج مملکت ویادرداخل ولایات مربوطه بمکاتب لیلی شامل باشند .

۲۶ - تصویب مؤرخ ۱۷ میزان ۱۳۳٤ مجلس عمومی: راجع به پروژه اساسنامهٔ موسسه تهیه گندم که محتوی سی وشش ماده بوده با تعدیل سه فقره درآن موافقت شده است.

۲۷- تصویب مؤرخ ۲۳ میزان ۱۳۳٤ جلسهٔ فوق العادهٔ مجلسین شورا یملی واعیان: درخصوص راپور شاغلی صدراعظم که بحضر نمایندگان مجلسین شوراء واعیان راجع بـه جریان سوابـق مسألهٔ پښتونستان واقدامات حکومت که درآنباره بعمل آمده، جریان سوابق را مفصلاً ارائه و نظریهٔ مجلسین را نسبت خط مشی وتعقیب سیاست آیندهٔ افغانستان در موضوع پښتونستان خواستار گردیدند. بالاثر اقدامات متذکره ازطرف مجلسین تائید شده وهم عمل ناهنجار حکومت پاکستان که بدون مراجعت به آرای عامه - سرنوشت اهالی پښتونستان راجبراً به یونت پاکستان غربی مربوط میگردانند ، تقبیح وخاك پښتونستان جزء خاك پاکستان شناخته نشده-وهکذا طرفداری ازحقوق حقهٔ ملت پښتونستان وتائید سیاست والاحضرت ممدوح بااعتماد کامل درآ نمورد-و اظهارپشتی بانی هراقدامیکه ازطرف حکومت برای رسیدن باین هدف ملی مقتضی دیده شود- بعمل آمده که به قید سه مواداست.

۲۸ - تصویب مؤرخ ۲٤ میزان ۳٤ مجلس عمومی : - راجع بمبلغ یك کرور افغانی قرضهٔ عامه که باساس پیشنهاد ۳٥١٥ مؤرخ ۷ دلو ۱۳۳۰ وزارت جلیلهٔ فوایدعامه بغرض اصلاح و ریگ اندازی سرك ها در حال تعطیل شوراء قبلاً (بموجب فرمان مبارك ۹۳ مؤرخ ۱۰ حمل ۳۱ حضور ملوکانه) منظور شده است .

۲۹- تصویب مؤرخ ۳۰ میزان ۳٤ مجلس عمومی : ۱- راجع به تشکیل

علاقه‌داری جدید درجه دوم خاك جبار برای تسهیلات امور فاهیت عامه مربوط بحکومت بکرامی. ۲- راجع به نشر با نکنوت جدید که با در نظرداشتن معیار قانونی پشتی وانه، صورت بگیرد. از اثر پیشنهاد ریاست دافغانستان بانك.

۳۰- تصویب مؤرخ ۶ عقرب ۳۴ مجلس عمومی:- راجع به پروژهٔ اصولنامهٔ تذکرهٔ جدید نفوس از اثر پیشنهاد وزارت داخله محتوی سی ماده - با حذف کلمات پولیسی از فقرهٔ (و) مادهٔ -۶- آن.

۳۱ - تصویب مؤرخ ۸ عقرب ۳۴ مجلس عمومی :- راجع به سیزده ماده پروژهٔ اصولنامهٔ نفوس شماری عمومی- وسی وهشت ماده پروژهٔ اصولنامهٔ ثبت سجل نفوس- بعد تعدیل یك جمله بمادهٔ دوم پروژهٔ نفوس شماری وشانزده فقره اصلاحات - حذف و تعدیلات در برخی مواد پروژهٔ ثبت سجل.

۳۲- تصویب مؤرخ ۱۰ عقرب ۱۳۳۴ مجلس عمومی :- راجع به پروژهٔ اصولنامهٔ تصفیهٔ ملکیت ومسایل مالیه وقیمت آب اراضی تحت بند ارغنداب وکجکی که محتوی بیست وشش ماده بوده با یزاد یك تبصره بمادهٔ (۱۵) و بعضی تعدیلات در برخی مواد مذکور.

امور مدیریت نشرات و تبلیغات

دارالانشای شورای ملی

مدیریت نشریات وتبلیغات شورایملی در رأس وظائف خویش (که عبارت است از: ترتیب رویداد های مجالس شوری بوسیلهٔ مخفف نویسان ترجمهٔ پښتو — نشر وطبع اصولنامه ها وضمائم آن - تدوین و طبع مجلهٔ شوری، حسب لزوم طبع لوایحیکه مطالعهٔ قبلی وکلاء راایجاب میکند و ترجمهٔ قوانین ممالك خارجه و مطالبیکه راجع به امور پارلمانی وحقوقی در جراید خارجه منتشر میشود، تهیه و انتشار معلومات لازم در مقابل نشریات جراید ویا استفسار های منتشرهٔ مطبوعات وانتظام امور کتابخانهٔ

شوری) درطول سال ۱۳۳٤ توانست با هتمام دارالانشاء حتی الامکان دربیشرفت امور مخوله مسارعت لازم نموده وقتاً فوقتاً در انتشار اخبار تصاویب وگزارشهای یومیهٔ مجالس، ترجمه ـ طبع ـ نشر و توزیع اصولنامه ها و ضمایم آنها ــ اخذ روپداد های مجالس و تــرتیب آن و نشر مجلهٔ شوری وتوزیع آن، اهتمام بعمل آورد ــ رو یهمر فته مجلهٔ شوری کــه اولین سال نشریا تــی دورهٔ نهم را آغاز نموده است یگانه نشریه ایست که درزمرهٔ دیگر امورمربــوطهٔ نشریات، بعدازهردوماه یکبار بزبانهای فارسی و پښتو نشر گردیده حاوی تمام گزارشهای مجالس شورا یملی است . این مجله درسال ۱۳۳٤ یك قدم پیشتر گذاشته دوماه در دو ماه انتشار یافته است. ممکن است این نشریه درآیندهٔ قریب صورت بهتری بخود گرفته خوانندگان وعلاقه مندان گرامی خویش را از تمام گزارشهای مجلس ملی بیشتر مطلع وازاحساسات بادردوپراز آرزوی نمایندگان، خوبتر ترجمانی کرده بتوانند .

راجع به توسعه و تنظیم کتابخانهٔ شورا، داخل اقدامات سریع گردیده درتهیه وخریداری یك تعداد کتب متفرقه شامل کتابهای حقوق و قوانین ملل وغیره ازممالك خارجه مانندمصروایران توسط نمایندگی‌های افغانی اقدام شده است که انشاءالله بزودی به کتابخانه وارد ودرمعرض استفادهٔ کامل ترقرار خواهد گرفت وهمچنین در نظر است که از سائر ممالك متمدنهٔ عالم عندالموقــع (کتابهای قوانین وحقوق و از سائر رشته های دیگر کتابهای مفید وجامع) باین کتابخانه خریداری شده واین کتابخانه از هرحیث مطابق ایجاب وضرورت یك پارلمان عصری، تکمیل وتنظیم گــردد .

لیست اسامی وکلای محترم دورهٔ نهم

شورای ملی افغانستان

١ ـ وکیل مرکز کابل ع ص بناغلی حاجی فقیر محمد «شفاء»
٢ ـ « « « « « محمد اسمعیل «علم»
٣ ـ « چهاردهی « « عبدالباقی
٤ ـ « ده سبز « « جهانداد شاه
٥ ـ « بگرامی « « میرزا عبدالعلی
٦ ـ « پغمان « « میرعلم
٧ ـ « کوهدامن « « سید احمد
٨ ـ « سروبی « « میرزا احمدجان
٩ ـ « مرکز حکومت کلان دایزنگی ع ص بناغلی محمدابراهیم
١٠ ـ « بهسود کابل ع ص بناغلی عبدالرحیم
١١ ـ « دایکندی « « محمد اکبر
١٢ ـ « یکاولنگ « « محمدامیر
١٣ ـ « لعل وسرجنگل « « حاجی محمدعیسی
١٤ ـ « شهرستان کابل « « سید شاه محمدموسی
١٥ ـ « مرکز حکومت کلان لوگر ع ص بناغلی حاجی غلام نبی
١٦ ـ « میدان « « « « عبدالحکیم
١٧ ـ « کلنگار « « « « ع ج س امحمد نوروز
١٨ ـ « وردك « « « « عبدالحلیم
١٩ ـ « مرکز قندهار « « صالح محمد
٢٠ ـ « دند « « عبدالباقی
٢١ ـ « سپین بولدك قندهار ـ کمبود
٢٢ ـ « دهراود « بناغلی حاجی محمدامین

۲۳ - وکیل ارغستان قندهار بناغلی عبدالرزاق
۲۴ - « ترین « « غلام صدیق
۲۵ - « خاکریز « « نورمحمد
۲۶ - « ارغنداب « « گلبدین
۲۷ - « پنجوائی « « محمد حسن
۲۸ - « کشك نخود « « میر احمد
۲۹ - « دهله « « عبدالظاهر
۳۰ - « شورابك « « ملاعبدالرحیم
۳۱ - « حکومت کلان اورزگان - سکمبود
۳۲ - « حکومتی کیزاب ارزگان بناغلی لعل محمد
۳۳ - « اجرستان « « عبدالستار
۳۴ - « حکومت کلان قلات « « حاجی عبدالمحمد
۳۵ - « دایه چوپان قلات « « ملا بهاؤالدین
۳۶ - وکیل شنکی قلات « امین الله
۳۷ - « جلدك « « محمدسرور
۳۸ - « کوچی « « دادمحمد
۳۹ - « مرکز هرات « میرمحمد طاهر
۴۰ - « بادغیسات « « بازمحمد
۴۱ - « مرغاب « « حاجی بشارت
۴۲ - « گلران « « عبدالرحیم
۴۳ - « کشك « « عبدالرحمن
۴۴ - « قادس « « یارمحمد
۴۵ - « جوند « « حاجی محمدسلیم
۴۶ - « غورات « « میرزافخرالدین

٤٧ ـ	وکیل	شهرک	هرات	ښاغلی محمد اسلم
٤٨ ـ	»	چقچران	»	» حاجی سلطان محمد
٤٩ ـ	»	تولك	»	» سلطان محمد
٥٠ ـ	»	پرچمن	»	» محمد سرور
٥١ ـ	»	پسابند	»	» لعل محمد
٥٢ ـ	»	غوریان	»	» حاجی عبدالشکور
٥٣ ـ	»	شیندند	»	» محمد محسن
٥٤ ـ	»	زنده جان	»	» غلام محمد
٥٥ ـ	»	کهسان	»	» صالح محمد
٥٦ ـ	»	آدرسکن	»	» ملا سلام
٥٧ ـ	»	انجیل	»	» عبدالوهاب
٥٨ ـ	»	پشتون زرغون	»	» سید عبدالعظیم (حسینی)
٥٩ ـ	»	کذاره	»	» غلام محمد
٦٠ ـ	»	اوبه	»	» سعدالدین
٦١ ـ	»	کرخ	»	» حاجی محمد قاسم
٦٢ ـ	»	مرکز	مزار شریف	» حسام الدین (صدری)
٦٣ ـ	»	نهر شاهی	»	» محمد رجب
٦٤ ـ	»	شبرغان	»	» محمد علی
٦٥ ـ	»	سنگچارك	»	» وصال الدین
٦٦ ـ	»	آقچه	»	» عبدالرشید
٦٧ ـ	»	سرپل	»	» کمال الدین
٦٨ ـ	»	قرقین	»	» ملاصفر
٦٩ ـ	»	بلخ	»	» عزیز الله
٧٠ ـ	»	دولت آباد	»	» نور الله
٧١ ـ	»	کشنده	»	» عزین الدین

٧٢ – وکیل شوروتپه مزارشریف بناغلی ملاعبدالله

٧٣ – » سمنگان » عصمت الله (شرقی)

٧٤ – » خلم » بناغلی محمد کبیر (عبرت)

٧٥ – » دره صوف » » بیک محمد

٧٦ – » بغلان قطغن » محمد نسیم

٧٧ – » پلخمری » » محمد جان

٧٨ – » دوشی » » امام علی

٧٩ – » نهرین » » غلام نبی

٨٠ – » اندراب » » حاجی ملا بابه

٨١ – » قندوز » » محمدشاه

٨٢ – » حضرت امام صاحب » » عبدالرحمن

٨٣ – » خان آباد » » عبدالمحمد

٨٤ – » قلعه ذال » » عبدالستار

٨٥ – » تالقان » » ملامحمدایوب

٨٦ – » رستاق » » محمد صدیق

٨٧ – » چاه آب » » میرزا محمدعالم

٨٨ – » ینگی قلعه » » محمد نبی

٨٩ – » خوست وفرنگ » » حاجی محمدرضا

٩٠ – » اشکمش » » میر مقیم

٩١ – » فرخار » » محمدایوب

٩٢ – » مرکز جلال آباد مشرقی » عبدالقدوس

٩٣ – » خوگیانی مشرقی » محمد همیش

٩٤ – » سرخ رود » » عبدالله

٩٥ – » کامه » » میاعبدالعزیز

٩٦ – » کنرها » » ملک حبیب الرسول

۹۷ -	وکیل	خاص کنر	مشرقی	ښاغلی	محمد شعیب شامکار
۹۸ -	»	بر کنر	»	»	عبد القیوم
۹۹ -	»	چوکی	»	»	میر باز
۱۰۰ -	»	درهٔ پیچ	»	»	ملک احمد شاه
۱۰۱ -	»	لندیسین	»	»	ملک شیر محمد
۱۰۲ -	»	سرکانی	»	»	عصمت الله
۱۰۳ -	»	حصارک غلجائی	»	»	حاجی سعادت
۱۰۴ -	»	لغمان	»	»	عبدالواحد اندیوال
۱۰۵ -	»	نورستان	»	»	در محمد
۱۰۶ -	»	قرغه ئی	»	»	شیر علی
۱۰۷ -	»	کوز کنر	»	»	میرزا هدایت الله
۱۰۸ -	»	شنوار	»	»	محمد اقبال شاه
۱۰۹ -	»	اچین	»	»	علی محمد
۱۱۰ -	»	رودات	»	»	شاه زرین
۱۱۱ -	»	مهمند دره	»	»	رحمت الله
۱۱۲ -	»	کوچی ننگرهاری	»	»	حاجی عبدالقادر
۱۱۳ -	»	گردیز	جنوبی	»	هودی محمد
۱۱۴ -	»	ارگون	»	»	امین الله
۱۱۵ -	»	سپیره	»	»	نور محمد
۱۱۶ -	»	گومل	»	»	شیر محمد
۱۱۷ -	»	جلی جی	»	»	در محمد
۱۱۸ -	»	چمکنی	»	»	گلاب الدین
۱۱۹ -	»	جدران	»	»	محمد عظیم
۱۲۰ -	»	زرمت	»	»	حاجی جان محمد
۱۲۱ -	»	آزرو	»	»	بسم الله

۱۲۲ -	وکیل	سید کرم	جنوبی		پناقلی عبدالرحمن
۱۲۳ -	«	مرکز خوست «		«	مولوی احمدالدین
۱۲٤ -	«	تسنی «	«	«	حاجی محمد
۱۲۵ -	«	موسی خیل منگل «		«	تاول خان
۱۲٦ -	«	جاجی میدان «		«	خان
۱۲۷ -	«	جانی خیل «		«	ازبرخان
۱۲۸ -	«	مرکز حکومت اعلی پروان		«	آقاگل
۱۲۹ -	«	جبل السراج «	«	«	میرزا محمد یوسف
۱۳۰ -	«	بگرام	«	«	عبدالحق
۱۳۱ -	«	پنجشیر	«	«	عبدالرحمن
۱۳۲ -	«	سرخ و پارسا «	«	«	نیک محمد
۱۳۳ -	«	بامیان	«	«	عبدالله
۱۳٤ -	«	کهمرد	«	«	محمد یوسف
۱۳۵ -	«	غوربند	«	«	عبدالوهاب
۱۳٦ -	«	تگاب کاپیسا «	«	«	میا لطف الله
۱۳۷ -	«	کوهستان	«	«	عبدالرزاق
۱۳۸ -	«	نجراب	«	«	میرزا غلام نقشبند
۱۳۹ -	«	مرکز حکومت اعلی غزنی		«	سید عبدالجلیل
۱٤۰ -	«	اندر	«	«	غلام جان
۱٤۱ -	«	مقر	«	«	معراج الدین
۱٤۲ -	«	ناور	«	«	محمد یوسف
۱٤۳ -	«	قره باغ	«	«	غلام نقشبند
۱٤٤ -	«	جغتو	«	«	محمد علی (لعلی)
۱٤۵ -	«	جاغوری	«	«	محمد حسین
۱٤٦ -	«	کتواز	«	«	محمد صادق

۱۴۷ -	وکیل	شرن	حکومت اعلی غزنی		ښاغلی محمد اسلم
۱۴۸ -	»	وازخواه	»	»	» محمد اشرف
۱۴۹ -	»	کوچی	»	»	» خدای داد
۱۵۰ -	»	» کتواز	»	»	» شاه میران
۱۵۱ -	»	مرکز	حکومت اعلی بدخشان	»	شاه عبدالمجید
۱۵۲ -	»	درواز	»	»	» ملادلدار
۱۵۳ -	»	جرم	»	»	» غلام حجت الله
۱۵۴ -	»	کشم	»	»	» خواجه احمد
۱۵۵ -	»	واخان	»	»	» عاشور محمد
۱۵۶ -	»	اشکاشم	»	»	» میرزا محمد
۱۵۷ -	»	مرکز	»	فراه	— کمبود
۱۵۸ -	»	چخانسور	»	»	» حاجی محمد عمر
۱۵۹ -	»	بکواه	»	»	» عبدالله
۱۶۰ -	»	اناردره	»	»	» حاجی عبدالرؤف
۱۶۱ -	»	مرکز	»	میمنه	» محمد رحیم شیدا
۱۶۲ -	»	اندخوی	»	»	» محمد شریف
۱۶۳ -	»	پښتون کوت	»	»	» محمد امین
۱۶۴ -	»	بلچراغ	»	»	» عبدالرؤف
۱۶۵ -	»	شیرین تگاب	»	»	» عبدالاحد
۱۶۶ -	»	قیصار	»	»	» محمد صدیق
۱۶۷ -	»	مرکز	»	گرشک	» محمد منیر
۱۶۸ -	»	گرمسیر	»	»	» حاجی محمد عمر
۱۶۹ -	»	موسی قلعه	»	»	» محمد محسن
۱۷۰ -	»	نهرسراج	»	»	» سردار محمد رحیم
۱۷۱ -	»	نوزاد	»	»	» آقا محمد

۱۷۲ ـ وکیل کوچی بشترود « کرشك بناغلی ولی‌محمد

۱۷۳ ـ دریکستان بلوچی گرمسیر « « « محمدعمر

اسامی اعضای کمسیون وثایق سال اول در دورهٔ ششم شورای ملی:

شماره		اسم		وکیل	وظیفه		
۱ ـ	بناغلی	محمدایوب	وکیل	تالقان	رئیس کمسیون وثایق		
۲ ـ	«	جهان‌دارشاه	«	ده‌سبز	معاون	«	«
۳ ـ	«	محمدمحسن	«	موسی‌قلعه	منشی	«	«
۴ ـ	«	هدایت‌الله	«	کوزکنر	منشی	«	«
۵ ـ	«	عبدالحلیم	«	وردك	عضو	«	«
۶ ـ	«	عبدالرحیم	«	بهسود	«	«	«
۷ ـ	«	عبدالباقی	«	دند	«	«	«
۸ ـ	«	نورمحمد	«	خاکریز	«	«	«
۹ ـ	«	گل‌بدین	«	ارغنداب	«	«	«
۱۰ ـ	«	سعدالدین	«	اوبه	«	«	«
۱۱ ـ	«	حاجی عبدالشکور	«	غوریان	«	«	«
۱۲ ـ	«	عبدالوهاب	«	انجیل	«	«	«
۱۳ ـ	«	عزیزالله	«	بلخ	«	«	«
۱۴ ـ	«	عبدالرشید	«	آقچه	«	«	«
۱۵ ـ	«	محمدکبیر «عبرت»	«	خلم	«	«	«
۱۶ ـ	«	عبدالمحمد	«	خان‌آباد	«	«	«
۱۷ ـ	«	امام‌علی	«	دوشی	«	«	«
۱۸ ـ	«	عبدالقدوس	«	مرکز جلال‌آباد	«	«	«
۱۹ ـ	«	شاه‌زرین	«	پرودات	«	«	«
۲۰ ـ	«	امین‌الله	«	ارگون	«	«	«
۲۱ ـ	«	درمحمد	«	جاجی	«	«	«

۲۲-	بناغلی	حاجی جان محمد	وکیل	زرمت	عضو کمیسیون وثایق
۲۳-	»	محمد یوسف	»	کهمرد	» » »
۲۴-	»	محمد یوسف	»	چبل السراج	» » »
۲۵-	»	سید عبدالمجید	»	مرکز غزنی	» » »
۲۶-	»	محمد علی	»	جغتو	» » »
۲۷-	»	غلام حجت الله	»	جرم	» » »
۲۸-	»	عاشور محمد	»	واخان	» » »
۲۹-	»	حاجی محمد عمر	»	چغا تسور	» » »
۳۰-	»	حاجی عبدالرؤف	»	اناوردره	» » »
۳۱-	»	محمد امین	»	پشتون کوت	» » »
۳۲-	»	محمد صدیق	»	قیصار	» » »
۳۳-	»	محمد منیر	»	مرکز کرشک	» » »

اسامی کمیسیونهای (۸) گانهٔ سال اول دورهٔ نهم شورای ملی قرار ذیل است :-

الف : اعضای کمسیون وضع تفسیر وتغییر قوانین :-

۱ -	بناغلی	عبدالقدوس	وکیل	مرکز جلال آباد	رئیس کمسیون
۲ -	»	محمد منیر	»	حکومت اعلی کرشک	معاون »
۳ -	»	عبدالعزیز	»	کامه	منشی »
۴ -	»	سید شاه موسی	»	شهرستان	عضو کمسیون
۵ -	»	محمد امین	»	پشتون کوت	» »
۶ -	»	درمحمد	»	چاجی	» »
۷ -	»	محمد یوسف	»	کهمرد	» »
۸ -	»	حاجی محمد قاسم	»	کرخ	» »

۹ ـ	ښاغلی غلام جان	وکیل	اندر	عضو کمسیون
۱۰ـ	« عبدالستار	«	اجرستان	« «
۱۱ـ	« عصمت الله «شرقی»	«	سمنګان	« «
۱۲ـ	« ملاغلام نبی خان	«	نهرین	« «
۱۳ـ	« میرمحمد یوسف	«	ناور	« «
۱٤ـ	« میراحمد	«	کشک نخود	« «

ب : کمسیون داخله ، سمع شکایات وامور قبایل :ـ

۱ ـ ښاغلی جهاندارشاه وکیل ده سبزرئیس کمسیون
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۲ ـ ښاغلی کمال الدین وکیل سرپل معاون «
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۳ ـ ښاغلی عبدالله « وکیل سرخرود منشی «
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

٤ ـ ښاغلی عبدالباقی وکیل چهاردهی عضو کمسیون
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۵ـ ښاغلی عبدالظاهر وکیل دهله عضو کمسیون
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

٦ ـ ښاغلی لعل محمد وکیل گیزاب عضو کمسیون
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۷ ـ ښاغلی محمد محسن وکیل شین دند عضو کمسیون
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۸ ـ ښاغلی عبدالرحمن وکیل کشک عضو کمسیون
به کمسیون قوانین نیز عضویت داشته .

٤ـ حافظ عبدالوهاب وکیل اندخوی منشی دوم کمیسیون
٥ـ « احمد جان « سروبی عضو «
٦ـ « گلبدین « ارغنداب « «
٧ـ « عبدالباقی « دند « «
٨ـ « نورمحمد « خاکریز « «
٩ـ « سید عبدالعظیم (حسینی) « پشتون زرغون « «
١٠ـ « غلام محمد « کـزاره « «
١١ـ « حسام الدین (صدری) « مرکز مزار شریف « «
١٢ـ « محمد علی « شبرغان « «
١٣ـ « حاجی بیگ محمد « دره صوف « «
١٤ـ « امین الله « ارگون « «
١٥ـ « خان « جاجی میدان « «
١٦ـ « شیر محمد « کومل « «
١٧ـ « ملا محمد شعیب (شامکار) « خاص کنر « «
١٨ـ « احمد شاه « دره پیچ « «
١٩ـ « عبدالواحد « مرکز لغمان « «
٢٠ـ « محمد یوسف « جبل السراج « «
٢١ـ « غلام نقشبند « نجراب « «
٢٢ـ « محمد علی (لیلی) « جغتو « «
٢٣ـ « معراج الدین « مقر « «
٢٤ـ « عاشور محمد « واخان « «
٢٥ـ « حاجی عبدالرؤف « انار دره « «
٢٦ـ « محمد ایوب « تالقان « «
٢٧ـ « محمد نسیم « بغلان « «
٢٨ـ « عبدالرحمن « حضرت امام صاحب « «

٤ـ حافظ عبدالوهاب	وکیل	انجیل	منشی دوم	کمیسیون
۵ ـ « احمد جان	«	سروبی	عضو	«
٦ ـ « کلهیه بن	«	ارغنداب	«	«
۷ ـ « عبدالباقی	«	دند	«	«
۸ ـ « نور محمد	«	خاکریز	«	«
۹ ـ « سید عبدالعظیم (حسینی)	«	پښتون زرغون	«	«
۱۰ ـ « غلام محمد	«	کـزاره	«	«
۱۱ ـ « حسام الدان (صدری)	«	مرکز مزار شریف		«
۱۲ ـ « محمد علی	«	شبرغان	«	«
۱۳ ـ « حاجی بیگ محمد	«	دره صوف	«	«
۱٤ ـ « امین الله	«	ارگون	«	«
۱۵ ـ « خان	«	جاجی میدان	«	«
۱٦ ـ « شیر محمد	«	کومل	«	«
۱۷ ـ « ملا محمد شعیب (شامکار)	«	خاص کنر	«	«
۱۸ ـ « امجد شاه	«	دره پیچ	«	«
۱۹ ـ « عبدالواحد	«	مرکز لغمان	«	«
۲۰ ـ « محمد یوسف	«	جبل السراج	«	«
۲۱ ـ « غلام نقشبند	«	نجراب	«	«
۲۲ ـ « محمدعلی (لیلی)	«	جغتو	«	«
۲۳ ـ « معراج الدین	«	مقر	«	«
۲٤ ـ « عاشور محمد	«	واخان	«	«
۲۵ ـ « حاجی عبدالرزاق	«	انار دره	«	«
۲٦ ـ « محمد ایوب	«	تالقان	«	«
۲۷ ـ « محمد نسیم	«	بغلان	«	«
۲۸ ـ « عبدالرحمن	«	حضرت امام صاحب	«	«

۲۹- بناغلی سردار محمد رحیم وکیل نهر سراج عضو کمیسیون
۳۰- « محمد محسن « موسی قلعه «
۳۱- « شیرعلی « قرغه ئی «

د- کمیسیون امور خارجه درسال ۱۳۳٤ دورهٔ نهم شورای ملی :

۱- بناغلی عبدالرشید وکیل آقچه رئیس کمیسیون خارجه
۲- » هدایت الله « کوزکنر معاون «
۳- « عبدالحق « بکرام منشی «
٤- « حاجی محمد عیسی « لعل سرجنگل عضو کمیسیون

ثانی نظر به معذرت شخصی اش ازعضویت کمیسیون مستعفی شده است .

٥- بناغلی ملاعبدالرحیم وکیل شورتپه عضو کمیسیون
٦- « حاجی عبدالشکور « غوریان «
۷- « ملاسلام « ادرسکن «
۸- « حاجی جان محمد « زرمت «
۹- « محمدصادق « کشتواز «
۱۰- « رحمت الله « مهمندره «

ثانی نظر به معذرت شخصی اش ازعضویت کمیسیون مستعفی شده است .

۱۱- بناغلی شاه میران وکیل کوچی کشتواز عضوکمیسیون

هـ- کمیسیون امور اداری وزارت عدلیه در سال ۱۳۳٤ دورهٔ نهم شورای ملی :

۱- بناغلی مولوی احمدالدین وکیل خوست رئیس کمیسیون
۲- « محمد رجب « نهرشاهی معاون «
۳- « محمد سرور « پرچمن منشی «
٤- « حاجی غلام نبی « مرکز لهوکرد عضو کمیسیون

٥- بناغلی غلام بهاوالدین	وکیل	دایه چوپان	عضو کمیسیون
٦ - « صالح محمد	«	کهسان	«
٧ - « حاجی نورالله	«	دولت آباد	«
٨ - « میا لطف الله	وکیل	تکاب	«
٩ - « سید عبدالجلیل	«	مرکز غزنی	«
١٠- « ملاد لدار	«	درواز	«
١١- « حاجی ملابابه	«	اندراب	«
١٢- « عبدالقادر	«	کوچی ننگهاری	«
١٣- « علی محمد	«	اچین	«
١٤- « درمحمد	«	نورستان	«
١٥- « داد محمد	«	کوچی قلات	«

و - کمیسیون وزارت دفاع ملی دردورۀ نهم شورای ملی سال ١٣٣٤ :

١- ښاغلی محمدسرور	وکیل	جلدك	رئیس کمیسیون
٢- « غلام صدیق	«	ترین	معاون «
٣- « نیك محمد	«	سرخ پارسا	منشی «
٤- « میرعلم	«	یغمان	عضو «
٥- « عبدالرحیم	«	بهسود	« «
٦- « امین الله	«	ششکی	عضو کمیسیون
٧- « سعدالدین	«	اوبه	«
٨- « عبدالرحیم	«	گلران	«
٩- « عزیزالله	«	بلخ	«
١٠- « قاری عبدالله	«	شورتپه	«
١١- « گلاب الدین	«	چکنی	«

۱۲- ښاغلی	محمدحسین	وکیل	جاغوری	عضو کمیسیون
۱۳- «	میرزا محمد	«	اشکاشم	«
۱٤- «	محمدصدیق	«	فیصار	«
۱٥- «	عبدالستار	«	قلعه‌ذال	«
۱٦- «	امام‌علی	«	دوشی	«
۱۷- «	ولی‌محمد	«	کوچی پشت‌رود	«
۱۸- «	سعادت	«	حصارك غلجائی	«
۱۹- «	ملك‌محمدهمیش	«	خوگیانی	«

ز- اعضای کمیسیون صحیه، معارف، مطبوعات دردورهٔ نهم شورای ملی سال ۱۳۳٤ :

۱- ښاغلی محمد اسمعیل (علم) وکیل مرکز کابل رئیس کمیسیون به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .

۲ - ښاغلی محمد ایوب (صابر) وکیل فرخار معاون کمیسیون به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته.

۳ - ښاغلی عبدالرحمن وکیل پنجشیر منشی کمیسیون به کمسیون خارجه نیز عضویت داشته .

٤ - ښاغلی محمدرحیم «شیدا» وکیل مرکز میمنه عضو کمیسیون ثانی نظر به معذرت شخصی از عضویت کمیسیون مستعفی شده .

٥- ښاغلی سیداحمد وکیل کوهدامن عضو کمیسیون به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .

٦ - ښاغلی میرمحمد طاهر وکیل مرکز هرات عضو کمیسیون درثانی نظر به معذرت شخصی اش از عضویت کمیسیون مستعفی شده است.

۷ - ښاغلی مولوی صالح محمد وکیل مرکز قندهار عضو کمیسیون در ثانی نظر به معذرت شخصی اش ازعضویت کمیسیون مستعفی شده است.

۸ ـ ښاغلی وصال الدین وکیل سنگ چارک عضو کمیسیون به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .
۹ ـ ښاغلی بسم‌الله وکیل آرزو عضو
۱۰ ـ ښاغلی غلام حجت الله وکیل جرم عضو
۱۱ ـ ښاغلی آقامحمد وکیل نوزاد عضو
به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .
۱۲ ـ ښاغلی حبیب الرسول وکیل کنرها عضو
به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .
۱۳ ـ ښاغلی عبدالقیوم وکیل اسمار عضو
۱۴ ـ ښاغلی غلام جان وکیل اندر عضو

ح ـ کمیسیون مخابرات ، فواید عامه ، معادن و زراعت در سال ۱۳۳۴ دوره نهم شورای ملی :ـ

۱ ـ ښاغلی محمد کبیر «عبرت» وکیل خلم رئیس کمیسیون
۲ ـ ښاغلی محمد حسن وکیل پنجوایی معاون کمیسیون
۳ ـ ښاغلی حاجی محمد رضا وکیل خوست فرنگ منشی کمیسیون
۴ ـ ښاغلی عبدالحکیم وکیل میدان عضو کمیسیون
۵ ـ ښاغلی محمدامیر وکیل یکه‌ولنگ عضو کمیسیون
۶ ـ ښاغلی محمد ابراهیم وکیل دایزنگی عضو کمیسیون
۷ ـ ښاغلی سلطان محمد وکیل تولک عضو کمیسیون
۸ ـ ښاغلی لعل‌محمد وکیل پسابند عضو کمیسیون
۹ ـ ښاغلی حاجی مزین‌الدین وکیل کشنده عضو کمیسیون
۱۰ ـ ښاغلی از برشاه وکیل جانی خیل عضو کمیسیون
۱۱ ـ ښاغلی عبدالوهاب وکیل غوربند عضو کمیسیون
۱۲ ـ ښاغلی خواجه محمد وکیل کشم عضو کمیسیون
۱۳ ـ ښاغلی عبدالاحد وکیل شیرین‌تگاب عضو کمیسیون

۱۴ - بناغلی حاجی محمد عمر وکیل کرم سیر عضو کمیسیون
۱۵ - بناغلی میرباز وکیل چوکی عضو کمیسیون
۱۶ - بناغلی محمداقبال وکیل شنوار عضو کمیسیون
نظر به معذرت شخصی از عضویت کمیسیون مستعفی شده است.
۱۷ - بناغلی عبدالله وکیل بکواه عضو کمیسیون

فقراتیکه در کمیسیونهای دورهٔ نهم شورا یملی ۱۳۳٤ فیصله شده:

الف - کمیسیون وثایق:

۱ - قرار مؤرخ ۲۸ جوزا ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق - راجع به تعیین هیأت رئیسه کمیسیون، بناغلی محمد ایوب وکیل تالقان بحیث رئیس وبناغلی جهاندارشاه وکیل ده سبز بحیث معاون وبناغلی محمد محسن وکیل موسی قلعه وبناغلی هدایت الله وکیل کوز کنر به صفت منشی های انجمن تدقیق وثایق

۲ - قرار مؤرخ ۲۹ جوزا ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق - راجع به اینکه (هیأت کمیسیون وثایق وکالت خطها واعتبار نامه های وکلای دورهٔ نهم شورایملی را به اعتبار تاریخ ورود اعتبار نامه، تدقیق مینماید)

۳ - قرار مؤرخ ۲۹ جوزا ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق، موضوع تثبیت وکالت خطها واعتبار نامه های (٤۰) نفر وکلاء.

٤ - قرار مؤرخ ۳۰ جوزا ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق، موضوع تثبیت وکالت خطها واعتبار نامه های (٦۰) نفر وکلاء.

۵ - قرار مؤرخ ۳۱ جوزا ۱۳۳٤ - کمسیون وثایق موضوع تثبیت وکالت خطها واعتبار نامه های (۳۷) نفر وکلاء.

٦ - قرار مؤرخ ۳ سرطان ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق - راجع به اجرای معاش وکرایهٔ خانهٔ وکلای دوره نهم چنین فیصله بعمل آمد، (وکلاییکه در برج حوت ۳۳ ویا در برج حمل ۳٤ بوکالت انتخاب شده وتاریخ وثایق آنرا واضع میدارد معاش شان بواسطه که ایام قبل از برج ثور ازمدت دوره هشتم شورایملی است، از تاریخ اول ثور وو کلائیکه در برج ثور ویا ما بعد آن انتخاب شده

ومیشوند معاش شان از تاریخ انتخاب اجرا کردد وکرایهٔ خانه وکلاء آنانیکه در برج حوت وحمل اعتبار نامه های خود را به شورا تقدیم کرده اند از اول برج ثور ووکلائیکه دربرج ثور ویامابعد آن به شورا حاضر شده ویامیشوند کرایهٔ خانه شان از تاریخ ورود اجرا گردد .

۷- قرار مؤرخ ۵ سرطان ۲٤ کمیسیون وثایق- موضوع تثبیت واعتبار نامه های (۱۵) نفر وکلا.

۸ - قرار مؤرخ ۱٤ سرطان ۳٤ کمیسیون وثایق- موضوع وکالت خطها اعتبار- نامه های (٤) نفر وکلاء.

۹ - قرار مؤرخ ۲۱ سرطان ۳٤ « « « (۱۰) نفر وکلاء

۱۰- « ۲۱ سرطان ۳٤ کمیسیون وثایق راجع به عدم تثبیت وکالت آقا محمد وکیل اهالی حکومت نوزاد.

۱۱- قرار مؤرخ ۲۲- اسد ۳٤ کمیسیون وثایق - راجع به تثبیت وکالت- خطها واعتبار نامه‌های (۱۱) نفر وکلا .

۱۲- قرار مؤرخ ۲۷ اسد ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق - موضوع تثبیت وثایق واعتبار نامه های چهار نفر وکلاء که ازدو نفر آن وثایق وازدو نفر دیگر وثایق واعتبار نامه بوده .

۱۳- قرار مؤرخ ۱۸ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق- تدقیق وثیقه واعتبار- نامهٔ سه نفر وکلاء که از یك نفر آن وثیقه‌واعتبار نامه‌و ازدو نفر آن اعتبار- نامه ورسانیدن اعتبار نامهٔ داد محمد وکیل کوچی قلات بـه امضای هیأت قانونی وآمر ولایت .

۱٤- قرار مؤرخ ٦ عقرب ۱۳۳٤ کمیسیون وثایق - راجع به تثبیت وکالت وکیل کوچی قلات بناءً بر مطالعهٔ اعتبار نامهٔ مذکور .

ب - کمیسیون امور خارجـه :

۱- قرار مؤرخ ۱۱ سرطان ۳٤ کمیسیون خارجه - راجع به معاهدهٔ مؤدت بین مملکتین افغانستان ویوگوسلاویا .

۲- قرار مؤرخ ۱۶ سرطان ۳۴ کمیسیون خارجه - درموضوع شمولیت افغانستان به موافقت نامهٔ نسل کشی یعنی (کنوانسیون بین المللی برای سزا و ممانعت جرم جینوسایید) .

۳- قرار مؤرخ ۲۲ سرطان ۳۴ کمیسیون خارجه راجع به مقاوله نامهٔ نمبر ۱۰۰ وسفارش نامه نمبر ۹۰ کنفرانس بین المللی کار منعقدهٔ (۱۹۵۱) درجینوا راجع به مزد مساوی کارگران ذکور واناث .

٤- قرار مؤرخ ۱۳ اسد ۱۳۳٤ کمیسیون خارجه- درموضوع قرار داد ترانزیتی بین دولت پادشاهی افغانستان ودولت اتحاد جماهیر شوروی .

۵- قرار مؤرخ ۱۳ اسد ۱۳۳٤ کمیسیون خارجه - راجع به معاهدهٔ مؤدت بین دولتین افغانستان ودولت جمهوری اندونیزیا .

٦- قرار مؤرخ ٤ سنبله ۱۳۳٤ کمیسیون خارجه - درموضوع انتقال محمولات مربوط قرارداد ترانزیتی افغانی از بین خاک اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به اساس میزان تعرفه ترانزیتی که از طـــرف خطوط آهن اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در وقت انتقال محمولات ممالک همسایه استعمال میشود، صورت خواهد گرفت به اثر مکتوب نمبر ۶۰۱ مؤرخ ۱ر٦ر۱۳۳٤ مجلس عالی وزراء .

۷- قرار مؤرخ ۱۱ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون خارجه - راجع به الحاق افغانستان به کانونشن نمبر ۱۰۳ حمایهٔ مادران .

ج - کمیسیون دفاع ملی :

۱- قرار مؤرخ ۱۳ سرطان ۱۳۳٤ کمیسیون دفاع ملی - در موضوع تعدیل ماده (٤۱) و (٤۲) پروژه قانون ضابطان احتیاط .

۲- قرار مؤرخ ۳۰ سرطان ۱۳۳٤ کمیسیون دفاع - راجع به پروژهٔ جدید اصولنامهٔ ترفیع وتقاعد عسکری حاوی (۱۱۹) ماده بوده که بعداً برای تدقیق به کمیسیون قوانین شورا راجع شده است .

۳- قرار مؤرخ ۲۹ سنبله ۱۳۳٤ کمیسیون دفاع - راجع به فصل نهم قانون ترفیع وتقاعد عسکری تحت عنوان ضابطان مستعجل مندرجه (۸) ماده از ماده (۱۲۰ الی ۱۲۷) که بعداً برای تدقیق کمیسیون قوانین شورا ارجاع شده است .

٤- قرار مؤرخ ۲۹ سنبله ۳٤ کمیسیون دفاع ملی - راجع به دو ماده ضمیمهٔ قانون مکلفیت عسکری .

٥- قرار مؤرخ ۷ میزان ۳٤ کمیسیون دفاع ملی - درموضوع تجدید نظر دوماده (٤١و٤٢) پروژهٔ اصولنامه ضابطان احتیاط .

د - کمیسیون امور عدلیه :

۱- قرار مؤرخ ۱۳ سرطان ۳٤ کمیسیون عدلیه - درموضوع ایزادیك تبصره به ماده (۸) اصولنامهٔ ترفیع وتقاعد مامورین ملکی راجع به تقرر قضات محکمهٔ ابتدائیه ومرافعه .

۲- قرار مؤرخ ٤ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون عدلیه - موضوع تعدیل ماده (۲و۳) اصولنامه استماع دعاوی وتبصره آن.

ه - کمیسیون وضع تغییر وتفسیر قوانین:

۱- قرار مؤرخ ۱۳ سرطان ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین - تبصره موقتی درماده (۹) قانون مامورین ملکی درموضوع متخصصین که تاپنج سال بدون قیدهرتبه‌های بلندتررا کفالت نمایند به اثرمکتوب نمبر ۱۷۰ر۹٦ مؤرخ ۲۱ر۳ر۳٤ مجلس عالی اعیان .

۲- قرار مؤرخ ۱٤ سرطان ۳٤ کمیسیون قوانین - راجع به ضمیمهٔ نمبر ٤ اصولنامهٔ نوت های مروجه افغانستان در مورد ایزاد نوع نوت یك هزار افغانیگی .

۳- قرار مؤرخ ۲۰ سرطان ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین- راجع به پروژه اخذ محصولاتیکه ذریعهٔ قونسلگری های افغانی درخارج به عمل می آید.

٤- قرار مؤرخ ۱۱ اسد ۳٤ کمیسیون قوانین - راجع به ایزاد تبصره به ماده (٤٦۹) قانون تجارت نسبت اینکه یکنفر نمایندهٔ دولت بنام کمیسر درشرکت های سهامی لمتد برای تطبیق مواداصولنامه شامل باشد .

٥- قرار مؤرخ ۱۸ اسد ۳٤ کمیسیون قوانین - موضوع تعدیل ماده (۱۳) وتعدیل پراگراف (۳) ماده (۱۷) و تعدیل ماده (٥۳) و (٥٤) اصولنامهٔ بلدیه .

٦- قرار مؤرخ ۱۸ اسد ۳٤ کمیسیون قوانین- راجع به تعدیل ماده (۳۱) وتعدیل تبصره ماده (٥۳) وتعدیل ماده (٦٦) وتعدیل ماده (۷۹) اصولنامهٔ استخدام ترفیع و تقاعد مامورین ملکی وو ضع یك ضمیمه درقانون مذکور .

۷- قرار مؤرخ ۲۱ سنبله ۳٤ کمیسیون قوانین - موضوع تدقیق اساسنامهٔ بانك زراعتی وصنایع روستائی .

۸- قرار مؤرخ ۲۷ سنبله ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین - راجع به پروژهٔ اصولنامهٔ افغانستان .

۹- قرار مؤرخ ۲٥ اسد ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین - پروژهٔ اصولنامهٔ شمولیت افغانستان درموافقت نامه ۲۲ جولائی ۱۹٤٤ کنفرانس بریتن وودز مربوط تأسیس صندوق بین المللی پولی وبانك بین المللی توسعه وتعمیر مجدد .

۱۰- قرارمؤرخ ۱٤ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین -موضوع اصولنامه تصفیهٔ ملکیت ومسایل مالیه وقیمت آب اراضی تحت بند ارغنداب وکجکی .

۱۱- قرار مؤرخ ۱٤ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین- راجع به پروژه اصولنامه نفوس شماری واصولنامهٔ ثبت سجل احوال واصولنامهٔ تذکرهٔ جدید تابعیت.

۱۲- قرارمؤرخ ۱٤ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین راجع به تعدیل مادهٔ (۲۳) اصولنامهٔ مکلفیت ویك نوع ضمیمه به اصولنامه مکلفیت عسکری .

۱۳- قرار مؤرخ ۱۰ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون قوانین راجع به تغییر ماده (٤٥) اصولنامه اساسی .

و - کمیسیون امور مالی، بودجه و اقتصاد :

۱- قرار مؤرخ ۲۷- اسد ۱۳۳٤ کمیسیون بودجه - راجع به بودجه‌های سال ۱۳۳٤ وزارت خانه ها و دوائر رسمی.

۲- قرار مؤرخ ۳۱- اسد ۱۳۳٤ کمیسیون بودجه راجع به بودجهٔ سال ۱۳۳٤ خزینه تقاعد .

۳- قرار مؤرخ ۲۱ سنبله ۱۳۳٤ کمیسیون بودجه راجع به پروژه اصولنامه شمولیت افغانستان درموافقت نامهٔ ۲۲ جولائی ۱۹٤٤ کنفرانس برتین وودز مربوط به تاسیس صندوق بین‌المللی پول و بانك بین‌المللی توسعه و تعمیر مجدد .

٤- قرار مؤرخ ۳۱ سنبله ۱۳۳٤ کمیسیون بودجه راجع به پروژهٔ اساسنامهٔ موسسه تهیهٔ گندم .

٥- قرار مؤرخ ٤ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون بودجه راجع به بودجه های سال ۱۳۳٤ تصدی های دولتی .

٦- قرار مؤرخ ۹ عقرب ۱۳۳٤ کمیسیون بودجه راجع به پروژه اصولنامهٔ تصفیهٔ ملکیت و مسایل مالیه وقیمت آب اراضی تحت بند ارغنداب و کجکی.

ز- کمیسیون امور فواید عامه، معادن ، زراعت و مخابرات :

۱- قرار مؤرخ ۲۷ - اسد ۱۳۳٤ کمیسیون فواید عامه راجع به قرارداد دستگاه عمرانی بین حکومت افغانستان و کمپانی موریسن کنودسن .

۲- قرار مؤرخ ۳۱ سنبله ۱۳۳٤ کمیسیون فواید عامه راجع بقرارداد مبادلهٔ پارسلات پستی بین افغانستان ودولت اتحاد جماهیر شوروی .

۳- قرار مؤرخ ۲۱ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون فواید عامه راجع به مبلغ یك کرور افغانی قرضهٔ عامه برای ترمیم و آبادی سرکها .

ح- کمیسیون امور داخله، سمع شکایات و امور قبایل :

۱- قرار مؤرخ ۲۰ سرطان ۱۳۳٤ کمیسیون داخله راجع به الغای علاقه داری حصه (۲) بهسود مربوط حکومت کلان دایزنگی و علاقه داری ناور مربوط حکومت اعلی غزنی و تشکیل یك حکومت محلی جدید در قریهٔ هوکك بنام حکومت ناور .

۲- قرار مؤرخ ۳۰ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون داخله موضوع تشکیل یك علاقه داری جدید درخاك جبار مربوط حکومت بگرامی .

ط- کمیسیون فرعی :

۱- قرار مؤرخ ۲٤ سرطان ۱۳۳٤ کمیسیون فرعی راجع به قرارداد برمه کاری پطرول سرپل مزار شریف که دربین وزارت جلیله معادن افغانستان و کمپانی سونسکای سویدن به عمل آمده .

۲- قرار مؤرخ ۱۵ - اسد ۱۳۳٤ کمیسیون فرعی موضوع تدقیق قانون تجارت ازماده (اول الی ۲٤۱) .

۳- قرارمؤرخ ۲٤ سنبله ۱۳۳٤ کمیسیون فرعی موضوع تدقیق قانون تجارت ازماده (۳٦۵ - الی ۵۰۰) .

٤- قرار مؤرخ ۳ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون فرعی ایزاد تبصره به ماده (٤٦۹) قانون تجارت .

۵- قرار مؤرخ ۱۲ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون فرعی راجع به اوراق مقاوله نامه نمبر ۱۰۰ و سفارش نامه ۹۰ کنفرانس بین المللی کار منعقده ۱۹۵۱ در جینوا راجع به مزد مساوی کارگران ذکور و اناث .

٦- قرارمؤرخ ۲۵ میزان ۱۳۳٤ کمیسیون فرعی راجع به پروژهٔ ثبت سجل احوال و پروژه اصولنامهٔ نفوس شماری و پروژهٔ اصولنامهٔ تذکره جدید .

دِاعیانو ریاست

تشکیل :

رئیس — ع ، ج ، س، ع فضل احمد مجددی

لمړی معین — ع ، ص عبدالجبار

دوهم « — « « حافظ عبدالغفار

غړی ع،ص محمد امین خوگیانی

« « عبدالله جاغوری

« « عبدالحکیم مشرقی وال

« « حافظ محمد انور بسمل

« « خواجه جانگل

« « ایشان امان الدین

« « عبدالحکیم بارکزی

« « حاجی شرف الدین

« « محمدخان سلیمانخیل

« « نظرمحمد زرمتی

« « محمد میر

« « درویزه

« ص حاجی عبدالحکیم

« « آخند زاده محمدرسول

ص مناغلی عبدالستار

« « علی احمد

« « محمود

ع،ج،س،ع فضل احمدمجددی

غړی

غړی

منشی

مجلس عالی اعیان

مجلس عالی اعیان درسال ۳٤ ازامور ذیل وارسی نموده است :

۱ : تعدیل مادهٔ (۷۳) وتعدیل پراگراف (۴) مادهٔ (۱۷) وتعدیل مادهٔ (۵۳) اصولنامهٔ بلدیه.

۲ : تبصره بمادهٔ (۸) اصولنامهٔ ترفیع وتقاعد مامورین ملکی بانتخاب قضات ابتدائیه ومرافعه.

۳ : تبصره بمادهٔ (۹) اصولنامهٔ ترفیع وتقاعد مامورین ملکی راجع به کفالت متخصصین .

٤ : تبصره بمادهٔ (٤٦۹) قانون تجارت راجع به شمولیت نمایندهٔ دولت بنام کمیسر درشرکت های سهامی لمتد .

۵ : قرارداد برمه کاری پطرول سرپل بین حکومت افغانستان وکمپانی کونسکای سویدنی .

٦ : قرارداد دستگاه همرانی افغانی باکمپانی موریسن کنودسن .

۷ : معاهدهٔ مؤدت بین حکومتین افغانستان واندونیزیا .

۸ : ضمیمهٔ اصولنامهٔ نوت های مروجه افغانستان راجع بهایزاد نوت نوع یکهزار افغانی درانواع نوت های مروجه .

۹ : قراردادترانزیتی بین حکومت افغانستان وحکومت اتحادجماهیر شوروی وتعرفه انتقال محمولات ترانزیتی مربوط به قرارداد مذکور .

۱۰ : راجع به تشکیل علاقه داری جدید در خاك جبار مربوط حکومت بکرامی .

۱۱ : ضمیمهٔ اصولنامهٔ مکلفیت عسکری مبنی بر دو ماده :

الف : راجع بهسنین افراد متخلف وجعل کار .

ب : راجع بهمجلوبینیکه متکفل قانونی آنها درخارج ولایات مربوطه ویا خارج مملکت مشغول تحصیل ویادر داخل ولایات مربوطه بمکاتب لیلی باشند .

۱۲: ضمیمه اصولنامه مکلفیت عسکری .

راجع به طلاب حربی پوهنځی که اگر صنف دوم را تکمیل کرده باشند از خدمت عسکری معاف و اگر صنف اول را تمام کرده باشند برای یك سال شامل خدمت زیر بیرق میشوند.

۱۳: تعدیل اصل (۲۳) اصولنامهٔ مکلفیت عسکری ، راجع به نقل مکانی مجلوبین .

۱٤: فصل نهم قانون ترفیع و تقاعد عسکری تحت عنوان ضابطان مستعجل مبنی برهشت ماده ..

۱۵: قرارداد مبادله پارسلات پوستی بین حکومت افغانستان و دولت اتحاد جماهیر شوروی .

۱٦: اصولنامه جدید بیرق افغانستان باثر پیشنهاد وزارت خارجه مبنی بر (٤۳) ماده .

۱۷: پروژه اساس نامهٔ بانك زراعتی وصنایع روستائی حاوی (۵۲) ماده .

۱۸: تعدیل فقرهٔ «الف - ه» مادهٔ (۳) وفقرهٔ الف مادهٔ (۱۳) اساسنامه تهیه گندم .

۱۹: (۲۷) مادهٔ کانونشن نمبر (۹۵) یعنی مقاوله نامه در مورد حمایت اجرت ها و (۳۵) ماده ریکامندیشن ۸۷ یعنی سفارش نامه رهنمایی حرفوی کنفرانس منعقدهٔ جینوا .

۲۰: تعدیل اصل (٦۲) اساسنامهٔ دافغانستان بانك .

۲۱. ضمیمهٔ اصولنامهٔ محابس وتوقیف خانه ها ، راجع بمعافی پول جریمه ذمت محبوسینیکه قبل از تحصیل پول، فوت میشوند .

۲۲: پروژهٔ قانون تذکرهٔ جدید حاوی (۳۰) ماده .

بودجه دولت

قانون موازنهٔ عمومی

سال مالی ۱۳۳٤

مادهٔ اول :- پیش بینی بودجهٔ مصارف محتویهٔ جدول الف مجموعاً عبارت است از مبلغ (۱۳۰۱۱۰۲۱٦۲) افغانی بودجه و بقسمتهای متزیله منقسم میگردد.

بودجه عادی وسرمایه گذاری دولت که ازمنابع واردات عادی تدارك میشود (۸۷۸٤۰۹٤٥۳) افغانی.

بودجهٔ سرمایه گذاری (انکشافی) که استقراض اجرای آن صورت میگیرد (٤۲۲٦۹۲۷۰۹) افغانی.

مادهٔ ۲: تکافوی مبلغ (۱۳۰۱۱۰۲۱٦۲) افغانی مصارف ماده اول که باساس محتویات جدول (ب) بودجهٔ سال ۱۳۳٤ تخمین شده از منابع ذیل بعمل می آید :

الف- واردات عادی وسرمایه گذاری (۸۷۸٤۰۹٤٥۳) افغانی.

استقراض داخلی وخارجی (٤۲۲٦۹۲۷۰۹).

مادهٔ ۳- ایزادات مصارف ومعاشات که درجریان سال مالی لزوماً احساس میگردد مربوط بصلاحیت مجلس عالی وزراء بوده مطابق به تفصیل مادهٔ (۷) اجراوجزو آن با بودجهٔ سال ما بعد بشورای ملی تقدیم میشود.

مادهٔ ٤- جمع آوری واردات دولتی درسال ۱۳۳٤ نیز بروفق اصولنامه واحکاماتیکه درسنوات گذشته تدوین شده ادامه می یابد.

مادهٔ ٥ - در صورتیکه درتشکیلات سال ۱۳۳٤ به نسبت سال گذشته تغیری وارد نشده باشدمعاشات مطابق سال گذشته والا مطابق تشکیلات جدیدیکه ازطرف مجلس عالی وزراء منظور شده باشد، اجراء میشود .

مادهٔ ٦ـ اشخاصیکه قرار لیست ضمیمهٔ بودجه ۱۳۳۳ معاش مستمری میگیرند در سال ۱۳۳٤ نیز بر طبق لیست مذکور از وزارت مالیه اخذ معاش مینمایند .

مادهٔ ۷ـ آن مصارف خدمات عامه که در بین سال رو نما گردد نظر بماهیت آن از تخصیصاتیکه برای این مقاصد در بودجهٔ وزارت مالیه پیش بینی شده، اجراء میشود .

مادهٔ ۸ـ دیون مدورهٔ سال گذشته (طلبات ماضیه) از پولیکه توسط وزارت مالیه در بودجه های مربوط تخصیص داده میشود ، تادیه میگردد،

مادهٔ ۹ـ تکت پولی واقساط بسر رسیده در آغاز موعد معین ازفصول مربوطه توسط وزارت مالیه تادیه میگردد .

مادهٔ ۱۰ـ احکام این قانون ازاول حمل ۱۳۳٤ (آغاز سال مالی) الی اخیر برج حوت سنه مذکور (روزختم سال مالی) اعتبار دارد .

مادهٔ ۱۱ـ امر تطبیق و اجرای این قانون در جمله دیگر قوانین مملکت صادر میگردد .

الف ـ مجموعهٔ مصارف

سال ۱۳۳٤ دولت

		افغانی
۱ـ	وزارت دربارشاهی	١١٩٥٩٢٤٧
۲ـ	ریاست شورای ملی	٥٢٣٥٩١١
۳ـ	ریاست اعیان	٥١٧٤٨٦
٤ـ	صدارت عظمی	٨٦٣٣٩٩٤
٥ـ	وزارت دفاع ملی	٢٦٢٧٢٣٠٨٦
٦ـ	وزارت خارجه	١٧٢٢٨٩٠٤
۷ـ	وزارت داخله	٩٢٦٣٥٩٨٣
۸ـ	وزارت عدلیه	٦٢٣٧١٧٤
۹ـ	وزارت مالیه	٥١٥٩٣١٩٠
۱۰ـ	وزارت معارف	٦٥٥٢٧٩٣٨
۱۱ـ	وزارت صحیه	٣٠٤٦٤٣١٦
۱۲ـ	وزارت مخابرات	٢٥٩٥٣٩٢٢
۱۳ـ	وزارت اقتصاد	٦٦٢٥٩١٩
١٤ـ	وزارت فوایدعامه	٨٤٢٢١٨١٨
١٥ـ	وزارت زراعت	١٨٤٢٣٧٨٢
١٦ـ	وزارت معادن	١٩٧٦١٤١٠
١٧ـ	ریاست مستقل مطبوعات	١١٨٠٦٧٨٦
١٨ـ	ریاست مستقل قبایل	٤٤٨٢٥٥٤٦
١٩ـ	ریاست پوهنتون	٦٨٥٩٤٨٧
٢٠ـ	موسسات صحی	١٤٦٢٦٦٧٤
٢١ـ	ریاست فاکولته ها	٧١٤٦٩٢٥

		افغانی
۲۲-	ریاست المپیک	٤٩٢٠٤٤
۲۳-	مدیریت عمومی هوا بازی ملکی	٧٣٧١٧٧٥
۲٤-	امداد حکومت بمؤسسات	١٥٢٩٠٤١٢
۲٥-	تکت پولهای اقساط قرضه وسهمیه	٥٧١٨٨١٣٨
۲٦-	سهمیهٔ افغانستان بصندوق پس انداز با نك بین المللی	٥٠٦٨٥٨٥
	میزان	٨٧٨٤٠٩٢٥٤

سرمایه گذاری

الف- قرضه دافغانستان با نك برای انکشاف وادی هیرمند	٢٠٠١٤٥٨٨٥
ب- ایکزمبا نك ٨٠٠٠٠٠٠ دالر	١٧٠١٢٨٨٠٠
ج - قرضه شوروی برای سیلو ١٠٠٠٠٠٠ دالر	٢١٢٦٦١٠٠
د - قرضهٔ عامه برای ساختمان سرکها	٢٠٧٧٩٥٠
هـ- اشتراکیه افغانستان در با نك بین المللی وصندوق پس انداز	٢٨٥٧٣٩٧٤
میزان سرمایه گذاری	٤٢٢٦٩٢٧٠٩
نقل میزان مصارف	٨٧٨٤٠٩٤٥٣
میزان عمومی	١٣٠١١٠٢١٦٢

توحید پولهای سرمایه گذاری داخله

بودجه های وزارت خانه ها

		افغانی
۱-	وزارت دربار	٤٢١٩٢٧
۲-	ریاست شورای ملی	٨٢٠٠٠
۳-	ریاست اعیان	٤٠٠٠
٤-	صدارت عظمی	٣٥٨٥٢٤

		افغانی
٥-	وزارت دفاع ملی	٣٠٤٣٢١٩٤
٦-	وزارت خارجه	٧٨٨٩١٩
٧-	وزارت داخله	١٠٠٨٠٦٢٦
٨-	وزارت عدلیه	١٦٣١٦٠٠
٩-	وزارت مالیه	٨٧٤٥٣٨١
١٠-	وزارت معارف	٧٤٩٧٩٥٦
١١-	وزارت صحیه	٢٤٧٤٨٧١
١٢	وزارت مخابرات	١٠٥٧٢٥٥٧
١٣-	وزارت اقتصاد ملی	٣٣٠٠٠٠
١٤-	وزارت فواید عامه	٦٥٨٠٧٨٩٤
١٥-	وزارت زراعت	٤١٧١٦٠٦
١٦-	وزارت معادن و صنایع	١١٠٨٤١٤
١٧-	ریاست مستقل مطبوعات	١١٩٨٤٧٥
١٨-	ریاست مستقل قبایل	٦٩٢٣٠٠
١٩-	ریاست پوهنتون	١٣٤٢١٤٤
٢٠-	ریاست مؤسسات صحی	١٨٧٠٤٥٠
٢١-	ریاست فاکولته طبی	٣٤٥٣٦٥
٢٢-	مدیریت هوا بازی ملکی	٥٢٩٦٢٨٦
		١٥٥٢٥٣٤٨٩

ب ــ واردات سال ۱۳۳٤

نوع تخصیصات

قسمت اول

فصل اول الف ؛ مالیات عوایدسرمایه

				موسسات	افغانی
		مادۀ	(۱)	ـ مالیه‌سنویه	۳۵۰۰۰۰۰۰
		»	(۲)	مالیه گـذشته	۱۰۰۰۰۰۰۰
				انفرادی	
		»	(۳)	مالیه سنویه	۳۰۳۰۰۰۰۰
		»	(٤)	مالیه گـذشته	۱۰۰۰۰۰۰۰
				اصنافی	
		»	(۵)	مالیه سنویه	۳۳۰۰۰۰۰
		»	(٦)	مالیه گـذشته	۱٤۰۰۰۰۰
فصل	(۲)	»	(۱)	مالیات اصنافی و آسیابی	۳۸۰۰۰۰
»	»	»	(۱)	مالیات اراضی	۲٦۸۰۰۰۰۰
»	(۵)	»	(۱)	مالیۀ مواشی	۳۹۰۰۰۰۰۰
				ب ـ مالیات گمرك و استهلاك	
»	»	»	(۱)	مالیه گمرك	۳۰۰۰۰۰۰۰۰
»	(٦)	»	(۱)	مالیه استهلاك	
				شـکر	۲۷٦۰۰۰۰۰
		»	(۲)	پطرول	۲۳۲۰۰۰۰
		»	(۳)	تیل خاك	۱٦۷۰۰۰۰
		»	(٤)	موتر تیز رفتار	۱۰۰۰۰۰۰
		»	(۵)	نمك	۱۵۲۲۹۰۰۰

			افغانی
	ماده (۶)	رخت و نخ ماشین وطنی	۱۰۰۰۰۰۰۰
فصل (۷)	« (۱)	تفاوت قیمت اسعار	۳۴۲۰۰۰۰۰
» (۸)	« (۱)	صکوك واوراق بهادار	
	ماده (۱)	محصول وثایق عدلیی وتجارتی	۱۶۵۰۰۰۰۰
	» (۲)	پاسپورت ویزه	۲۳۰۰۰۰
	» (۳)	حق التصدیق دوایر دولتی	۲۰۰۰۰
فصل (۸)	» (٤)	ورق تابعیت تذکره نفوس	۳۰۰۰۰۰
	» (۵)	سائرمحصول صکوك	۹۰۰۰۰۰۰
	« (٦)	محصول دهیکه‌حقوق	۱۱۶۰۰۰۰
		میزان قسمت اول	۵۷۵۳۹۹۰۰۰

قسمت دوم

تصدیهای دولتی

فصل (۹)	ماده (۱)	ضرابخانه ومسکوکات	۲۰۰۰۰۰۰
	« (۲)	جراید ومجلات	۲۰۰۰۰
	» (۳)	معادن	۵۵۰۰۰۰۰
	» (٤)	انحصارات دولتی	۲۸۰۰۰۰۰۰
	» (۵)	نقلیات	۵۰۰۰۰۰
	» (٦)	سینما	
	» (۷)	هوتل ها	
	» (۸)	صنایع محبس	۱۸۰۰۰۰
	« (۹)	مطبعه	۱۸۰۰۰۰
	» (۱۰)	شفاخانه‌ها	۳۵۰۰۰۰
	» (۱۱)	دیپوی ادویه	۹۰۰۰۰۰

			افغانی
ماده	(۱۲)	دیپوی تعاونی	٤٠٠٠٠٠٠٠
«	(۱۳)	مسلخ	٦٠٠٠٠٠
«	(۱٤)	صنایع تجارتی معارف	٥٠٠٠٠
«	(۱٥)	اسپریت کشی	
«	(۱٦)	فابریکهٔ سپورت صدارت	
فصل (۱۰)		حق الامتیاز	
«	(۱)	نصواردهن	٣٥٠٠٠٠٠
«	(۲)	نصوار دماغ	٣٩٠٠٠
«	(۳)	تنباکو چلمی	٢٤٠٠٠
«	(٤)	سگرت	٥٥٠٠٠٠
«	(٥)	حق الانحصار موتر	٣٠٠٠٠٠٠
«	(٦)	روده	٤٥٠٠٠٠
« (۱۱) «	(۱)	رادیو واعلانات	٥٠٠٠
« (۱۲) «	(۱)	محصول (تتپ)	٩٠٠٠٠٠٠
		میزان قسمت دوم	٩٤٧٤٨٠٠٠

قسمت سوم

واردات اموال منقوله

فصل (۱۳)		عایدات غیر منقول	
ماده	(۱)	فروش املاك بصورت نقد وقسط	٧٦٠٠٠٠
«	(۲)	مستردی های تقاوی غیر منقول	٢٠٠٠٠٠٠
«	(۳)	حاصلات املاك واشجار وجنگلات	٣١٠٠٠٠٠
«	(٤)	حاصلات فابریکه‌ها	٧٠٠٠٠٠
«	(٥)	کرایهٔ اموال منقول وغیر منقول	٦٢٠٠٠٠
		رسم ارضیه گمرك «	٧٠٠٠٠٠

		افغانی
فصل ۱٤	عایدات منقول	
ماده (۱)	فروش اموال منقول	۲۹۹۰۰۰۰
فصل ۱۵	قیم منقول	
« (۱)	تکت پولی	٦۰۰۰
« (۲)	محصول تبادلهٔ خزانه	۵۰۰۰۰
« (۳)	محصول تبادلهٔ پستی	۳۰۰۰۰
« (٤)	مفاد سهم وقرضه	۱۰۳٤۳۳۰۰
	میزان قسمت سوم	۲۱۲۸۹۳۰۰

قسمت چهارم

واردات متنوعه وجریمه‌جات

فصل (۱٦) ماده (۱)	باقیات وارداتی	۲۸۲۰۰۰۰۰
« (۲)	باقیات مصارفی	۵۱۰۰۰۰۰
	جریمه جات	
فصل (۱۷) ماده (۱)	واردات جرایم	۱٤۰۰۰۰۰
« (۲)	جریمه‌جات مالیاتی اموال گریزی	۵۲۰۰۰۰
	میزان قسمت چهارم	۳۵۲۲۰۰۰۰

قسمت پنجم

واردات متفرقه

فصل (۱۸) ماده (۱)	اعانه	٤۰۰۰۰۰
فصل (۱۹) ماده (۱)	عواید سپورتی	٦۰۰۰۰
فصل (۲۰) ماده (۱)	باز گشتی معاشات ومصارف	۱٦۳۵۰۰۰
فصل (۲۱) ماده (۱)	متفرقه	۲۲۰۰۰۰۰

	افغانی
فصل (۲۲) ماده (۱) موجودسر سال خزاین	۱۲۲٤۰۷۱۹۹
میزان قسمت پنجم	۱٤٦٥۰۲،۱۹۹
میزان قسمت اول	۵۷ ۵۳ ۹۱۰۰۰
میزان قسمت دوم	۹٤۷٤۸۰۰۰
میزان قسمت سوم	۲۱۲۸۹۳۰۰
میزان قسمت چهارم	۳۵۲۲۰۰۰۰
میزان	۸۷۳۱۰۸٤۹۹
درک پیشکیها که درسال ۳۳ از بودجهٔ ۳٤ داده شده	۵۲۵۰۹۵٤
میزان	۸۷۸٤۰۹٤۵۳
فصل (۲۳) ماده (۱) قروض	
الف- قروض داخلی	
مادهٔ ۲ (۱) دافغانستان بانک	۲۰۰۱٤۵۸۸۵
« ۱ (۲) اشتراکیه افغانستان بصندوق پس انداز بانک بین المللی	۲۸۵۷۳۹۷٤
(۳) قرضه عامه	۲۵۷۷۹۵۰
جمله شد قرضه داخلی	۲۳۱۲۹۷۸۰۹
مادهٔ ۲- ب- قرضه خارجی	
(۱) ازشوروی ۱۰۰۰۰۰۰ دالر، ۹۰۰۰۰۰۰ دالر	۱۹۱۳۹٤۹۰۰
(۲) ایکزه بانک ۸۰۰۰۰۰۰ دالر، میزان قروض	٤۲۲٦۹۲۷۰۹
نقل میزان واردات	۸۷۸٤۰۹٤۵۳
میزان کل	۱۳۰۱۱۰۲،۱٦۲

ع، ج، س، ا، شاغلی علی محمد معاون
صدارت عظمی

ع، ج، ل، ع، شاغلی سردار محمد نعیم وزیر
امور خارجه معاون صدارتعظمی

ج: بناغلی سید شمس الدین مجروح رئیس مستقل قبایل

صدارت عظمی

تشکیل :

صدراعظم	ج،ع،ج،ل،ع سردار محمد داؤد
لمړی معاون	ع،ج،س،ا علی محمد
دوهم معاون	ع،ج،ل،ع سردار محمد نعیم

۱ ـ دقلم مخصوص مدیریت :

مدیر د پنځمی رتبی	کـفیل ص ، دکتور محمد حسن شرق
ماموریه (۸) رتبه	......

۲ـ دوزراؤدعالی مجلس دارالانشاء:

دوزیرانودعالی مجلس منشی په اوله رتبه	ع،ج محمد مرید
مدیر په خلورمه رتبه نفر	ص، محمد اختر
ماموریه (٦) «	
تانیست په (٥) «	ص، سعید احمد

۳ ـ دتحریراتو مدیریت :

مدیرپه (خلورمه) رتبه	ص، غلام جیلانی
مامور په (٦) « دوه تنه	
سرکاتب په (۸) « یو تن	
سرکاتب په (۹) « «	

٤ـ دتدقیق دقوانینو څانګه:

مدیریه (څلورمه) رتبه	کفیل ص، فقیر نبی (الفی)
مدیریه (٥) »	«ص، محمدانورواحدی «وردك»
مدیریه (٥) رتبه	......
ماموریه (٦) » دوه تنه	
ماموریه (١٠) »	

٥ـ دعارضینو مدیریت :

مدیریه (څلورمه) رتبه	کفیل ص، دکتور محمدحسن شرق
ماموریه (٦) »	
سرکاتب‌یه (٨) »	
کاتب‌یه (١٠) »	

٦ـ دمامورینو مدیریت :

مدیریه (څلورمه) رتبه	ص، محمد ابوبکر
ماموریه (٦) »	
سرکاتب‌یه (٨) »	

٧ـ دمحاسبی مدیریت :

مدیریه (څلورمه) رتبه	ص، فضل حق
ماموریه (٦) » دوه تنه	
ماموریه (٧) »	
ماموریه (٨) »	
سرکاتب‌یه (٩) »	
کاتب‌یه (١٠) »	

۸ـ داوراقود مدیریت لمړی قسم:

مدیر په (څلورمه) رتبه	ص، احمد گل
مامور په (٦) «	ص، گل محمد
سرکاتب په (۸) « دوه تنه	
« « په (۹) « دری تنه	
کاتب په (۱۰) « دوه تنه	

دوهم قسم حفظیه :

ماموریه (٦) رتبه	ص، عبدالاحد
مامور په (۷) «	
مامو په (۹) «	

دریم قسم تبییض :

مامور په (٦) رتبه	ص، نظر محمد مهرزاد
مامور په (۷) « دوه تنه	

د اوراقو مخزن :

مامور په (۸) رتبه

کاتب په (۱۰) «

پلټنی لوی رئیس له رتبې وتلی

سرکاتب په (۸) رتبه

تاپیست په (۱۰) «

دمحاسباتو دیوان :

رئیس په اوله رتبه	ع،ص حبیب الله
معاون په (۳) رتبه	......
مشاور په (۳) «	......

دداری دخانکی آمر په (٦) رتبه — ص، محمد عمر میرزائی
کاتب په (١٠) رتبه
تأپست په (١٠) «

دتوحید د گروپ مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه — ص ، عبدالقدیر
مامور په (٦) «
« « (٧) «

لمړی گروپ:

صدارت عظمی مدیر په خلورمه رتبه — ص، محمد حسین
دملی دفاع عضو په (٦) رتبه
وزارت « « « دوه تنه
دوا جوړونکی عضو په (٩) رتبه

دوهم گروپ:

د داخلی مدیر په (٤) رتبه
معارف عضو په (٦) «
عدلیې « « (٧) «
د صحی « « (٧) «
وزارتونه
دواجوړونکی « (٩) «

دریم گروپ :

قبایل مدیر په (٤) رتبه
مخابرات عضو په (٦) «

معادن عضو یه (۷) رتبه
دربار » » (۷) »
او تمیر

خلورم گروپ:

د مالیې مدیریا خلورمه رتبه ص پیر محمد
اقتصاد عضو » (٦) »
فوائد عامې » » (۷) »
وزارتونه

پنځم گروپ :

جنوبی مدیر یه (٤) رتبه ......
مشرقی عضو » (٦) »
غزنی عضو یه (۷) رتبه
پروان » » (۷) »

شپږم گروپ :

بدخشان مدیر » څلورمه » ص محمدرحیم
قطغن عضو » (٦) »
مزار شریف » » (۷) »
میمنه » » (۷) »

اوهم گروپ :

هرات مدیر » (٤) رتبه ص سلام الدین
کرشك عضو » (٦) »
فراه » » (۷) »
قندهار » » (۷) »

براوردیان دوه تنه
انگلیسی ترجمان یو تن

اداری تفتیش :

رئیس په اوله رتبه ع ص یاینده محمد
معاون « (۳) « غ محمد صدیق

اداری څانگه،

آمر په (٦) « ص عبدالرشید
کاتب « (۱۰) «

کمیسیون الف،

رئیس په (۳) رتبه ع عبدالسلام
عضو « (٤) « ص عبدالغفار
« « (٥) « ص حشمت الله

لومړی گروپ :

کابل رئیس په (٤) رتبه ص محمد انور
دب کمیسیو عضو « (٥) « « محمد زمان
« « « (٦) «

دالف کمیسیون:

دوهم گروپ رئیس په (۳) رتبه ع غلام دستگیر
جنوبی عضو « (٤) « ص عبدالرؤف
مشرقی، غزنی د « (٥) « ص عبدالله رمق
پروان رئیس « (٤) « .....
دب کمیسیون عضو په (٥) « « گل احمد
دریم گروپ عضو « (٦) «
دالف کمیسیون رئیس په (۳) « ع صالح محمد

عضو په (٤) رتبه .....

« « (٥) « ص محمد کبیر

« « (٦) «

دب کمیسیون عضو « (٤) «

« « (٥) « ص میرغیاث الدین

خلورم گروپ عضو « (٦) «

الف کمیسیون رئیس په (٣) رتبه ع محمد کریم صدیقی

بدخشان عضو « (٤) « .....

قطغن « « (٥) « ص فتح محمد

مزار

میمنه

دب کمیسیون رئیس په خلورمه رتبه ....

عضو په (٥) رتبه ص محمد امین

ریاست دیوان محاسبات

اول- حوالجاتیکه بعد از غور و تدقیق بمحاکم ریاست ویزه و بدفاتر مربوط قید و ثبت گردیده.

الف - حوالهٔ نقطعی - ۱۷۵ قطعه

ب - حوالهٔ آوانسی - ۴۲۸ » »

ج - مقاوله ها - ۶۹ نسخه

بر علاوه یك تعداد زیاد اسناد خرج نیز بعد از غور و تدقیق و سنجش ویزه گردیده .

دوم - تخصیصاتیکه از مدیریت توحید بعد از غور و عام راسی ویزه و بدفاتر مربوطه عملی گردیده ۸۰۰۵ - قطعه

۲ - مکاتیب صادره - ۱۱۶۰ - قطعه

۳ - از روی سرجمع بودجه جهة فعالیه لایحه صرفیات مملکتی د فتر متعدی وضع و صرفیاتیکه رسیده در آن عملی شد .

سوم - چون در گذشته موجودی جنسی بصورت صحیح و قیمتدار بعمل نیامده بود یکتعداد از مأمورین ریاست تعیین و طور کمیسیون های جداگانه بغرض رهنمائی امور عینیات و دادن هدایات راجع بطرز انشاء وثایق به سیستم موجوده و علم آوری اجراآت و امور دفترداری بوزارت خانه ها و دوائر مستقل تعین و اعزام گردیده که مدتی کمیسیونهای مذکور بوزارت خانها مصروف و موجودی شانرا طبق سیستم بطور قیمتدار تکمیل که حسابات و اجمال جنسی وزارت خانهای ذیل بریاست دیوان محاسبات واصل گردیده :

۱ - مدیریت محاسبه صدارت عظمی

۲ - وزارت خارجه

۳ - وزارت داخله

۴ ـ وزارت عدلیه
۵ ـ وزارت مالیه
۶ ـ وزارت مخابرات
۷ ـ وزارت معادن
۸ ـ وزارت اقتصاد ملی
۹ ـ وزارت فوائد عامه
۱۰ ـ وزارت زراعت
۱۱ ـ وزارت معارف
۱۲ ـ ریاست مستقل مطبوعات
۱۳ ـ ریاست مؤسسات صحی
۱۴ ـ ریاست پوهنتون
۱۵ ـ مکتب تخنیك عالی
۱۶ ـ د مبخا نیکی
۱۷ ـ مکتب ابن سینا
۱۸ ـ فاکولته ادبیات
۱۹ ـ حقوق
۲۰ ـ دارالعلوم شرعی حقوق
۲۱ ـ مکتب زراعت
۲۲ ـ فاکولته سا ینس
۲۳ ـ ریاست ضرابخانه
۲۴ ـ حکومت اعلی غزنی

ازجملهٔ حسابات جنسی (۲۴) مرجع فوق‌الذکر تنها حساب وزارت معارف وریاست ضرابخانه ومؤسسات صحی که تحت تفتیش کمیسیون جنسی بوده باقی حسابات آن تفتیش وتدقیق گردیده وبه شعبه مربوطه سپرده شده.
چهارم ـ حسابات نقدی معاش ومصرف وزارت خانه‌ها، ولایات ودوائر

مستقل که بریاست واصل گردیده . از آن جمله حسابات دوائر ذیل تفتیش وسنجش گردیده :

۱- وزارت صحیه حسابات نقدی معاش ومصرف از برج جوزا الی قوس ۱۳۳۳
۲- وزارت فوائد عامه « » » » » » »
۳- وزارت معارف « » » » ثور » »
٤- وزارت زراعت « » » » جوزا » »
۵- وزارت معدن « » » » حمل میزان »
٦- مستوفیت حکومت اعلی پروان « » » » » »
۷- مستوفیت ولایت جنوبی حسابات واردات « » » »
۸- لوای شمالی حسابات واردات برج سنبله »
۹- ریاست مستقل قبایل » » » حمل الی قوس »
۱۰- ریاست سکوک » » » سرطان الی میزان »
۱۱- وزارت دفاع ملی از حمل الی برج قوس سال ۳۴
۱۲- صدارت عظمی از برج حمل الی سنبله سال ۳۴

پنجم :- فقراتیکه در انجمن ریاست رویت ودر اطراف آن غور وتدقیق بعمل آمده بعد از غور و تدقیق ، فیصله صادر و بموجب احکام مقام رفیع صدارت عظمی بغرض طی مراتب اصولی بدوائر مربوطه ارسال گردیده .

۱- فقرهٔ باقیداری نمك.
۲- فقرهٔ کمبود سنگ های وزنی مغازهٔ (۱۱) و (۱۴) کوپرانیف .
۳- فقرهٔ تفاوت قیمت سان پلخمری ذمت شش نفر مغازه داران دیپوی تعاونی.
٤- (۳٤) فقرهٔ اوراق تفتیش دورهٔ اول ریاست چاروالی.
۵- فقرهٔ باقیداری فابریکهٔ کوکرد سازی.
٦- فقرهٔ تفتیش وبازدید ورهنمائی امور عینیات وزارت معادن .
۷- » » » » » صحیه

۸ـ فقره تفتیش وبازدید ورهنمایی امورفنیات وزارت مخابرات
۹ـ « « « « فواید عامه
۱۰ـ « « « « مالیه
۱۱ـ « « « « عدلیه
۱۲ـ « « « « داخله
۱۳ـ « « « « ریاست مستقل مطبوعات
۱٤ـ « « « « « مجادلهٔ ملاریا
۱۵ـ « « « « « روزنتون
۱٦ـ « « « « « مؤسسات صحی
۱۷ـ « « « « « ضرابخانه

ششم :ـ تعداد مکاتیبیکه بوزارت خانه ها هدایات حسابی داده شده ودیگر اموزه اجراء گردید الی ۱۵ جدی ـ ۱۹۰۲ قطعه.

هفتم :ـ برعلاوه برای اینکه امورحسابی مملکت یك نظم و نسق صورت گرفته باشد وطبق سیستم جدید حسابات مذکورترتیب و تکمیل گردد ومامورین وزارت خانه ها بطرز انشاء جداول ووثایق مذکوره بلدیت حاصل نمایند بعلاوهٔ هدایا تیکه داده شده بامر مقام صدارت عظمی یك کورس مستعجلهٔ محاسبه افتتاح گردیدکه بدورهٔ اول سه ماه ودوره دوم شش ماهه آن یك یك دسته ازمامورین وزارت خانه ها ودوائر مستقل وبلدیه ها غرض تحصیل بکورس مذکورشامل و تحت رهنمائی جمعی ازمعلمین لایق که قسمت اکثر آن ازمامورین دیوان محاسبات بوده تدریس گردیده اند که بعد از فراغ بدوره اول ودوم کورس مذکور به تعداد (۹۰) نفرفارغ التحصیل گردیده بعد از اخذ تصدیقنامه بدوائر منسوبه شان بغرض ایفای وظیفه اعزام گردیده اند ودوره سوم ٦ ماههٔ آن نیز بشمول یکدسته از مامورین وزارت خانه ها افتتاح گردیده. امید است بعد از سپری شدن دورهٔ شش ماهه یکتعداد مامورین دیگرنیز به تعداد فارغ التحصیلان کورس مذکور افزایش بعمل آید.

هشتم: برعلاوهٔ اجراآت فوق که درطول ۹ماه و یازده روز بعمل آمده است، یك تعداد مامورین از تاریخ ۲۷ جوزا هذا سنه نظر به امر مقام رفیع صدارت عظمی بغرض تفتیش وعلم آوری بعضی فقرات بریاست ننگرهار والی خدمتی اعزام وتااکنون درآنجا مصروف خدمت اند.

❀❀❀

مدیریت تدقیق و تدوین قوانین صدارت عظمی

این اداره درموارد ذیل کوشش کرده است

۱) تدوین قوانین
۲) تحقیق وتدقیق
۳) پاسخ پرسشهای حقوقی واتخاذ تجاویز قانونی.
٤) توسعهٔ کتابخانه.
۵) امور دفترداری.

الف ـ امور تدوین: نظر به ناقص بودن اصولنامهٔ مامورین ملکی، این مدیریت حسب الامر والاحضرت صدراعظم درسال ۳۳ـ اساس جدید اصولنامهٔ متذکره رابنا نموده ودرسال ۳٤ بعد ازمطالعات تدقیقات مکرر به جلسات متعددی که در آن ع ج سید عبدالله کفیل وزارت عدلیه وجناغلی رئیس محاکمات وزارت دفاع ملی وجناغلی استاد عبدالکریم حقانی واعضای مدیریت قوانین اشتراك داشتند آخرین مسودهٔ آن تحت (۱۷۰) ماده، بتوافق آرا ترتیب گردیده درآینده قریب پروژهٔ متذکره بمجلس عالی وزرا رویت داده خواهد شد.

ب ـ قانون جزایی محاکمات مامورین ملکی تاهنوز تحت غور وتدوین است

ج ـ اصولنامهٔ شکار که بداخل (۲٦) ماده ترتیب و پروژهٔ آن بوزارت داخله ارسال گردیده تا ازآنجا به مجلس وزراء تقدیم گردد.

د ـ تعلیمات نامهٔ قریه داران که در ابتدای امر از طرف جناغلی اختر محمد رئیس سره میاشت ترجمه گردیده و بعداً ازطرف اعضای مدیریت

قوانین مطابق مقتضیات محیطی ترتیب یافته و بالاخره در جلساتیکه ع ج ښاغلی سید عبدالله کفیل وزارت عدلیه و ع ص عبدالرحیم معین وزارت داخله نیز شمولیت داشتند مکرر غور و بعد از اتفاق آراء پروژهٔ متذکره بحضور مقام صدارت تقدیم گردیده ولی به نسبت نواقصیکه داشت محتاج تجدید نظر دیده شد و ازین لحاظ تا کنون به مجلس وزراء رویت داده نشده و امید است در آیندهٔ قریب تعدیلات آن مکمل و به آن مقام عالی تقدیم شود .

هـ در باره ترتیب پروژه متحد الشکل قراردادهای مستخدمین خارجی برای رفع مشکلاتیکه از ناحیهٔ انعقاد قرار داد ها با مستخدمین خارجی عاید بود با مرع ج ښاغلی وزیر خارجه و معاون صدارت عظمی مسوده آن تدوین و بعداً نمایندگان وزارتخانه‌های خارجه ـ دفاع ـ ملی ـ معارف ـ فوائدعامه ـ معادن و ریاسات پوهنتون و انحصارات اجتماع و درین باره غور نموده به اتفاق آراء پروژهٔ حاوی (۲۳) ماده تصویب گردید ـ و بعداً با مر مقام صدارت عظمی برای آینده یکبار دیگر هم نمایندگان فوق تحت ریاست ښاغلی محمد مرید وزیر مخابرات تشکیل جلسه داده و در آن باره غور مزید نموده و درین کمسیون مسودهٔ قرار داد تدقیق و تصویب گردید .

۲ـ امور تدقیق و تحقیق:

الف ـ تدقیق اساسنامه انجمن تربیهٔ افکار: اساسنامهٔ متذکره از طرف مدیریت عمومی مطبوعات ریاست مستقل مطبوعات ترتیب و جهت غور و تدقیق قانونی باین مدیریت رسید . اساسنامه مذکور پس از غور و تدقیق و تصحیح و تعدیلات لازمه نظر به لایحه وظایف مدیریت به مرجعش اعاده گردیده

ب ـ اساسنامهٔ موسسه کابل رادیو هم از طرف مدیریت عمومی مطبوعات ارسال گردیده بود و بعد از غور و تعدیلات لازمه دوباره به مرجع آن اعاده شده است .

ج ـ لایحهٔ تاسیس و تدویر سینماها ـ تیاترها و افتتاح مؤسسات فلم گیری

درافغانستان که ازطرف مدیریت عمومی مطبوعات ترتیب‌شده و باین اداره رسیده بود و بعداز تدقیق وتعدیلات لازمه اعاده گردید.

د- نظامنامهٔ اتوموبیل کلوپ ملی افغان ترتیب مدیریت عمومی روابط فرهنگی بعدازغور، تصحیح، تزئید، تنقیص وتعدیلات لازمه به‌مرجعش ارسال گردیده است.

هـ - اصولنامهٔ هوا نوردی ملکی که ازطرف مدیریت‌عمومی هوا نوردی بکمک مشاور هوا بازی ایکاو ترتیب یافته وپروژهٔ متذکره بعد ازغور وتدقیق مدیریت قوانین بامرمقام صدارت درخلال جلسات متعدده درکمیسون که‌متشکل ازشاغلی الفی مدیر قوانین، شاغلی معصومی رئیس صنایع و ح شاغلی عبدالرزاق نوماندان‌عمومی‌طیاره وش شاغلی گلبهار مدیر عمومی هوانوردی‌ملکی واعضای این‌مدیریت‌شمولیت داشتند، تحت ریاست ع ج وزیر معادن‌وصنایع‌غوروتدقیق‌شدودرجلسه نمبر۱۰۴۱ مؤرخ۳را۱ر۴۴ مجلس‌وزرا تصویب ومصوبهٔ‌متذکره بصحه حضور مبارك ملوکانه مزین و نسبت اینکه تصویب متذکوردرموقع تعطیل سنوی شورای ملی تصادف کرده است برحسب ماده(۳۲) قانون‌اساسی‌دولت، حضورملوکانه‌اجرای آنرا‌اراده‌فرموده‌اند.

۳-پاسخ به‌پرسشهای حقوقی وتجاویز قانونی :

علاوه بر آنچه فوقاً تذکار رفت، به سوالات وپرسشهای حقوقی‌اکثر دوائر دولتی وملی که از ناحیهٔ‌عدم وضوح‌قانون‌وغیره بمشکلات قانونی وحقوقی مواجه بوده اند، جوابات مقتضی قانونی وحقوقی داده شده است که بطور نمونه چند مسالهٔ آن ذیلاً بطور اختصار بیان میگردد :

الف - مدیریت عارضین صدارت عظمی به اثر مکتوب نمبر ۲۸۷۹ خویش واجع به یك نفر پرستاربی سواد که‌دراثر تماس با مریضان ساری مصاب به مرض التهاب دماغی شده‌بود. جهت اتخاذ تجویز قانونی به این مدیریت مراجعه و نگاشته اند هر گاه یك نفر مستخدم‌دوایر رسمی در حین اجرای وظیفه‌معیوب ویاعلیل گرددویااینکه‌بمیردبا نامبرده‌چه‌معامله باید کرد ؟ تجویز قانونی گرفته شده است.

ب ـ همچنان راجع به موضوع باقی داری محمد صا بر نام کدام دار حکومت اعلی پروان ، که پرسش مذکور نیز از طرف مدیریت عارضین صدارت عظمی بعمل آمده جواب قانونی لازمه داده شده است .

ج ـ کذا جواب مکتوب نمبر ۸٤۰۲ مدیریت عارضین در خصـوص شخصیکه متهم بفرار از سرحد گردیده وحکومت مربوط نامبرده راخلاف مقررات قانونی به جزای غیر عادلانه محکوم نموده بود، پاسخ مقتضی گفته شده است .

د ـ در خصوص موضوع عدم قناعت احمدضیاء سابق کاتب ترانسپورت که بر فیصلهٔ مجلس وزارت معادن عدم قناعت خودرا نشان داده بود، قانوناً جواب داده شده است .

هـ ـ گذشته از آن به جواب استعلامیه های اکثر دوائر دولتی وملی جوابات لازمه انشاء شده است .

٤ ـ امور کتبخانه :

از جملهٔ لست کتب قانونی و حقوقی ممالک اسلامی از قبیل ترکیه ـ مصر ـ ایران ـ عراق ـ سوریه ـ و کشور های متمدن مانند انگلستان امریکا ـ فرانسه ـ هند و ایطالیا بوده که سال گذشته تهیه شده بود کتب لازمه ومفید آن انتخاب ومنظوری آنرا از حضور والا حضرت صدراعظم اخذ وتاکنون یک قسمت از آن بدسترس استفاده مارسیده امید قوی است که دربن نزدیکی ها همهٔ آن برسد .

ه ـ امور دفترداری : اعضای این مدیریت مطابق مقررات اصولی بالذات به امور دفترداری نیز پرداخته است .

ریاست تفتیش اداری صدارت عظمی

بملاحظهٔ امکانات تطبیق پروژهٔ مرتبه ریاست تفتیش اداری بدوا جهة وارسی امور سال ۱۳۲٤ بطور امتحانی پروگرامی ترتیب گردید که بروی آن تا جائیکه کمیسیونها و گروپهای موجوده رسیدگی توانسته اند اجراآت ذیل صورت گرفته است :

الف : تفتیش و بازرسی امور یکه پس از انجام تفتیش بریاست تفتیش اداری رسیده و مراتب اصولی خودرا از نقطه نظر حصول هدایات واوامر مقامات رفیعه وهمچنان مقررات قرار های تحقیق را منحیث اینکه چه اشخاص از نقطه نظر حسن اجراآت قابل تقدیر ویا تحسین میباشند وچه اشخاص از نقطه نظر نارسایی در وظیفه مستوجب فرو گذاشت وغفلت و بالاخره مرتکب مسؤلیت گردیده اند طی غور است.

۱- وارسی در اطراف عرایض یك تعداد اهالی حکومت کهمرد مربوط حکومت اعلی پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم.

۲- بازرسی و تفتیش حکومت جبل السراج مربوط حکومت اعلی پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ اول ، تحت ریاست بناغلی عبدالسلام رئیس گروپ اول.

۳- بازرسی و تفتیش امور حکومت محلی سرخرود مربوط ولایت مشرقی بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

٤- بازرسی تفتیش امور حکومت محلی پغمان مربوط ولایت کابل بوسیلهٔ کمیسیون الف گروپ اول تحت ریاست بناغلی عبدالسلام رئیس گروپ اول.

۵- بازرسی و تفتیش امور بلدیه پغمان مربوط بناروالی کابل توسط کمیسیون الف گروپ اول تحت ریاست بناغلی عبدالسلام رئیس گروپ اول .

٦- تفتیش و بازرسی امور حکومت محلی وردك مربوط ولایت کابل بوسیلهٔ

کمیسیون الف گروپ اول، تحت ریاست ښاغلی عبدالله غفار رشاد رئیس گروپ اول .

۷- تفتیش و بازرسی امور حکومت خوگیانی ولایت مشرقی بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست ښاغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۸- تفتیش و بازرسی امور حکومتی قره باغ غزنی بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست ښاغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۹- تفتیش و بازرسی امور حکومتی محلی جغتو مربوط حکومت اعلی غزنی بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست ښاغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۱۰- تفتیش و بازرسی امور حکومتی محلی مقر مربوط حکومت اعلی غزنی توسط کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست ښاغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم

۱۱- تفتیش و بازرسی امور حکومتی محلی جرم بدخشان بوسیله کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست ښاغلی عبدالغفار رئیس گروپ چهارم .

۱۲- تفتیش و باز رسی امور شعبه جزاء محکمه ابتدائیه احصائیه مرکز حکومت اعلی بدخشان بوسیله کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست ښاغلی عبدالغفار رئیس گروپ چهارم .

ب- اوراق تفتیشیکه پس از انجام تفتیش و باز رسی از طرف کمیسیون های مربوط بریاست تفتیش اداری رسیده و پس از حصول اوامر مقامات رفیعه تحت مطالعه و تدقیق هیأت تحقیق بوده و مراتب اصولی آن تاکنون طی نشده .

۱۳- باز رسی و تفتیش امور حکومت سپین بولدک مربوط ولایت قندهار بوسیله کمیسیون الف گروپ سوم تحت ریاست ښاغلی صالح محمد رئیس گروپ سوم.

۱٤- بازرسی و تفتیش امور حکومت محلی ارغنداب مربوط ولایت قندهار بوسیلهٔ کمیسیون الف گروپ سوم تحت ریاست ښاغلی صالح محمد رئیس گروپ سوم .

۱۵- تفتیش و بازرسی امور حکومت محلی چهاردهی بوسیلهٔ کمیسیون ب گروپ اول تحت ریاست ښاغلی حشمت الله رئیس کمیسیون ب ، گروپ اول .

۱۶- تفتیش و بازرسی امور شعبه جزاء ، شعبه احصائیه ، محکمه ابتدائیه مرکز حکومت اعلی غزنی بوسیلهٔ کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست ښاغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۱۷- تفتیش و بازرسی امور حکومت محلی خان آباد ولایت قطغن بوسیله کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست ښاغلی عبد الغفار رئیس گروپ چهارم .

ج- مواضعیکه تحت تفتیش قرار گرفته و اوراق تفتیش و نتایج آن بریاست تفتیش اداری وارد شده و بامسلسل مواصلت می نماید .

۱۸- تفتیش و بازرسی امور مدیریت ماموریں وزارت داخله بوسیله کمیسیون الف گروپ اول تحت ریاست ښاغلی عبد الله غفار رشاد رئیس گروپ اول .

۱۹- تفتیش و بازرسی امور حکومتی میدان مربوط ولایت کابل بوسیله کمیسیون ب گروپ اول تحت ریاست ښاغلی حشمت الله رئیس کمیسیون ب گروپ اول .

۲۰- تفتیش و بازرسی امور مدیریت عمومی تفتیش وزارت داخله بوسیله کمیسیون ب . گروپ اول تحت ریاست ښاغلی محمد زمان کریم زاده رئیس کمیسیون ب گروپ اول .

۲۱- تفتیش و بازرسی امور مدیریت محاکمات وزارت داخله بوسیله کمیسیون ب گروپ اول تحت ریاست ښاغلی محمد امان کریمزاده .

۲۲- تفتیش و بازرسی امور نسبی محمدایوب حاکم سابق خان آباد که بعرایض یک تعداد اهالی در ریاست تفتیش اداری رسیده کی بعمل آمده

تحقیق و را کمال دوسیه به هیأت تفتیش اداری صدارت که با امور ولایت قطغن موظف است محول گشته است :

۲۳- کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست بناغلی عبد الغفار رئیس گروپ چهارم جهة تفتیش و بازرسی امور شعبه جزاء . احصائیه ، محکمه ابتدائیه مرکز حکومت اعلی میمنه و تفتیش حکومت محلی اندخوی و حکومت محلی پشتون کوت مربوط حکومت اعلی میمنه اعزام شده اند که امور بعضی دوائر و حکومتی ها را تفتیش کرده اند .

۲٤- کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست بناغلی عبد الغفار رئیس گروپ چهارم جهة تفتیش و بازرسی امور شعبه جزاء ، احصائیه . محکمه ابتدائیهٔ مرکز ولایت مزار شریف و تفتیش امور حکومت محلی آقچه و تفتیش امور حکومت محلی سرپل اعزام شده است که کارشان دوام دارد .

۲۵- تفتیش و بازرسی حکومت محلی غوربند مربوط حکومت اعلی پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۲٦- تفتیش و بازرسی امور شعبه جزاء محکمه ابتدائیه، معارف ، احصائیه حکومتکلان کاپیسا مربوط حکومت اعلی پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۲۷- تفتیش و بازرسی امور شعبه حقوق ، شعبه جزا ، محکمه ابتدائیه حکومت اعلی پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۲۸ - تفتیش و بازرسی امور اداری بناروالی کابل بوسیله کمیسیون الف گروپ سوم تحت ریاست بناغلی صالح محمد رئیس گروپ سوم .

و - اجراآتی که از مرکز ریاست تفتیش اداری مستقیماً به سلسلهٔ مدیریت اداری صورت گرفته است :

۲۹ - انجام کار تحقیق شرکت برق تحت ریاست بناغلی پاینده محمد رئیس عمومی تفتیش اداری .

۳۰ـ انجام کار تفتیش امور اکمالات، مربوط بوزارت دفاع ملی وریاست تهیه وزارت مالیه که ښاغلی پاینده محمد رئیس عمومی تفتیش اداری در آن عضویت داشته است .

۳۱ـ تحقیق معطلی اوراق دوسیهٔ نسبتی عبدالوهاب، مستوفی سابق ولایت کابل . از ولایت کابل به وزارت مالیه بوسیله ښاغلی پاینده محمد رئیس تفتیش اداری .

۳۲ـ وارسی ښاغلی رئیس تفتیش اداری ، با هیأت مقرره در مسألهٔ « » قوماندان امنیهٔ حکومت کلان کاپیسا ود « » نام ، پسر محمد عمر حاکم کاپیسا .

۳۳ـ موضوع زمین ها و آسیاب واقع بدک ونو نیاز که بین یك قسمت از اهالی آن جا متنازع فیه بوده واز مجلس عالی وزراء بغرض رسیدگی بریاست تفتیش اداری محول شده وتحت تحقیق است .

۳۴ـ انجام کار تفتیش وتحقیق دوسیهٔ نسبتی حاجی شیر محمد، مو ند باقل دشت ارچی وښاغلی غلام قادر حاکم کلان تالقان تحت ریاست ښاغلی عبد الله غفارشاد، رئیس گروپ اول .

۳۵ـ اشتراك ښاغلی محمد یوسف « وحدت » مدیر اداری تفتیش به کمیسیون املاکی وزارت مالیه در موضوع املاك دشت ارچی کار کردگی محمد عثمان مامور املاك مربوط بجریان کار حکومت کلان تالقان ودارالحکومگی ولایت قطغن .

۳۶ـ اشتراك ښاغلی عبدالله غفارشاد ، رئیس گروپ اول هیأت مقررهٔ ریاست انحصارات دولتی در قسمت چك های ساختگی .

۳۷ـ اشتراك ښاغلی میرغیاث الدین عضو تفتیش در کمیسیون منتخبهٔ قوماندانی عمومی ژاندارم وپولیس ووزارت داخله در قسمت اراضی در لرگین دایزنگی متنازع فیه بین دو دسته از اهالی آنجا .

۳۸ :- اشتراک شاغلی حضرت الدین درهیأت منتخبه مدریت محاسبهٔ صدرات عظمی، نسبت سوابق واسناد میرزا نیاز محمد.

۳۹:- دوسیه موضوع چوب‌های ارچه خریداری کمپنی مورسین که بغرض تدقیق بریاست تفتیش اداری راجع گشته است.

۴۰:- موضوع پیرسنگه وشنکرداس هندو که فیصلهٔ آخرین ازریاست تفتیش اداری صورت گرفته وموضوع بغرض تحصیل پول بولایت کابل راجع شده است.

۴۱:- تحقیق دراطراف عرض یکعده اهالی ارزگان که‌در ریاست تفتیش اداری صورت گرفته است.

❀ ❀ ❀

امور ریاست المپیک افغانستان

ریاست المپیک افغانی طبق سالهای گذشته تا اندازهٔ که‌درخور اقتدارش بود به امور ورزش وتقویهٔ ورزشکاران کسبی وشوقی مملکت کوشیده است.

چون اساس وظائف المپیک هاکه در دیگر ممالك دنیا یگانه مقام آمره ورزشی ممالك محسوب می‌شوند، تربیه وآمادگی تیم ها و جوانان است بغرض اشتراك درمسابقات المپیك بین‌المللی که بعداز هرچهار سال درمرکز یکی ازممالك صورت می‌گیرد. چنانچه بتاریخ ۲۰ نومبر ۱۹۵۶ عیسوی درشهر ملبورن‌اوستر الیا بریاست علیا حضرت ملکهٔ برتانیا نیز مسابقات دائر خواهد شد.

بعداز اینکه دعوتنامه رسمی‌ازریاست المپیك اوستر الیا بنام ریاست المپیك افغانستان رسید موضوع اشتراك افغانستان را در مسابقات بین‌المللی ملبورن ازاثرمقامات صالحه منظوری حاصل نمودکه ازاشتراك یك تیم ملی فتبال و یك تیم ملی هاکی در مسابقات بین‌المللی ملبورن به المپیك استرالیا خبر داده شده است. دعوتنامه های متعددی ازممالك ذیل

برای اشتراك ورزشکاران افغانی امسال رسیده که ورزشکاران افغانستان را دعوت کرده بودند، واز طرف ریاست المپیك از اشتراك تیم های افغانی بنابر معاذیر رسماً از ممالك ذیل عذر خواسته شده :

مسابقه فتبال افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی در مسکو سال ۱۳۳٤

۱- دعوتنامهٔ رسمی ریاست المپیك پولیند از نفری اتلتیك افغانستان.

۲- دعوتنامهٔ رسمی مسابقات اسپ دوانی بین المللی ذخیره اسپ از طرف مؤسسهٔ المپیك ستوکهولم به المپیك افغانی.

۳- دعوتنامه رسمی نشان زدن تفنگ و تفنگچه بین المللی از نشان چی های عسکری وملکی افغانستان.

٤- دعوتنامه رسمی مملکت ایطالیا از ورزشکاران کابل برای مسابقات بین المللی سپورت های زمستانی.

در سال ۱۳۳٤ ریاست المپیك افغانی همیشه با ۸٦ ریاست المپیك ممالك در تماس بوده، ریاست المپیك ۸٦ مملکت را برسمیت شناخته است همچنین ریاست المپیك امسال با ۲۲ فیدراسیون بین المللی داخل مکاتبه بوده وقوانین ومقررات انواع ورزش های بین المللی را از آنها خواسته

و نزد خود موجود دارد که در صورت نشر یک مجلهٔ ورزشی البته همه قوانین و دستورات به غرض مزید معلومات جوانان مملکت اشاعه خواهد یافت همچنین در سال ۱۳۲۴ دو کمیته رسمی المپیک که آنها از طرف تمام دنیا برسمیت شناخته شده با المپیک افغانی داخل مکاتبه می باشند و ریاست المپیک افغانی هم آنها را برسمیت شناخته. ۱- فیدراسیون بین المللی طب ورزشی در ایطالیا. ۲- فیدراسیون بین المللی ورزشکاران کنگ ها در بلژیک.

در اثر دعوتنامه رسمی ریاست المپیک بین المللی فرانسه که از همه رؤسای المپیک دنیا به ۱۲ ماه جون بپاریس دائر شد و مجلس مذکور عبارت از ۱۲۸ عضو بود از طرف افغانستان در مجلس بین المللی مذکور بناغلی رئیس المپیک محمد فاروق سراج بحیث عضو اول و بناغلی عبدالشکور ولی رئیس طلاب افغانی در پاریس بحیث عضو دوم در کنفرانس بین المللی سپورتی پاریس شرکت نموده اند.

درسال ۳۴ سالهای گذشته، از طرف ریاست المپیک افغانی یک تیم فتبال منتخبه هند و یک تیم هاکی منتخبه و یک دسته پینگ پونگ بازان

مسابقه والیبال تیم کابل و سفارت شوروی در جشن استقلال سال ۱۳۳۴

ازمملکت دوست ماهندوستان بغرض اشتراك درمسابقات ورزشی جشن استقلال وطن دعوت شده بود که ترتیب دعوتها و مصارف بودوباش ومسابقات آنها باتیم های داخلی وهم ترتیب مسابقات تیم منتخبه والیبال اعضای سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی ودیگر روسها باتیم های داخلی ومسابقات سافتبال و باسکتبال باامریکائی‌های مقیم کابل ونمایش مسلسل پهلوانی باستانی بین پهلوانان معروف کابل وعموم نمایش های ایام فرخندهٔ جشن استقلال افغانی وجشن پښتونستان بدوش ریاست المپیك بودکه ازحسن انتظام وترتیب مکمل آن مکاتیبی مبنی بر تشکر وامتنان ازطرف ریاست ښاروالی کابل وریاست مستقل قبایل اسمی ریاست المپیك مخابره شده .

قرار سال گذشته بتاریخ ۲۲ میزان روز جشن تولدی اعلیحضرت همایونی مسابقه بزرگ قهرمانی بزکشی که هرساله بین دو تیم قطغن ومزار شریف می بود امسال تیم بزکشی حکومتی اعلی میمنه هم از طرف ریاست المپیك دعوت شد که جملتاً سه تیم بزکشی عبارت ازشصت و پنج نفر

مسابقه بزکشی سال ۱۳۳٤

سواران دعوت شدند که ترتیب جای بودوباش وخوراکه انسانی وحیوانی وجای رهایش آنها را ریاست المپیك به کمك ریاست لوازم وزارت دفاع ملی گرفته شد و مسابقه بزرگی بحضور اعلیحضرت معظم و اعضای کابینه وکور دیپلوماتیك و غیره وعامهٔ مردم در میدان بگرامی اجراء شد در نتیجه برای بار دوم تیم مزار شریف (توغ) قهرمانی بزکشی را از حضوراعلیحضرت همایونی دریافت نمود .

ترتیب مسابقات پهلوانی و بزکشی هفته مخصوص سره میاشت و مسابقه بزکشی که دراثر تشریف آوری بناغلی (اونو) صدر اعظم برما صورت گرفت ومورد پسند عموم واقع گردید .

ترتیب نمایش بزرگك آتن ملی ومسابقه مهیج بزکشی که بماه قوس سال ۱۳۳٤ بتقریب ورود مارشال بولگانین وخروسچف لیدران جماهیر اتحاد شوروی صورت گرفت ومورد پسند مهمانان ما واقع شد و ازطرف مارشال بولگانین در اثر حسن انتظام مسابقه و نمایش‌های مذکور یك جعبه میناتور کار قدیم شوروی که تصویر قهرمان تاریخی تیر انداز روسیها درآن رسم شده بریاست المپیك هدیه داده شد ودر نتیجهٔ مسابقه تیم قطغن برتیم مزار غالب بر آمد وکپ بزرگك نقره ئی که از طرف ریاست المپیك تهیه شده بود از طرف مارشال بولگانین به پهلوان عبدالخالق افغان چاپ انداز قطغنی داده شد .

ترتیب نمایش دلچسپ وزنه برداری (پول اندرسن) امریکائی قوی ترین مرددنیا وپنج نفر دیگر وزن بردارانی بین المللی امریکائی بصورت رایگان درغازی ستدیوم برای اهالی کابل نمایش داده شد . دعوت های لازمهٔ تیم وزنه برداری امریکا که مهمان ریاست المپیك افغانی بودند ویادگار هائیکه ازطرف ریاست المپیك به وزنه برداران امریکائی اعطا شد و با تشکر و خوشی پذیرفتند .

درسال گذشته (۱۳۳۳) ازدعوت ریاست المپیك اتحاد شوروی که یك تیم فتبال افغانستان را برای مسابقات دعوت نموده بودند، معذرت خواسته

شده بود وامسال دوباره به عنوان ریاست المپیک مکتوبی از شعبه فتبال اتحاد شوروی رسید. یك تیم فتبال تحت اثر بناغلو رئیس پوهنتون ورئیس المپیك بنام تیم کابل بغرض اجرای مسابقات دوستانه به دولت اتحاد جماهیر شوروی به اول میزان سفر نمودند وپس ازاجرای مسابقات ووضع بسیار دوستانه که از ورزشکاران شوروی دیده شد بتاریخ ۲۱ میزان سال مذکور هیأت سپورت مین ها وایس بکابل مراجعه نمود.

امسال درمجلس بین المللی که حکم های بین المللی انتخاب میشود بناغلی محمد فاروق سراج رئیس المپیك افغانی از طرف مجلس مذکور بحیث حکم بین المللی فتبال دنیا به اکثریت تامه ، تمام اعضای مجلس بزرگ بین المللی شناخته شد و۸۶ المپیك دنیا نامبره را رسماً حکم بین المللی شناختند واین دومین بار است که یك نفر افغان بحیث حکم بین المللی مسابقات، رسماً ازطرف تمام ملل منتخب میشود.

مدیریت ارتباط امداد تخنیکی ملل متحد

و ادارهٔ همکاری بین المللی اضلاع متحدهٔ امریکا

این مدیریت ابتداء بوزارت اقتصاد ملی مربوط ، ولی به نسبت و سعت امور و بسط علایق آن با دوائر مختلفه مملکتی، لازم دیده شد که بمقام صدارت عظمی مربوط گردد، لهذا درسال ۱۳۳۳ تحت اثر بناغلی فیض محمد متخصص اقتصاد در صدارت عظمی تمرکز گرفت . در اوائل سال ۱۳۳٤ تدویر این اداره بهبناغلی فقیر نبی الفی، متخصص حقوق، تفویض گردید.

لایحهٔ وظایف مدیریت ارتباط امداد تخنیکی ملل متحد وایالات متحدهٔ امریکا قرار آتی است:

۱) فراهم نمودن تسهیل روابط بین دوائر حکومتی و هیأت امداد تخنیکی یوان و نقطه ٤ ایالات متحدهٔ امریکا .

۲) رفع نمودن شکایات هردو هیأت مذکور ودوایر افغانی در مواجه قرار دادها وپروژه های مصوبه که وقتاً فوقتاً بوقوع پیوسته وغیره مشکلا تیکه درراه پیشبرد کار آنها عاید میگردد.

۳) حصول ارقام واطلاعات مربوط به پلان وپروژه ها وغیره تجاویزیکه راجع به آن بین هردو هیأت متذکرهٔ فوق ودوایر افغانی موافقه بعمل آمده وتهیهٔ احصائیه های منظم بغرض اطلاع صدراعظم.

٤) حصول فهرست احتیاج دوایر دولتی ومؤسسات خصوصی که پس از موافقهٔ صدر اعظم به هیأت های امداد تخنیکی یو-ان و یو-اس تفویض خواهد گردید.

٥) حصول نقل راپورت ها وپروژه ها با ترجمهٔ آن که از طرف متخصصین هردو هیأت بدوایر افغانی سپرده میشوند وپس از تحقیق اجراآت دوایر مربوطه راپور راجع به چگونگی چنین پروژه ها تهیه وحضور صدراعظم جهت استهداً تقدیم خواهد گردید.

٦) متخصصین که از طرف هیأت امداد تخنیکی به افغانستان فرستاده میشوند به ادارات مربوطه معرفی وازاجراآت وفعالیتهای متخصصین مذکور مراقبت بعمل خواهد آمد.

۷) وقتاً فوقتاً راجع به حاضری ومصروفیت متخصصین امداد تخنیکی از دوایر مربوطه معلومات خواسته شده ودرصورت عدم پابندی ایشان دروظیفه، کیفیت به ادارههای مرکزی آنها وهم به خود شان ابلاغ وعلت آن استفسار خواهد گردید.

۸) وارسی ومراقبت اموال حکومتی ازقبیل موتر - فرنیچر وغیره که بغرض پیشرفت کار متخصصین با پول افغانی خریداری گردیده است.

۹) تخصیصیه های مصارف اعضای هیأت امداد تخنیکی یو-ان بروفق موافقه های تحریری بین دولت ورئیس هیأت امداد تخنیکی بحساب هیأت در بانك انتقال داده خواهد شد.

۱۰-داشتن اطلاعات مکمل راجع به مستخدمین افغانی که باهیأت یوانو یو-اس کار می نمایند، خواه مستخدمین مذکوراز بست بودجهٔ افغانی معاش اخذ نمایند وخوا از بودجه های مربوط هودو هیأت .

این اداره باملحوظ رعایت وتطبیق وظائف معینهٔ فوق واجرای امور مراسلات یومی وباز رسی درامورجاریهٔ پروژه‌ها واخذ واعطای مشاوره از متخصصین و اشخاص مربوط، و ارسی با وضاع اداری مؤسسات تخنیکی یو - ان و یو اس، تنظیم و ترتیب پروگرامهای شعباتیکه استمداد تخنیکی نموده اند - وتعیین نوع متخصصین ووارسی بسوابق شان وغیره تسهیلات لازمه بدوائر ذیعلاقه، عقدقرارداد مبلغ دونیم ملیون دالر باداره همکاری بین‌المللی ایالات‌متحدهٔ امریکا را نیز انجام داده که از طرف افغانستان والا حضرت سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه وشاغلی فقیر نبی الفی‌مدیر ارتباط امداد تخنیکی وازطرف حکومت ایالات متحده امریکا جلالتماب انگس وارد سفیرکبیر امریکا مقیم کابل ومستر رابرت سنایدر مدیراداره‌ٔ همکاری بین‌المللی موافقهٔ مذکور را امضاء نمودند که‌مبلغ متذکره برای سال (۱۹۵۰) بالای پروژه های ذیل به‌مصرف میرسد :

۱) پروژه انکشاف دهات
۲) « انکشاف زراعتی وادی هلمند
۳) « کشیدن کانال دروادی هلمند
٤) « انکشاف زراعتی عمومی‌مملکت
٥) « تجسسات آب سطح زمین وادی هلمند
٦) « منابع معدنی وحاصلات زغال سنگ
۷) « صحت عامه دروادی هلمند
۸) « مکتب تخنیك ثانوی
۹) « « زراعت

۱۰) پروژه دارالمعلمین
۱۱) « فاکولته زراعت
۱۲) « تعلیمی وادی هلمند
۱۳) « ادارهٔ عامه وادی هلمند
۱٤) « انکشاف قرأ ووادی هلمند

همچنین سنجش وتعیین پروگرام امداد تخنیکی که از طرف ادارهٔ امداد تخنیکی ملل متحد صورت میگیرد - واندازهٔ قیمت آن امداد برای سال ۱۹۵٦ یک ملیون ونودوهشت هزار دالر بوده که شقوق مختلفه معارف - زراعت، صحیه، صنایع ومعادن - مالیه - فوائد عامه - مطبوعات - مخابرات وغیره مستفید میشوند، ذریعه این مدیریت بعمل آمده.

برای مزید معلومات، پروگرامهای عملیاتی امدادی تخنیکی ملل متحد وادارهٔ همکاری بین المللی ایالات متحدهٔ امریکا که در افغانستان بعمل آمده، طور اختصار ذیلاً تقدیم میشود:

الف، ادارهٔ همکاری تخنیکی بین المللی ایالات متحدهٔ امریکا از سال ۱۹۵۱ در افغانستان آغاز بکار نموده- ودر پروژه‌های مختلفهٔ مملکت بامشورهٔ دوائر ذیعلاقه شروع به عملیات نموده اند. هیأت موصوف در افغانستان طبق موافقهٔ منعقدهٔ مصارف اداری، متخصصین، حمل ونقل اجناس، ومتخصصین کرایهٔ منازل شان وامثال آنرا خودشان تهیه والبته در پروژه های که اجراآت میدارند معاونین وهمکاران افغانی داشته وقسمت عمدهٔ مصارف محلی پروژه‌های مزبور بذمهٔ خود افغانستان ومعاونت‌های تخنیکی از قبیل متخصصین ومشاورین وبعضی ملزمه وادوات ازطرف آنها تهیه میگردد.

در پروژه هائیکه تا حال با افغانستان همکاری نموده اند قرار آتی خلاصه میشود:-

همکاری تخنیکی باپروژه های وادی هلمند:-

همکاری ادارهٔ همکاری بین المللی اضلاع متحده امریکا در وادی هلمند

عبارت است از تنظیم و تحفظ سیستم آبیاری انکشاف زراعتی باشمال انجنیری زراعت جنگلات، تربیه حیوانات نباتات ، کشاورزی، محافظت خاک زراعتی، انکشاف دهات، حفظ الصحهٔ عامه و اداره عامه.

قسمت هائیکه زیاد تر ذریعهٔ ایشان انکشاف نموده عبارت است از:

۱) تجمع نمونه ها و اندیکیت های هاید رولوژیك که به منظور تنظیم جریان آب از سر بندها ضروری میباشد.

۲) نگهداری نهرها وجویبارها.

۳) فارمول گذاری و اجرای یك پروگرام زراعتی برای وادی هلمند.

۴) تاسیس مؤسسات فارمهای نباتات ـ جنگلات و پروگرام صحیه ـ ومعارف.

۵) تاسیس تشکیلات وادی هلمند با اساسات صحی و تنظیمی وامثال آن.

قیمت همکاری تخنیکی که قبل از ۱۹۵٦ در ین وادی بعمل آورده اند:

(۱۸۳۹۰۰۰ ـ دالر) بوده

و « « « « درسال ۱۹۵٦ « (٦۱٤۰۰۰ دالر) و تعداد متخصصینیکه درین محل کار کرده ومی نمایند ۲٦ ـ نفر میباشد.

همکاری تخنیکی باوزارت معادن وصنایع :

همکاری تخنیکی با معدن ذغال سنگ اشپشته و کرکر از ۱۹۵۲ شروع گردیده و برعلاوه درطرح پلانهای معدنی واستعمال حاصلات معدنی ـ محافظهٔ معادن امتناع آتش و کنترول آن صورت گرفته ـ وهمچنین درشق سمنت سازی و تولید آن امداد تخنیکی بعمل آورده اند ـ وعلیهذا القیاس راپور مفصل بنام (سروی زمینهٔ صنائع ـ حمل و نقل وذخائر برق درافغانستان) که راپور بس مفیدیست بوزارت صنائع ومعادن ازطرف متخصص مؤظفه ادارهٔ همکاری بین المللی تحریر و برای استفاده آن وزارت تقدیم گردیده.

قیمت همکاری تخنیکی باوزارت موصوف قبل از ۱۹۵٦ (۲۷۰۰۰۰) دالر

ودرسال ۱۹۵٦ (۹۳۰۰۰) «

وتعداد اشخاصیکه درین زمینه خدمت نموده اند ٤ نفر می باشد.

همکاری تخنیکی باوزارت صحیه :

دارهٔ همکاری بین المللی محض در وادی هلمند بغرض آماده ساختن صحت عامه و تسهیلات حفظ الصحهٔ محیطی و تنظیفات محلی ـ وضع پروگرام تربیهٔ صحت عامه توسط تعلیم و تدریس وامثال آن همکاری تخنیکی را با وزارت صحیه اجراء و مبلغی که درین زمینه تا حال بمصرف رسانیده (۱۹۲۰۰) دالر بوده و یکنفر داکتر مصروف این نوع خدمت در آنجا میباشد .

همکاری تخنیکی باوزارت فوایدعامه:

در ۱۹۵٤ راپوری مفصلی نسبت گشودن موسسهٔ ترمیم سرکها در افغانستان ذریعهٔ یك نفر مشاور سرك سازی ادارهٔ همکاری بین المللی به وزارت موصوف سپرده شده .

درسال ۱۹۵٦ ادارهٔ موصوفه شش نفر انجنیر سرکسازی وپل سازی را بدسترس وزارت فوائد عامه میگذارد. قیمت همکاری تخنیکی باوزارت فوائد عامه قبل از ۱۹۵٦ مبلغ (٦٥٠٠ ـ دالر) وبرای سال ۱۹۵٦ ـ سه نفر متخصص درخواست گردیده .

همکاری تخنیکی باوزارت معارف :

همکاری ادارهٔ بین المللی ایالات متحدهٔ امریکا درتوسعه و پیشرفت مکاتب ابتدائی ـ مکاتب صنایع ـ میخانیکی دار المعلمین و پوهنځی ها و پوهنتون کابل، همکاری ذیل را اجراً نموده اند :ـ

۱) همکاری فنی باوزارت معارف در قسمت پروگرامهای دهات افغانستان که پروگرامهای آن توسط وزارت معارف ترتیب گردیده است.

۲) در تربیهٔ معلمین وجوانهای مکاتب ابتدائی وثانوی مکاتب حرفوی مخصوصاً تخنیك وزراعت بذل مساعی نموده اند .

۳) تربیهٔ معلمین در ۱۹۵٤ تحت یك قرار داد بین مکتب دارالمعلمین ودارالعلوم کولمبیا تاسیس واجرای امور توسط وزارت معارف بمعاونت

یونسکو - دارالمعلمین وپوهنتون کولمبیا صورت گرفته وهمکاری مؤثری را انجام ویك موسسهٔ عرفانی تحت سه هدف: (۱) تتبع عرفانی برای پلان گذاری، (۲) تولید مواد تدریسی که برای ترویج پروگرام جدید لازم است (۳) تشکیل پروگرامهای تخصیصی به تدارك ومرام مفتشین و معلمین عرفانی که داخل خدمت اند، تاسیس گردیده .

٤) وارسی تیم مذکور با معلمین واداره کنند گان، مکاتب تجربوی مکتب تخنیك ثانوی ودارالمعلمین که تعداد شان (۱۲٦) نفر میباشد .

٥) در نظر است حینیکه تربیهٔ معلمین به سویهٔ دارالعلوم ارتقا جوید یك پوهنځی بنام تعلیم و تربیه به پوهنتون کابل ایزاد ولسان انگلیسی که جنبهٔ مهم را دارد در پروگرام مذکور در جنوری ۱۹٥٦ بمرام سه مقصد: (اول) حصول اشخاص کافی درافغانستان برای تدریس انگلیسی (دوم) جریان تدریس به زبان انگلیسی (سوم) تهیه مواد ضروری تدریسی لسان انگلیسی، درمعرض اجراء قرار خواهد گرفت .

٦) کورسهای اساسات زراعت وباغداری مکتب نیز به معلمین تعلیم گردیده .

ب - زراعت ومیخانیکی :

۱) امداد به تربیهٔ حرفهٔ زراعت وتربیهٔ تخنیکی در مکتب مذکور کافی بوده .

۲) تهیهٔ میخانیك‌ها ، برقی‌ها ، مساح‌ها ، معمارها و متخصصین عمرانات رادیو ، مترولوژی ، ترمیم موتر ها و امثال آن درمکتب تخنیك ثانوی ذریعهٔ متخصصین مذکور صورت میگیرد .

۳) مکتب زراعت ومیخانیکی به اساس یك قرارداد با دارالعلوم وایومنگ کمك میشود .

مصرف همکاری باوزارت معارف قبل از ۱۹۵٦ مبلغ (۳٤۲۰۰۰-دالر)
ودرسال ۱۹۵٦ « (٤۸۵۰۰۰-»)
وعدهٔ متخصصین پروژه -٤۱- نفر میباشد

همکاری امداد تخنیکی باوزارت اقتصادملی:

الف - انکشاف وترقی دهات درزمینه‌های معارف، زراعت، صنعت، صحت عامه، وامور تعمیرات به پیمانه کوچکی در افغانستان - واین امر تحت ادارهٔ وزارت اقتصادملی صورت میگیرد، این امرازشبوکی آغاز یافته وبطرف وادی لوگرد درانکشاف است. برای امسال مدنظر است تا به تعداد ۷۵ قریه راتحت پروگرام عملی قراردهد.

خلص پروگرام آن عبارتست ازاصلاح تمرینات زراعتی وطریقه های حفظالصحه محیطی، وسایر توسعه محال های عرفانی کورسهای اکابر وطریقه‌های تنمیه صنایع دستی کوچك بمنظور بهبود زراعت، صحت عامه، معارف، وصنایع دستی وغیره. توقع میرود تااین جور فعالیت درسرتاسر افغانستان پهن گردیده وحیات دهاتی ها نیز صورت تجدد را اختیار نماید.

برعلاوهٔ وادی لوگرد پروگرام انکشاف دهاتی دروادی هلمندذریعه هیأت مذکور نیز عملی میگردد.

مصرف همکاری تخنیکی به پروژه انکشاف دهات قبل از ۱۹۵٦ مبلغ ٤۵۰۰۰- دالر

ودرسال ۱۹۵٦ مبلغ ٤۳۰۰۰- »
وعدهٔ متخصصین پروژهٔ مذکور -۸- نفر میباشد.

همکاری فنی باوزارت اقتصاد ملی:

ازوزارت اقتصاددرشق تربیهٔ ادارهٔ عامه ومشاورهٔ فنی مسائل اقتصادی دونفر متخصص کار نموده واندازه قیمت همکاری شان باوزارت موصوف ٤۰۰۰۰-دالر وعدهٔ متخصصین دو نفر بوده.

همکاری تخنیکی مؤسسهٔ همکاری بین المللی اضلاع متحدهٔ امریکا درسال جاری ۱۹۵٦ قرارآتی است :

۱) برای امور زراعتی افغانستان		۴۸۲۰۰۰ ـ دالر
۲) « « معادن وصنایع افغانستان		۱۳۳۰۰۰ ـ «
۳) « « ترانسپورت	«	۱۰۰۰۰ ـ «
٤) « « صحت عامه	«	۳۹۰۰۰ ـ «
٥) « « معارف	«	۱۱٤۳۰۰۰ ـ «
٦) « « ادارهٔ عامه	«	۱۵۷۰۰۰ ـ «
۷) « « انکشاف دهات	«	۳۵۰۰۰ ـ «
۸) « « امداد تخنیکی		۵۰۰۰۰۰ ـ «
مجموعه		۲۵۰۰۰۰۰ ـ «

ب : ـ افغانستان درسال ۱۹٤٦ عضو ملل متحد گردیده ـ موسسهٔ ملل متحد طبق پالیسی امداد تخنیکی خویش باافغانستان امداد تخنیکی مینماید .

این امداد مذکور ازطرف خود ادارهٔ امداد تخنیکی ملـل متحد وسازمان‌های اختصاصی آن ازقبیل مؤسسهٔ صحی جهان بهٔمؤسسهٔ خوراکه وزراعت ، مؤسسه تربیه علمی ، وفرهنگی ملل متحد ، صندوق بین المللی کمك به‌اطفال ، مؤسسهٔ بین المللی کـار ، مؤسسه هوا نوردی ملـکی بین‌المللی ، سازمان مترولوژی دنیا ـ اتحاد بین‌المللی مخابرات میباشد واعضائیکه فعلاً به‌شعبات متذکره مصروف فعالیت اند عبارت‌از (۵۰) نفر ذکور واناث بوده واغلبا برای سال ۱۳۳۵ تعداد متخصصین به (۸۳) نفر بـالغ خواهند گردید که‌به شعبات مختلفه مملکت تحت اثر یك نفر رئیس عمومی ایفای وظیفه میدارند . رئیس مذکور بناغلی دانیل ـ ك‌هایکن‌سن که‌ازجماهیر متحده امریکا بوده بحیث رئیس هیأت درافغانستان انتخاب شده‌است که‌رئیس مذکور به‌توسط یك ستاف که‌مشتمل بریك معاون رئیس بناغلی آرتر گرین‌وود«از کانادا»ودو سکرتری ازجانب (تی. ای. بی) میباشد تقویه شده که‌اینها راجع به‌پیشرفت پروگرام در مملـکت بطور

عمومی به هیأت های اختصاصی سهیم و اجرای فعالیت مینمایند وهم رئیس هیأت مسؤل قرارداده شده تادر تدوین پروگرام عمومی مملکتی جهت استمداد تخنیکی باحکومت افغانستان ـ معاونت کند .

ازطرف اداره امداد تخنیکی ملل متحد در پنج سال آخیر برای افغانستان یکتعداد متخصصین درساحه‌های ذیل تهیه شده است : درامور اقتصادی وبانکداری ، احصائیه، مخابرات ، انکشاف منابع تیل آبهای زیرزمینی توپوگرافی ، توسعه صنائع امنیت وپولیس، اموراداری ومالی، سرک سازی ونیز درسال ۱۹۵۵ مساعی اداره تخنیکی ملل متحد در ساحه های ذیل متمرکز بوده که آن عبارت ازسروی ژولوژی ،پروژه انکشاف دهکده، امور اقتصادی . احصائیه سکالرشپ وفیلوشپ میباشد.که سروی ژیولوژی افغانستان توسط دو نفر متخصص آغاز گردیده و یك نقشه ژیولوژی ترتیب میشود که درآن محل ذخائر مواد معدنی نشان داده خواهد شد و مقصد پروژه انکشاف دهکده آن، معاونت است بدهاقین ومردم دهات از ناحیهٔ حفظ الصحه ،معارف، وتوسعه امور زراعتی وغیره که ادارهٔ امداد تخنیکی ملل متحد یکنفر مشاوررا درشق انکشاف دهات بدسترس گذاشته است وامور اقتصادی آن کمك بدوائر مختلفه حکومت جهت ترتیب یك پلان توسعهٔ اقتصادی میباشد که فعلا یکنفر مشورواقتصادی ازطرف ادارهٔ امداد تخنیکی مصروف فعالیت میباشد ودرشق احصائیه اداره امداد تخنیکی ملل متحد یکنفر متخصص احصائیه را بدسترس ما گذاشته است تا جهت توسعه سرویس‌های احصائیه وی افغانستان کمك نماید .

ازطرف ادارهٔ تخنیکی ملل متحد برای تعمیم در شقوق مختلفه درخارج ازراه پروگرام فیلوشپ وسکالرشپ تقریبا برای یکنفر متعلم و مامور افغانی کمك اعطا نموده که هدف اعطاء فیلوشپ وسکالرشپ آماده ساختن افغان است تا توأم بامتخصصین هیأت بوتوپروگرام‌های انکشافی راپیش ببرند.

فعالیت های موسسهٔ صحی جهان ډبلیو-اچ-او درافغانستان عبارت است ازتقویه خدمات صحی ونگهبانی صحت مردم که ادارهٔ امداد تخنیکی پول مزید را بدسترس افغانستان میگذارد تا بالای پروژه ها ئیکه در داخل پروگرام مشترکه حکومت وموسسهٔ صحی جهان میباشد بمصرف برسانند. واز(۱۰) شعبه معاونتی که عبارت ازادارهٔ صحت عامه، پروژهٔ کنترول ملاریا، تولید واکسین ولابراتوار صحت عامه. ومعاونت به فاکولتهٔ طبی پوهنتون کابل، تعلیم وتربیهٔ پرستارها ومکتب پرستارها درشق حفظ الصحه، پروژهٔ کنترول مرض سل وانجنیری صحت عامه، صحت مادران و اطفال وپروژهٔ ترقی دهات درشیوکی میباشد، متشکل گردیده. ادارهٔ صحت عامه رابطهٔ قریب بوزارت صحیه داشته ودرمورد ادارهٔ صحت عامه وتنظیم معاونت های که از دیگر منابع بین المللی تهیه میگردد هدایات وتوصیه های لازمه داده میشود.

کنترول ملاریا:

کنترول ملاریا درین اواخر از طرف یك متخصص موسسهٔ صحی جهان که برای مدت کمی استخدام شده بود فراهم گردیده. مجموع اشخاصیکه در مقابل مرض ملاریا محافظت گردیده اند تقریبا به یك و نیم ملیون نفر بالغ میگردد ونیز موسسهٔ ملاریا در کابل که یك مرکز تربیوی راپورنویسی مطالعات وپلان سازی میباشد عملیات آینده ضد مرض ملاریا را درافغانستان اداره خواهد کرد. در تولید واکسین ولابراتوار صحت عامه، حکومت افغانستان بامعاونت موسسهٔ صحی جهان و یونیسف وسایط وتسهیلات موجوده واکسین سازی رادوباره تنظیم واصلاح مینماید و هم موسسهٔ صحی جهان در ساحه تولید واکسین یك مکروب شناس را بحیث مشاور تخنیکی بدسترس حکومت گذاشته است. موسسهٔ یونیسف موادوسامان عصری لازمه راتهیه وحکومت عمارات ونفری مؤظف را تدارك میکنند

ولابراتوار مرکزی صحت عامه مشتمل برقسمت‌های مکروب شناسی ، سیرم سازی ، تجزیهٔ خون وکیمیای حیاتی میباشد.

معاونت موسسهٔ صحی جهان به فاکولتهٔ طبی پوهنتون کابل درشقوق اناتومی وفیزیولوجی بوده وپروفیسور های مربوط راتدارک نموده است ودر آینده نیز تدارک خواهد نمود . در تعلیم وتربیهٔ پرستارهای مکتب پرستاری براساسات عصری وطرز تازه ترین تعلیم وتربیه پرستاری مستفد میباشد ودر حال حاضر از طرف یکنفر پرستار موسسهٔ صحی جهان د رشق حفظ الصحهٔ مادروطفل بمکتب مذکور کمك بعمل می آید معاونت موسسهٔ صحی جهان راجع به مکتب پرستار ها وحفظ الصحه معاونت خودرا برای تعلیم یك نوع جدید کارگر، در افغانستان توسیع بخشیده است .

پروژهٔ مرض سل واقع چمن حضوری ، درماه اگست ۱۹۵٤ یك موسسهٔ مشترکه بین حکومت افغانستان وموسسهٔ صحی جهان افتتاح گردید که در آنجا یك نفر مشاورعالی رتبهٔ موسسهٔ صحی جهان ویکنفر تخنیك دان لابراتوار ویکنفر تخنیك دان اکسریز ویك نفر پرستار صحت عامه ایفای وظیفه میدارند ـ واین موسسه یك موسسه ایست که پرسنل طبی در آن به شقوق مختلفه فعالیه ضد مرض سل تربیه میشوند . موسسه صحی جهان در شق انجنیری صحت عامه آنست تادرشق حفظ الصحه محیطی بحکومت افغانستان معاونت برساند ویکنفر انجنیر صحت عامه مربوط موسسهٔ صحی جهان درشق مذکور باوزارت صحیه معاونت میکند وموظف است تاتوسعهٔ امور حفظ الصحهٔ دهاتی رادر نواحی پروژه دهکده به نزدیکی کابل پیش ببرد و هم برای یازده دهکده در اطراف کابل چاه‌های عصری باآب وبدررفت‌های بی خطر تهیه کند وبا اصول متناسب از انتقال امراضیکه توسط پارازیت‌ها بشمول مکس‌ها انتشار می یابد جلو گیری نماید ونیز تقاضای اصلاح سیستم مخزن آب مرکزی وبهبودی حفظ الصحه درشهرهای بزرگ از قبیل کابل ، قندهار ومزار شریف دلیلی است که دلچسپی مردم رابخود جلب کند . ازطرف موسسهٔ

صحی جهان جهت صحت مادران واطفال و کنترول امراض زهروی تحت اداره وزارت صحیه افغانستان در مورد اهتمام ورسیدگی به صحت زنان واطفال، ریاست روزنتون را موظف و مامور ساخته است تا در توسعهٔ شفاخانهٔ زایشگاه ومکتب قابلگی بکوشد و نیز در اواخر سال ۱۹۵۵ یك کلینیك امراض جلدی وزهروی بایك مرکز صحی برای اهتمام اطفال سالم در قندهار افتتاح شده است وهم درسال ۱۹۵٤ یك تیمارگاه و یك مرکز صحی برای حفظ الصحهٔ مادران اطفال ازطرف اعضای موسسهٔ صحی جهان درکابل افتتاح گردیده ونیز مجادله با امراض ولادی، تعمیر مجدد شفاخانهٔ مستورات با بیست بستر، تعلیم وتربیه میرمن های جوان درشق قابلگی آغاز شده ودر شفاخانهٔ مستورات کابل ٤٤ نفر به شق قابلگی تربیه شده اند وصنف موجودهٔ قابلگی دارای یازده نفر متعلمات میباشد و همچنان درشفاخانهٔ مستورات ۱٦ نفر پرستار تحت تعلیم وتربیه گرفته شده اند ودرسال ۱۹۵٦ یك صنف جدید برای تعلیم ۲۰ نفر پرستار مزید شروع خواهد شد وسرویس های جدید برای وضع بهبود اطفال جلال آباد وقندهار افتتاح خواهد شد. راجع به پروژه ترقی دهات درشیوکی پروگرام صحی این پروژه ازطرف وزارت صحیه اداره میشود و پرسنل موسسهٔ صحی جهان درین پروژه معاونت میکنند وانجنیر حفظ الصحهٔ عامهٔ مربوط موسسهٔ صحی جهان درساحهٔ یازده قریه یك پروگرام وسیع را پیش میبرد که در آن حفر چاه ها وتعمیر بیت الخلاها وبدررفت ها شامل است وهم معاونت موسسهٔ صحی جهان با معلمین مزید که درین رشته کار میدارند زیاد بوده ومعاونت موسسهٔ یونیسف نسبت به تهیه مواد ووسائل نقلیاتی پروگرام حفظ الصحهٔ دهات راخیلی پیش برده است.

موسسهٔ خوراکه وزراعت یا (اف ـ ای ـ او):

(اف، ای، او) متخصصین متعددی را گماشته تا دایر بر تنظیم یك پالیسی تدریجی انکشاف زراعتی درساحه های متعدده معاونت بهم رسانند. از سال ۱۹۵۰ با ینطرف جمعاً ۳۰ نفر متخصصین به افغانستان اعزام نموده و بازدید

های مشاورتی متعدده به توسط مامورین دارای تخصص موسسهٔ (اف،ای،او) مقیم روما ازین مملکت بعمل آمده است.

فعالیت های اعضای هیأت مزبوره درشقوق مختلفه از قبیل تربیهٔ درخت میوه دار، لبلبو، وآلات وافزار زراعتی، وبیطاری، وآفات نباتی و حشره شناسی، وپیله وری وگوسفند وپنبه میباشد. که در تربیهٔ درخت میوه دار استحصال میوه هم به مقصد استهلاک داخلی وهم بغرض اصدار بخارج منظر مهم اقتصادی زراعتی مملکت را تشکیل میدهد چنانچه یکنفر متخصص باغداری درسال ۱۹۵۵ در افغانستان وارد وبه اصلاح تربیهٔ نهال مثمر وخشک کردن میوه وتربیه مامورین افغانی باوزارت زراعت همکاری می نمایند ودر زرع لبلبو واستحصال شکر در ولایت قطغن در سال ۱۹۴۰ آغاز شد. درسال ۱۹۵۲ یکنفر متخصص لبلبو ازطرف موسسهٔ خورا که وزراعت بدسترس گذاشته شد تا اصلاح زراعت لبلبو را توسعه بخشد درخصوص آلات وافزار زراعتی یکتعداد زیادی از آلات کوچک دستی وافزار زراعتی مورد امتحان ونمایش از ۱۹۵۱ باینطرف درافغانستان ازطرف متخصصین مربوط (اف. ای. او) قرار داده شده وهم امکانات بکاربردن تراکتور نیز تحت مطالعه گرفته شده چه در بعضی نواحی قابل تطبیق می باشد وراجع به بیطاری ازسال ۱۹۵۰ باینطرف (اف . ای . او) کمک زیاد در ترقی وانکشاف سرویسهای بیطاری استحصال واکسین ها تشخیص وتداوی امراض حیوانی وتربیهٔ عمله جهت مجادله برعلیه امراض استهلاکی مهم دراطراف، کمک بهمرسانیده است. درشق آفات نباتی وحشره شناسی کنترول آن ازجانب متخصصین (اف . ای . او) خیلی مفید ثابت واقع شده در مقابل مرض فارچ نباتی گندم چنانچه موجب ضیاع مقدار معتنابهی ازین غله مهم میگردد تخمهای گندم خوب ومقاومت داری توریدو نفری تحت تربیه گرفته شده تا در محافظت نباتات فعالیت بدارند پیله وری واستحصال ابریشم ازمدتها درافغانستان معمول بود و (اف . ای . او) بمقصد ازدیاد استحصال

آن ازراه اعطای مشورهٔ متخصصین ، دردسته اصول اصلاح شده کلتور کرم ابریشم و تورید واستحصال تخم بهترین و نوع خو بتر درخت توت، امعاونت بهم میرسانند. مراکز مخصوص تربیه کرم پیله تاسیس گردیده واز آنجا جعبه های تخم پیله اصلاح شده به پیمانهٔ وسیع به مالداران توزیع میشود، هکذا تبلیغات به تکثیر نهال توت نتیجه خوب داده ودرسال ۱۹۵٤ یك و نیم ملیون اصله ازین قبیل بته‌های توت اصلاح شده در بین فلاحین توزیع گردید. راجع به تربیه گوسفند قره قل قیمتدارترین رقم صادرات زراعتی افغانستان بشمار میرود، لهذا او ندستری قره‌قل از آغاز فعالیت (اف ۰ ای ۰ او) تحت توجه مخصوصی قرار گرفته واصلاح پوست وطرز بهتر ساختن ادارهٔ رمه‌ها وغیره سفارشاتی صادر و به‌رفع مرض کرم جگر به‌استعمال کاپسول‌های کاربن تتراکلورید درهمه جا بهتر گردیده و (اف ، ای ، او) در سال ۱۹۵۱ یکنفر متخصص پنبه به‌افغانستان اعزام ومصروف فعالیت گردیده کارش عبارت بوداز تورید انواع بهتر پنبه، نمایش وآزمایش عملیات زراعتی پنبه به شکل بهتر و تربیهٔ نفر مسلکی درین رشته.

مؤسسهٔ تربیوی وعلمی وفرهنگی ملل متحد و یونسکو:

این موسسه درسال ۱۹٤۹ درافغانستان آغاز، وسه نفر متخصص تعلیم و تربیه ازافغانستان باز دیدوراپورجامع بحکومت تقدیم نمود که راپور شان سائر جنبه‌های سیستم تربیوی افغانی را احتوی میکرد. روی‌همرفته درسال ۱۹۵۲ الی ۱۹۵٤ یك هیأت سه نفری جهت توسعه مکتب تخنیك عالی کمك بهم‌رسانند ومکتب مذکور درسال ۱۹۵۰ افتتاح گردید ودر اخیر سال ۱۹۵۲ فارغ التحصیلان مکتب مذکور بکارافتاده و نیز یکنفر متخصص برای تعلیم و تربیه معلمین به‌افغانستان فرستاده‌شده وهم‌درسال ۱۹۵٤ یك هیأت متخصصین مربوطه دارالمعلمین ازیونیورستی کولمبیا تحت پروگرام ادارهٔ همکاری، بین المللی امریکا بکابل‌فرستاده شد تا کار متخصص یونسکو راتوسعه بدهد وهمچنان تورید صنائع دستی درموضوعات تعلیمی مهمترین

عایهٔ متخصصین مربوط یونسکو راتشکیل داده است، برعلاوه متخصص امور صنایع کوچك زنانه واقتصادیات خانگی، نیز بکابل وارد شده و به پروژهٔ دهکده ومکتب ثانوی مستورات ومعاونت مینماید. یك متخصص تعلیم وتربیه اساسی به تعلیم وتربیه اساسی کلان سالها وامور بهبود اجتماعی اجرای فعالیت مینمایند.

صندوق بین المللی کمك به اطفال (یونیسف):

یونیسف کمك بوزارت صحیه افغانستان نموده تا خدمات عمومی خویش راجهت اصلاح وتوسعه بهبود مملکت پیش ببرد. مجموع معاونت های یونیسف به افغانستان از آغاز سال ۱۹۵۰ الی دسمبر ۱۹۵۵ بالغ به ۶۲۸۰۰۰ـ دالر میشود که ازاین جمله ۵۵۷۲۰۰ـ دالر برای مواد وسامان و ۷۱۰۰۰ دالر جهت کرایه حمل ونقل به مصرف رسیده است و یونیسف به کنترل ملاریا وکنترول حمای لکه دار وحفظ الصحهٔ مادران، وحفظ الصحهٔ اطفال وامراض زهروی ـو لابراتوارها وتولید واکسین وحفظ الصحهٔ محیطی معاونت میدارد، چنانچه تخصیصیه میزان کنترول ملاریا ۱۹۱۹۰۰ ـ دالر بود که از آن جمله یونیسف مقدار ۴۸۴۰۰۰ پوند پودر «دی دی تی» رطوبت پذیر فیصدی ۵۰ عدد آله دواپاش ۴۵۰ بمبه معهٔ سامان فالتوی آن و ۱۲ـ عراده موتر با سامان فالتو تهیه نموده است تا در پروگرام مجادله برضد ملاریا به حکومت معاونت نماید. جهت کنترول حمای لکه دار میزان تخصیصیهٔ آن ۲۵۳۰۰ دالر قرار داده شده که از آنجمله حکومت ۳۲۰۰ پوند پودر دی دی تی فنی صد فیصدی ۲۰۰۰۰ پوند دی. دی. تی ده فیصدی ویك هزار آله پودر پاش دریافت نموده است. علاوهٔ ماشین های ثقیل برای میده کردن ومخلوط نمودن دی. دی. تی نیز تهیه شده است در سالهای ۱۹۵۴ و ۱۹۵۵ بصورت مجموع ۱۳۰۰۰۰۰ـ نفر ازمرض حمای لکه دار در نواحیئیکه این مرض سرایت نموده بود، حمایه شده است.

مجموع تخصیصه هادرمورد پروژه های حفظ الصحه مادر وطفل وامراض زهروی ولابراتوارها که تخصیص داده شده عبارت از ۳۰۹۰۰۰ـ دالر بوده که منجمله یونیسف لوازم شفاخانه ـ سامان عصری ـ ادویه ـ مواد خوراکه

برای مریضان یك عدد موتر آمبو لانس ودیگر موترها به موسسهٔ ذیل تهیه نموده است : به شفاخانه زایشگاه در قسمت اطفال بهشفاخانه مستورات وچهار مرکز حمایه اطفال ومادران درکابل. مکاتب قابلگی ونرستاری ومراکز صحت عامه درقندهار وجلال آباد. کلینیك مادران واطفال مربوط امراض زهروی ولابراتوارهای قندهار تاجلال آباد.ومزارشریف معاونت ها بعمل آورده است وهم ادویه زیادی به کلینیك های پروژهٔ دهکده در شیوه کی وموسسهٔ مرستون معاونت نموده است و برعلاوه یونیسف مواد ذیل راتهیه نموده است : (٤٢٨) تن شیر روی و(٤٢) تن شیر خالص - ٥٠ تن صابون و٤٨٠٠٠٠٠ دانه ویتامین الف ودال وکاپسول های جگر ماهی - هزارها نفر مادر وطفل هرروز ازاین کمك استفاده میکنند برای تولید واکسین تخصیصهٔ آن «٢٠٠٠ دالر» بود که از آن جمله سامان لابراتوار خریداری وارسال شده است بدین وسیله حکومت میتواند موسسهٔ واکسین سازی موجوده رااصلاح واحتیاجات پروگرام صحت عامه را بیك پیمانهٔ وسیع تری تکافو کند. برای حفظالصحه محیطی مجموع تخصیصهٔ ١١٠٠٠ دالرقرارداده شده که از آن سامان برمه کاری چاه ها موترها. سمنت نل وغیره خریداری شده است باین وسیله حکومت میتواند برای یازده قریهٔ پروژه دهکده ٣٠ عدد پمپ وتقریباً ١٠٠٠ - تشناب تهیه نماید .

موسسهٔ هوانوردی ملکی بین المللی:

در افغانستان فعالیت های زیادی نموده وهیأت دایکاو درافغانستان درراه تطمین حفاظت فضائی بامدیریت عمومی هوانوردی ملکی معاونت میکنند ونمونه های آن عبارت از تربیه نفر وشبکهٔ مخابره رادیوئی ومیدان هوانوردی بین المللی وفیلو شپ میباشد چنانچه شعبه هوانوردی ملکی بداخل مؤسسه تخنیك عالی افغانی تاسیس یافته تا برای مدیریت

عمومی هوا نوردی تفر تهیه کند وهم دو نفر معلمین ایکاو کنون در مکتب مذکور متوجه تعلیم و تربیه طلاب میباشند وهکذا موسسه هوا نوردی ملکی سامان تعلیمی لازمه را بدسترس گذاشته . وازطرف متخصص مخابرات ایکاو درسال ۱۹۵۳ پلانی بغرض شبکهٔ مخابرهٔ - رادیو ئی ترتیب یافته بود ودراین باره ایکاو نظریه دارد تادر تاسیس شبکهٔ رادیوئی معاونت بنماید وراجع به میدان هوا بازی بین المللی مجوزه را درقندهار سروی نمود وحکومت نیز درین قرارداد بغرض تعمیر مقدماتی باکمپنی موریسن وکنودسن افغانستان امضأ نمود - و نیزیك منظوری فیلوشپ جهت مطالعه در شق مخابرات رادیوئی در انگلستان بدسترس استفاده گذاشته شد .

موسسهٔ بین المللی کار (آ ی -ال -او) :

در ماه فروری ۱۹۵۳ با تعیین یك نفرمشاور صنائع دستی درافغانستان آغاز گردید که نامبرده در تورید صنائع جدید وتخنیك های اصلاح شده تولید مصنوعات در صنائع دستی وصنائع کوچك سروی نموده ونیز درسال ۱۹۵۵ دو نفرمتخصصین ازطرف (آی-ال - او) بدسترس گذاشته شد که یکی از متخصص مذکور درشق نختابی وبافت نخی وابریشمی تخصص دارد ودیگرش در مصنوعات پشمی وقالین بافی وبر علاوه منظوری چهار فیلوشپ برای معلمین مکتب میخانیکی کابل گرفته شده که در آلمان غربی تربیه مسلکی بنمایند وچهار فیلوشپ دیگردرشق برمه کاری چاه های تیل بحکومت تقدیم شد که تربیه این چهار نفر در منطقه تیل برما تحت سر پرستی برما آیل کمپنی صورت خواهد گرفت .

قیمت کمک مجموعی سازمان ملل متحد که در سال ۱۹۵۶ برای افغانستان وعده کردیده بملحوظ وعده های قطعی و سروی قرار ذیل می باشد:

ادارهٔ امداد تخنیکی ملل متحد	۱۴۴۰۰۰	دالر
اتحادیهٔ بین المللی مخابرات	۱۷۲۰۰	»
سازمان بین المللی کار	۴۲۸۰۰	»
سازمان خوراکه وزراعت	۳۰۸۷۰۰	»
یونسکو	۱۷۵۹۹۰	»
سازمان بین المللی هوا نوردی ملکی	۶۹۸۰۰	»
سازمان مترولوژی جهان	۱۹۲۰۰	»
سازمان صحی جهان	۲۶۰۵۳۸	»
یونیسف (درحدود)	۱۰۰۰۰	»
مجموعه	۱۱۹۸۲۸۸	

صاحب منصبانیکه امسال به سلسلهٔ ترفیعات سنویه

دروزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ع ، ش بریدغلی خان محمد

فرقه مشر اول

ع ، ش برید غلی محمد علی

فرقه مشر اول

ع ، ش بریدغلی محمد عیسی

فرقه مشر اول

ع ، ش بریدغلی عبدالرحمن

فرقه مشر ثانی

صاحب منصبانیکه امسال به سلسلهٔ ترفیعات سنویه

دروزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ع ، ش نباغلی سیدانورشاه
فرقه مشر ثانی

ع ، ش نباغلی غلام علی
پنجشیری فرقه مشر ثانی

ع ، ش نباغلی عبد العزیز
فرقه مشر ثانی

ع ، ش نباغلی عبدالکریم
فرقه مشر ثانی

صاحب منصبانیکه امسال به سلسلهٔ ترفیعات سنویه
در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ع ، ش ښاغلی محمودخان
فرقه مشر ثانی

ح ، ښاغلی محمد نذیر
غند مشر اول

ح ، ښاغلی عبدالرحیم غند
مشر اول

ح ، ښاغلی عبدالکریم غند
مشر اول

صاحب منصبانیکه امسال به سلسلهٔ ترفیعات سنویه در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ح ، ښاغلی محمد موسی غند
مشر اول

ح ، ښاغلی حفیظ الله غند
مشر اول

ح ، ښاغلی دین محمد غند
مشر اول

ح ، ښاغلی محمد اعظم غند
مشر اول

صاحب منصبانیکه امسال به سلسلهٔ ترفیعات سنویه

در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ج ، بناغلی غلام محمد غند

مشر اول

ج ، بناغلی عبدا لمحمد غند

مشر اول

ج ، بناغلی شهپور غند

مشر اول

ج ، بناغلی عبدالقیوم غند

مشر اول

صاحب منصبانیکه امسال به سلسلهٔ ترفیعات سنویه

در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ح، بناغلی محمد انور غند مشر اول

ح، بناغلی میر احمد غندمشر اول

ح، بناغلی سید حکیم غندمشر اول

ح، بناغلی امیر محمد غندمشر ثانی

صاحب‌منصبانیکه امسال به‌سلسلهٔ ترفیعات سنویه
در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ح، ښاغلی محمد امان غند مشر
اول

ح، ښاغلی سخی داد غند مشر
ثانی

ح، ښاغلی اسدالله غند مشر ثانی

صاحب‌منصبانیکه امسال به‌سلسلهٔ ترفیعات سنویه

در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ج، شاغلی محمد رفیق غندمشر ثانی

ج، شاغلی محمد هاشم غندمشر ثانی

ج، شاغلی نور محمد غندمشر ثانی

دخارجه چارو وزارت

تشکیل :

دخارجه چارو وزیر   ع،ج،ل،ع سردار محمد نعیم

درتبې دچوکاټ نه دباندې دلوی سفیر په حیث مشاوران دوتنه، کمبود

په لمړۍ رتبه دمختار وزیر په حیث مشاور   ع،ص عبدالغنی عزیز

» » » » » » کمبود

سیاسی معین   ج محمد هاشم میوندوال

اداری معین   ع، ص محمدعثمان امیر

د شفر اوقلم مخصوص مدیریت :

دشفر اوقلم مخصوص مدیر(۳) رتبه   ع محمد سلیمان

د قلم مخصوص منشی (٤) رتبه   ص محمدابراهیم

عضو په (٦) رتبه یوتن

» » (۸) » » »

» » (۹) » دري تنه

سیاسی لوی مدیریت :

سیاسی لوی مدیر په (لمړی رتبه)   ع،ص عبدالرحمن پژواك

سیاسی لمړی خانګه :

دریمه رتبه مدیر	ع فضل احمد شیر زاد
عضو په (۷) رتبه یو تن	
عضو په (۹) رتبه یو تن	

دوهمه سیاسی خانګه :

مدیر په (۳) رتبه	ښاغلی عطاء الله ناصر ضیائی کفیل
عضو په (۸) رتبه یو تن	
» » (۹) » »	

دریمه سیاسی خانګه:

مدیر په دریمه رتبه یو تن	ښاغلی دکتور عبدالحکیم طبیبی کفیل
عضو په (۷) رتبه یو تن	
» » (۹) » »	

اقتصادی خانګه :

مدیر په (۳) رتبه	ښاغلی نوراحمد اعتمادی کفیل
عضو په (۰) رتبه یو تن	
» » (۸) » »	

دملګرو ملتو دچارو مدیریت :

مدیر په (۳) رتبه یو تن	کمبود
عضو په (۵) » »	
» » (٦) » ٤ تنه	
» » (۷) » یو تن	

د تشریفاتو ریاست :

رئیس په (۲) رتبه	ع،ص جلال الدین طرزی
عضو په (۵) رتبه دوه تنه	
« « (۹) « یو تن	
« « (۱۰) « «	

اداری لوی مدیریت :

اداری لوی مدیر په (۲) رتبه	ع ،ص محمد شعیب

د تابعیت او قونسلگری مدیریت:

مدیر په (٤) رتبه	ښاغلی سید مسعود پوهنیار
عضو په (۸) « یو تن	
« « (۱۰) « «	

د ویزی مدیریت:

مدیر په (٤) رتبه	ښاغلی محمد قسیم نعیم
عضو « (۸) « یو تن	
« « (۹) « «	

د مامور ینو مدیریت:

مدیر په (٤) رتبه	ښاغلی عبدالرؤف
معاون په (٦) « یو تن	
عضو « (۸) « «	
« « (۹) « «	

دمحاسبي اولوازمو مدیریت:

مدیر په (٤) رتبه یو تن . . .
عضو « (٧) « «
« « (٨) « «
« « (٩) « دوه تنه
« « (١٠) « یو تن

دلوازمو څانګه:

عضو په (٧) رتبه یو تن
« « (١٠) « دوه تنه

د ارشیف لوی مدیریت:

لوی مدیر په (٣) رتبه ع ، سید تاج الدین
معاون ص، سدو خان
عضو په (٧) رتبه یو تن
« « (٨) « «
« « (٩) « ٢ تنه
« « (١٠) « ٦ تنه

دتبییض څانګه:

معاون ص عبدالحمید قاری
عضو په (٧) رتبه یو تن
« « (٨) « «
« « (٩) « ٢ تنه
« « (١٠) « ٥ تنه

دحفظيې څانګه:

معاون	ص غلام صديق
عضو په (۷) رتبه	يوتن
« « (۸) «	۲ تنه
« « (۱۰) «	٤ تنه

افغانی نمايندګی په خارج کښې:

په واشنګتن کښې افغانی لوی سفارت:

لوی سفير	ع ، ص محمد کبير لودين
لمړی سکرتر	ص غلام احمد نيکزاد
دوهم «	يوتن
آتشه	۲ تنه

په مسکو کښې افغانی لوی سفارت:

لوی سفير	ع ، ج ، ص ، غلام يحيی طرزی
لمړی سکرتر	ع عبدالقيوم
دوهم «	۲ تنه
آتشه	۱ تن

په لندن کښې افغانی لوی سفارت:

لوی سفير	ع ، ج دکتور نجيب الله
لمړی سکرتر	ع عبدالقيوم اعطائی
دوهم «	يوتن

په پاریس کښې افغانی لوی سفارت:

لوی سفیر	ع ، ج غلام محمد شیرزاده
لمړی سکرتر	ص عبدالقادر
دوهم سکرتر	یوتن
آتشه	« «

په انقره کښې افغانی لوی سفارت:

لوی سفیر	ع ، ج ، س ، ا، اسدالله سراج
لمړی سکرتر	ص نثار احمد
دوهم «	یوتن

په تهران کښې:

لوی سفیر	ع ، ج ، س ، ا محمد عمر
لمړی سکرتر	ع محمد یونس
دوهم «	یوتن

په قاهره کښې افغانی لوی سفارت:

لوی سفیر	ع ، ج صلاح الدین سلجوقی
لمړی سکرتر	ص محمد ایوب عزیز
دوهم «	یوتن

په جاپان کښې افغانی لوی سفارت :

لوی سفیر	. . .
لمړی سکرتر	یوتن

افغانی لوی سفارت په حجاز کښې :

لوی سفیر	ع ، ج فیض محمد ذکریا
لمړی سکرتر	ص سید محمد امین
دوهم «	یو تن
دریم «	«

په ډیلی کښې افغانی لوی سفارت :

لوی سفیر	ع ، ج عبدالحسین عزیز
لمړی سکرتر	ص کلاب شاه
دوهم «	دوه تنه
دریم «	۳ «

افغانی لوی سفارت په کراچی کښې :

لوی سفیر	ع ، ج محمد عتیق رفیق
لمړی سکرتر	ع محمد نعیم یونسی
دوهم «	۲ تنه
دریم «	یو تن

افغانی مختار وزارت په پراگ کښې :

مختار وزیر	ع ، ج غلام محمد سلیمان
لمړی سکرتر	ص عبدالباقی

په بغداد کښې افغانی وزارت مختاری :

مختار وزیر	...
لمړی سکرتر	عبدالمنان دکفیل په حیث
دوهم «	یو تن

افغانی وزارت مختاري په اندونیزیا کښې:

مختار وزیر	ع ، ج عبدالهادی داوی
لمړی سکرتر	ص حبیب الله

په‌روم کښې افغانی مختار وزارت :

مختار وزیر	.....
لمړی سکرتر	ص عبدالغنی

په‌یونو کښې افغانی نمایندگی :

نماینده	ع،ج عبدالحمید عزیز
معاون	یو تن
لمړی سکرتر	« «

په‌نیویارك کښې افغانی جنرال قونسلگری :

جنرال قونسل	.....
دوهم سکرتر	یو تن

په‌مشهد کښې افغانی جنرال قونسلگری :

جنرال قونسل	ع غلام احمد نوید
لمړی سکرتر	ص محمد طاهر
دوهم «	یو تن

افغانی جنرال قونسلگری په‌بمبئی کښې :

جنرال قونسل	ع ، ص عبدالرؤف نا صر ضیاء
لمړی سکرتر	یو تن
دوهم «	« «

په پېښور کښې افغاني قونسلگرى :

قونسل	ع غلام حسن صافي
لمړى سکرتر يو تن	
دوهم » » »	

په کويټه کښې افغاني قونسلگرى :

قونسل	ص محمد اکبر پرواني
لمړى سکرتر يو تن	
دوهم » » »	
ترجمان » »	

شعبه سوم سیاسی

مهمترین وظیفه شعبه سوم سیاسی در ظرف سال ۱۰ امور مربوط پښتونستان است :

اقدامات نا جائز پاکستان در بارهٔ عملی نمودن پلان واحد غربی وادغام ایالات مختلفه پاکستان درآن، عکس العمل شدیدی در سر تا سر پاکستان خصوصاً پښتونستان محکوم که بیش از تمام مناطق پاکستان داخل مجادلهٔ آزادی میباشند، تولید نمود، بابیانیه مورخ ۲۶ نوامبر ٥٤ مطابق قوس ۳۳- صدراعظم پاکستان درین زمینه تأثر ملت و حکومت افغانستان را که پیوسته می‌خواهد از راه صلح ومفاهمه موضوع آزادی پښتونستان، راه‌حل بخود بگیرد، فراهم نمود. باثر آن موقف رسمی حکومت را در این موضوع بتاریخ ۷ قوس ۳۳ مطابق ۲۹ نوامبر والا حضرت صدراعظم ضمن مصاحبهٔ مطبوعاتی چنین اعلام داشت : « موقف حکومت افغانستان در مورد مطالبه حقوق مردم پښتونستان تغییری نکرده است حکومت وملت افغانستان همانطوریکه بارها اعلان گردیده ، علاقه‌های پښتونستان را مطابق مطالبهٔ مردم آن جزء خاك پاکستان نمی‌شناسد وهیچ گونه فیصله رادر باره علاقه‌های مذکور که‌درآن آرای خود مردم بصورت آزادانه دخیل نباشد، قبول نمی‌تواند . »

« به فیصله حکومت پاکستان در بارهٔ توحید ایالات پاکستان‌غربی تا جائیکه بعلاقه های خود پاکستان تعلق میگیرد، دخلی نداریم ولی‌تحمیل آن در مورد پښتونستان بدلایلیکه گفته شد مخالف حقوق مسلم‌ومشروع مردم پښتونستان است ».

بااینکه والا حضرت صدر اعظم افغانستان بصورت دوستانه که ضمن مصاحبه فوق الذکر نظریات افغانستان را واضح ساخت ولی گورنر- جنرال پاکستان بتاریخ ۲۸مارچ نطقی‌ایراد ودرآن از شمول مناطق

پښتو نستان در توحید ایالات غربی پاکستان اعلان نمود، والاحضرت صدراعظم افغانستان شام ۲۹ مارچ مطابق ۸ حمل نطق مفصلی ایراد وطی آن موقف حکومت خودرا راجع به توحید ایالات غربی آن مملکت که اسمی از « نارت ویست فورنتیر » که جزء پښتونستان را در بر میگیرد، در آن ذکر شده بود .

پس از اعلام گورنر جنرال پاکستان، درسرتاسر افغانستان وپښتونستان تاثیر عمیقی دست داد ومردم به مظاهرات شدیدی پرداختند. چنانچه بتاریخ ۸ فروری ۵۵، طلاب مکاتب و اهالی شهر در مقابل سفارت پاکستان به مظاهرات پرداختند که با وجود مداخلهٔ پولیس و مخالفت شدید حکومت باز هم سودی نه بخشید ، نظر به خشم شدید اهالی ، مظاهره چیان در سفارت کبرای پاکستان درکابل، داخل، وخساره‌های به درودیوار وارد آوردندکه درضمن این هیجان یکی از مظاهره چیان به بیرق پاکستان نیز دست اندازی نمود، عصرهمانروز ازوزارت خارجه یادداشتی به‌سفارت کبرای پاکستان‌درکابل صادر ودرآن مراتب تأثر وتأسف خودرا ازحدوث چنین واقعه اظهار نموده ومتذکرشدندکه درین امر هیجان اهالی آنقدر شدید بودکه باوجودمداخلهٔ شدید دولت بازهم نه شد تمام مظاهره را خاموش کنند. دولت فوری، شب واقعهٔ متذکره، توسط قوای انضباطی وامنیه پولیس، مظاهرات رازیرکنترول خودگرفته و مراقبت شدیدی در سرتاسر مملکت در ین مورد بعمل آمده و ادارهٔ مخصوص وانضباط عسکری روی کارشد تاآنکه اوضاع رو به آرامی گذاشت .

دوروز بعداز حدوث مظاهرات درکابل یعنی بتاریخ ۱۱ حمل ساعت ۳ بعداز ظهر، یکعده پنجابی های مقیم پشاور به‌امر حکومت پاکستان بقونسلگری افغانی درپشاور ریخته بیرق افغانی‌را پائین کشانیده پاره پاره نموده، اسناد، اوراق وپول نقد قونسلگری ووکالت التجاری و بانك

وشعبه حمل و نقل را بتاراج بردند وحتی در داخل قونسلگری فیرهای تفنگ وتفنگچه نمودند. از تمام علامات وخرابی‌ها که باثر این پیش آمد بوقوع پیوسته بود وازجانب هیأت‌های بیطرف نیز تصدیق شدو کارکنان قونسلگری ووکالتجاری افغانی توسط نمایندگان اجیرپاکستان خلاف مقررات بین المللی با تفنگ وتفنگچه تهدیدشد ند، درحالیکه درمظاهرات کابل،پولیس وقوای نظامی، مظاهره کنندگان رادرهم‌شکست وتمام نقاط را که ازغلیان عمومی شاید آتش میگرفت، زیرکنترول آورد ولی بدیهی است پاکستانی‌ها درپشاور خودشان برای تماشای اجیران آمده وباایشان همکاری میکردند.

افغانستان بوسیلهٔ سفارت کبرای اعلیحضرت مقیم کراچی بتاریخ ۱۸ حمل بحکومت پاکستان پروتست داده وخواستار جبران خساره گردید. مناسبات روبه تیرگی گذاشت وپاکستان خلاف مقررات بین المللی راه طبیعی، تاریخی وتجارتی‌را بروی افغانستان بسته وتمام اموال وارداتی وصادراتی افغانستان درپاکستان متوقف شدکه نتیجه آن ملیونها ملیون افغانی خساره به حکومت وتجار انفرادی وارد گردید.

درین وقت دول دوست واسلامی خواستند مداخله نموده و در باره تیرگی اوضاع اخیرهٔ دو لتین، راهٔ حلی جستجو کنند هر کدام از دول متذکره به‌افغانستان مراجعه نمود، افغانستان ازروی پالیسی صلح خواهی ودوستانه‌که داشته و خواسته است مشکلات را از راه مفاهمه و مذاکره حل کند، این پیشنهادات‌را باپیشانی باز قبول نمود، همان‌بودکه‌بناعلی انور السادات‌وزیر دولت مصر که قبل‌از آمدن جمال عبدالناصر بتاریخ ۱۵ حمل وارد کابل شده بود، حین برگشت، مفاهمه شفاهی نمودکه‌اگر موفق شده بتواند راجع به موضوع اختلافات آخر افغانستان وپاکستان با حکومت کراچی مذاکره نماید، حکومت افغانی با نظریات انور-السادات موافقت‌کرد ولی وقتی نامبرده پیشنهادات خود را به کراچی پیش کرد، پیشنهادات شان رد گردید.

همچنین مذاکرات ومراجعات شارژد افرافغانی در کراچی به نتیجه نرسیده وحکومت پاکستان بجای آنکه بجبران خسارهٔ وارده بپردازد، ازدست داشتن خود به مظاهرات جعلی سرکاری کراچی انکار و برعلاوه درجواب نوته مؤرخ ۱۱ر۲ر۳٤ـ افغانستان یادداشتی بشکل «التیماتوم» بسفارت کبرای افغانی در کراچی سپرده که اگر جبران خسارات وبجای آوردن احترام بیرق پاکستان الی تاریخ ۱۵ می ۵۵ از جانب افغانستان صورت نگیرد، پاکستان مجبور است اقداماتی اتخاذ نماید که شرف او بجا شود ومسؤل عواقب وخیم، افغانستان خواهد بود ونیز درعین نوته تذکار شده بودکه تا ۱۵ روز قونسلگری‌ها وو کالت تجاری های افغانی درخاك پاکستان، مسدود ومأمورین آن خارج شوند.

این التیماتوم پاکستان بتاریخ اول می ۵۵ توسط محمدعلی صدر اعظم پاکستان باردیگر تائید شد که اگر افغانستان تا ۱۵ می مطالبات پاکستان را قبول نکند، حکومت پاکستان اقدامات جدی خودرا اتخاذ خواهد کرد. افغانستان که ازسرتا پای این تصادم هیچ مسؤلیتی نداشت لذا والاحضرت صدراعظم بتاریخ ۱۲ ثور مطابق سوم می ۵۵ درطی یك مصاحبه مطبوعاتی، جواب صدراعظم پاکستان را چنین دادند:

«اعلان اخیر حکومت پاکستان مبنی بر تحمیل واجبار یلان وحدت پاکستان غربی برعلاقه‌های پښتونستان در یونت غربی، احساسات اهالی افغانستان را برافروخته، صدمه شدیدی برحسیات مردم افغانستان وارد کرد، حکومت افغانستان که آرزومند چنین پیش آمد نبود به مجرد اطلاع، مراتب تاسف خودرا نسبت بخلاف رفتاری چند تن از مظاهره کنندگان، بحکومت پاکستان ابراز نموده تلافی خسارات وارده را پیشنهاد نمود، اما متاسفانه باوجود این پیش آمد آبرومندانهٔ حکومت افغانستان، دوروز بعد ازواقعهٔ کابل، مامورین پاکستانی عدهٔ ازمردمان اجیر خودرا در پشاور عمداً بحمله برقونسلگری افغانستان گماشته وبا حادثه کابل، که ادارهٔ حکومت

افغانستان در آن به هیچ نوع دخیل نبود، به عملیات قصدی، بزعم خود مقابلهٔ بالمثل کرد ند درحالیکه به مقابلهٔ بالمثل هم اکتفا ننموده ودرشهر پشاور باستعمال اسلحهٔ ناریه پرداختند. این حقیقتی است مسلم که حکومت کراچی به هیچ صورت نمی تواند آن را با تردیدات زبانی و بی اساس خود پوشانیده وابرای ذمه کند، راجع به عزم مسدود کردن قونسلگری های پاکستان ازطرف آن دولت ومطالبهٔ انسداد قونسلگری ها ونمایندگی های تجارتی افغانستان در پشاور وکویته ودیگر نقاط، فرمودند این نوع اقدامات جزیك مانوره برای منحرف ساختن توجه افکار عمومی از قضیهٔ اصلی که مراد ازحقوق حقه ملت پښتونستان است، مفهوم وارزش دیگری ندارد. اگر مطلب حکومت پاکستان از اختیار این شیوه، تخویف و تهدید افغانستان باشد درآنصورت چنان مینماید که حکومت پاکستان متاسفانه ازروحیات ملت افغان بکلی بی خبر است.

افغانستان درطی تاریخ پنجهزار ساله خویش درمقابل تهدیدات وتجاوزات زیادی ازخود دفاع نموده ودراین دفاع در مقابل قوه های بزرگتر دنیا موجودیت خودرا حفظ نموده است ودرآینده نیز انشاء الله چنین خواهد بود...... ودرعین زمان باید به صراحت بگویم که حکومت وملت افغانستان هرگزوهیچگاه پرستیژ وحیثیت خودرا باحدی تسلیم نخواهد کرد اگر حکومت پاکستان تصور کنند که ازراه تهدید و تخویف حکومت و ملت افغانستان را از پشتیبانی حق وطرفداری حقوق مسلم برادران پښتونستانی منصرف گردانیده می توانند باید بیقین بدانند که خود را فریب میدهند وازجانب دیگر امر احضار شارزدافر افغانستان مقیم کراچی را صادر نموده و بغرض حفظ ما تقدم وجلوگیری از کدام پیش آمد غیر مترقبه امر احضار عمومی را نیز بتاریخ ۱۵ ثور ۳٤ صادر فرمودند درجریان این اوضاع ممالك دوست چون مصر، ایران و ترکیه وعربستان سعودی مصمم شدند درمسأله، وساطت نمایند، همان بود که اعلیحضرت شاه عربستان

سعودی همخود، والاحضرت امیر مساعد را بکراچی و کابل فرستاد و نیات صمیمانهٔ اینکه اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی همیشه جانب افغانستان دارند وآنرا با نظر تقدیر فکر یسته و نیز چون آمال خیر خواهانه اعلیحضرت شانرا مطابق وموافق به شعایر اسلامی، مقررات دین مبین اسلام وفرمایش وهدایات قرآن پاك بایست قبول آنراسبب سرور دانسته وموافقت خودرا با صوابدید کامل حقانه وعادلانه اعلیحضرت شان اظهار نمود.

ولی به نسبت پیشنهادات غیرقابل قبول ویکطرفهٔ پاکستان، زحمات خیرخواهانهٔ والاحضرت امیر مساعد به نتیجه نرسید وپاکستان روز بر وز فشار اقتصادی خودرا از راه محاصره اقتصادی شدید تر ساخته در راه عبور ومرور مسافرین واموال تجارتی وترانزیتی برخلاف چارتر آوانا وبارسلونا مشکلات زیادی رافراهم نمود.

افغانستان نیز در برابر تمام این همه رویهٔ بی انصافانهٔ پاکستان ازحوصله کار گرفته یك مدت کوتاه دوباره باب مذاکرات راکشوده وبعد از مفاهمه باکسلنل شاه ووالا حضرت وزیر خارجه موافقه های ذیل بعمل آمد:

۱ ـ اینکه موضوع بیرق قرار قانون واصول بین المللی با حرمت تمام درسفارت کبرای شان بکابل وقونسلگری شان در جلال آباد برافراشته شودوبههمین وضع بیرق افغانی درقونسلگری افغانی درپشاور نیز برافراشته خواهد شد.

۲ ـ بعدازبرافراشتن بیرق بصورت فوری اقدامات جدی بعمل آمده وقونسلگری پاکستان درجلال آباد وقندهار وهمچنین قونسلگری ووکالت التجاری های افغانی در پشاور، کویته، چمن وپارچنار، دوباره باز وشروع بکار خواهد نمود و علاوة در موضوع مصؤنیت و حفظ شرف

ومال وجان اتباع پاکستان در افغانستان واز افغانستان در پاکستان نیز ضمانت شود .

۳ ـ به مجرد اجرای مواد متذکره، بصورت فوری محاصرهٔ اقتصادی که از طرف پاکستان صورت گرفته ومنع اموال ترانزیتی شده است ، دوباره رفع خواهد شد .

٤ ـ همچنان بعد ازموافقه های فوق، منع نشریات و تبلیغات پروپاگندی که سبب نفرت بیشتری را بین دو لتین بار آورده است، قطع شده واز نشریات شدیده خود داری خواهد شد .

۵ ـ در موضوع آزادی افغانهای سرحد وپشتونستان در آینده قریب باب مذاکرات باز خواهد شد وراجع به سرنوشت آینده ایشان از مسالمت و مصالحت کار گرفته وتصمیم عادلانه ومنصفانه صورت خواهد گرفت . باین ترتیب موضوع بیرق بصورت «جنتلمین اگریمنت» فیصله و بیرق بتاریخ سه شنبه ۲۰ سنبله ۳٤ برفراز سفارت کبرای پاکستان در کابل برافراشته شد. درضمن افراشتن بیرق بیانیهٔ ازجانب والاحضرت وزیرخارجه معاونصدارت عظمی، ایراد گردید ـ

فردای آن یعنی ٤ شنبه ۲۱ سنبله ۳٤ توسط عضو کابینه افغانستان، بیرق پاکستان در جلال آباد، باعین مراسم بلند گردید ـ متعاقباً بروز ۵ شنبه ۲۳ سنبله ۳٤ مراسم بیرق افغانی در حالیکه جمع غفیری از تماشاچیان و افغانهای مقیم پشاور وصوبه سرحد وهمچنین برخی ازمامورین دولتی حکومت پاکستان نیزدر آن محفل شرکت نموده بودند ، بیرق افغانی ازطرف داکترخان صاحب برفراز عمارت پشتون ـ کوت، برافراشته شد.

متعاقب آن قونسلگری های افغانی درپشاور، کویته، وو کالت التجاری های افغانی درچمن، پاره چنار وپشاور نیز بازگردیده وهمچنین قونسلگری های پاکستان بجلال آباد وقندهار مجدداً شروع بکار نمودند . و پاکستان برمال التجاره افغانستان نیز اجازهٔ عبور داد ویك هیأت

ازطرف وزارت اقتصاد ملی تحت ریاست محمد انور معاون شرکت نساجی به پشاور وازآنجا بطرف کراچی سفر نموده و تمام رویداد وگزارش خودرا باخسارات وارده که ازین اقدام پاکستان صورت گرفته، مفصلاً تحریر و بمقامات عالیه سپردند، ولی خسارات وارده که به ملیونها افغانی بالغ میشد تا بحال از جانب پاکستان جبران نشده و مذاکرات درزمینه بین مملکتین جاریست .

چون با بلند شدن بیرق های جانبین ووعدهٔ پاکستان در رفع مشکلات ترانزیتی، اوضاع کمی بهبودی حاصل کرد، ولی پروبلم اصلی که اعطای حق تعیین سرنوشت به اهالی پښتونستان باشد، مانند سابق لاینحل باقی مانده، پس افغانستان که همیشه دست رفاقت را بسوی پاکستان پیش کرده وخواسته است، مشکلات وارده را ازراه مفاهمه ومذاکره حل کنند، یکبار دیگر والاحضرت صدر اعظم تصمیم گرفت مستقیماً با زعمای پاکستان در کراچی داخل مذاکره شوند، ولی حکومت پاکستان از یکطرف این پیشنهاد را قبول وازجانب دیگر اعلان یك یونت غربی را اعلام نمودند که مغایر پرنسیب مذاکرات دربارهٔ پښتونستان بود ، برین طریق یکبار دیگر خواهش صدراعظم افغانستان از جانب پاکستان ردشد در حالیکه همیشه افغانستان خواهش مفاهمه و مذاکره نموده وپاکستان آنرا رد کرده است .

پس والاحضرت صدراعظم رفتن خودرا لازم ندیده ودر ضمن مصاحبهٔ مطبوعاتی نظریات خودرا اعلام داشتند .

متعاقباً شارژ دافیر افغانی متعین کراچی را امر احضار دادند و نیز حضور ملوکانه لوی جرگه یا مجلس کبیر ملی راامردعوت دادند. همان بود که وکلای ملت بمرکز حاضر شدند وبتاریخ ۲۲ عقرب ۳۴، لوی جرگه به نطق ذات همایونی درمرکز کابل افتتاح گردید وبعد والاحضرت صدر اعظم درطی بیانیهٔ مفصلی، سیاست وموقف کشوررا درمورد پښتونستان ومشکلاتی

که پاکستان بر افغانستان و نیز اهالی پښتونستان وارد کرده است، توضیح کرده ودر اخیر برای فیصلهٔ دو نقطهٔ بارز که نزد حکومت و ملت افغانستان عرض وجود میکنند، از لوی جرګه سؤالات ذیل را نمودند:

۱ - آیا حکومت افغانستان صدای تظلم و ندای مصرانه مردم پښتونستان را مربوط حمایهٔ حقوق مسلم آن برادران خون شریك، لبیك بگوید وحقوق مشروع ومسلم شان راحمایه کند، یا نه؟

۲ - چون موازنه قوای باکمك تسلیحاتی که به پاکستان شده ومی‌شود درین منطقه کاملا برهم‌خورده، آیا حکومت افغانستان برای بقا ومحافظهٔ شرافت ملی‌خود به‌غرض تقویهٔ دفاعی اقدام نماید یا خیر؟

همان بود که لوی‌جرګه بعدازجلسات متعدد که درخلال پنج روزصورت گرفت به تاریخ ۲۷عقرب ۳۴ تصویب ذیل را نمودند:

۱ - حمایت حق تعیین سرنوشت پښتونستان که برادران همکیش وهمنژاد ما استند، بنابر درخواست عامهٔ تودهٔ پښتونستان، وظیفهٔ ملت و حکومت افغانستان است، بناءً علیه، لوی جرګه به حکومت توصیه میکند که مطابق ایجابات اوامر شرعی واشتراك تاریخ وعرق و کلتور از درخواست عامهٔ مردم پښتونستان، برای حق تعیین سرنوشت آنها، حمایت نماید.

۲ - نظر به سیاست موجوده حکومت پاکستان مخصوصاً برهم خوردن توازن قوادرین منطقه که در اثر گرفتن کمك های نظامی از ممالك بزرگ از طرف پاکستان به‌وجودآمده، اضرار واراده سوء واقدامات خطرناك پاکستان، بافغانستان نیز متوجه گردیده‌است، پس درچنین موقع پرخطر وظیفهٔ حکومت است که مملکت رانظر به فریضهٔ حفاظت استقلال وتمامیت ملی، تقویه کند. بناءً علیه لوی جرګه به ملاحظه ایجابات وضرورت وقت حکومت راتوصیه می‌کنند تا باهرگونه طرق و وسایلیکه ممکن باشد وبه هرقسمیکه بصورت شرافتمندانه میسرشود، مملکت رابه غرض دفاع، مجهز وتقویه نماید.

۳ ـ لویه جرگه به نمایندگی از ملت افغانستان اعلام میدارد که به هیچ صورت علاقه های پښتونستان را برخلاف میل و آرزوی خود ملت پښتونستان، جزء خاك پاکستان ندانسته ودرین مورد تصویب نمبر ۷۲ تاریخی ۲۳ میزان ۱۳۳٤ مجلسین شورای ملی واعیان را تائید وتصدیق می نماید .

در خاتمه لوی جرگه به پشتیبانی هر سه مقصد فوق، آمادگی ملت را به حکومت وعده واطمینان داد ـ ولی مشکلات بین پاکستان و افغانستان کما فی السابق باقی است زیرا پاکستان روز بروز فشارخودرا برآزادی ـ خواهان پښتون افزوده و باوجود مخالفت شدید اهالی پښتونستان به سلب آزادی خاك شان، وعملی نمودن پلان یك یونت زمامداران آن، می خواهند این پالیسی دیکتاتورانه را برخلاف میل ومرام خلق از پیش برند وروية زشت شان در مقابل افغانستان نیز تا هنوز باقی است. چنانچه اخیراً توسط یاد داشت ۹ جدی ۳٤ خود تو نسل افغانی مقیم کویټه را نیز (پرسنا ان کراتا) اعلان کردند .

شعبه دوم سیاسی

۱ ـ تأسیس مناسبات سیاسی بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت جمهوری یوگوسلاوی :

اساس مقدماتی تأسیس مناسبات سیاسی بین دولت پادشاهی افغانستان ودولت جمهوری یوگوسلاوی در سنه ۱۳۲۷ موقعیکه والاحضرت افخم سردارمحمد داؤد، سمت سفیرکبیررا درپاریس داشتند، چیده شده بود بعداً به تاریخ ۱۲ دلو ۱۳۲۷ ـ در اثر پیشنهاد وزارت امور خارجه مصو به نمبر ۱۰٦۰ مؤرخ ۱۲ر۱۱ر۲۷ تحت فرمان نمبر ۱۱۳۰ اول حوت ۱۳۲۷ حاوی موافقت حکومت ودولت افغانستان در بارهٔ قایم نمودن مناسبات سیاسی بین مملکتین به وزارت خارجه مواصلت نموده ـ و به اساس آن

حکومت افغانستان صلاح دید تا سفیر کبیر خویش در انقره جلالتمآب سردار اسدالله را صلاحیت امضای معاهده مؤدت بدهد. چنانچه اعتماد نامهٔ عنوانی سفیر کبیر موصوف از طرف حکومت افغانستان به انقره ارسال گردید.
بتاریخ ۸ جدی ۱۳۳۳ مطابق ۳۰ دسمبر ۱۹۵۵ در انقره از طرف نمایندگان مختار طرفین، معاهده استقرار روابط سیاسی بین دولتین عقد وامضاء گردیده و به تاریخ ۷ حوت ۱۳۳۳ به تصویب مجلس اعیان و بـه اول اسد ۱۳۳٤ به تصویب مجلس شورای ملی دولت پادشاهی افغانستان رسیده متعاقباً بتاریخ ۲۱ سنبله ۱۳۳٤ به امضای اعلیحضرت معظم همایونی مزین و مناسبات برقرار گردید.

۲- برقراری مناسبات سیاسی بین افغانستان واسپانیا :

قبل از سال ۱۳۳۳- بین مملکتین افغانستان واسپانیا کدام معاهده مؤدت وجود نداشته تنها به شناسائی متقابله اکتفاء و سفیر کبیر دولت اسپانیا مقیم بغداد، سمت وزیر مختاری را به دربار شاهی کابل از طرف حکومت خود دارا بود. بعداً در اثر خواهش حکومت اسپانیا و مراجعهٔ آقای شواتـز سفیر کـبیر اسپانیا متعین بغداد، راجـع به امضای معاهده مؤدت بین مملکتین - وزارت امورخارجه بتاریـخ ۵ر۱۰ر۳۳ در زمینه پیشنهادی به مجلس عالی وزراء تقدیم و طالب هدایت گردید.
مجلس عالی وزراء به ۱٤۰۰ مؤرخ ۵ر۱۰ر۳۶ خویش که حاوی موافقت حکومت افغانستان به برقراری روابط وامضای معاهده مؤدت بین مملکتین به وزارت خارجه ارسال نمود، اکنون مسأله تحت اجراست، عنقریب اسناد مصدقه آن بین مملکتین در کابل تعاطی خواهد شد.

۳- استقرار مناسبات سیاسی و تبادله سفرای کبار بین افغانستان وجاپان

حسب پیشنهاد وزارت امور خـارجـه ومصوبه نمبر ۳۷٦ مؤرخ ۱۸ر٤ر۳٤ مجلس عالی وزراء استقرار مجدد مناسبات سیاسی بین دولت پادشاهی

افغانستان وجاپان وتبادله نمایندگان طرفین به درجه سفارت کبری به کابل وتوکیو بر قرار گردید. و به اساس آن سفیر کبیر جاپان (کازیوچی میورا) بتاریخ ۲۷ جدی ۳٤ اعتماد نامه خویش را بحضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمود.

٤ ـ تأسیس مجدد مناسبات سیاسی بین افغانستان و چین:

به اساس آرزو های مشترکه جهة انکشاف روابط متقابله برای تبادلهٔ سفرای کبار بین کابل و پیکنگ ـ وزارت امورخارجه بتاریخ ٥ر١٠ر٣٣ پیشنهادی به مجلس عالی وزراء تقدیم ومجلس عالی وزراء تحت مصوبه نمبر ۱۳۹۷ تاریخی ٥ر١٠ر٣٣ موافقه خویش را به برقراری مناسبات به پایهٔ سفارت کبری بین دولت پادشاهی افغانستان ودولت جمهوری توده چین ابراز ـ واعلامیه استقرار مناسبات بین مملکتین بروز پنجشنبه ۲۹ جدی ۱۳۳۳ ـ مطابق ۲۰ جنوری ۱۹٥٥ ازکابل نشر گردید، و به اساس ان سفیر کبیر چین توده، جلالتماب (تنگ کویو) بروز سه‌شنبه ۱۲ سرطان ۱۳۳٤ ـ اعتماد نامه خویش را بحضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نموده است، وهم بتاریخ ۳ر۳ر٣٤ جلالتماب عبد الصمد وزیر مختار افغانی در بغداد بحیث سفیر کبیر به دربار پیکنگ تعیین واعزام گردیدند.

٥ـ قرار داد پارسلهای پستی بین دولت پادشاهی افغانستان ودولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی:

این قرار داد به ساعت ۱۱ قبل از ظهر روز ۲۱ اسد ۳٤ بین وزیر مخابرات دولت پادشاهی افغانستان جلالتماب محمد مریدو سفیر کبیر دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در کابل که جانبین اعتماد نامه های از طرف حکومات خویش راجع به امضای این قرار داددردست داشتند، امضاء نمودند که بعد از امضاء، مواد قرار داد ازطرف دولتین معتبر شناخته شده و به مرحله اجرا گذارده شد.

٦ـ تمدید معاهده عدم تجاوز و بیطرفی بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی :

معاهدهٔ بیطرفی و عدم تجاوز متقابله بین دولتین افغانستان و شوروی بتاریخ دوم سرطان ۱۳۱۰ـ مطابق ۲۴ جون ۱۹۳۱ در کابل به امضاء رسیده و بعد از طی مراحل قانونی پروتوکول معاهده متذکره بتاریخ ۳۰ ـ اسد ۱۳۱۰ به امضای اعلیحضرت شهید سعید محمد نادرشاه پادشاه افغانستان مزین گردیده بود .

به اساس آن در اثنای مسافرت زعمای شوروی در افغانستان درروزهای ۲۳ـ ۲۴ـ ۲۵ قوس ۱۳۳۴ـ مطابق ۱٦ـ ۱۷ـ و۱۸ دسامبر ۱۹۵۵ موضوع متذکره نظر به تحکیم روابط حسنه و دوستی همجواری بین سران دول، مطرح بحث قرار گرفته و قرار شد تا آن معاهده برای ده سال دیگر امتداد یابد . همین بود که بتاریخ ۲۵ قوس ۳۴ مطابق ۱۸ دسامبر ۱۹۵۵ معاهده عدم تجاوز و بیطرفی بین دولتین افغانستان و شوروی تمدید و امضاء شد . که پروتوکول آن بتاریخ ٦ جدی ۱۳۳۴ـ مطابق ۲۸ دسامبر ۱۹۵۵ به صحه اعلیحضرت معظم همایونی رسیده است .

همچنین توسعهٔ روابط تجارتی و اقتصادی بین افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی مطرح بحث قرار گرفت ، که به اساس آن جلالتمآب ن ـ ا ـ بولگانین صدر اعظم اتحاد جماهیر شوروی و جلالتمآب خروسچف عضو هیأت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی مبلغ یك صد ملیون دالر امریکائی قرضه طویل المدت به حکومت افغانستان متعهد شدند . که بعداً از طرف شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی تصویب گردید . و بتاریخ ٦ جدی ۳۴ـ مطابق ۲۸ دسامبر ۱۹۵۵ پروتوکول معاهده متذکره به صحه اعلیحضرت معظم همایونی مزین گردیده است .

مدیریت عمومی سیاسی

معاهده مؤدت بین افغانستان واندونیزیا :

ضمن مسافرت ع ، ج ، ل ، ع والاحضرت سردار محمد نعیم وزیر امورخارجه ، معاون صدرات عظمی در اندونیزی بغرض شمول در کنفرانس بین المللی باندونگ بتاریخ سوم ثور ۱۳۳٤ مطابق ۲٤ اپریل ۱۹۵۵ معاهده مؤدت بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت جمهوری اندونیزیا ازطرف والاحضرت سردار محمد نعیم وزیر امورخارجه بنام دولت پادشاهی افغانستان واز طرف جلالتماب سورنایو وزیر امور خارجه اندونیزیا بنام دولت جمهوری اندونیزیا امضا گردید ومعاهده مذکور پس از تصویب مجلس عالی اعیان وشورای ملی بتاریخ اول عقرب ۱۳۳٤ بصحه حضور مبارک اعلیحضرت معظم همایونی رسیده وعنقریب درکابل تعاطی خواهدشد.

مسأله هیرمند:

موضوع رود هلمند است که از سالیان قدیم یعنی ۱۸۷۲ عیسوی تا حال چندین کمیسیون از قبیل حکمیت گلدسمت ۱۸۷۲ عیسوی وحکمیت مکماهون ۱۹۰۲ عیسوی و کمیسیون بیطرف ۱۹۵۰ عیسوی تعیین واجراآت نموده اند وتا کنون منتج به نتیجه قطعی نگردیده. چون حکومت وملت افغانستان همیشه خواهان روابط حسنه بادول متحابه با لخاصه همسایگان خود بوده است از آنرو وقتیکه ع ، ج . ل ، ع والاحضرت سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه، معاون صدرات عظمی بحیث رئیس هیأت افغانی درده مین سالگره تشکیل سازمان ملل متحد عازم سانفرانسسکو گردیده بودند ، ضمن ملاقات باوزیر امورخارجهٔ دولت شاهنشاهی ایران نسبت به مذاکرات وتعیین هیأت ها برای حل وفصل قضیهٔ هلمند مطابق راپور کمیسیون بیطرف که درسال ۱۹۵۰ به مملکتین افغانستان وایران سپرده است، موافقه بعمل آمد .

بعد ها حکومت شاهنشاهی ایران اسمای کمیسیون اعزامی خویش را در واشنگتن، بقرار ذیل بوزارت امور خارجه دولت پادشاهی افغانستان معرفی نمود :

الف :- هیأت نمایندگان ایران:

آقای نصرالله انتظام سفیر کبیر شاهنشاهی ایران در واشنگتن رئیس کمیسیون

آقای خزیمه علم نمایندۀ شورای ملی ایران نماینده

آقای محمد قوام نماینده

ب :- مشاورین حقوقی :

آقای دکتور عبده

آقای دوکتور خوشبین

ج :- مشاورین فنی :

آقای مهندس تشکری .

آقای مهندس بهنیا

حکومت افغانستان نیز هیأت افغانی را که در کمیسیون قضیۀ رود هلمند عازم واشنگتن خواهند گردید، بحکومت ایران معرفی نمود .

اسامی هیأت افغانی که بحکومت ایران معرفی گردیده اند قرار ذیل است:

الف :- هیأت نمایندگان افغانی :

ښاغلی عبدالحسین عزیز سفیر کبیر افغانی در دهلی رئیس کمیسیون

ښاغلی عبدالمجید زابلی عضو کمیسیون

ښاغلی محمد کبیر لودین سفیر کبیر افغانی در امریکا (رئیس هیأت) عضو کمیسیو

ښاغلی فضل احمد شیرزاد عضو وزارت امور خارجه عضو کمیسیون

ب :- مشاورین حقوقی:

ښاغلی دوکتور عبدالحکیم طبیبی ودو نفر مشاور دیگر توسط رئیس هیأت افغانی به رئیس هیأت ایران معرفی خواهد شد .

ج :— مشاور فنی :
بناغلی مهندس میر اکبر رضاء

مدیریت قونسلگری

درین اواخر اصولنامه وتعرفهٔ اخذ محصولات قونسلگری های افغانی در خارج، ازطرف شعبه قونسلگری و تابعیت وزارت امورخارجه ترتیب یافته که اصولنامه آن دارای (۱۰) ماده وتعرفهٔ اخذ محصولات متذکره حاوی (۳٤) ماده میباشد .

اصولنامه وتعرفهٔ مذکور مراتب قانونی خودرا طی کرده است یعنی از تصویب مجلس عالی اعیان ومجلس شورای ملی گذشته ، بصحهٔ حضور اعلیحضرت معظم همایونی رسانیده شده است که بعد ازین، اخذ محصولات امورقونسلگری درداخل وخارج باساس آن مرعی میگردد .

مدیریت اقتصـــادی

الف :- موافقه نامه ترانزیتی بین حکومت شاهی افغانستان و حکومت جمهوریهٔ اشتراکیه شوروی که بتاریخ ۲۸ جون ۱۹۵۵ مطابق ٥ سرطان ۱۳۳٤ درماسکو بین نمایندگان طرفین جلالتماب بناغلی غلام یحیی طرزی سفیرکبیر اعلیحضرت همایونی درماسکو وجلالتماب بناغلی ا،ی،ك کابالوف وزیر تجارت خارجی اتحادیه اشتراکیه شوروی امضا وعقدگردیده بود، بتاریخ ١٤ اسد ۱۳۳٤ مطابق ۷_۱ گست ۱۹۵۵ مراحل قانونی خودرا ازپارلمان افغانستان طی و بتاریخ ۲۳، اسد ۱۳۳٤ مطابق ۱۹ اگست ۱۹۵۵ بصحه اعلیحضرت معظم همایونی رسانیده شد وهکذا تعاطی تصویب نامهٔ ها وموافقت نامه‌های معاملات امور ترانزیتی مذکور بتاریخ ۲٦ برج سنبله ۱۳۳٤ مطابق ۱۹ سپتمبر ۱۹۵۵ درکابل بین جلالتماب بناغلی محمدعثمان امیر معیـــن وزارت امور خـارجـهٔ دولت شاهی افغانستان وآقای ا،ی،ا،س.

اسسیتکی قونسلیر حکومت اتحادیه سوسیالستی شوروی درکابل بعمل آمد .
ب ـ اجراآت مربوطه این شعبه در موضوع اعلامیه مشترك ازطرف دولت پادشاهی افغانستان ودولت اتحاد جماهیر اشتراکیهٔ شوروی در باره مناسبات اقتصادی مملکتین واندازه کریدت ازطرف حکومت اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی برای انجام این مقصود، بمبلغ یکصد ملیون دالرامریکائی به قرضهٔ طویل المدت به تاریخ ۱۸ دسامبر ۱۹۵۵ در کابل امضاء و بموافقت طرفین رسیده است .

بتاریخ ٤ دلو ۳٤ هیأت اقتصادی اتحاد جماهر اشتراکیه شوروی، تحت ریاست بناغلی سیمو لوف معین تجارتی مجلس وزرای اتحاد جماهیر شوروی وارد کابل گردیدند .

بتاریخ ۸ دلو ۳٤ قرار داد قرضه یکصد ملیون دالر بین ع ، ج ، بناغلی عبدالملك وزیرمالیه وجلالتماب (ن‌دکتیار) سفیر کبیر شوروی درکابل به نمایندگی دولتین افغانستان واتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی عقدوامضا گردیده است وهیأت هائیکه‌درحین مذاکرات وعقد قرار داد حضور داشتند قرار آتی است :

از طرف افغانستان :

۱ـ ازطرف وزارت مالیه ع، ص ، غلام محمد بابری رئیس اقتصادی .

۲ـ ازطرف وزارت معادن وصنایع ع،ج، وزیر معادن رئیس و بعضی ازاراکین آن وزارت .

۳ـ ازطرف وزارت فوائد عامه ع،ج ، کفیل وزارت فوائد عامه .

ازطرف شوروی :

۱ـ سیمولوف رئیس .

۲ـ کوژروین انجنیر بندوانهار .

۳ـ زورین انجنیر زراعت .

۴ـ ما سیف انجنیراستیشن های برق .
۵ـ کیریلوف انجنیر اقتصاد .
۶ـ تیلیاکوف حقوق دان .
۷ـ نایدیچ انجنیر .
۸ـ سما لوف انجنیر ولیزین مستشار تجارتی .

شعبهٔ مأمورین

مقرری ها دروزارت امور خارجه :

در سال ۱۳۳۴ مامورین آتی درمرکز وزارت امورخارجه ونمایندگی های افغانی درخارج مقرر گردیده اند :

الف ـ درخارج :

۱ ـ ع ، ج ، س ، ا فیض محمد زکریا بحیث سفیر کبیر ونماینده فوق العاده اعلیحضرت همایونی در حجاز .

۲ ـ ع ، ج غلام محمد شیرزاد سابق وزیر مختار افغانی درروم بحیث سفیر کبیر اعلیحضرت همایونی در پاریس .

۳ ـ ع ، ج عبدالصمد سابق وزیر مختار افغانی در بغداد بحیث سفیر کبیر اعلیحضرت همایونی درپیکنگ .

۴ ـ ع ، ج دوکتور غلام فاروق سابق وزیر صحیه بحیث وزیر مختار ونماینده فوق العاده اعلیحضرت دربن .

۵ ـ ع ، عبدالباقی لطیفی سابق مدیر شعبه دوم سیاسی بحیث سکرتر اول سفارت کبرای اعلیحضرت در پیکنگ .

۶ ـ ص ، عبدالقادر جواد سابق ترجمان لسان فرانسوی در وزارت خارجه بحیث سکرتر اول سفارت کبرای افغانی درپاریس .

۷ ـ ص ، گلاب شاه سابق مدیر محاسبه بحیث سکرتر اول سفارت کبرای اعلیحضرت همایونی در دهلی .

۸ - ص محمد شریف اژیر سابق مدیر شعبه و یزه بحیث سکرتر اول وزارت مختاری افغانی در بن .

۹ - ص عبدالغنی سابق معاون شعبه اجرائیه مدیریت عمومی آرشیو بحیث سکرتر اول وزارت مختاری افغانی در روم .

ب : - در داخل :

ج ، محمد هاشم میوندوال سابق رئیس مستقل مطبوعات بحیث معین سیاسی .

ع ، ص عبدالرحمن پژواک سابق مدیر شعبه سوم سیاسی و کفیل مدیریت ملل متحده، بحیث مدیر عمومی سیاسی برتبه اول .

ع ، ص عبدالحی عزیز بحیث وزیر مختار مشاور برتبه ۲ .

ص ، عطاء الله ناصر ضیائی سابق کفیل مدیریت عمومی نشریات ریاست مستقل مطبوعات، بحیث مدیر شعبه دوم سیاسی با حفظ رتبه .

ص ، دوکتور عبدالحکیم طبیبی سابق عضو مدیریت ملل متحد بحیث کفیل مدیریت شعبه سوم سیاسی بحفظ رتبه .

ریاست تشریفات

سال ۱۳۳٤ از نقطه نظر تشریفاتی اهمیت بسزا دارد، زیرا دراین سال یك تعداد کثیری اززعمای ملل دوست ومتحابه ، به افغانستان تشریف آورده و مهمان حکومت متبوع بوده اند .

ذوات برجستهٔ که دراین سال بوطن ما تشریف آورده اند، حسب ذیل اند :

۱- تشریف آوری جلالتماب انوالسادات وزیردولت مصر عضو شورای انقلابی دولت جمهوری مصر و سرمنشی جلسه بین المللی اسلامی بتاریخ ۱۵ حمل ۱۳۳٤

۲- بتاریخ ۷ ثور ۱۳۳٤ جلالتماب کلونل جمال عبدالناصر صدراعظم و رئیس شورای انقلابی دولت جمهوری مصر ، حسب دعوتیکه ازطرف

والاحضرت امیر مساعد عم محترم اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی با اعلیحضرت معظم همایونی در میز سلطنتی در حال صرف شام

حکومت افغانستان داده شده بود، با جلالتمابان سلاح سالم وزیر هدایت ملی آن دولت وعبدالخالق حسونا سرمنشی جامعه عرب که افتخار معیت شان را داشتند به کابل تشریف فرما شده وپس از گذشتاندن سه روز، بروز ۱۰ ثور ۱۳۳٤ عازم وطن خویش گردیدند .

۳ـ بتاریخ ۲۳ ثور ۱۳۳٤ والاحضرت امیرمساعد بن عبدالرحمن عم محترم اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی که جلالتماب جمال حسینی مشاور اعلیحضرت موصوف افتخار معیت شان را داشت، به کابل تشریف آورده وبه تاریخ ۲۵ ثور عازم کراچی گردیدند. والاحضرت شان دو مرتبه دیگر نیز به وطن عزیز ما تشریف آورده که آخرین دفعه آن بتاریخ ۲۲ جوزا صورت گرفته است ،جلالتماب انورالسادات وزیر دولت مصر دراین دفعه نیز شرف معیت شان را حایز بوده وبتاریخ ۲۹ جوزا وطن عزیز ما را ترك گفتند .

٤ـ بتاریخ ۲۵ میزان ۱۳۳٤ جلالتماب او نو صدراعظم دولت اتحادیه برما حسب دعوتیکه ازطرف حکومت افغانستان به عمل آمده بود به کابل تشریف آورده وبه روز ۲٦ ماه مذکورطیاره شان وطن عزیزما را ترك گفته وعازم ماسکو گردیدند .

۵ـ بتاریخ ۱۷ عقرب ۱۳۳٤ یك هیأت از کانگرسیان امریکا بسرکردگی بناغلی زابلوکی وارد کابل گردیده و پس از گذشتاندن دو روز درافغانستان بتاریخ ۱۹ عقرب عازم وطن خویش گردیدند .

٦ـ به تاریخ ۲۲ قوس ۱۳۳٤ جلالتماب ا.ن.مارشال بولگانین صدراعظم دولت اتحادیه اشتراکیه شوری حسب دعوت حکومت افغانستان بـه معیت جلالتماب خروسچف منشی اول حزب کمونست و بناغلو جنرال سیروف، وگـرومیکو معین وزارت امور خارجه وکومیکین معین وزارت تجارت دولت شوروی وارد کابل گردیده وبه تاریخ ۲٦ قوس وطن عزیز مارا ترك گفته وعازم ماسکو گردیدند .

قبولی اگریمان نمایندگان دول متحابه در افغانستان وتعیین وتقرر نمایندگان افغانی درخارج :

الف : تقرر نمایندگان افغانی درخارج :

۱ ـ عالیقدر جلالتماب سردار اعلی محمد عمر سفیر کبیر اعلیحضرت معظم همایونی در تهران که تقرر شان در سال ۱۳۳۳ صورت گرفته وبه تاریخ ۳۰ حمل عازم تهران گردیده واعتماد نامه خویش را به حضور اعلیحضرت شاهنشاه ایران بتاریخ ۱۱ ثور تقدیم نمودند .

۲ ـ عالیقدر جلالتماب سردار غلام محمد شیرزاد سفیر کبیر اعلیحضرت معظم همایونی درپاریس که تقرر شان در ۲۵ حمل ۱۳۳٤ صورت گرفته وبتاریخ ٤ جوزا اعتماد نامه خود را به حضور جلالتماب رئیس جمهور فرانسه تقدیم نمودند .

۳ ـ عالیقدر جلالتماب دوکتور غلام فاروق وزیر صحیه بحیث وزیر مختار ونمایندهٔ فوق العاده اعلیحضرت معظم همایونی در بن عز تقرر حاصل نموده واعتماد نامهٔ خویش را به حضور جلالتماب رئیس جمهور اتحادیهٔ آلمان غربی تقدیم نمودند .

٤ ـ عالیقدر جلالتماب سردار فیض محمد زکریا بحیث سفیر کبیر اعلیحضرت معظم همایونی در جده مقرر گردید واعتماد نامه خویش را به حضور اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی تقدیم نمودند .

۵ ـ عالیقدر جلالتماب سردار فیض محمد زکریا علاوه برعهده موجوده شان به حیث وزیر مختار ونماینده فوق العاده اعلیحضرت معظم همایونی در دمشق عز تقرر حاصل نموده واگریمان جلالتماب شان بتاریخ ۹ میزان ازطرف دولت مذکور صادر گردیده است .

٦ ـ عالیقدر جلالتماب صلاح الدین سلجوقی سفیر کبیر اعلیحضرت معظم همایونی درقاهره، علاوه برعهده موجوده شان بحیث وزیرمختار ونماینده

فوق العاده اعلیحضرت معظم همایونی درعمان مقرر واکریمان جلالتماب شان به تاریخ ۱۹ میزان ازطرف حکومت اردنیه هاشمیه صادر گردید .

۷ ـ عالیقدر جلالتماب عبدالصمد وزیر مختار افغانی در بغداد بحیث سفیر کبیر اعلیحضرت معظم همایونی در پیکنگ واکریمان شان به تاریخ ۱۷ میزان از طرف حکومت جمهوری توده چین صادر گردید .

۸ ـ عالیقدر جلالتماب سردار غلام محمد شیرزاد سفیر کبیر اعلیحضرت معظم همایونی در پاریس برعلاوه عهده موجوده شان بحیث وزیر مختار افغانی دربرن وبروکسل عزتقرر حاصل نمودند .

۹ـ عالیقدر جلالتماب سردار غلام محمد سلیمان وزیر مختار اعلیحضرت برعلاوه عهده موجوده شان بحیث وزیر مختار دریولند عزتقرر حاصل نمودند.

۱۰ـ عالیقدر جلالتماب دوکتور نجیب الله سفیر کبیر اعلیحضرت در لندن بر علاوه عهده موجوده شان بحیث وزیر مختار افغانی در هالند وایرلند عزتقرر حاصل نمودند .

ب ـ تقرر نماینده گان خارجی در افغانستان :

۱ ـ جلالتماب جنرال ابراهیم راوی بحیث وزیر مختار ونماینده فوق العاده اعلیحضرت شاه عراق بدربار کابل مقرر واعتماد نامه خویش را بتاریخ ۳۱ حمل بحضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمودند .

۲ ـ جلالتماب آنتن رو کانز بحیث وزیر مختار و نماینده فوق العاده دولت اتحادیه سویس به در بار کابل مقرر وبتاریخ ۲۲ ثور اعتماد نامه خویش را به حضور مبارك اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمودند .

۳ ـ آقای سیمکانوفسکی بحیث شارژدافیر وزارت مختاری پولند مقرر گردیده وبتاریخ ۲۵ جوزا وارد کابل شدند .

٤ ـ جلالتماب کونت ژانودسپربا لاندن بحیث وزیر مختار ونماینده فوق العاده اعلیحضرت پادشاه بلژیك بدربار کابل تعیین واعتماد نامه

خویش را بتاریخ ۲۵ جوزا بحضور مبارک اعلیحضرت همایونی تقدیم نمودند.

۵ - جلالتماب تننک کویو بحیث سفیر کبیر دولت جمهوری تودهٔ چین در دربار کابل تعیین واعتماد نامه خویش را بتاریخ ۱۲ سرطان به حضور مبارک اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمودند.

۶ - جلالتماب فواد الخطیب که سمت وزیر مختار عربستان سعودی را بدربار شاهی کابل دارا بودند بحیث سفیر کبیر اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی در دربار کابل تعیین و اعتماد نامه خویش را به حضور مبارک اعلیحضرت معظم همایونی بتاریخ ۱۴ قوس تقدیم نمودند.

۷ - جلالتماب داکلا وهومن بحیث وزیر مختار دولت جمهوری چکوسلواکی به دربار کابل تعیین واعتماد نامه خویش را بتاریخ ۱۷ قوس بحضور مبارک اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمودند.

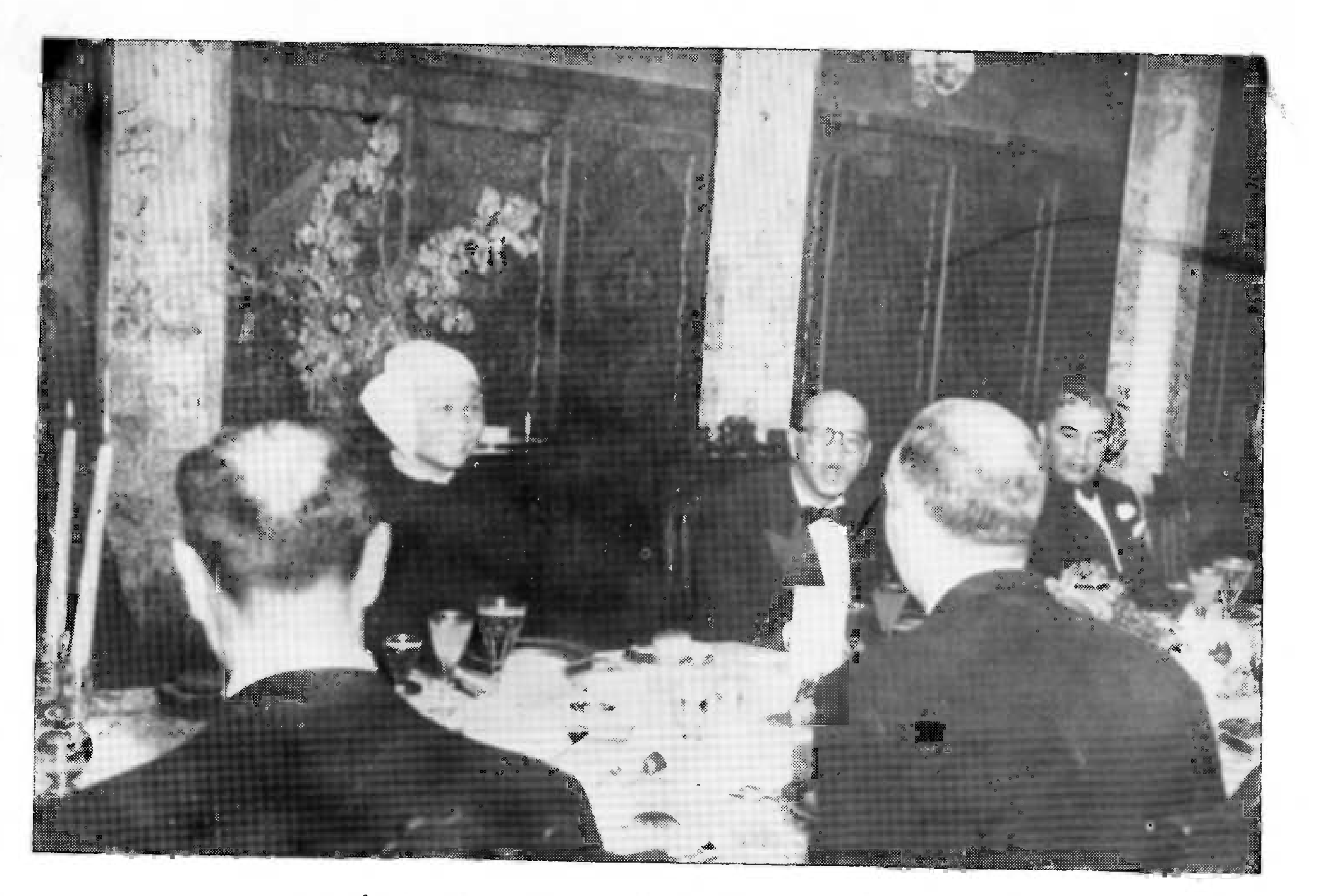
۸ - جلالتماب محمد شایسته بحیث سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران در دربار کابل تعیین واعتماد نامه خویش را بتاریخ ۷ جدی در قصر دلکشاه بحضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمودند.

۹ - جلالتماب کاز یوچی مورا سفیر دولت جاپان در کابل بساعت ۱۱ و نیم قبل الظهر روز چهارشنبه ۲۷ جدی اعتماد نامه خویش را در قصر دلکشاه به حضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمود.

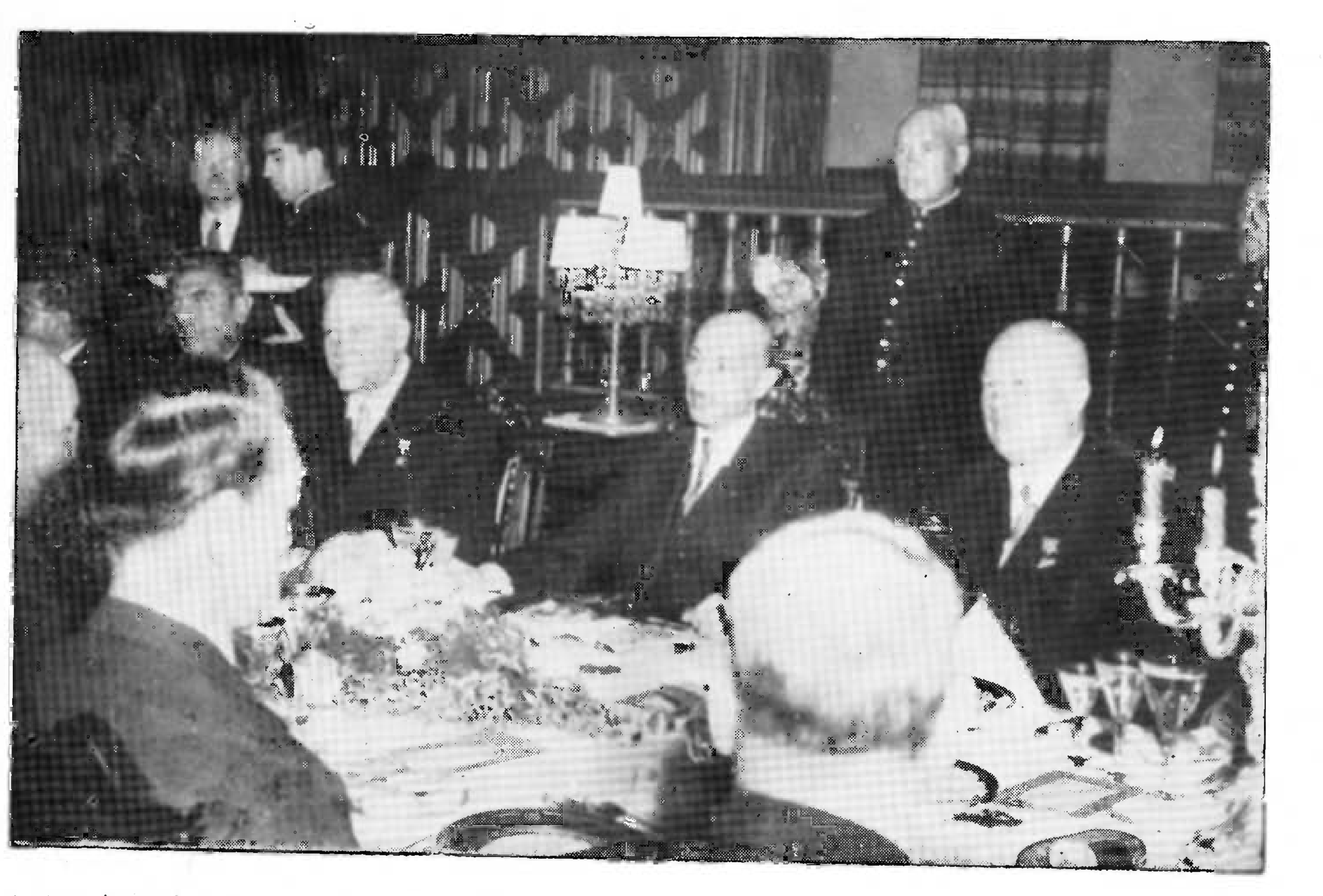
تیلگرام‌ها :

۱ - بتاریخ ۲ جدی تیلگرام مبنی بر تشکر از جانب صدراعظم سیلون به صدراعظم افغانستان راجع به اینکه نمایندهٔ افغانی در سازمان ملل متحد از شمول سیلون طرفداری کرده ارسال داشته است که جواب آن از طرف بناغلی صدراعظم نیز مخابره شده.

۲ - بتاریخ ۱۱ جدی به مناسبت آزادی سودان تیلگرامهای تبریکیه از حضور اعلیحضرت همایونی و والا حضرت صدراعظم اسمی هیأت مؤقتی سودان و بناغلی المیر الازهری صدراعظم آن کشور مخابره شده.

اعلیحضرت معظم همایونی با جلالتمآب او نو صدراعظم دولت اتحادیهٔ برما.

جلالتماب مارشال بولگانین صدراعظم اتحاد شوروی و جلالتماب خروسچف منشی اول حزب کمونیست در حضور اعلیحضرت معظم همایونی

۳ ـ ۱۳ جدی تیلگرام تعزیت از حضور اعلیحضرت معظم همایونی عنوان اعلیحضرت فیصل دوم شاه عراق به نسبت وفات عمه محترمهٔ شان مخابره گردیده است وجوابیه آن ازطرف اعلیحضرت فیصل دوم شاه عراق نیز مواصلت نموده است .

مختصر سوانحات نمایندگان خارجی در کابل :

۱ـ مختصر سوانح بناغلی آنتن روکانز وزیر مختار سویس در کابل، جلالتماب موصوف درسال ۱۹۱۳ تولد یافته واصلاً ازاهالی زوریك میباشد. تعلیمات ابتدائی خویش رادربرلین وثانوی خودرا در نیو یارك طی نموده است بعدازآن دریو نیورسیتی بال وبرلین مشغول گردیده است . جلالتماب موصوف دوکتور حقوق یو نیورسیتی بال بوده است ودر سال ۱۹۳۲ مدعی العموم کانتون بال مقرر شد. درسال ۱۹٤۱ رئیس محکمه جزائی اطفال بال مقرر گردید ودرسال ۱۹٤۵ شورای اتحاد یه سویس مشار الیه را بحیث وزیر مختار و نماینده فوق العاده اتحادیهٔ سویس درپولند نامزد ساختند وازه ۱۹٤۸ به بعدشارژدافیر سویس وفعلاً بحیث وزیر مختارسویس دردربارکابل، اجرای وظیفه می نمایند .

۲ـ مختصر سوانح جلالتماب کانت ژانودا سپربان لاندن وزیر مختار بلژیك درکابل، جلالتماب موصوف داکترحقوق بوده ودر سال ۱۹۳۰ به خدمات سیاسی داخل وماموریتهای مختلفه رادربلگراد ـ اداره مرکزی کابینه صدراعظم گذشتانده دروارشوو درروم وهم به صفت وزیر مختار بلژیك دربیروت و مارسل بوده اند. فعلا سفیرکبیر بلژیك درهند و بحیث وزیرمختار دولت مذکور درافغانستان میباشند .

۳ـ مختصر سوانح جلالتماب سفیرکبیر چین ،

نامبرده درکینسای ولایت آنکوی تولدشده و۳۸ سال داردو تحصیلات خویش رادراکادمی سیاسی حربی‌د فاع جاپان بهپایان رسانیده است ودر ۱۹۳۸ رئیس شعبه سیاسی نظامی درقشون آزادی جمهوریت تودهٔ چین بوده است .

۴- سوانح مختصر جلالتماب واکلاف اومن وزیرمختار چکوسلواکیا درکابل :

جلالتماب موصوف به تاریخ ۱۹۱۵ تولد وبعدازاستقلال چکوسلواکیا وظائف متعددسیاسی رااشغال نموده است ودرسال ۱۹۴۸ رئیس کمیته ملی محلی انتخاب گردیده ودر ۱۹۵۲ به خدمت وزارت خارجه داخل شده ودر آنجا وظایف مختلفه سیاسی را اشغال نموده و در ۱۹۵۳ ازطرف رئیس جمهور چکوسلواکیا به حیث رئیس هیأت چك به نزد کمیسیون متحدین برای کنترول برلین به صفت نماینده فوق العاده ووزیر مختار مقرر گردیده، نامبرده بزبان المانی، انگلیسی وروسی حرف میزند.

۵- مختصرسوانح جلالتماب محمد شایسته سفیر کبیر ایران درکابل :

جلالتماب موصوف پس ازگذشتاندن ماموریتهای سیاسی بحیث مستشار درسفارت خانه های ایران، درسویس ولندن عز تقرر حاصل نموده و در سفارت کبرای ایران درواشنگتن به صفت وزیرمختاراجرای وظیفه می نمود. چندی بعد جلالتماب شان به حیث سفیر کبیر ایران در بغداد مقرر گردید وبعدازآن به حیث عضو شورای عالی سیاسی وزارت خارجه ایران تعیین وبالاخره به حیث سفیرکبیر دولت شاهنشاهی در دربار کابل تعیین گردیدند.

۶- مختصر سوانح جلالتماب کازیوجی میورا، سفیرکبیرجاپان درکابل :

جلالتماب موصوف درسال ۱۸۹۹ درپوریشیما تولد گردیده ودر ۱۹۱۹ داخل خدمات سیاسی شده ودر ۱۹۲۵ بحیث آتشه درسفارت جاپان در لندن و در ۱۹۲۶ در سفارت جاپان در ماسکو ودر ۱۹۲۹ بحیث ویس قونسل در علاقه مکدان (مانچوری) و ۱۹۳۲ قونسل در ناحیهٔ مذکور تعیین گردیده و درسال ۱۹۳۶ در امور اروپا و شرق آسیا در وزارت خارجهٔ جاپان به حیث سکرتر مقررگردید . و در سال ۱۹۳۸ آمر شعبهٔ شق مطالعات وزارت امور خارجه تعیین و در سال ۱۹۴۰ بحیث سکرتر اول درسفارت جاپان در برلین تعیین شد . و در سال ۱۹۴۴ مستشار سفارت

و در ۱۹٤٦ از خدمات سیاسی خارج گردید و در همان سال به حیث معلم در یونیورستهٔ توکیو و مؤسسه تربیوی اجرای وظیفه می نمود.

کنفرانس ها

کنفرانس باندونگ:

برای نزدیک ساختن ممالك دوقاره بزرگ آسیا وافریقا، کنفرانسی درشهر باندونگ (اندونیزیا) بتاریخ ۲۸ حمل ۱۳۳٤ (۱۸ اپریل ۱۹۵۵) تشکیل گردیده، ۲۷ مملکت ازین دوقارهٔ بزرگ که عبارتند از:
افغانستان - برما - کمبودیا - سیلون - جمهوریت تودهٔ چین - مصر - حبشه هند - اندونیزیا - ایران - عراق - جاپان - لاوس - لبنان - لایبریا - لیبیا نیپال - پاکستان فلیپاین - عربستان سعودی - سوریه - تایلاند - ترکیه جمهوریت دیموکرات ویتنام - دولت ویتنام - یمن، دراین کنفرانس شرکت ورزیده وافغانستان به پیروی ازسیاست همکاری بین المللی خود هیأتی بریاست شاغلی سردار محمد نعیم معاون صدارت،وزیر امور خارجه و عضویت شاغلی عبدالملك عبدالرحیم زی کفیل وزارت مالیه،وکیل وزارت اقتصاد ملی،شاغلی محمدهاشم میوندوال رئیس مستقل مطبوعات شاغلی دکتور نجیب الله سفیر کبیر افغانی در لندن،شاغلی عبدالهادی داوی وزیر مختار افغانی در اندونیزیا ،شاغلی عبدالرحمن پژواك،شاغلی محمد غوث علیزوو شاغلی میرعبدالوهاب بمنظور شرکت درآن کنفرانس به باندونگ فرستاده علاوةً شاغلی سیدمحمد قاسم رشتیا رئیس دباختر آژانس بحیث نمایندهٔ مطبوعات افغانستان باهیأت افغانی همراه بود.

کنفرانس اقتصادی برای آسیا وشرق دور:

جلسهٔ سالیانه کمیسیون اقتصادی برای آسیا وشرق دور در ابتدای سال ۳٤ در شهر توکیو (جاپان) انعقادیافته ودرآن هیأتی بریاست شاغلی

عبدالملك عبدالرحیم زی کفیل وزارت مالیه، وکیل وزارت اقتصاد ملی وعضویت
ښاغلی محمد حسن کریمی، ښاغلی میرعبدالوهاب وښاغلی محمد غوث علیزو
از افغانستان نمایندگی نمودند .

کنفرانس کمیسیون ادویه مخدره :

چون افغانستان از سالهاست که در زمرهٔ ممالك صادر کنندهٔ تریاك
شامل میباشد امسال ښاغلی عبدالحکیم طبیبی را بحیث مشاهد و نمایندهٔ افغانی
در کنفرانس سالانهٔ کمیسیون ادویهٔ مخدره که بتاریخ اپریل ۱۹۵۵ منعقد
گردیده بود به نیویورك اعزام نمود تادربارهٔ حق صادرات افغانستان و
تعدیل پروتوکول ۱۹۵۳ درجریان مذاکرات کمیسیون سهم گیرد ، نمایندهٔ
افغانی دراین باره نیز بیانات وپیشنهاداتی به کمیسیون تقدیم کرد که در
نتیجه کمیسیون تصویب نمود این حق افغانستان درهنگام ترتیب کنوانسیون
واحد، درنظر گرفته شود .

هنگامیکه این راپور کمیسیون درجولای ۱۹۵۵ بشورای اقتصادی و
اجتماعی درجینوا پیش شد نمایندهٔ افغانی باردیگر ازحق صادرات
افغانستان وتعدیل پروتوکول ۱۹۵۳ ادویهٔ مخدره، بیانات وپیشنهاداتی
بشورای مذکور تقدیم کرد که درنتیجه شورای اقتصادی و اجتماعی به
اکثریت آراء ازحق افغانستان پشتیبانی نموده فیصله نمودند
تا این تصویب شان در راپور سالانهٔ شورای اقتصادی واجتماعی درج وبه
اسامبله عمومی دهم تقدیم شود . در اسامبله دهم ضمن بحث بر راپورت
شورای اقتصادی و اجتماعی، حق افغانستان باهیچ مخالفت مواجه نگردیده
بلکه از طرف یك عده از نمایندگان در ضمن بیانات شان تصدیق
وپشتیبانی گردید .

کنفرانس عمومی موسسه صحی جهان :

حسب معمول کنفرانس عمومی موسسهٔ صحی جهان از تاریخ ۱۰ الی ۲۷

می ۱۹۵۵ مطابق ۱۹ ثور الی ۵ جوزا ۱۳۳٤ در شهر مکسیکو (امریکای مرکزی) منعقد گردیده و از طرف افغانستان ښاغلی دکتور عبد الظاهر معین وزارت صحیه بحیث رئیس وښاغلی دکتور محمد یوسف سرطبیب شفاخانه قوای مرکز بحیث عضو در کنفرانس مزبور اشتراك ورزیده بودند. قرار اطلاع واصله، رئیس هیأت افغانی هنگام انتخابات بحیث معاون رئیس کمیتهٔ اداری مالی وحقوقی ودرعین حال راپورتر کمیته «اعتبارنامه‌ها» انتخاب گردیده بود.

کنفرانس اقتصادی خاورمیانه و نزدیك:

در سال ۱۹۵۳ وزرای مالیه و اقتصاد ممالك عربی باساس فیصلهٔ شورای اجتماعی واقتصادی سازمان ملل، تشکیل جلسه داده وتصویب نمودند تا کمیسیون اقتصادی برای ممالك خاورمیانه و نزدیك بغرض تحکیم روابط تجارتی واقتصادی باساس تقسیمات جغرافیائی بین ممالك مذکور تاسیس یابد. همانا کنفرانس مقدماتی کمیسیون مذکور بغرض ترتیب پروژه سازمان اقتصادی خاورمیانه و نزدیك از تاریخ ۳ ـ الی ۱۲ جوزای ۱۳۳٤ (۲۵ می الی ۳ جون ۱۹۵۵) درشهر بیروت (لبنان) منعقد گردیده وممالك آتی الذکر در آن شمولیت ورزیدند:

افغانستان ـ مصر ـ حبشه ـ یونان ـ ایران ـ عراق ـ اردنیه‌هاشمیه ـ لبنان ـ پاکستان ـ عربستان سعودی، سوریه ـ ترکیه ـ و یمن و مشاهدین جامعه عرب. دربن کنفرانس ازطرف افغانستان ښاغلی عبدالصمد سابق وزیرمختار افغانی در بغداد بحیث رئیس وښاغلی عبدالکریم حکیمی بحیث عضو هیأت افغانی اشتراك ورزیده بودند. درکنفرانس مذکور فیصله بعمل آمد تا برای تصویب پروژهٔ موافقتنامهٔ که درکنفرانس ترتیب داده شده بود کنفرانس دیگری ازطرف ممالك متذکره فوق عضو کمیسیون دایر گردد. افغانستان که قبلاً موافقت خویشرا برای تاسیس همچنین یك سازمان اقتصادی ابراز نموده بود درکنفرانسیکه بتاریخ ۱۷ دسمبر ۱۹۵۵ مطابق ۲٤ قوس ۱۳۳٤

در شهر بیروت بغرض امضای موافقتنامهٔ متذکـره دایرگـردید،بناغلی صلاح الدین سلجوقی سفیر کبیر افغانی مقیم‌قاهره را بحیث رئیس هیأت افغانی معرفی‌کـرد .

کنفرانسهای کمیسیونهای فرعی :

علاوه برکنفرانسهای متذکرهٔ فوق یك تعداد کنفرانسهای فرعی منطقوی‌کمیسیون اقتصادی برای‌آسیا وشرق دور (ایکافی)درشهرهای مختلف ممالك شرق دور و همچنین کمیسیونهای فـرعی منطقوی سایر سازمان های اختصاصی مانند یونسکو و موسسهٔ خوراکه و زراعت دایر گردیده و نمایندگان افغانی اشتراك ورزیده اند .

کنفرانس بانك‌بین‌المللی وصندوق ذخیره :

کنفرانس سالانهٔ بانك وصندوق ذخیرهٔ بین المللی‌از تاریخ ۱۲ الی ۱۸سپتمبر ۱۹۵۵ مطابق ۱۹ الی۲۵سنبله ۱۳۳۴درشهراستانبول(ترکیه) منعقد گردید وافغانستان برای نخستین بار در این کنفرانس اشتراك ورزیده واشخاصیکه از افغانستان در جلسات این کنفرانس نمایندگی نموده اند قرارذیل اند :

بناغلی عبدالملك عبدالرحیم زی، کفیل وزارت مالیه، وکیل وزارت اقتصاد ملی بحیث «گورنر»

بناغلی عبدالکریم حکیمی بحیث «آلترنیت گورنر بانك»

بناغلی محمد سرور بحیث «آلترنیت گورنر فند»

بناغلی عبدالحکیم طبیبی بحیث مشارر

بناغلی محمد نسیم بحیث مشادر

کنفرانس عمومی موسسه خوراکه وزراعت :

بتاریخ ٤ نوامبر ۱۹۵۵ مطابق ۱۰ میزان ۱۳۳٤ هشتمین کنفرانس سالیانه موسسه خوراکه وزراعت در روما (ایطالیا) منعقد گردیده واز

طرف افغانستان بناغلی میرمحمد یوسف وزیر زراعت بحیث رئیس، بناغلی عبدالله متخصص وزارت زراعت وبناغلی محمد ناصر متعلم زراعت در پاریس بحیث اعضای هیأت افغانی اشتراك ورزیدند .

سازمان ملل متحد

یاد بود دهمین سالگره امضای منشور ملل متحد درسان فرانسیسکو :

برای احتفال دهمین سالگره امضای منشور سازمان ملل متحد بنابر دعوت منشی عمومی سازمان ساعت سه بعدالظهر ۲۰ جون ۱۹۵۵ مطابق ۲۹ جوزا ۱۳۳٤ درعمارت اوپرای شهرسان فرانسیسکو که درآن عمارت ده سال قبل منشور ملل متحد امضا واین سازمان جهانی را بوجود آورد، جلسه نموده ووزرای خارجه قسمت بزرگ ممالك عضو درآن اشتراك ورزیدند . هیأت افغانی بریاست بناغلی سردار محمد نعیم معاون صدارت ووزیرخارجه وعضویت بناغلی محمد کبیر لودین سفیر کبیر افغانی درواشنگتن بناغلی عبدالحمید عزیز نمایندهٔ دایمی افغانی در ملل متحد بناغلی عبدالرحمن پژواك مدیرشعبه سوم سیاسی وکفیل مدیریت ملل متحد وزارت خارجه در کنفرانس مذکور شرکت ورزیدند . والاحضرت وزیرخارجه نطقی ایراد ودران تاریخچه این روز راذکر نموده واظهار کردند که چون اساسات مقبول مؤسسه ملل متحد ومنشور آن بعقاید معنوی وراه های مادی ورسوم ملی وهدف وآمال مردم افغانستان مطابق وموافق است، افغانستان یکی از صمیمیترین ووفادار ترین اعضای ملل متحد بوده واساسات منشور این مؤسسه را تأئید مینماید . ازخدمات مؤسسه ملل متحد وسازمانهای اختصاصی آن که درساحه های مختلف به عالم بشریت انجام داده ستایش نموده وکامیابی موسسه راوابسته به پیروی خالصانه ازاساسات

منشور وتوسعه دادن محیط عضویت آن وتطبیق حق تعیین سر نوشت که مهمترین مواد حقوق بشراست دانسته است .

در داخل مملکت نیز احتفالات بزرگی برای یادبود د همین سالگره امضای منشور ملل متحد برپا بود .چنانچه پروگرام مخصوص رادیوی کابل بنطق والاحضرت سردار محمد داؤد صدراعظم افتتاح گردید . و زارت معارف کنفرانسهای مجللی درمکاتب پایتخت منعقد نمود . ریاست بلدیه دعوت عصریه ترتیب داد. مطبوعات افغانی نیزاین روزرا حسن استقبال نمودند. روزنتون ومرستون بنوبهٔ خودسهمی درین احتفالات گرفتند .

د همین سالگره تاسیس ملل متحد :

طبق معمول همه ساله بمناسبت سالگرهٔ تاسیس ملل متحد خاصه امسال که دهمین سالگره بود بتاریخ ۲۴ اکتبر ۱۹۵۵ مطابق ۳۰ میزان ۱۳۳٤ محافلی ازطرف وزارت معارف ریاست مطبوعات، ریاست شاروالی وغیره مؤسسات عرفانی مرکز برپا کردیده بود .

اعلامیه حقوق بشر :

باساس اطلاعیه سازمان ملل متحد بتاریخ ۱۰ دسامبر ۱۹۵۵ مطابق ۱۷ قوس ۱۳۳٤ راروز اعلامیهٔ حقوق بشرخوانده وبمناسبت این روز نیز محافل ومجالسی ازطرف دوایر ذیعلاقه ترتیب کردیده بود .

دهمین مجمع عمومی ملل متحد:

دردهمین مجمع عمومی ملل متحد که درماه سپتامبر ۱۹۵۵ مطابق سنبله ۱۳۳٤ در شهر نیویورك منعقد گردید، ازطرف افغانستان اشخاص آتی درمختلف کمیته های مجمع عمومی نمایندگی نمودند :

ښاغلی محمدکبیر لودین سفیرکبیر افغانی در واشنگتن بحیث رئیس هیأت ونماینده درکمیتهٔ سیاسی.

ښاغلی دکتور میر نجم الدین انصاری د رکمیتهٔ ادهاك مخصوص سیاسی.

ښاغلی عبدالرحمن پژواک در کمیتهٔ اجتماعی فرهنگی و بشری
« عبدالحمید عزیز « قیمومیت
« سید محمد قاسم رشتیا « بودجه
« عبدالحکیم طبیبی « حقوق
« عبدالکریم حکیمی « اقتصادی

قرار معلوم افغانستان باساس پالیسی صلح خواهانه ومطابق به روش سالهای گذشته، از تمام فیصله های که راجع به صلح و آرامش بین المللی بوده،طرفداری واز پیشنهادهاییکه راجع به بلند بردن سویهٔ علمی واقتصادی ممالک عقب مانده بود، پشتیبانی کرده است. علاوةً سهم نمایندهٔ افغانی درجریانات کمیتهٔ اجتماعی وفرهنگی مانند سالهای سابق قابل تذکر بوده وپیشنهادهای متعدد شان مورد قبول واقع گردیده و برای بار دیگر راجع به جادادن حق تعیین سر نوشت خطابه ها ایراد ودر کمیسیون حقوق بشر به نمایندگی ازسایر ملل آسیائی مجادله کرده است. همچنان نمایندگان افغانی در کمیته های دیگر، پیشنهادهای متعددی، در موضوعات مختلف بر نامهٔ کار امسال مجمع عمومی پیش نمودند که مورد تصویب وقبول واقع گردیده است چنانچه نمایندهٔ افغانی در کمیتهٔ حقوق چندین پیشنهادی عرضه نموده است که از جانب کمیته ومجمع عمومی تصویب شده که ازآنجمله یکی مطالعات مزیددر بارهٔ حکمیت ودیگری تاسیس محکمهٔ ملل متحددر لیبیا و نشرداکیومنتهای کمیسیون حقوق دول میباشد.

ناگفته نماندکه بزرگترین ومهمترین موضوع مجمع عمومی دهم، شمول شانزده مملکت جدیدبوده است. که نمایندهٔ افغانی درهنگام بحث این مسأله به طرفداری از شانزده مملکت پیشنهاددادهو طرفداری نموده است چنانچه ممالک مزبور بعداز شمولیت، ازافغانستان ابراز تشکر نموده اند.. ممالک آتی الذکر بحیث عضوملل متحد قبول شده اند:

رومانیا- بلگاریا- هنگاری- البانیا- پرتگال- اسپانیا- ایتالیا- فنلاند لیبیا- اردن- نیپال- سیلان- لاوس- کمبودیا - ویتنام.

دداخلي وزارت

تشکیل:

وزیر ع، ج عبدالحکیم

معین ع، ص عبدالرحیم

مدعی العموم ع محمد حسن

دقلم مخصوص مدیر . . . .

دتفتیش اوی مدیر ع محمد صدیق

دمحاکماتو اوی مدیر ع محمد طاهر

د ناقلینو اوی مدیر ع خداداد

دمامورینو مدیر ص عبدالرحیم

داحصائیې د اوی مدیریت کفیل ص فقیر محمد

دسجل دثبتولو مدیر ص نظر محمد

داحصائیې معاون ص گل محمد

دمامورینو دمدیریت دلمړۍ څانگې کفیل ص محمد احسان

دمحاسبې مدیر ص عبدالرشید

دمحاسبې د تحقیق د څانگې آمر ص سید کمال

ع، ج عبدالحکیم

دتفتیش دلمړی گروپ آمر ص میر محمد عثمان

دتفتیش ددوهم « « . . . .

دتفتیش ددریم « « . . . .

دتفتیش دگروپ عضو ص صالح محمد

دتفتیش دگروپ عضو ص مولوی یار محمد

دتفتیش دگروپ عضو ص سید محمد

دیاتو مدیر ص عبدالواحد

مدیریت مأمورین

اول۔ تعدیلات در تشکیل :

۱۔ حکومت اعلی گرشك :

در اثر احداث نهر بغرا وتکثیر نفوس درمنطقه نادعلی، ایجاب مینمود که یك حکومت درجه ۳ بنام نادعلی درمنطقه مذکور جدیداً تشکیل شود که راساً ومستقیماً مربوط حکومت اعلی گرشك باشد .

۲۔ ولایت کابل :

نسبت اینکه بعضی قریه های خورد وبزرگ سروبی وحکومت بگرامی بعید از مرکز حکومت مذکور و سرك های عمومی بوده ودرمیان تپه‌ها وکوه‌ها وقوع دارد که برای رسیدگی واجراآت رسمی‌خصوصاً درموقع حدوث واقعات از قبیل قتل وسرقه واموال گریزی بحکومات محلی وحتی ولایت مشکلات واردمیساخت، ایجاب مینمود تادر علاقهٔ خاك جبار یك علاقه داری درجه ۲ تشکیل شودواین علاقه داری مربوط حکومت بگرامی است .

ترفیعات سال ۱۳۳٤ :

۱۔ ع،ص عبدالرحیم‌معین از رتبه ۲ برتبه اول

۲۔ ع،ع،ص، سیدغلام رسول حاکم اعلی پروان از رتبه۲ برتبه اول

۳۔ ع،ع، شاه‌محمد حاکم کلان کتواز از رتبه ۳ برتبه ۲

٤۔ ع،محمدطاهر مدیرعمومی محاکمات از رتبه ٤ برتبه۳ در بست خودش

۵۔ ع ، ا ، عبدالله مامور رتبه ۵ حاکم درجه اول کوهدامن برتبه ٤ در بست خودش

٦۔ ع،ا، حیات الله مامور رتبه ۔۵ حاکم درجه۲ وردك برتبه ٤

۷۔ ع،ا، عبدالملك مامو رتبه۔ ۵ حاکم دند برتبه ٤ در بست خودش

۸ ع،ا، محمد رحیم مامور رتبه ۔ ۵ حاکم سنگچهارك برتبه ٤ در بست خودش .

۹- ع،ا، عبدالواحد مامور رتبه - ۵ حاکم برچمن برتبه ٤

۱۰- ع،ا، محمد جان حاکم رودات مامور رتبه - ۵ برتبه ٤

۱۱- ع،ا، عبدالرحیم مامور رتبه - ۵ حاکـــم شیندند برتبه ٤ در بست خودش

۱۲- ص، محمد انور مامور رتبه - ۵ قلم‌مخصوص ولایت قندهار برتبه ٤ دربست خودش.

مقرری ها :

۱-ع،ص، محمد صدیق مامور رتبه ۲ معاون تفتیش اداری صدارت عظمی بکفالت حکومت اعلی فراه .

۲- ع،ا، عبدالعزیزخان مامور رتبه ٤ عضو محکمه مرافعهٔ صدارت عظمی بحکومت درجه اول آقچه مقرر شده .

۳- ع،ا، محمدعلی مامور رتبه - ۵ سابق حاکم پنجوائی بحکومت درجه اول گرم سیر حکومت اعلی گرشك مقررشده .

تبدلات سال ۱۳۳٤ :

۱- ص، میرمحمداعظم مامور رتبه - ۵ شعبه اول مدیریت مامورین بحیث مدیر اداری ولایت هرات تبدیلاً مقرر شده .

۲- ع ،ا، عبدالملك مامور رتبه ٤ - حاکم درجه اول دند بحکومت درجه اول اندرحکومت اعلی غزنی تبدیلاً مقرر شده

۳- ع،ا، عبدالغفار مامور رتبه -٤ حاکم درجه اول اندر بحکومت درجه اول دند ولایت قندهار تبدیلاً مقرر شده

٤- ع،ا، عبدالواحد حاکم درجه ٤ برچمن ترفیعاً بحکومت درجه اول انجیل ولایت هرات تبدیل شده

۵- ع،ا، محمد جان حاکم درجه ۲ رودات ترفیعاً بحکومت درجه اول کامه ولایت مشرقی تبدیل شده

۶- ع،ا، عبد الباقی مامور رتبه ٤ حاکم شیرین تگاب میمنه بحکومت درجه اول موسی قلعه گرشك تبدیل شده

۷- ع،ا، عبد الکریم مامور رتبه ٤ حاکم نهر سراج بحفظ رتبه ومعاش بحکومت درجه ۲ میدان تبدیلاً مقرر شده

۸- ع،ا، محمد حسین مامور رتبه ۳ حاکم میدان بحفظ رتبه ومعاش با مریت تفتیش ولایت کابل تبدیلاً مقرر شده

۹- ص، عبد الهادی مامور رتبه ٤ مدیر احصائیه ولایت مشرقی با مریت تفتیش ولایت مذکور تبدیل شده

مدیریت عمومی احصائیهٔ نفوس ثبت سجل احوال

طبق پروگرام مرتبه مدیریت عمومی احصائیه در برج جوزای ۱۳۳٤ سی گروپ هیأت های نفوس شماری برای توزیع تذکره بولایت مزارشریف اعزام وکفیل مدیریت عمومی احصائیه نیز برای تقسیم هیأت ، بمناطق مربوط وترتیب مراتب تخنیکی کار بولایت مزار شریف اعزام شده وبتاریخ ۱۵ سنبله ۱۳۳٤ بکار آغاز نموده والی اول قوس ۱۳۳٤ در حکومت کلان شبرغان وحکومت کلان بلخ وحکومت کلان سمنگان وحکومات وعلاقه داری های مربوط کار توزیع تذکره را انجام دادند. بعد ازان که هیأت های مذکور امور توزیع وتذکره را الی اول قوس بپایه تکمیل رسانیده عازم مرکز شدند نتایجیکه در امور نفوس شماری ولایت مزارشریف بدست آمده، الله الحمد در نفوس مملکت بطور اوسط دو چند یا بعبارت دیگر صد در صد تزاید بعمل آمده است وبعد ازانجام کار توزیع تذکره ولایت مزارشریف هیأت های نفوس شماری درمناطق گرم سیر که عبارت از حکومت اعلی فراه وحکومت اعلی گرشك ومربوطات آن باشد اعزام ودر برج جدی کار توزیع تذکرهٔ ومناطق مذکور را شروع نموده اند وکار توزیع تذکره در مناطق مذکور بجدیت وانتظام ادامه دارد وهم

مدیریت عمومی احصائیه درسال جاری، سه جلد قوانین احصائیه را که عبارت از قانون ثبت سجل وقانون تذکرهٔ اتباع دولت شاهی افغانستان وقانون نفوس شماری عمومی را که ترتیب داده بود، برای طی مراتب از مجلس عالی شورای ملی واعیان گزارش داده است .

مدیریت عمومی نا قلین

در سال جاری نظر باحکام مقام عالی صدارت عظمی وطبق تعلیمات نامهٔ ناقلین ومهاجرین، برای (۱۰۶۹) خانوار اقوام کوچی و دهٔ نشین در ولایت قطغن ومزار شریف زمین منظور شده واقوام مذکور انتقال داده شده اند، همکذا برای (۶۰۱) خانوار اقوام ترکمن. بابری، وردک که زمین طور اجاره از سال های ما قبل به تصرف شان بوده در آبادی وغیرهٔ آن صرف مساعی نموده اند وقرار احکام مقامات صالحه زمین تحت اجاره شان بطور ناقل منظور واسکان شده اند وهمچنان برای (۴۲۹) خانوار اقوام مهاجر ازولایت قطغن ومزارشریف وولایت قندهار زمین منظور شده وتماماً اعزام واسکان کردیده اند .

مدیریت عمومی محاکمات

اوراق محاکموی مامورین مربوط وزارت داخله که از ولایات وحکومات اعلی بمدیریت عمومی محاکمات واصل کردیده بعد از غور وتعمق اجراآتیکه در آن باره بعمل آمده قرار ذیل است، اول اوراقیکه در اثر مرافعه خواهی وتمیز طلبی خودمحکومین بریاست عمومی محاکمات فرستاده شده :

۱ - به محکمه مرافعه (۱۰) فقره

۲ - به محکمه تمیز (۷) //

دوم - اوراقیکه دراثر مرافعه خواهی و تمییزطلبی وزارت ، بریاست عمومی محاکمات فرستاده شده و بفیصله های صادرهٔ ولایات و حکومات اعلی قناعت حاصل نشده :

۱ - به محکمهٔ مرافعه (٦) فقره

۲ - بهمحکمهٔ تمییز (۲) »

سوم - اوراقیکه برای فیصله بهمحکمهٔ ابتداییه فرستاده شده (۲) فقره

چهارم - اوراقیکه بعداز فیصله ولایات وحکومات اعلی بوزارت داخله واصل و بعداز غور وملاحظه بواسطه اکمال نواقص ، بمراجعش مسترد و هدایات لازمه داده شده (۱۲) فقره

پنجم- اوراقیکه ازمحکمهٔ مرافعه وتمییز فیصله شدهوفیصلهٔ آن بغرض تطبیقات اصولی بوزارت واصل گردیده کهدر اثرآن موضوع بمرجعش خبر داده شده :

۱ - ازمحکمهٔ مرافعه (۵) فقره

۲ - ازمحکمهٔ تمییز (۱۰) »

دعدلیې وزارت

تشکیل:

وزیر   ع، ج، سید عبدالله

معین   ع، ص عبدالکریم حقانی

ع، ج سید عبدالله

مشاور ع، ص، مولوی محمد قاسم

دقلم مخصوص مدیر:
ص حاجی عبدالقادر

دمامورینو مدیر ص، غلام محمد

دتمییز ریاست:

د تمییز رئیس ع، ص، مولوی
عبدالجلیل انصاف

دتمییز دریاست عضو ع، ص، مولوی عبدالبصیر

دتمییز «	«	ص	«	عبدالباقی
«	«	«	«	عبدالرشید
«	«	«	«	عبدالجلیل
«	«	«	«	عبدالحنان
«	«	«	«	عبدالقیوم

دجمعیة العلما ریاست:

رئیس ....

غړی	ف	مولوی	حفظ‌الله
«	«	«	فضل‌الرحمن
«	«	«	عبدالله
«	«	«	عبدالواحد

غری	ف	مولوی عبدالجلیل
»	»	» فضل ربی
»	»	» غلام حیدر
»	»	» سید محمد عمر
»	»	» میا عبدالله
»	»	» عبدالغنی
»	»	» نصر الله
»	»	» سید عبدالرحمن
»	»	» فضل حق
»	»	» سید انور شاه
»	»	» محمد امان
»	»	» محمد اعظم
»	»	» عبدالعزیز
»	»	» مطیع الله
»	»	» گل علم

ریاست تمییز

الف- فقرات جزائی :

۱-محکوم به قصاص دراثر حق العبد ۷ نفر
۲- محکوم باعدام دراثر حق الله ۳ »
۳-محکوم به حبس دوام دراثر « ٦ »
٤- فقراتیکه بتائید فیصله های محاکم ومجالس مشوره حکم اصدار گردیده ٥٥٤ فقره
٥- فقراتیکه به تزئید جزای محکومین حکم صادرشده ۹۲ »
٦- « به تخفیف جزادر بارۀ محکومین حکم صادر شده ۱۳٤ »
۷- « نسبت اصلاح نواقص واپس مسترد گردیده ۹۸ »
۸- « بغرض استهدا وارد وهدایت داده شده ۲۰ »

ب- فقرات حقوقی :

۱- فقراتیکه بتائید فیصله های محاکم حکم اصدار گردیده ٦۱ فقره
۲- « به نقیض « « « اصدار گردیده وبغرض دوران شرعی واپس مسترد شده ٥٦ فقره
۳- فقراتیکه بغرص استهدا وارد وهدایت داده شده ۱۹ فقره

اجراآت مهمۀ مدیریت تفتیش

الف: قضات ومفتی هائیکه دراثر تفتیش تحت محاکمه قرار گرفته اند:

۱- ملامهتاب گل قاضی محکمه خوگیانی
۲- عبدالغفور « « چمکنی
۳- محمدصدیق « « برچمن
٤- نوراحمد « « ینگی قلعه
٥- محمدجان « « دند
٦- محمدطالب « « هریرود

۷ـ غلام محمد قاضی محکمه خاکریز

۸ـ عبدالقدوس « « اجرستان

۹ـ سیف الرحمن « « مرافعه فراه

۱۰ـ فضل الرحمن « « انار دره

۱۱ـ میرزا پادشاه « « نهرشاهی

۱۲ ـ رحمت الله « « سرپل

۱۳ ـ عبدالحلیم مفتی محکمه دند

۱۴ ـ عبدالله « « ده رود

۱۵ ـ عبدالله « « پنجوائی

۱۶ ـ عبدالعزیز « « خاکریز

۱۷ـ محمد اسحق « « مرافعه فراه

۱۸ ـ عبدالحمید « « چخانسور

۱۹ ـ سید محمد « « ابتدائیه فراه

۲۰ ـ عبدالحق « « نهرشاهی

ب ـ دوسیه هائیکه توسط اعضاء مدیریت تفتیش که سمت وکیل اثبات جرم را دارا بوده بمحکمه مرافعه و محکمهٔ عالی تمیز صدارت عظمی تقسیم گردیده:

۱ـ دوسیه نسبتی وزیر محمد قاضی سابق محکمه رستاق به محکمه تمیز صدارت عظمی

۲ـ « « معراج الدین مفتی محکمه ده سبز به محکمه مرافعه « « «

۳ـ « « عبدالحمید محرر سابق محکمه حکومت کلان لهوگرد بمحکمهٔ تمیز صدارت عظمی

۴ـ « « عبدالمحمد مفتی سابق محکمه درهٔ صوف « « « «

۵ـ « « سید عبدالله قاضی محکمه سنگ چارک « « « «

۶ـ « « غلام محمد قاضی سابق محکمه نجراب « مرافعه « «

۷ـ « « عموجان مفتی سابق پلخمری « « « «

۸ـ « « محمد خان قاضی محکمه دند « « « «

۹ـ « « غلام جیلانی قاضی محکمه درواز « « « «

۱۰-دوسیهٔ نسبتی محمد خطاب قاضی سابق محکمه کلنگار بمحکمهٔ تمیز صدارت عظمی

ج - دوسیه‌های اشخاص ذیل که توسط اعضاء مدیریت تفتیش دراطراف آن تدقیق وغور بعمل آمده و به مواضع مربوطه آن هدایت لازمه داده شده :

۱ - ملامحمد	قاضی	محکمهٔ	دند
۲ - غلام محمد	قاضی	محکمه	خاکریز
۳ - محمدطالب	«	«	دهرود
٤- عبدالقدوس	«	«	اجرستان
٥ - شاه اسلام	«	«	نهرین
٦ - نور محمد	«	«	گرزاب
۷ - امین الحق	«	«	ارزگان
۸- ملامحمدرسول	«	«	دهله
۹- محمد زبیر	«	«	پنجوائی
۱۰- سیف الرحمن	«	مرافعه	فراه
۱۱- فضل الرحمن	«	محکمه	انادره
۱۲- ملاعبدالحمید مفتی		«	چخانسور
۱۳- ملا	«	«	بکواه
١٤- ملا سیدمحمد	«	ابتدائیه	فراه
۱٥ ملا نورمحمد	قاضی	«	کرخ
۱٦- ملا عبدالحکیم	«	«	چاردهی
۱۷- ملا محمدسلیمان	«	«	اسمار
۱۸- ملا اسمعیل	«	«	کوز کنر

د - قضاتیکه بآنها نسبت غفلت وفروگذاشت شان اخطار داده شده :

۱- ملا دولت محمد	قاضی	محکمه	بگرام
۲- بسم الله	«	«	بهسود

ه - محاکمیکه توسط اعضاء مدیریت تفتیش تفتیش گردیده است :

۱ـ محاکـــم عدلی ولایت قطغن تماما تفتیش گردیده ودوسیه های آن تحت غور است.

۲ـ به محاکـــم عدلی ولایت مزارشریف هیأت تفتیش اعزام وفعلاً تحت تفتیش میباشد.

و ـ بمحاکمیکه امر تفتیش آن صادر گردیده:

۱ـ به محکمهٔ انجیل

۲ـ به « سیدکرم

۳ـ به « جاجی

مدیریت قلم مخصوص

۱ـ مکاتیب صادرهٔ مدیریت مزبور ۱۳۲۰ قطعه

۲ـ عرایضیکه بمدیریت قلم مخصوص رسیده ودر عریضه اشخاص حکم صادرشده (۱۱۱۰) قطعه.

۳ـ اموریکه بمجلس علمی وزارت ربط داشته ودرآن باره تصویب صادر گردیده (۱۷) فقره.

اجراآت مدیریت مأمورین

ترفیعات مأمورین :

الف ـ ترفیعات مامورین مرکز وزارت:

۱ـ ص غلام محمد مدیر مامورین از رتبه ۵ برتبه ٤

۲ـ « حاجی عبدالقادر مدیر قلم مخصوص « « « « «

۳ـ « فضل الرحمن مدیر تفتیش از رتبه ۵ برتبه ٤

٤ـ « ضیاالدین عضو « « « ۵ « ٤

۵ـ « شیر بن حسن « « « « ٦ « ۵

ب- ترفیعات قضات محاکم هدایه:

۱-ف مولوی غلام نبی قاضی مرافعهٔ کابل از رتبه ٤ برتبه ۳
۲- « « محمداسرار « حالیه محکمه ارغنداب « ۱۰ « ۹
۳- « « عبدالرازق « محکمه میدان « « « «
٤- « « محمد سالم « « سروبی « « « «
٥- « « محمدایوب « « یکاولنگ « « « «
٦- « « حضرت دین « « لعل وسرجنگل « « « «
۷- « « عبدالغیاث « « پنجوائی « « « «
۸- « « غلام ایشان « «مرافعه هرات از رتبه٥ برتبه ٤
۹- « « حسام الدین « « غوریان « « ۸ « ۷
۱۰- « « محمد نظر « « تولك « « ۱۰ « ۹
۱۱- « « سیدعبدالله « « کهستان « « ۱۱ « ۱۰
۱۲- « « سیدعبدالرؤف « « اورسکن « « « ۱۰ « ۹
۱۳- « « ابوالقاسم « مرافعه مزارشریف از رتبه ٥ برتبه ٤
۱٤- « « دوست محمد « حالیه محکمه اندخوی « ۱۱ « ۱۰
۱٥- « « نورعلم « محکمه شورتپه « ۱۱ « ۱۰
۱٦- « « عبدالسلام « « سمنگان « ۷ « ٦
۱۸- « « امیرمحمد « « اندراب « ۱۱ « ۱۰
۱۸- « « غلام حسین « « تالقان « ۸ « ۷
۱۹- « عبدالقیوم « « حضرت امام صاحب « ۹ برتبه ۸
۲۰- « عبدالوحید « « حکومت کلان قندز « ۷ « ٦
۲۱- « محمدصدیق « « مرافعه مشرقی « ٤ « ۳
۲۲- « سیدمحمدعالم « « ابتدائیه مشرقی « ۷ « ٦
۲۳- « محمد طاهر « « کوزکنر « ۱۰ « ۹
۲٤- « سیف الرحمن « « قرغه ئی لغمان « ۱۰ « ۹

۲۵ـ ف عبدالحنان قاضی محکمه مهمند در ه ازرتبه ۱۱ « ۱۰

۲۶ـ « محمدشیرین « « مرافعه جنوبی « ٤ « ۳

۲۷ـ « عبدالواحد « « حالیه محکمه اچین « ۱۱ « ۱۰

۲۸ـ « امان الله « « محکمهٔ جدران « ۱۱ « ۱۰

۲۹ـ « محمد عاشق « « محکمه آرزو « ۱۰ « ۹

۳۰ـ « عبدالرؤف « « محکمه مرافعه پروان « ٥ « ٤

۳۱ـ « غلام حیدر « محکمه ریزه کوهستان « ۱۰ « ۹

۳۲ـ « محمد عثمان « « مرافعه غزنی « ٥ « ٤

۳۳ـ « محمد گل « محکمه ابتدائیه « ۷ « ٦

۳٤ـ « حمدالله « « قره باغ « ۱۰ « ۹

۳٥ـ « محمدحسن « « مقر « ۱۰ « ۹

۳٦ـ « سیدعبدالحنان « « شرن « ۱۱ « ۱۰

۳۷ـ « سید حبیب الله « « کتواز « ۱۰ « ۹

۳۸ـ « عبیدالله « « مرافعه بدخشان « ٥ « ٤

۳۹ـ « عبدالعلی « محکمه کشم بدخشان « ۱۰ « ۹

٤۰ـ « عبدالکریم « « ابتدائیه میمنه « ۹ « ۸

٤۱ـ « غازی محمد « « پښتونکوت « ۱۰ « ۹

٤۲ـ « غلام سخی « « نوزاد « ۱۱ « ۱۰

تبدلات قضات در سال ۱۳۳٤ :

۱ـ ف مولوی غلام نبی قاضی محکمه مرافعه قندهار تبدیلاً به قضای محکمه مرافعه کابل

۲ـ ف مولوی عبدالباقی قاضی وثایق مرافعه کابل به عضویت ریاست تمیز

۳ـ « « محمدرشید عضومحکمهٔ ابتدائیه محاکمات صدارت بعضویت ریاست تمیز

٤- ف مولوی محمدامین قاضی محکمه ده سبز بعضویت مدیریت تفتیش وزارت عدلیه

٥- ف مولوی عبدالعلی قاضی محکمه ارغنداب تبدیلاً بقضای محکمه وردك

٦- د د محمد ابراهیم قاضی محکمه مرافعه مزارشریف تبدیلا به قضای محکمه مرافعه قندهار

٧- ف مولوی محمداسرار قاضی محکمه وردك تبدیلا به قضای محکمه ارغنداب

٨- ف مولوی عبدالغیاث قاضی محکمه ابتدائیه بدخشان تبدیلابقضای محکمه پنجوائی

٩- ف مولوی غلام ایشان قاضی محکمه ابتدائیه قندهار تبدیلا به قضای محکمه مرافعه هرات

١٠- ف مولوی گل محمد قاضی محکمه ناد علی گرشك تبدیلا بقضای محکمه شین دند

١١- ف مولوی عبدالحق قاضی محکمه اچین شنوار تبدیلا به قضای محکمه زنده جان

١٢- ف مولوی ابوالقاسم عضو ریاست تمیز وزارت تبدیلا به قضای مرافعه مزارشریف

١٣- ف مولوی دوست محمد قاضی محکمه اندخوی میمنه تبدیلا بقضای محکمه آقچه مزار شریف

١٤- ف مولوی برات شاه قاضی محکمه شورآبك قندهار تبدیلا بقضای محکمه دره صوف

١٥- ف مولوی محمد زبیر قاضی محکمه پنجوائی تبدیلا به قضای محکمه اندراب قطغن

١٦- ف مولوی احمد جان قاضی محکمه دولت آباد مزار شریف تبدیلا به قضای محکمه ینگی قلعه

۱۷ـ ف مولوی عبدالولی قاضی محکمهٔ اشکاشم تبدیلاً به قضای محکمه دوشی .

۱۸ـ ف مولوی عبدالواحد قاضی محکمهٔ موسی خیل منگل تبدیلاً به قضای محکمه اچین مشرقی.

۱۹ـ ف مولوی طوره قل قاضی محکمهٔ وازخواه غزنی تبدیلاً بقضای محکمه ده سبز کابل.

۲۰ـ ف مولوی محمد شریف قاضی محکمهٔ آقچه مزارشریف تبدیلاً به قضای محکمه اندخوی میمنه .

د ـ مقرری های قضات :

۱ـ ف عبدالعلیم فارغ التحصیل دارالعلوم عربی به قضای محکمه شورابك قندهار .

۲ـ ف عبدالحق مفتی محکمه مرافعه هرات به قضای محکمهٔ غورات

۳ـ ف بهرام الدین فارغ التحصیل مدرسه اسدیه به قضای محکمه سرپل

٤ـ « فیض محمد مفتی محکمهٔ سمنگان به قضای محکمه دولت آباد

۵ـ « محمد نعیم مامور رتبه ۸ محاکمات صدارت به قضای محکمه پلخمری

٦ـ « محمد یوسف مفتی محکمه مرافعه پروان به قضای محکمه نجراب

۷ـ « فتح محمد قاضی سابق محکمه بهسود به قضای وازخواه

۸ـ « خیر محمد قاضی سابق محکمه اندرغزنی به قضای محکمه ناهورغزنی

۹ـ « محمد ایوب مفتی مرافعه بدخشان به قضای محکمه ابتدائیه بدخشان

۱۰ـ « عبدالغفور فارغ التحصیل دارالعلوم عربی به قضای محکمه اشکاشم

۱۱ـ « محمد اسمعیل مفتی ابتدائیه میمنه به قضای محکمه قیصار میمنه

۱۲ـ « عبدالغفور مامور رتبه ۱۱ مدیریت تفتیش به قضای محکمه نادعلی گرشك

۱۳ـ « محمد دین عضو مدیریت تفتیش به قضای محکمه تصفیه املاك قطغن

دپوهنې وزارت

تشکیل:

وزیر — ع : ج دوکتور عبدالمجید

تدریسی معین — ع ، ص داکتر علی احمد پوپل

اداری معین ع،ص عبدالاحمد عطائی

مشاور ع ، ص داکتر محمد انس

« ع ، ص داکتر عبدالحکیم ضیائی

« . . . .

ع ج دوکتور عبدالمجید

دقلم مخصوص مدیریت:

مدیر . . . .

معاون ص عبدالله

دثانوی تدریساتو ریاست:

رئیس ع ، ص داکتر محمد اکرم

معاون ع، حمیدالله عنایت سراج

غړی ع ، ص محمد اسمعیل ساعی

« ص محمد امان

د مسلکی دتدریساتو ریاست:

رئیس ع ، ص داکتر محمد حیدر

معاون ع ، محمدهاشم مجددی

غړی ص مزمل

د ابتدائی تدریساتو ریاست:

رئیس ع ،ص محمد آصف مایل

معاون ع، داکتر عبدالرحیم
غړی ص الیاس الدین

د پښتو مدیریت :

مدیر ص عبدالغفور ویاړند

د دارالتألیف ریاست :

رئیس ع، ص داکتر میر نجم الدین انصاری
معاون ع، پاینده محمد زهیر

د تألیف او ترجمی مدیریت:

مدیر ص محمد یعقوب مفتون
غړی ع، ص غلام سرور گویا اعتمادی
» ص محمد سرور همایون
غړی ....

دعرفان دمجلی مدیریت:

مدیر ص، محمد حیدر ژوبل

د کتابخانی مدیریت :

مدیر ص، عبدالباقی طلوع

دتفتیش ریاست :

رئیس ع، ص عزیز محمد
معاون .....
غړی ع محمد اکرم
» ص محمد ایوب
» ص محمد اکبر

غړی — ص عبدالاحمد
» — ص غلام محمد
» — ص امیرمحمد
» — ص محمدیونس

دموزی اوحفریاتو مدیریت :

آمر — ع ، ص احمدعلی کهزاد
غړی — ص محمد نادرسروری
» — ص محمد ابراهیم
» — .....

دخارجه ارتباط دچارو مدیریت :

مدیر — ص توریالی اعتمادی
غړی — ص محمودشاه
» — ص محمدعلم

دسپورت مدیریت :

مدیر — ع محمدمحسن صافی
مفتش — ص نورمحمد

داحصائیی مدیریت :

مدیر — ص عبدالعلی

دمامورینو اومعلمینو مدیریت :

دلوی مدیر وکیل — ع حمیدالله عنایت سراج
دمامورینو مدیر — ص عبدالفتاح قاری
دمعلمینو مدیر — ص محمدیاسین

دتعمیراتو مدیریت :	
مدیر	ص محمداسحق
دحفظ الصحی مدیریت:	
سرطبیب	ع سید غلام‌رضا
داکتر	ص محمد یونس
داکتر	.....
دلوازمولوی مدیریت:	
لوی مدیر	ع عبدالطیف
دمحاسبی مدیر	ص محمد علی
دانبار مدیر	ص غلام حسین
معاون	ص غلام حیدر
داجرائی مدیر	ص محمد انور
داوراقو مدیریت :	
مدیر	ص محمد امین
دمطبعی لوی مدیریت:	
مدیر	ص صوفی فخرالدین
معاون	ص عبد الغفور
دحبیبیی دلیسی مدیریت:	
مدیر	ص محمودکریمزاده
معاون	......
داستقلال دلیسی مدیریت:	
مدیر	......
معاون	ص عبدالمجید

دنجات دلیسی مدیریت:

مدیر	ع حمیدالله عنایت سراج
معاون	ص نیك محمد

دغازی دلیسی مدیریت:

مدیر	ص محمد صدیق
معاون	......

دتجارت دلیسی مدیریت:

دمدیر کفیل	ص عبدالعلی
معاون	ص عبدالله

دزراعت دلیسی مدیریت:

داخلی مدیر	ص دین محمد

دزرغونې دلیسی مدیریت:

مدیر	ع غلام محمد
معاونه	محترمه ززین نوری

دملالی دلیسی مدیریت :

آمر	ع ،ص عزیزالرحمن فتحی
مدیره	محترمه کبری بیگم
معاونه	محترمه صالحه بیگم

د میرمنو دمکتبو لمړی مدیریت:

مدیره	محترمه عالیه بیگم

د علومو او شرعیاتو د مدرسی مدر یت :

آمر	ع ،ص، عبدالحق
معاون	ص عبدالقدوس

دعربی ددارالعلوم مدیریت:

مدیر	ص عبدالقدیر شهاب

دارالمعلمینو نه:

د پیدا گوژی دا نستیتوت مدیر	ع غلام حسن مجددی
د منځنی دارالمعلمین مدیر	ص عبدالغفار
معاون	.....
دا بن سینا د لیسی مدیر	ص حفیظ الله
معاون	....
د لیلیی معاون	......

د صنایعو مدیریت :

آمر	ع، ص عبد الغفور برشنا
مدیر	ص عبدالنبی

د خوشحال خان مدیریت :

مدیر	ص حیات الله
معاون	ص عبدالستار

د رحمن بابا مدیریت :

مدیر	ص در مرجان

د میخانیکی مدیریت :

داخلی مدیر	ص غلام سخی

فنی مدیر	دیتریش
معاون	ص محمدایوب

د صنایعو تجارتی مؤسسه :

رئیس	ع، ص نورالله
داجرائیی مدیر	ص غیاث الدین

دثانوی تخنیك مدیریت :

مدیر	ص عبدالمجید
فنی مدیر	....

دښارو دمکتبو مدیریت :

مدیر	ص عبدالحبیب حمیدی
معاون	ص محمدیعقوب

دنوئ کابل دلیسی مدیریت:

مدیر	ص محمد اکبر

امورورزارت معــارف

در ســال ۱۳۳٤

وزارت معارف که متصدی امور آموزش و پرورش اطفال مملکت ومجادله با بیسوادی درسرتاسر کشوراست از بدوتأسیس تا کنون ومخصوصاً طی چند سال اخیر از طریق اصول جدید آموزش تعلیم و تربیت وپرورش درتوسعه وتعمیم علم وعرفان، هنروصنعت برای پیشرفتهای فرهنگی وانکشاف صنایع، رشد اجتماعی و نهضتهای ثقافتی، قدمهای موثر ومثبتی بر داشته ومؤفقیتهائیکه درطول همین امسال نصیب معارف کشور گردیده قابل ملاحظه است .

پارهٔ ازین مؤفقیتها عبارتست از ازدیاد مکاتب دهاتی ومکاتب ابتدائی انکشاف مکاتب مسلکی صنایع وحرف از قبیل زراعت وغیره ، تأسیس مزید کورسهای کهن سالان و ارتقاً بعضی از مکاتب ابتدائی به مکاتب متوسطهٔ ذکور واناث در مرکز وولایات . دراثراین فعالیتها واقدامات وزارت معارف، تعداد علاقمندان معارف وتعلیم و تربیت روز بروز افزون تر شده میرود و این علاقمندی، مارا بسوی آرزوها و هدفهای ملی و آمال دیرینه یکقدم نزدیکتر میسازد .

امسال وزارت معارف به تعقیب اجراآت سابقه (٥٠) باب مکتب دهاتی دیگر درمربوطات بسیاری ازولایات وحکومتهای اعلی ویکباب مکتب ابتدائی نسوان درقندوز وشش باب مکتب ابتدای ذکور دراثر درخواست اهالی ولایات وحکومات اعلی و منظوری مقام منیع صدارت عظمی درکابل غزنی و مشرقی افتتاح نمود. علاوه بر آن چون این وزارت باهمیت انکشاف وادی هیرمند متوجه است، امسال هیأتی را مرکب از رئیس تدریسات ابتدائی ، رئیس تدریسات مسلکی ویکنفر متخصص خارجی در آن حصه اعزام داشت و باساس نظریات شان ورقهٔ عرضی بمقام صدارت عظمی

تقدیم ومنظوری افتتاح یك باب مکتب میها نیکی وچندباب مکتبابتدائی را درآن منطقه بدست آورد .

چون هدف اصلی از تعلیمات ابتدائی ، تربیت و توافق دادن اطفال مکتبی است بحیات اجتماعی و اقتصادی کشور و وزارت معارف اهمیت این موضوع را درك کرده است، با درنظرداشتن احتیاجات آیندهٔ مملکت باشخاص فنی و عملی،در صدد افتاد به پروگرام های مکاتب بیشتر جنبهٔ عملی وحیاتی بدهد. ولی،قسمیکه طبعاً ترتیب وطرح همچه پروگرامها خالی ازمشکلات نیست ومشورت،ومعاونت اشخاص کارفهم و ورزیده را درین رشته ایجاب میکند، وزارت معارف از راه استفاده از همکاری عرفانی بین المللی،درینمورد تجارب و نظریات خویش راکه نزد خود موجود داشت با متخصصین یونسکو و دیگر مؤسسات تعلیم و تربیت ملل مترقی جهان درمیان گذاشت و بالاخره تصمیم گرفت پروگرام مکاتب ابتدائی را نیز در قطار سائر پروگرامها، ولی از همه اولتر تحت غور ومداقه قرار بدهد واصول فعال وعملی جدید دنیا را درآن شامل سازد . برای رسیدن باین هدف بدیهی است که عنصر مهم تربیه ، معلم صحیح میبا شد . ازینرو متخصصین یونسکو و بعداً متخصصین تیم دارالفنون کولمبیا بیشتر کار خود را در دارالمعلمین ها عملی ساخته از یکطرف به تهیهٔ معلمین مطلوب و از طرف دیگر برای تطبیق روشهای جدید تربیتی و تعدیل پروگرامها در یکعده از مکاتب ابتدائی تجربوی مشغول گردیدند. این مکاتب ابتدائی تجربوی را وزارت معارف از جهتی طرف تطبیقات ایشان گذاشت تا متخصصین مذکور ابتداً متود های جدید را در اینجا تطبیق وبعد درمکاتب دیگر تعمیم نمایند . درین پروگرام مضامین درسی بچند رشتهٔ معین شده،که عبارت اند ازخط وسواد خوانی وعلوم دینی، علوم طبیعی علوم اجتماعی وفعالیتهای عملی که هرکدام درجای خود تطبیق متود های جدید را بکار انداخته است . رویهمرفته در نظر است که بعد از تطبیق پروگرام های جدید برای دیگر مکاتب ابتدائی نیز این متودهای

تازه را به کار برد.

در قسمت تدریسات ابتدائی، چون هدف از تعلیم و تربیت در افغانستان بلند بردن سطح زندگی و انکشاف حس مسؤلیت اخلاقی و اجتماعی مردم است و بدون سواد و کسب علم و دانش نمیتوان به نصب العین خود رسید، ازینرو وزارت معارف که از همه اولتر خود را مسؤل مجادله با بیسوادی میشمارد امسال باز در نقاطیکه ساکنان آن درخواست تأسیس کورس کهن-سالان را نموده بودند، منظوری افتتاح این کورس را اعطاء کرده است همچنین همانطوریکه این وزارت برای تقویهٔ معلومات کم سوادان و فارغ التحصیلان کورسهای کهن سالان، از دو سال است مجلهٔ بنام «بخوان و بدان» ماهوار نشر مینماید، نظر به حسن استقبال از طرف مردم، در تعداد طبع آن از آغاز امسال افزایش قابل ملاحظه ای رخ داد و تعداد آن از (۵۰۰۰) شماره به (۱۰۰۰۰) شماره در هر ماه و تعداد صفحات آن از ۱۶ صفحه به ۲٤ صفحه بلند برده شد.

ترتیب یك رهنمای رسم و کار دستی برای معلمین مکاتب ابتدائی یکی از مؤفقیتهای دیگریست که امسال در اثر فعالیتهای ریاست تدریسات ابتدائی نصیب این وزارت گردیده.

چون تنویر افکار و اذهان عامه به صورت بهتر ذریعه تعلیمات بصری میتواند انجام بیابد لهذا وزارت معارف حسب معمول همه ساله، در این سال نیز قرار پروگرام معینهٔ سینماهای سیار خویش، به شاگردان مکاتب، اولیای ایشان و مردم مرکز و ولایات فلمهای تعلیمی، تربیتی - صحی، اخلاقی و- اجتماعی را نمایش داد که مورد علاقمندی و استفاده قرار گرفت.

در قسمت پیشرفت های اخیرهٔ معارف و تعدیل مکاتب ابتدائی به مکاتب متوسطه نیز به علاقهٔ اهالی به علم و معرفت و افزایش در تعداد متعلمات جدید الشمول در سال تعلیمی ۱۳۳٤ مکتب رابعهٔ بلخی به مکتب متوسطه تبدیل گردید، این مکتب در سال تعلیمی گذشته دارای دو صنف هفتم بود

وبه د ختر انیکـه نمیتوانند تحصیلات عالی را تعقیب نمایند ، بدین ترتیب موقع داده شد تادورهٔ متوسطه رابخوانند . وزارت معارف هنگام طرح پروگرام صنوف هفت ـ هشت ـ نهم ـ این مکتب در قسمت تدریسات یکی ازصنوف هفتم آن (امور حیاتی ـ تدبیرمنزل ـ حفظا لصحه ـ بافت ـ خیاطی) راشامل وتطبیق نموده است ، همچنین بنا بر تقاضای اهالی قندوز وتعداد روز افزون طلاب دران منطقه در نظر است مکتب ابتدائیهٔ قندوز نیز به مکتب متوسطه تبدیل شود ، وبرای تعمیرالحاقیهٔ آن هم مبلغی تخصیص داده شد که از آغازسال تعلیمی آینده صنف هفتم آن تشکیل خواهد شد.

قسمیکه درمورد تعلیمات ابتدائی گفتیم ، پروگرام های درسی وتربیتی وطرز تعلیم باتکامل جامعه وایجابات عصروزمان درتحول است ،وزارت معارف درین اواخر پروگرام های دورهٔ ثانوی ذکور واناث را نیز تجدید نظر وآنچه رابه حال اولاد افغان مفید وحیاتی تر میدانند بعد از غور وخوض و باتفاق متخصصین واهل فن ومنظوری مقامات ذی صلاحیت ، تطبیق نمود، چنانچه علاوه برآنکه درمورد مقررات پروگرام های عربی ورسم تجدید نظربعمل آورد ، مفردات جدیدرا بعداز تصویب در مکاتب مربوطه ارسال ودرساحهٔ تطبیق گذاشت ، مفردات پرو گرام فارسی و پښتو که ایجاب مطالعات وتدقیق بیشتری رامینمود، درین اواخر پس از ترتیب وتثبیت درمعرض اجراء گذاشته شد .

برای آنکه ازمفردات پروگرامهای مکاتب ثانوی اشخاص دیگر نیزاستفاده کرده بتوانند ، وزارت معارف تمام مفردات پروگرم های مکاتب ثانوی رادرسه لسان پښتو ـ فارسی وانگلیسی بصورت یك کلکسیون ترتیب داده یك نسخهٔ آنرا بریاست دارالتألیف جهت تألیف کتب مذکور فرستاده است .

درین سال وزارت معارف از امور تعلیمی (۳۷) نفر محصلین افغانی مربوطهٔ خود درخارج، پس ازرسیدن وملاحظهٔ راپور تعلیمات آنها توسط

ریاست روابط کلتوری افغانی مقیم «میونشن» وسفارت خانه‌های افغانی وارسی کرده ودربارهٔ حواله جات پولی شان اقدامات لازمه بعمل آورده است. همچنین از تحصیلات هشتاد نفر طلابیکه درجهٔ تحصیل آنها پائین تراز بکلوریا بود وبپول شخصی درخارج تحصیل مینمایند، توسط سفارت خانه های افغانی درممالک شرق وامریکا وبه کمک ریاست روابط کلتوری ما، دراروپا وارسی نموده مصارف تعلیمی آنها را نظر بملاحظهٔ راپورت تعلیمی حسب مقررات درمقابل پرداخت پول افغانی که ازطرف اولیای شان صورت میگرفت اجازهٔ اسعار داده است.

امسال باز وزارت معارف بنابردعوت مجلهٔ شنکر متعین دهلی جدید یکمقدار آثاررسامی وکاردستی شاگردان مکاتب ذکور واناث را بتوسط سفارت کبری افغانی مقیم دهلی درنمایش مؤسسهٔ مذکور ارسال ودر نتیجهٔ مسابقه، ازجملهٔ مشترکین آثاردو نفر شاگرد افغانی حائزدرجات خوبی شده وجائزه‌های معینه درمحضر سائرطلاب هم مکتبی شان به آنها داده شد.

وزارت معارف درطی سه سال اخیر نمایش آثار رسامی - نقاشی وکاردستی شاگردان مکاتب - ذکور واناث مرکز رابنام سالون خزان درماه عقرب افتتاح مینمود وبشاگردانیکه آثارشان بعدازدرجه بندی مستحق جائزه میگردید جائزه‌ها توزیع میشد ولی امسال دربن مورد تجویزی بعمل آمد که باید آثار شاگردان مکاتب ولایات نیزدر نمایش سالون خزان حصه داشته باشد، ازینجهت وقت نمایش درآخرماه سرطان ۱۳۳۵ تعیین واعلام گردید تادرظرف این مدت آثار مناطق مختلف مملکت رسیده بتواند ونیز دربارهٔ آثارمذکور تعلیماتنامهٔ بنام «نمایش‌های رسامی وکاردستی طلاب مکاتب مرکز وولایات» ترتیب وبه تمام مکاتب خبرداده شده است تاطبق آن درتهیه وارسال آثارشاگردان مربوطه اقدامات واجراآت نمایند.

یونسکو که درصدد ترتیب کتب وکتابخانه‌ها درممالک عضوخود داخل اقدامات است، تابه حال پنج کنفرانس بین‌المللی منطقوی را برای این

منظور در نقاط مختلف جهان دائر نموده است. کنفرانس پنجمین آن امسال دردهلی جدید دائر شد که در آن نمایندگان وزارت معارف علاوه بر ارائهٔ معلومات عمومی درباره کتابخانه‌های بزرگ کشور، در مورد کتابخانه های لیسه ها نیز به نمایندگان (۱۵) مملکت که در کنفرانس شرکت ورزیده بودند، توضیحات لازمه داد.

وزارت معارف که از نگاه صلح دوستی مملکت عزیز خود، روز ملل متحده را به نظر احترام میبیند امسال باز حسب معمول همه ساله روز سالگرهٔ تاسیس سازمان ملل متحد و همچنین دهمین سالگرهٔ امضای منشور ملل متحد را به نحوی بهتر از هرسال با ترتیبات خاص، نمایش فلمها وایراد خطابه های جذاب وطنطنهٔ بیشتری در محضر یکتعداد زیاد متعلمین مکاتب و محصلین فاکولته‌ها واستادان شان تجلیل نمود.

علاوه بر تعلیمات ابتدائی وثانوی، وزارت معارف به منظور تربیه ورساندن جوانان کشور در شقوق اقتصادی- تخنیکی- صنعتی - دینی وغیره یکنوع تعلیم دیگری را بنام تعلیم مسلکی در یك تعداد از مکاتب جداگانه برای مکاتب ابتدائی- متوسط و لیسه‌ها می آموزد . اینگونه مکاتب راکه تحت نام مسلکی خوانده میشوند به سه دسته میتوان تقسیم کرد .

۱- مکاتبیکه مرام آن تربیهٔ علمی درچوکات یك مسلك معین باشد وعبارت اندازه دارالمعلمین‌ها، مکتب متوسطهٔ ابن‌سینا-موسسهٔ پیدا گوژی- مکتب تجارت ومدرسهٔ علوم شرعیه.

۲ - دارالعلوم ها که مرام آن تربیهٔ علماء دینی وحفاظ میباشد وعموم پروگرام آنها متحد الشکل است ، عبارت اند ازدارلعلوم عربیهٔ کنابل-دارالحفاظ کابل مدرسه نجم المدارس مشرقی - مدرسهٔ اسدیهٔ مزار شریف - مدرسهٔ ظاهر شاهی میمنه - مدرسه جامع هرات ودارالحفاظ هرات.

۳- مکاتبیکه جنبهٔ فنی یا تخنیکی دارند وعبارت اند ازمکتب زراعت

مکتب ثانوی تخنیك ـ مکتب میخانیکی کابل ـ مکتب صنایع کابل و مکتب صنایع قندهار .

گرچه شرح مفصلی اجراآت هرکدام از مؤسسات بالا را تحت اجراآت ریاست تدریسات مسلکی میتوان مطالعه کرد، اما با آنهم اگر درینجا مختصر ذکری از آن بنمائیم از موضوع بدور نخواهیم رفت .

تربیهٔ معلم درهر مملکت سهم بارزی دارد واگر چه دار المعلمین ها ـ فاکولتهٔ ساینس وادبیات تا امروز درین جمله مساعدت خوبی نموده ومینمایند، اما با آنهم برای آنکه ارتباط محکمتری در بین تمام این مؤسسات بوجود آمده هم آهنگی مطلوب در اصول تدریس و مرامهای تعلیم و تربیت درمدارج مختلفه تعلیمی ایجاد گردد، وهمانطوریکه وزارت معارف از چندیست در جستجوی راههای صحیح واصول تازه برای تعلیم و تربیهٔ اولاد کشور از طریق اصلاحات اساسی واصولی از نگاه آموزش و پرورش عصری وتطبیق متود های مودرن ومفید تعلیمی و تربیتی و به کار انداختن وسائل ولوازم کافی متوجه پیشبرد وتکمیل تعلیم وتدریس شاگردان در مکاتب گردیده، اخیراً احساس کرده ازهمه اولتر باید معلمین لایق وورزیده داشته باشیم ، امسال درضمن سایر پلانهای عرفانی خود لازم دید یك مؤسسهٔ پیداگوژی تأسیس نماید، این مؤسسه دراطراف مسایل مهمهٔ تعلیمی به اساس مفکوره های اخلاقی وعلمی ـ غور ودر تربیهٔ معلمین راههای مفید وعلمی را پیش بینی مینماید.

همچنین بغرض تربیهٔ معلمین بهتر وانکشاف ذهنی شاگردان، قبل از آنکه به مکاتب مختلفه مسلکی تقسیم گردند، وزارت معارف امسال تجویزی گرفت که تمام شاگردان صنوف رشدیه دارالمعلمین ها و لیسهٔ ابن سینا دریك مکتب متوسطه بنام جونیرهای سکول تحت تربیه گرفته شوند. دورهٔ تعلیمی درین مکتب سه سال است که درطی آن شاگردان علاوه بر تعلیمات نظری یك قسمت تعلیمات عملی نیز می آموزند و درختم دورهٔ رشدیه نظر به ذوق

واستعداد فطری وذهنی خود به مکاتب مختلفهٔ مسلکی تقسیم وتحصل شان رادریك مسلك معین ادامه خواهندداد. این مکتب عبارت ازمکتب ابن‌سینا ویك مکتب نمونه وتجربوی است که درآن پروگرام‌ها قسمی طرح گردیده که کلیه معلومات ضروریهٔ حیاتی- معلومات اجتماعی ومعلومات فوق آن بایکدیگر ارتباط نزدیك بهم رسانیده، معلوماتی بشاگردان میدهد که آنهارا درامور حسابی حیاتی ووضع جامعه وبلند بردن سویهٔ مردم ومملکت کمك نماید. این مکتب درسابق یك لیسه بوده ولی درینصورت طلاب صنوف ۱۰ و ۱۱ آن به مکاتب ثانوی تخنیك وزراعت وطلاب صنف ۱۲ آن به دارالمعلمین متوسطه ضم گردیدند. تاسیس این مکتب نمونه، در پروگرام دارالمعلمین‌ها تأثیری بارزی انداخت وطی آن ترتیباتی آغاز شد که دارالمعلمین‌ها باید دوشعبه باشد یکی دارالمعلمین ابتدائی ودیگر دارالمعلمین متوسطه. از دارالمعلمین ابتدائی یکعده فارغ التحصیلان بحیث معلم مخصوصاً دردهکده‌ها راساً داخل وظیفه میگردند و عدهٔ دیگر به تحصیلات صنف ۱۲ ادامه میدهند. دارالمعلمین متوسطه دارای شعبهٔ ساینس اجتماعیات وشعبهٔ معلمی میباشد که فارغ التحصلان دوشعبهٔ اول بعد ازاخذ بکلوریا به فاکولته‌ها وازشعبهٔ سوم به معلمی گماشته میشوند.

چون در مکتب تجارت تعداد ساعات ساینس کافی به نظر نمیرسید، درساعات مضامین دورهٔ متوسطهٔ آن تغییری وارد آمد و بدین ترتیب پروگرام دورهٔ متوسطهٔ این مکتب عیناً مانند دیگر لیسه‌ها طرح گردید وازطرف دیگر چون مکتب اصول تحریر تحت لغو تدریجی قرارگرفت وزارت معارف پس ازمشوره باوزارت مالیه، درپروگرام‌های مسلکی تجارت تجدید نظر نمود وپروگرامهای جدید طوری سنجیده شد که بهردومرام اقتصادی ومالی مملکت جواب میدهد. مکتب اصول تحریر یك مکتب متوسطه بوده تأسیس آن نظر به احتیاج مبرم بکاتبها صورت گرفته بود، وازآنجاکه این سویه برای احتیاجات آیندهٔ مملکت کافی نبود، بنا برآن تحت لغو تدریجی آمده درعوض پروگرام

مثنا سبتری در مکتب تجارت که سویهٔ بلند تری دارد در محل تطبیق گذارده شد .

وزارت معارف ازروی تجارب وحوادث تاریخی به این نتیجه رسیده که بهترین وسیلهٔ نگاهداشتن شخصیت یك انسان وفراهم آوری آسایش روحی برای هریك فرد بشر، تمسك آن باوامر دینی وپیروی از تعالیم آسمانیست که برای نجات بشر فرستاده شده است، ازینرو همواره توجهٔ مزیدی به پروگرامهای دینی مکاتب ولیسه ها معطوف داشته وبرای نیل باین هدف احتیاج مبرمی رابوجود معلمان ومبلغان دینی احساس نموده است. برای تربیهٔ اینچنین معلمان مدارس دینی را در مرکز وولایات تأسیس کرده دایماً برای انکشاف وبهتر ساختن پروگرام های مدارس مذکور سعی بلیغ بعمل آورده است. از همین لحاظ ـ وزارت معارف امسال درمدارس مذکور مضامین عصری وجدیدرا شامل نمود تادرپهلوی مضامین دینی تدریس شودوبدین قسم برای این مدارس پروگرامی طرح گردید که درحال تطابق بامحیط ، علوم دینی وعصری رااحتوا نموده باشد.

همچنین دارالحفاظ که تاسال جاری تنها برای حفظ قرآن کریم بود، فارغ التحصیلان آن حتی از مبادی علوم هم خبری نداشتند ، امسال وزارت معارف لازم دانست یك پروگرام جدیدرا درین مؤسسات نیزدرمورد تطبیق بگذارد که علاوه برحفظ قرآن عظیم حاوی مضامین فقه ـ صرف ـ نحو ـ عقاید ـ منطق ـ تجوید وقراءت نیز باشد .

یکی ازقدمهای موثرتر دیگریکه وزارت معارف درراه تعلیمات مسلکی برداشته است اینست که چون مکتب صنایع کابل متأسفانه از چند سال باینطرف روبه تنزل گذاشته بودولی وزارت معارف وجودچنین یك مکتب رادرقسمت تربیت اطفال واستعداد فطری شان درهنر وحرف مختلفه، لازم میدانست درپی احیای مجدد این مکتب برآمد وبرای به پا آوردن آن منظوری خریداری سامان ولوازم ضروریه آنرا ازمقامات صالحه بدست

آورد . امیداست عنقریب این مکتب مثمر ثمر خوبی گردد .

وزارت معارف بادر نظرداشتن این اصل مهم واساسی که بعداز وجود معلم یگانه وسیلهٔ تعلیم وتعلم ، کتاب است، قسمیکه همواره درصدد تألیف ـ ترجمه، طبع و نشر کتب سودمند ومفید بوده امسال درقسمت تدوین وطبع کتب درسی، معاون درس وکتب مطالعه به هردو زبان ملی پښتو وفارسی مصدر خدمات شایان وقابل ملاحظه‌ای گردیده، برای کلیه مکاتب ابتدائی ـ متوسطه وثانوی ومسلکی ذکور واناث طبق پروگرام های مرتبه همه گونه کتب طرف ضرورت آنهارا حتی المقدور تالیف وطبع نموده است. علاوه بر آن قسمیکه این وزارت درسال گذشته درراه توسعه وانکشاف زبان ملی پښتو بهترین تصمیمی اتخاذ وبرای مکاتب فارسی زبان، اساس تالیف کتب قراءت پښتورا بطور سلسلهٔ ـ مایکل وست ـ گذاشت، امسال جلد اول این کتاب رابطور مصور تالیف وبطبع سپرد وباساس گذشته از کتب درسی مکاتب اساسی برای مکاتب دهاتی ـ کورسهای اکابر وغیره که طبق پروگرام های مرتبه روش مخصوص وجداگانهٔ را ایجاب میکند ، کتابهائی تالیف وطبع شده است . علاوه برآن بغرض تنویر افکار مردم واطفال مکتب یکعده کتبی راکه قبلاً از منابع خارجی بنام کتب معاون درس ومطالعه، ترجمه وتهیه شده بود، امسال وزارت معارف ازراه سفارت کبری افغانی مقیم تهـران با مؤسسهٔ انتشارات فرانکلین داخل مفاهمه و مذاکره شدتا آنهارا به طبع برسانند. البته این اقدام ازجهتی صورت گرفت که مطابع داخلی بنابر تراکم کارها نمیتوانستند این کتب راطبع نمایند ، کتب معاون درس ومطالعه ازیکطرف خوانندگانرا درراه حفظ الصحه ، تعلیم و تربیت ، ومسؤلیت های اخلاقی ـ اجتماعی ومعلومات تازهٔ عصری رهنمائی میکند و ازطرف دیگر ممد درس طلاب مکتبی واقع میشود ، همچنین وزارت معارف توسط دستگاه گشتو پرنت ومجله عرفان درقسمت نشرات وارائهٔ معلومات تازه وتنویر افکار مردم مصدر خدمات شایانتری گردیده است و همچنین

دو رسالهٔ بسیار مهم وخواندنی تعلیم اکابر و رساندن معلم در راه تفاهم بین المللی که از نشرات یونسکو سال گذشته بفارسی ترجمه شده بود ، امسال ازراه شعبهٔ ارتباط خارجی این وزارت جهت طبع به مصرف یونسکو به ایران فرستاده شد .

درقسمت موزه وحفریات، چون سال گذشته درباره حفریات موضع سرخ کوتل ـ چشمهٔ شیر وآثاریکه دراثر حفریات بدست آمده باشرح چگونگی تاریخی موضع مذکور سطری چند بغرض مطالعهٔ قارئین گرامی سالنامه تقدیم نموده بودیم ، امسال به تعقیب آن عملیات حفاری دورهٔ پنجم تپهٔ مذکوررا هیأتی باستاشناسی فرانسوی بهمکاری اعضای مدیریت موزه کابل دوام داده بعضی از آثار دورهٔ کوشانی هارا ازقسم مسکوکات وغیره بدست آورده اند که فعلاً درموزهٔ کابل موجود وتحت مطالعه و تدقیق علمی هیأت باستانشناسی ومؤرخین قرار دارد ، البته پس از کمال تدقیقات وختم حفریات در آینده شرح مفصل آنرا از مطالعهٔ قارئین محترم خواهیم گذشتاند ، همچنین حفریات دورهٔ ششم فصل بهاری وخزانی دورهٔ قبل التاریخ افغانستان درتپهٔ منديگك حکومت خاکریز ولایت ـ قندهار وتحقیقات مزید وکشف آثار آن تماماً دورهٔ مفرغ راتا ظهور آهن درافغانستان عزیز وانمود میسازند وبه تاریخ (۲۰۰۰) سال ق،م این خطهٔ باستان،روشنائی می اندازد. بهمین ترتیب ورود یکنفر نمایندهٔ یونسکو بغرض مطالعه وباز دید وعکاسی آثار موجودهٔ موزهٔ کابل وآبدات تاریخی افغانستان،ورود یکنفر مستشرق فرانسوی جهت ملاحظه و مطالعهٔ آثارکتبی موزهٔ کابل دربارهٔ آثار وشخصیت خواجه عبدالله انصار (ع) ، تدقیق ویکتعداد مسکوکات و ظروف فلزی دورهٔ اسلامی ولایت قطغن ومیمنه ، بغرض روشن ساختن دورهٔ تاریخی اسلامی مناطق مذکور وبالاخره اعطای جوابات بسؤالات تاریخی باستانشناس های مؤسسهٔ (یو ـ ان) ومؤسسات باستانشناسی هند وغیره دول خارجی،رؤس

اجراآت این وزارت رادر مورد موزه وحفریات احتوا میکند که تحت اجراآت موزهٔ کابل درصفحات آتی این گزارش نامه، طـور مفصل به مطالعه خواهد رسید .

وزارتمعارف طبق معمول همه ساله درین سال نیزبه منظور توسعه و انکشاف امور عرفانی باسازمان های بین المللی وحکومتی از قبیل یونسکو وغیره به توسط ریاست کلتوری ومدیریت ارتباط خارجی خویش درتماس بود و بدین منظور بامراکز عرفانی ازراه ارسال وترسیل مکاتیب، اکثراً سؤالات ایشان رادرمورد عرفانی مربوط جواب داده و در بعضی موارد ازایشان سؤالاتی نموده دربرخی ازکنفرانسهای بین المللی بهمسایل عرفانی وکلتوری تعلیمی وتربیتی اشتراك ورزیده تابدین ترتیب وزارتمعارف خودرا بههدفهای تربیتی وعرفانی یك قدم بیشتر نزدیك بسازد . همچنین هیأت های کلتوری وغیره مهمانهای عزیز که بهغرض مشاهدات ویا تحکیم روابط دوستانه وحسن نیت درافغانستان آمده اند - پذیرائی های گرمی بهعمل آورده ودرموقع لازم بهایشان معلومات مکفی ارائه داشته است ، دراثر همین مراودات بود کهوزارت معارف جهت فراهم آوردن زمینه های مساعد تر برای بدست آوردن تحصیلات عالی شاگردان افغانی درممالك خارج و مترقی ، یك تعداد سکالرشیپ وفیلوشیپ و لیدرشیپهائی بدست آورد که دراثر آن امسال تقریباً بتعداد یکصد نفر تحت پروگرام سکالرشیپ وفیلوشیپ خارجی وبه تعداد (٤ نفر) تحت پروگرام سکالر شیپ و فیلو شیپ داخلی ویك لیدر شیپ در ممالك خارجی در شقوق مختلفه اعزام گردیدند .

وزارتمعارف برای آنکه بتواند درراه توسعهوتعمیم معارف وپیشرفت تعلیمی در مکاتب قدم های مؤثر بگذارد وبه کلیه امور تعلیمی، تهذیبی عمرانی واداری تمام مکاتبمربوطهٔ خود رسیدگی نموده باشد، درقسمت تفتیش تعلیمی وتربیتی از جریان امور تدریسی واداری تمام مکاتب گرمسیر وسرد سیر ذکور و اناث توسط هیأت های معینه مفتشین وارسی نموده است .

طی اجراآت امسالهٔ وزارت معارف حسب معمول برای مکاتب دهاتی، مکاتب اساسی و ابتدائی، متوسطه، ثانوی، مسلکی. کورسهای اکابر وغیره مؤسسات عرفانی جدید معلم تهیه ومقرر شده وضمناً برای همه مکاتب افغانستان وفاکولته ها لوازم تحصیل تهیه و بوقت معینه رسانیده وتوضیح شده است. لوازم اعاشه ورهایش طلاب مسلکی و لیلیه ها وارسی وفراهم آورده شده. یك تعداد عمارات مکاتب در مرکز وولایات ترمیم کاری وتوسعه داده شد. مکتب بدخشان تعمیر و تکمیل شده و بدین ترتیب یك تعداد بیشتری مکاتب افغانستان صاحب تعمیرات اساسی گردیده است.

قسمیکه میدانیم تقسیم وظایف دردستگاه، مؤفقیتهای بیشتری را بار می آرد وروی همین اصل بود که ریاست حفظالصحه وسپورت در سال جاری تجزیه وشق سپورت از حفظالصحه منفك ومجزا گردید ـ این اقدام وزارت معارف در قسمت شطارتهای سپورتی ومسابقات خیلی نافع واقع گردید.

در حصهٔ امور صحی واجراآت سرطبابت شفاخانهٔ معارف، بحکم این که «عقل سلیم در بدن سالم است» وزارت معارف با در نظر داشتن حفظ وضع صحی متعلمین ومتعلمات و به منظور تقدیم داشتن جوانان تعلیم یافتهٔ با صحت نیرومند وپر کار به جامعه، جهت تأمین و تهیهٔ وسایل عصری وبرای رفع عوارض مرضی همواره در حوزهٔ توان مالی خود از متعلمین ومتعلمات وارسی به عمل آورده است.

در قسمت پوهنتون کابل وفاکولته ها نیز نسبت به سالیان گذشته پیشرفت ها ومؤفقیتهای مخصوص نصیب معارف گردیده که به تعقیب گزارش سائر ریاست ها، دوائر وشعبات مربوطه این وزارت شرح مفصل آنرا در ذیل به خوانندگان عزیز تقدیم میداریم:

مدیریت قلم مخصوص

این مدیریت مأمور اجرای او امر هدایت مراجعات مقام وزارت بوده ضمناً امور مربوط بمجلس وزارت وارتباط ریاست پوهنتون وشعبات وزارت معارف را نیز بعهده دارد.

ریاست تدریسات ثانوی

ریاست تدریسات وظایف خودرا که عبارت از تنظیم- ترتیب و تعدیل پروگرام ها- طرح لوایح امتحانات طلاب و تعلیماتنامه ها - تأسیس کتابخانها - ارتقای مکتب ابتدائی بمتوسطه ومتوسطه به ثانوی - بررسی از صورت جریانات امور تدریسات - نظراندازی به تقسیم اوقات و راپور های خواندگی مکاتب - کنترول و بررسی از امتحانات سه گانه (سه ماهه - شش ماهه وسالانه) وچاره سنجیدن برای بهبودی و پیشرفت امور تدریسات ۲۶ باب مکاتب متوسطه ولیسه درمرکز وولایات است، باساس ذیل پیشبرده است :

اجراآت درقسمت پروگرامها :

بسلسلهٔ تجدید نظردر مفردات پروگرام ها، در اثر تقاضای معلمین ذی علاقه، درسال جاری به مفردات پروگرام عربی ورسم تجدید نظر بعمل آمده مفردات جدیدرا بعد از تصویب اشخاص صاحب نظر ومتخصصین و منظوری مقام وزارت در مکاتب مربوطه ار سال ودر ساحهٔ تطبیق گذارده است :

مفردات پروگرام فارسی وپښتو که ایجاب مطالعات وتدقیق بیشتری رامینمود ازچندی بدینطرف تحت غوروخوض بوده درین اواخر نظریات متخصصین رادر بارهٔ تثبیت وترتیب آن حاصل ودرهمین ایام تعطیل مکاتب تصاویب لازمه رادرزمینه اخذ وازشروع سال تعلیمی آینده بمعرض اجراً درمکاتب مربوطه گذاشته خواهد شد.

ترتیب وتثبیت وتجدید نظردرپروگرام پښتو وفارسی سلسلهٔ مطالعات- تجدید نظر وتطابق پروگرام هارا باحتیاجات محیطی وملی ما تکمیل مینماید . از برای آنکه مفردات پروگرام مکاتب ثانوی بدسترس یکتعداد بیشتر اشخاص ذیعلاقه - اهل فن ومتعلمین ومعلمین گذاشته شده بتوانند، وزارتمعارف تمام مفردات پروگرام های مکاتب ثانوی رادرسه

لسان پښتو ـ فارسی وانگلیسی بصورت یك کلکسیون طبع نمود .

ولی طبعاً مفردات جدید پروگرام ها بریاست دار التالیف ارسال گردیده است تا ازروی مفردات ـ تجدید نظرشده در تکمیل کتب دورهٔ متوسطه و ثانوی با مؤلفین ومتخصصین داخل مفاهمه گردند .

تعدیل مکتب ابتدائیی بمتوسطه :

۱) مکتب ابتدائیه نسوان کارته ٤ (مکتب را بعه بلخی) نسبت به تعداد روزافزون متعلمات جدید الشمول درسال تعلیمی ۴۳ـ۴٤، بمکتب متوسطه تبدیل گردیده که دارای دو صنف هفتم در سال تعلیمی گذشته بوده با تدریسات یکی از صنوف هفتم آن ازبرای آنکه بدختران یکه نظر به بعضی دلایل نمیتوانند تحصیلات اکادمیك را بخوبی تعقیب نمایند ویا میخواهند بعد از دورهٔ ابتدائیه، معلومات بیشتر حیاتی اخذ و بعد تکمیل دورهٔ متوسطه، مکتب را ترك نمایند موقع داده شد تا طبق آمال خود و اولیای خود، دورهٔ کوتاه تر مکتب راطی نمایند . در پروگرام صنوف ۷ ـ ۸ ـ و ۹ یکی از صنوف هفتم این مکتب امور حیاتی ـ تدبیر منزل ـ حفظ الصحه بافت وخیاطی را بصورت متمرکز شامل نموده و تطبیق آن عملی شده و تقسیم ساعات این شعبهٔ جدید، درصنف هفتم قرار آتی است :

فارسی	درهفته	(٤)	ساعت
پښتو	»	(۲)	»
خط فارسی	»	(۳)	»
معلومات عمومی	»	(۲)	»
دینیات وقرآن کریم	»	(۳)	»
حساب	»	(٤)	»
بافت	»	(۲)	»
دوخت وبرش	»	(۲)	»
گلدوزی وخامك دوزی	»	(۲)	»

رسم در هفته (۲) ساعت
پخت » (۳) »
لسان » (٦) »

۳ـ نظر به تقاضای اهالی قندوز و تعداد روز افزون طلاب در نظر است مکتب ابتدائیهٔ قندوز به مکتب متوسطه تبدیل شود، اما پیش از اینکه بصورت متوسطه مبدل گردد، مبلغ پنجاه هزار افغانی برای تعمیر الحاقیهٔ آن تخصیص داده شد و درهمین اواخر الحاقیهٔ آن تکمیل گردیده است وسر از سال تعلیمی آیندهٔ مکتب ابتدائیهٔ قندوز پس از منظوری مقام صدارت عظمی صنف هفتم را تشکیل خواهد نمود .

صورت امتحانات:

امتحانات سه ماهه وشش ماههٔ لیسه‌های منطقهٔ سردسیر که کابل هم در آن شامل است، تحت نگرانی هیأت‌های تربیوی و تعلیمی خود مکاتب از تاریخ ۱۵ الی ۲۲ جوزا وامتحانات ششماهه از تاریخ ۱۷ الی ۲٦ سنبله دوام داشت وهکذا از امتحانات سالانهٔ دورهٔ اول ودوم ثانوی از صنوف ۷ـ الی ۱۱ لیسه های ذکور واناث مرکز که بتاریخ اول قوس شروع و الی ۱٦ قوس ادامه داشت، ریاست تدریسات ثانوی ازجریان امتحانات فوق الذکر بررسی ودر حل مشکلات ادارهٔ مکاتب مربوطه به آنها کمك نموده است درنتیجه از مکاتبیکه تاوقت تحریر این سطور راپور آن رسیده است احصائیه تعداد داخله ـ کامیاب ـ مشروط ـ محروم ـ ناکام ومریض قرار ذیل است:

صنوف	تعداد داخله	شامل امتحان	کامیاب	مشروط	محروم	ناکام	مریض
۱۱	۲۲۹	۲۰٤	۱۳٤	۳۳	۱۱	۳۷	۱٤
۱۰	۲۷۹	۲٤۷	۱۷۵	٤٦	۲٦	۲۵	٦
۹	۵۲۰	٤۵۲	۲۷۹	۹۷	٦۸	۲٤	۲
۸	۷٦۲	٦۲۵	۳۵۰	۱۱۹	۱۳۳	۱٤۸	۱۲
۷	۱٤۳۸	۱۰٦۵	۵٤۲	۱٦٦	۳۵۷	۳٦۰	۱۳

یك حصه از تعمیر فاكولتهٔ ادبیات

قسمت شمالی فاکولتهٔ ساینس

امتحانات سالانهٔ صنوف ۱۲ لیسه‌ها که تحت ادارهٔ مستقیم ریاست تدریسات ثانوی صورت میگرد، درسال جاری طبق لایحهٔ امتحانات بتاریخ ۱۵ قوس دردومرکز، لیسه استقلال و لیسه ملالی (برای نسوان) دایر گردیده بود که در مرکز اولی، علاوه بر لیسه های مرکز کابل، صنف ۱۲ لیسهٔ پروان هم شمولیت داشت. در نتیجه ازجملهٔ مشمولین صنوف ۱۲ لیسه‌ها ٦٦ فیصد کامیاب و ۳٤ فیصد - مشروط و ناکام چانس اول مانده است.

ولی چون برای امتحانات بکلوریا چانس دومی هم موجود است از آن رومشروطین و ناکامان در ۱۵ حوت دوباره خود را برای گذشتاندن امتحان بکلوریا کاندید مینمایند.

در مرکز لیسهٔ ملالی علاوه بر متعلمات ملالی، صنوف نهائی زرغونه لیسه که امسال برای اولین دفعه ازشعبهٔ تدبیر منزل فارغ التحصیلات میداد، نیز برای گذشتاندن امتحانات نهائی خود حاضر می شدند. در نتیجه از جملهٔ مشمولین، فیصد ۷۰ کامیاب و فیصد ۳۰ مشروط و ناکام محسوب گردیده است. امتحان سالانهٔ مکاتب مناطق گرمسیر مربوط ریاست تدریسات ثانوی تحت نگرانی مدیریت‌های معارف وادارهٔ لیسه ها ومتوسطه‌ها از صنف اول الی یازدهم آن از ۱۵ الی اخر جوزا صورت گرفت ولی در قندهار که امتحانات بکلوریا دایر گردیده بود علاوه برمامورین موظف معارف آنجاء دو نفر نماینده از مرکز وزارت نیز فرستاده شده بود تادرانتخاب سؤالات وجریان امتحانات با اشخاص موظف آنولا کمك نمایند.

در مناطق سرد سیر علاوه برمراکز فوق که امتحانات بکلوریادرآن دائر گردیده بود درهرات نیز برای گذشتاندن امتحانات صنف ۱۲ ترتیبات اتخاذ وهیأتی ازوزارت معارف‌هم برای کمك و بررسی ازامتحانات بدانصوب اعزام گردید.

امور متفرقه :

درسال ٣٤ مانند سال‌های گذشته، ریاست تدریسات ثانوی از امور تعلیمی محصلین افغانی مربوط وزارت معارف که راپور تعلیمات آنها توسط ریاست روابط کلتوری افغانی مقیم اروپا ویا توسط سفارت خانهای افغانی باین ریاست میرسد وارسی وهم درقسمت حواله جات پولی آنها با مدیریت محاسبهٔ معارف وریاست پوهنتون مفاهمه/واقدامات بعمل آمده است. محصلینیکه درخارج بمصرف وزارت معارف هنوز مشغول تحصیل اند تعداد آنها قرار ذیل است،

امریکا	(٥)	نفر
فرانسه	(٣)	»
سویس	(٤)	»
لندن	(٤)	»
المان	(١٣)	»
مصر	(٧)	»
ترکیه	(٢)	»

همچنان طلابیکه درجهٔ تحصیلات آنها پایان تراز بکلوریا بوده وبه پول شخصی درممالك خارج تحصیل مینمایند، ریاست تدریسات از تعلیمات آنها توسط سفارتخانهای ما درممالك شرقی وامریکا وروابط کلتوری دراروپا وارسی نموده ومصاوف تعلیمی آنهارا نظر بملاحظهٔ راپورت تعلیمی، حسب مقررات، مقابل پرداخت پول افغانی ازطرف اولیای آنها، اجازهٔ اسعار داده‌است، تعداد این متعلمین بیشتر ازهشتاد نفراست که درشانزده مملکت مشغول تحصیل اند.

درسال ٣٤ نظر بدعوت مجلهٔ شنکر متعین دهلی جدید، یکتعداد آثار رسامی وکارهای دستی شاگردان مکاتب ذکور واناث را توسط سفارت کبرای افغانی مقیم دهلی در نمایش بین‌المللی که توسط موسسهٔ شنکر همه ساله

ترتیب می باید ارسال ودر نتیجهٔ مسابقه، از جملهٔ مشترکین آثار دو نفر از اولاد معارف وطن عزیز که عبارت از ننگیالی طرزی متعلم صنف ۷ لیسه استقلال وعبدالبصیر متعلم صنف ۷ مکتب تجارت بود، حائز درجات خوبی گردیدند. جائزه ها که برای آنها از هند ارسال شده بود، در محضر سایر طلاب تسلیم داده شد تا اسباب تشویق دیگران هم بشود.

سالون خزان:

قسمیکه قارئین محترم سالنامه مطلع اند، وزارت معارف درسه سال اخیر، نمایش آثار رسامی نقاشی وکاردستی شاگردان مکاتب ذکور واناث مرکز رابنام «سالون خزان» درماه عقرب افتتاح نموده بود که موجب مسرت وامتنان تماشاچیان مکتبی، نمایندگان خارجی وهمشهریان عزیز گردیده و آثار شاگردانیکه بعد از درجه بندی مستحق جائزه میگردیدند ریاست تدریسات ثانوی جائزهٔ آنهارا برای شان توزیع مینمود که مساً لهٔ فوق هم سبب تشویق متعلمین گردیده وهم ذوق بدیعی آنهارا بیشتر بیدار مینماید درامسال تجویزی بعمل آمد که باید آثار شاگردان مکاتب ولایات نیز در نمایش سالون خزان سهم بگیرد. ازآنرو ریاست تدریسات ثانوی بعد ازکسب هدایت مقام وزارت، وقت نمایش را باخیرماه سرطان سال ۳۵ تعیین واعلان نمود تا آثار مناطق مختلف مملکت رسیده بتوانند و نیز در بارهٔ آثار مذکور تعلیماتنامهٔ بنام «نمایش های رسامی و کاردستی طلاب مکاتب مرکز و ولایات» ترتیب و بمکاتب خبر داده است تا برطبق آن درتهیهٔ آثارشاگردان مربوطه اقدامات واجراآت نمایند.

❀ ❀ ❀

یونسکو که در ابتدای تأسیس خود درصدد ترتیب وتقویهٔ مواد قراءتی وکتابخانها در ممالک عضو خود اقدامات جدی را شروع نموده است، تا حال پنج کنفرانس بین المللی منطقوی را برای این منظور در نقاط مختلف جهان دائر نموده است که کنفرانس پنجمین آن از تاریخ ۱۲ میزان الی ششم عقرب ۳۴ بدهلی جدید دائر گردیده بود ودرآن رئیس تدریسات

ثانوی نظر به ارتباط وظیفه از طرف وزارت معارف برای شرکت در کنفرانس تعیین گردیده بود. در ضمن مباحثات، رئیس تدریسات ثانوی واعضای هیأت افغانی که بناغلی فرید مدیر نشریات دارالمعلمین بناغلی اریان سابق مدیر کتابخانه معارف بودند علاوه از معلومات عمومی در بارهٔ کتابخانه های بزرگ مملکت، توضیحات لازمه در بارهٔ کتابخانهای لیسه ها به نمایندگان یازده مملکت که در کنفرانس شرکت ورزیده بودند، داد ند.

در سال ۱۳۳٤ نظر به سفارش های اسامبلهٔ عمومی سازمان ملل متحده ممالك عضو یونو هم در سالگرهٔ تأسیس سازمان ملل متحده که مطابق ۲٤ اکتوبر (۳۰) میزان ۳٤ بود و هم دهمین سالگرهٔ امضای منشور ملل متحده را تجلیل نموده اند. افغانستان بحیث عضو یونو که همیشه طرفدار مفاهمه صلح جویانه بین الملل و آرامش گیتی است در تجلیل هر دو روز اقدامات خوبی بعمل آورده است. ریاست تدریسات ثانوی طبق سال گذشته در بارهٔ تجلیل روز (۲٤) اکتوبر در مکاتب مربوطه هدایات لازمه صادر نموده ترتیبات لازمه را در بارهٔ ایراد کنفرانس ها معرفی فعالیتهای یونو و نمایش فیلمها توسط معلمین و متعلمین وهیأتهای اداری مکاتب عملی کرده بود در روز سالگرهٔ دهم امضای منشور ملل متحد، ریاست تدریسات ثانوی به کمك مدیریت ارتباط معارف و ادارهٔ لیسهٔ حبیبیه ترتیبات خاصی را اتخاذ و تجلیل آنروز را باطنطنهٔ بیشتری عملی گردانیده است. بناغلی وزیر معارف و رئیس پوهنتون با یکنفر از محصلین فاکولته به نمایندگی سائر محصلین کنفرانسهای جدا بی ایراد نمودند. در جملهٔ سامعین علاوه بر استادان فاکولته ها - معلمین لیسه ها و یك تعداد از نمایندگان ممالك خارجی و هیأت امداد تخنیکی یونو مقیم کابل نیز در سالون بزرگ لیسهٔ حبیبیه حضور بهم رسانیده بودند. محصلین فاکولته ها معلمین لیسه های مرکز در سالون وهم در صحن حویلی عمارت لیسه حبیبیه گرد آمده بودند. نطق ها که تحت ریاست رئیس تدریسات

ثانوی توسط لودسپیکرها ایراد میگردید، استماع مینمودند . در اخیر کنفرانسها ، فیلم ها ییکه مفاهیم بین المللی را تلقی مینمود به حضار نشان داده شد .

ریاست تدریسات مسلکی

مکاتبی را که مسلکی شناخته شده اند میتوان بسه قسم تقسیم نمود :

۱) مکاتبیکه مرام آن تربیهٔ علمی درچوکات یك مسلك معین باشد :

دارالمعلمین ـ مکتب متوسطهٔ ابن سینا ـ مؤسسهٔ پیداگوژی ـ مکتب تجارت ـ مدرسهٔ علوم شرعیه .

۲) دارالعلوم هاکه مرام آن تربیهٔ علمای دینی و حفاظ میباشد وبه صورت عموم پروگرام آنها ـ متحد الشکل میباشد .

دارالعلوم عربیهٔ کابل ـ دارالحفاظ کابل ـ مدرسهٔ نجم المدارس مشرقی ـ مدرسهٔ اسدیه مزارشریف ـ مدرسهٔ ظاهرشاهی میمنه ـ دارالحفاظ میمنه ـ مدرسه جامع هرات ودارالحفاظ هرات .

۳) مکاتبیکه جنبهٔ فنی یا تخنیکی دارند :

مکتب زراعت ـ مکتب ثانوی تخنیك ـ مکتب میخانیکی کابل ـ مکتب صنایع کابل ـ مکتب صنایع قندهار .

دارالمعلمین‌ها ومؤسسهٔ پیداگوژی :

۱) تربیهٔ معلم درهر مملکت رول بارزی داشته پروگرامهای درسی وطرز تعلیم با تکامل جامعه درتحول است . تا امروز مؤسسات دارالمعلمین ها فاکولته‌های ساینس وادبیات درتربیهٔ معلمین مساعدت نموده ومی نمایند . برای اینکه ارتباط محکمتری دربین تمام این مؤسسات بوجود آید وهم‌آهنگی در اصول تدریس ومرام های تعلیم وتربیه در بین مدارج مختلفه تعلیمی تولید شود، وزارت معارف ضمن سائر پلانهای عرفانی، لازم دید یك مؤسسهٔ پیداگوژی تأسیس نماید . این مؤسسه دراطراف مسایل مهمهٔ

تعلیمی باساس مفکورهٔ اخلاقی وملی غور نموده در تربیهٔ معلم راه های مفید وعملی را پیش بینی می نمایند .

۳) بغرض تربیهٔ معلمین بهتر وانکشاف ذهنی شاگردان، قبل از آنکه آنهارا بمکاتب مختلفهٔ مسلکی تقسیم نماییم، وزارت معارف تجویزی اتخاذ نموده که تمام شاگردان صنوف رشدیهٔ دارالمعلمین ها و لیسهٔ ابن سینا دریك مکتب متوسطه تحت تربیه گرفته شوند ، دورهٔ این مکتب سه سال بوده و درطی آن شاگردان علاوه بر تعلیمات نظری یك قسمت تعلیمات عملی نیز می خوانند ، درختم دورهٔ رشدیه شاگردان نظر به ذوق واستعداد ذهنی خود بمکاتب مختلفه مسلکی تقسیم وتحصیل خودرا دریك مسلك معین ادامه میدهند . بعضی ازین شاگردان به لیسه ها نیز میروند .

باین اساس در تشکیلات اداری این دو مکتب تغیراتی بعمل آمد ، هردو دارالمعلمین (ابتدائیه و متوسطه) تحت یك اداره آمده وتشکیل آن کوچکتر گردید . تشکیلات اداری لیسهٔ ابن سینا بحال خود مانده وتنها شاگردان صنوف اعدادیهٔ آن بمکاتب مسلکی ودارالمعلمین تقسیم شده و شاگردان صنوف رشدیهٔ دارالمعلمین ها به آن ضمیمه گردیدند .

تأسیس مؤسسهٔ پیداگوژی :

۱) مؤسسه پیداگوژی رهنمای جمیع مؤسسات تربیهٔ معلمین بوده ویگانه وظیفهٔ آن تربیهٔ معلمین وسائر مؤظفین تربیوی خواهد بود .

۲) این موسسه دربلند بردن سویهٔ مسلکی معلمین، مدیران، معاونین مکاتب ومفتشین مساعدت خواهد نمود. برای نیل باین مقصد کورسهای دائر خواهد نمود که طبق یك پروگرام معین، مؤظفین فوق رهنمائی شوند .

۳) مؤسسه درموردانکشاف ونموی ذهنی شاگردان ومسائل فرهنگی وروابط آن بامسائل اقتصادی، تدقیق ومطالعه نموده و درطرح پلانهای عمومی عرفانی مساعدت می نمایند .

٤) مؤسسهٔ تربیهٔ معلمین انگلیسی، چون لسان انگلیسی تقریباً درتمام

مکاتب مرکز وولایات بحیث لسان خارجی تدریس میگردد و تا اینندم معلمین آن ازممالك مختلفه استخدام میگردیدند، وزارت لازم دید که یك تعداد معلمین درداخل این مؤسسه تربیه شوند، باین اساس از یکطرف احتیاج ما از خارج رفع گردیده وازسوی دیگر طرز تدریس بصورت متحد درمکاتب صورت خواهد گرفت. این مؤسسه دراخیر سال ۱۳۳٤ شروع به فعالیت نموده وبرای آن ۱۵ نفر فارغ التحصیل بکلوریا بحیث شاگرد گرفته شد.

٥) کورسهای زمستانی : وزارتمعارف سالهاست که برای بلندبردن سویهٔ معلمین که مدارج تحصیل آنها مختلف بوده تجاویزی اتخاذ نموده است. بهمین منظور از چند سال باینطرف کورسها ی عصریه بنام دشبی- دارالمعلمین دائر نموده ودر آنه معلمین مکاتب راپذیرفته است تامتدرجا سویهٔ تعلیمی آنها بسویه بکلوریا معادل گردد، امادر کورسهای دشبی- دارالمعلمین تنها برای معلمین کابل می توانند کمك کنند، برای اینکه برای بلند بردن سویهٔ تعلیمی معلمین ولایات خدمت شود، وزارت معارف تجویز نمود که کورسهای زمستانی دائر نماید. درین کورس درسال جاری به تعداد (۱۵۰) نفر ازمعلمین مرکز وولایات داخل گردیده وتعلیمات پیدا گوژی رافرا میگیرند. وزارت معارف مشاورین وپروفسران فاکولتهها ویك تعداد معلمین لایق خودرا برای تدریس درکورس ها مؤظف ساخته است .

باین اساس درپروگرام دارالمعلمین تجدید نظر گردیده تعدیلات واقع وبهاین ترتیب شاگردان بصورت منظم پروگرام خودرا تعقیب نموده در اخیرسال ۱۳۳٤ ازشعبات دارالمعلمین قرارذیل فارغ التحصیل برآمده است:

دارالمعلمین متوسطه :

شعبهٔ ساینس (۱۶) نفر- شعبهٔ اجتماعیات (۲۱) نفر ـ شعبهٔ معلمی (۲۵) نفر، جمعاً ٥٥ نفر

دارالمعلمین ابتدائی:

از جملهٔ ٥٥ نفر، (١٠) نفر آن به وظیفه معلمی مقرر و ما بقی جهت بلند بردن سویهٔ شان به صنف ١٢ دارالمعلمین متوسط، شامل میگردند. فارغ التحصیلان شعبات اجتماعی و ساینس دارالمعلمین متوسطه به فاکولته ها شامل وازشعبهٔ معلمی آن بامور معلمی گماشته شدند.

مکتب متوسطهٔ ابن سینا:

١) مکتب متوسطه ابن سینا یك مکتب نمونه وتجربوی بوده ازفارغ التحصیلان صنف ٦ مکاتب ابتدائی ولایات ومرکز شاگردمی پذیرد ه این مکتب دارای صنوف ٧ر٨ و ٩ می باشد، حینیکه لیسه ابن سینا به مکتب متوسطه تبدیل گردید طلاب صنوف ١٠ و ١١ آن به مکاتب ثانوی تخنیك وطلاب صنوف ١٢ آن بدارالمعلمین متوسطه ضم ساخته شد. امسال مکتب متوسطه ابن سینا دارای سه صنف و (٢٥) شعبه بوده (٨٥٠) نفرطلبه شامل آن بود. در سال ١٣٣٤ از مکتب متوسطه ابن سینا به تعداد (٢٠٠) نفرشاگرد ازصنوف نهم آن فارغ التحصیل گردیده یك حصه زیاد آن به دارالمعلمین وقسمتی بمکاتب ثانوی تخنیك وزراعت ویك تعداد آن به لیسه های دیگر مرکز جهت ادامهٔ تحصیل شامل خواهند شد.

٢) تطبیق پروگرام: این مکتب بنام جونیر های سکول (مکتب متوسطه) یاد میشود. پروگرام آن نسبت عموم مکاتب تفاوت دارد. یك مضمون بنام جنرال ساینس تدریس میشود ومفردات آن عبارت ازمعلومات ضروریهٔ حیاتی ساینس است که باساس این مفردات، طلاب عملاً نیز به تعلیمات خود کار میکنند. مضامین کیمیا، بیالوجی، و فزیک یکجا بنام (جنرال ساینس) یاد میشوند. کذا مضامین تاریخ، جغرافیه، اقتصاد معلومات مدنی و اخلاق در یك مضمون بنام اجتماعیات تدریس میگردد که مفردات آنهم مانند جنرال ساینس عبارت از نکات عمده و برجسته وضروریهٔ حیاتی است. مضامین فوق اجتماعیات طوری گنجانیده شده که با

معلمين ومتعلمين فاكولتهٔ حقوق

یك حصه از عمارت فاکولتهٔ حقوق

هم ربط داشته ممد همدیگر ندومواد درسی طوری سنجیده شده که بحساب مردم، وضع جامعه، بلند بردن سویه مردم مملکت ومعلومات عمدهٔ را جمع به تاریخ وجغرافیه از نزدیك به آن ربط دارد .

مکتب تجارت :

مکتب تجارت در سال ۱۳۳٤ باساس پروگرام خود بصورت مرتب درجریان بود. نظر به اینکه ساعات سایِنس درین مکتب کافی نبوده درساعات مضامین دورهٔ متوسطه تغیری وارد گردید که تقریبا پروگرام دورهٔ متوسطه این مکتب عیناً مانند دیگر لیسه ها گرفته شد ازطرف دیگر چون مکتب اصول تحریر تحت لغو تدریجی قرار گرفت . وزارت معارف پس ازمشوره باوزارت مالیه درپروگرام های مسلکی مکتب تجارت تجدید نظر نمود پروگرام های جدیدطوری سنجیده شدند که به هردومرام اقتصادی ومالی مملکت جواب بدهند. مکتب اصول تحریر یك مکتب متوسطه بوده وتأسیس آن نظربه احتیاج مبرم به کاتب ها صورت گرفته بود. چون این سویه برای احتیاجات آینده مملکت کافی نبود ازآنرو تحت لغو تدریجی آمده ودرعوض پروگرام مناسب تری درمکتب تجارت که سویهٔ بلند تری دارد در محل تطبیق گذاشته شد .

مدرسهٔ علوم شرعیه :

مدرسه علوم شرعیه یغمان درسال ۱۳۳٤ مطابق بـه پروگرام خود دوام نموده کدام تعدیلاتی درپروگرام آن رخ نداد. درسال جاری بتعداد (۱۵۰) شاگرد درین مدرسه به تعلیم مصروف بوده داری سه صنف ۱۰، ۱۱ و۱۲ وپنج شعبه بوده است. از مدرسه علوم شرعیه یغمان بتعداد (۳٤) نفر طلبه ازصنوف ۱۲ فارغ گردیده (۱۵) نفر به وظیفهٔ معلمی وما بقی به فاکولتهٔ شرعیات شامل خواهند شد .

دارالعلوم ها :

نظر باهمیت وتاثیر علوم دینی در حیات انفرادی واجتماعی، وزارت معارف توجه بیشتری بـه پروگرامهای دینی مکاتب و لیسه ها معطوف وبرای کامیابی این پروگرامها احتیاج مبرمی به بودن معلمین ومبلغین دینی احساس نموده وبرای بدست آوردن این معلمین مدارس دینی درمرکز و ولایات تأسیس کرده وهمواره درانکشاف و بهتر ساختن پروگرامهای آن مـدارس سعی بلـیـغ کـرده چـون طبـقهٔ علما کـه باسایر طبقات جامعه تعلق خاصی دارند وبرای اینکه این طبقه بتوانند ازهر ناحیه بامردم آمیزش داشته باشند، وزارت معارف در مـدارس دینی مضامین عصری وجدید راشامل نمود کـه درپهلوی مضامین دینی تدریس شود لهذا ریاست تدریسات مسلکی هیأتی مرکب از بناغلی محمد هاشم مجددی معاون ریاست تدریسات مسلکی، بناغلی مولوی عبدالقدیر شهاب مدیر دارالعلوم عربیه کـابل، بناغلی مولوی محمد سید سعید مدیر مدرسه نجم المدارس مشرقی وبناغلی مولوی یارمحمد مدرس دارالعلوم عربیه کابل بناغلی مولوی صبغت الله مجددی معلم دارالمعلمین تعیین نمود تا پروگرام موجودهٔ مدارس دینی را باپرگرام جامع ازهر ومدارس هندوغیره تطبیق نموده وپروگرام جدیدی برای این مدارس ترتیب کنند که بامراعات ایجابات عصر بامحیط افغانستان نیز مطابقت داشته باشد، این کمیته پس از چندین جلسه بطرح پروگرام بادر نظر گـرفتن اینکه مدارس دینی شروع از صنف پنج میکنند ومتعلمین قبل از شمولیت به دارالعلومها تحصیلات خود را تا صنف (۵) رسانده وبعداز گذشتاندن امتحان شمول، به صنف پنجم رسمی شامل میشوند ترتیب کردند که اینست مفردات پروگرام :

مضمون	کتاب	ساعات درسی دریک هفته
نحو	شرح جامی قسمت مصریان	۵ ساعت
منطق	بدیع المیزان	۲ »

مضمون	کتاب	ساعات رسمی در یك هفته
فقه	کنز آخر	٤ ساعت
عقاید	ابو المنتهی	۱ »
ادب	بانت سعادت وقصیده برده	۱ »
عروض	المتنا لکفی	۱ »
اصول فقه	نورالانوار تا اقسام السنه	۳ »
قراآت	جزری	۱ »
حسن خط	....	۱ »
ریاضی	مطابق صنف پنجم ابتدائی	۳ »
تاریخ وجغرافیه	» » »	۲ »

فعلاً این پروگرام در دارالعلوم عربیه کابل وفخرالمدارس هرات بصورت تجربوی تحت تطبیق گرفته شده والبته پس از گذشتاندن این مرحله دردیگر مدارس نیز تطبیق خواهد شد .

دارالحفاظ :

تاسال جاری، دارالحفاظ تنها برای حفظ قرآن کریم بودو فارغ‌التحصیلان آن خبری حتی از مبادی علوم نداشتند و چون برای حافظ قرآن پاك یك اندازه معلومات دینی لازم می بود امسال وزارت معارف پروگرام جدیدی بواسطهٔ اشخاص فنی خودطرح وآنرادرتمام دارالحفاظ افغانستان درمعل تطبیق گذاشت این پروگرام برعلاوه حفظ قرآن پاك حاوی مضامین فقه، صرف، نحو ،عقاید،اصول فقه، منطق ، تجوید بمعهٔ قراءت می باشد، البته این مضامین بطورابتدائی برای همه درس داده میشود وبرای غیر معیو بین حساب وخط نیز تدریس میشود تادرا هر جنبه معلوماتی داشته باشند .

مکتب زراعت :

مکتب زراعت که برای تربیهٔ زارعین فنی دائر است، سال ۳۴ تعلیمی را طبق پروگرام توسط معلمین امریکائی بکمك معاونین افغانی به پایان رسانید درین سال لابراتوارها و تربیه خانهٔ حیوانات و گل خانهٔ آن تکمیل گردیده بمعرض استفادهٔ شاگردان قرار گرفته. امسال در پروگرام مکتب زراعت تعدیلی رخ داده که در آینده تطبیق خواهد شد. مکتب زراعت بغرض نشان دادن طریق زراعت، طلاب دیگر مکاتب را دعوت ودرفارم های زراعتی آنهارا رهنمائی نموده بعضی کنفرانسها ایراد وفلمهای زراعتی نشان داده است. درمکتب زراعت خانه‌های طیور، گاو، گوسفند ومرغ بغرض تربیه ازطرف شاگردان بناشده امسال شاگردان با تطبیقات عملی خود تحصیل نمودند.

درسال ۱۳۳٤ از مکتب زراعت به تعداد (۲٤) نفر فنی از صنوف ۱۲ فارغ گردیده از طرف وزارت معارف به شعبات زراعتی مملکت تقسیم شدند.

هیأتی مرکب از اشخاص فنی به صفحات شمال مملکت رفته طلبهٔ جدیدالشمول برای سال جدید تعلیمی بعدازیك امتحان کانکور انتخاب نموده ولست آوردند. مکتب زراعت دارای سه صنف ۱۰-۱۱ و۱۲ بوده فارغ التحصیل صنف نهم را می‌پذیرد.

مکتب ثانوی تخنیك:

مکتب ثانوی تخنیك به تعداد (۱۳۱) نفرشاگرد را تعلیم مینمود. مکتب ثانوی تخنیك دارای شعبات میخانیك-برق رادیو هوائی، مهندسی میباشد.

این مکتب دارای صنف ۱۰-۱۱ و۱۲-است که فارغ التحصیلان صنف نهم لیسه‌های اطراف ومرکزرا می‌پذیرد. درسال جاری (۷) نفراز شعبهٔ برق رادیو و (۹) نفر از شعبهٔ مهندسی و (۱۲) نفر از شعبهٔ هوائی و (۱۰) نفراز شعبهٔ میخانیك این مکتب فارغ شده و منجمله (۱۰) نفر آن جهت

ادامهٔ تحصیلات عالی به فاکولتهٔ انجنیری شامل و ما بقی به شعبات تخصص شان به دوائر تقسیم شدند. درماه میزان امسال هیأت فنی از طرف این مکتب به ولایات شمال افغانستان رفته بعد از یك امتحان کانکور برای سال تعلیمی آینده طلبهٔ جدیدالشمول انتخاب نمود. بذریعهٔ همین هیات از لیسه ها و مکاتب مرکز کابل نیز طلبه انتخاب شده ودر نظر است از ولایت مشرقی هم نفر خواسته شود.

مکتب میخانیکی کابل:

مکتب میخانیکی معارف به منظور تربیهٔ اشخاص فنی مسلکی حسب پروگرام (۲۰٦) نفر شاگرد را امسال تعلیم مینمود. مکتب میخانیکی دارای شعبات مختلفهٔ آهنگری، ویلدنگ کاری، ریخته گری، نجاری مدل سازی، حلبی سازی، ترمیم موتر، بسته کاری، ماشین کاری و نلدوانی و برقی بوده از شعبات متذکره به تفصیل ذیل فارغ التحصیل به دوائر تخنیکی تقدیم نمود:

آهنگری وویلدنگ کاری (۱۰) نفر، ریخته گری (۷) نفر، نجاری مدلسازی (۷) نفر، ترمیم موتر (۱۰) نفر، حلبی سازی (٦) نفر، بسته کاری (۱۳) نفر، ماشین کاری (۱٤) نفر نل دوانی (۳) نفر وازبرقی (۱۱) نفر جمله (۸۱) نفر. مکتب میخانیکی معارف دارای یك کورس استادقن هم میباشد که از فارغ التحصیلان لایق خود این مکتب حسب الخواهش خود شان برای یك سال دیگر در کورس مذکور دوام میدهند. اکثر معلمین مکتب میخانیکی افغان بوده از فارغ التحصیلان خود این مکتب اند که بعضاً تحت سکالرشیپ به المان نیز رفته اند و یك عده معلمین و مدیر تدریسی این مکتب آلمانی است.

مکتب میخانیکی کابل قسمت لیلیه هم دارد که طلاب ولایات را تدریس هم مینماید.

مکتب میخانیکی گرشك :

دراثر راپور هیأت وزارت معارف هدا عزامی ولایات گرشك،وزارت معارف لازم دید که یك باب مکتب میخانیکی در وادی هیرمند تاسیس نماید. پس از اخذ منظور آن از مقامات صالحه، پروتوکول آن به تاریخ ١٤ جدی ١٣٣٤ تثبیت و به آن اساس، مکتب متذکره در ٥ سنبله ١٣٣٥ افتتاح خواهد.هد این مکتب یك مکتب لیلیه وما نند مکتب میخانیکی کابل خواهد بود.

مکتب صنایع کابل:

این مکتب که از چندی باینطرف طور مطلوب دایر نبود از سال ١٣٣٣ باینطرف،وزارت معارف کوشش نمود تامجدداً این مکتب را احیا نماید که به این منظور بناهلی برشنا ازمقام صالحه بحیث آمر مکتب صنائع کابل مؤظف شدند تا به احیا،وبه پا استادن این مکتب کوشش نماید.ریاست تدریسات مسلکی تمام احتیاجات مکتبرا در نظر گرفته منظور خریداری سامان ولوازم وغیره آنرا ازمقامات صالحه بدست آورده بوسایل ممکنه درصدد تهیه آن از داخل وخارج است.امیداست پس از تکمیل احتیاجات، این مکتب هرچه زودتر احیا،وبپا استاده شود. درپروگرام مکتب تجدید نظر گردیده بعضی تعدیلات رخ داده ودر محل تطبیق است با وجود ضعف این مکتب، سال جاری (١٣) نفر ازشعبهٔ نجاری و (٢٨) نفر از شعبه خیاطی، فارغ التحصیل داده است .

مکتب صنایع قندهار:

مکتب صنایع قندهار طبق معمول بخدمات خود ادامه داده است. ریاست تدریسات مسلکی بحیث یك شعبهٔ تعلیمی در شقوق مختلفه یعنی اقتصادی تخنیکی صنعتی، حسب مقتضیات مملکت، نظر بوقت وزمان کارمینماید.این شعبه وظیفةً بطور دایم و بصورت مرتب ازاوضاع مکاتب مربوطه خبر گیری نموده هدایات لازمه دربهبود وترقی مکاتب خود صادر وملاحظهٔ جریان دروس مکاتب

مشاهدات ومراقبت امتحان ها، کنترول و نگرانی از اوضاع مکاتب، بازرسی ازجریان واوضاع کورسهای تعلیم و تربیه وغیره اموردرسی مکاتب مسلکی ازوظایف مهمهٔ این شعبه بشمار میرود .

مقررات مدرسه های دارالعلوم های عربی :

۱) ظرف یومی دروس از برج حمل الی شش ماه، چهار ساعت میباشد که شروع آن ازساعت (۸) صبح وختم آن بساعت (۱۲) بوده ودر شش ماه اخیرسال سه ساعت وسی دقیقه رادر برمیگیرد. شروع تعلیم به ساعت (۸) وختم آن به ساعت (۱۲) میشود .

۲) ساعات تعلیمی مدرسه‌ها روزانه (٤) ساعت بوده که در شش ماه اول سال هرساعت تعلیمی (۵۵) دقیقه و تفریح بعداز دو ساعت اول (۲۰) دقیقه میباشد ودرشش ماه اخیرسال هرساعت تعلیمی (۵۰) دقیقه و بعد از دو ساعت اول (۱۰) دقیقه برای تفریح تعیین گردیده .

۳) دوره های تعلیمی مدرسه ها بسه دورهٔ ذیل تقسیم میشود :

الف) دورهٔ	ابتدائی	(٤) سال
ب) «	متوسطه	(٤) «
ج) «	عالی	(٤) «

نوت : ـ دار العلوم عربیه کابل مدرسهٔ هشت صنفی است که دورهٔ اول نداردواز صنف پنج آغاز میشود.

٤) داوطلبان شمول دارالعلوم‌ها بهر صنفی که میخواهند شامل شوند بدادن امتحان مضامین یك صنف پایان مکلف اند.

۵) داوطلبان شمول دارالعلوم مکلف اند که ضمانت خط اصولی به تصدیق مقامات مسؤل راجع به پابرجائی خود حاضر نمایند .

٦) هرمتعلمی که ازدورهٔ عالی دارالعلوم‌ها فارغ التحصیل میشود مستحق شهادت نامهٔ دارالعلوم های عربی ومعاش مسلکی درجهٔ بکلوریا میباشد

که در ختم دوره های ابتدائی ومتوسطه شهادت نامه برایش داده نمیشود .

۷) برای متعلمین دوره های متوسطه و عالی دارالعلوم ها لباس ومدد معاش داده میشود .

۸) داوطلب شمول مدرسه بداشتن تذکرهٔ تابعیت مکلف است .

۹) داوطلب شمول مدرسه باید از طرف دکتور صحی معاینه گردد تا بامراض ساری مبتلا نباشد .

۱۰) متعلمینیکه اسمای شان بقرعهٔ عسکری ظاهر میشود باآنها طبق اصولنامهٔ مکلفیت عسکری معامله میشود .

۱۱) کسانیکه بدار العلوم شامل میشوند سن شان باید قرار ذیل باشد. سن داوطلبان دورهٔ متوسطه باید ازهجده سال کمتر وازسی وشش سال بیشتر نباشد وسن داوطلبان دورهٔ عالی باید از (۲۲) سال کمتر وازچهل سال متجاوز نباشد .

۱۲) وقت شمول متعلم جدید از تاریخ (۱۵) حوت الی (۱۵)حمل یکماه تعیین شده بعد از ان متعلم پذیرفته نمیشود .

پروگرام جدید دارالعلوم عربی که درمجلس معلمین دارالعلوم بتاریخ شنبه ۱۹ برج سنبله ۳۳ تصویب گردید :

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یکهفته
صنف پنجم:		
۱) نحو	شرح جامی قسمت معربات	پنج - ساعت
۲) منطق	بدیع المیزان	دو - »
۳) فقه	کنز اخیر	چهار - »
٤) عقاید	ابوالمنتهی	یك - »
٥) ادب	با نت سعاد وقصیده برده	» - »

یکعده از محصلین فاکولتهٔ شرعیات

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یکهفته
۶) عروض	متن الکافی	یك ساعت
۷) اصول فقه	نورالانوار الی اقسام السنه	سه ـ »
۸) قراءت	جزری	یك ـ »
۹) حسن خط		» ـ »
۱۰) ریاضی	مطابق صنف پنج مکاتب ابتدائی	سه ـ »
۱۱) تاریخ وجغرافیا	» » »	دو ـ »

صنف ششم:

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یکهفته
۱) صرف	شافیه	چهار ـ »
۲) نحو	شرح جامی قسمت مبنیات	سه ـ »
۳) منطق	قطبی	» ـ »
٤) اصول فقه	نورالانوار قسمت متباقی	دو ـ »
٥) فقه	هدایهٔ اول	پنج ـ »
٦) ادب	سبع المعلقات	یك ـ »
۷) قراءت	سه پارهٔ قرآن کریم	» ـ »
۸) حسن خط		» ـ »
۹) ریاضی	مطابق صنف شش مکاتب ابتدائی	دو ـ »
۱۰) تاریخ وجغرافیا	» » »	» ـ »

صنف هفتم:

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یکهفته
۱) اصول فقه	حسامی	سه ـ ساعت
۲) منطق	سلم العلوم	» ـ »
۳) حکمت	میبذی	شش ـ »
٤) اصول حدیث	شرح نخبة الفکر	یك ـ »
٥) میراث	سراجی وشریفیه	چهار ـ »
٦) قراءت	سه پارهٔ قرآن کریم	یك ـ »

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یکهفته
۷) حسن خط		یك ـ ساعت
۸) ریاضی	مطابق صنف هفت مکاتب ثانوی	دو ـ »
۹) تاریخ وجغرافیا	» » »	» ـ »
۱۰) تاریخ التشریع	نصف اول	» ـ »

صنف هشتم :

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یکهفته
۱) اصول تفسیر	مستثنیات اتفاق	یك ـ ساعت
۲) تفسیر	جلالین یا نزده یاره	چهار ـ »
۳) حدیث	مشکوة الی کتاب العتاق با مقدمه آن	» ـ »
٤) منطق	میرزاهد ملاجلال	سه ـ »
٥) بلاغت	مختصر المعانی قسمت معانی	چهار ـ »
٦) مناظره	رشیدیه	یك ـ »
۷) قرائت	سه پارهٔ قرآن کریم	یك ـ ساعت
۸) حسن خط		رر ـ »
۹) ریاضی	مطابق صنف هشتم مکاتب ثانوی	دو ـ »
۱۰) تاریخ وجغرافیا	» » »	» ـ »
۱۱) تاریخ التشریع	نصف اخیر	یك ـ »

صنف نهم :

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یکهفته
۱) تفسیر	نصف اخیر جلالین شریف	سه ـ ساعت
۲) حدیث	مشکوة شریف قسمت متباقی	چهار ـ »
۳) فقه	هدایة اخیر الی کتاب الشفع	پنج ـ »
٤) عقاید	شرح عقاید	سه ـ »
٥) بلاغت	مختصر المعانی قسمت بیان و بدیع	» ـ »
٦) قرائت	سه پارهٔ قرآن کریم	یك ـ »
۷) حسن خط		» ـ »

مضمون	کتاب	ساعات در یکهفته
۸) ریاضی	مطابق صنف نهم مکاتب ثانوی	دو ـ ساعت
۹) تاریخ وجغرافیه	« « «	« ـ «

صنف دهم :

مضمون	کتاب	ساعات در یکهفته
۱) حدیث	ترمذی شریف	پنج ـ ساعت
۲) فقه	هدایهٔ اخیر قسمت مقبا فی	سه ـ «
۳) فقه	معین الحکام	یك ـ «
٤) منطق	حمدالله	چهار ـ «
٥) بلاغت	مطول الی ما انا قلت	سه ـ «
٦) هیأت	تصریح	دو ـ «
۷) قراءت	سه پارهٔ قرآن کریم	یك ـ «
۸) حسن‌خط		« ـ «
۹) ریاضی	مطابق صنف دهم مکاتب ثانوی	دو ـ «
۱۰) تاریخ‌وجغرافیا	« « «	« ـ «

صنف یازدهم :

مضمون	کتاب	ساعات در یکهفته
۱) حدیث	مسلم شریف	چهار ـ «
۲) تفسیر	ترجمهٔ پانزده پاره قرآن کریم	سه ـ «
۳) تفسیر	مدارك شریف پانزده پاره	« ـ «
٤) اصول فقه	تلویح وتوضیح	« ـ «
٥) کلام	تتمهٔ آخند یوسف	یك ـ «
٦) منطق	قاضی مبارك	پنج ـ «
۷) حسن‌خط		یك ـ «
۸) ریاضی	مطابق صنف یازدهم مکاتب ثانوی	دو ـ «
۹) تاریخ وجغرافیه	« « «	« ـ «

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی دریک هفته
صنف دوازدهم :		
۱) حدیث	بخاری شریف	شش ساعت
۲) تفسیر	ترجمهٔ پانزده پاره اخیر قرآن کریم	سه »
۳) تفسیر	بیضاوی شریف سوره بقره	» »
٤) کلام	میرزاهد امور عامه	» »
٥) وثائق وسجلات		» »
٦) امور دفتری ومالیاتی		» »
۷) حسن خط		یک »
۸) ریاضی		» »
	مطابق صنف دوازدهم مکاتب ثانوی	دو »
۹) تاریخ وجغرافیا	» » » »	» »

مقرارت مدرسهٔ حفاظ:

۱) ظرف یومی تعلیم درمدرسهٔ حفاظ ازتاریخ اول حمل الی اخیر سنبله پنج ساعت بوده که شروع آن بساعت (۸) صبح وختم بساعت یک بعدازظهر میباشد ودر وسی که باشش ماه اخیر سال تصادف میکنند، ظرف یومی تعلیم درآن چهار ساعت وسی دقیقه بوده که شروع آن بساعت هشت وسی دقیقه وختم آن بساعت یک بعد ازظهر میباشد .

۲) ساعات تعلیمی مدرسهٔ حفاظ ،روزانه پنج ساعت تعلیمی میباشد که درشش ماه اول سال، هرساعت تعلیمی (٥٥) دقیقه وتفریح بعد ازساعت دوم ده دقیقه وبعد ازساعت چهارم پانزده دقیقه میباشد ودر شش ماه اخیر سال ، هرساعت تعلیمی (٥٠) دقیقه وبعد ازساعت دوم وچهارم ده ده دقیقه برای تفریح تعیین شده است .

۳) مدرسه حفاظ،مدرسه شش صنفی است که ازصنف اول آغاز وبصنف شش منتهی میشود.

۴) داوطلبان شمول مدرسهٔ حفاظ بهر صنفی که میخواهند شامل شوند بدادن امتحان مضامین صنوف قبلی مکلف اند وبرای شمول صنف اول حفظ یك پاره قرآن کریم وداشتن سواد اگر بینا باشد لازم است، فارغ التحصیلان مکاتب ابتدائی بدون امتحان پذیرفته میشوند.

۵) عموم داوطلبان شمول مدرسهٔ حفاظ باید قدرت وتوانائی حفظ قرآن کریم وادای قراءت راداشته باشند.

۶) داوطلب شمول مدرسهٔ حفاظ بداشتن تذکرهٔ تابعیت مکلف است.

۷) « « « باید ازطرف دکتور صحی معاینه گردیده از صحت او اطمینان بدهد.

۸) داوطلب شمول مدرسهٔ حفاظ مکلف است که ضمانت خط اصولی راجع به پابندی خود بتصدیق مقامات مسؤل حاضر نماید.

۹) برای فارغ التحصیلان مدرسه حفاظ شهادتنامه داده میشود اما معاش مسلکی ندارند.

۱۰) فارغ التحصیلان مدرسهٔ حفاظ بصنف پنج دارلعلوم عربی بدون امتحان پذیرفته میشوند.

۱۱) متعلمینی که اسمای شان بقرعهٔ عسکری ظاهر میشود با آنها طبق اصولنامهٔ عسکری رفتار میشود.

۱۲) کسانیکه بمدرسهٔ حفاظ شامل میشوند، سن شان باید از چهارده سال کمتر واز بیست و پنج سال بیشتر نباشد.

۱۳) درمدرسهٔ حفاظ متعلمین بینا واعمی پذیرفته میشود.

۱۴) وقت شمول متعلمین جدید درمدرسهٔ حفاظ از تاریخ ۱۵ حوت الی ۱۵ حمل یك ماه است، بعد از آن تاریخ، متعلم شامل شده نمی توانند.

پروګرام جدید تعلیمی مدرسهٔ حفاظ قرآن کریم که در انجمن
بتاریخ ۱۵، قوس ۳۳، معلمین دارالعلوم و دارالحفاظ
[illegible] تصویب گردید :

مضمون	تفصیلات [illegible]	ساعات تعلیمی در یکهفته
صنف اول:		
۱) قران کریم	از پارهٔ اول الی اخیر پارهٔ پنجم حفظ شود	۲۰ـ ساعت
۲) صرف	صرف میر شش باب یا صرف بهائی « «	۴ـ «
۳) فقه	خلاصه کیدانی خوانده شود	۲ـ «
۴) لهجهٔ قرائت	یکی از لهجه‌های عربی تمرین شود	۲ـ «
۵) تجوید	زبدة التجوید کامل حفظ شود	۱ـ «
۶) خط	حسن خط، بخط جلی	۱ـ «
صنف دوم:		
۱) قرآن کریم	از پارهٔ ششم الی اخیر پارهٔ دهم حفظ شود	۲۰ـ «
۲) صرف	زنجانی کامل خوانده شود	۴ـ «
۳) فقه	ثلث اول کنزالدقائق خوانده شود	۳ـ «
۴) لهجهٔ قراءت	یکی از لهجه‌های عربی تمرین شود	۲ـ «
۵) تجوید	تجوید احمدی و محمدی خوانده شود	۱ـ «
۶) خط	حسن خط و [illegible] نویسی	۱ـ «
صنف سوم:		
۱) قرآن کریم	از پارهٔ یازدهم الی اخیر پارهٔ پانزدهم حفظ شود	۲۰ـ ساعت
۲) صرف	مراح الارواح کامل خوانده شود	۴ـ «
۳) فقه	ثلث دوم کنز اول خوانده شود	۳ـ «
۴) لهجهٔ قراءت	یکی از لهجه‌های عربی تمرین شود	۲ـ «
۵) خط	حسن خط، بخط خفیف	۱ـ «

صنف چهارم:

۱) قرآن کریم	از پارهٔ شانزدهم الی اخیر پاره بیستم حفظ شود	۲۰	ساعت
۲) نحو	نظم ماته عامل حفظ و نحومیر خوانده شود	۴	»
۳) فقه	ثلث سوم کنز اول خوانده شود	۳	»
۴) عقاید	فقه اکبر خوانده شود	۱	»
۵) حساب	مطابق صنف اول ودوم مکاتب ابتدائی	۱	»
٦) خط	حسن خط ومکاتیب خارجی	۱	»

صنف پنجم:

۱) قرآن کریم	حفظ پارهٔ بیست و یکم الی پارهٔ بیست و پنجم	۲۰	ساعت
۲) نحو	هدایة النحو کامل خوانده شود	۴	»
۳) فقه	مختصر الوقایه خوانده شود	٤	»
٤) حساب	مطابق صنف سوم مکاتب ابتدائی	۱	»
۵) خط	حسن خط واملاء وانشاء	۱	»

صنف ششم:

۱) قرآن کریم	حفظ پارهٔ بیست و ششم الی اخیر قرآن کریم	۲۰	ساعت
۲) نحو	کافیه کامل خوانده شود	٤	»
۳) اصول فقه	شاشی کامل خوانده شود	۳	»
٤) منطق	ایساغوجی خوانده شود	۱	»
۵) حساب	مطابق صنف چهارم مکاتب ابتدائی	۱	»
٦) خط	املا و انشا و مکتوب نویسی	۱	»

این پروگرام بعد ازاین بر متعلمین بینا بصورت عمومی تطبیق گردد ومتعلمین نابینا از خط وحساب معاف اند. بقیهٔ پروگرام تعلیمی مدرسهٔ حفاظ بر آنها نیز بمثل متعلمین بینا تطبیق گردد.

ریاست تدریسات ابتدائی

نقاط مهم اجراآت سال جاری ریاست تدریسات ابتدائی که مستقیماً یا غیر مستقیم در آن سهم داشته قرار ذیل است:

معاینه مکاتب ولایت قطغن و مزارشریف و کمک در انعقاد ورکشاپ سه روزه در پلخمری و مزارشریف از طرف موسسهٔ پیداگوژی و دارالفنون کلمبیا منظوری پروگرام جدید که توسط متخصصین هیأت کولمبیا یونیورستی برای مکاتب ابتدائی ترتیب شده بود.

تأسیس مکاتب جدید ابتدائی ودهاتی در نقاط مختلفهٔ کشور، بالاخره اجراآت مدیریت پښتو یعنی ترتیب و بازرسی کورسهای معلمین و مسائل مربوطه آن که در ذیل بخوانندگان محترم عرضه میشود.

قارئین گرامی بخاطر داشته باشند که سال گذشته هیأتی بریاست بناغلی وزیر معارف جهت بازدید مکاتب ولایات شمالی مملکت، به آن صوب حرکت نمود، امسال نیز هیأتی بریاست رئیس موسسه تعلیم و تربیه بشمول متخصصین تیم کولمبیا و اعضای موسسهٔ مذکور عازم ولایات قطغن و مزارشریف گردید. قبلاً ریاست موسسه تعلیم و تربیه (پیداگوژی) بموافقت وزارت معارف چنین تجویز نموده تا به کمک وهمکاری تیم دارالفنون کولمبیا ورکشاپ تربیوی سه روزه، یکی در قطغن و دیگر در مزارشریف دائر ساخته با معلمین، سرمعلمین به مفتشین و مدیران معارف آن ولایات به تماس آمده در اطراف مشکلات و نواقص تدریسی و اداری و غیره مسائل مربوطه که مانع پیشرفت معارف میشود مذاکره بعمل آرد.

هیأت مذکور در مدت مسافرت دوهفتهٔ (٦ میزان الی ٢١) خود علاوه از انعقاد دو ورکشاپ در پلخمری و مزارشریف، از مکاتب ارض راه مشاهده بعمل آورده و بعد از مراجعت بکابل راپور معاینه و مشاهدات خود را بوزارت معارف سپرد. این راپور فعلاً تحت غور است، وزارت معارف تا جائیکه

لازم دانند دررفع نواقص تدریسی واداری و نظریات هیأت، کوشش و توجه لازمه بعمل خواهد آورد. از طرف دیگر چون هدف اصلی تعلیمات ابتدائی تربیت و توافق شاگردان به حیات اجتماعی واقتصادی کشور است، وزارت معارف درصدد افتاد تا به پروگرام های مکاتب بیشتر جنبهٔ عملی وحیاتی بدهد. البته ترتیب این گونه پروگرامها خالی از اشکال نبوده وضرورت به مشوره ومعاونت اشخاص کار فهم دیده میشد، لذا بتأسی همکاری عرفانی بین المللی، دریتمورد از یونسکو ومنابع عرفانی خارجی معاونت ومشوره طلبید، چنانچه از کلمبیا یونیورستی خواهش نمودهیأتی به افغانستان اعزام دارد تا پروگرامهای مکاتب را به همکاری متخصصین تحت غور ومداقه قرار داده اصولهای فعال وعملی جدید دنیا را نظر به مقتضای زمان و مکان درآن شامل سازد. برای عملی نمودن این منظور عنصر مهم، تربیه معلمین صحیح است، متخصصین یونسکو و بعداً متخصصین تیم کولمبیا یونیورسیتی، ازهمه اولتر دارالمعلمین را مرکز فعالیت خویش قرار دادند، از یکطرف به تهیه معلمین و از طرف دیگر برای تطبیق اصول جدید تربیوی وتعدیل پروگرام در یکعده مکاتب ابتدائی تجو بزی مشغول کار گردیدند. درضمن توسط انعقاد چندین ورکشاپ بجلال آباد، قندهار و کابل تعاطی افکار بین متخصصین خارجی تعلیم و تربیه و مدیران معارف، مفتشین، سرمعلمین ومعلمین فراهم آورد تامنظور اصلی یعنی تطبیق اصول جدید تدریس برآورده شود.

چنانچه در بالا ذکرشد وزارت معارف یکعده مکاتب ابتدائی را بدسترس متخصصین خارجی گذاشت تا ابتدا پروگرام های جدید درین جا تطبیق شده وبعد از رفع وازالهٔ نواقص آن درمکاتب دیگر تعمیم گردد.

نظر به این پروگرام مضامین درسی بچند رشتهٔ معین تقسیم شده که عبارت اند از خط وسواد - وعلوم دینی - علوم طبیعی - علوم اجتماعی و فعالیت های عملی که هر کدام در جای خود تطبیق متودهای جدید را بکار

انداخته اند ، رویهمرفته در نظر است بعداز تطبیق پروگرامهای جدید برای معلمین دوره یکر مکاتب ابتدائی نیز این متودهای تازه بکاربرده شود .

۱) مکاتب ابتدائی جدید التأسیس :

الف، مکاتب ابتدائی نسوان :

اخیراً تأسیس یك باب مکتب ابتدائی نسوان درمرکز قندوز بمقام صدارت عظمی پیشنهاد ومنظوری حاصل ومتعاقباً امر تأسیس آن بمدیریت معارف قطغن صادر گردید .

ب، مکاتب ذکور :

قرار درخواست وپیشنهاد های متعدد که از ولایات وحکومات اعلی بریاست تدریسات ابتدائی میرسد مکاتب ذیل در نقاط مختلفه کشور افتتاح گردیده است :

۱) درقریه خرد کابل مربوط حکومت بگرامی ولایت کابل ، یك مکتب.

۲) درنرخ میدان مربوط حکومت میدان کابل . یك مکتب.

۳) درشرن مربوط حکومت کتواز حکومت اعلی غزنی یك مکتب .

٤) درسرهنگ کنرها مربوط حکومت کلان کنرهای ولایت مشرقی یك مکتب.

٥) دروزیری مربوط حکومت خوگیانی مشرقی ، ولایت مشرقی یك مکتب.

٦) درگوشه وخواجه زائی مربوط حکومت کامه مشرقی یك مکتب .

چون وزارت معارف به اهمیت انکشاف وادی هیرمند بصورت دقیق متوجه میباشد لذا هیأتی مرکب از رئیس تدریسات ابتدائی و رئیس تدریسات مسلکی در آن حصه اعزام داشته وباساس نظریات هیأت، منظوری چند باب مکتب رادر گرشك حاصل نموده است که از آنجمله چهار مکتب ابتدائی عنقریب افتتاح و بقیه درآینده افتتاح خواهد شد .

حسب معمول، ریاست تدریسات ابتدائی توجه خاصی درامتحانات صنوف ششم که امتحان نهائی دورهٔ تعلیمات ابتدائی میباشد، مبذول داشته است .
چنانچه درمرکز، اعضای ریاست همه روزه جریان امتحان را مشاهده

می نمودند . ازولایات وحکومت اعلی که جدول نتائج میرسد درباره آن فور وبعداز اصلاح وبررسی جداول را، سنه‌وار وقایه وترتیب میدهد .
به‌اساس کامیاب و ناکام مکاتب ابتدائی مرکز اعم ازذکور واناث که راساً تحت نظرریاست تدریسات اخذ شده قرار ذیل است :
مکاتب ابتدائی ذکورمرکز در سال ۱۳۳۳:

تعداد مجموعی طلاب	تعداد شامل امتحان	تعداد کامیاب
۶۲۳۶	۵۴۸۲	۳۱۶۱
تعداد ناکام		محروم امتحان
۲۳۲۱		۷۵۴

نتایج سال ۱۳۳۳ صنوف ششم مکاتب ابتدائی ذکور مرکز :

تعدادداخله صنوف ۶	شامل امتحان	کامیاب	ناکام	محروم	مشروط
۳۶۳	۳۲۶	۲۳۶	۹۰	۳۷	×

سال ۱۳۳۴:

تعدادداخلهٔ صنوف ۶	شامل امتحان	کامیاب	ناکام	محروم	مشروط
۳۸۵	۳۰۹	۱۷۹	۶۵	۷۶	۶۵

مکاتب ابتدائی نسوان سال ۳۴:

تعداد داخله ۳۴۴۰	۲۵۳۲	۱۶۹۹	۶۱۳	۸۱۷	۲۱۱

صنوف ۶ نسوان :

تعداد داخله ۷۵	۶۰	۴۷	۸	۱۵	۰

۲ـ مکاتب دهاتی :

وزارت معارف بغرض تعمیم علم وعرفان در نقاط دور دست مملکت به تاسیس مکاتب دهاتی ذیل موفق شده است :

ولایت کابل	۲	باب
ولایت قندهار	۶	باب
ولایت مشرقی	۲	باب

ولایت قطغن	٤	باب
ولایت جنوبی	١	باب
ولایت مزارشریف	٢	باب
حکومت اعلی گرشك	٦	باب
حکومت اعلی غزنی	١	باب
حکومت اعلی بدخشان	٢	باب
حکومت اعلی فراه	٧	باب
حکومت اعلی میمنه	١	باب

جمله (٣٥) باب

٣-تأسیس کورسهای اکابر:

چون خط وسواد عامل مهم وضروری برای پیشرفت وتنویر توده محسوب میشود وزارت معارف به تعقیب اجراآت سابقهٔ خود در نقاطیکه مسکونین آن درخواست تأسیس کورس را نموده، منظوری افتتاح کورس را اعطا کرده است ودرهذاسنه در نقاط ذیل کورس اکابر افتتاح گردیده است،

در قریهٔ ده خداداد مربوط حکومت دهسبز ولایت کابل یك باب.

مجلهٔ بخوان وبدان:

وزارت معارف برای تقویهٔ معلومات کم سوادان ازدوسال به اینطرف مجلهٔ بنام «بخوان وبدان» ماهوار نشر مینماید. نظر به حسن استقبال عامه مردم در تعداد طبع این مجله از ابتدای ١٣٣٤ تزئید رخ داده. چنانچه تعداد آن از ٥٠٠٠ نسخه ماهوار به (١٠٠٠٠) نسخه افزود گردیده علاوه برآن صفحات آن از ١٦ به ٢٤ صفحه بلند رفته است.

٤) ترتیب رهنمای رسم و کاردستی برای معلمین مکاتب ابتدائی:

دراثر پیشنهاد ریاست تدریسات، مجلسی درریاست تدریسات ابتدائی جهت ترتیب یك کتاب رهنمائی رسم وکاردستی برای معلمین مکاتب

ابتدائی در اول عقرب منعقد شد و بعد از بحث و مذاکره در اطراف موضوع، ترتیب رهنمای رسم به بشاغلی عبد الغفور برشنا ورهنمای کار دستی به مستر مورو نمایندهٔ یونسکو سپرده شد وعنقریب این رهنماها تکمیل وطرف استفادهٔ معلمین مربوطه قرار خواهد گرفت .

۵ـ سینمای سیار وزارت معارف :

چون تنویر توده بصورت بهتری ذریعهٔ تعلیمات بصری انجام میپذیرد لذا در هذا سنه قرار پروگرام معینه، سینمای سیار وزارت معارف به ولایت کابل و بمکاتب شهر وولایت قطغن رفته به شاگردان واولیای طلاب و کافهٔ مردم فلمهای تعلیمی وتربیوی را نمایش داده اند .

مثلاً از ابتدای ثور الی ۱۰ جوزا بولایت کابل از ۱۱ سرطان الی ۳۰ سرطان بولایت قطغن و از ابتدای برج میزان تا اواسط برج عقرب به مکاتب ابتدائی ذکور و نسوان مرکز به نمایش خویش ادامه داده ودر ولایت قندهار و حکومت اعلی گرشك نیز به نمایش فلمها میپردازد .

اسمای مکاتب دهاتی جدید التأسیس:

شماره	اسم مکاتب	حکومت مربوطه
۱	مکتب دهاتی بارو خیل	ده سبز
۲	« « ارغنداب مغلی	پغمان
۳	« « ناوه علم گل	قلات
٤	« « آب برده	تیرین
۵	« « کوز سرخم	«
٦	« « یك لنگه	«
۷	« قلعهٔ قلعه	«
۸	« کاریزك کلان	شین دند
۹	« مزکی خیل	خوگیانی
۱۰	« افغشینوار	شینوار

١١	مکتب ازدکمر	حضرت امام
١٢	« هیچ کلی	« «
١٣	« سر آسیاب	علاقه‌داری کلنگان
١٤	« آقبلاق	« « «
١٥	« تنی	خوست
١٦	« رباط	حکومت اعلی غزنی
١٧	« دره زنگ	بلچراغ
١٨	« خروتی	حکومت اعلی گرشك
١٩	« درویشان	« « «
٢٠	« کافر کوه	علاقه‌داری «
٢١	« پنجوه	« زمین‌داور
٢٢	« خندق	« « «
٢٣	« قاوند	« « «
٢٤	« سرکنده	« سمنگان
٢٥	« میر قاسم	« بلخ
٢٦	« کهمرد	« کهمرد
٢٧	« مرچ باذان	« راغ
٢٨	« نمازگاه کشم	حکومت کشم
٢٩	« پنجده	علاقداری جوین
٣٠	« درق	« «
٣١	« احتل چهانسور	« چهانسور
٣٢	« الله‌دادخان	« «
٣٣	« عبدالعزیز	« «
٣٤	« گده	« «
٣٥	« میل کرکی	« «

مدیریت پښتو

جهت تقویه لسان ملی پشتو و پیشبرد سویه معلمین مکاتب بمنظور اینکه بزبان ملی تحریر و تکلم نموده ومضامین را به طلاب به پښتو درس داده بتوانند درمکاتب مرکز وولایات کورسهای پښتودانی میباشد - چون تعداد مکاتب رو به افزونی است وبهمان تناسب تعداد معلمین اضافه شده میرود شعبهٔ پښتوی ریاست تدریسات ابتدائی که امور تدریسی وغیره مسائل این کورس ها را بعهده داشت به نسبت حجم کارها طورلازم به امور وارسی کرده نمی توانست لذا پیشنهادی بمقام منیع صدارت عظمی تقدیم ود ر اثر آن شعبه پښتو تبدیل شد. ازابتدای جوزا به اینطرف این مدیریت به فعالیت های آتی موفق گردید :

۱) چهار نوع جدا ول برای امتحان وثبت نمرات وراپور ما هوار پښتوی معلمین مکاتب به تعداد (۰ ۵) هزارورق طبع وبه دسترس مدیریت پشتو وزارت معارف گذاشته شده وازطرف مدیریت موصوف به تمام مکاتب توزیع ودرمعرض اجرأ قرارداده شده است،

۲) ازابتدای سال ۱۳۳٤ مدیریت پښتو راجع بهسویهٔ پښتوی معلمین مکاتب امتحان سمستر بلندی را شروع ومعلمین مکاتب را قرار لیاقت بهسمسترهای مختلف شامل وازجریان درس آنها وارسی نموده .

۳) برای اینکه نزدمدیریت پشتوی وزارت معارف نمرات هرسمستر پښتومعلمین موجود باشد کتابی بنام ثبت نمرات برای هر ولایت جدا جدا ترتیب و نمرات رادرج نموده .

٤) دردوران سال ازطرف مدیر پښتو وزارتمعارف کورسهای پښتو وارسی وهمچنامدیر موصوف قرارامریه ریاست تدریسات ابتدائی بعضی امتحانات مکاتب ابتدائی اشتراك نموده است .

۵) درطی سال از طرف مدیریت های معارف و لیسه ها مکاتیبی راجع بدرس پښتو وهمچنین راپورهای ماهوار مکاتب، مسلسل بمدیریت پښتو رسیده است واز طرف مدیریت موصوف بعد از ملاحظه توضیحات لازمه داده شده.

ریاست دارالتألیف

ریاست دارالتألیف متصدی امور تألیف، ترجمه، تدوین، نشر کتب درسی، کتب معاون درس و مطالعه برای کلیه متعلمین مکاتب افغانستان وصاحبان ذوق مطالعه است، امسال ازهمه اولترطبق پروگرامهای مرتبه وجدیدهٔ مکاتب به تألیف، تدوین، تعدیل واصلاح یکتعداد زیاد کتب درسی طرف ضرورت مکاتب پرداخته به تعقیب آن جهت طبع (۶۵ جلدکتاب) معاون درس ومطالعه در رشته‌های مختلف که قبلاً ازمنابع خارجی ترجمه شده از راه سفارت کبرای افغانی مقیم تهران با مؤسسهٔ انتشارات فرانکلین داخل مذاکره ومفاهمه گردید. البته بعد از حاصل شدن موافقه بین این ریاست وآن مؤسسه کتب مذکور بغرض طبع به ایران ارسال خواهد شد. این کتب، علاقمندان و صاحبان ذوق مطالعه را در قسمت ازدیاد معلومات وتنویر افکار شان از نگاه ارائهٔ مطالب علمی ـ اخلاقی تعلیمی ـ تربیتی، تهذیب، صحی و غیره کمك خوبی مینماید، همچنین دو رسالهٔ بسیار مهم و مرغوبی بنام تربیه و رسانیدن معلم در راه تفاهم بین المللی و تعلیم اکابر که از جملهٔ نشرات یونسکو است وسال گذشته به ترجمه رسیده بود، همین امسال پس ازطی مراتب اصول تألیف وترجمه گردیده وبالاخره بمصرف یونسکو جهت طبع به ایران ارسال گردید.

ریاست دارالتالیف که در قطار سایر فعالیت‌های عرفانی وپخش علم و دانش از راه نشرات خویش بتوسط مجلهٔ عرفان، سعی بلیغ بعمل آورده است، در قسمت ارائهٔ معلومات تازه ومفید وتنویر افکار مردم نسبت به

ذواتیکه درسال ۳۴ بسلسلهٔ ترفیعات سنوی ترفیع نموده اند

ع، ص شاغلی پاینده محمد
رئیس اداری صدارت عظمی
به رتبه اول

ع، ص شاغلی عبدالرحیم
معین وزارت داخله به
رتبه دوم

ع، ص شاغلی دادمحمد آمر
تربیهٔ حیوانات و بیطاری
وزارت زراعت به رتبه دوم

همه ساله، در ین سال بتوسط مدیریت تألیف و ترجمه، مجله عرفان وکتابخانه، بقرار ذیل مصدرخدمت شده است:

مدیریت تألیف وترجمه:

اساساً وظیفهٔ اصلی مدیریت تألیف و ترجمهٔ ریاست دارالتالیف وزارت معارف را تهیه، تألیف، تدوین ـ طبع و نشر کتب درسی، کتب معاون درس وکتب مطالعه به هر دو زبان پښتو وفارسی برای کلیه مکاتب افغانستان تشکیل میدهد، اما این اداره علاوه براجرای وظیفهٔ بالامصدر خدمات دیگری نیز گردیده که اینك رؤس کلیه اجراآت وفعالیتهای امسالهٔ این مدیریت ذیلاً تصریح میگردد:

اول کتب درسی: ـ در قسمت تألیف، طبع و نشر کتب درسی طبق مفردات مرتبهٔ وزارت معارف،شقوق آتی را باید در نظر داشت:

الف ـ کتب دوره ابتدائی.

ب ـ کتب دوره متوسطه.

ج ـ کتب دوره ثانوی.

د ـ کتب مکاتب مسلکی.

دوم ـ کتب معاون درس ومطالعه.

سوم ـ تصحیح وتعدیل کتب ومقالات، دیدن پروف ها، تهیهٔ اشکال لوایح درسها و غیره.

چهارم ـ تدویر و اجرای امور علمی، عرفانی و اداری.

اول کتب درسی:

الف ـ کتب ابتدائی: مدیریت تألیف و ترجمه در قسمت طبع کتب دورهٔ ابتدائی بمنظور اینکه رسم الخط و نوعیت چاپ کتاب در باسواد ساختن واصلاح املاء نوآموزان، اطفال وشاگردان مبتدی نقش بارزی دارد، ازدوسال است بزرگترین تصمیمی راکه قبلاً اتخاذ کرده بود وباساس آن ابتداء کتب قرائت پښتو وفارسی وبعد کلیه کتب دورهٔ ابتدائی راطبع آفسیت مینمود، امسال نیز بهمان

ترتیب کتب طرف ضرورت دورهٔ ابتدائی را بطبع سپرد ، ولی چون تقریباً کلیهٔ کتب این دوره درسال قبل بطبع سپرده شده بود ، امسال محض پس ازتکمیل بقیهٔ آن همواره ازصورت جریان امور طباعتی آنها وارسی بعمل آورده وضمناً کتاب قراءت اول فارسی رابنام الفبا ، حسب فیصلهٔ مجلس معلمین ونظریات ریاست تدریسات ابتدائی دراثر تعدیل مطالب متن آن بیشتر آسان وحیاتی ساخته بطبع سپرد .

همچنین قسمیکه درسال گذشته بتأسی از نیات وزارت معارف درراه توسعه وتدریس لسان ملی پښتو، ریاست دارالتألیف بتوسط مدیریت تألیف وترجمهٔ خوَیش تصمیم گرفته بود حسبها یجاب روش های جداگانه برای تدریس این لسان درمناطق پښتو وفارسی زبان، کتب جداگانه تهیه وبه دسترس نو آموزان بگذارد . ازآنجمله برای کتب پښتو مناطق فارسی زبان مملکت اساس تألیف کتب مذکور را ازصنف ٤ تا ١٢ بقرارسلسلهٔ ما یکل ویست گذاشته بود . امسال ازجملهٔ سه جلد ابتدائی آن کتاب اول آن تکمیل وبطبع سپرده شد ، همچنین فارسی دوم برای صنف پنجم مکاتب پښتو زبان تألیف و جهت طبع بمطبعه ارسال گردید .

چون هدف اصلی ازتعلیم وتربیه درافغانستان بلند بردن سطح زندگی وانکشاف حس مسؤلیت اخلاقی واجتماعی است وبدون سواد وبدست آوردن علم ودانش نمیتوان به این هدف رسید ، ازین رو هما نطوریکه وزارت معارف ازهمه اولتر خود را مسؤل مجادله با بیسوادی میداند ویك تعداد کورسهای کهن سالان را برای مرد وزن کلان سال کشور دربسیاری ازنقاط مملکت افتتاح کرده است واینگونه کورسها کتب جداگانه را باروش مخصوص ایجاب میکند، مدیریت تألیف وترجمه نیز درین قسمت بجای خود بذل مساعی وخدمت گزاری کرده امسال مؤفق شد کتاب قراءت دوم پښتوی کلان سالان را بطبع بسپارد و نظر به احساس ضرورت به قراءت دوم دهاتی پښتو وفارسی را جهت طبع مجدد

به مطبعه گسیل دارد . همچنین بنا بر کمبود دینیات پنجم فارسی ، جغرافیهٔ پنجم فارسی ومعلومات طبیعی فارسی درمکاتب امسال کتب مذکور بعد از تجدید نظرو اصلاح اغلاط طباعتی وعبارات بطبع ثانی سپرده شد .

ب- کتب دوره متوسطه :

۱ - تألیف و بطبع سپردن کتاب قراءت پښتوی صنف ۹ که باین ترتیب سلسلهٔ کتب قراءت دورهٔ متوسطه تکمیل گردید .

۲ - تألیف کتاب تاریخ صنف ۹ که البته پس ازطی مراتب اصولی تألیف و ترجمه به پښتو ترجمه وجهت طبع بمطبعه ارسال خواهد شد .

۳ - تعدیل علم اقتصاد برای صنف ۹ و بطبع آن سلسله کتب معلومات طبیعی حیاتی واقتصادی این دوره را بهزبان فارسی وپښتو تکمیل نمود .

٤ - کتب حساب برای صنوف ۷ و ۸ مطابق پروگرام جدید تألیف شد که البته بعد ازطی مراتب اصولی ، تألیف و ترجمه ، به پښتو ترجمه وسپس بطبع سپرده میشود .

٥ - تکمیل کار کتاب جغرافیه و تاریخ صنف ۷ و ترجمهٔ آن به پښتو و بطبع سپردن آن .

٦ - طبع مجدد کتب این دوره بعداز تصحیح و تعدیل .

۷- اقدام به تألیف کتب عربی صنف ۷ - ۸ - ۹ طبق مفردات پروگرام .

۸- ترتیب و بطبع سپردن یکتعداد کتب رسم وکاردستی - بافت - دوخت ودیزاین کاری برای شاگردان صنف ۷ - ۸ - ۹ مکاتب ذکور واناث .

۹ - اقدام تألیف کتب کیمیا و بیالوژی این دوره مطابق پروگرام جدید .

ج- کتب دوره ثانوی :- اجراآت مدیریت تألیف و ترجمه رادرسال جاری درقسمت تألیف ، تدوین طبع و نشر کتب دورهٔ ثانوی (صنف ۱۰ تا ۱۲) قرار زیر میتوان خلاصه کرد :

۱- بطبع سپردن کتاب تاریخ صنف ۱۲ که مراتب تألیف و ترجمهٔ آن درسال گذشته طی شده بود .

۲- اقدام به تألیف کتب بیولوژی و کمیا این دوره مطابق مفردات پروگرام جدید ومفاهمه با معلمین این دو مضمون جهت تألیف آن .

۳- بطبع سپردن سلسله کتب دینیات وعقاید برای این دوره.

۴- بطبع سپردن هندسهٔ صنف ۱۱.

۵- ارسال نمودن جغرافیهٔ اقتصادی صنف ۱۲ بمطبعه جهت طبع .

۶- تألیف کتاب جغرافیه برای صنف ۱۰

۷- اخذ هدایت وترتیبات برای ترجمهٔ کتب درس این دوره به پښتو که درسابق بنا بر کمی تعداد متعلمین پښتو زبان به پښتو ترجمه نمی شد.

د- کتب مکاتب مسلکی:

۱- طبع تعلیماتنامهٔ زراعتی وترجمهٔ آن به پښتو.

علاوه بران چون اکثر مضامین اینگونه مکاتب مطابق مقررات پروگرام دورهٔ متوسطه ثانوی تدریس میشود درین قسمت میتوان از اجراآت مدیریت تألیف وترجمه درقسمت دورهٔ متوسطه استفاده کرد.

دوم کتب معاون درس:- همانطوریکه وزارت معارف برای رسیدن به هدف‌های تعلیمی وتربیتی متوجه است ازهمه اولتر معلمین صحیح ولایق داشته باشیم ودرایشان شعور اجتماعی راطوری انکشاف دهیم تا ایشان بدانند که تربیه دراصلاح وبهبود وضع اجتماعی واقتصادی مملکت تاچه اندازه کمك میکند ،مدیریت تألیف وترجمه نیزبتأسی این نظریات همیشه در نظر دارد طبق آمال مقامات عالی یکعده کتب مفیدوجدید راازالسنه دیگر بفارسی وپښتوترجمه وپس ازطبع بدسترس صاحبان ذوق ومطالعه معلمین ومتعلمین قراربدهد . چنانچه بهمین اساس، امسال کتاب تعلیم اکابرتربیه ورسانیدن معلم در راه تفاهم بین المللی نشرات یونسکو بفارسی ترجمه و بمصرف یونسکو جهت طبع بایران فرستاده شد.

بهمین ترتیب راجع بهطبع تقریباً ۶۵ جلد کتاب معاون درس ومطالعه که قبلاً ازمنابع خارجی ترجمه شده بهسفارت کبرای افغانی مقیم تهران

باموسسه انتشارات فرانکلین مذاکره ومفاهمه بعمل آمده وعنقریب پس ازختم مذاکرات وبموافقه رسیدن جانبین کتب مذکور بطبع سپرده خواهد شد این کتب رامد بریت تألیف وترجمه ازجهتی درایران میخواهد بطبع برساند که مطابع داخل بنابر تراکم کار نمیتوانند طبع نمایند.

سوم- تصحیح ومشاهدات ، دیدن پروفها وغیره :

۱- تمام کتبیکه درظرف این سال برای طبع اول دوم ،سوم فرستاده شده تصحیح وتجدید نظرگردیده درصورت لزوم اشکال ونقشه‌های متعلقهٔ آنها تهیه وترتیب گردیده است .

۲-دیدن پروف کلیه کتب پښتووفارسی که امسال تحت طبع گرفته شده اند.

۳- پاکنویس وتبییض کتبیکه یا تازه تألیف شده ویا جهت طبع ارسال میشده .

٤- دیدن وانتخاب بعضی ازکتبیکه به دارالتألیف برای ترجمه میرسید .

٥ ـ خطاطی بعضی از کتب دورهٔ ابتدائی به خط نسخ و نستعلیق .

چهارم ـ تدویرو اجرای امور علمی ، عرفانی واداری :-

۱ ـ تهیهٔ راپور ها وگزارشهای علمی وزارت معارف، تطبیق آن باامور عرفانی دنیا .

۲ ـ جوابات برخی از نظریات علمی وعرفانی .

۳ ـ اجرای مسایل اداری مربوطه ـ طبع و نشر کتب درس ومعاون درس ومطالعه و انتشار تعلیماتنامهٔ زراعتی . پروگرامهای تدریسات ابتدائی وثانوی ومسلکی که پس از ترجمه به پښتو و انگلیسی به طبع آن ذریعهٔ کستتنر وگستوپرنت شعبهٔ نشریات این مدیریت صورت گرفته است.

٤ ـ سهیم شدن در امتحانات عمومی مکاتب مرکزوولایات، فاکولته ها ـ وساختن سؤالات تحریری ، مجالس علمی واداری وزارت .

٥ ـ تدویر واجرای امور اداری از قبیل وارده وصادره .

٦ ـ جواب مکاتیب وارده .

۷ ـ اجرای استعلامیه‌های داخل وزارت معارف ودیگر وزارتخانها .

۸ ـ جواب تفتیش های ماهانهٔ مدیریت اوراق در بارهٔ اجرای مکاتیبیکه از انجا باین مدیریت رسیده است .

۹ ـ اجرای جریانات اداری وعلمی کتب ونقشه هارسم ها و سنجش صفحات مقننهٔ کتب وغیره .

۱۰ ـ وارسی از جریان کار تکمیل قاموس لغات فارسی که تهیه آن در سال گذشته آغاز یافته بود .

۱۱ـ تهیه وتدوین وترتیب راپوراجراآت وزارت معارف برای نشر .

ریاست تفتیش

درسال ۱۳۳٤ ازطرف مفتشین مرکزوزارت معارف، حسب صواب دید مقام وزارت ویامدیریت های معارف ومکاتب مربوطهٔ آن، قرارآتی تفتیش ومعاینهٔ شده است که نتایج تفتیش بعد ازفیصلهٔ کمیسیون از ملاحظهٔ مقام وزارت بمراجع آن هدایت داده میشود :

۱ـ تفتیش مدیریت معارف فراه توسط شاغلی محمد اکرم و شاغلی محمد موسی مفتشین مرکز صورت گرفته ودر نتیجه مکاتب ذیل راطرف بررسی قرار داده اند :

(مکتب اچین ـ مکتب چاه آب ـ مکتب مساو ـ نو بهار ـ دارآباد ـ بالابلوك انار دره ـ جوین ـ تویسك، چخا نسور، مکتب دهاتی نادعلی ـ نهر شاهی مکتب متوسطه مرکز فراه ـ که اوراق مربوطه به کمیسیون وزارت، تدقیق وفیصله بعمل آمد که بعد ازقبول ومنظوری مقام وزارت یك تعداد معلمین ومامورین آنولاطرف مکافات ومجازات قرارگرفته و به منسوبین معارف آنجا هدایت مقتضیه داده شد)

۲ـ شاغلی امیرمحمد مفتش مرکز وزارت، امورعرفانی مدیریت معارف پروان را ذیلاً معاینه وتفتیش کرده اند :

(مکتب جبل السراج ـ گل بهار ـ رخهٔ پنجشیر ـ محمود عراقی ـ خارج دره

نجراب- بامیان وقرباغ به صورت تفتیش ومکاتب نجراب -بازارك پنجشیر چهاردهی غوربند سیاگرد - اشترگرام، مکاتب دهاتی اناپی وشنبل معاینه وهم ازصورت جریانات امورمدیریت معارف آنجادیدن کرده اند واوراق مربوطه بالنوبه درکمیسیون رویت داده شده ، نتایج بـه مدیریت معارف پروان ابلاغ شد) .

۳- به تفتیش مدیریت معارف کابل ومکاتب مربوطه آن (مکتب تنگی سیدان - چهلستون -سرای خواجه،استالف - ده یحیی - مکتب مرکز یغمان و خود مدیریت معارف کابل بناغلی عبدالاحدمفتش مرکز مؤظف شده بود)

٤- بناغلو قاری غلام محمد ومحمدایوب مفتشین مرکز جهت معاینهٔ امور عرفانی مدیریت معارف هرات گماشته شده بودند تادرامورتعلیمی واداری مکاتب آن سامان اصلاحات بعمل آورند، اینك مکاتبیراکه طرف بررسی قرار داده اندآنها متذکر میشویم :

بازدید امـور درسی لیسه جامـی و لیسه سلطان مکـاتب انجیل کاشقی - هاتفی- اوبه - شیروان،کهدستان- ابوالولید- زیارتجاه- قلعه نو کوات - مکتب مرکز غوریان -برنا آباد - شکیبان زنده جان - بصورت تفتیش ومکاتب روضه باغ - تیاوشان - داوشان بصورت معاینه ومکتب پشتون زرغون بصورت لایحوی دیده شده وهکذا ازمکتب مهری هروی وکودکستان نیز دیدن کرده اند .

٥- توسط محمدموسی مفتش مرکز- مدیریت معارف لوگر قرارآتی معاینه و تفتیش شده است :

مکتب برکی راجان - سید آباد وردك مکتب تنگی وردك-محمدآغه مکتب زرغون شهر -- مکتب کتب حبل بصورت تفتیش ومکاتب برکی برك -- کلنگار -- تکیه وردك -- مکتب چرخ وزرنی بصورت معاینه ومدیریت معارف نیز تفتیش گردیده است .

٦ ـ امور عرفانی مدیریت معارف غزنی توسط شاغلی محمد اکرم واز مدیریت معارف میمنه توسط شاغلومحمد اکبر مفتش و نعمت الله معروف عضو تدریسات ابتدائی تفتیش گردیده .

٧ـ مسألهٔ حریق کتابخانه معارف که تقریباً مدت (٦) سال دوام داشت اخیراً خاتمه یافته به مامورین مسؤل آن جزای لازمه داده شد .

٨ـ به تعداد کافی به عموم مدیریت‌های معارف ومربوطات متحدالمال از لوایح تفتیش تدریسات ابتدائی مفتشین ولایات ومرکز فرستاده شد تاعندالموقع طبق توضیحات مواد لوایح مزبور درامور تعلیمی وتدریسی ازان کار بگیرند .

٩ـ راپورهای تفتیش اداری وتدریسی مکاتب هرات به کمیسیون تحقیق رویت داده شده ونظریات کمیسیون به مدیریت معارف آنجا ابلاغ شده است.

١٠ـ باوجودیکه یکدسته از مظنونین حریق فابریکهٔ نجاری بری الذمه شده اند اما بالای دستهٔ دیگر آن حبس میعاد شان بپایهٔ اکمال رسیده مسأله تاکنون متداول است .

١١ـ قضیهٔ حریق دارالمعلمین که ازطرف محکمهٔ ابتدائیه کسب قطعیت نموده بود، به نسبت عدم تقدیم نمودن صورت اعتراض مظنونین حریق ، به محکمهٔ مرافعه در وقت معین، حق مرافعه خواهی شان سلب وپول خسارهٔ وارده بالای شان حواله گردید .

طبق معمول همه ساله، امور اعاشه واباتهٔ مکاتب رحمن بابا ـ تخنیک ثانوی، لیسهٔ زراعت ـ ابن سینا ـ خوشحال خان ـ میخانیکی ـ دارالمعلمین اصول تحریر معاینه وتفتیش شد .

١٣ـ اوراق تفتیش ونتیجهٔ تفتیش صدارت عظمی که به سلسلهٔ وزارت داخله مواصلت نمود، نسبت چند باب مکاتب مربوطه معارف مشرقی تذکری داده بودند، به مدیریت معارف مشرقی ومراجع دیگر هدایات واوامر لازمه داده شد .

۱۴- اوراق تفتیش مکاتب جنوبی که متعلق معارف قطغن درسال گذشته توسط بناغلی محمد موسی مفتش، تفتیش شده بود درکمیسیون طرف غور ومداقه قرار گرفت. نظریات کمیسیون به معارف قطغن ومراجع مربوطه اشعار شد.

۱۵- درمورد کشیدن (۲۵۰) جلد کتابچهٔ مخصوص معارف ازمکاتب شهر حسب تصویب مجلس وزارت قیمت کتابچه‌های مذکور بالای اشخاص مظنون وسارقین جبران وهم درراديو برادکاست گردید تا ازممنوع بودن فروش کتابچه‌های مذکور مسبوق باشند.

۱۶- دراثر شکایات اهالی خاص کنر، بناغلی محمد اکبر مفتش به خاص کنر مشرقی اعزام وتحقیقات لازمه بعمل آورد.

۱۷- اوراق موجودی تحویلخانه‌های معارف که در هذاسنه ازطرف مفتشین صورت گرفته، غرض اجراآت به لوازم معارف گسیل شد.

۱۸- درمورد تلف شدن مقدار چوب از لیسهٔ حبیبیه بالنسبه اشخاص مظنون فیصلهٔ محکمهٔ ابتدائیه توصل ورزید که جهت تطبیق به مراجع مزبور اطلاع شده مسأله اکنون تحت دوران است.

۱۹- در هذاسنه رئیس تفتیش ومعاون ریاست به مدیریت معارف پروان عازم وامور مدیریت معارف آنصوب را از نزدیك دیدن فرمودند ونتایج شان به مقام وزارت تقدیم شده است.

۲۰- درحین اخذ امتحان سه ماهه، شش ماهه وسالانهٔ مکاتب، مفتشین بحیث نگران ویاممیز اشتراك ویا بصورت قیدی معاینه وکنترول کرده اند.

۲۱- به ملحوظ اینکه درخارج مکتب نیز از اوضاع وحرکات طلاب معارف جلوگیری بعمل آید، کارت های دخول سینماها وصحنه‌ها اسمی آمرین مطالبه شده، تا وظیفهٔ اوضاع طلاب مربوطه را مراقبت نمایند.

۲۵- یك قسمت اوراق تفتیش سال ۳۳ معارف میمنه به وکیل اثبات جرم تفویض شد تادرمحکمهٔ مرافعه مامورین علیه اشخاص مظنون اقامهٔ دعوی کرده باشد.

۲۶ـ به عموم مکاتب و لیسه‌های مرکز متحد المال کشیده شد تا حتی‌ـ المقدور با موسسه سره میاشت افغانی از راه تعاون و تساند پیش آمده وچند تن ازمعلمین جهت جمع نمودن اعانه بمعیت طلاب شان گماشته شوند.

۲۷ـ جریانات امتحان وصورت تدریس معلمین لیسه ملالی وزرغونه از طرف رئیس تفتیش کنترول ومعاینه گردیده وراپور مشاهدات آن به مقام وزارت تقدیم شده است.

وهمینقسم یك قسمت امور اداری راجع بمسایل مربوط به تفتیش، مجازات مکافات مامورین ومطالعه در اطراف راپورهای واصله، مسایل تحقیقاتی اخراج طلاب ازمکاتب وغیره، توسط هدایات مکتوبی اجرا شده.

شعبه‌اول ریاست تفتیش:

۱ـ طبق معمول همه ساله درموضوع تأجیل ومعطلی پشك طلاب عموم مکاتب مرکز اقدام لازمه بعمل آمده است متعلمین که توسط این شعبه ازمکلفیت عسکری تأجیل گرفته اند ازاین قرار است.

دار المعلمین ها	(۷۰)	نفر
مکتب متوسطه ابن سینا	(۴۰)	»
مدرسه علوم شرعیه	(۲۰)	»
لیسه زراعت	(۱۵)	»
مکتب تخنیك ثانوی	(۲۰)	»
دار العلوم عربیه	(۳۰)	»
لیسه حبیبیه	(۲۲)	»
استقلال	(۲۰)	»
لیسه نجات	(۳۵)	»
غازی	(۲)	»
تجارت	(۳۰)	»
نوی کابل	(۲)	»

مکتب اصول تحریر	(۵)	نفر
مکتب میخانیکی	(۱۰)	»
» صنایع	(۵)	»
مربوطهٔ مکاتب شهر	(۲)	»

ب - (۳) نفر محصلینیکه جهت فراگرفتن تحصیل بخارج اعزام شده اند، موضوع جلب پشك آنها الی زمان ورود به وطن مهلت گرفته شده است .

ج - (۱۵) نفر متعلمین مجلوب مکاتب مرکز که به اثر کلان سالی و ناکامی وغیره از مکتب خارج شدانه به سلسلهٔ این شعبه به خدمت عسکری سوق داده شده اند .

۲ - بطور عموم امور تبدیلی و نقل مکانی متعلمین ومتعلمات مکاتب مرکز به معارف ولایات واز ولایات به مرکز از این شعبه صورت گرفته است .

الف - از شروع سال تا حال امر تبدیلی (۳۷۰) نفر متعلم و متعلمه به مکاتب مرکز و به معارف ولایات صادر شده .

ب - هکذا قرار اطلاع مدیریت های معارف ولایات وعرایض جداگانهٔ اولیای شاگردان، امر ادخال (۲۸۱) نفر متعلم ومتعلمه به مکاتب ذکور واناث مرکز به سلسله این شعبه داده شده است .

ج - (۱۹) نفر متعلمات لیسه های (ملالی — زرغونه) به مکاتب ابتدائیه نسوان مرکز که در ولایات نقل مکان نموده اند در آنجا نسبت عدم مکتب نسوان پذیرفته نشده اند ، امر اخراج ایشان به مکتب مربوطه داده شده است.

۳ - اشخاص داو طلب کورس ضابطان احتیاط طبق سالهای گذشته از ین شعبه معرفی واعزام شده اند و کارت سوانح آنها نیز بعد از طی مراتب اصولی بکورس احتیاط وزارت دفاع ملی تفویض شده است .

(الف) از ابتدای سال تا کنون برای شمول کورس احتیاط، متعلمین صنف (۱۲) مکاتب مرکز وولایات حسب ذیل معرفی واعزام شدانه :

۱- لیسه حبیبیه	بتعداد	(۲)	نفـــر
۲- « استقلال	«	(۲)	«
۳- « غازی	«	(۱)	«
٤- « نجات	«	(۲)	«
٥- « میرویس بابا قندهار	«	(۱)	«
٦- « تخنیك ثانوی	«	(٦)	«
۷- « زراعت	«	(۱۱)	«
۸- « ابن سینا	«	(۳)	«
۹- « تجارت	«	(۱۸)	«

ب ـ علاوه بران امسال شعبه اول تفتیش جهت استناد دفتر بتعداد (٤٦) قطعه سواد کارت سوانح مشمولین کورس احتیاط. با یك قطعه فوتوی شان اخذ و بعد از امضای آمرین مافوق مرتباً بدسترس خویش گذاشته است.

(۱۸) نفر متعلم بی بضاعت لیسه های مرکز توسط این شعبه بمدیریت موسسه خیریه بانك ملی معرفی شده اند تا برای شان یك مشت پول معاونت نمایند.

شعبه دوم ریاست تفتیش :

این شعبه وظایف ذیل را ایفا نموده است :

۱ ـ شمول فارغ التحصیلان ولایات برای مکاتب ایلیه.

۲ ـ تبدیل طلاب از یك مکتب بمکتب دیگر.

۳ ـ صدور امر انفکاك طلاب مکاتب ولایات بمراجع مربوطه.

٤ ـ صدور امر انفکاك فارغ التحصیلان مکاتب ابتدائی ـ ثانوی ـ مسلکی مرکز.

٥ ـ شمول ومعرفی طلاب به «ح ، بن» .

۷ ـ اعطای جواز نامهٔ کار به طلابیکه از مکتب خارج میشوند ـ

مدیریت عمومی موزه وحفریات

۱- سال گذشته در بارهٔ حفریات موضوع سرخ کوتل (چشمهٔ شیر) وآثاریکه دراثر حفریات بدست آمده باشرح چگونگی موضع مذکور چند سطری بغرض مطالعهٔ قارئین گرامی سالنامه ۳۴ تقدیم نموده بودیم امسال هم هیأت باستان شناسی فرانسوی به همکاری اعضای مدیریت - موزهٔ کابل به عملیات حفاری دورهٔ (پنجم) به تپه مذکوردوام داده و بعضی آثار دورهٔ کوشانی ها که در اثر حفریات از قبیل مسکوکات وغیره بدست آمده بموزهٔ کابل نقل وتحت تدقیق ومطالعات علمی هیأت باستان- شناسی ومؤرخین میباشدکه البته پس ازیك سلسله تحقیقات وختم حفریات نقطهٔ مذکورکه انشاءالله تعالی دراثر حفریات سال ۳۵ ختم خواهدشدشرح مفصل وچگونگی آثاریکه بدست آید بافوتو های آن بمعرض اشاعه گذاشته خواهدشد.

۲- همچنان حفریات دورهٔ (ششم) فصل بهاری وخزانی دورهٔ قبل التاریخ افغانستان درتپه (منديگک) حکومت خاکریز ولایت قندهار توسط هیأت حفریات فرانسوی به همدستی کارکنان موزهٔ کابل وکشف بعضی آثار قبل التاریخ وآثار کشف شدهٔ موضع مذکور تماماً دورهٔ مفرغ تا ظهور آهن وا نمودمیدارد که بتاریخ (۲۰۰۰) سال ق.م افغانستان روشنی میاندازد وآثار مذکور تحت مطالعات علمی میباشد.

۳- ورود یکنفر نمایندهٔ یونسکو (مستر بیوار) بغرض مطالعه وباز- دید وعکاسی وفوتوگرافی آثار موجودهٔ موزهٔ کابل وآبدات تاریخی افغانستان بغرض نشر آثارتاریخی که ازطرف مؤسسهٔ مذکور بعمل خواهد آمدو تماماً آثار موجودهٔ موزهٔ کابل وآبدات تاریخی مملکت از قبیل بامیان‌موضع حفریات (بگرام-سرکوتل - بلخ‌وغیره) به‌مومی‌الیه ازطرف کارکنان موزه معرفی وخاطرنشان شده.

٤- ورود یکنفر مستشرق فرانسوی موسیو (بوکوی) جهت ملاحظه ومطالعه آثار کتبی موزهٔ کابل در باره آثار وشخصیت (خواجه عبدالله انصاری ع) و ایراد پارهٔ کنفرانس ها ازطرف مذکور و فضلای محترم کابل در بارهٔ آن شخصیت نامور .

٥- ورود داکتر فاکولته‌های مرکز (فاکولتهٔ حقوق - ادبیات - ساینس- طب - حربی پوهنځی) لیسه استقلال - غازی، نجات- دارالعلوم شرعیه وغیره بغرض تطبیق تاریخی آنها بموزهٔ کابل.

٦- عزل و نصب بعضی از اعضا و مامورین بمدیریت موزه بداخل رتب سیزده گانه .

٧- ترفیع وتقاعد بعض مامورین موزه به اثر ترفیعات سنویه سال جاری بواسطهٔ سجل نیك به رتبه بلند تر، داخل رتبه‌های سیزده گانه .

٨- ترتیب وتنظیم صورت دفترداری مدیریت موزه به سیستم جدید (ترکی) .

٩- تشکیل ماموریت قدمهٔ محاسب درموزه به اثر روی کار آمدن دفترداری مادهٔ ٨

١٠- وارسی ازامور اداری ازقبیل فیصلهٔ حسابات معتمدین وغیرهٔ موزه وتحصیل بعضی قلمات باقی نقدی وجنسی موزه .

١١- ترمیم واصلاحات عمرانی عمارات موزیم .

١٢- ارسال یك تعداد مسکوکات وبعضی ظروف فلزی دورهٔ اسلامی بموزهٔ کابل که تحت تدقیق میباشد از ولایت قطغن وحکومت اعلی میمنه که آثار مذکور به روشن ساختن دورهٔ تاریخ اسلامی مناطق مذکور می افزاید .

١٣ - اعطای جوابات به سؤالات تاریخی وباستان شناسی موسسهٔ (یوان) وموسسات باستانشناسی هند وغیرهٔ دول خارجی .

۱٤ ـ پذیرایی بعضی رجال برجسته پشتونستان وسپور تمیمهای هندی وروز نامه نگداران خارجی وسفرای کبار دول اسلامی وغیره شخصیت های بزرگ شرق از قبیل صدراعظم اتحاد جماهیر شوروی بغرض باز دید آثارموزه کابل معرفی ودادن تشریحات مفصلی درمقابل هرغرفه وآثار موزه بمقابل سؤالات ومشاهده اشخاص مذکور از طرف اعضای موزه.

حفریات :

الف ـ در سرخ کوتل :

قرار راپور هائیکه در سابق داده وبه همه خاطر نشان کرده بودیم در سرخ کوتل که قریب چشمهٔ شیر واقع بوده واز شهر پل خمری بهراهٔ عمومی مزارشریف پانزده کیلو مترمسافه دارد باستان شناسان فرانسوی به همکاری اعضای موزه واعضای حفریات مدیریت عمومی موزه به کشف یك آتشکدهٔ بزرگ که از عصر کوشانیهای کبیر می باشد موفق شده بودند شروع حفریات در سال ۱۳۳۱ بوده وعملیات حفاری در آن منطقه سال های ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ را دربر گرفته، آتشکدهٔ خیلی بزرگ دروسط تپه کشف گردید .

از صورت کشفیات ، پلان و نقشهٔ این آبدهٔ تاریخی تا یك اندازه تحت اجراآت سال ۳۳ مدیریت موزه معلومات مفصل داده بودیم .

در حفریات خزان سال ۳۳ از کشف وموجودیت زینه بزرگ بطرف شرق معبد که اهمیت ومزیت، آتشکده را دو بالا ساخته بود اطلاع داده شده بود .

عملیات حفاری فصل بهار سال ۳٤ هم به اطراف و جوانب این زینه بزرگ از خود تپه تا حصه سرك عمومی نشیباً کشیده شده است .

قراریکه از راپور های سابقهٔ ما اطلاع دارید از همین حصهٔ سرك شش صد سنگ های حکاکی شدهٔ مربع شکل وکتیبه دار حین سرك سازی کشف گردیده واین خود باعث گردید عملیات حفاری درسرخ کوتل صورت

گرفته به کشفیات ممتاز ویکتاً یعنی آتشکده بزرگ موفق شویم. در کاوش های امساله خود فقط یکعدداز انسنگهای کتیبه دار رابدست آورده توانستیم. قرار عقیدهٔ رئیس حفریات فرانسوی این سنگهای کتیبه داربر فراز برج های دروازه معبد که در اخیر زینه بزرگ واقع بود قرار یافته که فعلاً ممکن تحت سرك بکلی معدوم شده باشد.

از یکطرف چون پلان حفریات به سرك رسیده ناقص ماند وازطرف دیگر هم از آن سنگ های کتیبه دار یك تعداد زیاد اگر به دسترس مابیفتد مجبوریم به ادامهٔ حفریات درسالهای آیندهٔ سرك عمومی را تحت کاوش ومطالعات حفریات قرار داده، حفریات سرخ کوتل را تکمیل وبه آخر برسانیم.

به حفریات امساله درلب سرك، دیوار بزرگ وضخیم خارجی سمت شرقی معبد هم کشف گردیده به این ترتیب دیوار های خارجی چهار اطراف معبد کاملاً ظاهر گردید.

رهنمای عملیات حفاری در تپه های سمت شمالی خارج دیوار معبد هم بعمل آمد.

ب — در تپه قبل التاریخ موندي گك :

قرار راپور های گذشتهٔ ما این هم به همه واضح ومبرهن است که از شش سال به اینطرف در حکومتی خاکریز ولایت قندهار یك تپهٔ قبل التاریخ بنام تپه موندی گك کشف گردیده تاکنون چندین مرتبه عملیات حفاری باستان شناسی فرانسوی واعضای حفریات مدیریت موزه قرار گرفته است.

امسال هم درفصل خزان کاوشهای علمی وتطبیقات حفریاتی درآن جا صورت گرفته قدیمترین مرحلهٔ آبادی وعمرانات قبل التاریخ وتپه های کوچك که بطرف شمال غربی تپهٔ بزرگ واقع بودند کشف گردید.

مطالعات حفریاتی وهم تجزیهٔ زغال این تپهٔ قبل التاریخ درلابراتوار

نیو یارك واضح ساخت که این آ بادی وعمرانات تپهٔ مندی گك تقریباً تا حدود سه هزار سال قبل از میلاد میرسد . مطالعات تیکری واشیاء سفالین در تپهٔ موندی گك خیلی جالب توجه بوده دارای اهمیت خاص واز هر حیث دلچسپ میباشد .

مدیریت ارتباط خارجهٔ معارف

این اداره که قبلاً بنام مدیریت یونسکو ایفای وظیفه مینمود واز یکسال ودوماه باینطرف بنام ادارهٔ ارتباط خارجه اجرای وظیفه میکند، متصدی وظایف ذیل است:

۱- امور مربوط بمؤسسهٔ بین‌المللی یونسکو.
۲- امور مربوط به دیگر مؤسسات بین‌المللی .
۳- امور مربوط بمؤسسات دولتی وغیر دولتی .
٤- امور مربوط به سکالرشیپ وفیلوشیپ
٥- امور مربوط به قسمت عرفانی پروژه دهکده.

اول- امور مربوط به یونسکو :

طوریکه در راپور سال گذشته ذکرشد، کنفرانس عمومی این مؤسسه درشهر مانتی ویدو منعقد شد که در آن نسبت به پارهٔ معاذیر، افغانستان سهم مستقیم گرفته نتوانست ، البته در هر کنفرانس عمومی که پس از دوسال منعقد میشود تصمیماتی اتخاذ می یابد تا کنفرانس عمومی دیگر مورد اجرا وعمل قرار داده شود . طبیعی اجراآت سال ۱۳۳٤ را بیشتر فیصله‌های این کنفرانس که برای سال ۱۹۵۵ عیسوی بعمل آمده است دربر میگیرد، مهمترین فیصلهٔ این مؤسسه از نظر ما تجدید نظر در پروگرام یونسکو است .

این مؤسسه تاقبل ازین کنفرانس تنها تحت پروگرام وسیع امداد تخنیکی بممالك عضو کمك مینمود . درین کنفرانس اخیر، فیصله بعمل آمده

که علاوه به کمك فوق کمك های دیگر درساحه های تعلیم وتربیت، علوم طبیعی
علوم اجتماعی-فعالیت های کلتوری وغیره نظر بدرخواست ممالك عضو
که یونسکو از نقطهٔ نظر مالی از عهدهٔ آن برآمده بتوانند، صورت بگیرد
این کمك ضرور نیست که تنها از لحاظ انکشاف اقتصادی ممالك، عملی
گردد. دراثر این فیصله در آغاز سال ۳٤ این مدیریت بموافقه مقام
وزارت یکتعداد درخواست ها در ساحه های تعلیم وتربیت- علوم طبیعی -
علوم اجتماعی- فعالیت های کلتوری- اطلاعات عامه به این مؤسسه تقدیم
نمود. امید میرود که درسال ٥٦ عیسوی یك تعداد این درخواستها عملی شود
ضمناً از یونسکو درخواست گردید که برای لابراتوار های فاکولتهٔ ساینس
سامان و لوازم بدهد که بوسیلهٔ آن بیست نفر محصل کار عملی نموده بتوانند
پس از چندین مکاتبه معلوم شده است که یونسکو درسال ٥٦ درین قسمت
کمك خواهد کرد واین کمك در حدود (۱۰۲۰۰۰) دالر خواهد بود
از یونسکو نیز کمك دیگری دربارهٔ تأسیس یك مکتب میخانیکی درقسمت
شمال افغانستان که بیشتر صنعتی است درخواست گردید. این کمك را
یونسکو درسالهای ٥٦ و٥٧ موکول نمود.

دراثر این درخواست یونسکو سه نفر متخصص ومعادل (٥٠٠٠٠) دالر
سامان برای این مکتب خواهد داد. علاوةً از یونسکو خواهش گردید
تا البم رنگه آثار وآبدات تاریخی افغانستان را تهیه نماید. قبلاً نیز
یونسکو برای بعضی ممالك درین قسمت کمك نموده است. دراثر درخواست
ما یونسکو یکنفر را فرستاد تا از موزیم کابل وآبدات تاریخی با میان
دیدن کند. قرار است که درسال ۵۸ یونسکو درین قسمت نیز کمك نماید
تحت پروگرام امداد تخنیکی پنج نفر متخصص درشعب ذیل تازه فرستاده
شدند تا قرارداد ایشان برای یکسال، تجدید گردد.

متخصص تربیهٔ معلمین - متخصص کارهای دستی - متخصص تدبیر منزل
دوخت وبافت - رئیس هیأت بحیث مشاور عمومی معارف ومتخصص تعلیمات
اساسی- یك تعداد سامان نیز داده شده است.

مدیر عمومی یونسکو در افغانستان :

خوانندگان محترم اطلاع دارند که در اوایل ماه آگست ښاغلی داکتر اوانز مدیر عمومی یونسکو بحیث مهمان رسمی دولت برای اولین مرتبه پنج روز از افغانستان دیدن نمود. بروز چهارم اقامت خویش بحضور اعلیحضرت معظم همایونی شرفیاب گردید. مدیر عمومی سازمان یونسکو با ښاغلی وزیر امور خارجه ښاغلی وزیر معارف ښاغلی رئیس مستقل مطبوعات - ښاغلی معین تدریسی معارف - ښاغلی رئیس پوهنتون واراکین وزارت معارف ملاقات نمود و از مؤسسات علمی وپروژهٔ دهکده هم دیدن نمود. ملاقات مدیر عمومی یونسکو در تشیید روابط دوستانه یونسکو و افغانستان خیلی مؤثر واقع شد.

بمکاتیب متعدد یونسکو وپرسشهای آن بکمك سایر دوایر وزارت معارف وهمکاری ریاست محترم مطبوعات، جواب داده شده است. از اجراآت مهم سازمان یونسکو موضوع تطبیق تفاهم بین المللی بحیث یك مضمون بصورت امتحانی درلیسه حبیبیه، ترجمهٔ بعضی آثار یونسکو بزبانهای فارسی وپښتو بخرج این مؤسسه و فرستادن نشریات متعدد بشمار رفته می تواند.

کمیسیون ملی یونسکوی جاپان درظرف این سال معادل (۴۰۰) دالر را برای خریداری سامان عنوانی مکتب تخنیك ثانوی و مؤسسه (۰۰۰۰۰۰۰۰) ۵۰ دالر را به لیسه حبیبیه توسط مدیریت ارتباط خارجه فرستاده اندکه به هردو مرجع فوق تشکر نامه فرستاده شده ومبالغ متذکره بمرجع ایشان تقدیم گردید.

دوم - سازمانهای بین المللی :

این مدیریت کمافی السابق راجع به مسایل سکالرشیپ و فیلوشیپ وقتاً فوقتاً با مؤسسات بین المللی کار وکارگر- هوانوردی ملکی وسازمان صحی جهان بتماس می آید. یکنفر از متخصصین هوانوردی ملکی در مکتب

تخنیك ثانوی تدریس میکند. درسال ۱۳۳٤ یکتعداد مکاتیب سازمان صحی مربوط به پوهنتون عنوانــی ښاغلی وزیر معارف مواصلت نموده که پس ازگرفتن هدایت، به پوهنتون کابل فرستاده شده است.

دفتر تعلیم و تربیهٔ بین‌المللی:

وزارت معارف درین سالهای اخیر با این دفتر در جینوا تماس حاصل نموده است. عموما این مؤسسه درتهیهٔ راپورها و نشریات را جع بمعرفی سیستم های مختلف تعلیم‌وتربیت در ممالك مختلفه مصروف است.

درسال ۳٤ به دو پرسش نامهٔ ایشان راجع به تدریس‌مضمون ریاضی در مکاتب ثانوی وابتدائی وتفتیش مکاتب درافغانستان‌جواب‌مفصل‌داده شده‌که بعداً این جوابات در نشریات ایشان ملاحظه‌گردید. در هجدهمین کنفرانس این مؤسسه که بههمکاری سازمان یونسکو درجینوا منعقد شده بودښاغلی‌داکتر‌علی‌احمد‌پوپل‌معین‌تدریسی معارف‌بحیث‌رئیس‌وښاغلی داکتر محمدانس مشاور معارف بحیث عضو شرکت نمود ند.

سوم- سازمانهای حکومتی وغیر حکومتی:

مدیریت ارتباط خارجهٔ معارف به دومؤسسهٔ حکومتی ادارهٔ همکاری بین‌المللی امریکا اکثراً وسرویس اطلاعات دولت امریکا وقتاً فوقتاً رابطه دارد.

ادارهٔ همکاری بین‌المللی امریکا ازدوسال باینطرف در عملی شدن پروژه‌های آتی بوزارت‌معارف همکاری وکمك می کند.

الف)- تعلیم وتربیه معلمین بوسیلهٔ انستیتوی پیداکوژی.

ب)- تعلیمات تخنیکی درمکتب تخنیك ثانوی.

ج)- تعلیمات زراعتی درمکتب زراعت.

درقسمت تعلیمات زراعتی درسال ۳٤ فیصله گردید که به کمك ادارهٔ همکاری بین‌المللی امریکا مضمون‌زراعت بصورت‌عملی‌ونظری درسال ۳۵ درپروگرام لیسه احمدشاه بابا داخل شود. همچنین موافقه گردید که در

سال ۱۳۳۵ یك فاکولته زراعت وانجنیری تحت اثر ریاست فاکولته سیانس کابل افتتاح شود .

مؤسسات غیرحکومتی:

مؤسسهٔ ایشیا فاندیشن طوریکه درراپورسال گذشته ذکرشده بود مرکز این مؤسسه درشهر سانفرانسسکو بوده و نمایندها درچندین مملکت آسیائی دارد. نمایندهٔ این مؤسسه دفترخویش را تقریباً یك و نیم سال قبل درکابل افتتاح نموده سال گذشته این مؤسسه وعده نموده بود که برای تقویهٔ مطبعهٔ معارف کمك نماید،متأسفانه این کمك تا حال عملی نگردید. همچنین درظرف سال ۳٤ وعده داده است که یکنفر معلم سپورت برای معارف استخدام نموده ودرساختن تعمیر (جمنازیوم) برای ریاست پوهنتون کمك نماید. نماینده این مؤسسه ضمناً وعده داده است دوعدد «که درآن» دستگاه سینما نصب خواهد شد بوزارت معارف بدهد. امیدواریم درسال ۳۵ کمك موعود عملی گردد .

قرار اطلاع نمایندهٔ این مؤسسه بریاست مستقل مطبوعات هم درقسمت موزیك وعدهٔ کمك نموده است .

چهارم- امورمربوط به سکالرشیپ وفیلو شیپ :

طوریکه خوانندگان محترم اطلاع دارند ازشروع سال ۳۳ مقامات صلاحیتدار، امور مربوط بهسکالرشیپ وفیلوشیپ رابوزارت معارف سپرده است. کاندیدهای تمام وزارتخانه‌ها ودوایر محترم توسط دو کمیتهٔ آتی انتخاب می‌شود:

۱) کمیتهٔ داخلی که مرکب ازاعضای عالی رتبهٔ وزارتخانه‌ها است

۲ ـ کمیتهٔ مرکزی که مرکب از نمایندگان وزارت خارجه ـ وزارت معارف ومؤسسهٔ سکالرشیپ دهنده وسکالرشیپ گیرنده است ، مدیرارتباط بحیث سکرتراین کمیته مؤظف بوده فارمه‌هارا توضیح وجلسات رادایرو نتیجه

انتخابات کاندیدها را بوزارتخانه‌ها ومؤسسات فیلوشیپ وسکالرشیپ دهنده اطلاع میدهد. درسال گذشته تعداد سکالرشیپها وفیلوشیپها قرار آتی بود:

سال ۱۳۳۳:

تعداد سکالرشیپ ها و فیلوشیپهای داخلی (۱٤)

تعداد سکالر شیپ وفیلو شیپ خارجی (۳۰)

لیدر شیپ (۳)

سال ۱۳۳٤:

تعداد سکالرشیپ وفیلوشیپ داخلی (٤)

تعداد سکالر شیپ وفیلو شیپ خارجی (۱۰۰)

لیدر شیپ (۱)

دراینجا باید خاطرنشان نمود که سکالر شیپ های داخلی برای فارغ التحصیلان بکلوریا سالانه بمصرف دولت داده میشود واین موضوع مربوطه بریاست پوهنتون است ضمناً برای تعداد فارغ التحصیلان بکلوریا که بخواهند بپول شخصی برای ادامهٔ تعلیمات عالی عازم خارج شوند ریاست پوهنتون به نرخ رسمی اسعار تهیه می نماید فعلا فقط به ذکر تعداد سکالر شیپ وفیلو شیپ اکتفا کردیم در اخیر سال گذشته راپور مفصل در اینباره ترتیب شده بود که بوزارت خانه ها ومؤسسات خارجی وداخلی توزیع گردید. در نظر است امسال نیز چنین راپوری تهیه شود.

پنجم - امور مربوط به قسمت عرفانی پروژهٔ دهکده:

طوریکه خوانندگان محترم اطلاع دارند در نیمهٔ سال ۱۳۳۲ پروژه‌ی باسم پروژهٔ دهکده بهمکاری ملل‌متحد وسازمانهای اختصاصی ازیك طرف، ووزارت اقتصاد ملی - معارف - صحیه - زراعت - صنایع ومعدن ازطرف دیگر شروع به فعالیت نموده است.

پالیسی این پروژه راکمیسون مرکب از یك نفر اعضای مؤسسات و

وزارتخانهای مذکور است، می سازد . نماینده وزارت اقتصاد بحیث جیومین کمیسیون بوده وتحت نظرش مدیریت عمومی دهکده قرار دارد .وزارت معارف بنوبه خود برای پروژه اشخاص مسلکی واداری تهیه ومرتب نشریات وکتب فرستاده است. در ۱۳۳٤ صنف اخیر دارالمعلمین ابتدائیه به دسته ها تقسیم گردید ، ودرین پروژه سه سه ماه عملا تطبیقات نمودند تا در آینده بتوانند برعلاوه معلمی بحیث رهبر اجتماعی (   )خدمت کنند اواسط سال ۱۳۳٤ موسسهٔ شرق قریب امریکا (   ) نیز حاضر شد دراین بست کمك نماید چون این پروژه ها رو به انکشاف وازدیاد است وزارت معارف پس از استیذان مقامات صلاحیتدار ، مدیریت جدیدی باسم مدیریت دهکده وتعلیمات اساسی تشکیل وبناغلی حاجی عبدالواحد منصوری راکه تحت پروگرام سکالرشیپ یونسکو، دولت افغانستان درانگلستان تحصیل نموده بود بحیث مدیر این شعبه مقرر نمود ، این شعبه پروگرام دارالمعلمین راکه به دهکده واقع شیوکی تطبیقات مینمایند ترتیب وراپور موقوته راجمع آوری می نماید . ضمناً مدیر این شعبه با متخصصین خارجی که در قسمت تعلیم وتربیت کار می نمایند تماس نزدیك داشته وبحیث نماینده وزارت معارف در جلسات کمیسیون دهکده شرکت خواهد کرد.این وظایفیکه در فوق ذکرشد تااواخر سال ۱۳۳٤ مربوط بمدیریت ارتباط خارجه بود که تمام سوابق ودوسیه هارا باین مدیریت سپرده است .

شش- امور متفرقهٔ این مدیریت :

۱ - ارتباط خیلی نزدیك مدیریت عمومی باادار های همکاری ملل متحد وممالك متحدهٔ امریکا .

۲ - تقریباً «   » فیصد مکاتیب وزارت خارجه وسفارتخانهها ووزارتمختاری های ممالك خارجه مقیم کابل به این مدیریت تعلق گرفته وجواب داده شده است .

۳ - تهیه وترجمه قرار داد ها : در سال ۳٤ قرار داد های تو رید سامان تعلیمی وسیانس وکلتوری وقرار داد کمک پروگرام اصلی سازمان یونسکووقرار دادترجمهٔ بعضی آثاریونسکو بزبانهای فارسی وپشتو ازطرف این‌مدیریت ترجمه وجهت اجراآت بمقامات مسؤل سپرده شده .

٤ - کمک به هیأت های علمی:درسال ۱۳۳٤ بدو هیأت علمی جاپان (مرکب از نه نفر) والمان (مرکب ازدو نفر) که برای تحقیقات وتتبعات علمی وارد افغانستان گردیده بودند،کمک ورهنمای گردید همچنین برای یکنفر عالم جاپانی وسویدنی نیز کمک بعمل آمده است.

۵ — برای هیأت کلتوری افغانستان بشاغلی داکتر علی احمد پوپل معین تدریسی بحیث رئیس وداکتر محمد انس مشاور معارف بحیث عضو که حسب دعوت حکومات آلمان وچکوسلواکیه عازم اروپا گردیده بودند راپور ها وعکسها تهیه گردید.همچنین مکاتبه معرفی هیأت افغانستان که دران بشاغلی داکتر محمد اکرم بحیث رئیس وبشاغلی گل احمد فرید بحیث عضو در کنفرانس انکشاف کتابخانه های عمومی که دردهلی‌جدید منعقد شده بود از طرف این مدیریت بعمل آمده است .

٦ — مدیریت ارتباط در سال ۳٤ نیز نشریات معارف ومربوطات را مرتب به بعضی مؤسسات علمی در اروپا وامریکا فرستاد . همچنین نشریات یونسکو به کتابخانه‌های معارف ومربوطات ارسال گردید .

۷ — در سال ۳٤درسه مسابقهٔ رسامی اطفال‌خرد سال درهند،جاپان ودنمارك شرکت نمود .

۸ -ترتیب‌مراسم دهمین سالگره‌ملل متحد‌وروز ملل متحد در مکاتب ذکورواناث بکمک ریاسات تدریسات ثانوی مسلکی وتوزیع نشریه ها بزبانهای فارسی وانگلیسی .

۹ — ترتیب چندین دعوت بافتخار مهمانان خارجی .

۱۰- برای معرفی افغانستان عموماً و معارف آن خصوصاً بدرخواست چندین نفر و مؤسسه پاسخ داده وعکسها و نشریات فرستاده شده است . ضمناً کتابی مصور راجع به معارف در ین اواخر بزبانهای انگلیسی - پښتو وفارسی بکمك دیگر شعبات تهیه وعنقریب طبع خواهد شد .

مدیریت عمومی سپورت

در سال جاری ریاست سپورت و حفظ الصحه از هم مجزا وبصورت مدیریت عمومی تشکیل گردیده ، اولین قدم تازهٔ که این مدیریت جدیدالتشکیل گذاشت،همانا انعقاد یك جلسه بزرگی بود که در آن تمام مدیران ومعاونین مکاتب، نمایندگان ریاست اولمپیك و نمایندهٔ سپورتی شاروالی وریاست پوهنتون اشتراك ورزیده بودند، برخی فیصله ـ ها بعمل آمد که ازهمه مهمتر این بود که بایدهرمؤسسهٔ سپورتی برای خود اعضأ فعال تهیه وتربیه نموده وتیمهای جداگانه ومستقلی داشته باشند.

دومین اقدام مدیریت عمومی سپورت درتشکیل یك کمیسیون انضباط دیده میشودکه پس از جلسهٔ اول، چندین جلسه ازطرف مدیران ومعاونات مکاتب منعقد گردیده ودراطراف پیشرفت سپورت بحث ومذاکرات صورت گرفت در نتیجه با یجاب یك کمیسیون انضباطی، موفق گردیدکه اعضای آن مرکب ازښاغلی - محمد عمر وردك سرطبیب معاینه خانه مرکزی وښاغلی محمود مدیر لیسه حبیبیه وښاغلی عبدالمجید مدیرداخله دارالمعلمین وښاغلی محمد ایوب معاون لیسه استقلال وښاغلی نور محمد مفتش سپورت ښاغلی محمد محسن صافی مدیرعمومی سپورت میباشد . کمیسیون مذکور درهفته یك ویا دومرتبه تشکیل جلسه داده و(۲۲) تصویب راجع به پیشرفت سپورت وفیصله-های دعاوی مکاتب ویاد عوای افراد سپورتی ومجازات متجاوزین وغیره نموده اند .

مدیریت عمومی سپورت امسال ازاوا خرجوزا شروع بکار نموده

درهفتهٔ اول سرطان، تورنمنت بهاری فتبال بصورت ناك اوت تشکیل دادکه دران شش تیم شمولیت ورزیده ودرنتیجه تیم لیسهٔ نجات قهرمان شناخته شد. این تورنمنت به مقصد انتخاب یك تیم قوی بنام تیم منتخبهٔ معارف تشکیل یافته بود که دربایان تورنمنت مذکور اسمای پیلرهای ماهر یاد داشت ودریك جلسه که تمام آمران لیسه‌های مرکز حضور داشتند از روی آن تیم معارف انتخاب وازهمان روزدرتحت نظرمتخصص ومعلم سپورت به مشق وممارثه پرداختند که درنتیجه بروزجشن استقلال که با تیم آل اندیا مسابقه نمودند ـ با وجود خردی سن با تیم مذکور که پرو فشنل ومنتخبهٔ تمام هندوستان بود مساوی گردید .

حضوروالاحضرت صدراعظم از ایشان درکمپ کلوپ عسکری دعوت نموده بناغلی وزیرمعارف برای ایشان یك یك دست دریشی بخشش کردند.

درتورنمنت بهاره فتبالیکه بصورت ناك اوت درمیدان لیسهٔ استقلال شروع یافته بودودران تیم‌های لیسهٔ نجات حبیبیه ـ استقلال غازی ـ دارالمعلمین تجارتی ـ که جمعاً شش تیم میشود اشتراك ورزیده وروزانه یك مسابقه درمیدن لیسه استقلال صورت گرفت در نتیجه تیم لیسه نجات قهرمان بهار محسوب گردید .

درعین حال تورنمنت های بهاری والیبال وباسکتبال وهند بال که در هیچ زمان بصورت لیك سیستم صورت نگرفته بود، حسب آتی شروع گردید .

۱ـ در تورنمنت بهاری والیبا لیکه درمیدان لیسه حبیبیه جرایان داشت دران تیم‌های لیسه حبیبیه استقلال ـ نجات ـ دارالمعلمین ـ تخنیك ـ زراعت ابن سینا ـ تجارتی ـ که جمعاً نه تیم میشود اشتراك ورزیده و روزانه دومسابقه در میدان لیسه حبیبیه صورت گرفت که درنتیجه تیم لیسه حبیبیه قهرمان بهاری محسوب گردید .

ب ـ درتورنمنت باسکتبال بهاری که درمیدان لیسه حبیبیه جریان داشت

ودران تیم های تخنیك، حبیبیه- استقلال - غازی- دارالمعلمین- تجارتی که جمعاً شش تیم میشود اشتراك ورزیده و روزانـه یك مسابقه در میدان باسکتبال لیسه حبیبیه صورت گرفت که در نتیجه مکتب تخنیك قهرمان بهاری محسوب گردید .

ج- درتورنمنت هندبالیکه بتاریخ ۱۳ سرطان درمیدانهای لیسه حبیبیه شروع والی ۲٦ اسد خاتمه یافت و دران تیم های لیسه غازی - حبیبیه - استقلال- نجات - دارالمعلمین- ابن‌سینا - تجارتی که جمعاً هفت تیم میشود اشتراك و روزانه یك مسابقه در میدانهای لیسه حبیبیه صورت گرفت که در نتیجه لیسه غازی قهرمان محسوب گردید .

مسابقاتیکه درایام جشن استقلال ازطرف طلاب معارف صورت گرفت قرار ذیل است :

۷ سنبله: رسم گذشت طلاب معارف ازمقابل لوژ سلطنتی ساعت ۳ بعد ازظهر صورت گرفت وتاساعت ۱۵ر٤ با گرم جوشی وکف زدنها خاتمه یافت وبعدازآن درتیمها کی‌دویدن (۸۰۰ متر) که چندین طلبه اشتراك ورزیده بودند صورت گرفت که در نتیجه بناغلی نورعلم متعلم لیسه حربی بشو نځی نمره اول وبناغلی عبدالغفار متعلم لیسه نجات نمره دوم - وبناغلی جی- کی شرماهندی نمره سوم گردید.

(۸) سنبله :

۱- سابقه والیبال بین تیم لیسه حبیبیه وتیم سفارت شوروی ازساعت ۱۵ر٤ در غازی استدیوم شروع و الی ساعت ۱۵ر٥ خاتمه یافت که در نتیجه تیم سفارت شوروی غالب گردید .

وهکذا درمسابقه فت بالیکه درغازی استدیوم ساعت ۱۵ر٥ بین تیم معارف وتیم آل اندیا بعمل آمد در نتیجه بازی با شطارت جانبین یك مقابل یك مساویانه خاتمه یافت .

(۹) سنبله :

۱- مسابقهٔ باسکتبال که ساعت ۱۰ر٤ الی ۱۵ر۵ در غازی استدیوم بین تیم فاکولتهٔ طب و تیم تخنیک عالی معارف صورت گرفت در نتیجه تیم فاکولتهٔ طب غالب گردید .

وهمچنان در آفتاب ها کی همین روز، مسابقهٔ دویدن (۱۰۰ متر) صورت گرفت، در نتیجه عبدالغفار متعلم لیسهٔ نجات حائز درجه اول و بناغلی میر احمد متعلم لیسهٔ نجات درجه دوم و بناغلی عبدالرحیم محصل فاکولته نمره سوم گردیدند .

(۱۰) سنبله :

دویدن (۵۰۰۰ متر) که عصر روز بین طلاب معارف درغازی ستدیوم صورت گرفت، در نتیجه محمد نعیم متعلم لیسهٔ نجات نمره اول- وبناغلی محمد نعیم متعلم لیسهٔ تجارتی نمره دوم وبناغلی عبدالواسع متعلم لیسهٔ غازی نمره سوم گردیدند ومتعاقباً هندبال بین تیم پوهنتون و تیم لیسهٔ غازی ساعت ۱۵ر٤ الی ۱۵ر۵ درغازی ستدیوم بعمل آمد، در نتیجه بازی مساویانه خاتمه یافت.

۱۱-سنبله:

مسابقهٔ بیس بال که ساعت ۱۵ر٤ الی ۱۵ر۵ درغازی استدیوم بین تیم امریکائی‌ها وتیم لیسهٔ حبیبیه بعمل آمد درنتیجه ۱۰ مقابل ۵ به نفع تیم امریکائی خاتمه یافت .

نتایج سپورتهای خزانی معارف که بتاریخ ۱٤ میزان بصورت ناك اوت وبصورت لیك شروع والی ۲۰ عقرب خاتمه یافت قرارذیل است :

۱- درتورنمنت خزانی والیبال که بصورت ناك اوت بتاریخ ۱٤ میزان درمیدان لیسهٔ حبیبیه شروع والی ۲۰ میزان خاتمه یافت ودران تیم‌های لیسهٔ استقلال - حبیبیه - غازی - نجات - تجارتی - دارالمعلمین - زراعت- ابن‌سینا خوشحال‌خان که‌جمعاً ۹ تیم میشود اشتراك ورزیده وروزانه یك مسابقه درمیدان لیسهٔ حبیبیه صورت گرفت درنتیجه تیم لیسهٔ استقلال قهرمان خزانی محسوب گردید .

۲ـ در تورنمنت باسکتبال خزانی که بتاریخ ۱٤ میزان درمیدان لیسهٔ حبیبیه الی ۲۰ میزان جریان داشت، ودران تیم های لیسهٔ دارالمعلمین ـ حبیبیه ـ استقلال ـ غازی ـ تخنیك که جمعاً پنج تیم میشود اشتراك ورزیده وروزانه یك مسابقه درمیدان لیسهٔ حبیبیه صورت گرفت که در نتیجه تیم لیسهٔ دارالمعلمین قهرمان خزانی محسوب گردید .

۳ـ در تورنمنت خزانی هندبال که بتاریخ ۱۶ میزان درمیدانهای لیسهٔ حبیبیه الی ۲۰ میزان جریان داشت، ودران تیم های لیسهٔ غازی ـ حبیبیه ـ استقلال ـ نجات ـ دارالمعلمین ـ تجارتی که جمعاً شش تیم میشوند اشتراك ورزیده وروزانه یك مسابقه درمیدان لیسهٔ حبیبیه صورت گرفت ، در نتیجه تیم لیسهٔ غازی قهرمان خزانی محسوب گردید .

مسابقاتیکه درهفته مخصوص سرمیاشت ازطرف مدیریت عمومی سپورت صورت گرفت قرار ذیل است :

۱ـ بتاریخ ۱٤ عقرب مسابقه فتبال که ساعت چهار عصر درمیدان لیسه استقلال بین تیم معارف و تیم پوهنتون صورت گرفت ، در نتیجه بازی مساویانه خاتمه یافت.

۲ـ بتاریخ ۱۵ عقرب ساعت ۳ بعدازظهر کشتی آزاد بین بناغلی روح الله وبناغلی محمد یعقوب صورت گرفت و بعد ازآن ساعت چهار عصر مسابقه ریسمان کشی بین دارالمعلمین ولیسه زراعت درمیدان لیسه استقلال اجرا شد که در نتیجه تیم لیسه زراعت غالب شد. وساعت چارهمین روز نمایش وزن برداری ورزش کار کلپ سپورتهای معارف درمیدان لیسه استقلال بعمل آمد ودر آخر نمایش مسابقه وزن برداری بین بناغلی حفیظ الله وبناغلی محمد سرور عملی گردید که در نتیجه بناغلی حفیظ الله بالای حریف خود غالب شد.

۳ـ روز ۱٦ عقرب مسابقه بکسنگ طلاب معارف ساعت یك بعد ازظهر در میدان لیسه استقلال نمایش داده شد که نتایج آن در جراید مرکز درج گردیده است .

مسابقات اتلتیك سپورتهای معارف که بتاریخ ۱۲ عقرب در غازی استدیوم ساعت ۹ قبل ازظهر بعمل آمد قرار ذیل است :

دویدن ٤×٤٠٠ متر :

(گروپ اول) :

۱- عبدالغفار متعلم لیسه نجات.
۲- میراحمد متعلم لیسه نجات
۳- میراحمدشاه « « تایم ۳ر ٥ خط ر ٤ ثانیه نمره اول
٤- محمد اشرف « »

دویدن ٤×٤٠٠ :

(گروپ دوم)

۱ - سلطان محمد متعلم لیسه غازی
۲ - غلام علی « »
۳ - محمد قاسم « « تایم ٤ خط ر ۹ ثانیه ر ٤ دقیقه نمره دوم
٤ - میرمحمد نصیر متعلم لیسه غازی

دویدن ٤×٤٠٠ :

(گروپ سوم)

۱ - محمد حکیم متعلم لیسه حبیبیه
۲ - هدایت الله « «
۳ - شیرمحمد « « تایم ٥ خط ر ۹ ثانیه ر ٤ دقیقه نمره سوم
٤ - نظیراحمد « «

دویدن (۱٥٠٠) متر :

۱- محمد نعیم متعلم لیسه تجارتی تایم ٤٤ ثانیه ٤ دقیقه نمره اول
۲- غلام حضرت متعلم لیسه دارالمعلمین تایم ٦ خط ٨ ٤ ثانیه ٤ دقیقه نمره دوم
۳- عبدالواسع متعلم لیسه غازی تایم ۳ خط ۲ ٥ ثانیه ٤ دقیقه نمره سوم

نتیجه انداخت دسك :

۱- سیدعبدالحق لیسه دارلمعلمین ۸۳ سانتی ۳۰ متر نمره اول

۲ـ عبدالحکیم متعلم لیسه حبیبیه (۶۰ سانتی ۲۹ متر نمره دوم
۳ـ محمد قاسم متعلم لیسه نجات (۵۰ « ۲۵ « نمره سوم
نتایج انداخت گلوله که ساعت ۲ بعد از ظهر در لیسه حبیبیه بعمل آمد قرار ذیل است:

(انداخت گلوله)

۱ـ عبدالرشید متعلم لیسهٔ حبیبیه (۱۰ متر ۲۶ سانتی نمره اول
۲ـ سید عبدالحق « دارالمعلمین (۱۰ متر نمره دوم
۳ـ عبدالحکیم « حبیبیه (۹ متر ۹۸ سانتی نمره سوم

(خیز بلند):

۱ـ شیر محمد متعلم لیسهٔ حبیبیه یك متر ۶۰ سانتی نمره اول
۲ـ محمد الیاس « « « یك متر ۵۵ سانتی نمره دوم
۳ـ عبدالوهاب « « « یك متر ۵۰ سانتی نمره سوم

(خیز دراز):

۱ـ عبدالحکیم متعلم لیسه حبیبیه (۵۱ سانتی ر ۱۱ متر نمره اول
۲ـ محمد الیاس « « « (۷۰ر ۵ متر نمره دوم
۳ـ محمد شاه « نجات (۳۰ر ۵ متر نمره سوم

(خیز قدم دار)

۱ـ عبدالغفار متعلم لیسه نجات (۵۱ سانتی ۱۱ متر نمره اول
۲ـ محمد الیاس متعلم حبیبیه (۲۱ر ۱۱ متر نمره دوم
۳ـ میر احمد شاه متعلم نجات (۸ر ۱۱ متر نمره سوم

مسابقات فاینل ۱۰۰ متر دویدن ۸۰۰ متر و فاینل دویدن ۴۰۰ متر دویدن ۱۰۰۰۰ متر که در غازی استدیوم ساعت ۳ بعد از ظهر ۱۵ عقرب آغاز یافته بود قرار ذیل است:

(فاینل دویدن ۱۰۰ متر)

۱ـ محمد اشرف متعلم لیسه نجات تایم (۱۲ ثانیه نمره اول
۲ـ میر احمد متعلم لیسه نجات تایم (۱ر ۱۲ ثانیه نمره دوم
۳ـ علی احمد متعلم غازی تایم (۲ر ۱۲ ثانیه نمره سوم

(فاینل دویدن ۸۰۰ متر)

۱ـ عبدالغفار متعلم لیسه نجات تایم (۹خط ر ۲۲ثانیه ر ۲دقیقه نمره اول
۲ـ غلام حضرت متعلم لیسه دارالمعلمین تایم (۱ر ۳ر ۲۳ ثانیه ر ۲د قیقه نمره دوم
۳ـ محمد هاشم متعلم لیسه حبیبیه تایم (۷ ر ۳ ۲ ر ۲ نمره سوم

در تورنمنت خزانی هاکی که بتاریخ اول عقرب بصورت لیك درمیدان لیسه نجات شروع والی ۲۰ عقرب خاتمه یافت ودر آن تیمهای لیسه حبیبیه استقلال ـ غازی ـ نجات ـ دارالمعلمین ـ ابن سینا ـ تجارتی ـ تخنیك که جمعاً (۸) تیم میشود اشتراك ورزیده وروزانه دومسابقه درمیدان لیسه نجات صورت گرفته که در نتیجه تیم لیسه استقلال قهرمان خزانی محسوب گردید.

وهمچنان در تورنمنت فتبال لیکه بتاریخ اول عقرب بصورت لیك در میدان لیسهٔ استقلال شروع والی ۲۰ عقرب خاتمه یافت ودر آن تیمهای لیسه حبیبیه نجات استقلال ـ غازی ـ دارالمعلمین ـ تجارتی که جمعاً (٦) تیم میشود اشتراك ورزیده و روزانه دو مسابقه درمیدان لیسه استقلال صورت گرفت در نتیجه تیم لیسه حبیبیه قهرمان خزانی محسوب گردید .

علاوه براجراآت فوق سپورت معارف برای مدیران ومعاونین مکاتب عالی باندازه بیست وپنج دست دریشی بلیزر بمکاتب توزیع نموده وبرای تیم فتبال و والیبال معارف که در مسابقات جشن استقلال شمولیت ورزیده بودند بیست وهشت کرتی بلیزر ساخته و به سپورتمین ها تفویض کرد تا در مسابقات رسمی ازان استفاده نمایند .

وهم امسال پانزده دست دریشی ازتکه پشمی اعلی طورا بخشش برای اعضای تیم فتبال معارف ازمقام وزارت توزیع شد .

در شب جشن استقلال باندازه سه هزار و سه صد جوره لباس برای رسم گذشت سپورتمین های معارف تهیهٔ گردید و دوهزار و سه صد جوره بوت کرمچ ذریعه ریاست تهیه وزارت مالیه وارد ویك حصهٔ آن بمکاتب توزیع شد همچنان سامان ولوازم موردضرورت ولایات رابمدیریت های معارف ولایات توسط تحویلداران ارسال نمودند. همانا در نظر گرفته شده تا باندازه دوهزار جوره لباس سپورت برای سال ۱۳۳۵ معارف ولایات تهیه گردد که در آوان سال جدید بدسترس آنها گذاشته خواهد شد .

مدیریت احصائیهٔ معارف

۱ ـ سالنامهٔ سال ۱۳۴۳ ـ احصائیه معارف که حاوی معلومات مفید و ضروری است ترتیب گردیده ودرتمام دوران سال به شعبات ودوائـــر و اشخاصیکه ضرورت داشتند معلومات لازمه از روی آن داده شده است .

علاوه بر آن مدیریت احصائیه سعی نمود تاراجع به فاکولته‌ها نیز معلوماتی نشر کند که بکمك ادارات فاکولته‌ها وپوهنتون تاحدی ممکن شد .

۲ ـ درابتدائی سال راپورهای ماهوار مرتبه بهمه مدیریت های معارف ولایات ومکاتب مرکز توزیع گردید که‌دراخیر هرماه یکی از آنهارا شعبه مربوط خانه پوری و بمدیریت احصائیه ارسال نماید .

راپور برج حمل ۱۳۳٤ کـه ازروی همین معلومات ترتیب داده شده بود وتازه ترین راپور شمرده می‌شد جهت نشر به مجله عرفان تقدیم گردید .

۳ـ مدیریت احصائیه علاوه برراپورهای ماهوار که‌در آن معلومات جامع وضروری ازمکاتب میخواهد بعضی معلومات دیگری‌را نیز ضرورت دارد که‌جمــع کردن آن سال یکمرتبه کفایت میکند . برای این قسم معلومات فورمه‌های ترتیب وتهیه نموده دربرج اسد به تمام مکاتب ولایات و مرکز رسماً توزیع گردید تادر اخیر برج سنبله آنها را هر مکتب خانه پری وبمدیریت احصائیه اعاده کنند فورمه های مذکور بعد از خانه پــری بمدیریت احصائیه واصل شده است معلومات فورمه های مذکور در دوسیهٔ علیحده ثبت میگردد کــه بعد ازتکمیل ازروی آن سالنامهٔ سال ۱۳۳٤ احصائیه معارف مرتب خواهد گردید .

٤ـ برای سال جدید تعلیمی راپور های ماهوار وفورمه هائی پیش بینی شده است تا بهمه مکاتب ارسال وادارات مـــذکور درشروع سال نو راپور های خودرا مرتب بمدیریت احصائیه بسپارند .

(احصائیهٔ تعداد متعلمین مکاتب مختلف از سال ۱۳۳۲ تا ۱۳۳٤)

سال ها	مکاتب دهاتی	دورهٔ ابتدائیه		دورهٔ متوسطه		دورهٔ لیسه ها		مسلکی	مجموعه
		ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث		
۱۳۳۲	۹٦۱۲	۸٦۸٤۷	٦۸۲۸	۲۲۸۸	٤۰۸	۸۸۵	۵۹	۳۷۰۹	۱۱۱۲۵٤
۱۳۳۳	۱۲۷٦۲	۸٤۳۲۸	۷۹۷۷	۲۹۲۸	۵٦۸	۹۱۱	۸۰	٤۷۱۲	۱۱٤۲٦٦
۱۳۳٤	۱٤۹۷۸	۸۵۵۷۷	۹۰۳٦	٤۰۱۸	۷٦۳	۹۹۳	۱۲٤	۵۰۱۱	۱۲۰۵۰۰

نوت : درسال ۳٤ تعداد محصلین فاکولته ها درمجموعه گرفته نشده است .

مدیریت مأمورین

این مدیریت بر حسب وظایف محوله از امور حاضری مامورین ومستخدمین وزارت راپور اجرای معاشات، تعین هیأت های خریداری ، تقرر وتبدیل مامورین ازمرکز وولایات ، اخذ وثبت تصاویب ، جلب مامورین ومستخدمین ، حواله های باقیات مامورین ازمدارك مختلفه ترتیب اوراق عرض، برطرفی ، تبدیلی، ترفیع، وتقاعد، ترتیب کوپون های بیمهٔ صحی مامورین ، مکافات ومجازات وارسی نموده است .

درده ماه سال یکصدو سی وهفت نفر مامورین ومفتشین تغییر وتبدیل وسی وچهار نفر جدیداً بشعبات مرکز ومربوطات مقرر شده اند وازمامورین رتبه (۱۱) الی رتبه (دوم) به (۷۲) نفر ترفیع و به (۱۱) نفر تقاعد داده شده (یازده نفر) مکافات و (۹) نفر مجازات دیده اند، برعلاوه (۲۲) نفر فارغ التحصیل هذا سنهٔ مکتب اصول تحریر ومحاسبه به شعبات مرکز ولایات و مربوطات وزارت معارف جدیداً بحیث کاتب مقرر شده اند شاغلی معین تدریسی ازرتبه (دوم) برتبه اول وشاغلی رئیس تفتیش ومدیر قلم مخصوص ازرتبه (سوم) برتبه (دوم) ترفیع نموده اند اخیراً حسب پیشنهاد وزارت معارف و تصویب مجلس عالی وزراء ومنظوری حضور مبارك شاهانه یك مدیریت تعلیمات اساسی دروزارت معارف تاسیس وتشکیل آن عبارت است از یکنفر مدیر برتبه (٤) ویکنفر عضو برتبه (٥) ویکنفر سرکاتب برتبه (۸) ویکنفر کاتب برتبه (۱۰) که از تاریخ اول قوس ۱۳۳٤ شاغلی عبدالواحد منصوری دررأس مدیریت مذکور مقرر وشروع بکار نموده است .

مدیریت مأمورین و معلمین

این شعبه که عهده دار تقرر وتبدل، ترفیع وکمك به معلمین است ، چنانچه درسال جاری (۱۵۰) نفر معلمین مسافر که دورهٔ مسافرت خود

را تکمیل نموده بودند حسب تصویب انجمن محترم و منظوری ښاغلی وزیر معارف ازیك‌ولایت بولایت دیگر تبدیل و در حدود (۲۰۶) نفر ازمعلمین ولایات حسب تصویب انجمن مشوره ازیك مکتب بدیگر مکتب تبدیل گردیده‌اند. چون نظر به توسعهٔ روز افزون معارف کمبود معلم محسوس ودرحدود (۱۱۷) نفر ازفارغ التحصیلان بکلوریا به مکاتب مرکز وولایات جدیداً مقرر شده اند. همچنین درمکاتب نسوان (۲۰) نفر فارغ‌التحصیل لیسه ملالی وزرغونه جدیداً مقرر شده اند. واز طرف دیگر درجشن استقلال ۱۳۳٤ معلمین مستحق که ترفیع کرده اند وجمعا درمرکز ودر ولایات (٦۰۳) نفر میبا شد روی هم رفته برای (۱۷) نفر ازمعلمین موافقه داده شده که بدیگر دوایر رسمی شامل وظیفه شده و(٦) نفر ازمعلمین جهت بلند بردن سویه‌شان شامل فاکولته‌شده وهم (۱۲) نفر مستعفی و(۳۰) نفر متقاعد ودو نفر منفك شدند و کذا دراثر تفتیش تدریسی مکاتب مرکز وولایات (۳۹۰) نفر مستحق مکافات شدند که ازآنجمله عده مجازات و ازشروع سال‌جاری تاحال دربارهٔ معافی پشك (۲٤۰) نفر معلم بوزارت دفاع مکاتبه شده وهم از ابتدای سال تاحال (۱۷) نفر معلمین خارجی استخدام وازجمله (۱۷) نفر قرار داد شان فسخ و (چند) نفر معلمین جدید دیگر از ممالك اروپا ـ امریکا وهندوستان استخدام شده اند .

۱ ـ تغییر وتبدیل ازیك ولایت بولایت دیگر (۱۵۰) نفر
تغییر وتبدیل داخل ولایات (۲۰٦) نفر جمله (۳۵٦) نفر
۲ ـ معلمین جدیدالتقرر (۱۲۱۷) نفر
۳ ـ معلمات جدیدالتقرر (۲۰) نفر
٤ ـ ترفیعات مرکز (۲۰۸) نفر
۵ ـ ترفیعات ولایات (۳۹۵) نفر جمله (٦۰۳) نفر
٦ ـ مکافات ومجازات (۳۹۰) نفر

۷ ـ از پشك معاف شده اند (۲٤۰) نفر
۸ ـ بفاکولته معرفی شده اند (٦) نفر
۹ ـ متقاعد شده اند (۳۰) نفر
۱۰ ـ مستعفی شده اند (۱۲) نفر
۱۱ ـ ازمعارف منفك شده اند (۲) نفر
معلمین داخلی استخدام شده (۱۷) نفر
فسخ قرار دادشده (۱۷) نفر

مدیریت تعمیرات

اجراآت اصالهٔ این مدیریت را تحت سه عنوان تعمیرات ، ترمیمات و امور اداری حسب ذیل میتوان مطالعه کرد ؛

الف ـ تعمیرات ؛

۱ـ تعمیر الحاقیه (٦) صنفی لیسهٔ حبیبیه که شروع شده الی سرطاق رسیده ،

۲ـ ساختمان یك مخزن آب نوشیدنی در لیسهٔ حبیبیه .

۳ـ ساختمان یك مخزن آب نوشیدنی در لیسهٔ زرغونه .

٤ـ تعمیر الحاقیه (٦) صنفی در مکتب رابعهٔ بلخی که الی سرطاق رسیده .

٥ـ پخته کاری پیاده رو لیسهٔ استقلال و یك قسمت از صالون کتابخانهٔ وزارت و لیسهٔ حبیبیه .

٦ـ ساختمان یك گل خانه در لیسهٔ زراعت .

۷ـ تکمیل یك تعمیر تربیه خانه برای استفادهٔ لیسهٔ زراعت .

۸ـ تکمیل دو اتاق برای دفتر لیسهٔ ملالی .

۹ـ تکمیل یك تحویلخانه برای مکاتب شهر در مکتب شاه دوشمشیره (ع)

۱۰ـ تکمیل (۸) پایه میزهای مکتب میخانیکی معارف .

۱۱ـ تکمیل (۱۰) پایه میز های مکتب رحمن بابا واقع خواجه ملا .

۱۲ـ حفر یك دوره چاه آب بصورت اساسی درعمارت مطبعهٔ معارف.

ب ـ ترمیمات در مکاتب مربوطه معارف :

۱ـ ترمیم ورنگمالی ریاست دارالمعلمین ها .

۲ـ ترمیم ورنگمالی لازمه لیسهٔ نجات .

۳ـ ترمیم و رنگمالی لازمه لیسهٔ حبیبیه .

٤ـ ترمیم ورنگمالی مکتب نجر بوی علا والدین .

٥ـ ترمیم ورنگمالی مکتب سید جمال الدین .

٦ـ ترمیم و رنگمالی بعضی اتاق های مرکز وزارت معارف و قسمت روی کارآن الی دروازهٔ لیسهٔ زرغونه .

۷ـ ترمیم ورنگمالی لازمه ورنگمالی لیسهٔ استقلال طرف سرك قیر مقابل وزارت .

۸ـ ترمیم ورنگمالی وداغگیری اساسی مکتب اسپین کلی واقع افشار.

۹ـ ترمیم و رنگمالی و سفیده کاری دفتر و مسطح بعضی اتاقها درلیسهٔ زرغونه .

۱۰ـ یك قسمت آهن پوش عمارت لیسهٔ استقلال که به اثر باد خراب وبرداشته شده بود.

اجراآت کارهای اداری وحسابی مدیریت تعمیرات :

شعبات اداری از امور وارده و صادره ، ثبت رسیدات مراسلات حواله خصوصی اخذ جنسی ، مقبوض تسلیم عینیات ، ثبت بر آورد های اول وکارکردگی ، مقبوض تحقق اخذجنسی پیشکی ، حواله جات نقدی ، ثبت حواله جات نقدی بکتاب مقایسه ، حساب انفرادی ، حساب نقشهٔ تعمیرات مربوطه و حوالهٔ تقاوی وارسی کرده است .

اجرای تصفیه حسابات باساس بر آوردی های ثانی تخمینا (هفت لك افغانی) نیز صورت گرفته است .

سر طبابت شفاخانه

شفاخانهٔ معارف وظیفهٔ از صحت متعلمین ومعلمین وارسی نموده وآنانی را که حالت صحی شان مراقبت بیشتری ایجاب می نمود در موضع وجای لازم تحت علاج قرار داده است که ملاحظهٔ احصائیه ذیل سنوی نمایندهٔ آنست،

التهاب امعاء (٤٩٤)	التهاب معده (١١)	بدهضمی (٧٣٦)	پیچش امعی (٧)
ضعفیت (٩٥٠)	التهاب قصبات (٤١٥)	ایسی (٦١)	گلو دردی (٧٥٥)
گلودردی قرحوی (٨٢)	تب لرزه (٧١٤)	ریزش (٦٤٤)	امراض جلدی (٥٢٨)
اکزیما (١٤٣)	التهاب بدن متوسطه (٢٦٣)	التهاب منضمه (٤٠٥)	روماتیزم (٩١)
عدم انتظام عادت ماهوار (٨)	رعاف (٣٢)	کو کره (٢٣٠)	جیلی (٧٠)
آفات قرنیه (٢)	دمل (٧١)	پت (٨١)	کله چرك (٧٢)
کسر (٢)	روماتیزم (٩١)	التهاب احلیل (٦٥)	خس مار (٥٢)
یرقان (٤)	سوختگی (٧)	امراض قلبی (١)	سیاه سرفه (١٠)
سرخکان (١٠)	درد اعضاء (٥٥٢)	کرم (٢٧٢)	جروح (١٢٠)

شعبه دندان نسوان :

التهاب پیره (۷۰)	التهاب دهن (۲۰)	ماراونتوز (۴۵)	کارپس (۱۴۰)	
کشیدن دندان بدون پیچکاری (۳۰)	کشیدن دندان با پیچکاری (۸۲)			
انسرین (۱۷۸۰)	بدهضمی (۱۲۲۸)	التهاب امعاء (۱۱۷۵)	التهاب معده (۱۲)	پیچش امعی (۱۵)
التهاب منضمه (۱۱۳۳)	کوکوره (۳۶۶)	آفات قرنیه چشم (۷۰)	امراض کوش متوسط (۵۴۲)	
امراض کوش خارجی (۱۲۰)	امراض جلدی (۸۹۹)	اکزیما (۹۶)	دمل (۱۲۵)	پته (۱۶۶)
سال دانه (۱۲)	التهاب قصبات (۵۵۸)	التهاب پلورا (۷)	ریزش (۱۳۹)	
کلودردی قرحوی (۱۲۹)	ملاریا (۱۳۰۰)	تب محرقه (۱)	کله‌چرك (۱۷)	
امراض بینی (۹۹)	کسر (۱۵)	التهاب احلیل (۹۹)	ابسی (۱۲۰)	
خس‌مار (۱۳۲)	یرقان (۱۰)	سوختگی (۲۵)	توبر کلوز (۱۲)	
توبر کلوز عقدات (۸۲)	توبر کلوز استخوان (۲)	امراض قلبی (۵)	آب چیچك (۲)	
سیاه‌سرفه (۳۷)	سرخکان (۱۷)	سرخکانچه (۲)	بواسیر (۱۵)	
صرغه (۲)	التهاب خصیه (۹)	درد اعضاء (۸۹۹)	کرم (۴۹۹)	التهاب جیوب (۱۲)

ازجمع این مریضان بشفاخانهٔ عقلی وعصبی برای بستری شدن رجعت داده شده شش نفر، بعلی آباد ارسال شده ۲۸ـ نفر، بشفاخانهٔ مستورات رجعت داده شده دو نفر، ما بقی یومی دوا برده اند ۲۲۰۰ نفر، به متعلمین ومتعلمات کولی های ویتامین داده شده ونیز برای متعلمین ومتعلمات خردسال ازمرکز توزیع یومی شیر ، شیر نوشانیده شده است .

مدیریت عمومی لوازم

اجراآت مدیریت عمومی لوازم از ابتدای سال ۱۳۳٤ بطرز سیستم جدید حسابی، تطبیق گردیده که نظر به امورسیستم جدیده درمدیریت عمومی لوازم قدمهٔ محاسب ومحاسبهٔ جنسی ومحاسبه نقدی روی کار آمده، چنانچه بمدیریت عمومی لوازم مدیریت انبار و مدیریت محاسبه جنسی، مدیریت محاسبهٔ نقدی منظور گردیده که مدیریت محاسبه نقدی دراصدار تخصیصات معاشات و مصارف معارف ولایات وحکومات اعلی، مکاتب لیلیه ونهاری و اجراآت معاش و مصارف دوایرمرکز و ترتیب وتنظیم بودجه عمومی وزارت معارف، فعالیت کرده. مدیریت محاسبهٔ جنسی به تهیه وتدارک البسه وتجهیزات واعاشه واباته وکتب ولوازم تحصیل وقرطاسهٔ تماما طلاب معارف وفرستادن آن بمراجع مربوط ، ایفای وظیفه کرده است. مدیریت انبار به محافظه و تنظیم تماما دیپو ها و دخل وخرج امور جنسی تدارک شده، اجراآت کرده است .

مطبعهٔ معارف

با وجود نبودن کارگران مجرب ، دربن مؤسسه طلاب صنوف (٦) و بابانتر آن، بکار انداخته شده که تازه قدم به این عمل گذاشته ومبتدی میباشند. درین سال امورطبع ترقی زیادی راحایز گردیده علاوه ازجدیت وفعالیت که درطبع مجلات بکار برده ودرخور تمجید واقع گردیده اند کتب درسی صنوف مختلف مکاتب و اقسام قرطاسیهٔ جداول کارآمد

وزارت معارف و مهمتر از آن طبع و تهیه کتابچهٔ خط دار طرف ضرورت طلاب را فراهم کرده است که پیمانهٔ ابتیاع را از بازارهای خارجی و داخلی تنزیل و احتیاجات را بکلی رفع کرده است. رویهمرفته در توزید چند پایه ماشین آفسیت - ماشین پروف، ماشین تیزکاری با ریاست تهیه در تماس گردیده که عماً قریب ماشین های مذکور وارد و بکار انداخته خواهد شد. همچنان تاسیس یك ورکشاپ مودرن درخود مطبعه در نظر گرفته شده که از طرف اولیای امور منظور و در خریداری سامان آن توسط ریاست تهیه اقدام لازمه بعمل خواهد آمد.

تولیدات ۱۳۳۴ مطبعه قرار ذیل است:

۱- کتب درسی صنوف مختلف مکاتب: ۳۲۱۵۳۰ - جلد

۲- تعلیماتنامه زراعتی و لوایح تفتیش مکاتب و تعلیماتنامهٔ مکاتب دهاتی ۵۳۶۸ جلد

۳- کتابچه خط دار سفید کار آمد مکاتب: ۲۰۸۰۰۰ «

۴- طبع مجلهٔ بعنوان و بدان- عرفان- تعلیم تربیه- ادب ۱۰۲۳۰۰ «

۵- قرطاسیه- جداول- پارچهٔ امتحان- جدول نتایج امتحان ۱٦٤٥٣٨٠ «

وظایف اداری:

۱- ترتیب و تنظیم امور دفتر داری.

۲- تعدیل ماشین جدول کشی از یك صفحه بدو صفحه.

ریاست پوهنتون

ریاست پوهنتون امسال نیز مانند سالهای گذشته به منظور بلند بردن سویهٔ تعلیمات فاکولته‌های مربوطه تاحد ممکن باوسایل موجوده طبق سویهٔ ممالك پیشرفته و برای تقویه اصلاح و بهبود وضع تعلیمی ایـــن مؤسسات عرفانی ابراز مساعی نموده از استادان، کتابخانها، لابراتوارها وسائر تأسیسات فنی نه تنها محصلین بلکه دوایر، متخصصین را نیز مستفید ساخته است. پوهنتون کابل برای آنکه استادان خارجی متخصصین افغانی

را بطوری تربیه نمایند که‌در آینده بتوانند بجای خارجیها کرس های فاکولته هارا اشغال وبدون وسیلهٔ ترجمان‌شاگردان را بزبان ملی پښتو ویا فارسی ازعلوم‌وتجارب اندوختهٔ شان‌مستفید سازند جهت تربیه وتقویهٔ علمی استادان داخلی یك‌عده ازاشخاص لایق را بخارج طور سکالرشیپ فرستاده است وگرچه دوایر ومؤسسات مختلف به ـ فارغ التحصیلان‌فاکولته ها که کارهای مهم را اشغال واجرا میکنند و در مسلك خود مؤفق میباشند ، احتیاج زیاد نشان میدهند و این امر بذات خود ثابت میسازد که سیستم تربیه عالی درپوهنتون تاامروز موفق است. اما با آن‌هم ریاست پوهنتون به‌این سویهٔ فعلی قناعت نکرده ، می کوشد روز بروز سطح تعلیمات درمؤسسات مربوط آن بلند تربرود، چنانچه درین مورد پیشرفت‌های که‌امسال نصیب پوهنتون شده‌ذیلاً بصورت‌مفصل درهرفاکولته نگاشته میشود .

فاکولته طبی :

الف ـ استخدام چهار نفر پروفیسرهای ترکی برای کرسی های تعلیمی فاکولتهٔ طبی .

۱ ـ برای کرسی انساج وتشریح مرضی وکارهای لابراتوارمذکور یك نفر .

۲ ـ برای کرسی عقلی وعصبی یك نفر .

۳ ـ برای کرسی فارمکلوژی یك نفر .

٤ ـ برای کرسی رادیولوژی یك نفر .

ب ـ تقرر چهار نفر دکتوران فارغ التحصیل فاکولتهٔ طبی بحیث اسیستان‌در لابراتوارانساج ومرضی ـ باکترولوژی ، فارمکلوژی وتکسی‌ـ لوژی ولابراتوار اناتومی .

تقرر یك نفر دکتور که‌دارای شهادت نامهٔ مترکسان فرانس می‌باشد بحیث مدیر تدریسی فاکولتهٔ طبی .

۲ - تأسیس شعبه نشریات در فاکولتهٔ طبی که عنقریب شعبهٔ مذکور بکار آغاز خواهد کرد ومجله‌ی بنام « فاکولتهٔ طبی » سه‌درسه ماه نشر خواهد نمود. مجلهٔ مذکور حاوی مضامین‌طبی وتتبعات علمی وکانفرانسهای طبی هفته وارکه از طرف پروفیسران واستادان داده میشود ، میباشد .

۳ - ترتیب وتنظیم کتابخانهٔ مرکزی فاکولتهٔ طبی بصورت عصری واستخدام یك نفر خارجی بحیث کتابدار کتابخانه .

۵ - توريد يك تعداد کتاب ومجلات طبی برای کتابخانه .

٦ - توريد يك تعداد سامان وادوات برای لابراتوار فيزيولوژی انساج، کمیای حیاتی، باکترولوژی ، اناتومی ولابراتوارطب عدلی که سامان‌مذکور عبارت ازترانسفورمتورها،ماشین‌دستی مینا بولیزم ولسکوزی متر کاندانستور ها،موتر های برقی ، آله تعیین فازات وغیره ، بر علاوه يك تعداد سامان وادوات ديگر برای لابراتوارهای متذکره نیزبخارج فرمایش گردیده است که عنقریب خواهند رسید .

ج - ۱ - درسال ۱۳۳٤ فاکولتهٔ طبی دارای یکصد وهفتاد دو شش نفر طلبه میباشد . در برج جوزای سال ۱۳۳٤ به تعداد دوازده نفر دوکتور فارغ‌التحصیل شده است که تقسیماتشان بر حسب ذیل صورت گرفته است ، از جمله فارغ‌التحصیلان مذکور بشفاخانه علی آباد چهار نفر، برای لابراتوار فارمکلوژی فاکولته‌طبی، بحیث اسیستان پروفیسر يك نفر، بوزارت صحیه چهار نفر، بوزارت دفاع ملی سه نفر، موظف وتقسیمات‌شده اند برعلاوه بتاریخ ۱۵قوس ۳٤ بعداز گذشتاندن امتحان سالانهٔ فاکولته طبی،سی‌دو نفر طلاب صنف‌پنجم فاکولته داخل ستاژو بحیث دوکتوران ستاژ پر شناخته شده اند که طلاب موصوف بعد از اکمال دوره ستاژ، شهادت نامهٔ دکتوری را اخذ خواهند نمود.

فعالیت لابراتوار فاکولته طبی، لابراتوارهای فاکولته طبی بر علاوهٔ تطبیقات طلاب صنوف پنجگانه معاینات وتجربه های خون، ادرار، نسج

وغیره مریضان مربوطهٔ ریاست موسسات صحی ومریضان مربوط شفاخانه ـ
های وزارت صحیه ومریضان خارج را نیز نموده ومی نمایند .

چنانچه لابراتوار کمیا حیاتی، تجزیه‌های مختلف ادرار، عصارهٔ معده، تجزیه‌های مختلف خون از قبیل کلی سیمی، کولسترو، یوری تعاملی تکاته آراء یورتیت‌های مجموعی خون، سیرم البومین وکلوبولین وغیره تعداد معاینات مذکور درسال ۳٤ عبارت از پنجصد وپنجاه میباشد . همچنان لابراتوار فارمه کولوژی معاینات تسممی را که از قوماندانی امنیهٔ ولایت کابل فرستاده میشود، می نمایند. چنانچه درسال جاری معاینا تیکه صورت گرفته است عبارت از هفتاد و سه معاینه میباشد که نتایج آنها بشعبات مربوطه داده شده است .

درلابراتوار فیزیولوژی مریضانیکه از نقطهٔ نظر تعیین هیموگلوبین حرکات نبض ، معاینات زردی، ماتنسیون، فشارخون، نومراسیون، مارمول، لوکوسیته، معاینات میتابولیزم والکتروکودبو، کرم، معاینه شده‌اند عبارت ازصد وسی‌وچهار نفرمیباشند، لابراتوار اناتومی اساسی تنظیم شده است که تسلیخ وتطبیقات استمولوژی بصورت عملی صورت میگیرد .

ترتیب یك کلکسیون استخوانها وتهیهٔ مودلهای فرعی ؛

در لابراتوار طب عدلی میت‌هائیکه اشتباه قتل ویا تسمم وغیره بالای شان شده میباشد ، معاینات شان عملی و صورت نتیجهٔ آنها داده میشود میت ذریعهٔ قوماندانی امنیه ویا حکومات غرض معاینه فرستاده میشوند که نتیجهٔ معاینات مذکور یك کمك خیلی سریع با پولیس مینماید. معاینا تیکه درطول سال ۳٤ صورت گرفته عبارت ازچهل و دو معاینه میباشد .

لابراتوار باکترلوژی نیز تماماً معاینات خون، بلغم وغیره مریضان داخل شفاخانهٔ علی‌آباد، مستورات، زایشگاه ریاست روزنتون وخارج شفاخانه‌ها را نموده اند. برعلاوه درسال ۳٤ یك تعداد مکروب هارا نیز زرع نموده اند که سوشهای آن را ازخارج تهیه نموده است .

مقطع‌های مرضی که ازشفاخانه‌ها غرض تشخیص امراض فرستاده میشود ذریعهٔ لابراتوار انساج از نقطهٔ نظرامراض،معاینات آن صورت میگیرد چنانچه لابراتوار مذکوررا بعضی مقطع‌ها یك موزیم ساخته است ، و یك تعداد فلم‌ها ئی که طلاب درموقع درس از آنها استفاده میکنند نیز آماده شده است،وبه تعداد دوصدوسی وچهار معاینه از نقطهٔ نظر امراض مختلف نیز نتیجه داده شده است درسال ۱۳۳٤ ، برعلاوه کانفرانسهای که ازطرف پروفیسران داخلی وخارجی فاکولتهٔ طبی داده شده است، از طرف بعضی نمایندهای خارجی نیز داده شده که خبرهای آن وقتاً فوقتاً درجراید نشر گردیده است.مثلاً کانفرانس داکترکند اورئیس W.H.O که راجع به صحت وتعلیمات طبی ایراد کرده است. ازطرف ملك وینی مشاور صحی W.H.O راجع به توبرکلوز، کانفرانس دو نفر جاپانی راجع به گندم که کانفرانسهای شان تماماً با نمایش فلم بوده است.

ویزیت هائیکه درطول سال ۳٤ ازطرف نماینده های داخلی وخارجی صورت گرفته است :

۱- ویزیت وکلای لوی جرگه که از تماما لابراتوارها وکتابخانهٔ فاکولتهٔ طبی برهنمائی دوکتورطب صورت گرفت، ویزیت انوراسادات وزیر دولت مصر،ویزیت جلالتماب بولگانین صدراعظم روسیه باهیأت معیتی شان ، ویزیت روز نامه نگاران امریکائی، انگلیسی ، ایرانی، ایتالوی ویزیت دو کتور رفقی بیگ رئیس سابق فاکولته طبی که برای نامبرده لقب دوکتورافتخاری فاکولته طب داده شده است و نماینده‌های (W. H. O) ویزیت هیأت کلتوری روسی ، ویزیت هیأت جغرافیائی انگلیسی. ویزیت دوکتور سقامبر نمایندهٔ سازمان صحی جهان ورئیس پوهنتون زاکراب یوگوسلاوئی .

فاکولته حقوق:

درسال جاری قدمهای اساسی ومتینی درتقویه وانکشاف تربیهٔ ملی طلاب وهمچنین درتعداد اصلاح پروگرامهای تدریسی برداشته شده است که درتعدیل

پروگرامهای درسی و تربیهٔ ملی وانکشاف ذهنی طلاب نظر به ایجابات ملی وبین المللی سعی بیشتر شده است چنانچه برای همین منظوردرشروع سال تدریسی چندین جلسه فوق العاده استادان فاکولته حقوق تشکیل داده که دران عده‌ی ازفضلا ودانشمندان کشور نیزحضور بهم رسانیده بودند وبعد از مذاکرات طولانی نکات ذیل تصویب و درمعرض تطبیق گذاشته شد،

الف- در دوصنف اول فاکولته حقوق مبادی تخصص ومضامینکه خاصةً درانکشاف تربیهٔ ملی وشناسائی کشور خدمت کرده بتوانند، تدریس گردد.

نظر به این فیصله درپروگرام تدریسی فاکولته، تدریس مضامین ذیل حتمی ولازمی شناخته شد.

۱- تدریس السنهٔ ملی (پښتو وفارسی) درصنف اول.

۲- تدریس تمدن افغانستان واسلام وسهم افغانستان در تمدن اسلام در صنف دوم.

۳- تدریس تمدن غرب درصنف دوم.

٤- تدریس سیستم‌های حقوقی افغانستان درصنف دوم.

۵- تدریس مضامین اجتماعیات وروحیات درصنف دوم.

٦- تدریس مسائل اقتصادی ممالك عقب مانده باشمول پونو درصنف چهارم اقتصادی.

ب- تقسیم طلاب بعد ازصنف دوم بشعبات سه گانهٔ اقتصادی اداری دیپلوماسی،
چون درسالهای گذشته محصلین مجبور بودند تمام مضامین را که درفاکولته حقوق تدریس میکردید فراگیرند وبه این ترتیب نمی‌توانستند در ظرف چهار سال تعلیمی دریکی ازشقوق سه گانهٔ فوق تخصص حاصل دارند، بنابران تصویب گردید که بعد ازصنف دوم (که درصنف اول ودوم مبادی علوم تخصص ومضامین عمومی تدریس گردد) یعنی درظرف دوسال اخیر تعلیمی، طلاب به شعبات سه گانهٔ اقتصادی، اداری ودیپلوماسی تقسیم گردیده وحتی-

الوسع سعی بعمل آید تا محصلین بتوانند قلیلاً دریکی از شعبات اختصاصی معلومات کافی حاصل دارند. چنانچه تصاویب فوق درسال ۱۳۳٤ با تمام معنی تطبیق شده و نتایج اطمینان بخش داده است.

فاکولته ساینس :

ریاست فاکولته ساینس با شعبات مربوطه تدریسی آن از قبیل لابراتوارهای بیولوژی وجیولوژی وفزیك وحصه تدریس همین شعب ازعمارت خواجه ملا که یك عمارت مناسبی برای فاکولته ساینس نبود به علی آباد به عمارت جدید نقل مکان نموده گرچه عمارت مزکور تا هنوزصورت تکمیل ندارد ولی ریاست فاکولته ساینس کوشش دارد که آنرا بصورت یك عمارت عصری ومکمل ومجهز بسازد وشعبات دیگرخود را از عمارت پو هنتون بهاینجا نقل بدهد. چون فاکولته ساینس درنظر دارد پروژه های تعلیمی ترتیب وآنرا وسعت بدهد و سالانه یك عـده استادان و اسیستانهای خودراجهت مزید معلومات بخارج بفرستند، به همین‌منظورازجملهٔ استادان این فاکولته شاغلی داکتر عبدالعظیم رابه امریکا واسیستان بلبل شاه را به المان غربی فرستاده است ./

۲ـ اینکه فاکولته ساینس یك پروژه مکمل علمی را از نقطه نظر صنعت های تطبیقی‌در نظردارد وروی دست گرفته که بخواست خداوند (ج) نتیجهٔ مثبت آن برای مملکت بدست خواهدآمد .

۳ـ فارغ التحصیلان امسالهٔ فاکولته ساینس از شقوق ریاضی و کیمیا دوازده نفر میباشدکه ۹ نفرآن رااز شق ریاضی وسه نفرآن را از شق کیمیا بخدمت وزارت معارف تقدیم داشته است .

فاکولتهٔ ادبیات :

شق تدریسی ،

دروس فاکولته طبق پروگرام جدیدیکه در رخصتی سالانهٔ فاکولته از طرف رئیس پوهنځی بمجلس استادان پیشنهاد شد وبتصویب رسیده

بود در تمام صنوف تطبیق شدو تا اخیرسال تعلیمی مؤقتا نه ادامه یافته و با نجام رسیده. تحولات بزرگیکه توسط پروگرام جدید بمیان آمده ذیلاً خلاصه میشود :

۱ ـ تعداد ساعات درسی هفته وارکه در تمام صنوف ودرهر دورشته درسی متفاوت بود در پروگرام جدید متوازن ومعادل گردیده وبا ۲٤ ساعت در هفته محدود گردید .

۲ ـ بعضی دروس با تعداد کمتر ساعات در طول ٤ سال وسه سال پراگنده درس داده میشد . در پروگرام جدید این نقیصه رفع گردید و از پراگندگی وتشویش ذهنی شاگردان جلوگیر کرد . واز طرف دیگر تدریس مضمون را بامعنی تر ساخت .

۳ ـ برای اصلاح نواقص افاده واستفاده محصلین رشتهٔ تاریخ وجغرافیه در لسان فارسی وپښتو مضمون املا وانشأ وقراءت در صنوف اول ودوم شامل پروگرام ساخته شد . وهم برای شناسائی بکتب قلمی سابقه و ازدیاد معلومات در رشتهٔ خط وتحریر در صنف چهارم مضمونی بنام تاریخچهٔ خط و خط شناسی بصورت مضمون مستقلی شامل پروگرام گردید .

٤ ـ برای فهم تفسیر وتعبیر جغرافیه وتاریخ مضامینی بحیث متمم ومعاون رشته های مذکور بترتیب ذیل در صنوف چارگانهٔ رشته مذکور شامل پروگرام گردید :

مبادی اقتصاد ـ مبادی سیاست ـ مبادی علم اجتماع ـ مبادی علم فلسفه.

۵ ـ اصول نوشتن تاریخ وجغرافیه معهٔ راهنمای مونوگراف درصنف چهارم بحیث یك مضمون مستقل شناخته شد .

٦ ـ عوض تاریخ تربیه ، اصول تربیه درصنف سوم شامل درس گردید .

۷ ـ توزیع ساعات تاریخ وجغرافیه درصنوف چهارگانهٔ رشتهٔ مذکور که بسیار پراگنده بود تحت تنظیم گرفته شده .

۸ ـ دو نفر استشاقت یکی برای شعبهٔ تاریخ وجغرافیه ودیگری برای

رشتهٔ ادبیات که آینده بتوانند امور تدریس این رشته‌ها را بدوش بگیرند از فارغ التحصیلان سال گذشته گرفته‌شده ولایحهٔ وظایف هم برای آنها ترتیب گردید که‌طبق آن شروع بکار نمودند .

۹ - درین پروگرام درهر صنف بیش از هرهفت مضمون درس داده نمیشود البته‌این بذات خود کمك زیادی درحصهٔ اخذ معلومات مکفی در هرمضمون مینماید .

بعداز امتحان سالانه ازرشتهٔ لسان وادبیات ده نفر وازرشتهٔ تاریخ وجغرافیه وعلوم اجتماعی ۱٤ نفر - فارغ التحصیل گردیدند ، که مشتمل برفارغ التحصیلان دورهٔ هشتم‌رشتهٔ لسان وادبیات ودورهٔ دوم رشتهٔ علوم اجتماعی این فاکولته‌میباشند .

برعلاوه درختم سال یك پلان پنجساله برای پیشرفت و توسعهٔ این فاکولته ازطرف بناغلی انصاری رئیس‌فاکولته طرح وبعد ازموافقهٔ استاد آن بمقام ریاست پوهنتون تقدیم شد، که‌اگر این پلان تطبیق میشود در توسعه واستحکام علمی مؤسسه پیشرفت مزیدی بعمل خواهد آمد .

درشعبهٔ نشرات فاکولته نیز طبق سال گذشته مجلهٔ‌ادب به‌اوقات معینه آن نشر گردیده علاوه برآن یك اثر استاد بیتاب (علم بیان) نیز"طبع وبدسترس شاگردان وعلاقه‌مندان گذاشته شده است ، وکتب دیگری نیز ازقبیل (روانشناسی طفل) ترجمهٔ بناغلی داکتر انصاری وسر گذشت مدنیت ترجمهٔ آقای زهما و... بلخ نگارش‌بناغلی‌خسته برای طبع آماده ومهیا ساخته شده است، ویکتعداد مونوگرافهای شاگردان نیز برای ارسال بطبع آماده گردیده که بامساعدت‌مطابع بنشر آنها پرداخته خواهدشد.

درکتابخانهٔ فاکولته ادبیات نیز یك‌تعداد کتب‌ورسالات افزوده‌شده است که کتب مذکور بالغ بر ۳۰۵ جلد میشودواین کتب برذخیرهٔ کتابخانه افزوده، کتب معتبر وقابل استفاده برای شاگردان‌ومراجعین آن‌میباشد.

استخدام وازدیاد استادان:

برای استخدام پنجنفر استاد لایق‌دررشتهٔ لسان وعلوم اجتماعی، پیشنهاد وتدابیری اتخاذشدکه‌سر از آغاز سال ۱۳۳۵ برای تدریس، ازخارج استخدام شود وهم دو نفر ازجملهٔ استادان موجوده برای ازدیاد معلومات درزبان‌شناسی بخارج اعزام شود.

اصلاح عمارات:

درهذا سنه ترمیمات لازمه بعمل آمد ونقشه ها برای تعمیر اتاقهای مزید تهیه گردیده‌که باشروع سال آینده مورد اجراء قرار میگیرد.

فاکولتهٔ شرعیات :

الف-تعداد فارغ‌التحصیلا نیکه درسال ۱۳۳٤ کامیاب وفراغت حاصل کرده‌اند ۳٤ نفر.

ب- اجراآت اداری شعبهٔ محاسبه :

این‌شعبه ازمکاتیب رسمی، دفترمعاشات، دفترمقایسه، تذکرهٔ تحقق، تعرفه، دفتر تحصیلات ، دفترانفرادی، تذکرهٔ پیشکی وارسی کرده است.

ج- اجراآت شعبهٔ لوازم :

این‌شعبه از مکاتیب رسمی ، دفترجنسی بسم‌الله تحویلدار، غلام نقشبند تحویلدار، عبدالرسول تحویلدار، شیر ازکل معتمد ، اجراآت یومی ارزاقی ازقبیل تحریرمقبوض وقیدیت جنس داخل مقبوض ها واجراآت مقبوض اخذ جنسی وترتیب اسنادخباز وغیره تطبیقات جنسی سرجمع معتمدین وغیره کارهای متفرقه وارسی نموده است.

دفوائد عامې وزارت

تشکیل:

وزیر — ع، ج محمد کبیر دیپلوم انجنیر

داداری معین — ع، ص سید احمد شاه

فنی مشاور — دوه کسه

دقلم مخصوص مدیر:

ع، سید محمد مومن ستومان درتبې په حفظ

دتفتیش فنی او مسلکی لوی

مدیریت:

لوی مدیر:

ع، ص میر عنایت الله حباب درتبې په حفظ

دیلتنی مدیر (٤) رتبه مامور: ......

عضو دمرکز دپاره (٥) رتبه مامور:

ص، یوسف علی کفیل

عضو دمرکز دپاره (٥) رتبه مامور:

ص، عبد السلام

ع، ج محمد کبیر دیپلوم انجنیر

عضو مرکز دپاره (٥) رتبه مامور — ص، غلام غوث

« « « « « — ......

عضو دولایاتو « « « — ص، محمد انور

« « « « « « — ص، سید محمد (٥) رتبه کفیل

« « « « « « — ص، ایاز الدین

د کنترول او سنجش مدیر په (٤) رتبه ... ص. عبدالغفار

» » » » » » (٥) » ....

» » » د براوردی (٥) » ....

» » » » » (٥) » ....

» » » » » (٥) » ....

» » » » » (٥) » ....

دتعمیراتو لوی مدیریت :

د لوی مدیر کفیل ... ښاغلی سید برهان الدین

دمرکزی اداری مدیر (٥) رتبه مامور » آدم خان

درنګمال باشی لوی مدیر » محمد علی

د لارو لوی مدیریت :

د لوی مدیر کفیل » امیر محمد

دلارو مدیر » غلام جیلانی

دمرافیت مدیر » محمد سلیم

دفنی لوی مدیریت :

دداخلی معاون په (٤) رتبه » غوث الدین متین

دداخلی معاون په (٤) رتبه ....

دسویل دانجنیر قسم په (٤) رتبه » عبدالحمید

دسرکود بلانو او پروژی د ترتیب قسم په (٤) رتبه مامور ښاغلی محمد رضا

دبندو انهارود » » » » »

د آباد یود تحلیل او تجزئی موادو قسم په (٥) » ....

د سروی قسم په (٤) رتبه مامور ښاغلی سید محمد شاه

» » » » » په (٤) » » » مسعودی

» » » » » په (٥) » » » عبد الاحد

دبرا وردی او سنجش قسم (٥) رتبه مامور ښاغلی یار محمد
« « « « « « « « « « عبدالرحمن
« « « « « « « « « « محمد علی
دتعمیرات قسم مدیر (٤) « « « محمد افضل
دپلان او پروژی دترتیب قسم (٤) « « « غلام محمد
« « « « « « « (٥) « « « معراج الدین دیپلوم انجینیر
(دتعمیرات) (٩) رتبه مامور

دمصالحوه تهیه کولو لوی مدیریت :

لوی مدیر ....
دتدارکات مدیر (٤) رتبه مامور ....
ددیپو مدیر (٥) « « ښاغلی عنایت الله (عزیزی)

دبند و اوبهاو لوی مدیریت :

مدیر د(٤) رتبی مامور په حیث « محمد آصف
دبند سراج او بند زنغان فنی آمر ع « عبدالباقی

دمحاسبی مدیریت :

مدیر ع ښاغلی محمد طاهر په حفظ درتبه
دتحقق مدیر (٥) رتبه مامور « عبدالرشید
دجنسی مدیر « « « « خواجه فقیر احمد
دمامورینو مدیر (٤) « « « محمد عظیم
داوراقو « « « « « محمد اسلم

فعالیت های اساسی وزارت فوایدعامه

درسال ۱۳۳۴

۱ ـ تنظیم پلان وپروژه :

مهمتر ازهمه، تنظیم پلان وپروژه های عام المنفعه است که اهمترین حوایج ملی واجتماعی مارا از نقطه عمران وآبادی در پنج سال معین میکند و انجام دادن نیازمندی های مبرم حیاتی واجتماعی مارا از نقطه ذخیرهٔ آبها، احداث سرکها وپلهای جدید، اصلاحات معابر قدیمه ودیگر عوامل عمرانی مرتفع میسازد .

مفردات آن در ثانی با طلاع هموطنان عزیز رسانیده خواهد شد .

۲ ـ تاسیس قوماندانی عمومی قوای کار، وزارت فوایدعامه همیشه از ین ناحیه به تکلیف بوده وبنابر فقدان آن موفق به انجام دادن کار ـ هائیکه منظور بوده، نمیشد .

اکنون قوای کار باپلان وپروژه های کلی وزارت، همکاری ورهنمائی کامل دارد وبه عنایت خداوند وزارت میتواند به کمک آن درتطبیق پلان های عمومی خود به مؤفقیت های کاملتر برسد.

۳ـ کمك های مالی وپولی است که برای دولت به تناسب کارها در بودجهٔ وزارت فواید عامه ارزانی فرموده است که برای آن وزارت فوایدعامه وسایل کار رااز قبیل ماشین الات، مواد ومصالح عمرانی، همچنین استخدام انجنیران ومتخصصین خارجی ونیز تربیهٔ عناصر فنی واداری لایق رامیتواند بیش ازپیش تهیه نماید.

٤ـ تنظیم لایحهٔ کاروتعلیماتنامه آن است که مصارف وزارت فوایدعامه رادرامور عمرانی از نقطه نظر حجم ومقدار کارها کنترول نموده افراط وتفریط رابر کنار میسازد وتا کنون نظیرآن رانداشته است .

۵ـ ترتیب لایحهٔ نرخها ومقررات آن است. این نرخها عادلانه وضع شده وتطبیق مقررات آن معادله نرخها راحتی الامکان حفظ میکند .

با عرض این تذکر اینك شرح کارهای سال ۱۳۳٤ فوایدعامه :
۱ـ فعالیت تعمیراتی وزارت فوایدعامه .
۲ـ « « مدیریت‌های فوایدعامه‌ولایات .
۳ـ « ساختمانی وزارت‌درقسمت سرك جدید تنگی غارو .
٤ـ « قوای‌ماشینی وانسانی وزارت درسرك جدید تورخم ـ کابل .
٥ـ « ساختمانی مدیریت های فوایدعامه ولایات وحکومات اعلی .
٦ـ « « « عمومی بندوانهاردرقسمت بندسراج وبندزنخان‌غزنی
۷ـ « مدیریت عمومی فنی درقسمت طرح پلان‌ها و نقشه‌ها وسکیچ های تعمیراتی وغیره .
۸ـ فعالیت مدیریت عمومی تهیهٔ مصالح قسمت تهیه مواد داخلی وخارجی مورد ضرورت وزارت .
۹ـ فعالیت شق براوردی مدیریت کنترول وسنجش مدیریت عمومی تفتیش فنی ومسلکی .

فعالیت تعمیراتی وزارت فوایدعامه

اول ـ مدیریت عمومی تعمیرات :

۱ـ تعمیر مقبرهٔ اعلیحضرت شهید (رح):

سنگ‌کاری مرمر وگـزك	(۱۷۹) مکعب متر

۲ـ تعمیر قصر بـزرك:

الف ـ معماری :

۱ـ خشت‌کاری پخته مخلوط چونه وریگ	(۷٥) مکعب متر
۲ـ پلستر کاری چونه وریگ	(۲۰۰) متر مربع
۳ـ « « گچ	٤۰ر(۱۷٥) « «
٤ـ سنگ شانی مرمر مرکز کرمی و اتاق پارلمان مخلوط سمنت و ریگ	۳۰(۲۲۰) « «
٥ـ فرش خشت سمنتی ذریعه چونه وریگ	(۲۸۰) « «

خلاصه حجم کار سرک جدید تورخم، درگی ولایت مشرقی ـ خامه کاری، جغل اندازی و پخته کاری سرک معبر و پل ها

موضع کار			خامه کاری				جغل اندازی و پخته کاری				پخته کاری معبر و پل ها					ملاحظات
			کندن اراضی ذریعه بیلو کلنگ	کندن اراضی ذریعه چیل	سرنگ پرانی ذریعه ابله دستی	سرنگ پرانی ذریعه برمه ماشین	پخته کاری کارشده به طول	جغله انداخته گی سرک به طول	جغله شکستانده شده و هموار شده به طول	جغله طبیعی	کندن تهداب و بیرکاری پل ها	سنگ کاری پخته	خشت کاری	انکاف	کانکریت	
سرک تورخم			۷۹۱۳۵۵	۳۶۷۰۸	۲۲۸۰۵	۱۱۸۹۲	۵۲۵۵۰	۲۵۰۰۰	۷۶۸۶	۷۹۴۷۵	۴۴۷۶۹	۳۹۵۵۱	۴۴۸۹	۸۶۸۹	۴۶۲	

شماره	اسم تعمیرات	تهداب کندن	سنگ کاری پارچه	خشت پخته	ریگ وجغله پلستر کاری	سیا چونه پلستر کاری	زنده کاری هنگاف	سنگ خشتی سنگ کاری	پوشش بام	خاک کشی	ریگ چونه کاری شفته جغله دار	.	ملاحظات
۱	تعمیر گدام قیصار	متر مکعب -۳۹۴/۵۰	متر مکعب -۹۰/۰	.	.	.	.	دانه-۴۵	.	متر مکعب -۳۹۴	.	.	
۲	« بلچراغ «	.	مکعب متر -۳۴۰/۰	متر مکعب -۲۴۸	.	.	مربع متر -۲۲۰/۹۰	.	.	.	.	.	
۳	« قگاب شرین «	.	« -۶۶/۰	« -۴۸۰/	متر مربع -۱۲۳۶	مربع متر -۸۹/	« ۱۸۰/۰	.	.	.	۵۴-متر مکعب		
۴	« ادویه زراعت	« -۶۰/۰	« ۱۴۵/۰	« ۱۴۰/	.	.	« -۹۱/۰	.	« -۲۲۰	« -۸۳/	.	.	
۵	جمله کار شدگی تعمیراتی در سال ۱۳۴۴	-۴۵۴/۵۰	۴۰۴۱/	-۸۶۸/	-۱۲۳۶/	-۸۹	-۴۹۱/۹۰	-۴۵	-۲۲۰/	-۴۷۷/	۵۴-متر-	.	

ب ـ نجاری :

۱ـ کلکین ودروازه ازچوب ارچه	(۴۷۰) مربع متر
۲ـ در پرده دهلیزها	(۱٤۰) « « طول
۳ـ قاب عکس ورق شانی ازچوب جوز	(۷) عدد
٤ـ فرش قیچی از چوب ارچه	(۱۱۲۰) مربع متر
۵ـ کلکینهای مدورسراهن پوش روی کارـ از چوب ارچه	(۳۸) « «
٦ـ پیزاره از چوب جوز اتاق پارلمان	(۵۵۰) « «
۷ـ میزبها اتاق پارلمان ومربوطات آن رقم خرادی	(۳۵۰۰) « « طول

۳ـ تعمیر قصر چهلستون :

الف ـ معماری :

خشت کاری پخته مخلوط ریگ وچونه	(۵٦) مترمکعب
پلستر کاری چونه وریگ	(٦۲۰) متر مربع
سنگ شانی مرمر مخلوط سمنت ریگ	(۱۰۵) « «
کانکریت ریزی	(۲ ۵) « «
کرنیز	(٤ ۰) « « بلندی ٤۵
سنگ شانی	(۱٦۵) « مربع
پیزاره ازسنگ گزک بلند ۲۰ سانتی	(۱۲۰) « «
تسمهٔ سرپیزاره ازسنگ گزک	(۱۲۰) « «
سنگ شانی قابهای دروازهازسنگمرمر	(۱٤۵) مترطول
کرنیز زیر قاب ازسنگ	(۳ ۰) متر «
شفته ـ چونه وریگ زیر سنگشانی	(۱ ۵) « مکعب

ب ـ نجاری :

دروازهٔ روی کارودروازه درآمدجمعاً	(۲٦) عدد

دروازهٔ منزل دوم که‌ورق شانی شد.	(۱)	عدد
قاب تبنگک ورق شانی دروازه‌های رویکار	(۲۲)	»
ســر پرده	(۳۷)	»
دروازهٔ نیم دوره (تاکوی)	(۷)	»
فرش سرد سنگ زیر فیچی	(۲۵۰)	مربع متر
فرش تخته‌سر فیچی	(۲۲۰)	» »
خیاره‌های اتاق پارلمان ومربوطات آن از چوب خرادی	(۲۰۵۰)	مربع متر
چفتی های کارآمد اتاق پارلمان » » ارچه	(۳۰۳۵)	» »
کولک‌های چوب ارچه کارآمد اتاق پارلمان	(۳۵۰۱)	» »
قاب تبنگک ورق شانی.	(۳۵۰)	» »
تزیها ــ از چوب جوز برای اتاق پارلمان	(۲۰۰)	» »
دروازه‌های روی کار درآمد	(۲۵)	» »
پوشش و نصب آهن‌چادر اتاق‌های پارلمان ودهلیزهای آن	(۵۰)	» »
کندن خشت کیپریل که عوض آن آهن‌چادر نصب‌شده	(۳۵۸۰)	تخته
نصب آینه‌های کمبود اتاق پارلمان ومربوطات آن	(۵۰۰)	دانه

ج- رنگک‌مالی :

منقش‌کاری ورنگمالی روغنی اتاق های پارلمان	(۵۰۰۰)	مربع متر
سفیده کاری اتاق ها ودهلیزها	(۷۵۰٤)	» »
رنگک گرافیك اتاق پارلمان	(۲۰۰)	» »

د- وایرنگک کاری :

نصب چراغ یکصدو بیست گروپهٔ سقف اتاق بزرگک پارلمان	(۱)	عدد
چراغهای دیواری اتاق پارلمان	(۳۰)	»
وایرنگک کاری برق جمعاً	(۲۵۰۰)	متر طول
نصب رادیو ترهای اتاق پارلمان	(۰۵)	عدد

٤ - تعمیر هوتل کابل :

الف - معماری :

خشت کاری پخته مخلوط ریگ و چونه	(٦٧٢) مکعب متر
پلستر کاری سمنت	(١٧٤) مربع متر
فرش خشت سمنتی	(٥٥) مربع متر
فرش سنگ‌های قا بریکه حجاری ونجاری	(١٠٠٠) دانه
سنگ کاری (ازسنگ پارچه)	(١٥٠) مکعب متر

ب - نجاری :

مخروبی سنگ کاری	(١٤٧) مکعب متر
« خشت کاری	(١٤٩) مربع متر
تخته فرش	(١٣٤٧) مربع متر
« دستك بندی وسیخ	(٣٧٨) مربع متر
پیزاره ازچوب ارچه وجوز	(٨٥) مربع متر
خباره های چوب خرادی	(٢٨٠) مربع متر
دروازه های روی کار و در آمد	(١٥٥) عدد
کلکین های مدور سر آهن پوش (روی کار ازچوب ارچه)	(٢٢٠) مربع متر
فرش قیچی ازچوب ارچه	(٢٠٠) مربع متر
مخروبی آهن چپات	(١١٥٥) مربع متر
مخروبی قیچی شده	(١١٥٥) مربع متر
فرش سرستك زیر قیچی	(١٧٠٠) مربع متر
دروازهٔ منزل دوم که ورق شانی شده	(٥٥) مربع متر
پیزاره ورق شانی	(٦٠) مربع متر
پوشش دستك بندی	(١٥٥٠) مربع متر
پوشش قیچی	(٢٨٥٠) مربع متر

فرش تخته سر قبچی	(۱۷۰۰) مربع متر
قالب خشت سمنتی	(۸۵) مربع متر
قالب کانکریت	(۵۲۰) مربع متر
قالب کرنیز	(۱۸۵) مربع متر

ج - بسته کاری :

نلدوانی تشناب ها	(۱۱) تشناب
فرش چهار خانه چهار مغزی	(۵۰) مربع متر
فرش چوب ارچه زیر چهار خانه فوق	(۵۰) « «
کتاره زینه	(۱۰) « « بلندی ۹۷
قالب کانکریت	(۳٤) « «
بیزاره ورق شانی	(۱۲) « «
کادرهای خانه ورق شانی	(٥٤) « «
قطار وزمه چهار مغزی	(۲۰۰) « «
چهارخانه گچ مالی از چوب ارچه	(۵۰) « «
آهن پوش از آهن با ناوه و کلك سیروفبر	(۲٦۵) « «

د - نمدمالی وسفید کاری :

نمدمالی وسفید کاری قسمت داخل وخارج عمارت جمعاً (۲۵۰۰) مربع متر

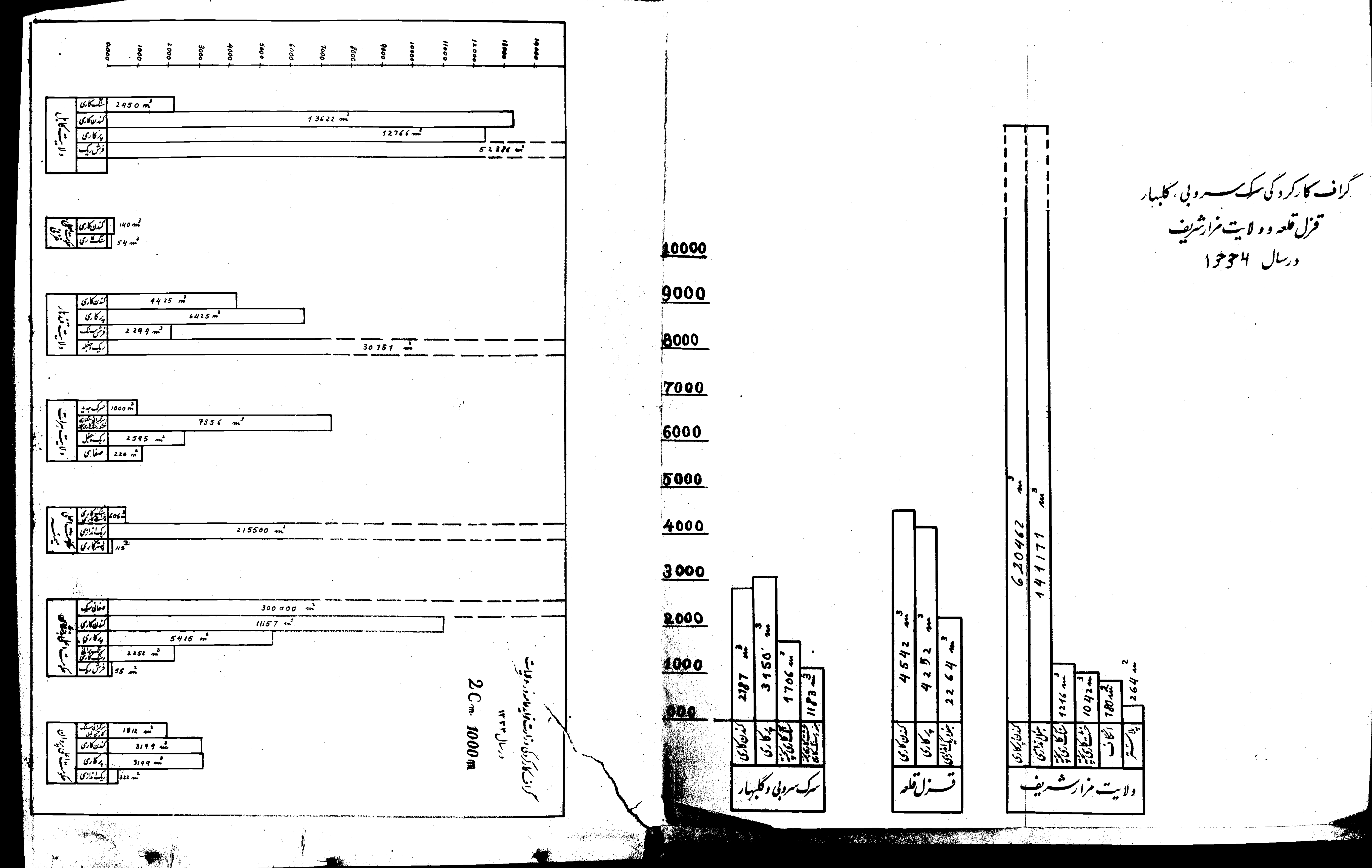
۵ - تعمیر قصر تپهٔ تاج بیگ :

الف - معماری :

خشت کاری پخته مخلوط ریگ وچونه	(۹٦) مکعب متر
پلستر کاری چونه و ریگ	(۱۳۳) مربع متر
پلستر کاری گچ	(۱٦۰) مربع متر
پلستر کاری سمنت	(۳۵) متر

ب - نجاری :

کلکین های مدور روی کار سر آهن پوش	
ازچوب ارچه	(٦۵) مربع متر

گراف کارکردگی سرک سروبی، گلبهار
قزل قلعه و ولایت مزارشریف
درسال ۱۳۳۴
10000
9000
8000
7000
6000
5000
4000
3000
2000
1000
000
2287 m3
3150 m3
1706 m3
1183 m3
کندن کاری
پرکاری
سرک سروبی وگلبهار
4542 m3
4252 m3
2264 m3
کندن کاری
پرکاری
قزل قلعه
620462 m3
141171 m3
1216 m3
1042 m3
780 m3
264 m2
کندن کاری
ولایت مزارشریف
2450 m3
13622 m3
12766 m3
52386 m3
140 m3
54 m3
4425 m3
6425 m3
2294 m3
30751 m3
1000 m3
7356 m3
2595 m2
226 m3
606 m2
215500 m2
115 m2
300000 m2
11157 m3
5415 m3
2252 m3
55 m3
1912 m3
3199 m3
3199 m3
322 m3
2Cm 1000 m

پیاره از چوب ارچه	(۵٤۰۰) مربع متر
قاب تبنگک ورق شانی	(۳۵۰) مربع متر
دروازه‌های رویکار ودروازهٔ درامد	(۲۲۰) مربع متر
فرش قیچی ازچوب ارچه	(۱۵۰) مربع متر
فرش خشت پخته اتاق های گلخانه	(۳۰۰) مربع متر

ج ـ امور متفرقه :

نصب براکت‌های سیخ گول ذریعه سمنت	(۱۰۰) عدد
تکمیل آئینه های کمبود	(۲۵۰۰) دانه
نصب رادیو ترها	(۵۰) عدد
دستک بندی وپوشش تعمیر ارگ شاهی	(۵۲۰) مربع متر

٦ـ تعمیر گاراج های فابریکه آقاعلی شمس :

الف ـ معماری :

خشت کاری پخته مخلوط ریگ و چونه	(٤۲۰) مکعب متر
پلستر کاری چونه وریگ	(۲۵۰) مربع متر
پلستر کاری گچ	(٤۰۰) مربع متر

ب ـ نجاری :

دروازه وکلکین فرش چهار خانه گچ مالی جمعاً	(۳۵۰) مربع متر
سیم گچ مالی درسقف	(٤۰۰) مربع متر
کنده وشده ودستک از چوب چناری	(٤۰۰) مربع متر

ج ـ رنگمالی :

سفیده کاری ورنگمالی جمعاً	(۲٦۰) مربع متر

۷ـ ترمیمات تعمیر گلخانه :

پلستر کاری چونه وریگ	(۱۵۰) مترمربع
فرش خشت پخته صحن اتاق ها	(٦۰) مترمربع
کاهگل کاری گلخانه وتحویلخانه های مدیریت عمومی تهیهٔ مصالح جمعاً	(۸۵۰) متر مربع

فعالیت مدیریت های فواید عامهٔ ولایات

درقسمت تعمیرات

۱ــ مدیریت فواید عامهٔ ولایت مزارشریف :

تعمیر نشیمن مدیر مخابرات .

تعمیر نشیمن مدیر زراعت .

تعمیر نشیمن شفاخانهٔ مستورات .

تعمیر نشیمن ماموریت مخابرات بلخ .

تعمیر نشیمن ماموریت مخابرات شبرغان .

تعمیر هوتل جدید .

ترمیمات لابراتوار شفاخانهٔ ملکی .

کاه‌گل کاری عمارت احصائیه ، زراعت ، وحرم‌سرای وکوتی ماہین وسلامخانهٔ ولایت موصوف .

ترمیمات برندهٔ مدیریت مخابرات .

(جمعاً)

سنگ کاری چونه وگل	(٥٤٩) مکعب متر
کندن تهداب وخاک بر کردن وشفته‌ذریعهٔ چونه	(٣٨٣) مکعب متر
خشت کاری	(٣١٨٣) مکعب متر
پلستر ریگ وچونه	(٩٤٩) مربع متر
پوشش ، فوره گل ، کاه‌گل وغیره	(٤٠١٤) مربع متر
فرش خشت	(١١٢٦) مربع متر
پلستر سمنت	(٢٤١) مربع متر
رنگ مالی روغنی	(٧٥٤) مربع متر
رنگ مالی آبی	(٧٣٠) مربع متر

۲ــ مدیریت فواید عامهٔ ولایت هرات :

تعمیر جدید دار الحکومگی.

ترمیمات عمارت باغ شاهی.
ترمیمات عمارت شفاخانهٔ ملکی .
ترمیمات عمارت شفا خانهٔ مستورات .

(جمعاً)

خشت کاری پخته وخام	(۶۲۳) مکعب متر
استر کاری وغیره	(۸۰) مربع متر
کاه‌گل کاری	(۲۵۰۰) مربع متر
رنگک مالی روغنی	(۳۲۵) مربع متر

۳ــ مدیریت فوایدعامهٔ ولایت قطغن :

تعمیر محکمهٔ مرافعهٔ بغلان .
تعمیر گدام قندوز
تعمیر گدام تالقان .
تعمیر گدام نهرین .
تعمیر تلگرافخانهٔ بیسیم قندوز
تعمیر تلگرافخانهٔ بیسیم یلخمری
تعمیر مکتب متوسطهٔ بغلان .

(جمعاً)

سنگک‌کاری	(۵۷۴۴) مکعب متر
خشت کاری	(۵۲۳۸) مکعب متر
کندن تهدات	(۴۴۰۴) مکعب متر
پلستر چونه وخشت پخته	(۲۱۷۳) مربع متر
کانکریت	(۲۶) مربع متر
پوشش غوره گل	(۹۱۲) مربع متر
امور نجاری	(۹۲۶) مربع متر
سفیده کاری	(۱۰۰۰) مربع متر

٤ـ مدیریت فواید عامهٔ حکومت اعلی میمنه :

تعمیر یکـدام قیصار .
تعمیر کدام بلچراغ .
تعمیر کدام تکاب شیرین .
تعمیر ادویه‌خانهٔ دفع آفات زراعتی .

(جمـعاً)

سنگ کاری پخته	(۱۰٤۱) مکعب متر
خشت کاری پخته	(۸٦۸) مکعب متر
شفته و کندن تهداب وغیره	(۹۸۵) مکعب متر
پلستر	(۱۳۲۵) مربع متر
انگاف	(٤۰۰) مربع متر
پوشش غوره گـل*	(۲۲۰) مربع متر

٥ـ مدیریت فواید عامهٔ حکومت اعلی غزنی :

تعمیر شفاخانهٔ ملکی .
تعمیر کـدام قره باغ .
تعمیر کـدام جغتو.
تعمیر ملحقهٔ مدیریت مطبوعات .
تعمیر علاقه‌داری خواجه عمری (رح)
تعمیر حکومت اعلی غزنی .

(جمـعاً)

کانکریت	(۲٦) مربع متر
سنگ کاری پخته	(۳۰۷٦) مکعب متر
خشت کاری پخته	(۱۷۰۹) مکعب متر
شفته، کندن تهداب وغیره	(٦٥۷) مکعب متر

کار شعبه معابر

شماره و برج		تفصیلات	مجموعه صحیح کار شدگی								ریگ اندازی سرک	ملاحظات
شماره	برج		خشت کاری		سنکاری		سرنگپرانی		جبل کاری			
			سانتی	متر	سانتی	متر	سانتی	متر	سانتی	متر		
۱	حمل	از حصه دوآب میخ زرین الی اندراب	۹۸	۲۸۹۹	۹۷	۳٤۲	۱۲	٦۸۲	۱۲	۲۸٥		
۲	ثور	ازحصه اندراب الی هاجر	۲۷	۳۲۸۷	٦۲	۲۹۸		۱۷۹	۸۱	۱۲۱		
۳	جوزا	ایك پل سه‌متر در چهاربکار ساخته شده وسرك عمومی ریگ انداخته شده	۰	۲۱۱	۰۰	٦٤				۰	۳۲۲	
میزان کار			۲٥	٦۳۹۸	٤۱	۷۰٥	۱۲	۸٦۱	۹۳	٤۰٦	مکعب ۳۲۲	

پلستر (۷۵۵) مربع متر
انکاف (۷۳٤) مربع متر
کاه کل وپوشش فوره کل (۷۰٤٦) مربع متر

٦ـ مدیریت فواید عامهٔ حکومت اعلی پروان :

تعمیر مکتب بازارك پنجشیر .
تعمیر مکتب اشتر کرام

(جمعاً)

سنگ کاری پخته (۷٤) مکعب متر
خشت کاری پخته (۸۸) مکعب متر
کانکریت (۱٤۷) مکعب متر
استر کاری (۵۷٦) مربع متر
پر کاری (۵۹۸) مکعب متر
امور نجاری (۱۰۵) مربع متر

فعالیت درقسمت سرك تنگ غارو

۱ـ ازپل محمودخان تادهن تنگی غارو :

الف ـ حجم انواع مختلف کار ذریعه قوای کار :

کندن ۵۰۰/۰۰ مترمکعب
پرکاری ٦۷۵/۰۰ متر مکعب
جغل اندازی ۳۲۰۰/۰۰ مترمکعب

ب ـ حجم انواع کارذریعه تیکه داران :

تعدادپل یك پایه دومتره
میزان کل ٤۳۷۵/۰۰ مکعب متر

۲ـ ازدهن تنگی غارو تاتونل :

الف ـ حجم انواع مختلف کارشدکی ذریعه قوای کار :

سرتنگ پرانی ٤۲۵/۰۰ مترمکعب

جبل کاری	۰۰/۳۲۲ متر مکعب
کندن	۰۰/۱۶۷ متر مکعب
پر کاری	۰۰/۲٤۰۰ متر مکعب
خشت کاری	۰۰/۱۲۰ متر مکعب
کانکریت	٤/۳۲ متر مکعب
هنگاف	۰۰/۳۸٦ متر مربع

ب ـ حجم انواع کارشدګی ذریعه تیکه‌داران :

تخریب دیوار	۰۰/٤٦۰۷ متر مکعب
کندن تهداب دیوار	۰۰/۱۰۷۰٦ متر مکعب
سنګ کاری بامصالح	۰۰/۲۰۳۲۵ متر مکعب
خشت کاری	۰۰/۲۳ متر مکعب
پر کاری	۰۰/۷۵۰۰ متر مکعب
هنګاف	۰۰ر۱۳۷٤ متر مکعب
تعداد معبر	۲ـ معبر

میزان کل ۳۲ر٤۸۳٥۹

۳ـ از تونل اول تا پل دوم :

الف ـ حجم انواع مختلف کارشدګی ذریعه قوای کار :

سرنګ پرانی	۰۰/۱۸۰۰۰ متر مکعب
جبل کاری	۰۰/۱٤۲۰۰ متر مکعب
کندن	۰۰/٤۱۰۰۰ متر مکعب
پر کاری	۰۰/۱۸۰۰۰ متر مکعب
سنګ کاری خشکه	۰۰/٥۰۰۰ متر مکعب
سنګ کاری بمصالح	۰۰/۹۰۰۰ متر مکعب
خشت کاری	...
کانکریت	...
جغل اندازی	...
هنګاف	۰۰/۱٥۰۰ متر مربع

ب- حجم انواع کار شدگی تیکه داران :

تخریب دیوار ...
کندن تهداب ...
سنگ کاری بامصالح ...
خشت کاری ...
سنگ کاری خشکه ...
پر کاری ...
هنگاف ...
تعداد پل ...
تعداد معبر ...
میزان کل ۰۰ ر ۷٤٥۰۹

٤ - ازپل دوم تا پل سوم :

الف - حجم انواع مختلف کار شدگی قوای کار :

سر نگ پرانی ۰۰ ر ٦۲٥ متر مکعب
جبل کاری ۰۰ ر ٤۸٦ « «
کندن ۰۰ ر ۳٤۰۰ « «
پر کاری ۰۰ ر ٤۲٥۰ « «
سنگ کاری خشکه ۰۰ ر ۱۲۰۰ « «
سنگ کاری بامصالح ۰۰ ر ۲۸٤۱ « «
خشت کاری ۰۰ ر ۲۸۹ « «
کانکریت ۰۰ ر ۱٦۰ « «
جغل اندازی ...
هنگاف ۰۰ ر ۳۰۰ متر مربع

ب - حجم انواع کارشدگی تیکه داران :

تخریب دیوار ۰۰ ر ۱۰۰ متر مکعب
کندن تهداب دیوار ۰۰ ر ٤۲۰ « «
سنگ کاری بامصالح ۰۰ ر ۲٥۰۰ « «
خشت کاری ...
سنگ کاری خشکه ۰۰ ر ۸٥۰ « «

پر کاری ...
هنگاف ۰۰ ر ٦٥٠ مترمربع
تعداد پل ۰۰ ر ٥ پل
تعداد معبر ۱
میزان کل ۰۰ ر ۱۸۰۷۱

٥ - ازپل سوم تا سروبی :

الف - حجم انواع مختلف کارشدگی قوای کار :

سرنگ پرانی ۰۰ ر ٥۰۰۰ متر مکعب
جبل کاری ۰۰ ر ٣٦۰۰ » »
کندن ۰۰ ر ۲۲٦۲۰ » »
پرکاری ۰۰ ر ۲۰۰۰ » »
خشکه کاری ...
سنگ کاری بمصالح ...
خشت کاری ...
کانکریت ...
جغل اندازی ۰۰ ر ۱٦۰۰ » »
هنگاف ...

ب - حجم انواع کارشدگی تیکه داران :

تخریب دیوار ۰۰ ر ۷۲۰ مترمکعب
کندن تهداب دیوار ۰۰ ر ۹۰۱۷ » »
سنگ کاری بامصالح ۰۰ ر۱۸۹۷۷ » »
خشت کاری ۰۰ ر ٣۰۰ » »
سنگ کاری خشکه ۰۰ ر ۱۰٥۰ » »
پر کاری ۰۰ ر ٦۷۰۸ » »
هنگاف ۰۰ ر ۲۹۱۷ » »
تعداد پل ٤ پل
تعداد معبر ٤ معبر
میزان کل ۰۰ ر ۷٤٥۰۹

راپور کارهای اجرا شدگی و گراف آن از پل محمودخان تا تنگی غارو و سروبی از ماه حمل ۱۳۳۴ الی اخیر برج حوت ۱۳۳۴

تفصیلات حصص / حجم انواع کار	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	حجم انواع مختلف کارشدگی ذریعهٔ عمله استحکام و قوا کار										حجم انواع کارهای اجرا کردگی تیکه داران									
از پل محمودخان تا دهن تنگی غارو جنل اندازی و تسطیح	\	\	۵۰۰۰	۱۲۵۰۰	\	\	\	\	۳۲۰۰۰	\	\	\	\	\	\	\	\	[illegible]	\	۴۲۷۵۰۰۰
از دهن تنگی غارو تا تونل اول	۴۲۵۰۰	۳۲۲۰۰	۱۶۷۰۰	۲۴۰۰۰	\	\	۱۲۰۰۰	۴۰۳۲	\	۳۸۶۰۰	۴۲۰۷۰۰	۱۰۷۰۶۰۰	۲۰۳۲۵۰۰	۳۴۰۰۰	\	۷۵۰۰۰۰	۱۲۷۴۰۰	\	۲ متر	۴۸۲۵۹۰۳
از تونل اول تا پل دوم	۱۸۰۰۰۰	۱۴۲۰۰۰۰	۴۱۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰	۵۵۰۰۰۰	۹۰۰۰	\	\	\	۱۵۰۰۰	\	\	\	\	\	\	\	\	\	۱۰۷۲۰۰۰
از پل دوم تا پل سوم	۲۲۵۰۰	۴۸۶۰۰	۳۴۰۰۰	۴۲۵۰۰	۱۲۰۰۰	۲۸۴۱۰	۲۸۹۰۰	۱۶۰۰۰	\	۳۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۴۲۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	\	۲۵۰۰۰	\	۲۵۰۰۰	۵ پل	[illegible]	۱۸۰۷۱۰۰
از پل سوم تا سروبی	۵۰۰۰۰	۳۰۶۰۰	۲۲۲۰۰۰	۲۰۰۰۰	\	\	\	\	۱۴۰۰۰	\	۷۲۰۰۰	۹۰۱۷۰۰	۱۸۹۷۰۰	۳۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰	۶۷۰۰۰	۲۹۱۷۰۰	۴ پل	۴ متر	۷۴۵۰۹۰۰
مجموع	۲۴۰۵۰۰	۱۸۶۰۸۰۰	۲۷۶۸۷۰۰	۲۷۲۲۵۰۰	۹۷۰۰۰	۱۱۸۴۱۰۰	۴۰۶۰۰	۱۲۴۰۳۲	۶۸۰۰۰	۲۱۸۶۰۰	۵۲۲۷۰۰	۲۰۱۳۳۰۰	۳۱۸۰۲۰۰	۴۲۳۰۰۰	۱۹۰۰۰۰	۱۳۲۰۸۰۰	۴۹۴۱۰۰	۱۰ پل	۷ متر	۱۵۱۵۱۸۳۲

مقیاس = اسانتی متر ۲۰۰۰ متر مکعب

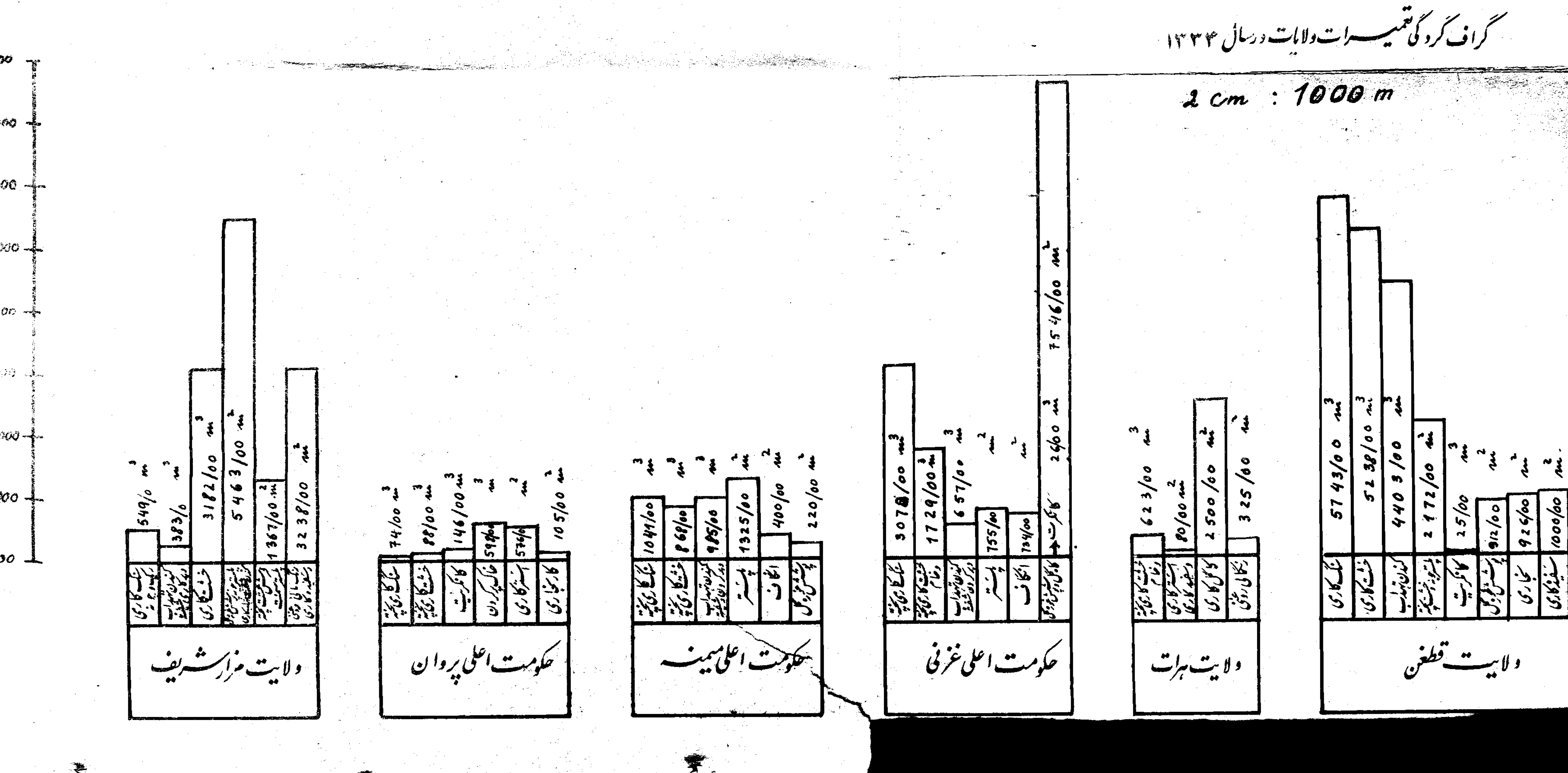
مجموع کارهای عمله استحکام و عمله قوا کار و تیکه داران از پل محمودخان تا سروبی

جمله کارهای تیکه داران از دهن تنگی غارو تا تونل اول و از پل دوم تا سروبی

جمله کارهای عمله استحکام و عمله قوا کار وزارت فوائد عامه

گراف کردگی تعمیرات ولایات در سال ۱۳۳۴

2 cm : 1000 m

۲- مدیریت فواید عامه ولایت کابل :

معابرین مربوط فواید عامهٔ ولایت کابل بههمکاری موترهای وزارت، امور ذیل را انجام نموده اند:

ترمیم سرك وجغله اندازی -

۱- از کوتل یك لنگه الی آب دبلی سرك مشرقی (سرك کوتل لته بند)
(ریگ و جغله) (سنگ کاری) (کندن جویچهها و پر نمودن سیل برها)
(۴۷۰۰) مکعب متر- (۴۸۶) مکعب متر- جمعاً (۴۶۷۹) مکعب متر

ترمیم سرك وجغله اندازی :

۲- ازحصهٔ اول سرچشمهٔ سروبی الی کوتل خشك (سرك اسبق سمت مشرقی)
(ریگ وجغله) (سنگ کاری کندن) (جویچهها و پر نمودن سیل برها)
(۱۸۸۰) مکعب متر - (۸۶) مکعب متر - جمعاً (۸۵۵) مکعب متر

ترمیم سرك وجغله اندازی -

۳- ازحصه یکه توت الی دهن تنگی غارو :
(ریگ وجغله) (سنگ کاری) (کندن جویچهها و پرو کاری سیل برها)
(۳۶۵۶) مکعب متر- (۳۸۰) مکعب متر - جمعاً (۴۹۳۴) مکعب متر

ترمیم سرك وجغله اندازی :

۴- ازحصهٔ پل سوختهٔ مهتاب قلعه الی خاك خیر سرك مغربی :
(ریگ وجغله) (سنگ کاری) (کندن جویچهها وپرکاری سیل برها)
(۱۳۱۴۰) مکعب متر - (۴۸۵) مکعب متر- جمعاً (۴۹۳۵) مکعب متر

۵- ترمیم پل شیخ آباد. (سنگ پارچه) (سمنت) (چونه) (ریگ)
(۵۶) مکعب متر- (۴۶) بوری- (۴ر۶۰) خروار- (۱۰) مکعب متر

٦- ریگ اندازی وترمیم سرك ازحصهٔ افشار تا نکچی الی پل قرغه ؛
(جغله اندازی) (سنگ کاری) (کندن جویچه‌ها وپر کاری سیل برها)
(٥٣٧٠)مکعب متر- (٥٠) مکعب متر- جمعاً (١١٣٧) مکعب متر
ترمیم سرك وجغله اندازی ؛
٧- بینی حصار الی کوتل تیره سمت جنوبی ؛
(جغله و ریگ)(سنگ کاری)(کندن جویچه‌ها وپر کاری سیل برها)
(١٢٣٤٥)مکعب متر- (٤٦٥)مکعب متر- جمعاً (٥٣٩٠) مکعب متر
٨- ترمیمات سرك از دارالامان واتا الی کوتی والاحضرت سپه سالار غازی (سرك گلباغ) ؛
(ریگ وجغله) (سنگ کاری) (کندن جویچه‌ها وپر کاری سیل برها)
(٦٠٠)مکعب متر- (٤٠)مکعب متر- جمعاً (١١٠) مکعب متر
٩- ترمیم سرك از پل علم لهوگرد الی کلی خیل وردك (که بسرك لین مغربی وصل میشود) ؛
(ریگ وجغله) (سنگ کاری)(کندن جویچه‌ها وپر کاری سیل برها
(٢٨٧٥)مکعب متر- (٨٠)مکعب متر- جمعاً (١١٢١) مکعب متر
١٠- ترمیم سرك ده کیپك الی سوسنگ سرك شمالی ؛
(ریگ وجغله) (سنگ کاری) (کندن جویچه‌ها وپر کاری سیل برها)
(٨٣٢٠)مکعب متر- (٢٨٠)مکعب متر- جمعاً (٤٢١٧) مکعب متر

٣- مدیریت فوایدعامهٔ ولایت قندهار:

١- ترمیمات وریگ وجغله اندازی لین عمومی قلات ؛

(ریگ وجغله اندازی) (فرش سنگ) (پرکاری) (کندن کاری)
(۳۰۷۵۱) مربع متر (۲۲۹٤) مکعب متر (٦٤۲۵) مکعب متر (٤٤۲۵) مکعب متر.

٤- مدیریت فواید عامهٔ ولایت هرات:

شعبهٔ معابر:

الف: ترمیمات سرک لین شیندند:

۱- خامه کاری بطول ۱٦۹ کیلو متر دو مراتبه.

۲- جغله اندازی وریگ اندازی وسنگ کاری سیل برها جمعاً (۳۱۰) مکعب متر.

ب- تعمیر پل یک کمانهٔ لین مذکور:

۱- سنگ کاری پایه‌ها پل وغیره آن جمعاً (۳٦٤) مکعب متر

۲- خشت کاری کمان پل (۲۵) « «

ج- تهیهٔ مواد برای پلچک های لین مذکور:

۱- خشت پخته ۷۰۰۰۰ قالب

۲- چونه ۲۰ خروار

۳- خشت خام بالای داش ۱۰۰۰۰ قالب

د- ترمیمات سرک لین اوبه:

۱- خامه کاری بطول ٤٦۲ کیلو متر دو مراتبه

۲- پرکاری سیل برها ۳۵۰ مکعب متر ذریعهٔ سنگ کاری خشکه.

هـ- تهیهٔ مواد برای ساختمان پل شیرخاج:

۱- سنگ پارچه ۲۰۰ مکعب متر

۲- ریگ و سنگ چونه جمعاً ۱٤۰ « «

٦- اعمار جای رهایش برای عملهٔ کار و تحویلخانه ذریعهٔ عملهٔ معابر پنج باب

و- ترمیمات لین بادغیسات:

۱- خامه کاری سرک بطول ۳٤۱ کیلو متر دو مراتبه

۲- پرکاری شیله‌ها به سنگ وجغله .... ۸۰۰ مکعب‌متر
۳- ریگ اندازی وجغله اندازی .... ۹٦۰ » »

ز- ترمیمات سرك لین بادغیسات ازراه پسته‌لق وساختمان سرك جدید دران:

۱- خامه کاری سرك بطول .... ۱۲۸ کیلومتر دومراتبه
۲- عریض ساختن سرك مذکور .... ۷۰۰ مکعب متر
۳- ساختمان سرك جدید .... ۱۰۰۰ » »
٤- ریگ ریزی وجغل اندازی .... ۲۳۰ » »
٥- سرنگ پرانی وجبل کاری .... ۷۰ » »

ح- ترمیمات سرك لین تورغندی :

۱- خامه‌کاری سرك بطول .... ۱۲۰ کیلومتر دومراتبه
۲- پرکاری شیلهٔ آب برده ذریعهٔ سنگ .... ۱۳۸۰ مکعب متر
۳- جغله اندازی وریگ اندازی .... ۷٤۰ » »
٤- عریض ساختن سرك .... ۱۹۷۰ » »
٥- سرنگ‌پرانی وجبل کاری .... ۱۱۰ » »

ط ترمیمات سرك لین غوریان :

۱- خامه‌کاری سرك بطول .... ۳۳ کیلومتردومراتبه
۲- پرکاری شیله آب برده .... ۲۰۰مکعب‌متر
۳- عریض ساختن سرك .... ۸۰ » »
٤- ساختمان سرك‌جدید .... ۱۰۰ » »

ی- تهیهٔ مواد برای پخته کاری سرك اسلام قلعه :

۱- آوردن سنگ ازمسافهٔ (٦) کیلو متر .... ۱۲۰۰ مکعب متر
۲- ریگ از مسافهٔ (۲٤) » » .... ۸۰۰ » »

حجم کار پخته کاری پلها و معبرها - پلچکها - آبروهای سرك تورخم در سال ۱۳۳٤

اسم فاعل کار	فاصله	کندن تهداب پرکاری عقب پل‌ها	سنگ کاری	خشت کاری	هنگافکاری	کانکریت
		نوع کار				
الف:						
۱— مغل خان تیکه دار		۹۵۲٦	۸۱۲٤	۱۵۹	٦۳۰	۲۱۰
۲— امیر محمد »		٤٤٦٤	٤۳۰٤	٤۹۲	٦٦۳	—
۳— محمد کبیر »		۹۰۲۱	٤٤۲۱	۷۳٦	۱٤۸۵	۱۲۹
٤— حاجی عبدالرحیم تیکه دار		۸۳۷٦	٦۷۷۹	۱۰۷۷	۲٤۵۱	۱۱۸
۵— عبدالکریم »		۵۱۹	۵۲۸	۹۰	٤۰۱	—
٦— غلام حضرت »		۱۲۲	۲۵۰	۵۲	۱٦۲	—
۷— تاج گل »		۲۹٤	۳۱۰	—	—	—
۸— عبدالغفور »		۵۵۲	۵۰۲	۳۸	۹۲	—
۹— عزیزالله »		۹۱۸	۸۰۰	۲٤۰	٦۲۵	—
۱۰— عبدالرحمن »		۱٤۰	۱۳۰	—	—	—
۱۱— محمد گل »		٤۸۳	۳۰۰	—	۱٤۰	—
۱۲— نیا ـ ـل قراردادی پلهـای سرکندو بابا		۲۷۸۰	۱٤۲۱	۲٦۵	—	—
ب: کار امانی در پل‌های چوره گلی لین ورگی		۲۷۸۷	۵۸٤۱	٦۷۰	۱۰۲۰	—
		٤۰۹۸۲	۳۳۷۱۰	۳۸۱۹	۷٦٦۹	٤٦۲

حجم پخته کاری سرك جدید دکه و تورخم
درسال ۱۳۳٤

اسم فاعل کار	کیلومتر	کندن اراضی ذریعهٔ بیل و کلند	کندن سرك ذریعه جبل	کندن سنگ ذریعه برمه دستی	کندن سنگ ذریعه برمه ماشین
		نوع کار			
الف مغل خان تیکه دار					
۱—	۳۵/۲۰۰—۰/۵۰۰	۱٤۸٦۸۹	۹۷۷۰	۸۷۷۵	۵۹٤٦
۲—	» »	۲۷۵٦۸	۱٤۰۰	—	—
		— ۱۷٦۲۵۷	—۱۱۱۷۰	—۸۷۷۵	—۵۹٤٦
ب: افراد قوای کار					
۱—	٦٤/۰۰—۳۵/۳۰۰	۲۸٦٤۳۱	—	۲۸۷۱	—
۲—	۷٦/۰۰۰—٦٤/۰۰۰	۱۳۲۰۰۰	—	—	—
		٤۱۸٤۳۱	—	۲۸۷۱	—

حجم کار سرك مذکور :

۱ـ سنگ کاری	۷۴۰ مکعب متر
۲ـ جغله اندازی وریگ اندازی بالای آن	۸۵ ٤ مکعب متر
۳ـ خاك اندازی دوطرف سرك	۳٦۰ » »

(٤) مدیریت فوایدعامهٔ حکومت اعلی میمنه :

شعبهٔ معابر فواید عامهٔ میمنه با نجام امورذیل فایل شده اند :

۱ ـ ترمیم سرك و پلها و پلچك های عرض سرك از دشت نور الی حد بخشی اندخوی جمعاً (۷۸۸۸۰) مربع متر .

۲ ـ ترمیمات سرك و پل و پلچك ها الی حد بخشی هرات « جمعاً » (۱۳٦٦۲۰) مربع متر الی دشت نور .

(٥) مدیریت فواید عامهٔ حکومت اعلی بدخشان:

عملهٔ معابر فواید عامهٔ بدخشان باجرأی امور آتی الذکر مؤفق شده توانسته اند :

۱ ـ صفایی سرك های مربوط جمعاً (۳۰۰۰۰۰) مربع متر .

۲ ـ کارکندن سرك « « « (۱۱۱٥۷) مکعب متر .

۳ ـ پر کاری « « « « (٥٤۱۰) « » .

٤ ـ سرنگ پرانی وسنگ کاری مربوط جمعاً (۲۲٥۲) « » .

(٦) مدیریت فواید عامهٔ حکومت اعلی پروان:

(۱) ترمیم سرك از دوآب میخ زرین الی حاجر :

۱ ـ سرنگ پرانی	۸٦۱ ـ مکعب متر .
۲ ـ سنگ کاری	٦٤۱ ـ » » .
۳ ـ جبل کاری	٤۰۷ ـ » » .
٤ ـ خامه کاری	٦۱۸۷ ـ » » .
(۲) ریگ اندازی سرك عمومی	۳۲۲ ـ » » .

(۳) تعمیر یك پل سه متره در چهاریکار یکپایه .

(۷)مدیریت فواید عامهٔ حکومت اعلی غزنی :

در سال ۱۳۳٤ به ساختن پل های آتی الذکـر موفق شده اند :

۱ - پل اول آچو	یك پایه
۲ - « سوم «	»
۳ - پلچك آچو	»
٤ - پل عسکر کوت	»
۵ - پل خرخشه	»
٦ - پل مالك	»

حجم کار پل های مذکـور :

الف معماری : ۱ - کندن کاری	(۱٤٦)	مکعب متر .
۲ - سنگ کاری	(٦۳۰)	» » .
۳ انکساف	(٦۸)	مربع » .
٤- پر کاری جغل	(۲٤)	مکعب » .

ب نجاری :

۱ - چوب چناری بهسایز مختلف	(۷۸)	دانه
۲ - امـور نجاری متفرقهٔ آن جمعاً	(۱۱۰)	مربع متر

فعالیت مدیریت عمومی بند وانهار

بندها:

۱- بند سراج: گرچه پخته کاری دیوار بندسراج، دراخیر سال۱۳۳۳ به پایهٔ تکمیل رسیده ودر۱۳۳٤ زمینهای خاره ولامزروع تحت بند راکه ازسالیان درازخشك ولامزروع وبی آب مانده بود،دوباره آبیاری وسرسبز نموده است وفقط بعضی کارهای کهعبارت ازپرکاری خاك پیش روی دیوار جدید بند وهنگاف کاری وغیره کارهای تزییناتی ویك اندازه توسعه دادن پرچابهٔ بند که باید قرار نظریهٔ فنی بعرض ۳۰ متر عریض

ساخته شود، اجراء شده البته کار باقیمانده پر چابهٔ بند اگر خواست خدا (ج) باشد، درسال ۱۳۳۵ تکمیل خواهد شد.

حجم کار سال ۱۳۳٤ ازینقرار است:

۱ـ کانکریت ریزی (۳۰۰) مکعب متر
۲ـ سنگ کاری پخته (۱۸۷) مکعب متر
۳ـ پرکاری خاك پیشروی بند (۳٤۱۲) مکعب متر
٤ـ کندن کاری مجرای پیشروی والها (٦۰) مکعب متر
٥ـ انکاف کاری عقب بند (٤۰۰۰) مربع متر
٦ـ سنگ پارچه فرش روی سلامی کاسه بند (۱۱۰۰) مربع متر
۷ـ سرنگ پرانی پرچابهٔ بند (٦۰۰) مکعب متر
۸ـ شستن وپاك کردن روی دیوار بند (۲۰۰۰) مربع متر

۲ـ بندزنخان:

بند زنخان که درفاصلهٔ (۲۲) کیلو متری جانب شرق شهر غزنی واقع است درسال ۱۳۱۱ ازطرف وزارت تجارت ذریعه مستر کریمه المانی کار آن شروع گردیده وتا ۱۳۱۸ جریان داشت بعداً نسبت اختلافات نظریه مهندسین کار بند مذکور معطل شده بود درسال ۱۳۳۳ ازیکطرف کار تکمیل بند سراج رابدست گرفته ازجانب دیگر مشکلات فنی بند زنخان تحت مطالعهٔ اشخاص فنی قرار داده شد.

پس ازرفع مشکلات مذکور پروگرام تکمیل بند مذکورمرتب وطوریکه درجمله کارهای وزارت فوایدعامه بناغلی عبدالحکیم وزیراسبق فوایدعامه ذریعهٔ کابل رادیو بیان نموده بودند، اینك به توفیق خداوند(ج) کار باقیمانده آن تکمیل گردیده وطرف استفاده قرار داده شده است.

ظرفیت کاسه بند مذکور تقریباً یك ملیون دوصد هزار مکعب متر آب راگنجایش داشته وزمین‌های که ازسالیان دراز بواسطهٔ خرابی بند خاره ولامزروع مانده بود تقریباً (۲۰۰۰) جریب زمین آنرا دوباره سرسبز ساخته است.

تنها کار وسعت دادن برچا به وهنگاف کاری آن نسبت سردی هوا برای سال ۱۳۳۵ معطل وانشاالله بسال مذکور انجام میگردد.

حجم کار سال ۱۳۳٤ازینقرار است.

۱ سرنگ پرانی (۲۵۰) مکعب متر

۲ـ کندن کاری (۲۲۷) مکعب متر

۳ـ هنگاف کاری (۱۰٤۰) مربع متر

٤ـ پاك کردن وشستن روی دیوار بند (۱۰۰۸) مربع متر

۵ـ پخته کاری دیوار بند (٤۰٤٤) مکعب متر

مدیریت عمومی فنی

الف ـ طرح پلان و نقشه های مقدماتی واساسی ، پلان های ساختمانی وغیره مثل پلان آب رسانی ، تسخین وتنویر قصر تپهٔ تاج بیگ، مهمانخانه جدید هوتل کابل و ترتیب اندازه های کار و نظارت کار مذکور توسط مستر مندلو مهندس تعمیراتی وزارت .

همچنان نقشه های مقدماتی میدان طیاره قندهار ـ ورك شاب ترافیك توشهٔ عمارت مترولوژی ـ مسجد پل خشتی ـ تجدید پلان های ساختماتی موجودهٔ جلال آباد توسط مهندس مذکور انجام شده .

۲ـ مستر بروگمن مهندس تعمیراتی نقشه های مقدماتی عمارت پوستخانه لیلیهٔ علی آباد ـ بانك زراعتی تعمیر جدید ـ وزارت خارجه ، چهل ستون مهمانخانه صدارت وپولی کلنیك و غیره را ترتیب داده علاوةً نقشه های مرتبهٔ مهندسین افغانی کنترول و درصورت لزوم اصلاح نموده است .

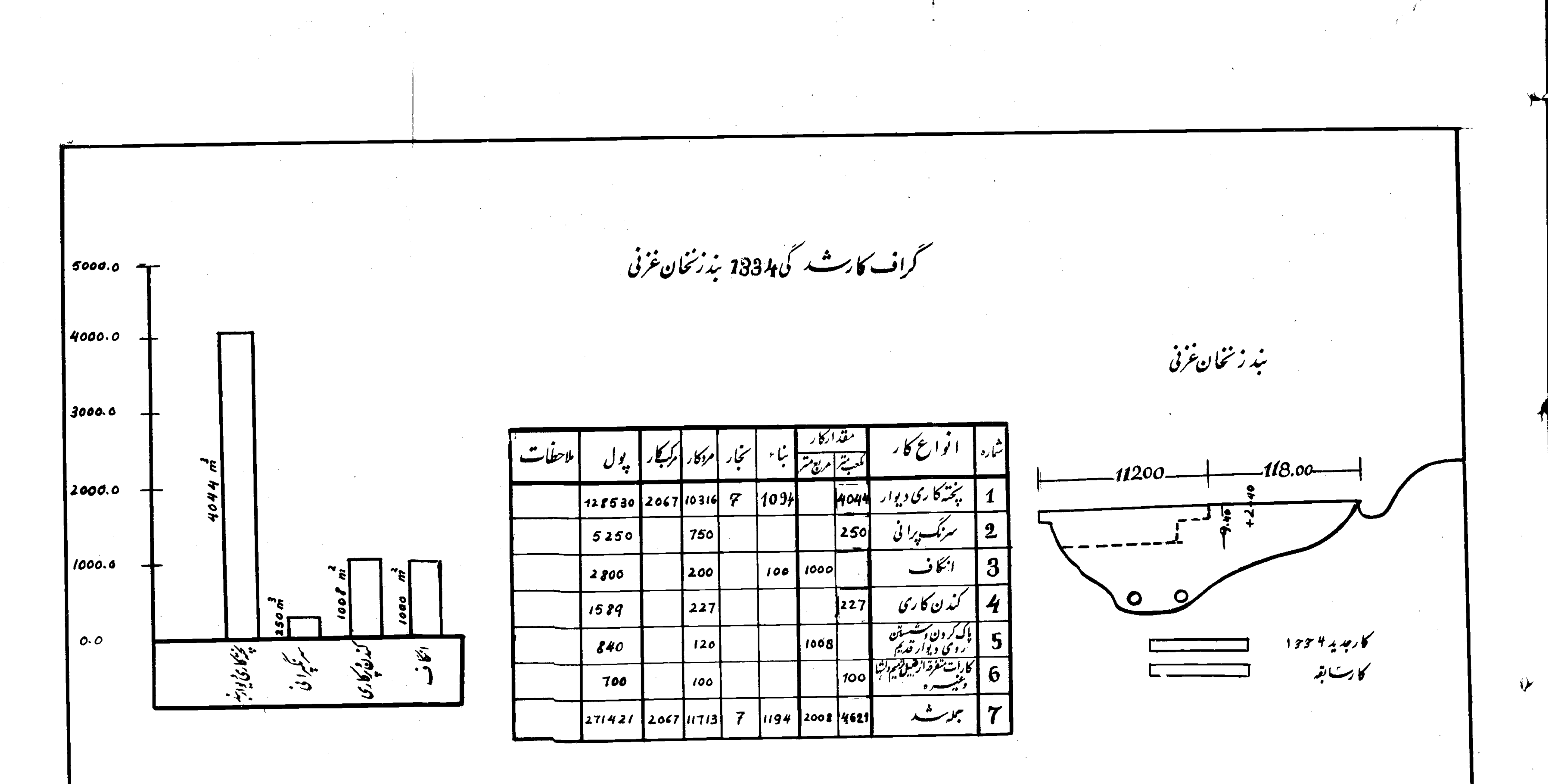
ب ـ لوایح معابر وتعمیراتی را با موازی (۱٤۵۱) ورق براوردهای اول مربوطه دوایر مملکتی ومؤسسات ترتیب و بمرجعاتش تفویض داشته است .

ج ـ موازی دو هزاروچهار صد ویازده قطعه نقشهٔ تعمیرات دوایر مملکتی را نظر به خواهش شان کاپی ورسماً بمراجعش تفویض نموده .

گراف و کارشده گی بند سراج در هذا ۱۳۳۴

شماره	انواع کار	مقدار کار مکعب متر	مقدار کار مربع متر	بناء	نجار	مزدکار	مرکبکار	جمله مبلغ	ملاحظات			
1	کانکریت ریزی	300	—	40	—	1500	—	11220				
2	سنگ کاری پخته	187	—	99	—	394	—	4540				
3	پرکاری خاک پیش روی بند	3412	—	—	—	1146	1863	34104				
4	کندن کاری مجرای پیش روی مجرای [illegible]	60	—	—	—	40	—	280				
5	انگاف کاری عقب بند	—	4000	507	—	1014	—	14196	تهیه مواد			
6	سنگ پارچه برای فرش [illegible] بند	—	1100	—	—	471	—	3297		مکعب متر	مرکبکار	مبلغ
7	سرنگ پرانی [illegible] بند	600	—	—	—	1800	—	12600	تیبیک	100	85	1192
8	شستن و پاک کردن روی دیوار بند	—	4000	—	—	191	—	1337	سنگ پارچه	323	611	8554
9	جمله شد	4359	9100	646	—	6656	1863	81574	جمله شد	423	496	9746

گراف کار شد گی 1334 بند زنخان غزنی

شماره	انواع کار	مقدار کار مکعب متر	مقدار کار مربع متر	بناء	نجار	مزدکار	مرکبکار	پول	ملاحظات
1	پخته کاری دیوار	4044		1094	7	10316	2067	128530	
2	سرنگ پرانی	250				750		5250	
3	انگاف		1000	100		200		2800	
4	کندن کاری	227				227		1589	
5	پاک کردن و شستن روی دیوار قدیم		1008			120		840	
6	کارات متفرقه [illegible] وغیره	100				100		700	
7	جمله شد	4621	2008	1194	7	11713	2067	271421	

مدیریت عمومی تهیهٔ مصالح

الف ـ شعبهٔ داخله :

این شعبه درظرف سال ۳٤، سامان ومصالح مایحتاج تعمیرات ذیل را ذریعهٔ هیأت سه نفری « فواید عامه، مدیریت گروپ (٥) محاسبهٔ مالیه و نمایندهٔ ریاست» خریداری و بدسترس شعبات تعمیراتی گذاشته است :

۱ ـ مایحتاج تعمیر قصر بزرگ دارالامان
۲ ـ « « « تاج بیگ
۳ ـ « « « چهلستون
٤ ـ « « گراج‌های آقا علی شمس
٥ ـ « « مقبرهٔ اعلیحضرت شهید
٦ ـ « « اتومات
۷ ـ « « هوتل کابل
۸ ـ « « مهمانخانهٔ جدید دولتی
۹ ـ « « قصر صدارت
۱۰ ـ « « فاکولته ساینس
۱۱ ـ « « مدیریت حفظ و مراقبت و معابر
۱۲ ـ « « سرکهای شهر
۱۳ ـ « « فوای کار تنگی غارو
۱٤ ـ « « عمومی میخانیکی

ب ـ شعبهٔ داشها :

شعبهٔ داشها در سال ۳٤ حسب ذیل مواد تعمیراتی تهیه و بدسترس شعبات مربوط آن گذاشته است :

برای تعمیر مقبرهٔ اعلیحضرت شهید (رح) ـ برای تعمیر هوتل کابل، برای تعمیر کاراجهای فابریکه آقا علی شمس، برای تعمیر قصر تاج بیگ، برای تعمیر

اتومات ، برای مدیریت سرکهای معابر ، برای قطعات کار تنگی‌فارو ، جمعاً ۶۲۲۰۰۰ قالب خشت پخته، ۲۶۳۳۹۱۶۰ خروارچونهٔ کلوخه، ۱۲۷ خروار گچ پخته، تهیه نموده است .

ج- شعبهٔ خارجه :

۱- تهیهٔ سامان توپوگرافی رابه نمایندگی افغانی درلندن وهندوستان فرمایش داده است .

۲- تهیهٔ پلاستیک کارآمد تعمیر هوتل کابل را به نمایندگی افغانی درنیویارک فرمایش داده است .

۳- لینولیوم کارآمد تعمیر هوتل کابل را بهسلسلهٔ ریاست تهیه بمرجعش فرمایش داده‌است.

٤- تهیهٔ لینو لیوم کارآمدتعمیر اتومات کابل‌رابه سلسلهٔ ریاست‌تهیه بمرجعش‌فرمایش داده‌است،

۵- تهیهٔ مواد منفلقه ومحترقه کارآمدوزارت را به سلسلهٔ ریاست‌تهیه بمرجعش فرمایش‌داده است .

۶- تهیهٔ سامان‌کارآمد قصرتاج‌بیگ رابه‌سلسلهٔ ریاست تهیه بمرجعش فرمایش‌داده‌است .

مدیریت عمومی تفتیش فنی و مسلکی

امورسنجش و کنترول براورد های کار شده :

مدیریت کنترول وسنجش مدیریت عمومی‌تفتیش فنی و مسلکی درسال ۱۳۳٤ موازی یکهزاروهشتادوپنج ورق براورد را بعد سنجش‌و کنترول به مراجع مربوطهٔ آن‌که‌حاوی ازمبلغ (شش ملیون‌نه صدوشصت و هشت هزارو پنجصد و چهل ونه افغانی و چهل و چهار پول) میشود رسماً فرستاده‌است .

دملی اقتصاد وزارت

تشکیل :

دوزارت کفیل	ع، ج عبدالملک «عبدالرحیم‌زی»
معین	.....

د قلم مخصوص مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه،	ص ، عبدالرحیم «غفوری»
مامور په (٨) رتبه یو تن	
» » (٩) » »	

دتجارتی ریاست :

رئیس په (٢) رتبه ،	ع ،ص محمد سرور کفیل
د بازارو دمراقبت لوی‌مدیر ،	ع، عبدالحکیم

دنرخو دتعیین‌مدیریت:

مدیر په (٥) رتبه ،	ص، عبدالستار کفیل
مامور » (٧) » یوتن	
» » (٩) » »	
» » (١٠) » »	

د نرخو د مراقبت مدیریت :

مدیر په (٥) رتبه	ص، عبدالقدوس
مامور » (٧) » یوتن	

مامور یه	(۹)	رتبه یوتن		
»	»	(۱۱)	»	»

دخارجی تجارت لوی مدیریت:

لوی مدیر یه	(۳)	رتبه	ع حبیب الله
دسرمایه گذاری مدیریه	(۵)	رتبه	.....
» » مامور »	(۷)	» یوتن	
» » » »	(۱۱)	» »	

دواردات اوصادرات مدیریت:

مدیر یه	(٤)	رتبه		ص عبدالودود «صابر»
مامور »	(٦)	»	یوتن	
» »	(۷)	»	دوه تنه	

دجواز نامی مدیریت:

مدیر یه	(٥)	رتبه		ص محمد سرور «لودین»
مامور »	(۷)	»	یوتن	
» »	(۹)	»	»	
» »	(۱۱)	»	»	

دنندارتون خانــگه :

مامور یه	(٦)	رتبه	یوتن
» »	(۸)	»	»
» »	(۹)	»	»

د داخلی تجارت لوی مدیر یت :

لوی مدیر په (۳) رتبه ع غلام محمد «وفا»

د قوانینو مدیریت :

مدیر په (۵) رتبه . . .
مامور « (۷) « یوتن
« « (۹) « «

دستندر دیزا سیون مدیریت :

مدیر په (۵) رتبه ص گلبهار کفیل
مامور « (۷) « یوتن
« « (۱۰) « دوه تنه

د مؤسساتو مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه ص امان الله «رسول» کفیل
مامور « (٦) « یوتن
« « (۸) « «
« « (۹) « «
« « (۱۱) « «

د تجارت داتاقو مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه ص عبدالصمد
مامور « (۷) « یوتن
« « (۹) « «
« « (۱۱) « «

دداخلی اوخارجی نمایندگانو مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه ص محمدرسول «یونسی»

داخلی څانګه :

مامور په (٨) رتبه یوتن

« په (١٠) « «

خارجی څانګه :

مامور په (٨) رتبه یوتن

« « (١٠) « «

دپلان اوپروژی ریاست :

رئیس په (٢) رتبه ع ص عبدلوهاب کفیل

دمراقبو مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه ص فقیر احمد کفیل

مامور په (٦) « دوتنه

« « (٧) « «

« « (٩) « «

« « (١١) « «

دتدقیق اومطالعاتومدیریت :

مدیر په (٥) رتبه ص محمد علی «امیر» کفیل

مامور « (٦) « یوتن

« « (٧) « دوه تنه

« « (١٠) « یوتن

د احصائیی مدیریت :

مدیر	په	(٥)	رتبه		س محمد عارف «فوتی» کفیل

لمړی څانګه،

ماءمور	په	(٦)	رتبه	یوتن
»	»	(٨)	»	»
»	»	(٩)	»	»
»	»	(١٠)	»	»

دوهم څانګه،

ماءمور	په	(٦)	رتبه	یوتن
»	»	(٨)	»	»
»	»	(٩)	»	»
»	»	(١٠)	»	»

دریم څانګه ،

ماءمور	په	(٦)	رتبه	یوتن
»	»	(٨)	»	»
»	»	(٩)	»	»
»	»	(١٠)	»	»

د مرکز څانګه،

ماءمور	په	(٦)	رتبه	دوه تنه
»	»	(٨)	»	»
»	»	(٩)	»	یوتن
»	»	(١٠)	»	دوه تنه

دارتباط ، ترتیب اوتوحید مدیریت:

مدیر	په	(٤)	رتبه		ص محمد موسی «خداداد»

لمړی څانګه،

ماءمور	په	(٧)	رتبه	یوتن

ماًمور په (۹) رتبه یوتن
» » (۱۱) » »

دوهم څانګه:

مامور په (۷) رتبه یوتن
» » (۹) » »
» » (۱۱) » »

دریم څانګه:

مامور په (٦) رتبه یوتن
» » (۸) » »
» » (۱۰) » »

څلرم څانګه:

مامور په (٦) رتبه یوتن
» » (۸) » »
» » (۱۰) » »

د تفتیش لوی مدیریت :

مدیر په (۳) رتبه	ع عبدالکریم
غړی په (۰) »	ص ، میرحلیم الدین
» » (٤) »	ص میر محمدافضل
» » (٥) »	ص محمدحسین
» » (٥) »	ص حفیظ الله
مامور » (۹) » دوه تنه	
» » (۱۱) » یوتن	

د اداری مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه	ص محمد افضل «عبادی کفیل

د ذاتیه څانګه :

مامور	په (٦)	رتبه	یو تن
»	» (٨)	»	»
»	» (٩)	»	»
»	» (١٠)	»	»
»	» (١١)	»	دوه تنه

د محاسبی اولوازمو مدیریت:

مدیر په (٥) رتبه ص محمد اکبر

د تحقق څانګه :

مامور	په (٦)	رتبه	یو تن
»	» (٨)	»	دوه تنه
»	» (١٠)	»	یو تن
»	» (١١)	»	دوه تنه

د تحقیقات څانګه :

مامور په (٧) رتبه یو تن

مامور په (١٠) رتبه یو تن .

د لوازم څانګه :

مامور په (٦) رتبه یو تن

مامور په (٨) رتبه دوه تنه

»	» (١٠)	»	یو تن
»	» (١١)	»	دری تنه

د اوراقو مدیریت :

مدیر په (٥) رتبه ص محمد اکبر

د اجرایی څانګه :

مامور په (٦) رتبه یو تن

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه
» » (۱۱) » » »

دتحویلخانی خانکه :

مامور په (۸) رتبه یوتن

دحفظیی خانکه :

مامور په (٦) رتبه یوتن
» » (۱۰) » دوه تنه
» » (۱۱) » یوتن

دقرار داد اوبین المللی روابطو مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه ص حمیدالله طرزی کفیل

د ارتباط خانکه :

مامور په (٦) رتبه یوتن
» » (۹) » »
» » (۱۱) » »

د قراردادو خانکه :

مامور په (٦) رتبه یوتن
» » (۹) » »
» » (۱۱) » »

د محاکم اوتجارتی حکیمتو مدیریت:

مدیرپه (٥) رتبه ص محمد انور کفیل

مامور په (۷) » یوتن
» » (۹) » » »
» » (۱۱) » » »

د تجارتی د تمییز محکمه :

د اجرائیی څانګه :

ماموریه (۸) رتبه یو تن

» »(۱۰) » دوه تنه

د تجارتی مرافعی محکمه :

رئیس یه (۲) رتبه	ع، ص، محمد حسن
غړی » (۲) »	ع ، عبدالخالق
» » (۲) »	ع ، محمد صدیق

انتخابی غړی دوه تنه

ماموریه (٦) رتبه دوه تنه

» »(۱۰) » »

د مرکز دتجارتی ابتدایی محکمه :

رئیس یه (۲) رتبه	بناغلی عبداللطیف کفیل
غړی » (٤) »	ص، عبدالرشید
» » (٤) »	«انتخابی»

انتخابی غړی یو تن

منشی یه (٦) رتبه دوه تنه

د افلاس مدیریت :

مدیر یه (٤) رتبه	ع، فقیر محمد

مامورېه (۸) رتبه يوتن

» » (۱۱) » »

د ثبت مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه ص ، محمد سرور

مامور » (۸) » یوتن

» » (۱۰) » »

اجرایی خانګه ،

مامور په (٦) رتبه یوتن

» » (۸) » »

» » (۱۰) » خلورتنه

دپشاور وکالت التجاری :

وکیل التجار ...

مامور په (٦) رتبه یوتن

» په (۷) » »

» » (۱۰)» دوه تن

» » (۱۱)» څلورتنه

دپاره چنار وکالت التجاری:

وکیل التجار ع ، عبدالله

مامور په (۱۱) رتبه یوتن

دچمن وکالت التجاری :

وکیل التجار — میر غلام فاروق
مامور یه (۷) رتبه یو تن
مامور یه (۱۰) رتبه دوه تنه
مامور یه (۱۱) رتبه دوه تنه

دامرتسر وکالت التجاری :

وکیل التجار — ع.ص محمد امین
مامور یه (۷) رتبه یو تن
مامور یه (۱۰) رتبه دری تنه
مامور یه (۱۱) رتبه یو تن

په دهلی کښې اقتصادی آتشه :

مامور یه (۷) رتبه یو تن

په کراچی کښې اقتصادی آتشه :

آتشه — ع.ص عبدالغفور «سراج»
معاون یه (۷) رتبه یو تن

په امریکا کښې اقتصادی آتشه :

آتشه ...
معاون یه (۷) رتبه یو تن

په اروپا کښې اقتصادی آتشه :

آتشه ...
معاون یه (۷) رتبه

په‌جاپان کښې اقتصادی آتشه :

آتشه یوتن
معاون یه (۷) رتبه یوتن

دکابل اوولایاتو دګمرك احصائیه :

مامور یه (٦) رتبه یوتن
دوارداتو څانګه :
مامور یه (۸) رتبه یوتن
مامور یه (۱۰) رتبه دوه تنه
دصادراتو څانګه :
مامور یه (۹) رتبه یوتن
مامور یه (۱۰) رتبه یوتن

دولایاتو داحصاییی مأمورین :

په قندهار کښې :
مامور یه (۸) رتبه یوتن
مامور یه (۱۰) رتبه یوتن
په هرات کښې :
مامور یه (۹) رتبه یوتن
په مشرقی کښې :
مامور یه (۱۰) رتبه یوتن
په دکه کښې :
مامور یه (۱۰) رتبه یوتن
په مزار شریف کښې :
مامور یه (۱۰) رتبه یوتن

په قطغن کښې :
مامور په (۱۰) رتبه یو تن
په غزنی کښې :
مامور په (۱۰) رتبه یو تن
په جنوبی کښې :
مامور په (۱۰) رتبه یو تن
په پروان کښې :
مامور په (۱۰) رتبه یو تن
په فراه کښې :
مامور په (۱۰) رتبه یو تن

دهرات دتجارتی ابتدائیه محکمه :

رئیس په (۳) رتبه — ع محمد اسمعیل
عضو په (٤) رتبه — بناغلی محمد یعقوب
انتخابی غړی دری تنه
مامور په (۸) رتبه یو تن
» » (۱۰) » »

د قندهار دتجارتی ابتدائیه محکمه :

رئیس په (۳) رتبه — ع عبدالغفور «رمزی»
غړی په (٤) رتبه ص . — حاجی محمد
انتخابی غړی دری تنه
مامور په (۸) رتبه یو تن
» » (۱۰) » »
» » (۱۱) » »

دمزارشریف دتجارتی ابتدائیه محکمه:

رئیس په (۳) رتبه	ح محمد نبی
غړی « (٤) «	ص محمد حسن
انتخابی غړی دوه تنه	
مامور په (۸) رتبه یوتن	

تجارتی محکمه:

رئیس په (٤) رتبه	...
مامور په (٦) رتبه دوه تنه	
مامور په (۸) رتبه یوتن	
مامور په (۱۰) رتبه یوتن	

دکرشک تجارتی محکمه:

رئیس په (٤) رتبه	...
مامور په (٦) رتبه دوه تنه	
مامور په (۸) رتبه یوتن	
مامور په (۱۰) رتبه یوتن	

دغزنی تجارتی محکمه:

رئیس په (٤) رتبه	ص غلام غوث سلیم کفیل
انتخابی غړی دوه تنه	
مامور په (۸) رتبه یوتن	
مامور په (۱۰) رتبه یوتن	
مامور په (۱۱) رتبه یوتن	

دپروان د تجارتی ابتدائی محکمه:

رئیس یوه (٤) رتبه ...
غړی یوه (٥) رتبه دوه تنه
مامور یوه (١٠) رتبه یوتن
مامور یوه (١١) رتبه یوتن

دقطغن تجارتی محکمه:

رئیس یوه (٤) رتبه — ص عبدالجبار کفیل
غړی یوه (٦) رتبه دوه تنه
مامور یوه (٨) رتبه یوتن
مامور یوه (١٠) رتبه یوتن

دمشرقی تجارتی محکمه:

رئیس یوه (٣) رتبه — ص غلام حبیب کاموی کفیل
غړی یوه (٤) رتبه — ص محمد ناصر
انتخابی غړی دوه تنه
مامور یوه (٨) رتبه یوتن
مامور یوه (١٠) رتبه یوتن
مامور یوه (١١) رتبه یوتن

دجنوبی تجارتی محکمه:

رئیس یوه (٤) رتبه ...
غړی یوه (٦) رتبه دوه تنه
مامور یوه (٨) رتبه یوتن
مامور یوه (١٠) رتبه یوتن

مامور په (۸) رتبه یو تن
مامور په (۱۰) رتبه یوتن
مامور په (۱۱) رتبه یوتن

دمیمنه تجارتی محکمه :

رئیس په (۳) رتبه ....
غړی په (٤) رتبه ....
غړی په (٥) رتبه دوه تنه
مامور په (۸) رتبه یو تن
مامور په (۱۰) رتبه یو تن
مامور په (۱۱) رتبه یوتن

دبدخشان تجارتی محکمه :

رئیس په (٤) رتبه — ص امیر محمد کفیل
مامور په (٦) رتبه دوه تنه
مامور په (۸) رتبه یوتن
مامور په(۱۰) رتبه یو تن

په ولایات کښی اقتصادی نماینده گان :

په هرات کښی :
په(٥)رتبه یوتن
په (٦) رتبه یو تن
په (۹) رتبه یوتن
په قندهار کښی :
مدیر په (٥) رتبه — ص دوست محمد

مامور په (٦) رتبه یو تن
مامور په (٩) رتبه یو تن
په مزارشریف کښې :
مدیر په (٥) رتبه — ص غلام بهاوالدین
مامور په (٦) یو تن
مامور په (٩) یو تن
په جنوبی کښې اقتصادی نمایندګی په (٦) رتبه یو تن
په میمنه کښې اقتصادی نمایندګی په (٦) رتبه یو تن

دمرکز اجیران :

اجیر ترجمان لمړی درجه ٣ تنه
اجیر ترجمان دوهم درجه ٢ تنه
تایپست (٤) درجه ٣ تنه
تایپست (٥) درجه ٣ تنه
دریور (٦) درجه یوتن
دریور (٧) درجه ٤ تنه
تحویلدار په (٨) رتبه ٢ تنه
دلګیمشر په (٨) رتبه ١ تن
تحویلدار په (١٠) رتبه ٤ تنه
تحویلدار په (١٣) رتبه ١ تن
دخانه سامان مادون په (١٥) رتبه ١ تن
دخانه سامان ما دون (١٦) رتبه ٣ تنه
پیاده په (١٩) رتبه ٥٧ تنه

باغبان یو (۱۸) رتبه ۱ تن

ژاندارم یو (۲۱) رتبه ۷ تنه

د ولایات اجیران :

اجیر یو (۱۵) درجی ٤ تنه

اجیر یو (۱٦) درجی ۸ تنه

اجیر یو (۲۰) درجی ۳۳ تنه

اجیر ژاندارم یو (۲۱) درجی ۷ تنه

د وکالت التجاریو اجیران :

دپشاور دوکالت التجاری اجیران،

خزانه دار یو تن

جنسی تحویلدار یو تن

دجنسی تحویلدار معاون یو تن

خانه سامان یو تن

دریور یو تن

مستخدم یو تن

ترجمان یو تن

چوکیدار یو تن

پیاده پنځه تنه

سرغچی دوه تنه

خاکروب یو تن

د چمن دوکالت التجاری اجیران :

ترجمان یو تن

تحویلدار »

سرفچی »

دفتر بردار »

پیاده دوه تنه

دپاره چنارد وکالت التجاری اجیران :

خانه سامان یو تن

پیاده پنځه تنه

د امرتسر د وکالت التجاری اجیران :

خانه سامان یو تن

ترجمان »

دریور »

پیاده دوه تنه

فعالیت وزارت اقتصاد ملی در خلال سال ۱۳۳٤

الف ــ اصلاح تشکیل وزارت اقتصاد ملی :

نظر به اینکه تشکیل وزارت اقتصاد ملی از لحاظ وظائف مربوطه باین وزارت واز رهگذر ایجابات آیندهٔ کار آن قابل اصلاح دیده شده، مشکل به نظر میخورد با تشکیلات محدود آن پلانها و پروژه ها که برای انکشاف کار این وزارت ، اعتلای اقتصادی مملکت منظور نظر حکومت متبوعه بود، جامهٔ عمل بپوشد، لهذا وزارت اقتصاد از همه اولتر اصلاحات لازمه را با در نظر گرفتن ایجابات کار و مقتضیات عصر به همکاری متخصصین در تشکیلات این وزارت مرعی داشته وآن را بملاحظه وسعهٔ مقامات صلاحیت داررسانیده وقبل از همه باهم آهنگی به تشکیلات امروزی جهان، ریاستی رابنام ریاست پلان وپروژه درتشکیلات وزارت اقتصاد ملی شامل نموده واین ریاست را با تشکیل شعبات لازمه واستخدام متخصصین خارجی-مشاورین فنی وکمیته های اختصاصی برای پیشبرد پلان های اقتصادی مجهز نموده است وثانیاً بمنظور توسعه وتنظیم امور اقتصادی وتجارت داخلی ، نمایندگیهای اقتصادی را در سراسر ولایات کشور شامل تشکیل گردانیده ولایحهٔ وظائف برای این نمایندگیها طرح وترتیب داده وثالثاً برای مطالعات وانکشاف مزید امور واردات وصادرات مملکت از ناحیهٔ ارتباط خارجی آن باممالك راقیهٔ جهان ، نمایندگیها وآتشها ی اقتصادی در اکثر ممالك بزرگ که با افغانستان روابط اقتصادی و تجار تی داشته ویا درآینده پیدا خواهند نمود، تاسیس وتشکیل کرده است .

رابعاً بمنظور اصلاح امور منازعه وی تجارتی، مطابق پرنسیپهای عصری تجارتی وبا در نظر گرفتن قانون سرمایه گذاری خارجی درافغانستان وتعهدات قانونی کشوردرمقابل ممالك سرمایه گذار راجع به توسعه وتشکیل محاکم ثلاثهٔ تجارتی در تشکیلات وزارت اقدام شده

که اکنون این محاکم بصورت ابتدائی درتمام ولایات وبصورت محکمهٔ مرافعه وتمیز درمرکز تشکیل وتکمیل گردیده . درین محاکم تا جائیکه پیش بینی شده علاوه بر اعضای خبیر و با تجربهٔ امور تجارتی ، فارغ التحصیلان فاکولته‌های حقوق وعلوم شرعیات مؤظف خواهند شد تاجریان محاکم را از نقطهٔ نظرحقوق شرعی واجتماعی ومقتضیات عصری تجارتی ، مطالعه بنمایند .

چنانچه اصلاح تشکیلات این وزارت ازین نواحی درین سال تکمیل ووارد مرحلهٔ عمل شده است .

ب- موضوع پلان عمومی اقتصادی :

پلان عمومی اقتصادی کشور که در ماه میزان سال ۳۴ روی دست گرفته شده وتا اخیرسال ۳٤ دربارهٔ تکمیل پروژه های آن سعی ومجاهده بعمل آمده واخیراً پلان مذکوربه مجلس عالی وزراء گزارش داده شده ، عامل عمدهٔ پیشرفت وانکشاف اموراقتصادی - تجارتی- زراعتی- صناعتی عرفانی- مواصلاتی وامثال آن شناخته شده ودرعین حال برای مهیاء ساختن وسایل تکنالوژی وتربیهٔ پرسونال فنی درشقوق مختلفهٔ عرفانی- صحی - وغیره محسوب میگردد. که اینک مختصری در بارهٔ این پلان درذیل تذکر داده میشود:

ازآنجائیکه تنظیم وترتیب یك کار ویارسیدن بیك نقطه معین بدون داشتن یك خط مشی ثابت ومعین امر مشکل و حتی ممتنع ومستحیل دیده میشود وهیمشه این موضوع یعنی تعیین هدف ومشی بعین عامل پیشرفت در امور شناخته شده است. لهذا وزارت اقتصاد ملی به ملحوظ این امرمسلم درقدم اول به طرح وترتیب پلانی مبادرت نمود که درین پلان ولو اینکه صدای آن قبلاً نیز شنیده شده بود بصورت عملی از صلاحیت های عملی واختصاصی متخصصین واهل خبره استفاده شد ودر ظرف مدت یکنیم سال

این پلان بشکل یك پلان عمومی اقتصادی مملکت عرض و جو د کر د که کنون میتوان گفت اگر پلان مذکور مراتب خودرا طی کند حوایج ضروریه مملکت را ازتمام جهات احتوا نموده وراه انکشافی آنها رامهیا میسازد.
پلان عمومی اقتصادی که شامل مسایل زارعت و آبیاری، مواصلات و نقلیات، خدمات عامه ومسایل معادن وصنایع ومسایل تجارت - بانکی و مالی میباشد پروژه های این مسایل تماماً تکمیل و یك قسمت آن از مجلس عالی وزراء گزارش یافته است که هریك ازین مسایل و پروژه‌ها برای ترقی وانکشاف امور آتی در نظر گرفته شده است.

۱ - مسایل زراعت و آبیاری:

بادر نظر گرفتن اشتغال اکثریت نفوس افغانستان به امورزراعت، مسایل زراعتی در پلان عمومی اقتصادی کشور حق اولیت داشته وراجع به انکشاف امور زراعتی، آبیاری امورمالداری، توسعه ارضی زراعتی، توسعه تولیدات زراعتی وفلاحتی، دفع امراض نباتی وحیوانی ساختن بند وانهار بغرض توسعه ساحه زراعت واراضی زراعتی وامثال آن درین پلان اهمیت بسزای داده شده که بادر نظر گرفتن این مسایل سنجش شده است تادر ظرف (۵) سال آینده از سال ۱۳۳۵ الی ۱۳۳۹ متجاوز از یك ملیون جریب اراضی جدید تحت آبیاری وزراعت بیاید.

۲ - مسایل انکشاف دهاتی:

بغرض ارتقای سویه حیاتی افراددهات عوامل انکشافی زراعتی عمرانی اجتماعی عرفانی وصحی آنها درین پلان مطمح نظر قرار داده شده است که درصورت طی مراتب، تخمین برای دوهزار قریه پروژه‌های انکشافی طرح وترتیب گردیده است.

۳ - مسایل نقلیات ومواصلات:

درپلان پنجساله اقتصادی هدف سوم انکشاف وتوسعه امور مواصلاتی ونقلیاتی میباشد ازآنجائیکه امور مواصلات ونقلیات در حیات اقتصادی

واجتماعی کشور نقش مهم وحساسی دارد لهذا پلان اقتصادی این موضوع را نیز به نظر اهمیت دیده ودر آن تدابیری برای رفع احتیاجات موجوده امور مواصلاتی مخابراتی و نقلیاتی سنجیده شده و پخته کاری و قیر ریزی یکعده از کلیه سرکهای عمده، تاسیس ورکشاپهای عصری در نقاط مهمه مملکت، نوریدو سائط نقلیه، تاسیس دستگاه های مهم مخابراتی مثل تیلگراف بیسیم و سیم دار- تیلیفون وامثال آن در نظر گرفته شده وهمچنان برای تاسیس خطوط هوائی بین المللی وخطوط فضائی داخلی پروژه ها طرح و ترتیب یافته وراجع به ساختن میدان هوائی بین المللی قندهار نیزدرین پلان پیش بینی شده است .

٤ـ مسایل خدمات عامه :

درپروژه های مسائل خدمات عامه راجع به پیشرفت وانکشاف امور عرفانی از نقطه نظر تربیه وتعلیم افرادکشور برای انجام خدمات عرفانی واجتماعی مملکت وتجهیزات تعلیمی وتوسعهٔ معارف با تاسیس مکاتیب متعدد ابتدائی ثانوی و مسلکی فاکولتها ی جدید زراعتی دوا سازی وانجنیر - پیش بینی های بعمل آمده وهکذاراجع به پیشرفت وانکشاف امور صحی از نقطه نظر صحت عامه با تاسیس وتجهیز شفاخانه های متعدد ولابراتوارها وموسسه صحت عامه درین قسمت پروژه های ترتیب گردیده وهمچنان برای عمران وآبادی کشور نیز در قسمت مسائل خدمات عامه پیش بینی های صورت گرفته است که متضمن ترقیات وانکشاف امور عمرانی شهری در تمام شهر های مملکت بوده عمارات عصری مطابق احتیاجات عصری افرادملت ساخته خواهد شد وراجع بهاصلاح وبهبود شهرها ازلحاظ عمرانی با بلدیه ها همکاری بعمل خواهد آمد ودر قسمت معارف وصحیه وغیره پرسونال رسیده وامور تکنالوژی مطابق اقتضای عصری در نظر گرفته شده است .

۵ــ مسایل معادن وصنایع :

درپروژه های مربوط به مسایل معادن وصنایع ـ امورتفحصات معدنی ـ مطالعات دراطراف ذخائر پطرول ومنابع معدنی ـ برمه کاری ـ استخراج اصولی معادن وامثال آن پیش بینی شده وراجع به انکشاف وتوسعه امور صناعتی پروژه های دراطراف تکمیل پروژه های ناکمل صنایع موجوده و ـ تاسیس صنایع جدید سمنت ـ میوه ـ صنایع نساجی ـ چرمگری، شیشه سازی ـ کنف بافی ـ چینی سازی سنگتراشی وامثال آن ترتیب گردید .

وهکذا راجع به ترئید وانکشاف قوه برق پیش بینی های بعمل آمده که براساس آن قوه موجوده برق ازتقریباً (۱۴۴۰۰۰۰۰) کلیوات فی ساعت به (۸۵۰۰۰۰۰۰۰) کیلوات فی ساعت افزوده خواهدشد .

۶ــ مسایل تجارت :

درپروژه مربوط به مسایل انکشاف تجارتی توسعهٔ تجارت داخلی وخارجی تاسیس شرکتهای جدید تجارتی اصلاح سورت وستندرد مواد صادارتی ـ تهیه بازار های جدید تجارتی گنجانیده شده است .

۷ــ مسایل بانکی :

درپروژه های بانکی تنظیم بانك تاسیس یك بانك جدید صناعتی ـ وظایف پولی وامداد برای فعالیت های اقتصادی کشور پیش بینی شده که باعملی شدن پلان مذکور درین مورد، انکشافی پدید خواهد آمد .

۸ـ مسایل مالی :

مسایل مالی پلان پنجساله که عبارت از فینانسمان پلان میباشد، این فینانسمان بامراعات اقتضاآت محیطی واجتماعی ازمدارك واردات دولت، سرمایـه های تشبثات خصوصی واستقراض، عملی شده. درین قسمت اصلاح سیستم وشرایط مالیات ومحصولات درنظر گرفته شده وبرای انکشاف فعالیت زراعتی ـ صناعتی ـ تجارتی واقتصادی مملکت وعواید کشور تجاویزی

صورت گرفته است که خلاصه میتوان گفت با در نظر گرفتن وسایل و وسایط تخنیکی عدم موجودیت احصائیه های کافی و لازمه، اقداماتیکه در باره طرح و ترتیب این پلان بعمل آمده در صورتیکه مراحل اصولی خود را طی و جامهٔ عمل میپوشد انتظار میرود در انکشاف و ترقی حیات اقتصادی کشور و بلند بردن سویهٔ حیات افراد این مملکت عامل عمده و مؤثری ثابت گردد.

ج- تمرکز سرمایه و اصلاح امور واردات و صادرات :

اقداماتیکه برای تمرکز و تقویه سرمایه از لحاظ تأسیس شرکتهای جدید التاسیس و بکار انداختن آنها درراه اصلاح امور وارداتی و صادراتی و همچنان تقویه مالی مملکت بعمل آمده در ذیل خلاصه مینمایم :

الف - تاسیس شرکتهای جدید :

برای اینکه قوه مالی مملکت از لحاظ بکار افتیدن سرمایه های متراکم تقویه شده و دولت بتواند در سایه ایجاد سرمایه های بزرگ منابع مهمه ثروتی کشور را بکار بیندازند و ازجانبی عوامل عمده انکشاف اقتصادی که عبارت از تمرکز سرمایه است بوجود آید در خلال سال به تاسیس شرکتهای ذیل اقدام شد .

۱ ـ شرکت صادرات پشم :

برای تنظیم تجارت پشم که یکی از مواد عمده وارداتی مملکت میباشد ودر سال گذشته بتاسیس این شرکت اقدام شدکه شرکت مذکور به سرمایه ابتدائی (۶۰) ملیون افغانی و سرمایه انتهایی (۱۲۰) ملیون افغانی تاسیس وشروع بکار نمود در عین حالیکه توسعه و انکشاف صادرات تولیدات و تهیه بازار های جدید فروش از وظیفه این مؤسسه میباشد شرکت مذکور تعهد دارد در سال ۱۳۳۴ یک مقدار زیاد پشم «خریداری تجار صادر کننده» درممالك خارج صادر کرده است. آیندهٔ این شرکت خیلها درخشان است .

۲ ـ شرکت صادراتی قالین :

برای تنظیم تجارت قالین ـ انکشاف حرفه از لحاظ اصلاح بافت دیزاین وتهیه مواد خام رنگ دادن قالین ـ تقویه مستحصلین با دادن معاونت های مالی وتخنیکی وبمنظوری توسعه صادرات قالین ـ وامثال آن بتأسیس یك شرکت صادراتی قالین درکابل بسرمایه ابتدائی (۳۰) ملیون افغانی اقدام شد .

۳ ـ شرکت صادراتی میوه:

همچنان برای تنظیم وترتیب صادرات میوه که بدست اکثریت ملت بوده وقسمت عمده سرمایه وحرفه ملی را تشکیل میدهد و بمنظور توسعه صادرات وکمك به مستحصلین وتوریدماشین های عصری میوه پاکی تعقیم میوه وکانسرو وغیره دوشرکت بزرگ صادراتی میوه یکی در کابل بسرمایه (۷۵۰۰۰۰۰) افغانی ودیگری درقندهار بسرمایه (۷۰۰۰۰۰۰) افغانی تأسیس شد .

٤ ـ شرکت ترانزیتی وبارچالانی :

بمنظور انتظام حمل و نقل اموال وارداتی وصادراتی مملکت از راه شوروی وسایر ممالك خارجه عقد قراردادها با مؤسسات مربوطه اقتصادی شوروی وکمپنی های ترانسپورتی ممالك خارجه برای اجرای معاملات مربوط ترانزیت محمولات از طریق خاك اتحادجماهیر شوروی سوسیالستی ویا از طریق خاك افغانستان بخاك شوروی ودیگر ممالك خارجه همچنان اجراء وفراهم نمودن تسهیلات محمولات درممالك خارجه وداخل افغانستان وهکذا تهیه وتدارك وسایل حمل و نقل (از مبداء تحویل گیری تا مرجع تحویل دهی) وموافقه باکمپنیها ی ترانسپورتی وترانزیتی داخلی و خارجی مملکت به تأسیس شرکتی بنام شرکت ترانزیتی وبارچالانی اقدام شد که این شرکت درقدم اول بسرمایه ابتدائی (۱۵۰۰۰۰۰) افغانی به

تشکیل شعبات درمناطق ترانزیتی داخلی پرداخت ومراودات خودرا با شعبات ترانزیتی اتحادیهٔ شوروی قایم کرده این مؤسسه باکمال طمانیت ومحمولات ترانزیتی را مطابق پروگرام واساسنامهٔ مؤسسه، حمل ونقل مینماید و کمیشن جزیی از آن اخذ میکند .

٥ ـ شرکت کلمو (روده) :

هکذا بسرمایهٔ (٣٠٠٠٠٠٠) افغانی شرکتی برای صادرات روده تأسیس شده کـه در تهیهٔ اسعار خارجی رول مهمی داشته، تنظیم وترتیب ارسال روده وپیدا کردن بازار های جدید صادراتی ، بکار انداختن دستگاه های فنی بمنظور معاینه وسورتنت تعمیر گدامهای فنی وعصری برای محافظت روده، تربیهٔ اشخاص فنی، معاینه سورتنت وبار بندی روده مطابق شرائط وایجابات فنی ازوظایف این شرکت میباشد که اکنون بطور مختلط با سرمایهٔ خارجی وداخلی کارمیکند .

٦ ـ شرکت صادراتی نباتات طبی :

نظر به اهمیت وارزش نباتات طبی مملکت، مخصوصاً تریاك که یکی از عمده ترین مواد صادراتی طبی جهان بوده وافغانستان در مقابل کنترول تعهد بین المللی دارد، بتأسیس شرکتی بنام (دبتوسهامی شرکت) اقدام شد که شرکت مذکور بسرمایهٔ (٢٠٠٠٠٠٠٠) افغانی شروع بکار نموده و در تنظیم صادرات موجودهٔ نباتات طبی تدقیق ومطالعات سرویس صحی نباتات مملکت از لحاظ دارائی مواد کمیاوی توسعه صادرات وانکشاف تولیدات مواد متذکره حصه دارد .

٧ـ شرکت صادرات حبوبات مزارشریف :

هکذا برای تنظیم تجارت حبوب وتوسعه تولیدات حمایت مستحصلین وغیره بتاسیس شرکتی بنام د (حبوباتو سهامی صادرات شرکت) درولایت مزارشریف اقدام شده است که سرمایهٔ این شرکت (٤٥٠٠٠٠٠) افغانی تعیین شده است .

۸ ـ شرکتهای صادراتی کنجد و زغر درکابل ومزار شریف :

از آنجائیکه کنجد وزغر نیز یکی از اقلام عمدهٔ صادرات مملکت بوده ودر خارج بازار های عمده دارد لهذا بتاسیس این شرکت اقدام شد تاکار تنظیم و ترتیب توسعه صادرات این دوماه عمدهٔ صادراتی را بصورت بهتر ومطلوبتر روی‌دست بگیرد که شرکت مذکور درکابل بسرمایهٔ (۲۵۰۰۰۰۰)افغانی‌ودرمزار شریف بسرمایه (۷ ملیون) افغانی شروع بکار کرده است .

۹ ـ شرکت صادرات پوست بزی و گوسفندی:

همچنان برای تنظیم صادرات پوست بزی وگو سفندی که آنهم از جمله مواد عمده صادراتی مملکت بوده و باداشتن خریداران زیاد در خارج منبع تولید اسعار مملکت میباشد شرکتی بسرمایه (۱۰۰۰۰۰۰۰) افغانی تاسیس‌شد که‌علاوه بر تنظیم‌صادرات،اصلاح‌سورت، توریدماشینهای پرس وغیره جهت صدور پوست مطابق تقاضای بازاروتجسس بازارهای جدیدعرضه، نیز از وظائف این شرکت میباشد .

اینك سرجمع سرمایه های جدید شرکتهای جدید التاسیس صادراتی که اکثریت آنهارا سرمایهای راکد انفرادی تشکیل میدهد بالغ بر (۵ ـ ۲۳۵) ملیون افغانی میگردد .

د ـ اصلاح امور واردات وصادرات :

اقداماتیکه بمنظور اصلاح امور واردات وصادرات مملکت بعمل آمده علاوه برتاسیس موسسات متذکره که همهٔ آنها ممد عوامل تنظیم و تنسیق امور واردات وصادرات مملکت بوده و مطابق اساسنامه های‌خود درین امور حصه دارند ، بانکها وموسسات بزرگ تجارتی نیز مکلف شده اند تا با دادن کریدت ها و مساعدت های

لازمه ، مؤسسات مذکور را در راه اصلاح و بهبود امورمحوله شان کمك کنند. هکذا برای مراقبت شرکتهای سهامی لمتید و کوپراتیف ها از لحاظ ایفای مواد اساسنامه، بکارانداختن ومراقبت صحیح سرمایه وامثال آن تعلیماتنامه مطابق خط مشی اقتصادی مملکت (اقتصاد رهنمایی شده) وضع ومراحل اصولی راطی کرده که براساس این تعلیماتنامه تمام امور اصلاحی اساسنامه، مؤسسات وارداتی وصادراتی وکوپراتیف ها مراقبت وکنترول میشود تا مطابق مرام ملی مملکت واقتضای امور اقتصادی درحدود صلاحیت اساسنامهٔ خود به اصلاح و بهبود امور اقتصادی کشور بالنوبه متوجه باشند .

ه ـ تنظیم بازارهای تجارت وارداتی واستقرار قیم :

بمنظور تنظیم بازارهای تجارت وارداتی واستقرار قیم وجلوگیری از تموج آنی وارداتی طبقه تجار، موضوع کنترول نرخها ومراقبت بازار جلب توجه وزارت اقتصاد ملی را نموده ازیك طرف راجع به تأسیس مؤسسه برای اداره وکنترول نرخها اقدام وازطرف دیگر مؤسسات توریدی را با دادن کریدتهای تجارتی وغیره تقویه کرده ضمناً با تشکیل وتأسیس ریاست عمومی خرید وتهیهٔ مواد ضروریهٔ توریدی مؤسسات ودوایر دولتی دست مؤسسات ودوایر مذکور را که خرید آنها تموج نرخها را در بازار های تجارتی بارمیاورد از بازارهای داخلی کوتاه ساخته وعرضهٔ بازار ها را محض برای طبقه مستهلك عامه مختص نمود ومطابق اصول وپرنسیب اسعار قیمتهای بورس را مدار تسعیر اسعار خارجه قرار داده وبرای تنظیم نرخ وجلوگیری ازسعود قیم نرخها پانزده درپانزده روز اسعار را با مصارف ومفاد لازمه تجار ارزش تجارتی مال التجاره وارداتی قرارداد که باین صورت ازیك طرف برای تنظیم بازار های تجارت وارداتی اقدام شد وازجانب دیگر موضوع استقرار قیم مورد مطالعه وتوجه قرار گرفت. گرچه شعبه کمیسیون نرخها درسال گذشته روی کار آمد ولی امسال کار آن

نسبت بسال گذشته تقویه گردیده اساسات مهم ومتین‌را درامور کنترول قیم روی دست گرفته است .

و- تأسیس کوپراتیف‌ها :

بمنظور حمایه‌وتقویهٔ مستحصلین، اصلاح وتزئید پیداوار، تنظیم‌وترتیب استحصالات، بکار بردن وسایط لازمهٔ حمایوی استحصالات، به‌تاسیس وتقویهٔ کوپراتیف ها نیز پرداخته شده که اگرچه این کوپراتیف‌هادرسال گذشته تاسیس وبطورمقدماتی کارکرده، اما درسال ۱۳۳٤ توسعه درکارآنها پدید آمد واقداماتی متناظر سال گذشته درآن عملی شد که‌در ذیل آن تذکر داده میشود :

۱ـ کوپراتیف مالداری قره قل :

چون قره‌قل یك منبع عمدهٔ استحصال اسعارمملکت بوده واین جنس درتمام دنیا بحیث یك جنس لوکس‌ومرغوب‌خریدارداردکه باین‌صورت گویا ارزش واهمیت‌آن نسبت بسایر اجناس داخلی نهایت‌مهم و بارز میباشد ولی متأسفانه درسالهای اخیر، بعضی نواقص درکارآن پدیدآمده بود که منجمله‌مسایل‌تعیین تکسهای نساجی برجلدانهٔ صادرات قره‌قل، موضوع تکت‌پولی‌های که گراف کریدت‌صادراتی‌را تنزیل‌میدهد، وتنزیل‌روزمره‌قیمت خرید قره‌قل در داخل، عدم توجه واعتناء به‌مسایل‌تربیه وپرورش‌گوسفند وحمایت ازسرایت امراض - پیداشدن رقابت ها در خارج‌که این عوامل باعث‌آن‌گردیده بود تا از یك طرف روز بروز از تعداد گو سفند ها واستحصال قره‌قل درداخل مملکت‌کاسته میشد وازجانب دیگرباز ازفروش آن بنابرخرابی سورت وغیره در خارج تنزیل مینمود کریدت لازم هم‌به طبقهٔ مالدار طوریکه ایجاب مینمود داده نمیشد این عوامل سبب شد که مالداران متوجه به‌گوشت‌گوسفند شوند زیرا ازین ناحیه مفاد بیشتر به‌تناسب‌گوسفند قره قل بدست میاوردند .

چنانچه صادرات پوست قره‌قل ازدو نیم‌ملیون، بیک ملیان تنزیل کرده بود ـ وزارت اقتصاد ملی باین امر خطیر پی برده نه‌تنها صادرکنندگان قره‌قل را به اعطای کریدتهای بزرگ وانترست نازل (۸) فیصد حمایه وتقویه نموده بلکه اوامر خرید و صدور قره‌قل را به قصد بهای دولتی صادر نموده وسهمیه بندی قره‌قل راهم دروقت معین درسر تا سرکشوراعلان کـــرد و به منظور تقویه مالداران قیمت خرید قره‌قل به داخل مملکت بـه نفع مالداران تعیین گردیده و مؤسسا تیکه در سالهای قبل از خرید وفروش این متاع نفیس استفاده های عجیبی نموده بودند، مکلف ساخته شدند تا حتماً مقدارسهمیه خود را خریداری کرده‌وآن راصادر نمایند وازطرفی‌هم بانك تجارتی را بدادن کریدت نازل وفوری تشویق وتوصیه نمود وهمچنان درسهمیه های قرارداد شوروی برای آنانیکه سهمیه قره قل را بصورت کامل صادرکرده بودند امتیازات نیز داده شد و هم را جع به اصلاحات بصورت قره‌قل اقدامات مؤثری روی دست گرفته شد.

این اقدامات باعث آن شدکه درسال ۱۳۳٤ استحصالات قره‌قل به‌دوملیون سی‌هزار جلد بالغ گردید ـ صادرات آنهم گراف صعودی را پیموده و به (۱۸۲۳۰٤۳) بالغ گردیدوانتظار میرود درسال ۱۳۳۰ استحصالات قره‌قل بدونیم‌ملیون جلدرسانیده شودواندازه صادرات آن‌رو بتزاید برود وهکذا بمنظور پرورش صحیح گوسفندوجلوگیری ازشیوع امراض گوسفند، حمایت از مستحصلین‌تهیهٔ مواقع تنظیم طرز تغذی ـ حفرچاهای آب و غیره برای گوسفندان قره‌قل‌مطابق اصول صحی بتاسیس کوپراتیف مالداری پرداخته شد که این کوپراتیف درین موارد داخل اقدام گردیده از یکطرف گوسفندان قره قل بصورت صحیح تحت پرورش‌وازجانب دیگر باحمایت از مالداران طوریکه قبلاً تذکر داده‌شد تزئیدی در تولیدات‌وصادرات قره قل بعمل آمده وامسال کوپراتیف مذکورکه وارد سال دوم خود میشود قدمهای موثری درین خصوص برداشت .

۲- کوپراتیف چوب مشرقی:

همچنان بمنظور تکثیر وتوسعهٔ جنگلات تخم پاشی- تقطیع چوب بصورت فنی - تورید ماشینهای اره کشی وتنظیم تجارت داخلی چوب وصدور آن بخارج. راجع به تاسیس کوپراتیف چوب مشرقی بسرمایهٔ (۱۰۰۰۰۰۰۰) افغانی اقدام شدکه شرایط شمول وسهیم شدن این موسسه برای آنانیکه معیشت شان را «چوب داری» تأمین مینماید نهایت مفید میباشد که گویا باین وسیله برای حمایت از یك عده مردم اقدام شده است .

۱۰- مسایل ترانزیت :

اقداماتیکه دربارهٔ مسایل ترانزیتی بعمل آمده است ذیلاً خلاصه میشود.

۱- موضوع ترانزیت افغانستان وپاکستان :

موضوع مهم که بطور برجسته وبارز با آن اقدام شده مسأله ترانزیت افغانستان وپاکستان میباشد که اگرچه از چندین سال باینطرف صدای آن بلند بود، ولی طوریکه شاید وباید درزمینهٔ اقدام مثبت بعمل نیامده بودکه موضوع پاکستان کسب وخامت نموده وحکومت پاکستان روز بروز به اقدامات مخاصمانه ومغرضانه متوسل گردیده، وزارت اقتصاد ملی ازحیث ارتباط وظیفه جریانات را از نزدیك مطالعه نموده ودر صدد آن شد تا ازاقدامات غیرقانونی حکومت پاکستان به مجالس ومؤسسات اقتصادی بین المللی اطلاع داده واز حقوق حقهٔ ترانزیت افغانستان حمایه نماید. بهمین اساس در جلسهٔ هفتم کمیتهٔ صنعت وتجارت و جلسهٔ یازدهم کمیسیون اقتصادی آسیا وشرق دور ایکافی منعقدهٔ توکیو در مارچ ۱۹۵۵ و هکذا در کنفرانس باندونگ وجلسهٔ دوازده هم کمیسیون اقتصادی آسیا وشرق دور منعقدهٔ بنگلور در سال ۱۹۵٦ که بناغلی عبدالملك عبدالرحیم زی بحیث نمایندهٔ افغانستان اشتراك نموده، پروتستهای شدید ومعقول علیه پاکستان ارائه نمودکه در نتیجه تصاویب سود مندی به طرفداری افغانستان

بعمل آمد وحتی نمایندگان پاکستان نیز در مجالس اقتصادی بین المللی ازین اصل اعتراف نموده و وعدهٔ رفع مشکلات ترانزیتی را داده اند مسلماً این پیش آمدهای کنفرانسهای (ایکافی) یك نوع موفقیت افغانستان را در مسایل ترانزیتی بار آورده که با سعی ومجاهدهٔ زیاد نصیب هیأت افغانی گردیده وانتظار میرود اثرات بعدی این تصمیمات کمیسیون برای مسایل ترانزیتی افغانستان مفید ثابت گردد.

۲- موضوع عقد قرار داد ترانزیتی افغانستان و اتحادیه شوروی :

اقدام مهم دیگری که درسال ۱۳۳٤ درمورد مسایل ترانزیتی ازطرف وزارت اقتصاد ملی بعمل آمده و نظر باهمیت اقتصادی وتجارتی آن، قابل تذکر میباشد عقد وتبادله قرار داد ترانزیتی بین دولت شاهی افغانستان ودولت جمهوریه سوسیالستی شوروی میباشد که متعاقب بندشدن راه جدید ترانزیتی افغانستان درپاکستان وایجاد بلاکید اقتصادی آن کشور علیه افغانستان وزارت اقتصاد ملی بمنظور پیدا کردن راه جدید ترانزیتی وقایم کردن روابط ترانزیتی با ممالك راقیه جهان وبالخصوص دولت اتحادیه شوروی درصدد آن شد تا راه جدید ترانزیتی را ازخاك شوروی و افغانستان افتتاح نموده وسیله موثری برای توسعه تجارت وانکشاف امور تجارتی مملکت فراهم بنماید.

۳- راه ترانزیت افغانستان وایران نیز تحت غور و مطالعهٔ وزارت اقتصاد ملی قرار گرفته است.

ق- مسایل ترانسپورت :

ازآنجائیکه نظر به وضعیت جغرافیائی مملکت واهمیت روز افزون نقلیات سریع، موضوع ترانسپورت ونقلیات درشؤن مدنی کشور رول مهمی داشته وبدون داشتن نقلیات قوی امکان انکشاف امور صناعتی تجارتی واقتصادی بعید است وازطرفی متأسفانه مملکت ازین ناحیه دچار مشکلات بوده مؤسسات ترانسپورت ونقلیاتی بمفهوم ومعنی حقیقی آن وجود نداشته وکلیه امور

نقلیات مملکت ذریعه تشبثات غیر منظم نقلیات مال التجاره افغانی ذریعه لاری های انفرادی که کوچک ترین تضمین نقلیاتی نداشته و بطور پراگنده ومشتت کار میکردند حمل و نقل میشد از لحاظ افراط و تفریط کرایه، شرایط نامساعد نقلیات و امثال آن خساره های زیادی در امور حمل و نقل مال التجاره وغیره وارد میگردید، لهذا وزارت اقتصاد ملی برای قایم نمودن نظم در امور ترانسپورت وتاسیس شرکتهای ترانسپورتی، بکار انداختن سرمایه هانیکه درین راه موجود بود، سعی ومجاهده نموده بالاخره موفق شد تا با دادن کمکهای لازمه به وظیفه داران مربوطه امور نقلیاتی ومساعدتهای اسعاری وغیره عده از مردمانی را که شغل آنها موتر داری وکرایه کشی بود تشویق نماید تا بصورت منظم سرمایه های خود را در امور نقلیات وترانسپورت بکار باندازند. چنانچه تاختم سال ۳٤ تخمین (۲۳) شرکت ترانسپورتی درمرکز وولایات افغانستان تاسیس گردید که این شرکت ها علاوه براینکه درانجام امور نقلیاتی کشور با تضمین قوی سرمایه های متمرکز از مساعدتهای موسسات و بانکها برخوردار بوده برای توسعه و انکشاف امور ترانسپورتی داخلی زمینه های مساعد فراهم میکنند که شرکتهای مذکور عبارت ازشرکتهای ترانسپورتی ذیل میباشد:

۱ـ شرکت	سپین غر	ترانسپورت	بسرمایه	۳۰۰۰۰۰۰	افغانی
۲ ـ »	هیرمند	»	»	۲٤۰۰۰۰۰ ـ	»
۳ ـ »	دایوب	»	»	۲٤۰۰۰۰۰ ـ	»
٤ ـ »	دمرست	»	»	۳۰۰۰۰۰۰ ـ	»
٥ ـ »	دلندر	»	»	۲٤۰۰۰۰۰ ـ	»
٦ ـ »	دمیمنه	»	»	۳۰۰۰۰۰۰ ـ	»
۷ ـ »	توکمل	»	»	۳۰۰۰۰۰۰ ـ	»
۸ ـ »	رونا	»	»	۲٤۰۰۰۰۰ ـ	»
۹ ـ »	لورغر	»	»	۳۰۰۰۰۰۰ ـ	»

۱۰ ـ شرکت امید ترانسپورت	بسرمایه	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	افغانی
۱۱ ـ « صابر «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۲ ـ « شمالی «	«	۳۰۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۳ ـ « منشور «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۴ ـ « سلطان فر «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۵ ـ « مزارشریف «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۶ ـ « ننگهار «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۷ ـ « میمنه «	«	۳۰۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۸ ـ « افغان «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۱۹ ـ « مخلص «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۲۰ ـ « پروان «	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۲۱ ـ « سمنگان متوکلین	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۲۲ ـ « پشتنوا رو	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«
۲۳ ـ « روین	«	۲۴۰۰۰۰۰ ـ	«

که رویهمرفته به اندازه (۵۹۴۰۰۰۰۰) افغانی سرمایه های متراکم بامور ترانسپورت بطور متمرکز بکار افتیده وتخمین ۳۲۰ ـ تا ۳۵۰ عراده موتر بدسترس استفاده این موسسات قرار خواهد گرفت تا در حمل ونقل مال التجاره ترانزیتی وغیره مصروف کار وفعالیت شوند بسرمایهٔ این شرکتهای جدیدالتاسیس ترانسپورت که بمبلغ (۵۹۴۰۰۰۰۰ ـ افغانی) بالغ گردیده است، با مجموع شرکتهای صادراتی وترانسپورت که در سال ۱۳۳۴ تاسیس شده است بالغ بر ۲۸۷۱۰۰۰۰۰ ـ افغانی میگردد .

قرار داد ها

۱ ـ عضویت افغانستان دربانك بین المللی :

موضوع شمول افغانستان در بانك بین المللی وصندوق وجوه بین المللی که ازسال گذشته بان قدام شده بود، امسال خاتمه یافته وعضویت افغانستان

رسماً از طرف ممالک شامل مؤسسات قبول گردید وسهمیه این کشور درمؤسسه متذکره معین شد که افغانستان با داشتن صدسهم دهملیون دالر ازقرضه ومعاونت های قانونی این مؤسسات مستفید میگردد .

امسال جلسهٔ سالانه کورنرهای بانک بین المللی وصندوق وجوه بین المللی درماه سنبله ۱۳۳٤ مطابق ماه دسمبر ۱۹۵۵ درترکیه منعقد گردیده که ازطرف افغانستان بناغلی عبدالملک عبدالرحیمزی وکیل وزارت اقتصاد ملی بحیث نخستین کورنر شمولیت ورزیده احتیاجات کشور را از نقطهٔ نظر مسایل اقتصادی ومالی درجلسه مذکورارائه داد وضرورت پولــی این مملکت را برای عملی نمودن پلانهای وپروژه های انکشافی مملکت درآن جلسه تقدیم نموده موافقه کرد تا یک هیأت مکمل اقتصادی وتخنیکی خودرا بمنظور مطالعات مزیداز نزدیک به افغانستان بفرستند واحتیاجات اقتصادی پولی واسعار خارجهٔ افغانستان رامطالعه نمایند .

۲ـ موضوع قرار دادها و کنفرانس ها :

الف ــ قرارداد ها :

درخلال سال ۱۳۳٤ باممالک ذیل تجدیدقرارداد بعمل آمده :

۱ـ قراردادفرعی دورهٔ پنجم تبادله اموال بین المللی افغانستان ودولت جمهوری شوروی مطابق موافقه نامه سابقه عقدگردیدکه دولتین بااساس آن در تبادله اجناس طرف ضرورت خود پرداختند . در طی همین سال وزارت اقتصادملی بمنظور نزدیکی راه وفراهم کردن تسهیلات حمل ونقل، قــزل قلعه را بحیث بندر جدید تجارتــی اعمارنموده وآن را افتتاح کرد .

۳ـ قرار داد فرعی کریدتی چکوسلواکی :

هکذا بتاریــخ ۲۲ـ اگست ۱۹۵۵ــ قرارداد فرعی کریدتی چکوسلواکیه که مبلغ آن (۵) ملیون دالراست بامضاء رسید .

ب- موضوع کنفرانسها :

سال گذشته به مطالعین گرامی خود معرفی نموده بودیم که کمیسیون اقتصادی آسیا وشرق دور (ایکافی) که باساس تشویق سازمان ملل متحد تأسیس گردیده، همه ساله کنفرانسهای آن در ممالک مختلف منعقد میگردد. هدف و نصب العین این کنفرانس این است تا ممالك جهت رفع مشکلات اقتصادی و بلند بردن سویه حیاتی خود بغرض تعمیر مجدد اقتصادی ممالك آسیایی وشرق دور تدابیر اتخاذ نمایند تا این فعالیتهای اقتصادی ممالك حوزه بلند رفته و مناسبات اقتصادی بین ممالك مذکور ودیگر ممالك جهان برقرار شود.

این کمیسیون بهمین منظور انعقاد جلسات و کنفرانسهای ذیل پرداخته است که وزارت اقتصاد ملی درزمینه یك تخصیص جداگانه در بودجه گرفته نگذاشت چوکی افغانستان که در ترتیب الفبا حائز اولیت است درهمچو جلسات اقتصادی بین المللی خالی بماند.

این کنفرانس ها درسیلون - بنکاك - هانکانك - وقتاً فوقتاً انعقاد یافته نمایندگان افغانی اشتراك ورزیده اند.

درجلسات هفتم کمیته تجارت وصنعت وجلسه یازدهم کمیسون ایکافی هکذا درکنفرانس باندونگ وجلسات هشتم کنفرانس تجارت وصنعت و کنفرانس دوازدهم آسیا وشرق دوردر بنگلور (هند) بناغلی عبدالملك عبدالرحیم زی وزیر مالیه و کیل وزارت اقتصاد ملی شخصاً اشتراك ورزیده مشکلات اقتصادی وموضوعات ترانزیتی افغانستان رامطرح قرار داده ونقطه نظر افغانستان رادرمورد پلان اقتصادی کشور بیان کردند.

د مخابراتو وزارت

تشکیل:

وزیر	ع، ج محمد مرید
معین	ع، ص غلام صفدر (سکندری)

ع، ج محمد مرید

د قلم مخصوص مدیر،

ص، میر فیض احمد (مودودی)

د اداری ریاست:

اداری رئیس،

ع، ص، عبدالاحد (فدائی)

د محاسبی لوی مدیر،

ع، سلطان علی

د ترانسپورت مدیر،

ص، حبیب الله

داوراقو لوی مدیر،

ع، محمد ایوب

د خزانی مدیر،

ص، سید عبدالحق

د دیپو مدیر	ص، عبدالعلی
د جنسی «	ص، محمد حسین
د نقدی «	ص، سید عظیم الدین
د خریداری «	ص، شمس الحق
د تصفیی «	ص، سلطان محمد
د جرم د اثبات وکیل	ص، محمد عمر
د ماموریتو مدیر	ص، ولی احمد
داوراقو د دارالانشاء معاون	ص، غلام جان

د پست ریاست :

رئیس	ع،ص، غلام فاروق
د پست لوی مدیر	ع، محمد امان
د واردی »	ص، محمد یوسف
د تفتیش »	ص، محمدسرور
د پستی پارسلاتو »	ص، محمد نبی
د صادری »	ص، محمد یسین
د موزیم »	ص، گل علم
د تفتیش غــری	ص، محمدشریف
د تحصیلی دخانگی مدیر	ص، شهسوار

د تیلفون او تلگرام ریاست :

د تیلفون رئیس	ع ، ص محمد حسین (شکور)
د پست او معاینی لوی مدیر	.....
د تعلیم او تربیی مدیر	ع ، حاجی غلام سرور
د مخابراتو د لوی مدیر کفیل	ع، محمدعظیم
د ورکشاپ مدیر	ص ، شیراحمد
د یکه توت د تیلگراف خانی مدیر	ع، عبدالحبیب
» » معاون	ع ، عبدالله
د مرکزی » مدیر	ص ، امیرالدین
د مهتاب قلعه » »	ص ، عبدالحق
» » معاون	ص ، عبدالمجید
د لین د تمدید مدیر	ص ، غلام رسول
د تلگراف د لیلیی د لبسی مدیر	ص ، حاجی علی محمد

د بین المللی خارجی چك افس لوی مدیریت :

د ارتباط لوی مدیر	ع ، عبدالقیوم
» » »	ص ، حیدرعلی
د برید د مجلی مسؤل مدیر	.....

اجرا آت وزارت مخابرات در سال ۳٤

تیلگراف :

۱- تورید هفت دستگاه تلگراف بیسیم برای قندهار، فراه ، پلخمری قندوز، فیض آباد، جلال آباد. با تمام سامان ولوازم، وآغازکار نصب آن، ذریعهٔ انجنیرهای داخلی وخارجی .

۲- تورید وبسته کاری یکدستگاه یك کیلواتهٔ بیسیم درکابل برای مخابرهٔ ولایات .

۳- تکمیل و نصب یکدستگاه دوکیلواته و (۲۰) کیلواته در کابل که بعد ازامتحان برای مخابرهٔ بین المللی درآیندهٔ قریب قرارداده خواهدشد.

٤- تورید یك مقدار سامان فالتو برای دستگاهای بیسیم مرکز وولایات .

۵- تاسیس شرکت تلگراف بیسیم مستقیماً بین کابل وتهران ، بموافقهٔ دولتین افغانستان وایران .

٦- اجرای آر درشش دستگاه تلگراف بیسیم که در نقاط مختلف مملکت بصورت اسټیشن‌های سیار وثابت برای مخابرهٔ تیلفونی وتلگرافی بکار خواهد افتاد .

۷- آر در سامان دفترمرکزی تلگراف وتیلفون بیسیم برای مخابرات بین المللی .

تیلفون:

۱- قرار داد دستگاه چینل سیستم بین کابل، پل خمری، مزار شریف که‌درسال ۱۳۳٤ با کمپنی زیمنس آلمان بامضاء رسیده، مطابق قرارداد، ماشین‌ها وسامان مربوط در ظرف(۱۰) ماه آینده بکابل وارد ودرنقاط مربوط بسته کاري آن آغاز خواهد یافت ، ذریعهٔ این سیستم در آینده

میغوان بوسیلهٔ یك جوره لین، چهار مخابرهٔ تیلفون وشش مخابرهٔ تلگراف را در یك وقت بین کابل ومزار شریف بکار انداخت .

۲- اجرای آر در یکصد ستکاه دوصد لینهٔ اتومات برای تیلفون خانهٔ دارالامان واستفادهٔ وزارت های مالیه، فواید عامه، اقتصاد ملی قرار داده خواهد شد .

۳- فرمایش یکصد سیت سامان فالتو برای دستگاه صد لینهٔ تیلفون خانهٔ موجودهٔ دارالامان .

٤- آر در دو دستگاه سوچبورد (۵۰) لینهٔ سنترل بیطری .

۵- آر در وتورید پنجاه هزار انسلیتر، دوهزار بیطری خشك، پنجاه تن سیم آهنی رویه جستی برای رفع احتیاجات تیلفون مرکز وولایات .

٦- اجرای آردر سه صددانه پایهٔ آهنی وپنجاه تن سیم رویه جستی آهنی که در ترمیم لین‌های موجوده وتمدید لین‌های جدید که در آینده مد نظر است مورد استفاده قرار خواهد گرفت .

۷ - اجرای آردر یکصد سیت سامان فالتو برای ماشین‌های امپلی فائر ارض را غزنی ، مقر ، فراه .

۸ - اجرای آردر یکمقدار سامان فالتو برای تیلفون‌خانه‌های مرکز وولایات .

۹ - تمدید پنجاه کیلو متر کیبل با جین کاری های لازمه برای شبکهٔ شهری کابل که متعلق بدستگاه تیلفون اتومات پنجهزار لینه است که این تمدید کیبل ذریعهٔ انجینر های کمپنی زیمنس متخصصین وعملهٔ داخلی صورت گرفته است .

۱۰ - تورید ماشینهای وآلات دستگاه تیلفون اتومات جدید پنجهزار لینه که قرار داد آن قبلاً با کمپنی زیمنس صورت گرفته بود که نصب آن نیز بزودی ممکنه آغاز خواهد یافت .

پرسونل :

۱ ـ سه نفر متخصصین سابقه دار وزارت که در اخیر (۳۳) جهت ستاژ در شق دستگاه جدید بیسیم افغانستان بپاریس اعزام شده بودند اخیراً بعد از تکمیل دورهٔ تعلیمی موفقانه بوطن عودت وبکار آغاز نمودند.

۲ ـ دو نفر انجینر ها در شق تیلفون که سابقاً بعد از تحصیل بکلوریا با آلمان وانگلستان جهت تحصیلات عالی اعزام شده بودند در این اواخر موفقانه بکابل وارد وبدستگاه جدید تیلفون اتوماتیک مؤظف وبکار شروع نمودند .

۳ ـ سه نفر میخانیک‌های سابقه داروزارت که در سال (۳۳) جهت تعلیم وستاژ عملی در شق تیلفون اتومات وسیستم (کریر) ـ بکمپنی زیمنس آلمان اعزام‌شده بودند بعد از تکمیل دورهٔ تحصیل باموفقیت بکابل وارد وشروع بکار نمودند .

٤ ـ دو نفر فارغ التحصیلان بکلوریا که از طرف ریاست پوهنتون بوزارت مخابرات معرفی‌شده بودند برای تحصیلات عالی در شق تیلفون وتیلگراف باروپا اعزام گردیدند .

۵ ـ تربیه‌وتعلیم (۲۵) نفر تکنیشنهای وزارت‌درشق کیبل دوانی وجین کاری‌وغیره امورورکشاپ‌توسط انجینر زیمنس‌جرمنی ومتخصصین داخلی .

٦ ـ آغاز دورهٔ دوم مکتب مخابرات بشمول (۳۰) نفر طلبه فارغ ـ التحصیلان صنف نهم مکاتب متوسطه‌ولایات ومرکز .

پست :

۱ـ تاسیس (۱۷) پسته‌خانه درحکومات محلی مربوط ولایات‌وحکومات اعلی .

۲ ـ عقدقرار دادمبادلهٔ پارسلهای پستی بین افغانستان ودولت جماهیر اشتراکیه شوروی .

۳ ـ موافقه وجریان پارسلهای فضائی سربستهٔ‌وارده از جرمنی ، سویس ، هولاند‌ودنمارک بکابل .

٤ـ موافقهٔ مبادلهٔ خریطه‌های سربستهٔ پارسلهای عادی با وزارت پست ایران.
٥ ـ اتخاذ ترتیب برای مبادلهٔ پسته‌های سربستهٔ فضائی ازدفتر ایتالیا برای دفتر کابل واز دفتر کابل برای دفتر پاریس، نیویارک واز دفتر جینوا برای دفتر کابل.
٦ـ ارسال مرسول پستهٔ فضائی بین کابل و تهران ذریعه‌طیارات ایرانی.
٧ـ جراییان ارسال ومرسول پسته فضائی بین کابل، مزارشریف، قندهار هرات توسط طیارات شرکت آریانا.
٨ـ ترتیب و نصب صناديق برای مراسلات عادی شبکهٔ شهری و نشر کارت لیترهای مخصوص داخلی.

تعمیرات :

عمارت الحاقیه تلگراف‌خانه یکه توت، برای استیشن نرانسمیتر (٢٠) کیلوات جهت مخابرهٔ بین‌المللی وعمارت الحاقیه تلگراف خانه مهتاب قلعه جهت ریسورهای جدیدکه برای مخابرات بین‌المللی بکار برده میشود تکمیل شده. همچنان الحاقیه تعمیر استیشن بیسیم جلال آباد، تعمیر استیشن بیسیم فیض آباد، تعمیر استیشن بیسیم پل‌خمری، تعمیر استیشن بیسیم قندوز، تعمیر استیشن بیسیم قندهار، تعمیر استیشن بیسیم گردیز، عمارت وپسته خانه شهری شهر نو قندهار، تعمیر استیشن اتومات پنجهزار لینه در کابل تکمیل شده و تعمیر پسته خانه قلعهٔ نو هرات شروع گردیده است.

تعمیر پسته خانهٔ مخابرات حکومت کشك نخودو تعمیر پسته‌خانهٔ مخابرات حکومت کلان قلات، عمارت رهایش مامورین مخابرات قندهاردرشرف تکمیل است. تعمیر بزرگ مدیریت عمومی مخابرات شهر نو قندهار شروع وبکرسی رسیده، تعمیر بزرگ پسته‌خانه مرکزی کابل که درسال گذشته شروع شده بوددر هذاسنه تاسه منزل اعمار شده است.

تزیید عایدات وتصفیهٔ حسابات :

١ ـ تزیید عایدات نسبت به‌سال (٤٣)، سی فیصد زیاده تر.
٢ـ تحصیل پنجصد هزار فرانك‌طلایی طلبات افغانستان ازممالك شامل اتحادیهٔ بین‌المللی پستی وتلگراف.

دصحيې وزارت

تشکیل:

وزیر — ع،ج دکتور عبدالظاهر

معین — ع،ص دکتو عبدالرحیم

دقلم مخصوص مدیر:
ص محمد یعقوب

دپلټنې مدیر:
ص عبدالقادر

مشاور . . . . .

دصحي چارو دریاست کفیل:
ص دکتور عبدالرحمن حکیمي

دنشراتو مدیر:
ص محمد آصف عباسی

دساري ناروغیو دکنټرول او احصائیې دمدیریت کفیل:
ښاغلی عبدالعزیز

د ډي. ډي. ټي. په ذریعه دپوډرو دورکولو دنړیوالې تنظيم (?) ... مرستیال

ع،ج دکتور عبدالظاهر — ښاغلي دمدیریت کفیل ښاغلی عبدالعزیز

دصحي انجنیرۍ مدیر	ص ښاغلی علي احمد انجنیر
بین المللي مدیر	ص محمد موسی
دصحي تشکیلاتو لوی مدیر	ع دکتور غلام ذکریا
دشفاخانو مدیر	ښاغلی میر محمدامین
دا کسریز او دلابراتورو دمدیریت کفیل	ص عبدالاحمد

دصحي قوانينو مدير — ښاغلی دکتور حاجی محمد شریف
دمرکزي روغتيا لوی مدير — ع ښاغلی محمد آصف فقیری
دساري شفاخانې مدير — . . . .
داداري رئيس کفيل — ع، ص حبيب الله
دمامورينو مدير — ښاغلی سيد ايشان
دمحاسبې دلوی مديريت کفيل — ع عبدالغفار
دجنسي محاسبې مدير — ښاغلی عبدالقدوس
دفني محاسبې دمديريت کفيل — « صمد علی
دنقدي محاسبې مدير — « غلام سخی
دتهيه دخانګې مدير — . . . .
دترانسپورت او ترميم مدير — . . . .
دخريداريو مدير — . . . .
دکتنې مدير — . . . .
دمخزن دخانګې مدير — . . . .
دپلانونو مدير — ښاغلی عبدالحبيب
دتوبرکلوز دمرکز آمر — ښاغلی دکتور مير غلام حيدر «ماهر»
دفابو جوړولو دمؤسسې آمر — . . . .
دلامپريت کشی دمؤسسې معاون — « عبدالرحمن
دمحبس دشفاخانې سرطبيب — « دکتور محمد سرور
دښځو دسناتوريم سرطبيب — « « حسن علی
دواکسين دتهيه کولو دمؤسسې آمر — ښاغلی عبدالستار
دابن سينا داکسريز آمر — ښاغلی مير فخرالدين

مدیریت نشریات وتبلیغات ریاست امورصحی

۱- این مدیریت برای بلند بردن سویهٔ معلومات صحی مردم وتبلیغ موضوعات صحی وطبی خدمت نموده وباین منظور مجله‌ی به عنوان مجلهٔ روغتیا بصورت ماهوار نشریه میکند. این نشریه به‌شهادت علاقه مندان درین اواخر بیشتر ذوق همه طبقات رادر نظرگرفته علاوه بر نشر مضامین مفید صحی ریکلام های، ادویهٔ جدید، داستان‌ها وفکاهی های صحی وامثال آن گنجانیده شده است.

۲- علاوه بر نشریهٔ فوق جهت تنویر افکار وبلند بردن سویهٔ خلق مجله‌ی به‌عنوان مجلهٔ روغتیا زیری که در آن مباحث مختلفهٔ صحی‌وتربیوی به لسان بسیار بسیط وعام فهم عاری ازاصطلاحات طبی ازطرف مدیریت نشرات وزارت صحیه وریاست روزنتون ماهوار مسلسلا بصور نشر وتماما رایگان توزیع میگردد تا اهالی بتوانند بصورت بهتر از آن استفاده بنمایند.

۳- درسال (۱۳۳۳) در نظر گرفته شده بود که‌جهت استفادهٔ اهل طب وباقی علاقه مندان یك کتابخانه عصری ومدرن در وزارت صحیه تاسیس یابد. بنا برمفکورهٔ فوق، مدیریت نشراتوزارت‌صحیه‌درسال ۳٤ توانست لوازم کتابخانه از قبیل الماریها میزها وچوکیها وغیره مایلزم‌عصری آن‌را تهیه‌وتکمیل کند که‌کتابخانه‌مذکور امیداست عنقریب افتتاح و بمعرض استفاده‌عموم قرار گیرد.

٤- چون تبلیغات بصورت درست‌وبهتر بدون دستگاه‌فوتوگرافی‌صورت گرفته نمیتوانست بنابران‌موضوع بمقام‌وزارت‌پیشنهاد ویك‌دستگاه عکاسی با لوازم آن به‌غرب المان آرڈرداده شدتاذریعه‌دستگاه موصوفه‌فوتوهای لازمهٔ فنی ازمراجع مربوطه اخذ وبغرض ازدیاد معلومات توده وتبلیغات بیشتر درمجلات روغتیا وروغتیا زیری واگر ممکن شودذریعهٔ‌سایر جراید ومجلات مملکت طبع و نشرگردد. دستگاه متذکره عنقریب‌واردخواهد شد.

۵. علاوه‌بر اجراآت فوق ازبدوسال ۱۳۳٤ اکثریت اوراق‌ضروری دوایرومربوطات‌وزارت‌ذریعهٔ‌دوپایه‌ماشین‌گستتنر این‌اداره‌طبع شده‌است،

۶ـ دراخیر لازم میدانیم یادآورشویم که در پلان پنج ساله برای پیشرفت امور تبلیغاتی و نشراتی دستگاه های طباعتی با ماشین های از لت با سامان و قرطاسیه مخصوصه آن وهمچنین دستگاه های ماشین سینمای سیار وفلم های صحی و تربیوی معهٔ ترانسپورت وجنریتر آن وهمچنین برای توسعه مجله روغتیا به فارسی پښتو ویکی از لسانهای اجنبی اقدامات لازمه بعمل آمده است.

۷ـ ناگفته نگذریم برای تنویر افکار توده در روزهای صحت که از طرف سازمان صحی جهان مخصوص گردیده فلم های تربیوی ازقبیل خطرات آبهای ملوث وامراض ساری مدهش در معرض نمایش گذاشته شده است که خیلی ها مورد دلچسپی اهالی واقع گردیده است .

شعبهٔ انجنیری صحی وزارت صحیه

اموریکه در ظرف سال جاری توسط این مدیریت بعمل آمده است :

۱ ـ نصب یك پایه جنریتر پطرولی به تعمیرزایشگاه ولابراتوار مرکزی .

۲ ـ نصب آله های باکتریولوژی وتکمیل اتاق های حیوانات .

۳ ـ نصب اقسام آله های مربوطه به مؤسسه مرکز مجادله توبرکلوز .

۴ ـ نصب ماشین جدید اسپریت کشی بموسسهٔ مذکور .

۵ ـ حفر چاه ومکانهای صحی در پروژهٔ دهکدهٔ شیوکی .

۶ ـ نصب ماشین بکترو پلواراپزر به العاقیه دیپوی ادویه .

۷ ـ نصب آله های لابراتواری در ولایت گردیز .

۸ ـ « « « « « « پل خمری .

۹ ـ « « « « « « مزار شریف .

۱۰ ـ « « « « « « مشرقی .

۱۱ ـ نصب ماشین های اکسریز وآله های لابراتواری در ولایت قندهار .

۱۲ ـ « « « « « « « « « « هرات .

مدیریت بین المللی

دکتوران واشخاص ذیل بعد ازمفاهمه باسازمان صحی جهان و مؤسسه (ا ف . او . ای) بمصرف موسسات مذکور برای توسعهٔ معلومات در شقوق مختلف طور فیلوشپ بمراجع آتی اعزام شده است :

۱ـ دوکتور محمد عمر در شق حفظ الصحه برای مدت یکسال در غرب آلمان .

۲ـ دوکتور محمد موسی نوخ در شق رادیولوژی برای مدت ۱۲ ماه در فرانسه .

۳ـ دوکتور محمد عثمان انوری در شق پرو فیسری امراض نسائی در یونیورستی آستریا .

٤ـ دوکتور محمد رحیم رشیدی در شق فیزیالوژی برای یکسال در سویس .

۵ـ دکتورعبدالنبی درشق پبلك هلت برای یك سال در بیروت .

٦ـ دوکتور عبدالاحد درشق پبلك هلت برای یازده ماه در بیروت .

۷ـ دوکتور نظام الدین درشق صحت عامه برای شش ماه در جرمنی .

۸ـ محمدغفور تکنیشن لابراتوار درشق سنیتیشن برای یازده ماه در بیروت .

۹ـ محمدحسین مفتش ملاریا درشق سنیتیشن برای ۷ ماه در تهران .

۱۰ـ عبدالحبیب مفتش ملاریا درشق سنیتیشن برای ۷ماه در تهران .

۱۱ـ ولی محمد « « « « « « ۷ « « « .

۱۲ـ عطا محمد « « « « « « ۷ « « « .

۱۳ـ محمدیوسف « « « « « « ۷ « « « .

۱٤ـ محمدآصف « « « « « « ۷ « « « .

۱۵ـ یکنفر فیلوشپ ملاریا جدیداً ازطرف سازمان صحی جهان قبول شده که عنقریب یکنفر دوکتور اعزام خواهد شد .

درهذاسنه به اثر دعوت سازمان صحی جهان و موافقه وزارت صحیه و اجازهٔ مقامات صالحه، دوکتور های ذیل جهت شمول به مجالس وکنفرانسهای صحی بخارج اعزام گردیده اند :

۱- شاغلی دوکتور عبدالظاهر کفیل وزارت صحیه ودوکتور محمد یوسف سرطبیب قوای مرکز به کنفرانس تاریخی ۱۰ می ۱۹۵۵ که در مکسیکو منعقد گردید .

۲- شاغلی دوکتور عبدالرحیم معین وزارت صحیه در هشتمین مجلس کسومیتهٔ منطقوی جنوب شرق آسیا که بتاریخ ۱۰ ستامبر در باندونگ انعقاد یافته بود .

۳- شاغلی علی احمد انجنیر وحاجی محمدمهندس درکنفرانس سمینار که بتاریخ ۱۶ ر۵ ر۳۴ درسیلون منعقدگردیده بود .

٤- شاغلی دوکتور عبدالرحیم معین وزارت صحیه که درمجمع مشاوریت فنی سازمان صحی جهان نظر به پیشنهاد وزارت صحیه از طرف ادارهٔ موصوف قبول گردیده است .

ج) نظر به قراردادیکه قبلاً بامؤسسه سازمان صحی جهان ویونیسف عقدگردیده است یك عده دوکتورانیکه سازمان صحی جهان برای دادن مشوره وپیشبرد امور مربوطه وارد افغانستان گردیده ودر هذاسنه به مؤسسات صحی افغانستان داخل فعالیت میباشند قرار ذیل اند :

۱- دوکتور اس فاك لیند مشاور سازمان صحی جهان درکابل که بامور مربوطه پلانهای سازمان صحی جهان بوزارت صحیه مشوره میدهد .

۲- مستر سیتارام بگه سکرتر مشاور سازمان صحی جهان در کابل که بتاریخ ۲۱ جدی ۳٤ برعلاوه وظیفه سکرتری یك کورس تائیپست واداری را نیز جدیداً در وزارت صحیه افتتاح نموده است .

۳- مستر اس ای سی لارد که بتاریخ ۱۲ اسد ۳٤ بصفت معلم سنیتری بن وارد کابل گردیده دراین نزدیکی ها مکتب متذکره راافتتاح خواهد نمود .

٤ـ مستر ای.ای ترنر معلم نرس های سنیترین مردانه که در شق مزبور بعد از افتتاح مکتب مذکور وظیفهٔ معلمی آنرا انجام میدهد .

٥ـ مسناش نرس حفظ الصحهٔعامه که اکنون درزایشگاه و کلنیك های اطفال داخل فعالیت میباشد .

٦ـ دکتور موریس ، دوکتور حمایهٔ مادران واطفال ومشاور در شق حمایهٔ مادران اطفال که اکنون امورمربوطه را انجام ودرامور مربوط بوزارت صحیه مشوره میدهد .

٧ـ مس جی آرواکر معلمهٔ قابله‌گی ولایت قندهار که فعلاً درآنجا داخل فعالیت میباشد .

٨ـ مس.سی.اف ون درخت نرس صحت عامه و معلمهٔ پرستاری اناث ولایت قندهار که اکنون در آنجا داخل اجرای وظیفه میباشد .

٩ـ داکتر ای.جی بولسن انسن دوکتور توسعهٔ حفظ الصحهٔعامه و تربیهٔ نرسنگ ولایت قندهار که در این تازگیها بدا نصوت عازم وو ظیفهٔ خودرا اشغال نموده است .

١٠ـ داکتر نا.من عضو سازمان صحی جهان ودوکتور پروژهٔ توبرکلوز افغانستان بوده وعلاوةً اکنون بحیث آمر مؤسسهٔ واکسین سازی داخل فعالیت میباشد .

١١ـ مستر کرس تکنیشن اکسریز توبرکلوز که مشغول وظیفه میباشد .

١٢ـ مس کرافتن نرس دوم حفظ الصحهٔعامه پروژهٔ توبرکلوز در کابل که اجرای وظیفه مینماید.

١٣ـ مستر بوشان آمر یونیسف درکابل که امور مربوطهٔ یونیسف را انجام میدهد .

علاوه بران بعضی متخصصین و دوکتوران سازمان صحی جهان جهت بازدید امورمربوطه ودادن مشوره برای چندی وارد کابل گردیده اند حسب ذیل اند :

تعمیر اکسریز شفاخانه ملکی قندهار که در برج جوزای ۳۴ تکمیل گردید

تعمیر الحاقیه و دوبی خانه و شفاخانهٔ ملکی قندهار که در سال ۳٤ تکمیل گردید.

۱ـ پروفیسر لیوداس مشاور ملاریا برای چندی وارد کابل گردیده و بعداز دادن مشوره به امور مربوطه مراجعت نمودند .

۲ـ مستر بارتیلیت جهت مذاکره ومشوره در امور صحی بلدیه، وارد کابل گردیده و بعداز توقف یکماه مراجعت کردند .

۳ـ دکتور مکوین مشاور توبرکلوز جهت بازدید توبرکلوز دراوایل جوزا ۱۳۳٤ جهت ملاحظهٔ پیشرفت پروژهٔ توبر کلوز وترتیب پلان آیندهٔ آن، وارد افغانستان گردیده وپس از توقف چند روز مراجعت کردند.

٤ ـ مستر ری از طرف سازمان صحی جهان جهت ترتیب لست سامان و آلات شفاخانه‌های قندهار وجلال آباد ازدرك اعانه حکومت شوروی دراوایل ماه سنبله وارد کابل گردیده وپس از بازدید شفاخانه‌های مذکور وترتیب لست های مطلوبه مراجعت کردند .

۵ ـ مس مارگریت هاروبت عکاس سیار مؤسسه یونیسف جهت عکس برداری بتاریخ ۲۵ اکتوبر ذریعه طیاره وارد کابل گردیده ـ وپس از مدت دوهفته بازدید ازمرکز شفاخانه، عودت کردند .

٦ ـ مستر یوال لار سنت آمر یونیسف نوی دهلی جهت بازدید امور مربوطهٔ یونی سیف وارد کابل شده است .

۷ ـ پروفیسر کی . ال . ام استیر مشاور تعلیمی طبی برای ده‌هفته جهت بازدید تعلیم امورطبی فاکولتهٔ طب وارد کابل شده وپس از معاینهٔ امور فاکولته طب وتعلیمی راپور خویش عزیمت کردند .

۸ ـ مستر مارك ریبود عکاس کمپنی میگنم پاریس جهت عکس برداری فعالیت های سازمان صحی جهان دراوایل عقرب ۳٤ وارد کابل شده وبعداز سپری ساختن دوماه عودت کردند .

۹ ـ مستر سوب متخصص احصائیه عنقریب برای بازدید احصائیه وارد کامل خواهد شد .

۱۰ ـ داکتر موسیك دراوایل میزان ۳٤ برای ارائه نظریات وکمك

در پرابلم های لابراتواری پروژهٔ توبرکلوزیس وارد کابل گردیده وبعداز یك هفته مجدداً عزیمت کردند .

۱۱ - پروفیسر پتی‌پیر پروفیسر فیزیولوژی فاکولته طب که‌درسال گذشته وارد کابل گردیده بودبعداز انجام وظیفه معاودت کرد .

۱۲ - پروفیسر گیدونی پروفیسر اناتومی در فاکولته طب برای ایامی وارد کابل شده‌وپس ازانجام وظیفهٔ محوله عودت کردند .

۱۳ - وزارت صحیه راجع به‌استخدام یکنفر پروفیسر امراض داخله با سازمان صحی‌جهان‌داخل مکاتبه شده تا یك نفررا انتخاب نماید که‌عنقریب وارد کابل خواهد شد .

حسب قرار دادیکه بامؤسسه سازمان صحی جهان و یونیسف قبلاً عقد گردیده بود در سال جاری مبلغ (۴۲) هزار دالر برای خریداری‌سامان وآلات مؤسسه یونیسف تخصیص‌دادکه سامان‌وآلات ذیل ازآن خریداری میشود :

۱ - به‌اندازهٔ (۲۰۰۰۰) پوند پودر دی • دی • تی (۷۵) فیصد برای مجادله حمای لکه‌داردرسال ۱۳۳۴ خریداری گردیده ووارد کابل شده است و(۱۰۰) عدد بمبه‌های کمپو د پودر پاشی جدیداً آردر داده شده است .

۲- برای حفظ ماتقدم ومجادله با حمای لکه‌دار،برای سالهای ۱۹۵۶ و۱۹۵۷ و ۱۹۵۸ مقدار سیزده هزارپوند پودر دی.دی.تی صدفیصده که جمله سی‌ونوهزار پوند میشود با (۸۰۰) عدد کن (بمبهٔ پودر پاشی) درخواست شده است .

۳- چهارعراده موترلاری بظرفیت دوازده هزارالی‌پانزده هزارپوند درخواست شده که الی اخیر جون۱۹۵۶ وارد کابل شود. بادی آن قبل‌از مارچ ۱۹۵۷ تکمیل ودر معرض استعمال قرارداده شود.

٤- چهارعراده موتر شورلیت پی‌کپ به‌ظرفیت (۱۵۰۰الی۲۰۰۰)پوند

یعنی ٤ر٣ الی یك تن برای سواری و سامان استعمال شده بتوانند
درخواست شده است .

٥ـ دوعراده موترشورلیت کریال مثل سابق اماجای وبستره وسامان
آن که دربالای موتر باشد درخواست شده است .

٦ـ تایروتیوپ برای هرعراده لاری ١٢ عدد فرمایش شده است.

٧ـ سامان فالتو به اندازه هشت صد دالر خواسته شده است .

٨ـ سامان فالتو برای سپتر پپ (پمپه های پودر پاشی) ر قم اتسن
به اندازهٔ پنج صد دالر آر درداده شده است .

چــون پالیسی امحای ملاریا تعقیب شد نیست، لهذا ادویه ضد ملاریا
برای استعمال در مواضع ممتنعه لازم است تهیه شود. بنا بران خواهش شده
است تا ادویهٔ ذیل تدارك وتهیه شود .

١ـ قلیلاً یك لك و سی وسه هزار تابلیت ادویه ضدملاریا ١٩٥٦ و ١٩٥٧
تهیه شود .

٢ـ طوریکه پروفیسر لیواداس توصیه نموده یك اندازه دلدرین(   )
نیز درخواست شود تادرآینده درصورتیکه دربعضی مواضع پشه ها مقابل
دی.دی.تی مقاومت نشان بدهند این ادویه استعمال گردد و فعلاً پرسونل فنی
صورت استعمال آنرا بیاموزند و مقدار آن پس ازمشوره با مشاور صحی
جهان در دهلی تعیین میگردد .

٣ـ دی.دی.تی (٧٥) فیصده یك لك بیست هزار پوند درخواست
شده است .

در سال گــذشته نظر به شیوع مرض پولیو (فلج اطفال) درکابل
دوعدد شش آهنی ازصلیب احمر سویدن طور امانت گرفته شده بود. چون
موجود بــودن دو عدد شش مذکــور ضروری بود لهذا بعد از مفاهمه
ومذاکره با مرجــع مربوطه یك عدد آنرا به قیمت (٦٥٠٠) کرون
سویــدنــی از وزارت صحیه و یــك عــدد دیگــر آن را

موسسات صحی خریداری نموده است .

از آنجا که وزارت صحیه افغانستان در جملهٔ مشمولین کومیتهٔ بین‌المللی ادویه مخدره میباشد برای اینکه در پیشبرد وغایه کنترول ادویهٔ مخدره بصورت عصری ومرتب باز رسی کرده وجوابات وراپور لازمه‌را به سازمان مذکور ارائه کرده بتوانند پس از منظوری مقامات صالحه ماموریتی بنام ادویه مخدره در تشکیلات مدیریت بین المللی اضافه شده ومامورین مؤظف آن بکار آغاز نموده است .

راپورت فعالیت های سازمان صحی جهان

در سال (۱۹۵۵) در افغانستان

سازمان صحی جهان یکی از اجنسی های مخصوص ملل متحده بوده که در افغانستان برطبق قرارداد یکه بین وزارت صحیه وسازمان صحی جهان در ٤ دسامبر (۱۹٤۹) بامضاء رسیده آغاز نموده، مقصد و مرام معاونت و کمك سازمان صحی جهان به افغانستان عبارت است از تقویه نمودن سرویس‌های صحی- اصلاح امور صحی، فراهم نمودن تسهیلات برای مواظبت وسلامتی مردم .

در ۱۹۵۵ بودجهٔ سازمان صحی جهان بطور تخمین عبارت است از (۵٦۷ر۲۷۵) دالر ومنابع این پول عبارت اند از بودجهٔ قانونی وبودجهٔ معاونت تخنیکی و منابع مالی فوق العاده که در پروژه های ذیل به مصرف رسیده :

۱- ادارهٔ صحت عامه (مشاور صحی)
۲- پروژهٔ کنترول ملاریا
۳- ساختن واکسین ولابراتوار صحت عامه
٤- معاونت به فاکولتهٔ طبی کابل
۵- مکتب پرستاری نسوان

۶- مکتب پرستاری مردانه
۷- پروژهٔ تربیوی مرکز توبرکلوز
۸- انجنیری صحی
۹- حمایه اطفال و مادران
۱۰- پروژهٔ انکشاف دهاتی
۱۱- معاونت به ښاروالی کابل

مدیریت لوازم

عموماً تهیه وارسال سامان و لوازم صحی ولایات وسائر شعبات وزارت صحیه توسط این شعبه صورت عملی را بخود میگیرد .

مدیریت محاسبه فنی

ادویه وسامان طبی شفاخانه های مملکت را تهیه ودر صورت لازم به کمپنی های خارجی فرمایش میدهد .

مدیریت مامورین

ذوات ذیل در هذا سنه حائز یک رتبه ترفیع شده اند .

۱ ـ ع ص دوکتور عبدالظاهر معین وزارت صحیه از رتبه دوم برتبه اول .

۲ ـ ع ص دوکتور عبدالرحیم رئیس مجادلهٔ ملاریا ازرتبه دوم برتبه اول .

مامورینیکه از رتبه ٤ برتبه ۳ ترفیع کرده اند :

۱ ـ ع دوکتور غلام ذکریا مدیرصحیه ولایت مزار شریف بمدیریت عمومی تشکیلات صحی .

۲ ـ ع دوکتور محمد آصف فقیری مدیرصحیه حکومتی اعلی گرشک به مدیریت صحی مرکز .

ماموریکه بوظایف دیگر گماشته شده اند:

۱ - ع ص دوکتور عبدالرحمن حکیمی مدیر صحیه ولایت قندهار به کفالت امور صحی .

۲ - ع ص حبیب الله مدیر مامورین به کفالت ریاست اداری .

اجراآت مدیریت مامورین

۱ - تعیین پرسونل فنی لابراتوار ولایت جنوبی .

۲ - تعیین و اعزام پرسونل فنی لابراتوار پلخمری .

۳ - تعیین واعزام پرسونل فنی ویدی کلنیك ولایت مزارشریف .

٤ - فارغ التحصیل شدن یك عده معاونین کورس لابراتوار و تعیین ماموریتهای شان .

٥ - تعیین پرسونل فنی شعبهٔ ادویه مخدره .

٦ - مؤظف ساختن فارغ التحصیلان دورهٔ پنجم کورس کمپوندری به ادویه خانه های مربوطه جهة از دیاد معلومات عملی شان در شق کمپوندری .

۷ - استخدام یکنفر دوکتورس احصائیه برای شفاخانه زایشگاه از آلمان غربی که فعلاً مشغول وظیفه میباشد .

۸ - استخدام دوکتورکراس‌هوف دوکتور سابقهٔ روبی بحیث دوکتور شفاخانه اطفال مربوط ریاست روزنتون .

۹ - تمدید قرار داد دوکتور فسترا دوکتور اکسریز ولایت هرات برای دوسال دیگر .

۱۰ - منظوری یك مدیریت بنام مدیریت معاینه در بودجه وزارت صحیه

۱۱ - منظوری یك مدیریت بنام مدیریت خریداری در بودجه وزارت صحیه .

۱۲ - منظوری یك ماموریت بنام ماموریت ترانسپورت در بودجه وزارت صحیه .

مدیریت شفاخانه‌ها

چون در این سال حکومت کتواز حسب صوابدید مقامات صالحه به حکومتی کلان ارتقاء نموده لذا مدیریت شفاخانه‌ها منحیث وظیفه تشکیل یک ماموریت صحیه را در آنجا ترتیب گرفته ومنظوری آنرا ازمقام عالی صدارت عظمی حاصل نموده که شفاخانهٔ مذکور بزودترین فرصت دائر خواهد شد.

۲ـ درمناطق پلخمری وقندوز یک‌یک شفاخانه ازطرف وزارت صحیه شرکت نساجی وشرکت اتحادیهٔ پنبه وجود داشت. باساس ارشاد ذات شاهانه پروتوکولی بین وزارت صحیه وشرکت نساجی وشرکت اتحادیهٔ پنبه به امضاء رسید که باساس این پروتوکول شفاخانه های مربوطهٔ وزارت صحیه درپلخمری وقندوز تماماً به شرکت نساجی وشرکت اتحادیهٔ پنبه تعلق گرفته صورت اداره واجراآت ومصرف پولی آن تعلق بهدو شرکت متذکره بوده ووزارت صحیه از تقویه واعطای پرسونل فنی وغیره کمک هائیکه از مؤسسات یونیسف ومؤسسهٔ صحی دنیا بدست می آورد همیشه با شفاخانه‌های مذکور تعاون خواهد نمود. علاوةً وظیفهٔ طب وقایه وی کمافی‌السابق بدوش وزارت صحیه میباشد.

۳ـ از مدتیست که صورت زایمان حامله‌ها وتلفات زیادیکه از دست «دایه‌زنان» بی تجربه در ولایات مملکت رخ میداد وزارت صحیه شروع به‌چارهٔ‌اساسی نموده وبالاخره موفق شد تا در هذا سنه درولایات قندهار وهرات ده بستره بنام زایشگاه وپنج‌پنج بستره بنام حمایهٔ طفل ومادر ودر مدیریت صحیهٔ مشرقی پنج بستره بنام حمایهٔ طفل‌ومادر بکار اندازد که تمام سامان فنی آنها از طرف مدیریت شفاخانه‌ها ارسال وتکمیل گردیده واز مدتیست که به فعالیت شروع نموده است.

برای اینکه شفاخانهٔ مستورات ولایت جنوبی سروصورت خو بتربرا بگیرد پنج بستره از بستره‌های شفاخانهٔ ملکی گردیز بنام شفاخانهٔ مستورات

در گردیز تخصیص داده شد. باین صورت شفاخانهٔ مذکور باترتیبات معموله، در گردیز افتتاح وصورت تشکیل شفاخانهٔ موصوفه به سال (۱۳۳۵) تحت نظر است.

۵- درظرف سال جاری مدیریت شفاخانه ها نظر به مقررات مربوطه وتمام شفاخانه های ولایات ومرکز سامان ولوازم مایحتاج شفاخانه هارا بطور کافی ارسال وعلاوهٔ یکتعداد نسخه‌جات وتذکرهٔ که در بالای سر مریض آویخته میشود ـ طور متحدالشکل طبع وبه مدیریت شفاخانه های مربوطه توزیع نموده است.

۶- درظرف سال ۱۳۳٤ الحاقیه‌های جدیدی به شفاخانه‌های ولایات مزار شریف ـ قندهار ـ هرات ـ غزنی ـ مشرقی ولهوگرد تعمیر وکثیراً به حال تکمیل رسیده اند که ازطرف شفاخانه‌های موصوف مورد استعمال قرار گرفته است.

ریاست دندان سازی

این ریاست درظرف سال ۳٤ ذیلاً اجراآت نموده است:

۱- در پولی کلنیك ذکور تداوی وساخت دندان (۳۱٤۷) نفر.

۲- درپولی کلنیك اناث تداوی وساخت دندان (۱۰٥٤) «

۳- در پولی کلنیك شعبهٔ مجانی ذکور واناث تداوی وساخت دندان (۱۲۲۰) نفر.

٤- تاسیس مؤسسهٔ دندان سازی به ولایت مزار شریف که عنقریب شروع بکارخواهد نمود.

۵- عایدات از ابتدای سال تااول دلو ۳٤.

الف- شعبهٔ ذکور ۰۰ر٤٧٤٠٣ افغانی

ب- « اناث ۰۰ر٢٥٦٧٦ «

جمله ۷۳۰۷۹ افغانی

در حالیکه عایدات سال تمام سال ۳۳ عبارت از پنجاه هزار افغانی بود.

شعبهٔ احصائیهٔ وزارت صحیه

در این اواخر مستر سوپ از طرف سازمان صحی جهان بحیث متخصص احصائیه در افغانستان معرفی و عنقریب وارد افغانستان گردیده و در وزارت صحیه مشغول کار خواهد شد. ښاغلی عبدالقیوم آمر احصائیه بحیث کاونتر پارت وی اجرای وظیفه خواهد نمود. (گراف احصائیهٔ امراض ساری ملاحظه شود.)

مدیریت اکسریز و لابراتوار

اجراآت مدیریت اکسریز و لابراتوار در ظرف سال جاری ذیلاً توضیح میشود:

۱ ـ دستگاه مکمل اکسریز و لابراتوار رادیو گرافی و رادیو سکوپی و ماشین تداوی امراض و الکترو کارد گرام جهت عکس گرفتن حرکات قلب که در آن معاینات مختلفه بعمل می آید از کمپنی زیمنس جرمنی خریداری و به مرکز ولایت قندهار نصب و یك نفر متخصص اکسریز استخدام و بمعیت پرسونل فنی داخلی به اجرای معاینات اهالی ولایت مذکور می پردازد.

۲ ـ علاوتاً یك دستگاه اکسریز که از سابق بدسترس وزارت صحیه موجود بود بعد از تکمیل بعضی پرزه های کمبود آن از خارج به شفاخانه ولایت مشرقی نقل و عنقریب بعد از تکمیل جای و بعضی معاذیر دیگر به اجرای معاینات اهالی ولایت موصوف خواهد پرداخت.

۳ـ برعلاوهٔ مرکز مجادله و تربیوی مرض سل که در چمن حضوری واقع است یك دستگاه مکمل اکسریز از کمپنی زیمنس جرمنی خریداری شده که عنقریب در موضع لازمه نصب و بکار خواهد افتاد..

٤ ـ برای شفاخانه ولایت مزارشریف در نظر است یك دستگاه اکسریز

مکمل از کمپنی زیمنس جرمنی خریداری وساختمان عمارت د ستگاه مذکور تحت تعمیر گرفته شود، ودرین مواردا قدام شده است .

قسمت لابراتوارها :

۱ - سامان تخنیکی و فنی وادویه های لازمه به پلخمری ارسال ولابراتوار مذکور به تجزیه ومعاینات مراجعین شروع نموده است .

۲ - یك لابراتوار برای معاینات امراض مختلفه درشفاخانه ولایت جنوبی افتتاح وپس از ارسال سامان فنی آن شروع بکار نموده است .

۳ - اخیراً پس از تکمیل جای سامان تخنیکی وفنی، ادویه‌های لازمه ودی کلنیك و لابراتوار،شفاخانهٔ مزارشریف شروع بکار نموده است.

مدیریت کنترول امراض ساری

۱ - ارسال واکسینهای چیچك - کولرا - تیفوئید - تیفوس به تقاربق و متواتر بمدیریت ها ومامو ریت های صحیه ولایات وحکومات اعلی وکلان .

۲ - عملیات واکسینا سیون حجاج وسایر مسافرین وتادیهٔ کتابچه سرتیفکت به آنها .

۳ - خریداری وتهیه مقدار سی‌هزار سیر سنگ تلك و مقدار ده هزار پودر دی . دی . تی (۷۵) فیصده.

٤ - پودر نمودن سنگ تلك ماشین پلوریزد ومکس نمودن پودر تلك با پودر دی . دی . تی .

۵ - توزیع مقدار (۸٦٤۰۰) کیلو پودرده فیصده بمرکزوولایات وحکومات اعلی وکلان .

مدیریت قوانین صحی

مدیریت قوانین صحی که‌اوسط سال گذشته تشکیل گردید، قبل از شروع بفعالیت درصدد تدوین قانون صحی مملکت افتاد. بتأسی همین

نظریه متحد المالی بسفارت های افغانی در مصر - عراق - هند ترکیه وغیره ممالک راقیه صادر نمود تا به هر وسیله که بتوانند یك یك جلد قانون نامه‌های صحی آن‌ممالك رابدست آورده بوزارت صحیه ارسال دارندتا از قوانین مذکور برای تدوین قانون صحی مملکت استفاده شود.

مدیریت تفتیش

یکی‌از کارهای عمده بمنظور خدمت بصحت عامه، بدسترس گذاشتن ادویه مؤثر ومعتمد است جهت رفع احتیاج، لذاتماماً دوافروشان رامکلف ساخته تا ادویه مورد ضرورت را ازدست دوم وسوم واردنکرده ازاصل کمپنی‌های مؤلد اروپا وامریکا وارد بدارند که‌این اساس عملی میشود وبرای اینکه ادویه وسامان عاجل وغیر عاجل بصورت فوری هرچه زودتر بدست مریض ومریضداران رسیده باشد به‌افتتاح دوا فروشیهایی ، علاوه برشعبات دیپو، بهرکنج وکنار مملکت پرداخته‌شد. که درسال جاری نیز علاوه برادویه فروشی‌های موجوده به‌مواضع ذیل امر تأسیس دواخانه ها داده شده است:

۱ـ درشهر کابل بنام زمان درملتون.

۲ـ به‌ولایت قندهار(٤) باب بنام‌های قمر درملتون‌پښتو نستان درملتون خورشید درملتون وشبرزی درملتون.

۳ـ درحکومتی اعلی فراه یك‌باب بنام اکبری درملتون.

٤ـ به‌مزارشریف بنام نمایندگی لمر درملتون

۵ـ درخلم مزار شریف یك باب بنام حسین درملتون.

٦ـ دراندخوی یك‌باب بنام نصرت درملتون.

۷ـ به‌ولایت مشرقی دو باب بنام جلال‌کوت درملتون وپښتون در ملتون

۸ـ دربغلان صنعتی یك باب بنام‌درویش درملتون.

۹ـ دربلخمری یکباب بنام عباسی درملتون .

۱۰ ـ به حکومتی اورگون یك باب بنام حیدر درملتون

۱۱ـ به حکومتی اهوگرد یك باب بنام عسکر درملتون.

۱۲ـ درحکومتی اعلی پروان یك باب بنام ظاهری درملتون.

برای اینکه ازیکطرف تعداد ادویه جات متفرقه را دردوا فروشیها ذخیره نمایند وازطرفی اسعارخارجی راکه به قیمت گران ازبازارسیاه بدست می آورند، بهدر نرود، مدیریت تفتیش تصمیم گرفته که قبل ازصدور آردر ادویه، بایست لست خانه ها بملاحظه وزارت صحیه رسانیده شده واجازهٔ توريد آنرا استحصال بدارند.

حین ورود ادویه، اصل بیجك بادوکاپی ازطرف دواخانه ها بمدیریت تفتیش ارسال میگردد تا پس ازتطبیق به لستهٔ فرمایشی بغرض ملاحظه وتشریح ادویه درگمرك، به نمایندهٔ فنی سپرده میشود. بعد صدور امر، نفر به گمرك رفته تماماً ادویه را تشریح وازلحاظ ذیل ملاحظه مینمایند:

۱ـ ادویه باید با بیجك مطابق باشد که به لست های آردری سربخورد.

۲ـ ادویه هایکه موعد دارند ازوقت آنها نگذشته باشد.

۳ـ ادویه های ممنوعه ازقبیل مخدرات ومشروبات الکولی درصندیق وپارسل های وارده پنهان نشده باشد.

پس ازآنکه ادویه ازطرف نمایندهٔ فنی ملاحظه، واجازهٔ خروج داده میشود قرار نمرهٔ واردهٔ شعبه، ادویه واردهٔ مذکور تماماً نمره وتاریخ زده شده، ازقید مهر مخصوص کنترول ادویه، کشیده میشود واین نمره و مهر ها بز مطلب ذیل است:

تمیز ادویه یك بیجك ازبیجك دیگر که شاید هرکدام آن قیمت اسعاری مختلف داشته و مصارف متفاوت را ایجاب نموده باشد.

پس بعد ازمجرا دادن مصارف طبق مقررات موضوعه وزارت صحیه وتعیین نرخ فروش اسعاری، ادویهٔ داخله بیجك ها درعقب بیجك ها به امضا نفرفنی ومهر مدیریت تفتیش ونشانی یك نقل بیجك توسط مکتوب که نمره

آن بالای ادویه تحریر، مهر شده به دواخانه مربوطه ارسال میگردد. گویا باین ترتیب درمواد (۳و۴) ، تمییز ادویه بیجك ها وکنترول نرخها صورت میگیرد. برعلاوه دواخانه ها مکلف ساخته شده که پس از اجرای نسخه مریض وثبت بکتاب مخصوص، قیمت دوا رادرعقب نسخه تحریر وصفحه ثبت کتاب را توضیح نموده ازطرف دواساز مذکور امضاً ومهردواخانه را نموده بمریض تفویض بدارند.

مفاد خالص دواخانه ها هفت و نیم فیصدومصارف بودجه وی، دوازده ونیم فیصد تعیین گردیده، یعنی دواخانه ها میتوانند بالای ادویهٔ واردهٔ خویش مصارف عرض راه و بیست فیصد مفادرا زیاد نموده، بعداً به فروش ادویهٔ خود اقدام بدارند.

بعضاً دوافروشیهای مرکز واطراف که قوه مالی آنها ضعیف است وقادر به تورید ادویه نیستند، ادویه مورد ضرورت خود را از دواخانه هائیکه قوهٔ مالی آنها مساعد بوده وازاصل کمپنی های مؤلفه مال وارد مینمایند، خریداری مینمایند، چنین ترتیب اتخاذ گردیده :

مسلم است که دربل خرید وفروش، بل فروش گار دارای اهمیت میباشد، زیرا بل فروشگار ازروی بیجك های دست داشته کنترول میشود - پس قرارداد شدتا فروشنده دربلها نمره وتاریخ بیجك حتی نمرهٔ که بالای ادویه تحریر ومهر گردیده است، نشان بدهد تا کنترول قیمت بلها صورت بگیرد ودرین وقت بل مذکوراصولی گفته میشود وخریدار میتواند آنرا به دوافروشی خود برده درمعرض فروش بگذارد که ازطرف مدیریت تفتیش، قیمت وغیرهٔ آن کنترول گردیده وموافقه نمایند. بناءً فروشنده مکلف ساخته شد که با درنظرداشتن مراتب فوق، بلهای خود رادرسه کاپی بهمدیریت تفتیش ارسال نمایند. حین توصل بلها به نفرفنی امرداده میشود قیمت هررا کنترول نمایند پس از امضاً و تصدیق نفرفنی ، یك کاپی بل مزبور رابه شعبهٔ تفتیش حفظ ودوکاپی دیگر را بعد نشانی شد ومهر تفتیش وامضاً نفر فنی

ضمیمهٔ مکتوب به فروشنده اعاده میگردد . فروشنده یك کاپی را نزد خود وکاپی سوم را به خریدار ادویه میسپارد. مسلم است که خریدار ادویه را با اطراف می برد، چون ادویه مذکور دارای نمره وتاریخ ومهر کنترول ـ ادویه بوده، شعبات صحیه مربوطه بااساس بلهای دست داشتهٔ دوا فروشی، قیمت فروش دواخانه هارا کنترول میدارد .

برعلاوهٔ اجراآت فوق، تفتیش شفاخانه ها دواخانه ها ـ لابراتوارهای رسمی و شخصی ـ معاینه خانه های اطبا جزء وظیفهٔ مدیریت تفتیش بوده وعندالموقع ازآن بررسی مینمایند .

مدیریت عمومی مرکزی

۱ـ اعطای ورقه های صحی بین المللی بعداز تطبیق واکسین های لازمه ذریعه شعبه واکسیناسیون برای اشخاصیکه بخارج مسافرت دارند .

۲ـ اعزام هیأت فنی برای معاینه وتداوی وبررسی غذاهای کارگران سرك تنگ غارو .

۳ـ اعزام هیأت فنی باادویه لازمه برای معاینه و تداوی اهالی دای مرداد وردك .

٤ـ اعزام هیأت فنی برای آبله کوبی ومجادله حمای لکه دار بحکومت میدان وردك .

٥ـ اعزام هیأت فنی جهت آبله کوبی حکومات چهار دهی ده سبز ـ بگرامی وسرای خوجه .

٦ـ افتتاح امور آبله کوبی برای اهالی شهر کابل به شعبهٔ واکسیناسیون درمرکزوزارت صحیه .

۷ـ ارسال واکسین محرقه بشفاخانه های مرکز جهت واکسیناسیون اهالی طور مجانی .

۸ـ ارسال واکسین محرقه بادویه فروشیهای مربوطه .

۹ ـ ارسال پودر دی . دی . تی و واکسینهای محرقه ، کولرا وچیچک بحکومت کلان دایزنگی .

۱۰ ـ ارسال پودردی . دی . تی و واکسینهای محرقه کولرا وچیچک بحکومت کلان لهوکرد .

۱۱ ـ فعالیت هایه همای لکه دار وپودر پاشی دی . دی . تی شهر کابل ونواحی آن .

۱۲ ـ ارسال نفر فنی بایك مقدار واکسین چیچك بمدیریت صحیهٔ لهوکرد .

۱۳ ـ تاسیس یك کورس سنیتیرین (کورس حفظ الصحه محیطی) ۱۵ نفری که معلمین آن ازطرف (دبلیو . اچ . او) مسترلارد تعیین گردیده . دورهٔ این کورس دوسال بوده فارغ التحصیلان این کورس جهت طب وقایوی تحت اثر اطبأ صحت عامه اخذ وداخل وظیفه خواهد شد .

ریاست روز نتون

ریاست روز نتون درطی سال ۱۳۳٤ قدم های موثری در راه تقویه وانکشاف پلانهای حمایه اطفال ومادران برداشته که ما اینك راپور آنرا بصورت خلاصه در ذیل تقدیم میداریم .

الف ـ شفاخانه زایشگاه .

احصائیه فعالیت هائیکه در ین موسسه بعمل آمده قرار آتی است ، در سال ۱۳۳٤ به تعداد (۱۰٦۲) نفر مریضه های ولادی وبه تعداد (۳٤٤) نفر مریضه های نسائی ، تحت تداوی قرار گرفته است . ازجملهٔ تعداد فوق الذکر (۸۸۹) در شفاخانه ولادت نموده است .

مریضانیکه نسبت اختلاطات بعدالولاده تداوی شده اند (۱۳۰) نفر .

تعداد اطفالیکه در شفاخانه تولد شده اند (۸۸۹) نفر که از جمله (٤٦۰) نفر پسر و (٤۲۹) نفر آن دختر میباشند. تعداد ولادت ۲۸۷۳ وتعداد دوگانگی ها (۸) نفر میباشد.

اطفالیکه وزن شان از (۲۵۰۰) گرام اضافه بوده ودرقید حیات از شفاخانه خارج شده اند (۸۰۷) نفر واطفالیکه مرده تولدشده اند (۳٤) نفر.

اطفالیکه بصورت نارس زنده تولد شده وبعد از ۲٤ ساعت فوت کرده اند (۱٤) نفر.

اطفالیکه بعد از روز هفتم ولادت مرده اند (۱٤) نفر.

وقایع غیر منظم ولادی :

حوصله متقفیه (۵۰) نفر.

اختلال مستعرض که بعداز تمزق غشا به شفاخانه وارد شده (٦) نفر

پلاسنتا پریویا (۸) نفر

پری اکلام سیا (۸) نفر

صورت تکمیل ولادت :

وقایع طبیعی واختلالات مقعدی که با کمك اجرا گردیده (۷۷٤)

وقایع فورسپس (۳٦) نفر

عملیه شق قیصری (٦۵) نفر

عملیه استریك تومی قسمی از اثر تمزق رحمی (۹) نفر

وقایعیکه با تدور به وضع حمل ایشان خاتمه داده شده (۵) نفر

ذواتیکه در ترفیعات سنویهٔ سال ۳٤ ترفیع نموده اند

ښاغلی سید احمد شاه هاشمی مدیر
عمومی دایرة المعارف به رتبه ۲

ښاغلی غلام محی الدین زرمتی مستوفی
ولایت قطغن به رتبه دوم

ښاغلی عبدالله غفار رشاد
رئیس کمیسیون اول گروپ
اول صدارت عظمی به رتبه سوم

دکتور محمد آصف فقیری
کفیل ریاست دندان سازی
به رتبه ۳

کشیدن پلاسنتا بادست	(۱۸) نفر
ابطال حس بواسطه ایتر	(۱۱۵) نفر
وفیات مادر	(۷) نفر

راپور احصائیه پولیکلینیک های شفاخانهٔ زایشگاه درسال ۳٤

پولیکلینیک مرکزی ـ پولیکلینیک چارهٔ میوند ـ پولیکلینیک شهرارا

حامله رجستر شده سابقه	۱۵۷٦ نفر	(٤۰۰۳) نفر	(٦۰٦٦) نفر
حامله رجستر شده جدید	٤۸٦ نفر	(۱۰۸۷) نفر	(۱۷٦۹) نفر
معاینات بعدالولاده	۳ نفر	.	۱٦ نفر
مریضان نسائی سابقه	۱۰	.	(۹۲٦) نفر
مریضان نسائی جدید	.	.	(۸٦۹) نفر

احصائیه ولادت های خانگی که توسط قابله های مؤظف زایشگاه صورت گرفته (۲۳۵) نفر

کورس قابلگی زیر نظر همه ساله یك تعداد قابله های لائق را برای خدمت بجامعهٔ افغان اهدا میکند .

چنانچه از بدو تاسیس تاحال ۳۲ نفر قابله تربیه‌شده وشهادتنامه‌های قابلگی را اخذ کرده اند .

پولیکلینیک اطفال :

پولیکلینیک اطفال که بمنظور معاینات وتداوی اطفال تاسیس شده درظرف مدت پنج سال خدمات بزرگی را درقسمت اوضاع صحی اطفال اجرا کرده است . درسال ۳٤ نیز مساعی زیادتری بخرچ داده است که اینك راپور احصائیه آن درذیل توضیح میگردد :

تعداد کارتهائیکه برای مریضان داده شده :

درسال	۱۹۵۱	۲۰۱۳ کارت
درسال	۱۹۵۲	۳۰۷۸ کارت
درسال	۱۹۵۳	۱٤۱٤ کارت

درسال ۱۹۵٤ ۸۱۲ کارت

درسال ۱۹۵۵ ۱۲٦۹، کارت

جمله درپنج سال (۸۵۸٦) کارت .

مریضانیکه درسال ۱۳۳٤ معاینه گردیده اند عبارتند از (۹۵۳۰) نفر. مریضانیکه درسال ۱۹۵۵ تداوی ومعاینه گردیده اند تعداد شان به (۱۸۵۷۳) نفر میرسد .

مریضانیکه تنها معاینه شده اند (۱۰۷۱۰) نفر

تعداد اطفالیکه از شیرسکیم وخالص استفاده نموده اند به ۷۸٦۳٤ نفر میرسد .

مراکز خیریه اطفال :

این مراکز که تعداد شان به (۳) مرکز میرسد و درنقاط مختلف شهر تاسیس شده اند، میکوشند تا اطفال سالم را تحت مراقبت گرفته ونگذارند اطفال مذکور دچار مریضی وضعیفی گردند . درین مراکز شیرپودر واقسام ویتامین ها جهت تقویه صحت اطفال داده میشود .

احصائیه مراجعینیکه ازین مرکز بدست آمده ذیلا توضیح میگردد.

	تعداد مراجعین	استفاده ازشیرسکیم	شیرخالص	صابون	ویتامین
ماه حمل	۲۸۵۷ نفر	۱۷۹ نفر	۳۲۵ نفر	۲٦۱۷	۲۳۱٤
ماه ثور	۳۰۰۷ نفر	۳۰۰۷ نفر	٤٦۳ نفر	۳۰۳۷	۲۰۲۱
ماه جوزا	۳۵۹۳ نفر	۸۷۳ نفر	٤۳۲ نفر	۳۱۱۱	۲۳۵۷
ماه سرطان	۲۳۵۱ نفر	۲۵۲٤ نفر	۲۸۷ نفر	۲۳۵۱	۲۷٤۱
ماه اسد	۲۸۱۰ نفر	۲٤۵٤ نفر	۱۲۰ نفر	۲۸۱۰	۷۳۱۹
ماه سنبله	۲۳۹۱ نفر	۲۱۳۱ نفر	٦٤ نفر	۲۳۸۷	۱٤۸۷
ماه میزان	۲۷۸۱ نفر	۲۲۳۳ نفر	۱۰۱ نفر	۲۳۹۲	۲۵۰۱
ماه عقرب	۳۰٤۳ نفر	۲۳۳۳ نفر	۱۱۵ نفر	۲۳۹۷	۲۳۰۳
ماه قوس	۲٤٤۰ نفر	۲۲٦۲ نفر	۱۵٦ نفر	۲٤۲٤	۲۱۱
مجموعه	۳۵۲۸۲	۷۵۱۵	۲۰٦۳۱	۲۳۵۱۱	۲۳۲۵٤

توزیع شیر :

توزیع شیر درسال ۳٤ برای اطفال ومادران کما کان مانند سالهای گذشته درجریان بود اما دراثر تجویز جدیدیکه گرفته شد از ابتدای ماه اسد توزیع شیر مایع بصورت پودر تبدیل گردید که این موضوع سهولت زیادی را برای مراجعین فراهم ساخت . چه مراجعین وقتیکه بمراکز معین حاضر میشوند توسط داکتران معاینه وسپس از خود مرکز شیر پودر برایش تقدیم میگردد :

مقدار شیریکه درطول سال ۳٤ توزیع گردیده حسب ذیل است :

۱) شیریکه بقسم مایع داده شده مساوی (۸۵۰ ـ ۱۵۸) بوند ، تعداد نفر (۸۰۰ ۱۲۷۲)

۲) شیریکه بصورت پودر توزیع گردیده، مساوی (۵۹٦۲۵) بوند، تعداد استفاده کنندگان (۳۰۸۱۰) نفر، جمعامقدار شیریکه در سال ۳٤ بمصرف رسیده (۲۱۸٤۷۵) بوند وتعداد عمومی استفاده کنندگان آن به (۱۳۰۳٦۱۰) نفر بالغ میگردد .

وړوکتون های روزنتون :

اطفالیکه درین موسسه داخل میشوند اساس زندگی اجتماعی را فراگرفته وپروگرامهای متنوعهٔ که بالای شان تطبیق میگردد تربیه آینده ایشان را تشکیل میدهد . موفقیت مهم تربیوی اطفال وړوکتون وقتی به نظر میرسد که آنها دوره معینه وړوکتون را طی کرده برای شمول مکتب مساعد گشته وحیات مکتب را بخوشی استقبال مینمایند .

وړوکتونهای روزنتون که یکی بنام (حمید وړوکتون) ودیگری (نازو وړوکتون) یادمیشوند درظرف مدت چندسال خدمات قابل قدری را به اطفال ومخصوصا اطفال بی بضاعت اجرانموده اند . در سال جاری (۲۰۰) طفل به حمید وړوکتون و(۱۰۰) نفر دیگر شامل نازو وړو کتون گردید که ازجمله (۹۳) اطفال دوره معینه راگذشتانده و برای شمول بمکاتب بهوزارت جلیله معارف ارسال گردیده اند .

ریاست روزنتون مسائل توسعه و انکشاف این موسسه را در نظر داشته ودرصورت امکان میکوشد تا چندین ودو کتون های دیگری تاسیس نماید تا خدا بخواهد مصدرخدمات بهتری گردد .

موسسۀ مجادلۀ ملاریاء افغانستان درسال ۱۳۳٤

حکومت متبوعه درسال ۱۳۲۷ به تشکیل وتاسیس موسسۀ ملاریا در افغانستان اقدام واراده فرموده اند ومتعاقباً موسسۀ مذکور به پروژۀ مجادلوی ووقایوی خویش آغاز وسال بسال نظر به ایجاب به پروژه ها وفعالیت ها خود توسعه بخشید چنانچه درسال اول مجادله علیه ملاریاء صرف هشت هزار نفر و در سال ۱۳۳٤ مندرجاً ٤١٤٥٠٠ نفر تحت کنترول قرار گرفت . این موسسه که هنوز چندسال محدود از بهار عمر آن میگذرد نسبت به تامین وتقویه حفظ الصحه عامه جدیت و فعالیت موثری نموده است .

قراریکه از احصائیه شفاخانه های ولایات مملکت و از نتائج سروی های متخصصین ملاریا برمی آید بیشتر از یکنیم ملیون نفوس در نقاط مختلف وطن ماهمه ساله تحت حملات شدید ملاریاء واقع بودند که طبعاً به اثر آن انکشاف پلان های صناعتی وزراعتی به مشکل عملی شده میتوانست . بطور مثال مینگاریم که اولین پروژۀ بزرگتر صناعتی که درسال ۱۳۱۵ درپلخمری روی دست گرفته شد نسبت به تلفات وخساراتیکه از رهگذر انتشار ملاریا ، به کارکنان وعمله پروژه مذکور عاید شد به مشکلات زیاد مواجه گردید وبهمه معلوم است که قبل ازروی دست گرفتن عملیات مجادلوی درمنطقه مذکور عمله ومامورین به مشکل بدست آورده شده میتوانست . بدین لحاظ محصولات وانکشاف فابریکه نساجی پلخمری بعد از آغاز مجادله ملاریا نسبت به سابق روبه تزاید وترقی گذاشته وحاضراً منطقه مذکور ازشر مرض ملاریا و اذیت پشه کاملاً رهائی حاصل کرده است .

همچنین حوزه خان آباد وقندوز ازنظر ملاریا، یکی از خطر ناك ترین مناطق کشور بشمار میرفت ولی اکنون بعداز پنج سال کار روانی مجادله، مناطق مذکور ازخطرات مرض ملاریا کاملا مصون گردیده اند. قندوز یك شهر پر جوش و پر نفوس شده و ترقی محصولات پخته و لایت قطغن درظرف همین چند سال اخیر شاهد کامیابی اقدامات مجادله ملاریا در آن سامان می باشد.

علاوةً اگر احصائیه تورید وصرفیات کنین ودیگر ادویهٔ ضد ملاریا را که جهت تداوی مریضان ملاریائی بامصارف اسعار هنگفت همه ساله ازخارج وارد میشد باصرفیات امروزه مقایسه شود، دیده میشود که استعمال ادویهٔ مذکور بصورت متنابهی تنقیص گردیده واگر اضافه بران مفادی را که برای اهالی نسبت به ازبین رفتن خسارات مریض داری معالجه ضیاع روزهای کار ومزد بدست آمده (بدون تذکر ازرنج والم مرض) درنظر بگیریم دراقتصاد ملی رول بارزی می بازد. ازآنجا که ازسال ۱۳۲۸ باینطرف عملیات مجادله ملاریا تدریجا بالای تمام مناطق ملاریائی کشور پهن گردیده بفضل خداوند خطر انتشار ملاریا ازمناطق مذکور کاملا مرفوع ویا تدریجاً رو به تنزل است، باید گفت که تا بحال مفکورهٔ علمی راجع بوقایه وجلوگیری ازمرض ملاریا عبارت ازمجادله و کنترول مرض بوده که ما درین قسمت موفقیت های کلی بدست آورده ایم. چه باوصف مشکلات مختلف ازقبیل قلت پرسونل فنی وغیره درمناطق متعلقهٔ ملاریائی بکار خود ادامه داده توانستیم، تا امروز مسأله مجادلهٔ ملاریا موضوع کنترول ملاریا بوده یعنی یك منطقه را می گفتند که چند سال متواتر کنترول باید کرد لکن نسبت به بعضی دلایل علمی مستند به مشاهده و تجارب اخیره نظر به کنترول دوام دار قاطعیت خود را باخت وجای آنرا نظر به استیصال وامحای ملاریای (Malaria Eradication) گرفته است. چون موسسهٔ ملاریای وطن باموسسات صحی خارج ارتباط و تماس دارد، همیشه اصول های علمی و فنی عصری را که دنیای موجوده مورد

استعمال خود قرار میدهد این موسسه نیز درهمه امور علمی و فنی خود ازان تعقیب و تطبیق مینماید . استیصال وامحای ملاریا که نظریه جدید شمرده میشود درهر موضع ومنطقه خواه ملاریا زیاد وخواه ملاریا کم باشد ایجاب مجادله را میکند بنابران امروز موسسهٔ ملاریای افغانستان راجع به امحای مرض یك پلان وپروژه بزرگتر ووسیع تر مواجه است که بخواست خداوند ومساعدت های حکومت متبوعه در سال جدید مورد تطبیق قرار خواهد گرفت.امید است در آیندهٔ قریب از این مملکت یا ستانی بیخ وریشه خبیث و مدهش ملاریا که از سالیان درازی با ینطرف به آن دست وگریبان بوده ، برآورده شود .

فعالیت وپیشرفت های موسسهٔ ملاریا درسال ۱۳۳٤

شق علمی و فنی :

۱- تکمیل لابراتوار هماتولوجی (خون) و انتمولوجی (پشه شناسی) ولابراتوار عمومی تربیه وتدریس طلاب وتشکیل یك کتابخانه درمرکز رپاست

۲- سه نفر مستحضران تعلیم یافتهٔ این مؤسسه جهت تعلیمات وتحصیلات مزید بخارج اعزام شد .

۳- جهت توسعه پلان و پروژه سال آینده به تعداد ۳۸ نفر متعلمین جدید الشمول که از صنف ۸ و ۹ میباشد برای دایر شدن کورس مستحضری ملاریا گرفته شدند تا توسط متخصصین ملاریا درین موسسه تدریس وتربیه کرده شوند .

٤- درین سال نیز مانند سابق نظر به علایق علمی و صحی بین المللی راپورت های مفصل مجادله وکنترول ملاریا در افغانستان به موسسهٔ صحی جهانی (W.H.O) ومؤسسهٔ یونیسف (Unicef) ترتیب وکسیل کرده شد ونیز درظرف سال جاری یکنفر مشاور صحی سازمان صحی جهان جهت بازدید سیستم مجادلوی بهمؤسسه وارد شد .

۵- جهت حصول تعلیمات عالی درشق ملاریا یکنفر داکتر این مؤسسه طور فیلوشپ بخارج کاندید کردید .

درشق تعمیراتی :

۱- ترمیم و تکمیل عمارت مؤسسه .

۲- تعمیر یک عده گاراج های جدید .

۳- تهیه فرش و تجهیز اتاق‌ها ودهلیزهای مؤسسه .

درشق مجادلوی و کنترول مرض ملاریا :

در برج عقرب سال جاری نظر به ایجاب فن وتکمیل نتائج وضعیت ملاریائی کشور هفت هیأت مکمل تحت اثر یك یك نفر متخصصین ملاریا جهت سروی ملاریا از مرکز ریاست به تمام نقاط مملکت اعزام شده اند تا مناطق کنترول شده وغیر کنترول شدهٔ مملکت را بصورت مفصل سروی نمایند. هیأت‌های مذکور بعد از انجام وظایف، راپورهای خودرا بمرکز ریاست تقدیم کرده اند که توسط آن معلومات ومطالعات تمام کیفیت ملاریائی کشور روشن گردید .

پروژهٔ دهکدهٔ شیوکی

فعالیت‌های صحی بصورت عمومی :

دراوقات ذیل مامورین شق صحی پروژه به یك تعداد مردم شیوکی وقلعه وزیر مشوره‌های صحی داده اند :

ماه	مرد	زن	اطفال	مجموع
مارچ واپریل	۲۹۲	۳۶۰	۴۲۰	۱۰۷۲
اپریل می	۲۱۰	۲۶۰	۲۹۰	۷۲۰
می جون	۴۲۸	۵۲۳	۴۱۸	۱۳۶۹
جون جولائی	۴۶۵	۴۰۰	۳۸۰	۱۲۴۵

جولائی اگست	۸۰۱	۱۵۳۰	٦٤۰	۲۹۷۱
اگست سپتامبر	۵۹۹	۱۰۹۷	۵٦۰	۲۲۱٦

علاوه برآن (۱۱٤۸) نفر بمریضی های معمولی ازقبیل بریدگی ها زخم - دانه ، سوختگی ودندان دردی مبتلا بودند تحت معالجه قرار گرفته اند پروگرام سرویسهای سیار صحی در (۱۹۵۵) آغاز گردیده و نتائج خوبی داد جستجوی زیادی بعمل آمد که یکجای مناسبی در بینی حصار بدست آید تا معاینه های سیار صحی ازآنجا شروع شود ممکن است درآیندهٔ قریب باین کار موفقیت حاصل شود .

۲ـ آبله کوبی چیچک . بصورت عمومی ۵۲۳ آبله کوبی ابتدائی و٤۵ آبله کوبی ثانی تطبیق گردیده است .

۳ـ کنترول محرقه

وزارت صحیه جهت کنترول مرض حمای لکه دار هیأت کنترول خودرا فرستاد تابو در باشی مقدار ۱۰ فیصده دی . دی . تی را عملی نماید. چنانچه تاکنون ازشیوع مرض حمای لکه دار کدام اطلاعی بسمع نرسیده است .

٤ـ فعالیت های صحی نسبت مادران واطفال .

دوکتور احمد کبیر ازطرف وزارت صحیه تعیین گردید تا نصف روز را درباز دید ومعالجه مادران واطفال صرف مساعی نماید چنانچه دوکتور موصوف درهفته دوبار بمرکز معاینه پروژه حاضر می شود .

مجموع واقعاتیکه درمدت شش ماه اخیر رخ داده قرار ذیل است ،

الف ـ تعداد مراجعین مادرهای حامله (۱۱۹) نفر

ب ـ در زنهایکه درخانه وضع حمل آنها صورت گرفته . (۳۹) نفر .

ج) تعداد اطفال صحتمند (۳۹) نفر .

دایه‌ها وقابله‌های مربوط پروژه، وظائف محولهٔ خود را بخوبی اجرا نموده وامید میرود که آنها بزودی ممکنه به معاینهٔ مریضهای که به خانه میباشند، شروع نمایند.

۵ ـ مراکز تقسیمات شیر :

در پروژهٔ دهکده سه‌مراکز تقسیمات شیرموجود است دو مرکز آن‌در مکتب بچه‌ها ومکتب نسوان ودرقلعهٔ وزیر شیوکی وسوم آن در مرکز صحی پروژه درشیوه‌کی افتتاح گردیده وبصورت عمومی تقریباً (۱۲۵۰) طفل ازمراکز شیر مذکور استفاده مینمایند.

٦ ـ سروی امور صحی :

تعداد (۸۹٤) خانه در (۱۱) قریه مربوطه پروژه، تحت سروی قرار گرفت. مقصد سروی مذکور حسب معلومات ذیل میباشد :

منبع آب نوشیدنی‌درتعداد اشخاص وخانه، موضع چاه‌های موجوده ازنقطه نظر موقعیت، خراب بودن‌وکثافت آن، مقدارذخیرهٔ آب، سطح آب وصورت ساختمان آنها ـ سروی مجموع بیت‌الخلا ومواضع که فاقد بیت‌الخلا میباشند .

نتایج سروی مذکورقرار آتی‌است :

اسم قریه	تعداد نفوس	بیت‌الخلاهای موجوده	خانه‌های بدون بیت‌الخلا	چاهای موجوده
شیوه‌کی	۱۱۳۹	۱۳۰	۱٦	۱۳
ده‌یعقوب	٦٤٤	۷۰	۱۷	۲۱
قلعهٔ حسن‌علیا	۵۸٦	٤۳	۱۹	۱۱
قلعهٔ وزیر	۱۳۹	۱۷	۱	۳
قلعهٔ حسن‌سفلی	٦۵۸	۳۹	۳۹	۲
نیازی	۳٤۸	٤۰	۱۳	۷

بینی حصار	۱۲۹۷	۱٤۱	۳۳	۱۰
ولایتی	۱٤۰	٤۷	٤	۹۱
بغلك	۳۰٤	۲۹	۹	۲٦
سپاك	۱۳٦۱	۱۲۵	٤۹	۵
ممبوزای	۵٦۲	۳۹	۱۵	۹

از نتایج حاصله سروی معلوم گردید که نسبت شرایط خراب و نامساعد بیت الخلا وچاههای آشامیدنی، دریای لهوگرد وجویها، صحت اهالی درمعرض خطر است .

لهذالازم دیده شد تا تماماً بیت الخلاها اصلاح و یادوباره تعمیر شوند، چاه های جدید درمواضعی حفرشود که درآن منطقه چاههای سابقه وجود نداشته باشد وبه اهالی توصیه گردد که از استعمال آب چاه و آب جوی خود داری نموده و چاه های جدید را مورد استفاده قرار بدهند .

۷ـ تحقیقات در قسمت آبهای کثیف :

این موضوع راجع به آبهای کثیفی بوده که نسبت به موضع واصول اخذ پارو ومواد قابل استعمال، تحقیقات بعمل آمده، نسبت ساختن تپی گاو که در قراء بحیث مادهٔ محروقات استعمال میگردد، معلومات بدست آید. قرار معلوم این عمل علت بزرگ تکثر مگس ها است ودر نظراست که آب روهای موجوده اصلاح گردد . ودراجع به این موضوعات تحقیقات ادامه دارد .

۸ـ مساحت وسروی :

این پروگرام در ده قریه مربوطهٔ پروژه، تکمیل گردیده و مامورین مساحت وزارت دفاع ملی نقشه های قراء مذکور راترتیب وتنها سروی قریهٔ نیازی باقیمانده. بعضی از این نقشه ها انلارج گردیده تا تفصیلات لازمه بصورت بهتری ازآن اخذ گردد. دراین نقشه ها مواضع چاه های جدید وآبروهایکه تحت نقشه میباشد نشان داده شده است .

۹- معاینهٔ موادغایطه:

برای جلوگیری ازمکروبهای پارازیت موادغایطه، ۱۵۹۹ نفرازاهالی ۱۴ قریه تحت معاینه قرارگرفت واین معاینه تحت نظریك نفرمتخصص لابراتوار و معاون او که از طرف وزارت صحیه فرستاده شده است صورت میگیرد. درنتیجهٔ معاینه، اسکاریدلبری گوئید را واضح ساخت .

۱۰- تعمیرات امور صحی :

این موضوع در قراء فعلاً تا اندازهٔ خاتمه یافته. قرار مشاهدات، بیت الخلا ها ئیکه عقب آن باز بوده واز طرف اهالی بصورت عمومی استعمال میگردید اکنون ازآنها بحیث سردابه وذخیرهٔ کثافات برای مدت ۲-۶ ماه کارگرفته میشود. بیت الخلاها ئیکه باید از گل وخشت تعمیر گردد، تحت نقشه گرفته شده که این از نقطهٔ نظراقتصادی مفیدمیباشد درمرحلهٔ اول در قراء مربوط پروژه، تعمیرات ذیل صورت گرفته واداره‌ٔ پروژه برای اجرای این پروگرام مواد ضروریه راتهیه نموده ووزارت مالیه ۴۰۰ بوری سمنت راجهت تعمیرات مذکور بدسترس پروژه گذاشت. قراراطلاع مدیر اداری یونیسف، مواد مورد ضرورت تعمیرات به هفتهٔ اول ماه اکتوبر مواصلت نماید، تعمیراتیکه درمرحلهٔ اول تحت اجراء گرفته شود ذیلاً توضیح میشود :

۱- بیت الخلاها :

الف - مکتب قلعهٔ وزیر	۶ بیت الخلا	(والت)
ب- مرکز صحیه	۱ »	(واترسیل)
مرکز صحیه	۴ »	(والت)
مکتب نسوان شیوکی	۲ »	(»)
» » »	۱ »	(واترسیل)
منازل شخصی	۵ »	والت
ج - مرکز پروژهٔ قلعهٔ وزیر	۳ »	»

د) منازل شخصی ده یعقوب	٥ بیت الخلا	والت
قلعهٔ حسن علیا	٣ »	»
ه) « « سفلی	٤ »	»
و) ولایتی	٥ »	»
ز) نیازی	٥ »	»
ح) بینی حصار	٥ »	»
ت) سهاك	٥ »	»
ی) بقلك	٢ »	»
ك) تموزائی	٤ »	»
مجموع	٦٠ »	

٢ـ چاها :

الف) شیوکی	١ چاه
ب) مکتب قلعهٔ وزیر	١ »
ج) قلعهٔ حسن سفلی	١ »
د) مرکز پروژه	١ »
ز) ده یعقوب	١ »
جمله	٥ چاه

٣ـ مخزنهای مخصوص پاروء

الف) مکتب قلعهٔ وزیر	١ مخزن
ب) شیوکی	١ »
ج) شیوکی (بدون مبرز انسانی)	١ »
جمله	٣ »

١٢ـ پلیت فارمهای پاروء

در نظر است تا ده پلیت فارم پارو ترتیب گردد. البته بعد از تعیین موضع مذکور شروع بکار خواهد شد .

اشتراك ومعاونت وزارت صحیه :

وزارت صحیه همیشه راجع به ترقی پروژه انکشاف دهکده، دلچسپی زیاد داشته از نقطهٔ نظر علایقی که دارد، مامورین، وزیر ومعین وزارت صحیه درین مدت، چندین مرتبه ازدهات مربوط پروژه، بازدید نموده با بزرگان قریه‌ها راجع به امور صحی مذاکره نموده اند .

همکاری ادارهٔ سازمان صحی جهان :

داکتر فاك لیند مشاور صحی سازمان صحی جهان در وزارت صحیه همیشه درقسمت مسایل صحی پروژه کمك ورهنمائی نموده در ماه می ۱۹۵۵ درمجلس که درآن مامورین بزرگ وزارت صحیه ومتخصصین ادارهٔ سازمان صحی جهان حضور داشتند، پروگرام سه سالهٔ امور صحی پروژه دهکده را تشکیل داده ونسبت اوضاع صحی کارگرهای دهاتی پروگرامی اتخاذ نمودند .

داکتر ای ال موریس مشاور امور صحی مادران واطفال، پروگرام صحی مادران وطفال را ترتیب داده ودرهفته دو روز ازمرکز مذکور بازدید مینماید، مستر مکسرای پروگرام منطقه را از نقطه نظر حفظ الصحه ترتیب وتعمیرات امور صحی را آغاز کردند ، علاوةً یکنفر متخصص امور صحی متعلق ادارهٔ سازمان صحی جهان، جدیداً شروع بکار نموده ومتخصص نامبرده ازجریانات وفعالیتهای شق مذکور مراقبت مینماید .

همکاری ادارهٔ یونیسف :

ادارهٔ یونیسف جهت ترقی امور صحی پروژه، مبلغ (۱۱۰۰۰) دالر مصرف نموده علاوه بران درقسمت صحت مادران واطفال، شیر، صابون وتابلیت‌های ویتامین که قیمت آن بالغ به (۴۰۰۰) دالر میرسد، کمك ومعاونت نموده است . این شعبه تحت سرپرستی مستر بوشان (مدیر اداری) اداره میشود.

مرکز مجادلهٔ توبرکلوز

این موسسه که ازطرف حکومت بهیخواه به کمك سازمان صحی جهان بکار انداخته شده وپرسونلهای فنی ازطرف سازمان مذکور با دکتوران ودیگر پرسونل افغانی بصورت مشترك داخل فعالیت میباشند مرکز مذکور بامدرن ترین و مکمل ترین آلات تشخیصیه مجهز بوده ، غایه ومرام آن برای فعلاً وضع تشخیص حقیقی مصابین مرض توبرکلوز شهر کابل و آنهائیکه از اطراف و اکناف شهر به کابل مراجعه مینمایند بوده وازطرفی یك وظیفهٔ مهم دیگر این مرکز ،(ویزت) نمودن مصابین مرض سل درخانه های شان میباشد. طبق پروگرام معینه از ابتدأ سال آینده برای این چنین مرایضان علاوه از آن که وارسی صحی و کنترول مرض ازطرف این مؤسسهٔ ذریعه پرسونلهای مربوطه بصورت مجانی اجرا میگردد، ادویه لازمه هم مجانا توزیع خواهد گردید .

نا گفته نماند نظر به مقررات طبی مجادله وی مدرن، از رهگذر صحت عامه ، وظیفهٔ این مؤسسهٔ بیشتر از همه اینست که مصابین مرض سل را به نحوی معاینه نماید وبایشان بدانانند که بایستی آفت مذکور بدیگران سرایت نکند، منبع تولید انتان را در بین خانوادهٔ خود بصورت دوامدار نگردانند، تا از یك طرف خودشان تداوی وازطرف دیگر اطرافیان شان از آفت خانمانسوز توبرکلوز وقایه کردند .

نظربه احصائیه‌های ممالك مترقیهٔ عصرحاضر، با اینگونه تداوی، مصابین توبرکلوز دربین جامعه های بشری روز بروزکم شده میروند. فعالیتهای این مرکز از بدو تأسیس تا به امروز قرار آتی است :

۱- تعداد مراجعینیکه بدون قیدوشرط در ین مؤسسه معاینه شده اندو بهریك تزریق توبرکولین اجرأ شده وهمچنان هرکدام بصورت جدا گانه رادیو گرافی شش‌ها کردیده اند (۲۲۰۰۰) نفر .

۲ـ اطفال سالمیکه تاحال واکسین توبرکلوز (بی.سی.جی) تزریق شده ، (۶۰۰۰) نفر .

۳ـ اشخاص مشکوکیکه برای مزید معلومات از لعاب حنجرهٔ ایشان زرع مکروب یعنی کلچراجرا شده ، (۴۵۰۰) نفر .

لابراتوار مرکزی صحت عامه

۱ ـ شعبه باکترلوژی یک لابراتوار یست که با سامان عصری مجهز بوده وتماماً معاینات ـ باکترلوژی را از قبیل معاینات بلغم و مواد غایطه ـ ادرار واقسام قیح وکلتور های خون وغیره را بصورت فنی اجرا کرده میتواند .

۲ شعبهٔ سیرالوژی که تمام معاینات خون ومایع نخاع شوکی را از نقطه نظر سفلیس اجرا میکنند .

۳ ـ شعبه کیمیا ی حیاتی که معاینات کیمیاوی خون وادرار وعصاره معدوی را بصورت توصیفی و مقدار اجرا میدارد .

۴ ـ شعبه همتالوجی که معاینات خون را از نقطهٔ نظر امراض خون وپرازیتولوجی اجرا میدارد .

۵ ـ شعبهٔ حیوانات که برندارک آنتی سیرم ها وتشخیص حامله گی به لابراتوار های مربوطه کمک شایانی مینماید .

حیوانا تیکه درین شعبه موجوداست خرگوش ـ کوبای ـ موش سفید کبوتر ـ گوسفند میباشد .

۶ ـ شعبهٔ اوساط زرعیه که تماماً اوساط زرعیهٔ لازمه را برای شعبات مربوطه تهیه میکنند .

۷ ـ شعبهٔ واشنگ وتعقیم ـ این شعبه نیز با سامان عصری مانندسائر شعبات مجهز بوده وسامان تعقیم شده وپاک را به تمام شعبات مربوطه تهیه مینماید .

۸ ـ در این لابراتوار یك کورس عالی تکنالوجست نیز افتتاح شده است که فارغ التحصیلان جوان را که از صنف (۱۲) لیسه ها کامیاب میباشند تدریس مینمایند وتدریس اینها بدرجهٔ عالی در خود لابراتوار بلند برده میشود. مدت تحصیل دوسال میباشد .

۹ ـ یك کورس معاونین لابراتوار نیز در لابراتوار مرکزی صحت عامه مشغول تحصیل میباشند که طلبهٔ آن از صنف متوسط بوده وبرای تحصیل امور لابراتوار به فعالیت تمام برای یاد گرفتن امور فنی مشغول میباشند وتعداد آنها در هرسال (۱۰) نفر بوده ومدت تحصیل شان یکسال میباشد .

۱۰ ـ تکنالوجست های که درین چهار سال اخیر فارغ التحصیل شده اند ، تعداد شان (۲۱) نفر وتعداد معاونین لابراتوار که در این مؤسسه تحصیل کرده اند (۱۳) نفر ـ در سال جاریه به تعداد (۸) نفر تکنالوجست وده نفرمعاون لابراتوار مشغول تحصیل میباشند .

نوت:

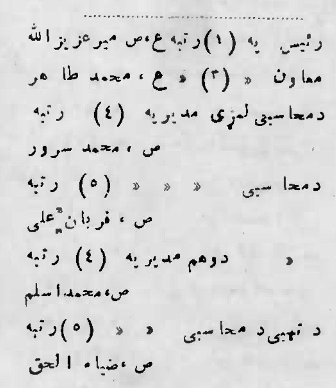
چون قارئین محترم بگراف مراجعین این مؤسسه نظر اندازی میفرمایند، می بینند که مراجعین این مؤسسه سال به سال تقلیل یافته است برای آگاهی قارئین محترم توضیحات میدهیم که علت پائین آمدن گراف اینست که در این موسسه درابتدا نسبت امراض زهروی یك سروی فعال کرده شده وچون تعداد مصابین امراض زهروی درمرکز (پای تخت) بسیارجزوی بود لهذا هیأت معادلهٔ امراض زهروی بیشتر به فعالیت لزوم ندیدند واز ین است که درظرف سال (۱۹٤۲) الی (۱۹۵۵) فرق بارز به نظر میرسد .

دمالیې وزارت

تشکیل :

وزیر	ع، ج عبدالملک عبدالرحیم زی
معین	ع، ص عزیزالله

دقلم مخصوص مدیر ص فقیر محمد

د محاسباتو ریاست :

رئیس په (۱) رتبه ع، ص میرعزیزالله

معاون « (۳) « ع، محمد طاهر

د محاسبې لمړی مدیریه (٤) رتبه

ص، محمد سرور

د محاسبې « « (٥) رتبه

ص، قربان علی

« دوهم مدیریه (٤) رتبه

ص، محمد اسلم

د تهیې د محاسبې « « (٥) رتبه

ص، ضیاء الحق

ع، ج عبدالملک

د لمړی گروپ مدیر	په	(۳) رتبه	ع، محمد حسن
د دوهم «	«	(٤) «	ص، سیف الدین
د دریم «	«	(۳) «	ع، محمد ابراهیم
د څلورم «	«	(٥) «	ص، عبدالسلام

د پنځم گروپ مدیر په	(٥) رتبه	ص، محمد شریف
دماضیې د تصفیې «	(٤) «	ص، محمد نبی
« «	(٥) «	ص، ذکریا
د نوی تصفیې لوی مدیر په	(٣) «	ع، یعقوب علی
« « د لمړی شانگی مدیر	(٥) «	ص، سلطان احمد
« « ددوهم شانگی د «	(٥) «	ص فقیر محمد
د محاسباتو معاون په	(٧) «	ص، عبدالکریم «حکیمی»

دا قتصادی ریاست :

رئیس	په (١) رتبه	ع، ص غلام محمد باری
دخزاینو د لوی مدیریت کفیل	په (٤) «	ص، محمد نسیم
د نقود او د اسعارو دخزاین مدیر	په (٥) «	ص، عبد الحمید
دخزاینو د بانك د مراقبتو مدیریت کفیل	په (٧) «	ص، محمد غوث علیزو
د منقول قیم مدیر	په (٥) «	ص، حیات الله
د قروض د مدیریت کفیل	په (٧) «	ص، عبدالکریم نصرتی
دا قتصادی پلان د احصائیې شانگه کفیل	په (٧) «	ص، محمد یوسف
د مالی د تدقیق مدیر	په (٥) «	ص محمد اکبر
د بودجې لوی مدیر	« (٣) «	ع عبد الاحد
« معاون	« (٤) «	ص محمد اسمعیل
« د ترتیب مدیر	« (٥) «	ص میر بابا
د بودجې د دوهم قسم مدیر	« (٤) «	ص قادر احمد
د بودجې د تخصیصاتو د مدیر کفیل	په (٦) «	ص عبد الغیاث

دواردا تو ریاست:

رئیس	په (٢) رتبه	ع، ص محمد آصف
د تمرکز د مدیر کفیل	« (٧) رتبه	ص عبدالرحمن انوری

د تمرکز مدیر	« (٥) رتبه	ص عبدالستار
» »	« (٥) »	ص محمد عمر
» »	« (٥) »	ص عبد الحسین
» »	« (٥) »	ص عبدالله
د تمییز اعتراضاتو د مدیر کفیل	په (٧) »	ص دکتور ولی محمد
د اعتراضاتو مدیر	په (٥) »	. . . .
د تمییز مدیر	« (٥) »	ص صالح محمد
د مالیات بر عایداتو مدیر	په (٤) »	. . . .
» «د مدیر کفیل	« (٧) »	ص دکتور محمد یونس بسابری
د مواشی مدیر	په (٥) »	ص محمدعلم
د اراضی «	« (٥) »	ص محمد آصف
د استهلاك مدیر	د اجیر په دول	ص عبدالله
د استهلاك مدیر	په (٥) رتبه	ص فقیر محمد
د استهلاك مدیر	په (٥) »	ص ورعلی
د متفرقی مدیر	« (٥) »	ص محمد حسین
د مؤسساتو مدیر	« (٤) »	ص محمدانور
د انحصاراتو مدیر	« (٤) »	ص محمد مهدی
د متفرقی د مؤسساتو مدیر	« (٥) »	ص عبد العزیز
د نقلیاتو مدیر	« (٥) »	ص یار محمد
د گمرکاتو لوی مدیر	« (٣) »	ع محمد یونس «حیران»
» »	« (٥) »	ص امیر محمد
د گریزی د بندو لو مدیر	« (٥) »	ش محمد نسیم

دتهیې ریاست :

درئیس کفیل		ع،ص میرعبدالوهاب
معاون	په (۳) رتبه	....
دثابت مدیر	« (٤) «	ص عبدالغنی
دخارجی مدیر	« (٥) «	ص خواجه محمد یعقوب صدیقی
دخارجی دول دمدیریت کفیل	« (۹) «	ص عبدالسبحان
دخارجی ددوهم څانګی دمدیر کفیل	په (۸) رتبه	ص فیض محمد
دتهیې داوراقو مدیر	« (٥) «	ص محمد شریف
دمعاینې معاون	« (۳) «	ع جلال الدین
دمعاینې دڅانګی مدیر	« (٤) «	ص عبدالفتاح
د « دلمړی څانګی مدیر	« (٥) «	ص محمد عظیم
« « ددریم « « «	« (٥) «	ص میرعبدالخالق

د ضرابخانې لوی مدیریت :

دلوی مدیر کفیل	په (٤) رتبه	ص عبدالعزیز
دمراقبو دهیأت غړی	په (۳) رتبه	ع، میرمحمدشاه
« « « «	« (۳) «	ع، حاجی فیض محمد
دحکاک دمدیریت کفیل	« ( ) «	ص، شاه سید
دمطبعې دمحاسبې مدیر	« (٤) «	ص، عبدالمجید
دمحاسبې معاون	« (٥) «	ص، خواجه محمد یحیی

دسکوکو ریاست:

رئیس	« (۱) «	ع،ص، صوفی عبدالحمید
دسکوکو مدیر	« (٤) «	ص، سید محبوب
دبلیت سازی دمدیریت کفیل	په (٦) رتبه	ص، عبدالحمید

د اداری لوی مدیریت :

لوی مدیر په (٤) رتبه	ع ، مختار لوی
دذاتیی دمدیریت کفیل » (٧) »	ص ، عبدالغنی
د تقاعد مدیر » (٤) »	ص، محمد انور
د لوازمو » » (٤) »	ص، میرعبدالقادر
دمالی دښو نځی دمدیریت کفیل	ص، محمدیوسف‌سلیمان
دثروت د جریدی مسؤل مدیر	ع، محمد یونس‌حیران
د اوراقو مدیر په (٤) رتبه	ص، حفیظ الله

د املاکو مدیریت :

آمر په (٤) رتبه	ص، محمد هاشم
دکادستر مدیر » (٥) »	ش، گل‌محمد
داملاکو مدیر » (٥) »	ص، نورمحمد

د تفتیش لوی مدیریت :

لوی مدیر په (٢) رتبه	ع،ص میر ضیاءالدین
دتفتیش غړی	ع ، ص ، میر علی اصغر شعاع
» » په (٥) رتبه	ص ، میرجان
» » » (٤) »	ص ، نصرالدین
» » » (٥) »	ص ، فضل احمد
» » » (٥) »	ص ، میرمحمد کاظم
» » » (٥) »	ص ، غلام حضرت
» » » (٥) »	ص ، سلطان حسین
» » » (٤) »	ص ، سید محبوب

د تفتیش څری په (٥) رتبه		ص ، محمد اکرم
» » » (٥) »		ص ، عبدالله
» » » (٤) »		ص ، غلام حامد
» » » (۲) »		ص ، عزیزالله
» » » (۳) »		ص ، عبدالقدیر

دمحاسبی ، آمریت اودملی دفاع دلوازموخانګه :

د نقدی محاسبی مدیر په (٥) رتبه	ص ، عبداللطیف
» » دامری څانګی مدیر کفیل	ص، احمدجان
» » ددوهم » مدیر په (٥) رتبه	ص، محمداکبر

اجراآت ریاست تهیه در سال ۳۴

تاچندی پیشتر کلیهٔ موسسات دولتی برای تدارک واکمال مایلزمهٔ مهمه مورد احتیاج،خویشتن را مکلف میدیدند که محتاج الیهٔ را ازداخل وخارج بهر طریق وقیمتی که میسر شده میتوانست جهت رفع ضرورت بدست بیاورند. این موسسات ازرهگذراحساس مجبوریت، مواد ضروریه رایااز نزدتجار بدست می آوردند ویا ازبازار سیاه بخریداری آن ها وباضیاع اوقات رسمی هیأت مرسوله، مبادرت میورزیدند. چون اکثراز تجارمستقیما بامنابع تولید تماس نداشتند،ایشان نیز بسیاری اموال واجناس راازبازار های خارج حاصل میکردند وبالاخره بعداز چندین دست گشتن به نرخ بلندتر بدست رس دوایر مصرف کننده قرار میگرفت .سال گذشته بالاخص از۲۳ حمل باین طرف مشکلاتی را که حکومت کراچی علی الرغم مقررات،آداب دیموکراسی ومردمی، خاصه ازجنبهٔ ترانزیت وانسداد راه تولید کرد چه ضرری نبود که ازین طرف وآن طرف پیکر اقتصادیات کشور وبنیهٔ تجارافغانی را جریحه دار نساخت . بابار یدن این باران آفت،ریاست تهیه سعی کرد تااحتیاجات دستگاه های دولت را ازفابریکه ها وکمپنی ها بدون دخالت دست ثالثی بدست آورد، وآن هارا معروض استفاده دوایر مصرف کننده قرارداد .البته اگر ازدیدهٔ انصاف نگریسته شود ، همچه اجراآت برعلاوهٔ آنکه تاثیر کلی در قیمت اموال واجناس وارد ساخت، ازحیث تنزیل قیمت هادروجود بودجه نیزاثر انداخت. البته بقارئین گرامی پوشیده نیست که علت مهم دیگری که ریاست تهیه را بوجودآورده است همانا کنترول بودجه دولت میباشد. چه آوانی که هیأت های متعدد ازهردایرهٔ وزارت خانه ببازارمیرفتند،گردش این ها دربازارباعث تولید یک نوع حس احتکار واختفای اجناس واموال گردیده ونتیجه این میشد که منفعت بیمورد، مفت محتکرمیگردیدو بودجهٔ منظور شده ازعهده تدارک تمام احتیاجات مأمول برآمده نمی توانست

و نرخها به تاختن قوس سعودی خود میپرداخت که از روی ملاحظهٔ اسناد، اغلب از دوایر و مقایسه آن‌ها با قیمت اموال مفوضهٔ ریاست تهیه، تقریباً در حدود پنجاه فیصد تفاوت در نرخها بوقوع پیوسته است. این ریاست با وجود موجودیت تشکیلات ابتدائی و بر علاوه تهیه مواد قابل احتیاج، موفق شد تا امور حسابی تهیه را نیز رونق داده اسناد مصارف نقدی را از طریق ریاست محاسبات وزارت مالیه بدیوان محاسبات صدارت عظمی تقدیم و صورت حسابات جنسی را برای هریك ازوزارت خانه ها ودوائر دولتی در هرسه ماه ارسال کند. اینك با توضیح مختصر فوق به نشر قسمت احصائیه‌وی پرداخته می‌شود :

الف ـ مواد خارجی طرف ضرورت دوائر وموسسات دولت که پس از یك سلسله مفاهمه ومکاتبه با کمپنی های خارجی با اصل منابع تولیداتی آن، قرارداد های عقد و لیتراف کریدت آن نیز باز شده که بعضی از اموال مذکور رسیده و برخی هم درشرف ورود است .

۱ـ مواد تعمیراتی (۲۵) قلم شامل ۲۵۹۷ تن ۶۲۶۴۰۰ دانه ۱۷۶۰۰ درجن ۰ ۰۰ ۲ فت ۱۲۷۰۰ مترو ۲۰ ۷۱ متر مربع ـ ۴۵۹۷/۵۰ ۱ ۷۲ ـ افغانی ـ

۲ـ تجهیزات (۲۱) قلم شامل ۳۷۲۳۲۳۳ دانه، ۶۲۰۵۴ باب ۱۴۰۰۰۰ جوره ۳۰۰ صندوق . ۳۶۲۰ پوند (۱۵۸۹۴۴۰۵/۲۶ ـ افغانی

۳ـ ملبوسات (۱۸) قلم شامل ۱۱۵۰۴۵۰ جوره ـ ۴۷۴۰۲۳۳ وار ۳۶۴۰۱ کیلو ۳۷۵ ۳۱۹۹ فت ۳۰۰ ۳۰۲ دانه به (۹۹۲۳۶۲۳/۵۳ـ افغانی

۴ـ قرطاسیه (۴۶) قلم شامل ۱۸۸۰۰ دانه ۱۱۱۰۰۰ قطعه ۴۲۷۶ گز ۰۵۶۶ ۲ درجن ۲۰۰۰ بکس ۹۲۵ رول ۲۰۰۰ بوتل ۳۴۱ تن ۱۸۲۰۰۰ جلد ۴۵۵۶ کده ، ۱۵۰ دیم ۸۱/۶۴ ۶۹ ۲۰۵ ـ افغانی .

۵ـ طباعتی (۸۱) قلم شامل ۹۰۳/۵ تن ۱۵۰۰۰ بکس ۱۰۰۰ کیلو ۳۳۱۵ تیوب ۳۹ پایه ۶۰ رول ۵۱ قلم سامان ۲۰۰۰۰ قطعه ۸۳۱۰ پوند ۵ ۷۹ ۳ دسته ۱۲۰۰ بوطل به ۱۶۸ عدد و ۱۵۰ قطی ۵۹/ ۶۵۹۸۷۷۵ـ افغانی

٦ـ سیورتی (٣٠) قلم‌شامل ٢٣٤٥٦ دانه ١٥٩٢ جوره ١٠٠٠ تیوپ و ٢٥٠ درجن به ١٦٢٧٣١/١ ـ افغانی

٧ـ ارزاق (١) قلم‌شامل ٢٨٣٠٤ سیر به ١٧٢٣٧٩٠/٨٨ افغانی

٨ـ متفرقه (١٦) قلم‌شامل ٦٥ قلم سامان مختلف ٢پایه١٥٠٥٠٥ دانه ٣١١ عراده ٢٠٥ تن ٩درجن یک‌سیت ٢٧٣٥٠٩٧٣/١٣ ـ افغانی

ـ پولیکه جهت نقل اموال به‌شرکت ترانزیت داده‌شده (١٢٥٠٦٤٤ـ) افغانی

میزان کل ٢٣/٤ ٣٨٥٧٦٥ ـ افغانی

ب ـ قرارداد هائیکه برای تهیه و ذخیره مواد داخلی با مستحصلین آن در دوران سال‌جاری به‌عمل آمده:

١ ـ مواد تعمیراتی (٢٤) قلم شامل ١٧٢٨٠٨ دانه ، ١٤٥٠٠ گیلن ، ١١٤٠ بوری ، ٢٢٥٣ سیر و٤قطی حل‌طلا ، ١٩٢٩٦٥ بوری ، ١٣١٨٩ تخته ، ١٢٤ صندوق بالغ بر (٢٧٢٩٦٦٢٠/٩٠) افغانی .

٢ ـ تجهیزات (٢١) قلم شامل ١١٤٦٠ دانه ، ٤٢٩٩٠سیر ، ٥٥٠ جوره ٢٥٣٠ تخته ، ٢٦٦٤٠ سواد . ١٦١٩ جلد و ٧٠ / ٨٨٣٠٨ متر ، بالغ بر (٧٣٣٤٤٩٤٠/٠٣) افغانی .

٣ـ ملبوسات (٦) قلم‌شامل ٣٢٢٠٨عدد ، ٤٦٥٠ جوره ، ٤٢٤١٤٦ متر (٣١٤٣٩٥١/٢٥) افغانی .

٤ـ ارزاقیه (١٢) قلم شامل ٢٣٦٣٣٥ سیر به (٨٢٦٦٤٩٤/٠) افغانی .

٥ـ محروقات (٨) قلم شامل ٧٣٦١٦٠ سیر ، ١٢٣٩ پایه ١٤٨٠٠ فت به (١٩٩١٥١٤) افغانی .

٦ـ قرطاسیه (٢٧) قلم شامل ٤١٠٠٠ تخته ، ٣٠٠٠٠٠متره ١٠٠٠ اسیر ٢٥٠کده ، ٠٩٥٠درجن ، ٣٩٠٠ بوتل ٦٠٠ قطی ، ٥٠٠٠بوری ، ٢٨٨٠دانه به (٢٥٢٠٨٧/٠٧) افغانی . نوت ـ خریداری هائیکه در محال بعمل آمده :

۱ـ نمایندگی مشرقی قیمت روغن برنج وچوب ـ ۱۰۰۰۰۰۰ ـ افغانی،
۲ـ « قطغن « « ـ ۱۳۰۰۰۰۰ ـ «
۳ـ « پروان « « ـ ۱۰۰۰۰۰ ـ «
٤ـ « غزنی « « ـ ۹۰۰۰۰۰ ـ «
۵ـ « دایزنگی « « ـ ۱۳۰۰۰۰۰ ـ «
٦ـ جنوبی قیمت زغال وچوب ـ ۲۵۰۰۰۰ ـ «
۷ـ « کرشك قیمت روغن ـ ۵۰۰۰۰۰ ـ «
۸ـ « قندهار « « ـ ۲۰۰۰۰۰ ـ «
۹ـ « مزارشریف « « ـ ۲۰۰۰۰۰ ـ «
۱۰ـ « هرات « « ـ ۱۳۵٦۳۲۰ ـ «

میزان کل ۱۸۹۰٦۳۲۰ افغانی واز جمله جنسیکه بکابل رسیده بالغ بر ۷٦٥۰۱۵۸ افغانی باقی درولایات مانده ـ ۱۱۲۵٦۱٦۲ افغانی .

مجموع قیمت قراردادهای مواد داخلی وخارجی وارسالی نمایندگی ها ۹۸۱۱۷۸٤٦/۲۹ افغانی هـ ـ مواد خارجی که الی (۲۰) برج حوت ۱۳۳٤ بدوایر توزیع شده :

۱ـ مواد تعمیراتی (۱۱) قلم شامل ۲۷۳۸٦ سیر ، ۳۲۰۸۹ تخته ، ۵۸۸ صندوق آئینه ۸ ۵ قلم سامان نقشه کشی ، ۱۹۰,۰۳۰۰ یوری به ۱۱۹۱۹۲۷۲/۲۰۹ افغانی .

۲ـ تجهیزات ، (۳) قلم شامل ۲۹۱۵ دانه ۵۲۹۹ پایه بالغ بر ۱۷۵۲۱۳ افغانی .

۳ـ ملبوسات ، (۳) قلم شامل ٦۸۰ جوره ، ۲۵ / ۵۳۷ متر بالغ بر ۳۷٦٦٦۲/۳۹ افغانی .

٤ـ قرطاسیه ، (۳۲) قلم شامل ۲۷٦۱۰ دانه ، ۱۰۰۵۳ بوتل ٦۹۷ جلد ۸۰۵ کز ، ۸۵۰ قطی ۱۱۵ بکس ۵۱۹ کده و۹ پایه بالغ بر ۲۸۱۲۱۷ ـ افغانی .

۵ـ سامان طباعتی ، (٤) قلم شامل ٦۰۰۰ کیلو به ۱٤۵۳۲۰ افغانی .

نوت ـ برعلاوه ارقام فوق ، اجناس آتی که هنوز بیجك واسناد آن نرسیده بدون معلوم بودن قیمت برای رفع احتیاج دوائر ، حین مراجعهٔ شان ، داده شده نوع قیمت تناسبی آن قرار ذیل است ،

۱ـ قرطاسیه ـ ۸٦۱ کتری و ۹۹۲ کده کاغذ باب بالغ بر ۳٤۲۸۸۳۱ افغانی
۲ـ مواد طباعتی ـ ۲۲۵ شیت ۱۱۰۰ قطی بالغ بر ۱۲۵۸۰ افغانی
جمعاً بالغ بر ۳۸٦۸۷۱ افغانی .
۳ـ مواد متفرقه ۱۰ عراده ، بالغ بر ٤۲٦٤٦۰ افغانی ، بالغ بر ۱٦۰۹۸۵۵٤ افغانی می‌شود .
د ، توزیع مواد پیداوار داخلی وطن عزیز ما که الی ۲۰ برج حوت ۳٤ صورت گرفته حسب آتیست :
۱ـ مواد تعمیراتی (۷) قلم شامل ٦٤۱۲۸ دانه ، ۳۵۵۲۵ سیر ، ۹٦۲۹ تخته ، ۲۰۰ صندوق ، ۱۹۲۹٦۵ پوری بالغ بر (۱۹۹٦۵۰۰۵٦/۳۵) افغانی
۲ـ ملبوسات (٦) قلم شامل ٤٦۵۰ جوره ، ۲۱٦۸۰ دانه ، ٤۲٤۱٤٦ متر بالغ بر (۳۱۳۳۳۸٦/۲۵) افغانی .
۳ـ ارزاقیه (۹) قلم شامل ۱۳٦۰۸٦ سیر به (۷۹٦۹۹۲۸/۱۹) افغانی .
٤ـ محروقات (۵) قلم شامل ٤۱۸٤۹۵ سیر ۱۳٤٤ پایه ۱۸۷۵۰ فت ۳٦٤ عدد ، بالغ بر ۱۷٤٦٦۵٦ افغانی .
۵ قرطاسیه و متفرقه ۲۹ قلم شامل ٤۷۹ سیر ۷۳۹۵۸۰ وار ، (۱) عراده ۱۲۳۸۰ جلد ، ۷۵۷٤۸ سیر ، ۳۵۰ فت ۹۵۰ درجن ، ۳۹۰۰ بوتل ، ٦۰۰ قطی ، ۵۰۰ پوری ۲۸۸۰ دانه ، ۱۰۰۰ تخته بالغ بر (۱۸٦۷۷۳۸/۷۸ افغانی)
٦ـ تجهیزات (۱٤) قلم شامل ۲۷۰ حلقه ، ۲۹٤٤ دانه ، ۱۷۰ سیر ۱۵۰ تخته ۵۷ جوره ، ٤۵ فت بالغ بر (۳۷۷٤۲۷/۱۳ افغانی) میزان کل (۳۵٦۰۰۱۹۲/۷۰ افغانی) مجموع قیمت توزیع ازدیپوها :
۵۱۱۵۸۷٤۸/۲٦ ــ افغانی
هـ ـ خریداری هائیکه بصورت جگره بعمل آمده قرار ذیل است :
۱ـ مواد تعمیراتی (۱٤۲) قلم شامل ۵٤۷۸ سیر ، ۲۷۸۵۳ دانه ، ۲۳۸٦۰ جوره ، ۳۹ بندل ۳۲ ، صندوق ۱۵۰۰۰ قالب ، ۲۹ تخته ، ۱۹۸۹ متر ، ۲۰۷ کده ، ۱۰۱ قطی ، ۳ کلچه ، ٤ گیلان بالغ بر (۱۲۷۳۸٤٤/۱۷ ـ افغانی)
۲ـ تجهیزات ، ۵۲ قلم شامل ۲۷٤۱ متر ۲۱۹ درجن ، ۲۹ حلقه ، ۱۲ توپ ،

۱۷۲۸ تخته، ۱۸۳ سیر، ۸۳۸۵۶۲ کلچه، ۳ پیپ، ۳۳ عدد، ۵۸۰ دانه ۳۶۴ جوره، ۵۰ وار ۳۵ طاقه بالغ به (۲۶۵۸۳۷۲/۵۶ - افغانی)

موادقرطاسیوی :

اثاثیه ولوازم تحصیل (۲۲۰) قلم شامل ۲۷۸۵۸ دانه. ۳۰۱ کنده ۲۲۳۶۵ بوری، ۲۶ سیت، ۱۲۸۸ بوتل و متفرقه - ۵۳۴ قطی، ۱۸ پایه ۲۸۸۶ تخته، ۳ قاب ۳۰ جوزه، ۱۲۰۳۱ متر، ۸۵ توپ ۱۳ گواتر، ۷ عراده ، ۲۷۲ جلد، ۴۰ کیلن؛ ۲۰۸ سیر، ۲ حلقه و ۸۰ درجن بالغ بر (۶۳۲۸۴۰/۵۹) افغانی

۴- مواد ارزاقیه وغیره ۱۸ قلم شامل ۳۲ خروار ۷۶ سیر ۹۰ قطی ۱۹۱ درجن ۳۷۷ قلم مختلف بالغ بر (۱۷۰۷۵۵/۷۳ افغانی) جمعا ۴۷۴۵۸۱۳/۵ - افغانی

مجموع میزان توزیع عمومی (۵۵۹۰۴۵۶۰/۳۱ - افغانی) -

و - بادر نظر داشتن اینکه یک مقدار معتنا بهای موادوسامان مورد احتیاج وزارت خانه‌ها و دوایر دردوران سال از دیپو های ریاست تهیه داده شده اینک مابقی اجناسیکه در دیپوهای ریاست تهیه موجود است قرار ذیل است :

۱- مواد تعمیراتی ازقبیل آهن چادر وسیخ کول و آهن پتی و کچ ۱۴ قلم

۲- مواد تجهیزات ازقبیل تیک، آبدان وسطل - ۳ قلم .

۳- مواد ملبوسات ازقبیل بوت وسامان سپورت و بوت کرمچی وغیره ۷۰ قلم

۴- مواد قرطاسیه ازقبیل رنگ بلوبلک، قلم پنسل کاپی ، دیوات و کاربن پیپر، سرش کارتن، کاغذ کستنر و غیره ۴۶ - قلم :

۵- مواد طباعتی ازقبیل رنگ طباعتی، جست و کاغذو قلم وغیره ۶ قلم .

۶- مواد ارتزاقیه ازقبیل روغن زرد، کنجد، برنج باریک، برنج باره پشدی، کنری وخان آبادی ماش وچای و نخودو غیره ۹ قلم .

۷- مواد محروقات ازقبیل زغال و بخاری و نل بخاری ۵ قلم .

۸- اشیاء متفرقه ازقبیل ماشین تمرهزنی و کمرهٔ عکاسی وادویه ودستگاه مخابرات وترافیک وغیره ۹ قلم .

اجرا آت ریاست محاسبات

این ریاست باساس سیستم جدید ومقتضیات اصولی و حسابی مؤظف است،

الف ـ مصارف دوایر مرکز وولایات را مراقبت و کنترول کند .

ب ـ بروفق موازنهٔ عمومی، امور محاسبهٔ کلیه دوایر را تشکیل دهد و آنها را تعیین و ترتیب نماید .

ج ـ چهرهٔ محاسبه‌وی دوایر متعلق به بودجه ملحق و هکذا بودجه مؤسساتی راکه دران سرمایه دولت نیز مرکوز است انتظام و ترتیب دهد .

د ـ حساب قطعیهٔ عمومیه رامطابق سیستم جدید تنظیم و پروژه های قانونی و نظامنامه های متعلق به محاسبات رامرتب نماید .

هـ ـ تحصیل بقایای صرفیاتی را تعقیب ودرانجام تصفیه بقایای صرفیاتی ، بذل مساعی نماید .

و ـ در کته اجرا آت مدیریتهای مالیهٔ مرکز وولایات و کنترولر های محاسبه مدیریت های محاسبه مربوط بولایات و مرکز و محاسبین نقدی عسکری و ملکی غور کرده ومجال ندهد که ایشان مخالف مقررات قانونی وزارت مالیات اجرا آت فعال ما یربدی بیکنند .

ز ـ وظیفه دار کسب صرفیات ماهوار معاش‌ها ومصارف ملکی وعسکری مرکز وولایات وگرفتن اسناد صرفیات تدقیق وکنترول ابتدای اسناد مصارف وترتیب دفتر مقایسه عمومی وسپردن اوایج مصارف بااسناد متعلقهٔ آن بریاست عالی دیوان محاسبات وهمچنین کنترول اوایج صرفیات قروض داخلی وخارجی که به منظور پیشبرد آن پروژه های اقتصادی مملکت خرج میگردد،

نوت: ریاست محاسبات لوایح صرفیات آتی الذکر سال ۱۳۳۳ از گروپ‌های محاسبین نقدی مرکز ومستوفیت های ولایات بدست آورده وپس از تدقیق وسنجش ابتدائی وتطبیق اسناد مصارف انضمامیه، همه‌را بدیوان محاسبات ارسال و نواقص واعتراضات مربوطه را بمراجع آن ابلاغ نمود .

۱ - لوایح صرفیات ۱۳۳٤ مقاماتیکه با اسناد مربوطهٔ آنها دوازده ماهه ساخته اند عبارتند از : وزارت اقتصاد ملی ، وزارت خارجه ، وزارت دربار ، وزارت مخابرات ، وزارت عدلیه ، وزارت صحیه ، وزارت معادن وصنایع ، وزارت زراعت ، ریاست مطبوعات ، ریاست اعیان ، مؤسسات صحی ، ریاست ضرابخانه . فاکولتهٔ طبی ، ریاست پوهنتون ، ضبط احوالات ، شورای ملی ، ریاست قبایل ، مدیریت لین هوائی ملکی ، محاسبه تهیه ، فیصد ۲۰ کریتی قرضه دافغانستان بانك ، آمریت لوازم وزارت دفاع ملی مستوفیت گرشك وغزنی ومشرقی وبدخشان وفراه وقندهار .

۲ - لوایح صرفیات یازده ماهه ۱۳۳٤ عبارتند : وزارت معارف ، وزارت فواید عامه ، وزارت مالیه ، صدارت عظمی ، ریاست المپیك ، وزارت دفاع ملی ، مستوفیت پروان وجنوبی .

۳ - لوایح صرفیات ده ماهه ۱۳۳٤ عبارتند : ازوزارت داخله مستوفیت میمنه .

٤ - لوایح صرفیات ۹ ماهه عبارتند از لوای شمالی ومستوفیت کابل .

۵ - لوایح صرفیات هشت ماهه : مشتمل است از مستوفیت قطغن ، هفت ماهه شامل مستوفیت هرات وشش ماهه شامل مستوفیت مزارشریف می باشد . ناگفته نمیگذاریم که در بدو سال ۱۳۳٤ به اساس مقتضیات سیستم جدید وتصویب کمیسیون مشاورتی مالی تعدیل واجراء دفاتر آتی الذکر رااین ریاست به اثر ارشادات وزیر مالیات به دوایر مربوطه تعمیم وتحت اجرا قرار داده است :

۱ - بیان نامهٔ حساب ۲ - سه پارچه تذکره استیذان لوایح تحقیقات ، ۳ - سه پارچه امر تادیه توزیع تخصیصات ، ٤ - تذکره خریداری ، ۵ - امر اعطای نقدی ، ٦ - علم وخبر معاش ، ۷ - مقاوله نامه ، ۸ - شرط نامهٔ عمومی و دفتر آوانس .

حساب قطعیهٔ عمومیه معاشات ومصارف دوازده ماهه سال ۳۳ که

یکی از جمله عمده ترین وظایف موصوف بوده به سیستم جدید وطرز اجراآت مدرن وعصری که ابداً سابقه ندارد، این ریاست آنرا مرتب وپس از تطبیقات بودجه وخزائن آنرا تکمیل واعتراضات حسابی و بودجوی به واضع مربوطه ابلاغ شده، یکی دیگر ازاجراآت تازهٔ این ریاست همانا صدور اوامریست راجع به اجرای حواله جات وترتیب دفاتر واصلاح اجراآت به سیستم جدید به تمام دوایر مرکز وولایات همچنین وظایف تدقیق متعلق به ذمت اشخاص وبقایای مؤقت صرفیاتی راکه درابتدائی سال انتقال می یابد تاحد توان اجرا کرده واز مراقبت تحصیل وحذف وتنزیل بقایا وتعقیب قروض اشخاص درمقابل دولت، وتثبیت معاملات حذف قروض مطابق حکم ماده ۱۳ قانون، محاسبات عمومیه سعی نموده است ولائحهٔ لستی تحصیل واردات وباقیات را ترتیب نموده است .

و- مدیریت تصفیه ماضیه بقایای، سنوات ماضی تا اواخرسال ۱۳۲۵ که به تصفیه سابقه مربوط بود منجمله (۱۶۲۳۰٤٥۰) افغانی سرجمع بقایای مربوطه مبلغ (۳۷۶۸۲۳۵) افغانی، (۱۷۶۶) کلدار (۳۷٤۲۲۲) کلدار (۱٤٥۲۶) پوند و ۱۹۰۰ پوند تصفیه گردیده ؛

هـ - دراول سال ۱۳۳٤ برای تصفیه وتزکیه باقیات ۱۳۱۶-الی ۱۳۳۲ به وزارت مالیه، مدیریت تصفیهٔ جدید منظور شده .

مدیریت مذکور لست باقیات دوایرمرکزی وزارت خانه ها وترتیب حساب عمومی بقایای مذکور، تفریق سال ووزارت مربوطهٔ آن واستطلاب اسناد قابل مجرایی در وزارت خانه های مذکور آورده حساب عمومی به عنوان (هفت هزار و نهصد وشصت وچهار نفر باقیده) ترتیب و لست وصول اسناد مجرایی آن تحقیقات نموده ودر نتیجه ازجمله (۱۹،۰٤٥۷٥۰۰) افغانی باقیات مصارفی وزارت خانهای مذکور علاوه به ترتیب حساب عمومی مبلغ (۱۹٥٤۸۳۰۳) افغانی تصفیه گردید .

و- مدیریت محاسبه تهیه -که وظیفه دارترتیب حساب داری از مبالغ انتقالی وزارت خانها وغیره کنترول حواله های نقدی خریداری اموال

بصورت لیتر آف کریدت با کمپنی‌های خارجی و تأدیه مبالغ اموال خریداری شده داخلی بروی قرارداد وجگره وغیره، کنترول تثبیت قرارداد و تحقیق و مذاکره استیذان پیشکی و ترتیب لوایح صرفیات ماهوار و ترسیل آن بمدیریت اول محاسبات بوده باساس آن وظایف خودرا اجراء وحسابات ماهوارهٔ دوازده ماهه سال ۱۳۴۳ خود را تفویض نمود .

اجراآت ریاست اقتصادی

در شعبات مربوط این ریاست هیأت تدقیق مالی مکلف با نجام وظیفهٔ تدقیق پروژه‌های قانونی واصولنامهای که توسط شعبات مربوط وزارت مالیه ترتیب می‌یابند، میباشد و تعقیب و تحقیق صورت جریان قوانین مالی وترتیب احصائیه یکی از وظائف آن است .

این ریاست مکلف است در تدقیق پروژ های مرسوله، تعقیب مسایل متنازع فیهای مالی شعبات مرکز واطراف بتدقیق متون قرار داد ها ، تدوین پروژه ها مطابق اساسات حقوقی - ترتیب حساب تخصیصات بودجه، مراقبت تعهدات مصارف و تحقیق-تسجیل قرار داد ها- مساعد ساختن زمینه تطبیقات برای قوانین مصارف - تحقیق پروژه های بودجهٔ ملحق - تولید هم آهنگی بین بودجهٔ ملحق وموازنه عمومی - اجرای معاملات متعلق به خزائن - وحفظ سهام - تعقیب بازار های مالی از نظر تحولات نقدی نرخ اسهام واسناد قرضه دولتی وغیره . اجراآت آن قرار ذیل است :

از نـــگـاه حقوق خزینه :

ترتیب و تنظیم حساب قطعی خزینهٔ دولت متناظر به ترتیب بودجه که برای اولین مرتبه در وزارت مالیه صورت گرفته است .

ترتیب پلان قروض دولتی برای پروژه های انکشافی واخذ قرضه‌از بانک وتوزیع بمراجع پلانهای انکشافی - تدویر قرضه های خارجی برای اکمال سیلو (داش) وآسیاب برقی فنی .

تدویر قرضه اکز مبانک و مراقبت آن و تثبیت مصارف اسماری وادی هیر مند . اعطای یک کریدت ده میلون افغانی برای تکمیل پروژه های عمرانی شهر کابل به بناروالی. تدویر قرضه های عامه ودادن یك پول معین از جمله قروض دولت به مستحقین . صدور اوامر بمراجع کریدت برای افتتاح قرضه های میعادی وطویل به تعهد بهای دولت وغیره مؤسسات عام المنفعه از قبیل شرکت پشم ـ پخته ـ بلدیه کابل وتضمین این قرضه ها بنام وحساب خزینهٔ دولت . مراقبت جریان پول در نقاط مختلفه مملکت وجلو گیری از قلت پول در آن مناطق .

بودجه :

ترتیب بودجهٔ سال ۱۳۳٤ دولت ومؤسسات دولتی وصندوق تقاعد وتدقیق بودجه های بعض بلده ها وتصدیق آنها .

گذشتاندن بودجه ها از مجلس عالی وزراء وپارلمان، توزیع به کمیسیون بودجه ومجلس عمومی شورای ملی ، توزیع تخصیصات و لایات ومراجع مربوط ـ مراقبت واجرای بودجه وقانون موازنهٔ عمومی و لوائح مربوطه آن ، ترتیب بودجه سال ۱۳۳۵ وترتیب بودجه سال اول پلان پنجسالهٔ اقتصادی مملکت . اجرای مناقلات بین فصول ومواد بودجه در بین سال . اقلام ضمایم بودجه وترتیب ضمیمه شدن آن اقلام بموازنهٔ سال ۱۳۳٤ وترتیب پروژه آن جهته طی مراحل قانونی .

تدقیق مالی :

ترتیب اساسنامه ها ولوایح بانک تجارتی ـ بانک رهنی ودیپوی ادویه وبانک صنعتی ونقلیات دولتی وغیره موسسات، ترتیب لایحهٔ وظایف وزارت مالیه ومربوطات آن .

ترتیب وچاپ بودجه سال ۱۳۳٤ که بودجهٔ دوم مملکت است بصورت مطبوع ، فیثانسمال پروژه های جدید از قبیل پروژه برمه کاری پطرول

درسمت شمالی مملکت،خریداری دستگاه موج کوتاه - تعمیر میدان هوایی بین المللی قندهار برای طیارات چهارماشینه وغیره . فینا نسمال پروژه های ترقی دهات که با مؤسسه های بین المللی دوش بدوش اجرا میگردد، کشودن یك قرضهٔ قصیر المدت معادل سی ملیون افغانی برای بانك تجارتی جهت خریداری پشـم . قره قل - وغیره . کشودن یك قرضه بشرکت پنبه معادل چهار کرورو بیست و سه لك افغانی جهت خریداری پنبه که مستحصل متضرر نگردد،وعلاوةً در بودجه سال ۳۳ که عبارت از مبلغ (۱۳۰۱۱۰۲۱۶۲) افغانی بود باوجود بلاکید اقتصادی پاکستان برافغانستان کدام سکته وارد نشد .

وقیمت و نرخ اشیا بخوبی کنترول شد - و یك مقدار پول هنگفت خارج موازنهٔ عمومی انکشافات اقتصادی و تکمیل پروژه های مهم دولت از طرف وزارت مالیه تادیه شده .

مدیریت عمومی تفتیش

اجـراآت سـال ۳٤ مـدیریت تفتیش عبـا رت ا ز تفتیش ۷۸ فقرهٔ مختلف ودادن نتیجه قطعیه میباشد.

اجرا آت ریاست واردات

طوریکه همگان میدانند درین وزارت مدت چند سال است که ریاست واردات هم وجودداشته واین ریاست وظیفه دار تحصیل مالیه عوائد تجارشرکت ها بوده واینکه درسنوات ماضیه اجرا آت موظفه رابچه منوال میکردهاند، خارج این مبحث است . این ریاست در برابر وظایف ذیل مسؤل و مکلف است ادارمو تنظیم فعالیت طرح وتحقیق تمام مالیات محصولاتیکه بوزارت مالیه ارتباط دارد -ترتیب حساب واردات عمومی،مراقبت تطبیق قوائین مالیاتی، تنظیم بودجـه واردات. ترتیب پروژهٔ اصولنامه، نظامنامه، تعلیمات نامه تهیهٔ احصائیه ،تدقیق پروژه های اصولی سائر وزارتخانه ها وغیره.

۱ـ مدیریت مؤسسات:

وظیفهٔ این مدیریت تأمین عوائد گرفتن بیلانس ها، اتخاذ تدابیر لازمه بغرض تدویر کلیه موسسات، توجه در تزئید واردات، جمع آوری احصائیه‌ها وترتیب پروژه های اساسی میباشد، این مدیریت در سال ۳٤ هیأت های منظم تفتیش راجهة ملاحظهٔ دفاتر وتدقیق امور حساب مالیاتی، از مرکز وزارت مالیه به تمام شرکت های مرکز وولایات گسیل کرده ودر نتیجه نظر به تفاوت ثابت حسابات سنوات گذشته، مستوفیت های ولایت را از تحصیل پولهای ذمت شرکت ها حالی ومکلف گردانیده بتفصیل ذیل :

۱ـ ذمت شرکت انحصار موتر	۱۰٦۳۳۷٥٫۸۸ـ	افغانی
۲ـ « « کلمو (روده)	۱٤۲٦۹٫۷۸ـ	«
۳ـ « « وطن	۷٥٥۳۱۱٫۰۰ـ	«
٤ـ « « پشمینه بافی	٤۷۸۹٦٥٫۰۲ـ	«
٦ـ « وحجاری ونجاری	۷۲۹۳٥٤٫۲۷ـ	«
٦ـ « « شمالی	۱۰۱۳٥۰٫۷۳ـ	«
۷ـ « تجارتخانه محمدایوب ومحمدامان	۳٤۰٫٤۰ـ	افغانی
۸ـ « ریاست اطاق تجارت	٥۸۳۰۳٫۷۱	«
۹ـ « دیپوی تعاونی	۱۱٤٤٦۲۳۰٫٤۱	«
۱۰ـ « بعضی مؤسسات وشرکت‌ها	٦٥۷۲۱٦٫۲۰	«
۱۱ـ شرکت نساجی	۱۲۰۰۰۰۰۰٫۰۰	«

همچنان فقرات ومسایل اعتراضیه‌مالی، بیرون نویسی‌شرکت‌ها ومؤسسات واشخاص که توسط این مدیریت بعد ازاخذ وصدور اوامر بولایات ومرکز گسیل شده تاذریعهٔ محکمهٔ ابتدائی مالی فیصله را بمرکز وزارت اطلاع دهند، ذیلاً ازمطالعهٔ خوانندگان محترم گزارش داده میشود :

۱- مسایل بیرون نویسی شرکت انحصارات به مستوفیت ولایت کابل.
۲- معاملات بیرون نویسی سال ۲۹ شرکت حقیقت هرات به مستوفیت ولایت هرات .
۳- معاملات سرور لمیتد به مستوفیت کابل.
٤- « سال ۳۰ وسال ۳۱ شرکت لمر به مستوفیت کابل.

مدیریت تمرکز :

- این مدیریت که واردات بودجه نی را برای حسابات ویا فیصله جات وتصمیمات مقامات ذیصلاحیت تثبیت وتحصیل میگردد، مقایسه ومراقبت مینماید. اجراآت سال ۳٤ مدیریت مذکورقرار آتی است:

الف- حسابات قطعیه که در سال ۳٤ بعد از وصول حسابات ولایات وبعد از وارسی وسنجشهای آن ساخته شده.

۱- اصل واردات حقیقی ازمالیات وتصدیهای دولتی وغیرهٔ واردات غیر حقیقی موجود سرسال وقروض ۸۰ر۱٦۰٦۱۹۲٦۹-۱افغانی

۲- پول تحصیل شده وتحویل خزانه بحسابات جاری ازپول واردات حقیقی وغیر حقیقی ۰٤ر۱۲۷۹۳۲۵٦۰

۳- از جملهٔ پول واردات وباقیاتی که در خود سال ۳۳ تحصیل یافته وانتقال بسال ۳٤ داده شده ۱٦ر۳۲۲۲۹۳۹۰٦-۱افغانی

٤- پروژهٔ پیش بینی سال ۳۵ نظر به حساب واردات ۹ماهه تعیین وسه ماهه طور تخمین تحصیل شده ٤۷ر۱۱۳۳۹۳۳۸۵٦ — افغانی

۵- تزئیداتیکه نظر بسال ۳٤ درسال ۳۳ ومقایسهٔ سال ۳۳ طور تعیین وتخمین درسال ۳٤ بعمل آمده قرارذیل است :

۱- واردات تحصیل شده سال ۳۲	٥۱ر٦٦۳۷۲٦۷۳٦-۱افغانی
۲- « « سال ۳۳	۱۹ر۸۸۹۳۵٦۹۷۰- افغانی
۳- تزئیدات	۸ ر۲۲۵٦۳۰۲۳۳- «
٤- سال ۳۳	۱۹ر۸۸۹۳۵٦۹۷۰- «

٥- سال ٣٤ ‏٦٠ر٩١٩٥٩٠٥١٤- «

٦- تزئیدات ‏٤١ر٣٠١٥٨٥٤٤- «

باوجود تزئیدات فوق الذکر، هرگاه حکومت کراچی دربرابر واردات وصادرات مملکت موانع بی لزوم خود را بوجود نمی آورد وپنج ماه کامل مارا ازحقوق حقه ترانزیتی ما محروم نمی ساخت، بصراحت تام میگوییم که تزئیدات مالیاتی ما درحدود هشتاد ملیون افغانی بالغ میگردید.

ب- قسم اول تزئید مالیات برعایدات محصول مواشی ومحصول گمرک ١١ ماهه سال ٣٤ به مقایسه ١١ ماه سال ٣٣:

١- مالیات برعایدات سال ٣٣ ‏٠٠ر٨٤٦٨١٢٣٩- افغانی

٢- « « « ٣٤ ‏٠٠ر٧٢٤٦١٧٢٠- «

تزئید ندارد، تنقیص مبلغ ١٢٢١٩٥١٩- افغانی

٣- محصول مواشی سال ٣٣ ‏٠٠ر٣٣٩٨٧١٩٧ «

٤- « « سال ٣٤ ‏٠٠ر٣٧٩١١٠٣١ «

تنقیص نداشته وتزئید مبلغ ٣٩٢٣٨٣٤- افغانی

توحید احصائیهٔ تخمینی حاصلات سال ٣١ تا سال ٣٣ افغانستان بمعیار تن:

میزان عمومی حبوبات بصورت تن:

حاصلات گندم درسال ٣١	٢٢٨١٣٩١- تن
« برنج « «	٣١٥٩٩٦ «
« جواری « «	٦٠٢٠٨١ «
« گندم درسال ٣٢	٢٠٨٩٥١٩ «
« برنج « «	٢٧٨٨٨١ «
« جواری « «	٦١٧٧٨٦ «
« گندم درسال ٣٣	٢٠١٨٢٣٧ «
« برنج « «	٢٨٤٨٢٣ «
« جواری « «	٦٥٩٥٦٩ «

احصائیهٔ عمومی مواشی افغانستان :

۱ـ ولایت کابل :

تعداد مالکین مواشی	۳۸۵۳٤ـ نفر
د گوسفند وبز	۱۱۶۶۷٤۸
اندازه محصول	۲۳۳۳٤۹۶ـ افغانی
تعداد مالکین مواشی	۳۰۸۰٤ ـ نفر
د گاو وگاومیش	۲۲۹۱۱۳
اندازه محصول	۹۱۶٤۵۲ ـ افغانی
تعداد مالکین مواشی	٤۹۸۳ نفر
د اشتر	۲۱٤۲۷
اندازه محصول	۲۱٤۲۷۰ ـ افغانی
تعداد مالکین	۵۱۷۷ ـ نفر
د اسپ وقاطر	۸۵۸۲
اندازه محصول	۶۸۶۵۶ ـ افغانی
تعداد مالکین	۳۵۸۵۹ ـ نفر
د مرکب	۸۱۳۷۹
اندازه محصول	۳۲۵۵۱۶ـ افغانی

میزان عمومی مالکین ومواشی ومحصولات ولایت کابل :

تعداد مالکین	۱۰۵۳۵۷ ـ نفر
« مواشی	۱۵۰۷۲٤۹ ـ راس
اندازه محصول	۳۸۵۸۳۹۰ ـ افغانی

۲ـ احصائیه مواشی ولایت قندهار :

تعداد مالکین مواشی	۳۶۱۷۵ ـ نفر
د گوسفند وبز	ـ ۱۳۲۹۱۶۷
اندازه محصول	۲۶۵۸۳۳٤ ـ افغانی

تعداد مالكين مواشي	۲۰۷۵ ـ نفر
« گاو وگاوميش	۱۰۲۸٤۱
اندازهٔ محصول	٤۱۱۳٦٤ـ افغانی
تعداد مالكين	۱۱۰۰۸ـ نفر
تعداد اشتر	۵۱۹۷۲
اندازهٔ محصول	۵۱۹۷۲۰ـ افغانی
تعداد مالكين	۱٦۳۷ـ نفر
« اسپ وقاطر	۲۱۹۵
اندازه محصول	۱۷۵٦۰ـ افغانی
تعداد مالكين	۱۷۰۹۱ـ نفر
تعداد مركب	٤۰٦٦۷
اندازه محصول	۱٦۲٦٦۸ـ افغانی

ميزان عمومی مالكين ومواشی ومحصول‌ولايت قندهار:

تعداد مالكين	۸٦۷۱۱ـ نفر
« مواشی	۱۵۲٦۸٤۲ـ راس
اندازه محصولات	۳۷٦۹٤٤٦ـ افغانی

۳ـ احصايۀ مواشی‌ولايت هرات :

تعداد مالكين	۲٤۵۹۰ نفر
« گوسفند وبز	۳۸٤۷۷۰۳ راس
اندازه محصول	۷٦۹۵٤۰٦ افغانی
تعداد مالكين	۵۸٤۱٦ نفر
« گاو وگاوميش	۲۳۲۹۰۹ راس
اندازۀ محصول	۹۳۱٦۳٦ افغانی
تعداد مالكين	۱۳۳۹۰ نفر

تعداد اشتر ٥٢٨٠٩ راس

اندازۀ محصول ٥٢٨٠٩٠ افغانی

تعدادمالکین ١٦٨٩٦ نفر

« اسپ وقاطر ٢٦٨٨٩ راس

اندازه محصول ٢١٥١١٢ افغانی

تعداد مالکین ٣٤٦٠٤ نفر

« مرکب ٦٤٩٩٢ راس

اندازه محصول ٢٥٩٩٦٨ افغانی

میزان عمومی مالکین وموشی واندازه محصول ولایت هرات .

تعداد مالکین ١٤٦٩٠١ نفر

« مواشی ٤٢٢٠٣٠٦ راس

اندازۀ محصول ٩٦٢٠٣١٢ افغانی

٤- احصائیۀ مواشی ولایت مزارشریف :

تعداد مالکین مواشی ٥٢٥٣٠

« گوسفندوبز ٢١٩٨٣٤٠

اندازۀ محصول ٤٣٩٦٦٨٠-افغانی

تعداد مالکین مواشی ٥٦٥٨٣

« گاو وگاومیش ٢٠٢٧٧٢

اندازۀ محصول ٨١١٠٨٨ «

تعداد مالکین ٠١١٦٣١

اشتر ٣١٨٠٧

اندازۀ محصول ٣١٨٠٧٠ «

تعداد مالکین ٣١٦١٢

« اسپ وقاطر ٦٤١٠٧

اندازۀ محصول ٥١٢٨٥٦ «

تعداد مالکین ٥٨١٩٦
تعداد مرکب ١٥٨٩٧٨
اندازهٔ محصول ١٦٣٥٩١٢ افغانی
میزان عمومی مالکین مواشی ومحصولات :
مالکین ٢١٠٥٥٣
تعداد مواشی ٢٦٥٦٠٠٤
اندازهٔ محصول » ٦٦٧٤٦٠٦

٥ـ احصائیهٔ مواشی ولایت مشرقی :
تعداد مالکین مواشی ٣٢٦١٩
تعداد گوسفند وبز ٢٨٥٨٠٨
اندازهٔ محصولات » ١٠٦١٩٣
تعداد مالکین مواشی ٣٩٧٨١
« گاو و گاومیش ١٥٩٨٣٥٣
اندازهٔ محصولات » ١٩٢٢٣٩
تعداد مالکین ٢١١
« اشتر ٣١٥
اندازهٔ محصولات » ١٢٢٣
تعداد مالکین ١٠٠٨
« اسپ وقاطر ١١١٦
اندازهٔ محصولات » ٣١٧٤
تعداد مالکین ٨٦٩٤
« مرکب ١٤٤٠٧
اندازهٔ محصولات » ١٨٣٢٦
میزان عمومی مالکین مواشی ومحصولات ولایت مشرقی :
مالکین ٨٠٨١٣

تعداد مواشی	٤٦٠٩٩٩
اندازهٔ محصولات	٣٢١١٥٥ـافغانی

احصائیه مواشی ولایت جنوبی :

تعداد مالکین مواشی	١٣٧٩٨
« کوسفند و بز	٢٠٠١٠٢
اندازهٔ محصول	٥٠٠٥٥ـافغانی
تعداد مالکین مواشی	١١٩٨٥
« کاو وکاومیش	٦٠٠٤٥
اندازهٔ محصول	٧٢٢٢٠ـافغانی
تعداد مالکین	١٩٢٨
« اشتر	٣٤٤٥
اندازهٔ محصول	١٢٧٣٢ـافغانی
تعداد مالکین	٦٤٠
« اسپ وقاطر	٧٠٤
اندازهٔ محصول	١٢٦٧ـافغانی
تعداد مالکین	١٠٠٨٦
« مرکب	١٦٠١٢
اندازهٔ محصول	١٤٤١١ـافغانی

میزان عمومی مالکین مواشی ومحصولات ولایت جنوبی :

مالکین	٣٨٤٣٧
تعداد مواشی	٢٨٢٣٠٨
اندازهٔ محصول	١٥٠٦٨٥ـافغانی

احصائیهٔ مواشی ولایت قطغن :

تعداد مالکین مواشی	
تعدادگوسفند و بز	١٥٦٦٨٧٥

اندازهٔ محصول	٣١٣٣٧٥٠
تعداد مالکین مواشی	٠
» گاو وگاومیش	٣١٩١٣٠
اندازهٔ محصول	١٢٧٦٥٢٠
تعداد مالکین	٠
اشتر	١٣١٦٩
اندازهٔ محصول	١٣١٦٩٠
تعداد مالکین	٠
» اسب وقاطر	٥١٩٠٨
اندازهٔ محصول	٤١٥٢٦٤
تعداد مالکین	٠
» مرکب	١٠٦٣٩٦
اندازهٔ محصول	٤٢٥٥٨٤

میزان عمومی مالکین مواشی و محصولات ولایت قطغن :

مالکین	٠
اندازهٔ محصول	٥٢٦٤٢٨٧ـ افغانی
تعداد مواشی	٢٠٥٧٤٧٨

احصائیه مواشی اعلی حکومت فراه :

تعداد مالکین مواشی	١٣٩٣٦
تعداد گوسفند وبز	٥٨٧٧٦١
اندازهٔ محصول	١١٧٥٥٢٢
تعداد مالکین مواشی	٩٦٠٦
تعداد گاو وگاومیش	٤١٦٣٢
اندازهٔ محصول	١٦٦٥٢٨
تعداد مالکین	٣٤٩١

تعداد اشتر ۸۹۰۲

اندازهٔ محصول ۸۹۰۲۰

تعداد مالکین ۶۵۵

تعداد اسپ وقاطر ۸۷۵

اندازهٔ محصول ۷۰۰۰

تعداد مالکین ۸۲۵۶

تعداد مرکب ۱۴۴۴۶

اندازهٔ محصول ۵۷۷۸۴

میزان عمومی مالکین ومواشی ومحصول حکومت اعلی فراه :

مالکین مواشی ۳۵۹۴۴ نفر

تعداد مواشی ۶۵۳۶۱۶ راس

اندازهٔ محصول ۱۴۹۵۸۵۴ افغانی

احصائیه مواشی حکومت اعلی بدخشان :

تعداد مالکین مواشی ۳۹۶۶

تعداد گوسفند وبز ۷۴۰۰۵۵

اندازهٔ محصول ۱۱۹۵۱۴۷

تعداد مالکین مواشی ۲۶۰۱۳

تعداد گاو وگاومیش ۱۴۵۰۵۳

اندازهٔ محصول ۵۸۸۹۱۵

تعداد مالکین ۴۵

تعداد اشتر ۱۱۴

اندازهٔ محصول ۱۳۲۴

تعداد مالکین ۱۰۱۷۶

« اسپ وقاطر ۱۴۹۳۱

اندازهٔ محصول ۱۲۱۲۳۹

تعداد مالکین ۲۴۳۵۰

د مرکب ٤٦٠٩٢
اندازهٔ محصول ١٨٧١٣٣

ميزان عمومی مالکين ومواشی ومحصول حکومت اعلی بدخشان؛
مالکين مواشی ٩٢٥٥٠ نفر
تعداد مواشی ٩٤٦٢٤٥ رأس
اندازهٔ محصول ٢٠٩٣٧٥٨ افغانی

احصائیهٔ مواشی حکومت اعلی پروان

تعداد مالکين مواشی ٣٣٣٦٠ ـ تعداد گوسفند و بز ٢٩٩٩٤٨ ـ اندازه محصول ٥٩٩٨٩٦ ـ تعداد مالکين مواشی ٢٥٦٧٠ تعداد گاو، گاوميش ٨٥٩٤٢ ـ اندازهٔ محصول ٣٤٣٧٦٨ ـ تعداد مالکين ٣٤٧ ـ تعداد اشتر ٤٥١ ـ اندازهٔ محصول ٤٥١٠ ـ تعداد مالکين ٣٠٢٢ ـ تعداد اسپ وقاطر ٥٨٠٤ ـ اندرهٔ محصول ٤٦٤٣٢ ـ تعداد مالکين ١٣٩٠٣ ـ تعداد مرکب ٣١٩٩٧ ـ اندازهٔ محصول ١٢٧٩٨ ـ

ميزان عمومی مالکين و مواشی و محصول حکومت اعلی پروان ؛ (مالکين ٧٦٣٠٢ ـ تعدادمواشی ٤٢٤١٤٢ ـ اندازهٔمحصول ١١٢٢٥٠٩٤).

احصائیهٔ مواشی حکومت اعلی غزنی ؛

تعداد مالکين ٢٣٣٧٩ ـ تعداد گوسفند و بز ٦٥٧٤٣١ ـ اندازهٔ محصول ١٣١٤٨٦٢ ـ تعداد مالکين مواشی ١٧٤٣٢ تعداد گاو گاوميش ٨٧٤٣٧ ـ اندازهٔ محصول ٣٤٩٧٤٨ ـ تعداد مالکين ٢٤٨٦ ـ تعداداشتر ٢١٧٦٦ ـ اندازهٔ محصول ٢١٧٦٦٠ تعداد مالکين ٦٩٥ ـ تعداد اسپ و قاطر ٨٠٠ ـ اندازهٔمحصول ٦٤٠٠ ـ تعدادمالکين ١٧٢٢٣ ـ تعدادمرکب ٣٩٨٧٢ ـ اندازهٔ محصول ١٥٩٤٨٨ ـ

ميزان عمومی مالکين ومواشی ومحصول حکومت اعلی غزنی ؛ (مالکين ٦١٢١٥ ـ تعداد مواشی ٨٠٧٣٠٦ ـ اندازهٔ محصول ٢٠٤٨١٥٨) ـ

احصائیهٔ مواشی حکومت اعلی میمنه .

تعداد مالکین مواشی - تعداد گوسفندوبز ۹۲۷۳۸۸ - اندازهٔ محصول ۱۸۵٤۷۷٦ - تعداد مالکین مواشی تعداد گاو گاومیش ۷٤٥٤٦ - اندازهٔ محصول ۲۹۸۱۸٤ - تعداد مالکین ، تعداد اشتر ۱٤۷۸۳ اندازهٔ محصول ۱٤۷۸۳۰ - تعداد مالکین، تعداداسپ وقاطر ۸٤۳۱ اندازهٔ محصول ٦۷٤٤۸ تعداد مالکین ،تعداد مرکب ٥٤۰۸۰ - اندازهٔ محصول ۲۱٦۳۲۰ -

میزان عمومی مواشی ومحصول حکومت اعلی غزنی (تعداد مواشی ۱۰۷۳۲۲۸ - اندازهٔ محصول ۲٥۸٤٥٥۸ -)

میزان عمومی مالکین ومواشی ومحصول ولایات افغانستان :

مالکین ۹۳٤۷۸۲ نفر- تعداد مواشی ۱٦٦۲٦۷۱۹ - اندازه محصول ۳۹۰۱۳۰۰۳ - توحید احصائیهٔ اراضی باندازه مالیه اسامی مالیه ده بتناسب جریب : —

۱- ولایت کابل. - رود بار ۱۹۰۲۸۸ جریب چشمه سار ۹٤۰۳۲ جریب کاریزی ۷٤۲۳۰ جریب- للمی ۹٤۳٤ جریب- میزان اراضی بجریب ۳٦۷۹۸٤ جریب- مقدار مالیهٔ ۲۷۲۷٥۲٤ - افغانی - تعداد مالکین اراضی:

ازصفرالی ۲ جریب ٤۷۲۷۲ نفراز ۳ الی ۲۰ جریب ٤٥٤٤۰ نفراز ۲۱- الی ۳۰ جریب ۱۸٥٥- از ۳۱- الی ٥۰ جریب ۳۸۰۹ نفراز ٥۱ - الی ۷۰ جریب ۲۳۰۹ - از ۷۱ - الی ۱۰۰ جریب ۱۳۷ نفر از ۱۰۱- الی ۱٥۰ جریب ۱۱۰ نفراز ۱٥۱ - الی ۲۰۰ جریب ٤۳ نفراز ۲۰۱- الی ۳۰۰ جریب ٤۹ نفراز ۳۰۱ - الی ٤۰۰ جریب ۱۲ نفراز ٤۰۱ - الی ٥۰۰ جریب ٤ نفراز ٥۰۰- الی بالا ۸ نفر -میزان مالیه‌دهان ۹٦۱٦۲ نفر

۲- ولایت قندهار-رود بار ٦۸۰۰٦۰ جریب، چشمه سار ۹٦۲۹٦ جریب کاریزی ۲۷۲۰۹٤ جریب، للمی ۱۹٤ - میزان اراضی بجریب - ۱۰٤۸٦٤٤ جریب مقدار مالیه بافغانی ۱٥۷۱۷۷٤- افغانی .

تعداد مالکین اراضی :- ازصفر الی ۲ جریب ۳۰۶۹ نفر از ۳- الی ۲۰ جریب ۲۸۶۸۹ نفرار ۲۱- ولی ۳۰ جریب ۶۸۰٤ نفر از ۳۱- الی ۵۰ جریب ۲۸۲٤ نفر، از ۵۱- الی ۷۰ جریب ۱۶۵۳ نفر، از ۷۱- الی ۱۰۰ جریب ۱۰۹۵ نفر زا ۱۰۱- الی ۱۵۰- ۶۸۹ نفر از ۱۵۱- الی ۲۰۰ جریب ۲۰۵ نفر از ۲۰۱- الی ۳۰۰ جریب ۱۰۲ نفر- از ۳۰۱ الی ٤۰۰ جریب ۷۲ نفر- از ٤۰۱ الی ۵۰۰ جریب ۵۳ نفر- از ۵۰۰ بالا ۸۸ نفر - میزان مالیه دهان (٤٤۳۶۸) نفر

۳- ولایت هرات :- رودبار ٤٤۹۷۹۶ جریب چشمه سار ۲۷۰۷۸ جریب کاریز ۱۶۱۰٤ جریب - للمی ۱۹۷۸۰۹ جریب- میزان اراضی بجریب ۶۹۰۷۸۷ جریب مقدار مالیه با فغانی ۲۵۵۸۵۰۸ - افغانی .

تعداد مالکین اراضی از صفر الی ۲ جریب ۳٤۸۷۹ نفر- از ۳- الی ۲۰ جریب- ٤۱۰۷۵ نفر- ا ۲۱- الی ۳۰ جریب ۳۳۷۰ نفر- از ۳۱ الی ۵۰ جریب ۱۵٤۰ نفر- از ۵۱ - الی ۷۰ جریب ۶۳۰ نفر از ۷۱ - الی ۱۰۰ جریب ٤۲۳ نفر- از ۱۰۱ - الی ۱۵۰ ۱۸۲ نفر- از ۱۵۱ - الی ۲۰۰ جریب ۱۱۵ نفر- از ۲۰۱ - الی ۳۰۰ جریب ۹۵ نفر- از ۳۰۱ - الی ٤۰۰ جریب ۵۲ نفر- از ٤۰۱ - الی ۵۰۰ جریب ۲۶ نفر- از ۵۰۰ جریب بالا ۱۲۶ نفر میزان مالیه دهان ۸۲۵۱۳ نفر

٤- ولایت مزار شریف :- رود بار ۷۰۲۷۵۶ جریب، کاریز ۳۰ جریب چشمه سار ۸۵۹۰۶ جریب، للمی ۸٤۰۲۹۷ جریب، میزان اراضی ۲۶۲۸۹۹۹ جریب، مقدار مالیه با فغانی ۱۷۹۹۱۲۱۸ -

تعداد مالکین اراضی : - از صفر الی ۲ جریب ۲۹۲۲۲ نفر از ۳ - الی ۲۰ جریب ٤۲۲۶۶ نفر از ۲۱ - الی ۳۰ جریب ۱۲۱۰۰ نفر از ۳۱ - الی ۵۰ جریب ۱۱۷۱۷ نفر از ۵۱ الی ۷۰ جریب ۷۷۰٤ نفر از ۷۱ - الی ۱۰۰ جریب ۲۷۹۶ نفر از ۱۰۱ - الی ۱۵۰ جریب ۱۶۱۷ نفر از ۱۵۱ الی ۲۰۰ جریب ۶۷٤ نفر از ۲۰۱ - الی ۳۰۰ جریب ۳۲۷ نفر از ۳۰۱ الی ٤۰۰ جریب ۲۲۷ نفر از ٤۰۱ - الی ۵۰۰ جریب ۶۱ نفر از ۵۰۰ بالا ۱۲۲ نفر میزان مالیه دهان - ۱۰۸٤۳ نفر

۵ - ولایت مشرقی :- رود بار ۲٤۹٤۶٤ جریب چشمه سار ٤۵۹۳ جریب کاریز ۹۷۶۷ جریب، للمی ندارد .

میزان اراضی بجریب ـ ۲۶۳۸۲٤ جریب ـ مقدار مالیه با فغانی ۱۸۹٤۳٦٦ ـ افغانی . تعداد مالکین اراضی : ـ از صفر الی ۲ جریب ۳۰٦٥٤ نفر از ۳ ـ الی ۲۰ جریب ۳٥۳۳٦ نفر از ۲۱ ـ الی ۳۰ جریب ٦۰۳ نفر از ۳۱ ـ الی ٥۰ جریب ۲۲۷ نفر از ٥۱ ـ الی ۷۰ جریب ٥۸ نفر از ۷۱ ـ الی ۱۰۰ جریب ۳۲ نفر از ۱۰۱ ـ الی ۱٥۰ جریب ۲٤ نفر از ۱٥۱ ـ الی ۲۰۰ جریب ۱۳ نفر از ۲۰۱ ـ الی ۳۰۰ جریب ۲٤ نفر میزان مالیه دهان ٦٦۹۷۱ ـ نفر .

٦ ـ میمنه : ـ رود بار ۲۹٥۱۷٤ جریب چشمه سار وکاریز ندارد للمی ۸۳٦۹۳٤ جریب میزان اراضی ۱۱۳۲۱۰۸ جریب مقدار مالیه با فغانی ۱۲۰٤۸٦۰٥ نفر ـ

تعداد مالکین اراضی ـ از صفر الی ۲ جریب ۱۷٥۰٥ نفر از ۳ ـ الی ۲۰ جریب ۱۹۹۱۹ نفر از ۲۱ الی ۳۰ جریب ۲۸٥۹ نفر از ۳۱ ـ الی ٥۰ جریب ۳۰۱۸ نفر از ٥۱ ـ الی ۷۰ جریب ۱۰۰۹ نفر از ۷۱ ـ الی ۱۰۰ جریب ٦٥٦ نفر از ۱۰۱ ـ الی ۱٥۰ جریب ۷۹٦ نفر از ۱٥۱ ـ الی ۲۰۰ جریب ٤۹۲ نفر از ۲۰۱ ـ الی ۳۰۰ جریب ٥۳۲ نفر از ۳۰۱ ـ الی ٤۰۰ جریب ۱۲٦ نفر از ٤۰۱ ـ الی ٥۰۰ جریب ۲٦۲ نفر از ٥۰۰ بالا ۲۲ نفر میزان مالیه دهان = ٤٦۰٥۱ نفر .

۷ ـ بدخشان : ـ رود بار ۳۸۰۳ جریب للمی ـ ۱٥۰٤۳۸۰ جریب میزان اراضی بجریب ۱٥۱۰۱۸۳ جریب مقدار مالیه با فغانی ـ ۷٤۲٦۹٦ افغانی ـ

تعداد مالکین اراضی : ـ از صفر الی ۲ جریب ۳۸۲٦ نفر از ۳ ـ الی ۲۰ جریب ۲۳٥٥ نفر از ۲۱ ـ الی ۳۰ جریب ۳۰۸ نفر از ۳۱ ـ الی ٥۰ جریب ۹٥ نفر از ٥۱ ـ الی ۷۰ جریب ۸ نفر از ۷۱ ـ الی ۱۰۰ جریب ۲ نفر از ۱۰۱ ـ الی ۱٥۰ جریب ۱ نفر از ۱٥۱ ـ الی ۲۰۰ جریب ۲۱۷ نفر از ۲۰۱ ـ الی ۳۰۰ جریب ۳٥۱۱ نفر از ۳۰۱ ـ الی ٤۰۰ جریب ۸۷ نفر از ٤۰۱ ـ الی ٥۰۰ جریب ۲۸۱ نفر از ٥۰۰ بالا ٤۳٥ نفر میزان مالیه دهان ۱۲۱۲٦ نفر.

سالنامه

احصاییهٔ اراضی :

پروان،

رود بار	۲٦٥۰۰٥۷ - جریب
چشمه‌سار	۹٥۷٦ »
کـاریزی	۳۰۹۳٥ »
میزان اراضی بجریب	۳۰٥٥٦۸ جریب
مقدار مالیه با قفاقی -	۱۳۹۱۸۷٥ . افغانی

تعداد مالکین اراضی ،

از صفر الی ۲ جریب	٦۱٤۸٦ نفر
» ۳ » ۲۰ »	۲۸٤۸۷ »
» ۲۱ » ۳۰ »	۲٦۸۲ »
» ۳۱ » ٥۰ »	۷٥۹ »
» ٥۱ » ۷۰ »	۳۸٦ »
» ۷۱ » ۱۰۰ »	۱۱٦ »
» ۱۰۱ » ۱٥۰ »	٥۱ »
» ۱٥۱ » ۲۰۰ »	۲۱ »
» ۲۰۱ » ۳۰۰ »	۱۱ »
» ۳۰۱ » ٤۰۰ »	٦ »
» ٤۰۱ » ٥۰۰ »	۳ »
» ٥۰۰ بالا	۳ »
میزان مالیه‌دهان	۹٤۰۱۱ »

غزنی ،

رود بـار	۲٤٦٥۰ - جریب
چشمه سـار	٦٥۳۳٤ »
کـاریـزی	۳۰۹۳٥ »

میزان اراضی بجریب	١٦٧٥٥٥ جریب
مقدار مالیه بافغانی	٨٣١٧٤٠ افغانی
تعداد مالکین اراضی :	
ازصفر الی ٢ جریب	٢٨١٥٣ نفر
» ٣ » ٢٠ »	١٨٩٧٧ »
» ٢١ » ٣٠ »	٦٤٥ »
» ٣١ » ٥٠ »	٢٩٣ »
» ٥١ » ٧٠ »	٧١ »
» ٧١ » ١٠٠ »	٣٦ »
» ١٠١ » ١٥٠ »	٨ »
» ١٥١ » ٢٠٠ »	٢ »
» ٢٠١ » ٣٠٠ »	١ »
از ٥٠٠ بالا	٤ »
میزان مالیه دهان	٤٨١٩٠ »

کرشك :

رود بار	١٠٨٩٣٢ - جریب
چشمه سار	٥١٥٧١ »
میزان بجریب	١٦٠٥٠٣ »
مقدار مالیه بافغانی	٣٥٨٩٩٦ افغانی
تعداد مالکین اراضی :	
ازصفر الی ٢ جریب	٥٣٣ نفر
» ٣ » ٢٠ »	٤١٧١ »
» ٢١ » ٣٠ »	٢٥٠٦ »
» ٣١ » ٥٠ »	٥٤٠ »
» ٥١ » ٧٠ »	١٣٤ »

ازصفر ۷۱ الی ۱۰۰ جریب	۸۷ نفر
» ۱۰۱ » ۱۵۰ »	٤٦ »
» ۱۵۱ » ۲۰۰ »	۲۱ »
» ۲۰۱ » ۳۰۰ »	۲۲ »
» ۳۰۱ » ٤۰۰ »	۱۰ »
» ٤۰۱ » ٥۰۰ »	۳ »
» ٥۰۰ بالا	۳ »
میزان مالیه دهان	۸۰۷٦ »

مقدار عمومی اراضی بجریب:

رود بار	٥۰۹٦۷۲۳ جریب
چشمه سار	٤٥٤۰۷۹ جریب
کاریزی	٦۱٥۱٤۳ جریب
للمی	۳۳۸۹۰٤۸ جریب
میزان عمومی اراضی بجریب	۹٥٥٤۹۹۳ جریب
مقدار عمومی مالیه بافغانی	۲۲٥۰۰۹۲٥ افغانی

تعداد مالکین؛

ازصفر الی ۲ جریب	۲٥۷۸۷۲ نفر
از ۳ الی ۲۰ جریب	۲٦٥۲٤۳ »
از ۲۱ الی ۳۰ جریب	۳۲۳٤٤ »
از ۳۱ الی ٥۰ جریب	۲٦۲٤۰ »
از ٥۱ الی ۷۰ جریب	۱٦۰۳٤ »
از ۷۱ الی ۱۰۰ جریب	٦٤٥۰ »
از ۱۰۱ الی ۱٥۰ جریب	٤٥٥٦ »
از ۱٥۱ الی ۲۰۰ جریب	۲۳۷۹ »
از ۲۰۱ الی ۳۰۰ جریب	٥۳۱۷ »

از ۳۰۱ الی ۴۰۰ جریب	۸۷۴	نفر
از ۴۰۱ الی ۵۰۰	۷۰۹	»
از ۵۰۰ بالا	۱۲۰۸	»
میزان عمومی مالیه دهان	۶۱۹۱۹۰	»

مدیریت استهلاك درسال ۱۳۳۴

مالیهٔ شکر	۲۴۹۳۴۰۵۲/۰	افغانی
پطرول	۹۳۳۶۰۱۸/۰	»
تیل خاك	۸۶۹۰۰۶/۳۲	»
موتر تیزرفتار	۶۶۷۳۴۲/۲	»
مالیه نمك	۱۱۹۱۶۳۵۲/۹	»
مالیه معادن	۶۹۷۸۷۸۰/۹۰	»
رخت وطنی و نخ ماشینی	۱۰۰۶۳۱۱۸/۹۵	»
مالیه اسعار	۳۷۳۶۶۰۸/۵۲	»
وثایق	۱۸۴۹۹۶۴۰/۹۹	»
پاسپورت ویزه	۱۹۲۱۵۱/۲۵	»
حق تصدیق	۳۰۸۳۳/	»
تذکرهٔ تابعیت	۵۷۳۵۵۳/۵	»
سایر صکوك	۵۶۳۱۵۱/۴۱	»

مدیریت انحصارات مالیه درسال ۳۳۴

شکر	۲۴۹۳۴۰۵۲/۰	افغانی
پطرول وروغنیات	۹۳۳۶۰۱۸/۰	»
مفاد انحصارات	۲۸۰۰۰۰۰/۰	»
حق الامتیاز : نصوار دهن	۳۵۰۰۰۰۰/۰	»

نصوار دماغ	۱۵۰۰۰۰/۰	افغانی
سگرت	۱۱۳۱۰۰۰/۰	»
موتر	۲۵۱۸۲۵۶/۷۰	»
روده	۹۵۱۰۰۰/۰	»
روغنیات	۲۱۵۸۱۵/۰	»
شربت باب	۸۳۰۷۹/۰	»

مدیریت مالیات برعایدات در سال ۱۳۳۴

مالیهٔ انفرادی (کابل) ،

سنویه	۲۶۲۸۱۲۹۶/۷	افغانی
باقیات	۳۰۸۰۹۲۱/۹	»
جرایم	۱۸۹۲۷۸/۷۸	»
(قندهار) سنویه	۵۷۱۷۸۵۰/۳	»
باقیات	۹۸۹۱۹۳/۶۵	»
جرایم	۱۴۳۰۷۷/۵۳	»

هرات ،

سنویه	۲۴۹۶۷۹۸/۰	»
باقیات	۱۵۴۳۵۰/۰	»
جرایم	۳۰۹۳۹/۰	»

مالیهٔ انفرادی سال ۳۴

ولایت مزار شریف ،

سنویه	۱۲۴۱۶۶۷/۲۴ -	افغانی
باقیات	۲۷۰۲۰/۰۴ -	»
جرایم	۱۱۰۴۰/۴۱ -	»

ولایت قطغن ،

سنویه ۱۰۸۰۰۳/۹۱ ـ افغانی

باقیات ۴۱۲/۱۴ ـ »

ولایت مشرقی ،

سنویه ۵۴۰۷۶۴/۹۱ ـ افغانی

باقیات ۹۵۳۳/۶۴ ـ »

جرایم ۱۵۵۹۷/۹۳ ـ »

ولایت جنوبی ،

سنویه ۱۰۹۶۳۲/۴۵ ـ افغانی

باقیات ۱۶۴/۸۶ ـ »

جرایم ۴۹۶/۰۶ ـ »

حکومت اعلای میمنه ،

سنویه ۲۸۷۸۵۸/۶۸ ـ افغانی

باقیات ۴۵۳۶۹/۸۹ ـ »

جرایم ۴۲۶۰/۲۸ ـ »

حکومت اعلی بدخشان ،

سنویه ۱۰۰۰ ـ افغانی

باقیات ۵۷۳۷/۹۱ ـ »

جرایم ۲۱۸۱/۶ ـ »

حکومت اعلی غزنی ،

سنویه ۱۱۶۷۲۸/۳۴ ـ افغانی

حکومت اعلی پروان ،

سنویه ٩٧٨/٧٣ ـ افغانی

باقیات ١٩٧٣٥٤/٥١ ـ »

جرایم ٧٩٦٣/٥٣ ـ »

حکومت اعلی کرشك ،

سنویه ٤١٨٩٤/٤١ ـ افغانی

مالیه اصنافی سال ٣٤

ولایت کابل ،

سنویه ٣٨٢١٢٧/٢٧ ـ افغانی

باقیات ١١٩٦٤١/٠ ـ »

جرایم ١٦٥٤٩/٢٠ ـ »

ولایت قندهار ،

سنویه ٤١٩٦٩٥/٧٠ ـ »

باقیات ١٣٧٣٠٨/٣ ـ »

جرایم ٤٢٤٥/٠ ـ »

ولایت هرات ،

سنویه ٢٣٥٤٧١/٠ ـ افغانی

باقیات ١٢٥٢٣/٠ ـ »

جرایم ٢٤٧٩/٠ ـ »

ولایت مزار شریف ،

سنویه ٦٤٤٧٢٥/٧٧ ـ »

باقیات ٦٢٦٩٥/٣١ ـ »

جرایم ١٤٨٥٣/٨٦ ـ »

ولایت قطغن ،

سنویه ١٤٣٩٨٩/٨ ـ »

باقیات ۸۰۹۴۱/۹۴ ـ افغانی

جرایم ۱۰۸۳۳/۱۰ ـ »

ولایت مشرقی ،

سنویه ۱۱۰۶۵۲/۱۰ ـ افغانی

باقیات ۲۵۸۲۹/۹۴ ـ »

جرایم ۱۶۹۳/۸۴ ـ »

ولایت جنوبی ،

سنویه ۵۰۹۵۵/۰ ـ افغانی

باقیات ۳۰۷۳/۵۰ ـ »

جرایم ۸۲۹/۸۰ ـ »

حکومت اعلی میمنه ،

سنویه ۱۷۳۱۰۰۷/۰ ـ افغانی

باقیات ۱۴۸۲۷/۱۸ ـ »

جرایم ۳۴۳۲/۰ ـ »

حکومت اعلی بدخشان ،

سنویه ۴۱۸۱۰/۰ ـ افغانی

باقیات ۱۵۴۹۴/۰ ـ »

جرایم ۲۲۴۳/۳۹ ـ »

حکومت اعلی گرشك ،

سنویه ۲۰۹۶/۶۸ ـ افغانی

حکومت اعلی پروان ،

سنویه .....

باقیات ۲۴۹۷۰/۰ ـ افغانی

جرایم ۹۸۷/۶۰ ـ »

احصائیهٔ خریداری ریاست انحصارات :

جنس واردهٔ سال ۳۳

شکر	۳٤۸۳۸۸۱	کیلوگرام
قندخشتی	۳۹۹۱۳	« «
پطرول	۱۹۹۹٤۰٤	گیلن
گریس	۳۹۰	پوند
فرنس آیل ومازوت	٤۹۰۸۲	گیلن
روغنیات به انواع مختلف	۳۰۹۱۸	»
دیزل	۲۸۵۰۸۷	»
سگرت به انواع مختلف	٥۲۰۱۲۹	قطی
لاری انترنشنل	۷۰۱	عراده
« شورلیت	۱۳۳	»
تیزرفتار شورلیت	۱۸	»
استیشن واگون «	۳	»
« « جیپ	۲٦	»
جیپ تپدار امریکائی	۲۷	»
امبولانس شورلیت	۲	»
تیزرفتار کونسل	۱	»
« « لندرور	۱	»
اطفائی امریکائی	۲	»
زیس روسی	۱۲۲	»
برف پاك روسی	۲	»
مستری خانهٔ روسی	۲	دستگاه
یاز روسی	٤	عراده

پوبیدا روسی	۳	عراده
ماز »	۱۱	»
گاز »	۵	»
آبپاش	۱	»
واگون »	۱	»
تیزرفتار گاز روسی	۱	»
تانك پطرول روسی	۳	»
تراکتور روسی	۲	»
فیرپاش »	۲	»
موترسایکل »	۹	»
آیل مخصوص دیزل	۰	
فیر /	۰	
تیزرفتار بیوك	۰	
جیپ امبولانس	۰	
تیز رفتار کاردیلاك	۰	
» زیم	۰	
» مسکوچ	۰	

جنس واردهٔ سال ۳٤ :

شکر	۳۷۰٦۸۹۲ کیلو گرام
قند خشتی	۱۰۵۰۰ » »
پطرول	۱۱۳٦٤۷۷ گیلن و ۳۵۲٤۷۵۲ کیلو گرام
گریس	۳٦۸۳۹ » » و ٤٤٤ پوند
فرتس آیل	۱۹۷٦۵۰ » »

	و ۸٤١٤ گیلن
روغنیات	۸۸۲۸۹ کیلوگرام
	و ۱۰۰۷۰ گیلن
دیزل	۵۷۳۰۷٦ « «
	و ۹۰۰۰ گیلن
	و ۲۲۰ تن
سگرت	۸۰۲۹٤۹ قطعی
لاری انترنشنل	۲۰۹ عراده
« شورلیت	۸ «
تیزرفتار « .	٤۷ «
استیشن واگون شورلیت	۱ «
« « جیپ	۲٦ «
جیپ تپ دار امریکائی	۵۵ «
« « روسی	۲۲ «
قسم انترنشنل	۲ «
اطفائیه امریکائی	۱ «
« روسی	۱ «
باز روسی	۱۰ «
پوبیدا « تیزرفتار	۲۹ «
ماز روسی	۸۵ «
گاز روسی	٦ «
آبپاش روسی	۳ «
تانك پطرول	۱۱ «

احصائیه صادرهٔ اشیای ریاست انحصارات دولتی سال۳۳:

پخته	۱۲۱۵ر٤١٤ تن

پشم	۱۸۸۳٫۲۱۱ تن
پوست قره قل-مشترك انحصارات ودیپو	
	۱۱۷٤۲۳ جلد
سال ۳٤	ندارد
موترسایکل روسی	٤ عراده
آیل مخصوص دیزل	۸٦٥۸۷ کیلوگرام
فیر	۸٦۹۹۰ » »
	و ۷۷٫۰٤۱ تن
تیز رفتار بیوك	۳ عراده
جیپ امبولانس	۲ »
تیزرفتار کاردیلاك	۲ »
» » زیم	۲ »
تیز رفتا مسکوچ	۲ »

مدیریت عمومی گمرکات

وظیفه این مدیریت تثبیت وتنظیم واصلاح تعرفه های گمرکی ونرخ مستقل بوده، وضعیت عمومی تجارت راملاحظه وتطبیق اصولنامه گمرکات رامرعی الاجراء قرار میدهد. این مدیریت نه تنها درحل مشکلات گمرکات ولایات واطراف از نقطه نظر تطبیق موضوعات قانونی بذل مساعی مینماید ،بلکه پیش بینی ها وتدابیر لازمه رادرمورد رفع موانع ومشکلات گمرکی اتخاذ کرده در اطراف اتحادیه های گمرکی بین المللی ولزوم اشتراك افغانستان تجاویز لازمی نموده جریان امور را همیشه مراقبت وتحول وتغیر مواضع مرکز گمرکی وبنادر گریزی راتحت مطالعه قرار میدهد. احصائیهٔ های عواید گمرکی راترتیب ودلایل کسر عواید راتدقیق میدارد، علایم معاینه گمرکی راتا حد امکان اصلاح وتهیه نموده ودراطراف تدابیریکه به منظور جلوگیری ازفعالیتهای قاچاق اتخاذ میگردد، غور می کند.

اجراآتی را که این مدیریت از شروع سال ۳٤ الی ختم سال مذکور بعمل آورده ذیلاً بغرض مزید معلومات خوانندگان گرامی، گزارش داده میشود:

عواید محصول گمرك سال ۳٤:

کابل	۱٤۲٦۲٤۰۱۳ر۹۳ افغانی
قندهار	۱۰۵۷٦۷۹۷۰ر۲۵ - »
هرات	٦۰۵۳۳۷٤۸ر٤۵ - »
مزار شریف	۷۱۳۹۲۱۷۲ر۹۹ - »
قطغن	۵۰۵۹۷٤۹ر۵۳ - »
مشرقی	۱۲۱۲۲٦۲۲ر٤۰ - »
جنوبی	٦۰۲۳۸۸ر۰۰ - »
فراه	۱۲۳٤٦۱۵ر۰۰ - »
میمنه	۵۵٤۱۱۹ ر۰۰ ـ افغانی
گرشك	٦۸۹۲ ر۰۰ ـ »
پروان	۳۵۳۸۸۱ ر۰۰ ـ »
غزنی	۳۷۸٤۹۳ ر۰۰ ـ »
جمعاً	٤۰۰۵۲۹٦٦ر۵۵ـ افغانی

مدیریت نرخ مستقل:

تصاویبیکه از تاریخی ۲ر۲ر۳٤ الی تاریخی ۲٤ر۱۲ر۳٤ در مورد هیأت تفتیش نسبت سهولت تجارتی بعضی اجناس اموال وارداتی وصادراتی بعمل آمده به تعداد (۵۲۳) قلم حل و فصل گردیده:

اجراآت مدیریت انسداد گریزی:

الف تصاویبیکه از ابتدای سال ۳٤ الی ۱۵ر۱۲ر۳٤ صورت گرفته ذیلاً تفصیل داده میشود:

۱ــ تصویب اموال ضبطی	۱٦۸	قلم
۲ــ د نسبت بگرفتن معافی جریمه شده	۱۱۱	»
۳ــ « مستردی	۲۰	»
مجموع	۲۹۹ ــ	قلم

مدیریت استهلاك سال ۳٤:

مالیهٔ شکر	۲٤۹۳٤۰۰۲	ــ افغانی
« پطرول	ــ۹۳۳٦۰۱۸	»
مالیه تیل خاك	۳۲ ر ۸٦۹۰۰٦	افغانی
« موتر تیز رفتار	۲ ر ٦٦۷۳٤٤	»
« نمك مالیه	۹۰ ر ۱۱۹۱٦۳۰۲	»
« معادن	۹۰ ر ٦۹۷۸۷۸۰	»
« رخت وطنی رنغی ماشین وطنی	۹٥ ر ۱۰۰٦۳۱۱۸	»
« اسمار	۰۲ ر ۳۰۷۳٦٦۰۸	»

عوايد:

وثایق	۹۹ ر ۱۸٤۹۹٦٤۰	»
پاسپورت ویزه	۲٥ ر ۱۹۲۲٥۱	»
حق التصدیق	۰۰ ر ۳۰۸۳۳	»
تذکرهٔ تابعیت	٥ ر ٥۷۳٥٥۳	»
سایر صکوك	٤۱ ر ٥٦۳۱٥۱	»
جمله	۳۱ ر ۱۱۰۳٦۰۷۱۱	»

مالیه سال ۳٤ مدیریت انحصارات ،

شکر	۲٤۹۳٤۰۰۲	افغانی
پطرول روغنیات	۹۳۳٦۰۱۸	»
مفاد انحصارات	۲۸۰۰۰۰۰۰	»
جمله	٦۲۲۷۰۰۷۰	»

حق الامتیاز:

۱ ـ نصوار دهن	۳۵۰۰۰۰۰ افغانی
۲ ـ « بینی	۱۵۰۰۰۰ »
۳ ـ تمباکو چلمی سگرت	۱۱۳۱۰۰۰ »
موتر	۲۵۱۸۲۵۶ ر ۷۰ »
روده	۹۵۱۰۰۰ »
روغنیات	۲۱۵۸۱۵ »
شرینی باب	۸۳۰۷۹ »

اجراآت سه‌سالهٔ مدیریت تقاعد

اجراآت سال ۳۲،اجراآت استحقاق متقاعدین معاش خور ملکی و عسکری (۸۵) نفر،اجراآت استحقاق متقاعدین قطع علاقه معاش عسکری (۱۰۲) نفر، اجراآت استحقاق ورثه‌متقاعدین عسکری ۳۵ نفر، اجراآت استحقاق متقاعدین اصناف عسکری ٤٦ نفر ، اجراآت استحقاق متقاعدین عسکری که‌زمین اخذ نموده اند ۸۰ نفر .

جمله ۳٤۸ نفر

اجراآت سال ۳۳ : اجراآت استحقاق معاش خور ملکی و عسکری ۹۱ نفر ، اجراآت استحقاق قطع علاقه معاش ملکی وعسکری ۱۵۰ نفر. اجراآت استحقاق معاش‌متقاعدین ایتام‌ملکی وعسکری ٤۲ نفر. اجراآت استحقاق مامورین ملکی وعسکری که زمین گرفته اند ۸۵ نفر .
اجراآت استحقاق اصناف عسکری(١٤) نفر جمله ۳۸۲ نفر
اجراآت‌سال ۳٤ اجراآت استحقاق معاش‌خور دایمی‌ملکی‌وعسکری ۱٤۱نفر اجراآت‌استحقاق‌ایتام ملکی‌وعسکری(۵۳) نفراجراآت استحقاق‌مامورین که‌زمین گرفته‌اند ملکی و عسکری ۸۹ نفر،اجراآت استحقاق مامورین که‌زمین گرفته‌اندعسکری ۱۰۷ نفر. جمله ۵۲۵ نفر

مدیریت عمومی املاك وزارت مالیه

املاك از نظر اصلیت ملکیت عموماً بدو نوع منقسم میگردد .

۱ـ املاك دولتی .

۲ـ املاك ملی .

۱ـ املاك دولتی عبارة از املاکی است که اشخاص عوض یا فیداری خود بدولت فروخته اند، یا اراضی بایرولم یزرع، مثل دشتها وخرابه‌هائیکه بـه توجه حکومت قابل زرع و آباد شده است. استفاده ها ئیکه ازین اراضی بعمل می آید از نظر منافـع اجتماعی است، همچو تفرجگاها باغها، اجارهٔ عمارات دولتی وسایر وسایل ارتقاء سویه حیاتـی ملت ودارایی دولت، و نیز انکشاف وسرسبزی مملکت بروی ملاحظات استحصالی مواد ارتزاقی مدنظر است. و در قسمت دیگـر آن منابع ومدارك عایدات ازقبیل قره‌قل پنبه وغیره منظور می باشد. ودر اثر توجه مزید نتایج لازمه ازین منابـع مختلفه بدست آمده است .

درموردا ملاك یکقسمتیکه تاکنون بین حکومت وملت مشترك و مسأله تصفیه ناشده بود، دران مورد کمیسیونی تحت ریاست یکنفر مدیر عمومی در صفحات شمال اعـزام گردید و کـارمساحت این گونه اراضی تحت اجرا گرفته شد که نتیجةً برای اشخاص کم زمین یا بی زمین، اراضی قابل زرع تهیه شد وبا لمقابل اشخاص متجاوز ومتصرف تحت کـنترول آمده اندکه این رویه را هموطنان عـزیـز بنام بـرادری و برابری بنظر نیك دیده اظهار اعتماد ورضامندی میکنند .

بمنظوراینکه تمام املاك دولتی با نوعیت ودیگر خصوصیات اراضی مطابق روش عصری بقید احصائیهٔ املاك آورده شود، از شعبه اول این مدیریت بمراجـع مربوطه دساتیر لازمه اعطا و برای دور تسلیم املاك مساحین مؤظف و تا جائیکه راپور اجراآت شان واصل شده بقید دفتر آمده و در مورد باقی مواضع کـارشان جریان دارد .

زمین های چراگاه که برای تکثیر مواشی اهمیت بسزایی دارد وهم جهت مصون ماندن از تصرفات تا جاییکه مطابق لایحه موضوعه، تحت زرع نیاید ومشکلات وکشیدگیهائیکه بین مالداران ومتوطنین مواضع مذکوره بروز میکرد، برای رفع چنین اختلافات وتعیین چراگاه، یك هیأت مرکب از نمایندگان وزارت مالیه، داخله وزراعت انتخاب وبولایات شمال اعزام شدند و شروع بکار نمودند. جهت فیصله منازعات شرعی که در املاك رخ میداد سابقاً فقرات آن کتباً مخابره میگردید و بالنتیجه باعث تبادل مکاتبات وسبب ضیاع وقت می شد. با در نظرداشتن این مشکلات، این مدیریت پیشنهاد کرد تا سه نفر از فارغ التحصیلان فاکولته شرعیات. جهة ایفای این امر مؤظف شوند وهمچنان شد. یکتن از ایشان در فیصله منازعات، و دومین در مدیریت کادستر وسومین بمشاوریت دایره املاك ولایت کابل داخل کار شدند وعلاوه براینها مشاور عدلی وزارت مالیه نیز درمجلس کمیسیونی املاك اشتراك می نمایند. این مسأله راجع بولایات وحکومات اعلی نیز مد نظر است. تا دست مردمان استفاده جو کوتاه گردد و امور بر مجرای عدالت جریان یابد.

نظر بصوابدید، موضوع پنجاو نه فقره متنازع فیها که برحدود اراضی دولتی وملی از سالهای متمادی در گفتگو بود واز کثرت سؤال وجواب بدوسیه‌های ضخیم منجر شده بود، ازراه شرع وقانون ذریعهٔ کمیسیون املاکی باشمولیت مشاور عدلی (که در اطراف موضوع از نظر شرع انور غور میکنند) تدقیق بعمل آمد وفیصله بمواضع مربوطه بغرض تطبیق و اجراآت لازمه خبرداده شد وقناعت اشخاص استفاده‌جو (که دیر زمانی زیاده ازحق خود تصرفاتی کرده بودند) ازطرز فیصلهٔ منازعات املاکی فراهم گردید و هریك برضاء و رغبت، حق مالکیت غیررا و اکذار شدند.

۳- شعبهٔ ۳ :

۱- مجموع اجارهٔ سال ۳۳ جنس (۱۶۵۷۹۷) سیر .
۲- مجموع اجارهٔ سال ۳۴ جنس (۱۹۱۶۶۲) سیر .

بیانیه :

درسال ۳۴ با اینکه وضع قلت آب در سرتاسر مملکت پوشیده نیست با آنهم نظر به وارسی و تعقیبات در اجارهٔ املاک دولت نسبت به سال ۳۳ - ایزاد بعمل آمده .

تزیید :

۱- جنس (۵۸۶۵) سیر .
۲- نقد ۴۶۵۸۹۹ - افغانی .
۳- به تعداد (۴۰۰) خانوار اشخاص خانه بدوش وبی زمین بمنظور اینکه به آبلهٔ دست وعرق جبین خویش طرز معیشت داشته وبار دوش دیگران نباشند وازخانه بدوشی و بیکاری که زادهٔ فقر و بدبختی میباشد نجات یافته، آبرومندانه زندگانی مرفه وآرام داشته باشند بطور نافل ومهاجر در ولایات شمالی برای شان امر تادیهٔ زمین اعطاء و ساکن شده اند .

۴- مامورین دولت که متقاعد میشوند برای تأمین حیات آیندهٔ شان وبلند بردن سویهٔ حیاتی طبقات ملت برای ۲۰۰ نفر متقاعدین در بدل مبلغ (   ) افغانی پول تقاعدی آنها بقرارقیمت ممیزی زمین بدسترس شان گذاشته شده وامر تادیهٔ زمین بمقابل پول تقاعدی آنان، بولایات مزار شریف وقطغن صادر شده است ، وجواب اطمینانی رسیده .

۵- برای اینکه بالعموم عمارات و ابنیهٔ دولتی از بزرگترین الی کوچکترین آن که پول ملت بالای آن مصرف شده تحت کنترول صحیح در آورده شود، موافق به ملاحظات مورد کنترول ، کنترول اداری در اقسام مختلفه ، تعمیر ، ترمیم،استهلاک، محافظه ـ وسائط تنویر، تسخین.

مفروش وسایر وسایط موبل وفرینچر، بالحساب به محور اصلی در جریان آمده وضع بهبود عمرانات مملکت اگرخدا بخواهدسر وسامان آبرومندانه را کسب خواهد نمود واین حصه تاجائیکه احصائیه های قابل قناعت جمع شده وتحت ادارهٔ مرتبه یك مقام مسؤل واقعند ذیلاً شرح داده میشود :

۱ـ صدارت عظمی عمارت ۱۶ باب.

۲ـ وزارت معارف به شمول مرکز ومحال آن ۸۰ باب به تعداد ۲۷۴ جریب ۱۶ بسوه زمین رابرای تعمیر مکاتب در مرکز وولایات، وزارت معارف خریداری وقیمت آن از بودجهٔ مربوط در وجه اشخاص تادیه شده که ـ(۶۶٤٤۳۶) افغانی میشود.

۳ـ وزارت مخابرات ازمرکز ومحال آن ،عمارت ۳۵ باب.

٤ـ وزارت دربار، عمارت ۲۶ باب

۵ـ وزارت خارجه ازمرکز ومربوطات آن، عمارت۱۹ باب .

۶ـ وزارت داخله ازمرکز ومحال آن، عمارت ۲۰٤ باب .

۷ـ وزارت زراعت ازمرکزومحال آن، عمارت ۳۰۵ باب.

۸ـ وزارت صحیه ازمرکز ومحال آن، عمارت ۳۲ باب

۹ـ وزارت مالیه ازمرکز ومحال آن ، عمارت ۵۱ باب

۱۰ـ ریاست مستقل مطبوعات ازمرکز و محال آن ، عمارت ۱۳ باب

۱۱ـ ریاست شورای ملی ازمرکز ومحال آن، عمارت ٤ باب.

اقسامیکه طرف قناعت وقع نشده وجداول تفصیلات آن باوضع موجود ودر آورد اول ودوم وکذا کار تمام موا فقت بهم نمیرسانید و یا راکر میرسانید وضع موجود ومحافظه آن قابل باز پرس بود تا هنوز اسناد لازمه در وارده داخل نیست.بناعلیه اینکار ابتدائی است وآینده من‌الله ـ توفیق وارسی وتدقیق خواهدشد. برای اجرای مطالب فوق مجلسی تحت ادارهٔ مدیریت عمومی املاك ومدیران تعمیرات وزارت خانه ها وبلدیه ها وموظفین فنی وزارت فوائدعامه به‌شمول مشاورحسابی وزارت‌مالیه صورت

گرفته ، لایحه آن بحال نوت ، اکمال و به آینده در تصویب قطعی وعملی خواهد رسید .

مدیریت کادستر

از آنجائیکه امور سروی اراضی در مناطق حاصل خیز مملکت که واحد های قیاسی مالیات و همچنان تفکیک جایداد دولتی وملی بصورت صحیح نشده ، از چند سال تحت عمل مساحین گرفته شده است - با اینکه تعداد مساحان نظر به وسعت واهمیت آن محدود بود ، باوصف آن درسال مالی ۳۴ توانسته است که مطابق تعلیمات نامهٔ علیحده ، ابنیه را به جریب ثبت و واحد های قیاسی را بمیان آورد ، که نتیجه اجراآت واصلهٔ مساحان مذکور قرار ذیل است ،

۱ - ولایت قطغن ۸ - ۵ - ۵۵٦٤۳ . اشجار (۱۲۰۷۱٤۱) اصله .

۲ - حکومت اعلی بدخشان ۱۹-۲-۴۳۲۰۳ . اشجار (۱۷۰۰۱) اصله .

۳ - حکومت اعلی میمنه ۱۷- ۱۹ - ۵۷٤۹ .

٤ - ولایت کابل ۱۰ - ۲ - ۹۲٤۲ - اشجار (۳۲۱۸۵) اصله .

۵ - حکومت اعلی پروان ٤ -۱۵- ۳۱۹٤۳ - اشجار (۲۲۱٤۷) اصله .

٦ - ولایت قندهار ۱۱ - ۲ - ۱۰۱ ۸ - اشجار (۹۵۷) اصله .

ارقام فوق تعداد جریب زمینی را درولایات نشان میدهد که درسال ۳٤ از قید مساحت برآمده است .

برای آنکه کار درست ترومنظم تر وعصری ترجریان یابد ، موضوع مذکور از نظرتوپو گراف عسکری مطمح نظر قرارگرفت وگروپ های مساحان بنام گروپ و عامل گروپ مامور مؤظف تدقیق مساحت بوجود آمد وقسم متحدالمال هدایات لازمه ، درموردمختلفهٔ پیش رفت امور بطورصحیح به مؤظفین داده شد واز مقام وزارت مامورین ، املاکیه ، مستوفیت های درجه (۱ - ۲ - ۳) بااین اوامر ایقاظ گردید که سرجمع

املاك دومتی بیشتر ازقبیل باغها ، املاك از نظر رود بار، چشمه سار ، کاریزی ، للمی بدرجات اعلی ، اوسط ، ادنی منقسم گردید وترتیبات لازمه اتخاذ ودرآینده این املاك بدسترس زراعین وبرادران هموطن گذارده شود تامحیط زرخیز ما ازاحتیاج غیربیرون آید وهمگان صاحب مشاغل و فعالیت شوند و نیز تعلیماتنامه هامرتب گردیدکه درآینده قریب درمعرض تطبیق می آیدکه درآینده باملاحظات فنی توپوگرافی امورمساحت وغیره بصورت درست انجام یابد .

اجراآت سال ۳٤ مستوفیت غزنی

انواع واردات	سال ۱۳۳۳ پول	۱۳۳۳ افغانی	سال ۱۳۳٤ پول	۱۳۳٤ افغانی
مالیات برعایدات	٦۰	۱٤۳٤٤۱	۳٦	۱۸۰٦۱۳
« اراضی	٤٦	٦۸۷۸٦٤	٥٦	۷٦٤٦۲۹
محصول مواشی	۰	۲۰٤۷۰٤۰	۰	۲۱٤۰٤۹۱
« اصنافی وآسیابی	۱۰	۲۰۹٤٥	٦٦	۲۱۹۹۰
« گمرکی	۱٤	۲٥٤۸۰۰	۱۲	۲۷۷٤۹۸
« وثایق عدلیه	۰	۱۲۰۸۹۰٦	۰	۱٥۱۰٥۳۱
« پاسپورت	۷٥	۸٦۰٤	۰	۱۱٦۹۲
« سایر صکوك	۸۳	۷۷۲٥٥	۸	۱۲٤۳۳۷
« ورقه تابعیت	۰	۳٤۸٥	۰	٥۰۰۰
« محصل حقوق	۰	۱٥۸۷۲۰	۰	۲٤۰٤۲۷
« نصوار دهن	۰	٦۰۰۰۰	۰	٦۰۰۰۰
« پسته و تیلفون	۲٥	۸٤۸٤٥	۱۸	۷۰٦۳
« کراهه اموال	۹۷	۳۲٤٥۸	۷۷	٤۰۷٤۱
« فروش اموال	۷۲	۷۹۱۱۱	۹۱	٤۳۲۱۸
« حاصل املاك	۳۰	۳۸٤٤۸	۸۰	٦۰۳٥۹

	پول	افغانی	پول	افغانی
محصول واردات جرایم	٨١	١٣٣٧٧٧	٣١	٤٧٤٩٠٠
« جریمه مالیه	١١	١٦٨٢٦	٥٤	٥٨٠٣
« بازگشتی معاش مصرف	٢٠	١٢٧٧١٣	١٥	٢١٠٥٠٦
« واردات متفرقه	٨٩	٢٩٣٠٢٦	٨٥	٩٧٩٤٨
باقیات وارداتی	٦٦	٢٣٣٨٠٦	٧٤	٢٨٠٠٦٠
« مصارف	٩٨	٩٠٥١٤	٥٩	٣٧٠٠١١

تزیید درسال ٣٤ نظر به سال۳۳

	پول	افغانی
مالیات برعایدات	٧٦	٣٧١٧١
« اراضی	١٠	٧٦٧٦٥
محصول مواشی	٠	٩٣٤٥١
« اصنافی وآسیابی	٥٦	١٠٤٥
« گمرکی	٩٧	٢٢٦٩٢
« وثایق عدلیه	٠	٣٠١٦٢٥
« پاسپورت	٢٥	٣٠٨٧
« سایر سکوك	٢٠	٤٧٠٨١
« ورقه تابعیت	٠	١٥١٥
« محصل حقوق	٠	٨١٧٠٧
« نصوار دهن	٠	٠
« پسته و تیلفون	٠	٠
« کرایه اموال	٨٠	٨٢٨٢
« فروش اموال	٠	
« حاصل املاك	٥٠	٢١٩١١
« واردات جرایم	٥٠	٣٤١١٢٢
« جریمه مالیه		٠

	پول	افغانی
بازگشتی معاش مصرف	۳۱	۸۲۷۹۳
واردات متفرقه		
باقیات وارداتی	۸	۴۶۲۰۴
« مصارف	۶۱	۲۷۹۴۶۹

اجراآت سال ۳۴ مستوفیت پروان

انواع واردات:	سال ۳۳ پول افغانی	سال ۳۴ پول افغانی	تزئید پول افغانی
مالیات برعایدات	۱۱۹۶۸۶ر۹۸	۲۰۷۱۳۹ر۶۶	۸۷۴۰۲ر۶۸
« اصنافی و آسیابی	۲۷۳۱۶ر۴۵	۴۷۹۱۲ر۵۸	۲۰۵۹۶ر۱۳
« اراضی	۱۳۰۹۱۹۲ر۴۱	۱۳۹۴۲۳۹ر۳۸	۳۵۰۴۶ر۹۷
محصول مواشی	۱۱۰۱۴۴۲ر۳۶	۹۴۶۳۰۰ر۰	-ر۰۰۰۰
« گمرکی	۸۲۲۲۷۶ر۱۷	۳۷۰۶۶۲ر۳۰	-ر۰۰۰۰
« وثایق عدلی	۱۱۳۹۷۳۰ر۵۰	۱۳۴۳۲۸۹ر۷۴	۲۰۳۵۵۹ر۲۴
پاسپورت	-ر۴۳۳	۶۲۸۸ر-	-ر۱۹۵۱
ورقهٔ تابعیت تذکرهٔ نفوس	-ر۲۰۹۹	۳۵۲۱ر۵۰	-ر۰۰۰۰
محصول سائر صکوك	۲۶۴۰۸۸ر۶۸	۵۱۸۶۱ر۸۹	-ر۰۰۰۰
محصلی د ه یکهٔ حقوق	۱۴۹۲۵۲ر-	۱۴۶۲۰۰ر-	-ر۰۰۰۰
جراید ومجلات	۳۷۲۹ر-	۲۱۰ر-	-ر۰۰۰۰
نصوار دهن	۳۰۲۰۰۰ر۰۸	۳۲۲۰۰۰ر۰۸	۲۰۰۰۰ر-
محصول ت،ت،پ	۶۴۲۹۳ر۲۷	۷۷۲۳۷ر۳۱	۱۲۹۴۴ر۴
حاصل املاك واشجار	۷۸۳۹ر۸۷	۶۷۹۴۶ر۱۵	۶۰۱۰۶ر۲۸
فروش اموال	۴۳۳۶ر۹۰	۴۰۵ر۵۰	-ر۰۰۰۰
محصول تبادله	۱۵ر۷۱	۹ر۶۸	-ر۰۰۰۰
واردات جرایم مجرمین	۲۳۳۹۷ر۹۳	۴۰۲۹۰ر۳	۱۶۸۹۲ر۱۰

	پول افغانی	پول افغانی	پول افغانی
واردات جریمهٔ مالیاتی	٠ر-	١٧٠٠٠ر-	١٧٠٠٠ر-
بازگشتی معاش مصرف	٦٤٥٧ر٦٠	٢٥٩٧٠ر٩٥	١٩٥١٣ر٣٥
واردات متفرقه	٦٢٤٢٨ر٤٢	١٤٤١٢٧ر٣٥	٨١٦٩٨ر٩٣
جمله شد	٥٣٧١٧٢٣ر٣٣	٥٣١٢١٢ر١٠	٥٧٦٧٦٠ر٧٧
باقیات واردات	١٤٣٩٨٣ر٢٥	٢٤٨٣٩ر٩٤	١٠٤٣٥٦ر٦٩
باقیات مصارف	٧٢٥٣٤٠ر٦٢	٢٠٩٠٣٦٦ر٨٦	٢٠١٧٨٣٢ر٢٤
مجموعاً	٥٥٨٨٢٤١ر٢	٧١٥٤٩١٨ر٩٠	٢٦٩٨٩٤٩ر٧

نوت: واردات سال ٣٤ نظر به سال ٣٣ تنقیص دارد.

تحصیلات باقیات گذشته درسال ٣٤:

باقی غلهٔ سالهای گذشته ذمگی کدامداران که در سال ٣٤ تحصیل شده: گندم ٢ خورد ٦ پاو ٤٣ ٤٧٩ سیر - جو ٢خورد ١٢ پاو ٢٤٢٠٧٠سیر

امور واردات غله:

برای سال ١٣٣٤:

خریداری شده	خریداری گندم	قیمت	خریداری جو
٤٥٩٠٦٠ر٠ افغانی	١٩٨٩٥سیر	٢٣٨٧٤ر٠ افغانی	٢٥٤٥-سیر

قیمت ٢٥٦٣٢ر٠ افغانی

برای سال ١٣٣٥:

خریداری شود (٩٦١٤٥٠ر٠- افغانی) خریداری گندم (٤٠٩٠سیر)

قیمت (٤٦١٠٣٥٠ر٠- افغانی) خریداری جو (٥٢٥٧٠ سیر)

قیمت (٥٠٠٤١٥ر٠- افغانی).

دکانو او صنایعو وزارت

تشکیل :

وزیر — ع، ج، داکتر محمد یوسف

معین — ع، ص، سید عبدالاحد

ع، ج داکتر محمد یوسف

دکانو رئیس :

ع، ص، داکتر سلطان احمد پوپل

دصنایعو رئیس:

ع، ص، سید احمد علیشاه معصومی

دقلم مخصوص د مدیریت کفیل:

ص، سید امان الله عبادی لوگری

مدیر العموم — ص، محمد طاهر

سروی جیالوجی:

ع، ص، سلطان احمد پوپل

دکشفیاتو مدیر . . . . .

داستخراج دمدیریت کفیل:

ص، مظفر الدین یعقوبی

اداری لوی مدیر . . . . .

د محاسبی مدیر — ص، رمضا نعلی

د بانو د مدیریت کفیل — ص محمد امین ریاض

د ترانسپورت دمدیریت کفیل — ص، محمد موسی

دبریکت دفابریکی مدیر — ص، محمد انور

دتجارتی اوجنسی مدیریت کفیل — ص، محمد اسمعیل

د تخنیك لوی مدیر	. . . .
د پلان او پروژې دمدیریت کفیل.	ص، غلام دستگیر عزیزی
د فورم اوستندرد مدیر	. . . .
د حقوقی او قانونی مطالعاتو مدیر	. . . .
د تدویر لوی مدیر	ع، محمدشریف
	ص ، دوست محمد فضل
د مراقبت او کنترول مدیر	. . . .
د احصائیی مدیر	ع، محمدعثمان محسن
د محلی او کتابخانی دمدیریت کفیل	ص، بهاؤالدین روستائی
دکار او کارگر دمدیریت آمر	ص، عبدالباقی یوسفزای
« « « دفتری	ص، فخرالدین
« « « « «	ص، فقیر محمد بائیزی
دگمرك درنگ د شانگی متخصص	ص، عبدالرحمن

اجراآت وزارت معادن وصنایع

پیش ازاینکه به تشریح فعالیت های سال (۱۳۴۴) این وزارت پرداخته شود، باید متذکر گردید که انضمام امور صنعت بوزارت معادن یك امر بست تازه که از بدوسال (۴۴) به عمل آمده ، والبته این تحول به خود دلایل و موجباتی دارد .

یقین است که هر مکان وزمان بخود اقتضاآت مختصی دارد و هــر اصلاحیکه درشئون اجتماعی وارد میشود، تابع شرایط وعواملی میباشد . این حقیقت درانکشاف واصلاح صنایع مملکت نیزبی تأثیر نبود . تامدتی قبل صنعت درمملکت مادر مراحل بسیار ابتدائی بود، اگر دولت متوجه اصلاح وانکشاف صنعت مملکت نمیشد، شاید تا سال های متمادی بهمثل یك جسم اجنبی در بنیهٔ اقتصادی ما احساس میگردید .

تنها چند کارخانهٔ مختصر یکه در این سالهای اخیر ، باساس تشبثات خصوصی به پشتیبانی مؤثردولت، عرض اندام نموده است، درانکشاف صنعت مملکت کمتر مؤثربوده ودولت بحیث نماینده جامعه دربارهٔ این مؤسسات کدام رول مثمر دیگری نداشت،بجز اینکه برای شان امتیازات اعطاء نماید، اسعار وکریدت تهیه ببیند و به حل سایر مراجعات و برآوردن آرزوهای شان بغرض بهبود صنایع بپردازد . حالانکه در اداره و تنظیم امورآن ازنگاه مفاد عامه، بایدطوری مرثر واقع وچنان رهنمایی بنماید تا برای انکشاف صنایع مملکت و طرح پلانهای صنعتی مملکت، وحدت نظروهمکاری اتخاذ شده بتوانند، برعلاوهٔ این ضرورتیکه دولت در بارهٔ صنایع مملکت احساس نموده این هم ثابت است که درا کثرممالك جهان همچوتحول وانکشاف بدون رهنمایی دولت عرض اندام نموده نمیتوانند ، زیرا تنها دولت است که منافع عامه را باچشم بصیرت دیده و انکشاف صنعت را طبق احتیاجات ملت سوق دهد و چون یکی از خصوصیت هـای

بارز قرن (۲۰) اینست کــه باید تمام دارایی ملی از نظر منافــع عامه اداره گردد، پس حکومت متبوعه متوجه آن گردید تا در راه نظم و نسق و انکشاف صنعت مملکت مقام رهنما ومشوق را بخودگرفته براساس نقشهٔ معینیکه مطابق بمنافــع عامه طرح‌شده باشد، فعالیت صنعتی راسوق وازین بیشتر نگذارد که صنعت بحال ابتدایی‌ماند ه ویا ساحهٔ صنایــع میدان تاخت وتاز منافــع فردی گردد، بلکه با مقررات قانونی و استوار بــه اساس و برنسیب های اقتصادی واجتماعی،صنعت وطن راسوی ارتقاء روان بسازد.

برای منظور فوق چنین تصمیم گــرفته شد تا کارخانه های مملکت با صنایعیکه کلید صنایــع گــفته میشود، مانند زغال آهن و امثال آن یك جا ضمیمه شده و باینصورت کــلید صنایــع که امور وزارت معادن را تشکیل داده بود، کارخانه‌های صنعتی نیز باین وزارت مربوط گردد تا وحدت امور صنعتی به دسترس یك مقام دولتی گذاشته شده بتواند، کــه مطابق باقتصاد رهنمایی شده ، اختیار وابتکار را بدست خود گیرد وازقدرت مالی محدود، کشور استفادهٔ نهایی به عمل آورد و از عواقب نا مطلوب سلطهٔ فردی‌جلوگیری کرده، سایر مقامات دولتی را با مؤسسات صنعتی، و مؤسسات صنعتی را بین همدیگرشان همکار بسازد تا بخواست خداوند انکشاف صنایع کشور برای منافــع عامه دست بدست بیشرفته باشد تا چندی پیش وزارت معادن از پروژه های صنعتی اطلاعی نداشت، درحالیکه انکشاف صنعت بایــد دوش بدوش معادن حرکت مینمود. همینطور شایــد بین وزارت زراعت وفابریکهٔ قندسازی بغلان، پلان مشترکی‌برای توسعه واصلاح زراعت لبلبو واخذ دساتیر فنی برای بلند بردن فیصدی قند لبلبو وجــود نداشته باشد، پس بر اساس همین مفکوره امورصنعتی کشور بوزارت معادن مربوط ووزارتی بنام وزارت معادن وصنایع تشکیل گردید.

قبلاً صنعت و معادن با هم آشنایی نداشتند، مگر امروز پلان های معدنی وصنعتی همدوش روانند، نه تنها معادن وصنایع درپلان‌های واحد

جاگرفته، بلکه وزارت معادن وصنایع مناسبت صنایع مملکت را طبق اقتضاآت عصری و پرنسیب های ممالك صنعتی با دیگر شعب دولتی وصل ساخته و برای انکشاف واصلاح شان امورآتی را در تشکیلات خویش جا داد :

۱ـ انکشاف معادن وایجاد صنایع ابتدایی آن

۲ـ ایجاد صنایع زراعتی و فلاحتی ازقبیل کارخانه های حفظ میوه قندسازی - چرم - روده وامثال آن .

۳ـ اصلاح و توسیع صنایع پشم و پنبه .

٤ـ ایجاد صنایع مواد ومصالح تعمیراتی .

٥ـ تنظیم وتوسعهٔ کارخانه های ترمیم ماشین - موترو آلات و ایجاد صنعت پرزه سازی .

٦ـ نورم وستندرد کردن ماشین - آلات ومتودکار ومحصولات داخلی وبسیاری ازمحصولات وارداتی

۷ـ تنظیم وتوحید طرزاداره درمحاسبه ومراقبت رنتابلیتهٔ کارخانها واستفادهٔ اعظمی از متخصصین وکارکران.

۸ـ وضع قوانین ومقرراتیکه جریان صحیح اقتصادی تولیدات راتضمین وازاستثمارکارکرو مستهلك جلوگیری کنند .

۹ـ ایجاد یك سیستم معقول مزد واجوره وتجاویز صحی و اجتماعی کارگران .

۱۰ـ توجه بحال صنایع دستی ومحلی وایجاد آتولیه های کوچك صنعتی.

۱۱ـ توجه در پیشرفت و اصلاح حرفه ها و پیشه ها از قبیل نجاری آهنگری - حلبی سازی و غیره

۱۲ـ طرح پلان برای تهیهٔ نفر فنی .

۱۳ـ حل مشکلات پولی وتنظیم امورمالی-اسعاری-گمرکی وترانزیتی با اشتراك دوایر مربوط، این مواد اولین کار ادارهٔ صنایع را نشان

میدید وطرح پلانها ودیگر فعالیت‌های آن براساس تشخیص و درجه بندی احتیاجات مملکت بروفق وسایلیکه دراختیارش میباشد، حرکت خواهدکرد.

تشکیلات مرکزی

ماده اول - وزارت معادن وصنایع بمنظور رهنمایی ومراقبت جمیع مؤسسات صنعتی (چه صنایع میخانیکی وچه صنایع خانگی وحرفوی) و معدنی و ذخایر روی زمینی وزیرزمینی، تشکیل گردیده و کلیهٔ مسایل مربوط به پلان وپروژه ، تدویر ، مراقبت فنی واداری ، امور مالی وغیره ، چنین مؤسسات اعم از دولتی ، انفرادی وشخصی ویا آنهائیکه دولت داران سهم است،منحصراً باین وزارت عاید است .

مادهٔ ۲ - وزارت معادن وصنایع متشکل است ازمعین ، دائرهٔ قلم مخصوص، مشاورین ، ریاست معادن ، ریاست صنایع ، مدیریت عمومی اداری و مدیریت‌ها وهیأت‌ها وشعبات مربوطه هرکدام .

مادهٔ ۳ - معین معاون وزیر میباشد وبروفق صلاحیت وهدایاتیکه وزیر به اومیدهد به اداره واجرای امورمربوطهٔ وزارت بنام وزیر، اهتمام میورزد .

ماده ٤ - مدیریت قلم مخصوص بانجام وظایف ذیل مکلف میباشد :

الف - انجام مکاتبات رسمی مربوط شخص وزیر واجرای مسایل مربوط پروتوکول ، سفر وتشریفات .

ب - ترتیب وتقدیم معلوماتیکه وزیر ازشعبات مربوطه میخواهد .

ج - قیام ارتباط مطبوعات وتقدیم معلومات بوزیر ازجمیع نشریاتیکه را راجع بکار وزارت درمطبوعات صورت میگیرد .

د - اجرای مسایل دفتر داری تفتیش‌های اداری که توسط هیأت های منتخبه صورت میگیرد .

ه - اجرای بعضی مسایل فوق العاده که ازطرف وزیر به آن امرمیشود .

ماده ٥ - مشاورین عبارت‌انداز متخصصین داخلی وخارجی که درموضوعات

تخنیکی ، اداری ، مالی، اقتصادی وحقوقی امور مربوطه صنایع و معادن بشخص وزیر نظریه ومشوره داده وراجع بمسایلیکه وزیر به آنها محول میکند، راپورها و پروژه های ترتیب ودر بارهٔ هرگونه نواقص وسکتگی های وارده، درامور مربوط تدابیر لازمه پیشنهاد میکنند .

ماده ٦ ـ ریاست معادن :

این ریاست کلیهٔ مسایل مربوط معادن را اعم از تفحصات ، کشفیات و استخراج بذمه داشته از شعبات ذیل متشکل میباشد :

١ ـ بورد فنی

٢ ـ سروی جیالوجی

٣ ـ مدیریت کشفیات

٤ ـ مدیریت استخراج

ماده ٧ ـ هیأت فنی مؤظف به انجام وظایف آتی میباشد :

١ ـ تدقیق واظهار نظر دراطرف پیشنهادهای فنی که از شعبات مرکز ویادوایر معادن ولایات ویامؤسسات ملحقه تقدیم میشود .

٢ ـ ترتیب وتصویب پروژه های فنی ، کشفیاتی ویا استخراجی تمام معادن اعم ازینکه مستقیماً ذریعهٔ وزارت اداره میشود ویا به مؤسسات ملحقهٔ آن مربوطه میباشد .

٣ ـ اظهار نظر دربارهٔ تهیه وخریداری ماشین ها ، وآلات و ادوات ویا مواد فنی .

٤ ـ طرح قوانین مربوط معادن افغانستان .

٥ ـ تفتیش فنی امور معادن بامر وزیر معادن وصنایع .

٦ ـ تهیهٔ راپورهای فنی معادن که از طرف وزیر ویامقامات صالحهٔ دیگری مطالبه میگردد .

٧ ـ مطالعه دربارهٔ ایجاد روابط بامارکت های فروش مواد معدنی افغانستان درخارج .

۸ - ایفای وظایف وخدمات دیگری که عند الاقتضاء ازطرف وزیر به اعضای هیأت محول میگردد، بلاعوض .

ماده ۸ - مؤسسهٔ سروی جیالوجی :

مؤسسه جیالوجی طبق اساسنامهٔ علیحده فعالیت نموده وظیفهٔ آن بطور کلی تهیهٔ نقشهٔ جیالوجی عمومی افغانستان وایجاد پروژه های خصوصی تفحصاتی، کشفیاتی واقتصادی معادنی میباشد که استفاده ازان مورد نظر است.

مادهٔ ۹ - مدیریت کشفیات :

مدیریت کشفیات مکلف به انجام وظائف ذیل میباشد :

۱ - فراهم آوری وسایل و مهیا ساختن زمینه برای تطبیق پروژه های کشفیاتی که ازطرف هیأت فنی طرح میشود .

۲ - حل وفصل مسایل اداری مربوط تطبیق پروژه های کشفیاتی

۳- اداره لابراتوار نمونه گیری ولابراتوار تجزیهٔ کیمیاوی .

٤ - معاینه وتدقیق لابراتواری نمونه‌های معدنی که به مدیریت مذکور توصل میورزد ویاذریعهٔ متخصصین مربوطه ارسال وجمع آوری میگردد ،

٥ - تنظیم وتکمیل موزیم مواد معدنی افغانستان .

٦ - اداره و تنظیم کتابخانه و ترتیب وحفظ نقشه وراپور های علمی وفنی مربوط معادن .

۷ - ارتباط با انجنیران مؤسسات امداد تخنیکی خارجی و ترتیب راپورهای فعالیت هیأت های مذکور دروزارت معادن و صنایع وترتیب صورت‌مجلس وپروتوکول مذاکرات وزیر باروسای ایجنسی‌های مذکور.

۸ - وظایف دیگری که عند الایجاب به‌امروزیر بدان ارجاع میشود .

مادهٔ ۱۰ - مدیریت استخراج وظائف آتی را به عهده دارد :

۱ - فراهم آوری وسایل وتهیهٔ زمینه برای تطبیق پروژه‌های استخراجی که به تصویب هیأت فنی میرسد .

۲ - مراقبت فنی امور استخراج معادن قابل فروش .

۳ - تشبثات ومطالعات دراطراف ماشینی‌ساختن تدریجی معادن وترتیب

(٥

لست های آلات وادوات ومواد کارآمد استخراج وتقدیم آن به هیأت فنی.

٤ـ فرمایش وخریداری سامان ولوازم معادن ومراقبت تورید آنها ازخارج مملکت واخذ ترتیبات حمل آنها دمواضع معادن مربوط .

٥ـ تهیهٔ وسایل ومساعد ساختن زمینه برای نصب وبکار انداختن ماشین وآلاتیکه ازخارج خریداری میشود، بطور اقتصادی .

٦ـ ترتیب وتدوین احصاییهٔ عمومی معادن وتطبیق وکنترول اقتصادی راپور های استحصالات ماهانهٔ موادمعدنی ازمعادن بکارافتاده بادرنظر داشتن موازنهٔ مثبت مصارف وواردات .

مادہ (١١) ریاست صنایع :

این ریاست رهنمائی ومراقبت عمومی صنایع کشور را اعم از صنایع میخانیکی، خانگی وحرفوی بعهده داشته، وامور مربوط به آنها راازنظر طرح پلانها وحل مسایل مالی مراقبت وکنترول فنی واداری ومسایل مربوط به کار وکارگر وباقی موضوعاتیکه با صنعت وصنعت گر وابستگی وتماس دارد تنظیم مینماید .

ریاست صنایع متشکل ازاجزای ذیل است :

١ـ مدیریت عمومی تخنیك

٢ـ مدیریت عمومی تدویر

٣ـ مدیریت کار وکارگر

مادهٔ (١٢)ـ مدیریت عمومی تخنیك شامل شعبات ذیل میباشد :

١ـ مدیریت پلان وپروژه

٢ـ مدیریت نورم وستندرد

٣ـ مدیریت مطالعات حقوقی وقانونی

٤ـ شعبه ارشیف پلانها وپروژه های صناعتی .

مادهٔ (١٣) ـ مدیریت پلان وپروژه ـ این مدیریت ترتیب یك پلان صنعتی قصیرالمدت وطویل المدت را برحسب احتیاجات کشور ودرجه بندی

این احتیاجات، بذمه داشته راههای تطبیق آنرا تفحص ویرو ژه هائیرا که ازطرف وزارتخانهای دوایر، شرکت‌های صناعتی وسایرعلاقه مندان پیش میشود براساس پلان مذکور ازجهات ذیل مورد تدقیق ومطالعه قرار میدهد :

الف - ضرورت پولی - تهیهٔ مدارك پولی - ، ترتیب پلان تأدیات به تفریق پول داخله وخارجه .

ب - مسایل ساختمانی - پلان ساختمانی اداره ، شرکت ویا افرادیکه اجرای ساختمانرا بدست میگیرد ، کنترول ومراقبت جریان ساختمان ، آلات وماشین های ساختمانی طرف ضرورت . امواد ومصالح ساختمانی مورد احتیاج ، تعداد ودرجه بندی متخصصین وکارگران ، پلان وقتی ساختمان ر مونتاژ وتولید ر وسایل نقلیهٔ مورد احتیاج .

ج- مسایل تولید - تجهیزات کارخانه ، مسایل آب ، بخار ، قوهٔ درنیاز (زاه کشی) طاقت اولی کارخانه ، مواد خام ونیمه پختهٔ طرف ضرورت ، متخصصین وعملهٔ فنی وغیرفنی که برای تولید ضرورت است .

د - مسایل مصارف ومخارج - مصارف پلان سازی و مراقبت ساختمان، مصارف تعمیر قیمت ماشینها وتجهیزات، مصارف فرعی (منازل ومسایل اجتماعی و صحی) مخارج تهیهٔ انرژی بخار آب .

ه - مسایل رنتابلیته - صرفیات تولید ونتیجه :

تبصره - پیشنهاد هائیکه به این اداره پیش میشود، از جهات فوق تدقیق کردیده بااصلاحات لازم پذیرفته شده، بدولت برای منظوری نهائی، تقدیم میشود ویا رد میگردد . صلاحیت پیش نمودن پروژه های صنعتی بدولت ، منحصراً به این اداره ها ید است .

ماده (١٤) - مدیریت نورم وستندرد بانجام وظایف آتی می پردازد:

الف- نورم کردن محصولات اندستری از لحاظ طرز ساخت وکوالیته.

ب- نورم کردن ماشین‌ها تااندازهٔ که ممکن ومفید است.

ج- نورم کردن مواد صنعتی وارداتی حتی الامکان.

د- ایجاد نورم برای ساختمان های صناعتی.

ه - تعیین نورم، اوزان ومقیاسات وایجاد يك ادارهٔ ستندرد که درراه تعمیم

وکنترول آن تسهیلات لازم را پیش کند و سپردن آن بغرض تطبیق بدوایر مربوطه.

و- ایجاد مقررات متحد الشکل برای دیپوهای پرزه جات مواد.

ز- مراقبت واعطای مشوره به دوایر مربوطه از لحاظ تورید پرزه جات وآلات یدکی وطرز نگهداشت آن.

ح- ایجاد یك مؤسسه آزمایش مواد معدنی وتعمیراتی وآغاز تحقیقات وتتبعات علمی در باره استفاده از مواد داخلی.

ماده (۱۵) - مدیریت مطالعات حقوقی وقانونی - این شعبه پروژهٔ قانون عمومی صنایع را ترتیب وبصورت عموم مبانی حقوقی وقانونی رابطهٔ دولت ومؤسسات صناعتی را زیر مطالعه قرار میدهد و برای تنظیم این علایق وایجاد روح اعتماد واطمینان متقابله، پیشنهادهائی ترتیب میکند.

جمیع دستورات ومقرراتیکه ازطرف شعبات دیگر وضع میگردد، از لحاظ قانونی وحقوقی زیر تدقیق این شعبه قرار میگیرد.

علاوه برین شعبهٔ مذکور مقدمات ایجاد (محکمهٔ اختصاصی) را تهیه میکند.

ماده (۱۶) - شعبهٔ آرشیف پلان های صنعتی، مکلف به جمع آوری محافظه، تنظیم وتصنیف کلیهٔ نقشه ها وپروژه های صنعتی کشور میباشد.

ماده (۱۷) - مدیریت عمومی تدویر صنایع مرکب از شعبات آتی میباشد:

۱ - مدیریت منیجمنت (اداره صنایع).
۲ - مدیریت مراقبت وکنترول.
۳ - مدیریت مالی.
٤ - مدیریت احصائیه.
٥ - مدیریت کتابخانه ومجلهٔ صنعتی.
٦- مدیریت نمایشگاه.
۷- شعبهٔ مقاولات.

ماده (۱۸) - مدیریت منیجمنت - این مدیریت توحید وتنظیم طرز ادارهٔ محاسبه وتعیین قیمت وترتیب بیلانس کارخانه را به عهده داشته رای هر کدام مقررات واضح وعملی وضع میکند ومسایل خریداری وتهیهٔ مواد خام وپختهٔ داخلی وخارجی را مطالعه وخط مشی وتکلیف مراکز صنعتی را درین موارد معین میکند. مدیریت منیجمنت ازهمه اولتر اوضاع

کارخانه‌های موجوده رازیرمطالعه قرار داده وراه اصلاح آنرا جستجو ودساتیر عملی وواجب الاجرا برای آنها وضع میکنند .

ماده (۱۹) مدیریت مراقبت وکنترول با نجام وظایف ذیل مامور میباشد

الف- کنترول رنتابلیته .

ب- کنترول خریداری وتهیهٔ موادخام داخلی وخارجی .

ج- کنترول تعیین محاسبهٔ قیمت .

د- کنترول بیلانس وحسابات .

ماده (۲۰) وظایف مدیریت مالی قرار ذیل است :

الف- با کمك شعبهٔ پلان وپروژه اقامهٔ پلان مالی وتادیاتی برای ایجاد وانکشاف صنایع ومراقبت اجرای پلانهای مذکور .

ب- تنظیم روابط بین مؤسسات صنعتی و بانك صناعتی افغان .

ج- مطالعات در بارهٔ حصول قرضه‌های خارجی برای اجرای پلانهای صنعتی .

د- طرح لوایح تعرفه های حمایوی ومعافیاتی ومشاورت و مشارکت باوزارت مالیه در وضع کلیه مقرراتیکه به امور صنایع تماس دارد

هـ- اداره ووارسی (Fund) فند مشترك .

ماده (۲۱) مدیریت احصائیه مکلف به جمع آوری وترتیب احصائیه تولیدات - استهلاك کلیه صنایع مملکت میباشد .

ماده (۲۲) مدیریت کتابخانه ومجله مکلف به تنظیم کتابخانه و نشر مجلهٔ صنعتی ومعدنی طبق اساسنامهٔ علیحده میباشد .

ماده (۲۳) مدیریت نمایشگاه مؤظف به تنظیم وترتیب نمایشگاهـای صنعتی داخلی وتهیهٔ مقدمات برای مشارکت در نمایشگاهای خارجی میباشد.

ماده (۲٤) شعبهٔ مقاولات جمیع مقاولاتی را که مؤسسات صنعتی کشور باخارجه عقدمیکنند از لحاظ قوانین ومقررات ومنافع کشور تحت غور و مطالعه قرار داده برای کلیه انواع قراردادها پرنسیپهای عمومی وضع میکنند .

تبصره : انفاذ قرار داد های مذکور منوط به تصدیق این شعبه میباشد.

ماده (۲۵) مدیریت کار وکارگر بصورت عموم رابطه بین کارگر وکار فرما را تنظیم نموده و احتیاج صنایع را از رهگذر کارهـای فنی و متخصصین تثبیت و برای تهیهٔ آن با مقامات مربوطه

تشریک مساعی مینماید .
مدیریت کار وکارگر بسه شعبه منقسم میشود :
۱ ـ شعبهٔ کار
۲ـ شعبهٔ بیمه‌ها
۳ـ شعبهٔ تعلیمات مسلکی
ماده (۲٦) ـ شعبهٔ کار مکلف باجرای وظایف آتی میباشد :
الف ـ مطالعه در بهبود وضع کارگران وتنظیم رابطه بین کارگر وکارفرما وتهیهٔ لوایح قانونی دراین باره ومراقبت تطبیق آن .
ب ـ ایجاد یك سیستم معقول مزد واجوره کـه دران پیشرفت سویهٔ فنی کارگران زیر نظر گرفته شود .
ج ـ تنظیم توزیع متخصصین داخلی در بین مؤسسات صنعتی .
ماده (۲۷) ـ شعبهٔ بیمه‌ها در بدوامر رهنمای وضع بیمه‌های حادثات ومریض براساس دستورالعمل های شعبهٔ کارمیباشد. عـلاوه برآن در ایجاد بیمه‌های حریق ،سرقت، ترانسپورت وخسارات ،مطالعاتی بعمل می آرد.
ماده (۲۸) ـ شعبهٔ تعلیمات مسلکی تهیهٔ نفر فنی رابرای صنایـع بذمه داشته،در این باره با وزارت معارف ازلحاظ تثبیت احتیاج صنایع به متخصصین وکارگران تخنیکی همکاری میکند،علاوه بـر آن شعبهٔ مذکور مکلف است اساسات کورس های اختصاصی را درداخل مؤسسات صنعتی بوجود آورده وجریان صحیح آنرا مراقبت نماید .
ماده (۲۹) ـ شعباتیـکه خارج از تصنیف های متذکـره میباشـد
ـ مدیریت عمومی اداری راتشکیل میکند .
مدیریت عمومی مذکور متشکل است از:
۱ـ مأموریت ها مورین
۲ـ مدیریت محاسبه
۳ـ مدیریت اوراق

٤- مدیریت فابریکهٔ بریکت سازی
٥- مدیریت ترانسپورت

مادهٔ (٣٠) - وظائف مامورین قرار آتی است،

الف - اجرای مسایل مربوط حاضری، تقرر، تبدیل، ترفیع و تقاعد، مکافات ومجازات مامورین وزارت صنایع ومعادن طبق قوانین موضوعه .

ب- ترتیب وتنظیم سجل وسوانح مامورین مربوطه وزارت صنائع ومعادن

ج - فراهم آوری هرگونه بستها واجرای معاشات درمرکز .

د - اجرای امور متعلق به مجلس انضباطی وانتفاعی مامورین .

مادهٔ (٣١) - مدیریت محاسبه ولوازم طبق لایحهٔ کــه ازوزارت مالیه برایش داده میشود، اجرای وظایف مینماید .

مادهٔ (٣٢)- وظائف مدیریت اوراق عبارت ازتنظیم واردات وصادرات مکاتیب وترتیب ومراقبت حفظیه میباشد .

مادهٔ (٣٣) - وظایف مدیریت فابریکهٔ بریکت سازی قرارآتی است ؛

١ - توزین وتحویل مقادیر زغالیکه بفابریکه میرسد .

٢- تبدیل انواع زغال بهانواع بریکت .

٣- توزیع زغال وبریکت بهخریداران بموجب حواله واوامر وزارت

٤- ارسال احصائیههای فروش روزانه به مدیریت محاسبه ومدیریت استخراج .

٥- مراقبت وتدویر دستگاه بریکت سازی مرکز .

٦- وظایــف دیگریــ که عندالاقتضا ازطرف مقام وزارت بــدان سپرده میشود .

مادهٔ (٣٤) - وظائف مدیریت ترانسپورت قرار ذیل است ؛

١- تنظیم رابطه بین وزارت معادن و مؤسساتیکه نــقلیات معادن را بذمهدارد .

٢- اداره ووارسی جمیع وسائل نقلیهٔ مربوط وزارت معادن وصنایع .

تشکیلات دوایر وزارت معادن وصنایع

در ولایات

تشکیلات وزارت معادن وصنایع در ولایات چوکات ثابت ومعینی ندارد وبر حسب ایجابات استخراج معادن ایجاد میشود، توسعه ویا تقلیل می یابد ویا لغو میگردد .

فعلا تشکیلات وزارت صنایع ومعادن در ولایات قرار ذیل تثبیت میشود :

۱- مدیریت معدن نمك تالقان
۲ - مدیریت معدن کلفگان
۳- مدیریت نمکسار اندخوی
٤- مدیریت نمکسار مزار شریف

ماده (۳٦) - وظایف دوایر اطرافی وزارت معادن وصنایع روی همرفته قرار ذیل است :

۱- تطبیق پروژه های استخراجی و یا اصلاحی معادن .
۲- فروش ویا انتقال مواد معدنی درمراکزیکه وزارت تعیین میکند .
۳- ترتیب او راق احصائیه ماهانه استخراج وفروش وارسال آن درمواقع معینه به مرکز .
٤- تطبیق قوانین معادن و یادستورالعمل هائیکه ازمرکز ارسال میشود
٥ - تقدیم نظریات درباره اصلاح وضع استخراجی فروش مواد معدنی .
٦ - تقدیم نظریات درباره اصلاح وضع حیاتی کارگران .

ریاست معادن درسال ۱۳۳٤

سروی جیالوجی :

درسال گذشته نوید تأسیس این مؤسسه را بخوانندگان محترم تقدیم وتشکیلات آن برای آینده وعده داده شده بود .

این مؤسسه در اوایل سال (۳٤) تاسیس و مرامنامهٔ آن از تصویب مجلس عالی وزراء گذشته و به صحهٔ حضور اشرف ملوکانه رسیده این مؤسسه فعلا در مرکز، تحت اثر ریاست معادن با یك تشکیلات کوچکتر (جیالوجی ، هید رولوژی وتوپوگرافی) با وصف فقدان آلات و ادوات کافی که لازم دارد، شروع بکار نموده وبصورت عمومی اجراآت آن وفعالیت های این شعبات ذیلا از نظر خوانندگان گزارش داده میشود،

قسمت الف :

۱ـ تاسیس شعبات فنی اداری مؤسسه در مرکز وزارت وترتیب وتهیهٔ سامان مربوط وغیره .

۱۳ ـ ترتیب وتنظیم یك موزیم عصری مواد پیداوار معدنی که نمونه‌های معادن مکشوفه افغانستان درین موزیم جمع گردیده وتوسط متخصصین داخلی وخارجی تحت مطالعات دقیق قرار یافته .

۳ ـ تنظیم یك کتابخانه وتهیه کتب ونقشه‌های مربوطهٔ این فن که فعلا یك تعداد کتب و نقشه برای جیالوجی ترتیب وتهیه شده است، مگر هنوز تا بدرجهٔ اکمال نرسیده اقدامات درین باره جریان دارد .

٤ ـ ترتیب مکمل فهرست آلات وادوات فنی ضرورت سروی جیالوجی لابراتوار تجزیهٔ مواد معدنی موترهای طرف ضرورت وغیره که فرمایش خریداری آنها قبلا بخارج صادر شده و شاید در اوایل سال (۳۵) سامان مذکور وارد وطرف استفاده قرار گیرد .

۵ - تربیهٔ اشخاص مسلکی از طلاب فارغ التحصیلان مکاتب عالی، در شقوق جیالوجی ، هیدرو اوژی توپوگرافی وغیره ، بعداً با همکاری ریاست محترم پوهنتون شعبهٔ جدید (جیالوجی) درفاکولتهٔ ساینس افتتاح گردیده که دورهٔ تحصیلات آن چهارسال میباشدوفعلا(۱۲) نفردرین شعبه مصروف تحصیل میباشند ودر نظر گرفته شده که همه ساله بتعداد (۱۵) نفرجدیدالشمول گرفته شود .

علاوةً یکدستهٔ (۳) نفری جهت تحصیلات عالی در شقوق جیالوجی یا ئینوتولوجی ومیترالوجی به المان غربی اعزام گردیده‌اند ودرسالهای آینده اعزام طلاب بیشتری باین منظور بخارج نیز مورد نظر است .

۶ - ترتیب غرفهٔ نندارتون (غرفه نمایش مواد معدنی) افغانستان در جشن استقلال که خیلی مورد دلچسپی علاقه مندان قرار یافت .

۷ - ترتیب وتشکیل یك شعبه هیدروگرافی سروی (آبهای فوق الارضی) یعنی دریاها از نقطه نظر تعیین سرعت واندازهٔ جریان آب بـه لیتر فی ثانیه وخط سیر وتغییر جریان آب دریاها برای استفاده از انـرژی هیدرو الکتریك وغیرهٔ آنها که بودجه وتشکیلات آن ازمنظوری مجلس عالی وزراء گذشته وبه صحهٔ حضور اشرف ملوکانه رسیده وامر تطبیق آن داده شده است .

چون این شعبه درهمین زودیها تاسیس گردیده ،سامان ولوازم آن قبلا ذریعهٔ دبرشنا لوی شرکت از آلمان خریداری گردیده است،اقدامات لازمه دربارهٔ استخدام متخصصین جریان دارد، امیداست در همین زودیها مواصلت کنند وتحت نظر اشخاص فنی داخلی وخارجی ساحهٔ فعالیت این

شعبه دردریای کوکچه ، بلخ آب ، دریای بلخمری وغیره جاها بعضی نقاطیکه تاسیس فابریکه‌های تولید برق درآنجا مورد نظر است، آغاز شود.

۸ - ترتیب لسته وتهیهٔ سامان وسایل سفریهٔ هیأت های فنی برای مطالعات وتدقیقات و نقشه برداری واخذ مواد و نمونه های معدنی جهت تجزیه دراطراف وولایات افغانستان .

قسمت ب : - ۱ - برحسب تجویزیکه در حین تاسیس این مؤسسه گرفته شده بود،اخذ وترتیب نقشهٔ جیالوجی افغانستان به اسکیل (۱ بر۸) ذریعهٔ هیأت متخصصین فنی تاحد امکان شروع گردیده ، اعضای این هیأت عبارت اند ازمستر فیوررسرمشاور جیالوجی و مستر هونیگر مینرالوجست ازیونو وشاغلی عبدالصمدوداد،معاون کیمیا که در مرکز و اطراف نقشه برداری مینمایند وتاحال (۳۰) هزار کیلو متر مربع زمین را درساحات ولایات جنوبی وهزارجات نقشه برداری نموده اند. علاوةً هیأت مذکور دراخیر سال سفری بسمت قندهار وگرشك نموده و در نتیجه (۴۳۰۰۰) کیلومتر مربع ساحه را نقشه گیری جیالوجی نموده اند :

درجریان عملیات نقشه برداری، بعضا ذخائر معدنی چون سنگ ریشه ، زغال ، معادن سرب،مس ، سنگ شاه مقصود ، سرب و جست بی بی گوهر خاکر یز قندهار ومعدن سرب کیغتو وآهن حاجی علم و حاجی توپ وغیره که بنظر رسیده و نمونهٔ آنها مورد تدقیق است .

فعلا برروی یك نقشه (۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰) موقعیت تمام ذخائر مکشوفهٔ نشان داده شده است ودرجریان کار تکمیل شده میرود .

چون تدقیقات جیالوجی ایشان،فعلا بروی نقشهٔ کوارتر میل افغانستان ترسیم میشود که بعد ازانجام سروی عمومی افغانستان، که امید است

درظرف (٤ الی ٥) سال اتمام پذیرد، نقشهٔ جیالوجی (١ بر ٥٠٠٠٠٠٠)
افغانستان ترتیب داده خواهد شد .

البته درآینده این نقشه کلید اجراآت کشفیاتی ریاست معادن
وزارت معادن وصنایع خواهد بود .

٢ - سروی هیدرولوژی :

سروی هیدرولوژی یا تدقیقات آبهای تحت الارضی نیز یکی ازکار
های عمده ایست که شعبهٔ هیدرولوژی اجراء میدارد. تاکنون مناطق
آبدان میرعلم ، دشت شادیان مزار شریف وساحهٔ بین شبرغان ، سرپل ،
اندخوی وساحهٔ دیلهٔ مقرغزنی ازطرف مؤظفین این شعبه تدقیقات گردیده
است . لوازم مکمل هیدرولوژی که عبارت از دستگاه برمه کاری
وادوات وافزار لازمهٔ آن میباشد ازطرف ریاست امداد تخنیکی یونسو
به مؤسسهٔ سروی جیالوجی اهدا گردیده، است وزارت معادن و صنایع
ازهمکاری یونو دراین باره خیلی ابراز تشکر مینماید .

علاوةً دراین اواخر پروژهٔ تهیهٔ آب آشامیدنی برای قندهار نیز
روی دست گرفته شده حینکه مذاکرات وموافقه نامهٔ استخدام متخصصین
ازطرف ښاروالی قندهار باشرکت صناعتی آلمان بانجام رسید، البته
عملیات برمه کاری آغاز خواهد یافت ونظارت جیالوجی این منطقه را
سروی جیالوجی خواهد نمود .

٣ - سروی توپوگرافی هوایی افغانستان :

نظر باینکه تحقیقات جیالوجی همیشه متکی به نقشه‌های توپوگرافی
دقیق میباشد واین مشکل مؤسسهٔ سروی جیالوجی نداشتن نقشهٔ توپوگرافی

بمقیاس مطلوبه میباشد تا تحقیقات دقیقتری برروی آنها صورت پذیر باشد، متود های عصری عکس برداری هوائی، وسیلهٔ بسیار سریع برای ترتیب نقشه‌های توپوگرافی بدست داده است. طوریکه معلوم است نتائج حاصله ازین عکس برداری علاوه برامور معادن در ساحه های مساحت اراضی، زراعت، آبیاری وتمدید طرق و شوارع نیز مورد نیاز واحتیاج میباشد. اقدامات درین باره جاری است امید میرود به نتیجه‌ای برسد.

٤ ـ تدقیقات معادن ذریعهٔ سروی جیالوجی :

هیأت فنی سروی جیالوجی درطول سفرخویش که اولین مرتبه بولایت جنوبی صورت گرفته ازکابل الی پل‌علم / گردیز / خوست / قریهٔ یعقوبی / زنبر / تنگی / دشت زرمت غزنی ومرسل آباد گردش نموده ومعادن پیداوار آن مناطق را تحت تدقیقات ابتدائی قرار داده اند. درجریان این‌سفر، به ذخیرهٔ زغال (ترشیری) مربوط خوست برخورد نموده‌اند، در نتیجهٔ تحقیق معلوم گردید که قدامت این ذخیره از دوره (الویان) است که طبقات مربوط باین عصر جیالوجی، جمله دامنه های مذکور را استیلا کرده است. زغال مذکور طبیعةً مرطوب بوده ومیتوان آن را با نوك بیل بصورت خشت برش کرده ودر آفتاب خشك نموده، ولی استخراج این زغال مشکلات زیادی‌ازقبیل کشیدن صوفها وپایه بندی آن مصرف هنگفتی را ایجاب مینماید. ذخیرهٔ مذکور تکافوی احتیاجات محروقاتی اهالی همجوار را بدرستی کرده میتواند.

حسب راپورت این هیأت استخراج زغال معدن کرمان هزاره‌جات تحت مطالعه قرارگرفت، ذریعهٔ انجنیران یك مقدار زغال مذکور طور امتحانی بمرکز فرستاده شد. قراریکه در ختم

عملیات مذکور معلوم گردیده است که استخراج و نقلیهٔ آن به کابل خیلی گرانتر از زغال اشپشته تمام میشود، لهذا استخراج آنرا معطل قرارداده مگر برای اهالی هزاره‌جات اجازه داده شد که ازان استفاده نمایند.

علاوةً یك معدن زغال جدیداً درقریهٔ بندحضرت‌خان واقع علاقه‌داری ده بالای شنوار مشرقی، کشف و یکمقدار نمونهٔ آن بمرکز رسیده ودرین اواخر معدن مذکور ذریعهٔ انجنیر احمدالله مطالعه ودران حفریات لازمه بعمل آمد. در نتیجه معلوم گردید که ذخیرهٔ مذکور خیلی کوچك و بیکاره بوده وناچیز است به‌آن نسبت ادامهٔ عملیات تفحصاتی در ساحهٔ مذکـور معطل قـرار داده شد.

اجراآت مهمهٔ مدیریت کـشفیـات

الف ـ اجراآت مقدماتی دربارهٔ تدوین قانون معادن افغانستان:

مدیریت کشفیات ریاست معادن درجریان سال ۳٤ طبق ایجاب وظیفه، اولتر از همه توجه به ترتیب وتدوین قانون معادن نمود. چون قانون معادن افغانستان باید طوری ترتیب گردد که مغایر با قوانین اسلامی مروجهٔ مملکت نباشد و هم در عین حال جملهٔ مراتب و ایجابات مخصوصه وعصری قانون معادن، که درممالك متمدنه خارجیه مورد قبول قرار داده شده باید درقانون معادن افغانستان نیزمورد نظر گرفته شود،

نظر باین ملحوظ، مدیریت کشفیات اولتر ازهمه نسخه‌های قوانین مروجهٔ ممالك مهمهٔ آسیائی واروپائی را باخلص قوانین اسلامی در بارهٔ معادن جمع آوری نموده وبرای مدافه وتعمق واستفادهٔ قانون دان حاضر کرده است. درعین حال ذریعهٔ یکنفر از انجنیران مسودهٔ قانون معادن افغانستان را ترتیب وحاضر کرده تازمینهٔ کار ابتدائی قانون دان موجود باشد.

در نتیجهٔ مذاکراتیکه با آقای مونیور کانادائی که ازطرف یونو برای مذاکره ودادن مشوره درتدوین قانون معادن معرفی شده بود، فیصله گردید

که متخصصین وزارت معادن ازروی ایجاب کار ومطالعهٔ قوانین داخلی و براساس قانون ترکیبه، یك مسودهٔ قانون معادن را ترتیب واز ملاحظهٔ یك نفر قانون دان که در آینده ازطرف یونو مخصوصا برای تدوین قانون معادن به افغانستان می آید. گذشتانده شود. برحسب فیصلهٔ مذکور تدوین ابتدائی قانون ابتدائی روی دست گرفته شده است.

۲- اشتراك درسفرمطالعاتی هیأت جیالوجست ها و انجنیران منطقهٔ ایکافی (یونو) دراثر دعوت مؤسسهٔ ایکافی مقیم بنکاك ازوزارت معادن صنایع خواهش شد تایکنفر نمایندهٔ ذیصلاحیت خویش راکه برای شمول کنفرانس مطالعاتی وبازدید ازامور مربوطهٔ جیالوجی ومعادن روسیهٔ شوروی که درماه اگست (۱۹۵۵) آغازوقریب شش هفته تحت قیادت متفقهٔ امداد تخنیکی یونو ومؤسسهٔ ایکافی درروسیه دوام مینماید، معرفی کند. وزارت معادن و صنایع بناغلی عبد الصمد سلیم جیالوجست های مربوط ریاست معادن را به حیث نماینده ذیصلاح به ایکافی معرفی وبناغلی موصوف باهیأت انجنیران وجیالوجست‌های ایکافی که درحین عزیمت به روسیه وممالك اروپای غربی، ازدهلی به کابل آمده بودند، عازم روسیه شده.

سفر مطالعاتی این هیأت از (۳ اگست ۱۹۵۵ الی ۱٤ نومبر ۲۹۵۵) دوام نمود ودرختم سفرخویش متعدد آراپورتی راجع به مطالعات خودمسوده نموده اند که تاهنوز به طبع نرسیده، حینیکه طبع شد از طرف یونو بوزارت معادن وصنایع ارسال خواهد شد.

بناغلی سلیم در نتیجهٔ مطالعات خودیك راپورت خوبی راجع به بهبود امور سروی جیالوجی و بهبود امور معادن واستخراج مواد معدنی وغیره ترتیب داده وبه مقام وزارت تقدیم کرده که خیلی مورد دلچسپی واقع شده است. حینیکه راپورت مطالعات هیأت ایکافی که بناغلی سلیم درآن سهم بارزی دارد وصول نماید، البته محتویات آن علیحده تحت مطالعه قرار خواهد گرفت.

۳- کشفیات زغال سنگ پیداوار بحری ولایت جنوبی:

مدیریت کشفیات در منطقهٔ بخری که در جنوت کردیز واقع وقبلا در آنجا یك ذخیرهٔ زغال ذریعهٔ ولایت جنوبی کشف ودر سال (۳۳) مورد تدقیق ومطالعات هیأت اولین وزارت معادن واقع گردیده ولایت جنوبی با نتایج آن قناعت نداشت. در تابستان سال ۳٤ بنا قلی انجنیر سید اسدالله با هیأت سروی جیالوجی ریاست معادن ومتخصصین یونو به آنجا اعزام گردیده وموظف به تدقیقات دقیق ذخیرهٔ زغال مذکور شده اند. در نتیجه معلوم شد که زغال مذکور ضخامت قلیل داشته، ذخیرهٔ آن ناکافی و شرایط کار تماماً غیر اقتصادی میباشد. در اثر تدقیقات هیأت مذکور، از استخراج زغال آنجا صرف نظر گردید.

مدیریت کشفیات علاوةً به کشفیات معادن پیداوار هزار جات وغیره سهم داشته است.

٤- وزارت معادن وصنایع در نظر دارد باهمکاری وزارت جلیلهٔ معارف یك کورس جیالوجی ومعدن شناسی به ترتیب خیلی ساده و بسیط در صنف (۱۲) دارالمعلمین باز نماید. این کورس برای یك سال دوام خواهد کرد ودر ختم آن صنف (۱۲) لیسهٔ مذکور قادر خواهد بود که احجار را از همدیگر تفریق ودر کشفیات معادن مملکت، در نقاطیکه بحیث معلم مقرر میشوند، با وزارت معادن و صنایع کمك خواهند کرد. وشاید در اثر این کورس، اشخاصیکه شوق مزید واستعداد به تحصیل علوم مذکور داشته باشند، دستیاب گردد. مذاکرات درین باره جریان دارد.

٥- مدیریت کشفیات علاوةً برای آقایون ذیل از ریاست امداد تخنیکی یونو و نقطهٔ (٤) ترومن طبق مقررات لایحهٔ سکالرشیپ درخواست نموده است.

۱- برای ع،ص سید احمد علیشاه معصومی رئیس صنایع در ترکیه وآلمان غربی.

۲- برای ص عبداللطیف آمر معدن زغال اشپشته برای مطالعات علمی درامور استخراج زغال.

٤- برای ص عبدالصمدسلیم جیالوجست در امور مطالعاتی ، برمه کاری پطرول ومطالعهٔ تفحصاتی پطرول .

٦- تدقیقات جیالوجی وتوپوگرافی معدن کوکرد مزار شریف :

در اوایل سال جاری برحسب قرار داد علیحده با تخنیو پروم آکسپورت ، دو نفر جیالوجست های روسی بتاریخ (٥ می ١٩٥٥) وارد کابل گردیده و بعد از تهیهٔ سامان ولوازم بایکنفر توپوگراف داخلی عازم کوه البرز مزار شریف شده ومعدن کوکرد آنجارا مورد مطالعات مکمل سروی توپوگرافی وجیالوجی قرار دادند وبه (١٧- اگست ١٩٥٥) امور مذکور را انجام دادند که خلص نتایج آن این است :

١- سروی توپوگرافی معدن کوکرد به اسکیل ١ بر ١٠٠٠، ١ بر ٢٠٠٠ و ١ بر ٥٠٠٠ و نقشهٔ عمومی معدن ١ بر ٢٥٣٠٠٠ .

٢- تعیین ذخیرهٔ ابتدائی کوکرد باضخامت (٤) متر وچهل فیصد کوکرد طور تخمین (٢٠٠٠٠٠) تن متر یك .

٣- ذخیرهٔ دومی کوکرد که اندازهٔ آن در حدود (٦٠٠) هزار تن تخمین میشود، باید تدقیقات مکمل برمه کاری وتجزیه‌های کیمیاوی شود. بدون اجرای عملیات برمه کاری وتدقیقات کیمیاوی اندازهٔ حقیقی این ذخیره معلوم شده نمیتواند .

٤- بعداز ختم عملیات مذکور یعنی سروی مکمل جیالوجی و عملیات برمه کاری وتدقیقات کیمیاوی مرحلهٔ ثالث تدقیقات شروع خواهد شد واین سنجش تخنیکی معدن به غرض تصفیهٔ کوکرد خواهد بود. برحسب پیشنهاد مذکوراجرای فقرهٔ (٣) موعدهشت ماه رادر برخواهد گرفت و (٩) نفر متخصصین خارجی وداخلی طرف ضرورت خواهد بود، برای اجرای فقرهٔ (٤) موعد سه ماه وسه نفر متخصص ضرورت میباشد. دربارهٔ این پیشنهادهای اوشان ، مذاکرات باهیأت تخنیو پروم آکسپورت شوروی جریان دارد .

مدیریت استخراج :

معادن بکار افتاده :

معادنیکه تحت نظر این مدیریت، مواد معدنی رااستخراج و به بازار برای فروش عرضه میدارند، عبارت اند از :

الف ـ معدن لاجورد
ب ـ معدن کرومیت
ج ـ معدن بیریل
د ـ معدن سنگ سلیت
هـ ـ معادن نمك
و ـ معادن زغال

الف ـ لاجورد :

لاجوردازاحجار مهمه ایست که درین اواخر یك منبع خوب برای وزارت معادن وصنایع گردیده ، معدن سنگ لاجورد معروف افغانی که در دره جرم بدخشان واقع است .ازحیث جنسیت ورنگ معروفیت خاصی رادربازار های دنیا حایزگردیده ومقام اولیت را احراز نموده . ذخیرة فعلی جنس درجهٔ اول آن درحدود (۳۰۰) تن طور تخمین سنجش شده است. استخراج لاجوردتقریباً ازپنجهزار سال قبل جاری بوده مگردربازار های خارج برای فروش نمیتوانست عرضه شود. لاجورد مستخرجه ذریعهٔ ماشین، برش شده وازحیث جنسیت به چهار نوع منقسم میگردد وقیمت فنی کیلوگرام آن ازحیث جنسیت قرار ذیل تعیین شده است :

لاجورد درجه اول برش شده فی کیلوگرام (۳۰۰) دالر
لاجورد درجه دوم برش شده فی کیلو گرام (۲۰۰) دالر
لاجورد درجه سوم برش شده فی کیلوگرام (۱۳۰) دالر
لاجورد درجه چهارم برش شده فی کیلوگرام (۷۰) دالر

درجریان سال (۱۳۳٤) مجموعاً (٤۲۰۰۰) دالر لاجورد بفروش رسیده است .

استخراج لاجورد از مدتی معطل بود . دراوایل سال (۳٤) توسط بناغلی احمد شاه انجنیر مقدار (۱۰۹٦ر۵۷۰) کیلوگرام ازمعدن‌مذکور استخراج وبمرکز نقل‌داده‌شد ماشین برش لاجورد در تحویلخانهٔ لاجورد نصب گردیده وعملیات برش تحت نظر اشخاص فنی صورت میگیرد .

اگر مارکیت های فروش دیگری درممالك اروپا ویاامریکا دستیاب گردد، آن وقت باستخراج مقدار زیاد تری اقدام خواهد شد .

ب - کرومیت :

کرومیت دربین‌طبقات(پروکسینت) بصورت لینزها موجوداست.کرومیت مذکور از نوع دانه‌دار، درشت وسیاه رنگ بوده و معدن مذکور در (٤۲) میلی شهر کابل درحصهٔ محمدآغهٔ لوگر واقع است . ازجملهٔ(۱۰) ذخیره،سه‌ذخیرهٔ آن مورد کشفیات دقیق واقع شده وذخیرهٔ آن در حدود (۳۰۰۰) تن تخمین شده است .

قیمت کروم معدنی دربازارامریکا (۵۸) دالرفی‌تن میباشد،متأسفانه نسبت گران‌بودن‌مصارف نقلیه ازکابل‌الی‌امریکا وکمی‌قیمت آن دربازار های‌دنیا، فروش کروم افغانی معطل‌است ، مگردرین تازگی‌ها دوشرکت امریکائی‌ویك شرکت آلمانی طور امتحانی خواهان خریداری-(۳۰۰۰) تن‌کرومیت‌افغانی شده‌اند،امیداست موافقه‌حاصل وبفروش آن‌اقدام‌شود .

نسبت مشکلات ترانزیت درپاکستان ومصارف زیاد نقلیه به‌خریداران مذکور،فروش کرومیت ، رسانندهٔ سرحد طورخم فی‌تن (۳۳) دالرپیشنهاد شده ، ولی‌تا هنوز جواب کمپانی های مذکور واصل نگردیده است.

ج -بیریل :

بیریل برای ساختن یکنوع فولاد ذیقیمت وهم درصنایع اتوم بکار میرود ودر ساختن تسلیحات حربی رول مهمی بازی میکند .

ذخیرهٔ عمومی فعلی این ماده که‌در درهٔ سرور درهٔ نور شیوهٔ مشرقی وقوع دارد درحدود (۱۰۰۰) تن‌است، مگرتدقیقات مزید جیالوجی‌ادامه دارد امیداست به‌کشف ذخایر مزید ترقی کامیابی حاصل گردد، از مدت یکنیم سال است که‌این معدن تحت عملیات استخراجی قرار یافته وسالانه درحدود (۳۰ الی ۴۰) تن‌از آن استخراج میگردد، قیمت این‌مادهٔ کمیاب بعدازوضع مصارف استخراج و نقلیه، فی‌تن(۳۵۰) دالراست .

د ـ سنگ سلیت :

سنگ سلیت در کهنه خمار میدان پیدایش دارد وازمدت چندماه است که‌مورداستخراج واقع‌شده وبه‌سایزهای مختلف ازمعدن مذکوراستخراج وبرش میگردد وتاحال‌به‌اندازهٔ (۸۰٤۰، ۵۳) مترمربع‌از آن استخراج گردیده ، وزارت معادن وصنایع‌معدن مذکور رابایك سرك‌جدید بمصرف خود وزارت به‌سرك عمومی وصل نموده است .

سلیت مذکور آمادهٔ فروش بوده وقیمت فی‌متر مربع آن‌درسرمعدن (۱۲) افغانی‌تعیین شده‌و برای پوشش بام های تعمیرات بکار میرود .

هـ ـ معـادن نمك :

وطن عزیزما افغانستان دارای ذخایر نمك سنگی زیادی‌است وقرار تخمین (٤۰۰۰) سال ضروزت نسلهای آینده را تکافو میتوانند .

بصورت عمومی دردو منطقه از ین نوع نمك ذریعهٔ آ لا ت وادوات کانبری مروجه بصورت خشت استخراج میگردد .

۱ـ معدن تالقان ـ که امورمربوطهٔ آن ذریعهٔ ع ، خواجه کلبدین اداره میگردد، درسال ۱۳۳۳ مجموعاً (۱۳۸۰۰) تن به مبلـغ(۶۸۹۱۱۱۰ر۵۰) افغانی وده ماههٔ سال ۱۳۳٤ مجموعاً (۹۳۸۰) تن به ٤٦٣٩٥٢٩ر۲۵۰ افغانی نمك بفروش رسانده است .

۲ـ معدن کلفگان ـ که امور مربوطهٔ آن توسط ص، عبدالرسول اداره

میشد درسال۱۳۳۳ مجموعاً (۲۰۲۰) تن به مبلغ (۷۵ر۱۲۵۷۰۷۹) افغانی و یازده ماهۀ سال ۳٤ (۲۰۱۰) تن به مبلغ (۰۰ر۱۲۳۹۰۷٤) افغانی نمك بفروش رسانده است .

نمکسارها :

معروفترین نمکسارها عبارت است از نمکساراندخوی - مزارشریف نمکسار هرات - شوره زار قندهار- شوره زارمقر - غزنی و شوره زار اشتر شهر غوربند و شوره زار فراه .

بصورت عمومی این نوع نمك را نمك آبی میگویند که در نتیجۀ تبخیر آب بدست می‌آید ودو نمکساراول الذکر (اندخوی و مزار) زیراثر ریاست معادن اداره میگردد .

نمکسار اندخوی - امور مربوطۀ آن ذریعۀ ص، محمد کاظم اداره میگردد ودرسال۱۳۳۳ مجموعاً (۹۲٤۰) تن به مبلغ (۷۸ر٦۱۳۷٤۷۲) افغانی ویازده ماهۀ سال ۳٤ (۷۵۳٤) تن به مبلغ (۳۳ر۵۰۲۷۸۸٤) افغانی نمك بفروش رسانده است .

نمکسارمزار شریف :

امور این معدن توسط ص، خلیل الرحمن اداره شده و در سال ۱۳۳۳ مجموعاً (۷۸۵) تن به مبلغ (۰۰ر۷۰۵۲۳۲) افغانی‌ویازده ماهۀ سال ۳٤ (۸۹۵) تن به مبلغ (۵۰ر۷۲۸۰٤۳) افغانی نمك بفرش رسانیده است .

نمکسار هرات :

این نمکسار تحت ادارۀ وزارت معادن وصنایع نمیباشد بلکه سالانه به مبلغ (۲۱۱۵۷۳۵) افغانی بالای محصول مواشی-گمرك و مالیه آن ولایت تزئید گردیده که بحساب وزارت معادن وصنایع کارسازی میشود .

شوره زار قندهار :
بصورت اجاره بوده و در سال ۱۳۳۳ به مبلغ (۲۲۰۱۰۰) افغانی ودرسال ۳٤ به مبلغ (۲۷۲۰۰۰) افغانی تحت شرایط مقرره قرار داد شده است .

شوره زار غزنی :
قبلاً اجاره داده می‌شد مگر درسال۱۳۳۳ نسبت سرازیر شدن سیلاب تماماً حاصلات شوره ازبین رفته، لا حاصل گردید و اثرات آن، حاصلات ۳٤ را نیز محوساخت .
مگر از شروع سال ۱۳۳۵ الی اخیر سال ۱۳٤۲ (هشت ساله) مجموعاً به مبلغ (۳۲۰۰۰۰) افغانی باجاره داده شده است .

شوره زار اشتر شهر غوربند :
قبلاً بصورت اجاره اداره میگردید، مگردرسالهای ۳۳ و۳٤ ذریعهٔ نمایندهٔوزارت،شوره مذکورجمع آوری شد.که‌درسال۳۳مقدار (۲۹٤۲) سیر ودر سال ۳٤ مقدار (۲۷۳٦) سیر گردیده واز قرار فی سیر (۹) افغانی بفروش رسیده است .
این شوره برای محافظت روده بکار میرود ودر تجارت روده سهم بارزی دارد .
شوره زارفراه- ازابتدای سال ۱۳۳٤ الی اخیر سال۱۳۳٦ سالانه به مبلغ(۱۵۰۰۰) افغانی قرار داد شده است .

و- استخراج زغال از شوباشك دره صوف برای شهر مزار شریف :
چون وضع محروقات در مزار شریف روز بروز متعسر شده میرفت واهالی مزار هم این وضعیت راحس نموده بموافقت‌شرکت اتحادیهٔ مزار درخواست نامه‌هائی نسبت استخراج یك مقدار زغال ازدرهٔ صوف، شده وتذکر داده بودند که اشجار مثمر وغیر مثمر گرد ونواح مزار، جهت

ضرورت سوخت قطع شده و سر سبزی این ولایت که فعلاً نیز چندان تسلی بخش نمیباشد ،ازبین میرود وقلت محروقات وضع اقتصادی ساکنین این منطقه رابحرانی خواهد ساخت. بالاخره در اثر موافقهٔ که به وساطت ولایت مزار بین این‌وزارت وشرکت اتحادیهٔ مزار شریف به عمل آمده وزارت معادن وصنایع استخراج مقدار دولك سیر زغال ضرورت شهر مزار شریف‌را از معدن شوباشك درهٔ صوف متکفل گردید. چون وزارت معادن وصنایع بیك نفر انجنیر لایق که امور استخراج (۲۰۰۰۰۰) سیر زغال را اجرا کرده بتواند بدسترس نداشت، ازینرو عملیات استخراجی معطل بود تا اینکه بناغلی احمدالله انجنیر که تازه تحصیلات خودرا درامریکا تکمیل نموده بوطن معاودت نمود ،در برج سنبله مؤظف باین کارشد. بناغلی موصوف ازحصهٔ شوباشك دره صوف مزار درظرف چهارماه مقدار (۲۵۰۰) خروار که عبارت از دولك سیر باشد، استخراج نموده ومقدار (۸٤٦٤۰) سیر آن را به شرکت اتحادیه تسلیم و بقیهٔ آنرا نسبت عدم وسایل نقلیه دربالای معدن، گدام و ذخیره ساخته است که در صورت مساعدت هوا البته مقدار زغال بقیه را هم شرکت اتحادیه به مزار نقل خواهد داد .

گل سر شو، گل سفید ، خاکهای ملون:

۱ـ گل‌سرشوی ، معادن گل‌سرشوی درنو نیاز ، آب بازك وسیاه بینی مربوط حکومت چهاردهی دستیاب گردیده‌و بصورت اجاره اداره میگردد ودر اجارهٔ سال ٣٤ نسبت به سال ۳۳ مبلغ یکهزار افغانی تزئید به‌عمل آمده است .

۲ـ گل‌سفید ، گل‌سفیدواقع للندرچهاردهی برای سفید کاری منازل واپارتمانها بکار میرودوبیشتر اهالی ازان‌استفاده مینماید .در سالهای ۳۳ و ٣٤ سالانه به مبلغ (۳٦۰۰۰) افغانی به اجاره داده شده است.

۳ـ خاکهای ملون : این نوع خاك یا گل که دارای الوان سرخ، زرد، سبز وسیاه میباشد و به نام (گل قروغی) یاد میشود که برای رنگ نمودن عمارات ازان استفاده میگردددودر چهاردهی، چوکی ارغنده وچهاریکار دستیاب شده ومثل معادن فوق الذکر به اجاره داده میشود .

در سال ۳٤ به مبلغ (۵۰۰۰) افغانی به اجاره داده شده است .

گوگرد :

قبلا عرض شده بود که در کوه البرز مربوط علاقه داری چمتال مزارشریف بفاصلهٔ (٤۰) میل بجنوب غرب مزار شریف ذخیرهٔ بزرگ سنگ گوگرد وجود دارد . نسبت ارزانی واحد وزنی آن و مشکلات ترانسپورت سنگ گوگرد افغانی در بازارهای دنیا عرضه شده نتوانست تنها با مملکت همسایهٔ خود روسیهٔ شوروی درین موضوع داخل مفاهمه شده ومقدار (۲۰۰) تن گوگرد خام در سال گذشته به مؤسسات شوروی طور نمونه بفروش رسانیده شد .

در سال جاری غور وتعمق مزیدی دراطراف کمیت ومقدار ذخیره اصلی این معدن جریان داشته تا مقدار ذخیرهٔ نهفتهٔ آن از نقطهٔ نظر متخصصین داخلی وخارجی تثبیت ومقدار فیصدی خالص گوگرد تعیین گردد.

اگر سنگ گوگرد مذکور فیصدی بلندتری را حایز باشد وپیشنهاد خریداران خارجی بمرکز مواصلت نماید، آنوقت تحت شرایط معینه قرار داد شده باستخراج دائمی آن اقدام شود .

در سال ۱۳۳٤ مجموعاً مقدار (۱۹۳۷) سیر گوگرد تحت نظر اشخاص فنی استخراج وتصفیه گردیده وبفروش رسیده است .

ریاست صنایع

اول ـ مدیریت پلان وپروژه :

این مدیریت که در ابتدای سال ۳٤ تاسیس گردیده است، دردوران

سال، همیشه با مشکلات کمبود نفر مواجه بود. با آنهم به توفیق خداوندی چه در قسمت مراقبت و بازرسی از پروژه های متعدد وچه در قسمت اجرای دیگر امور مربوطهٔ خود بکلی کامیاب بوده است. این مدیریت پلانهای صنعتی را بر حسب احتیاجات کشور ترتیب نموده، درجه بندی این احتیاجات وراه های تطبیق آنرا تفحص وپروژه هائی را که از طرف وزارت خانه ها ، دوائر ، شرکت های صناعتی وسایر علاقه مندان پیش شده از جهات ذیل مورد تدقیق ومطالعه قرار داده :

الف - ضرورت پولی - تهیهٔ مدارك پولی ، ترتیب پلان تادیات به تفریق پول داخله وخارجه .

ب - مسایل ساختمانی - پلان ساختمانی - اداره، شرکت ویا افراد یکه اجرای این ساختمان را بدست میگیرد- کنترول ومراقبت جریان ساختمان، آلات وماشین های ساختمانی طرف ضرورت مواد ومصالح ساختمانی مورد احتیاج ، تعداد ودرجه بندی متخصصین وکارگران ، پلان وقتی ساختمان، مونتاژ وتولید ، ومسایل نقلیهٔ مورد احتیاج .

ج - مسایل تولید - تجهیزات کارخانه ، مسایل آب ، بخار ، قوه ، درنیاژ (زاه کشی) طاقت تولیدی کارخانه ، مواد خام و نیم پختهٔ طرف ضرورت ، متخصصین وعملهٔ فنی وغیر فنی که برای تولیدی ضرورت است .

د- مسایل مصارف ومخارج : مسایل پلان سازی ومراقبت ساختمان- مصارف تعمیر قیمت ماشینها وتجهیزات مصارف غیر فرعی (منازل ومسایل اجتماعی وصحی) مخارج تهیهٔ انرژی بخار وآب.

هـ- مسایل رنتابلیته صرفیات تولید ونتیجه :

. تمام پیشنهادها یکه باین اداره، پیشکرديده از جهات فوق تدقیق وبعد از اصلاحات لازم یا پذیرفته شده ویا بهدولت برای منظوری نهائی، تقدیم شده ویارد گردیده است.

پروژه‌های راکه این مدیریت درظرف سال (۳٤) مراقبت وبازرسی نموده به کتگوری‌های ذیل تقسیم شده میتوانند :

الف- پروژهائیکه تحت تعمیر هستند:

۱- نساجی گلبهار.
۲- نساجی پلخمری.
۳- فابریکه جنگلك،
٤- فابریکه سمنت سازی درجبل السراج،
٥- فابریکهٔ پنبهٔ قطغن ومزار شریف.
٦- فابریکهٔ برق آبی سروبی.
۷- فابریکهٔ برق آبی خان آباد.
۸- فابریکهٔ برق دیزلی پلخمری.
۹- فابریکهٔ برق بخار جنگلك.

ب- آنهائیکه پلان‌های شان سردست است :

۱- فابریکهٔ بریکت سازی درکابل،
۲- فابریکهٔ ابریشم درقندوز و بغلان.
۳- فابریکهٔ جوت درقندوز.
٤- فابریکهٔ پشم درکابل وقندهار.
٥- فابریکهٔ چینی سازی درقندوز.
٦- فابریکهٔ چرمگری درکابل،
۷- فابریکهٔ چرمگری درقندوز.
۸- فابریکهٔ اسپریت سازی در بغلان،
۹- فابریکهٔ گوگرد سازی درکابل.
۱۰- فابریکهٔ سمنت سازی درپلخمری.
۱۱- فابریکهٔ پارو سازی.
۱۲- فابریکهٔ کانسرومیوه.
۱۳- ساختمان یك لابراتوار مرکزی برای تجزیهٔ وتحلیل مواد.
۱٤- فابریکهٔ بوت دوزی درکابل.
۱٥- فابریکهٔ سرش سازی درکابل.

۱٦ - فابریکهٔ شیشه سازی .
۱۷ - استخراج آهن وکوك .
۱۸ - برق آبی پلخمری .
۱۹ - برق آبی چشمهٔ شفاء .
۲۰ - برق آبی میمنه .

ازجملهٔ پروژه های فوق‌الذکر سروی نهائی پروژه های کانسرو میوه ، چرمگری اسپریت سازی وکیریل وخشت فرش سازی مراحل ابتدائی خودراتکمیل وبادولت چکوسلواکیا قرار دادشده تامتخصصین دولت مذکور مراحل انتهائی پروژه های موصوف را کنترول وتثبیت نمایند راپورهای مالی وتعمیراتی ماهوار تمام پروژه های قسمت الف کنترول گردیده است .

ماشین های فابریکهٔ سگرت سازی پسران حیدر که از چندین سال باین طرف وارد وتاامسال درقسمت بسته کاری آنها اقدامی نشده بود دراثر رهنمائی این مدیریت ماشینهای موصوف بسته شده والبته بعد از تکمیل یك اندازه‌سامان دیگر آن فابریکهٔ مذکور شروع بکارخواهد کرد .

کنترول رنگ پخته وارده ازخارج برای قالینهای وطن در دوران سال جاری موفقانه تعمیل گردیده است .

مدیریت منیجمنت

شعبهٔ منیجمنت برطبق وظیفهٔ که تشکیل گردیده است در ظرف سال (۳٤) اجراآت ذیل را بصورت خلاصه بعمل آورده است .

این‌شعبهٔ کاملا جدیدالتشکیل و درسال اول موجودیت خویش اقدامات نمود تانواقص اداری موجودهٔ فابریکه‌ها را اولتر اصلاح ودرپروگرام های آینده انکشاف اداری را مدنظر گیرد وباین صورت در جوار ماشین عصری تشکیلات اداری عصری نیز در فابریکات ما جریان یابد.

اولین قدمیکه درساحهٔ اجراآت برداشته‌شده‌ها تا مساعی تامه دربارهٔ ترویج سیستم (کارتوتیك) بوده تامحاسبه و دفتر داری که اساس

فابریکه داری شناخته میشود وتاامروز دروطن ما متاسفانه مفهوم اصلی آن موجود نیست .

لهذا پروگرام های تدریسی وپلانهای تشکیلاتی و فورمه های لازمهٔ آن تنظیم گردید. درمرحلهٔ اول موفقیت حصل شد تااین سیستم در شرکت عمومی نساجی افغان تطبیق یابد. چنانچه دربلغمری ومرکز شروع گردید وبرای ترویج اساسی این سیستم پیشنهادات لازمه به مجلس شورای عالی صنعتی تقدیم گردید که پس ازمنظوری آینده در سال آینده اقدامات جدی بعمل خواهد آمد.

علاوه بران اجراآت قابل ذکریکه ازطرف این شعبه در سال جاری صورت گرفته، ترتیب فیصدی استهلاکات برای ماشین باب ، تعمیرات ووسایط حمل و نقل است که تاحال مورد توجه مؤسسات واقع نبوده ، فیصدی استهلاکات اموال سرمایوی .

مؤسسات صنعتی ما در آینده طبق آن رفتار خواهد نمود تا قیمت اموال سرمایوی صنعتی درختم عمرشان ازراه سیاست استهلاک موجود وتجدیدشان فوراً صورت گرفته بتوانند و باین صورت ازاتلاف سرمایهٔ ملی درشق صنعت جلوگیری شده بتواند .

شعبهٔ مالی

شعبه مالی قبلا باسم شعبهٔ ماشینی درریاست صنایع وزارت اقتصاد ملی ایفای وظیفه مینمود اکنون (بنام شعبه مالی) طبق وظیفه در تشکیلات ریاست صنایع وزارت معادن وصنایع گنجانیده شده است ، توانست تادرسال (٣٤) به تهیه معاونت های پولی واسعاری مؤسسات اسبق و جدید صنعتی قدمی بر دارد ، اموال وارداتی صنعتی که جهت انکشاف صنعت باشد از راه وزارت جلیلهٔ مالیه معافیات گمرکی راحاصل نماید وهکذا توسط ریاست انحصارات دولتی ومواد روغنی مؤسسات صنعتی را تهیه دیده واز راه دیگر شعبات دولتی و خصوصی تهیهٔ غیره مایحتاج مؤسسات صنعتی را از قبیل تهیه سمنت، آهن باب، برق ، زمین وغیره اجراآت شده است .

شعبهٔ مالی برای اجرای امور محوله بصورت بیشتر لازم دید تا یک تشکیلات مشورتی تاسیس شود که باین منظور (شورای عالی صنعتی) باثر درخواست این شعبه و فرمان مقام صدارت عظمی برای وارسی از امور مالی و تخنیکی و صنعتی تشکیل گردید ولایحهٔ وظایف شورای مذکور ترتیب و تصویب شده است.

موضوعاتی که برای وارسی وامر اجرا بشورای عالی تقدیم گردیده قرار ذیل میباشد :

الف- پیشنهاد دربارهٔ ترویج سیستم کارتوتیك که مخصوص مؤسسات صنعتی بوده و بواسطهٔ این سیستم میتوانیم در جوار ماشین های عصری تشکیلات اداری عصری نیز ترویج نموده ودرامور تولیدات وقیمت تمام شد شان اصلاحات تامه وارد وانکشاف عمومی صنایع راامکان پذیر بسازیم.

ب- پیشنهاد دربارهٔ فیصدی عموم استهلاك درشق صنعت مانند استهلاك ماشین ها، آلات تعمیرات ووسائط حمل و نقل بصورت واضح وجداگانه طور عادلانه سنجش شده تادرحین استهلاك شان قوه مالی موجود باشد تا تجدید بعمل آید وازاتلاف سرمایهٔ ملی جلوگیری بعمل آمده باشد.

ج- پیشنهادهای جداگانه علی الخصوص پیشنهاددربارهٔ اعطای اسعار به موسسات جهت پیشبرد کارهای جاریه اصلاح وانکشاف صنایع .

این شعبه برای توسعه وانکشاف صنایع کشور و رفع احتیاج عامه به تاسیس مؤسسات جدید پرداخته وتوانست مؤسسات آتی الذکر را جدیداً احداث و یا به توسعهٔ موسسهٔ موجوده بپردازد :

الف- تاسیس مؤسسهٔ صنعتی ایماق وپسران بسرمایهٔ (۱۰۰۰۰۰۰) افغانی درهرات برای تولید نخ وعدلبندی .

ب- تاسیس موسسهٔ اموال توالتی کهسار بسرمایهٔ (۳۰۰۰۰) افغانی در کابل

ج- تاسیس مؤسسهٔ پلاستیکی درقندهار بسرمایهٔ (۱۰۰۰۰۰) افغانی .

د- تقویه و توسعهٔ مؤسسهٔ صنعتی ترمیم حجاری ونجاری سیداسلام در کابل

ه- توسعهٔ مؤسسهٔ شیرینی سازی اقبال که برعلاوهٔ شیرینی های مختلف خوراکه آب معدنی نیز تولید خواهد نمود .

نظر به پلان‌های وسیعی که این شعبه روی دست دارد آرزوی بیشتر در اجرای فعالیت سنوات آیندهٔ خویش میبرد .

این شعبه اولتر ازهمه به ترتیب وتنظیم نمایشگاه سال (سی وهفتمین) جشن استقلال وطن پرداخت ودر زمینه کوشید تا نمایشگاه راهرچه خوبتر ووسیع تر سروصورت بدهد وباین هدف خود حتی الامکان البته وقتی موفق شده میتوانند که مؤسسات رادرظرف سال تشویق وکمک نماید . تاجائیکه این موفقیت درسال (۳٤) نصیب شعبهٔ نمایشگاه شده بود، از نظر تماشاچیان گذشته وطبق پسند شان مؤسسات وافرادیکه در نمایشگاه حصه گرفته بودند ذیلاً به مکافات نایل گردیدند :

۱ - چهار مؤسسه باخذ مدال نایل شدند ،

۲- برای (۲۵) مؤسسه تقدیر نامه اعطا شد ،

۳- چهارده نفر از صانعین باخذ تحسین نامه موفق شدند ،

٤- برای مؤسسات وافراد، طور مجموع (۳۰٦۵۰) افغانی مکافات نقدی تادیه گردید .

شعبه نمایشگاه که انکشاف صنایع کشوررا میخواهد به تماشای عام بگذارد، ساعی است تااز یکطرف تولیدات داخلی رامورد نمایش قرارداده وازجانب دیگر نمایشگاه وطن را ماهیت بین المللی بخشیده، تولیدات صنایع دیگر ممالک راهم دراینجا دعوت نماید تا بیشتر از این باعث تشویق وترغیب صنعت مملکت گردیده وصنایع وطن باصنایع سایر ممالک معرفت پیدا نماید .

برای این منظور ازدیگر دول دعوت بعمل آمده تادر نمایش‌های آیندهٔ وطن سهیم شوند که منجمله روسیه شوروی ، چکوسلواکیا ، فابریکه های جرمنی وچین، وعدهٔ شمولیت داده اند وامید که بعضی ازممالک ذیعلاقه هم آمادگی اظهار نمایند وباینصورت نمایشگاه فوق العاده بهتری راکه حیثیت بین المللی رادارا خواهد بود درسال (۱۳۳۵) انتظار می بریم .

مدیریت احصائیه

از آنجا که احصائیه درهر رشتهٔ مملکت رول مهمی را بازی نموده، تمام ممالک درهرشق وشعبه نظر بملاحظهٔ احصائیه صورت پیشرفت وپس مانی امور را تحت مطالعه قرارداده حتی سر نوشت وخط مشی آینده را ازروی آن تعیین مینمایند . درجملهٔ اقداماتیکه در راه انکشاف صنایع ازلحاظ داشتن یک احصائیه صنعتی منظم تری برداشته شده است ، یکی هم این است وریاست صنایع ازمدتی متوجه باین امر گردیده بعدازفکر و مداقه ومفاهمه با متخصصین اخیراً پرسشنامهٔ طرح وازطرف شعبه مربوطه به تمام مؤسسات صنعتی مرکز واطراف جهت خانه پری ارسال گردید، مگر متاسفانه فورمه مذکور را حسب مطلوب خانه پری نتوانستند . در اوایل سال (۳٤) که ریاست صناعتی بوزارت معادن ارتباط یافت، ازجانب مقام وزارت بحصول مستر مهاجن متخصص فعلی یونو مسألهٔ احصائیه مجددا تحت غور ومداقه قرار گرفت . ١

برای اینکه مدیریت احصائیه بتوانند معلومات جامع تری بدست بیاورد ودرآینده مؤسسات راپورهای ماهوار را بسهولت مطابق اساسات مطروحه خانه پری وبمرکز بفرستند، تعلیمات نامهٔ نیز ترتیب و ودران راجع به طرز خانه پری جداول هدایات لازمه داده شده وجداول مذکور عبارت ازدونوع آتی میباشد :

الف ـ جدول سالانه که شامل سؤالات ذیل است :

١ ـ سال تاسیس مؤسسه .

٢ ـ سرمایه ابتدائی ،

٣ ـ سرمایه درسال (۱۳۳۳) .

٤ ـ قیمت تعمیرات .

٥ ـ اصل قیمت .

٦ ـ قیمت بعدازاستهلاک .

۷ ـ تعداد کارکنان مؤسسه از قبیل متخصصین خارجی وداخلی، استاد کار وکاریگران وشاگرد .

۸ ـ مامورین غیرفنی (مامورین ومستخدمین) .

۹ ـ اجرت ومعاشات تادیه شده به اسعار و افغانی به متخصصین ، کاریگران ، مامورین ومستخدمین .

۱۰ ـ مجموع تعداد روز ویاساعات کارشدهٔ متخصصین ، مامورین وکاریگران .

۱۱ ـ مجموع قوای محرکه بحساب اسپ وغیر برقی .

۱۲ ـ ماشین ها ـ نوع، تاریخ نصب، عمر، مارک، اصل قیمت وقیمت بعد از استهلاک

۱۳ ـ تولیدات درظرف سال ـ نوع ، مقدار وقیمت تمام شد ،

۱٤ ـ مواد خام مصرف شده ـ نوع مقدار وقیمت تمام شد ،

۱۵ ـ ذخایر سال گذشته . مصنوعات ومواد خام .

ب ـ جدول دومی عبارت از فورمهٔ ماهوار است وشامل موضوعات ذیل میباشد.

۱ ـ اجرت ومعاشات تادیه شده .

۲ ـ تعداد روز ویاساعات کارشده .

۳ ـ تولید درظرف ماه .

٤ ـ مواد خام مصرف شده طبق جدول الف .

راجع به دیگر مواد جدول سالیانه که در زمرهٔ سؤالات ماهوار شامل ساخته شده، دراخیر جدول بصورت پاورقی میباشد .

این پاورقی عبارت از تغیرات درعمله جات فنی . ماشین ها مجموع قوای محرکه وتغییر درمسایل متفرقه است که باید وزارت معادن وصنایع از جریانات مؤسسات الی اخیر سال اطلاع داشته باشد .

همچنان یکعده ازمؤسسات صناعتی مواجه به مشکلات ازقبیل عدم موجودیت اسعار ویاماشین باب بوده یااینکه باستشاره های فنی احتیاج داشتند. مشکلات این مؤسسات دراوراق جداگانه نوت و تقدیم گردیده امیداست در آینده تقویه وحمایه شوند .

قدم دیگریکه نسبت بهپیشرفت احصائیه برداشته شده،عبارت ازین است که‌قبلا باستثنای یك تعداد محدود ازمؤسسات‌جواز نامه‌دار، دیگرهیچ نوع معلوماتی نسبت باسامی ، موقعیت ، نوع کار وغیره مسایل مؤسسات انفرادی دردسترس نبود بنا بران ازطرق بناغلی محمدآصف عضو شعبهٔ مذکور بازدید وطبق مؤسسات‌جواز نامه‌دار، احصائیه سال (۱۳۳۳) و تولیدات سال (۱۳۳٤) یادداشت وبصورت یك احصائیه مقدماتی گرد آورده شد .

همچنان نسبت بدست آوردن احصائیهٔ پیشه‌وران انفرادی به ترتیب اسم ، ولدیت ، نوعیت کار، نمرهٔ جواز نامه صنعتی‌وغیره اقدام وجداول مرتبه به‌ولایات فرستاده شده که‌از بعضی‌حصص آن‌رسیده ومابقی‌درشرف وصول است .

مدیریت کارو کارگر

۱ ـ ازآنجا که اهمیت وچگونگی‌مسایل کاروکارگر وفعالیت‌های امروزی که‌درتمام ممالك جهان بغرض تنظیم امورکار وکارگروتامین وتضمین حقوق وبهتر ساختن حوزه‌های کار وفراهم نمودن وسایل رفاه وآسوده حالی کارگران ازنقطهٔ نظر تامین عدالت اجتماعی بعمل آورده میشود بادرنظر داشتن تعهدات و مسؤلیت های که افغانستان در مقابل مؤسسه کارجهانی‌دارد اوضاع‌موجودهٔ کار وکارگران مملکت راچه ازلحاظ مراعات حقوق کارگران وچه‌ازجهات‌اداره وتنظیم کار مقامات عالیه کافی وقناعت‌بخش ندانسته برعلاوه ازاعضاء ادارهٔ کار وکارگر، کمیسیونی مرکب ازاشخاص باصلاحیت تعیین فرمودند که‌مسایل وموضوعات کار وکارگررا ازقبیل تعدیل واصلاح بعضی ازموادقانون موجودهٔ کار و کارگر وغیره مسایل مربوط آنرا تحت غور ومطالعه وتجدید نظر قرارداده وپروژهٔ آنرا تهیه و تکمیل نماید . ادارهٔ کار وکارگر بقاسی این نظریات‌وبه‌همکاری اعضا کمیسیون توانست

که پروژهٔ مذکور را در این اواخر تکمیل و بغرض طی مراتب قانونی آماده بسازد .

۲ ـ درظرف سال (۳۴) تا آخر دلو راپورهای مطلوبه ازجانب مؤسسات بین المللی کار جهانی ارسال وتقدیم گردیده است. واجراآت شعبهٔ کار وکارگر دربارهٔ آن ازین قرار است :

الف ـ راپور درمورد قبول وتصویب کانونشن (۴۵) دربارهٔ استخدام زنها درکار خانه های معادن وکارهای زیر زمینی .

ب ـ راپور درمورد قبول وتصویب کانونشن (۱۴) راجع به استراحت هفته وار در مشاغل صناعتی .

ج ـ راپور درمورد قبول و کانونشن (۴) راجع باستخدام زنها ازطرف شب .

د ـ راپور درمورد قبول و تصویب کانونشن (۱۳) را به استعمال سرب سفید در رنگمالی .

هـ ـ راپور مفصل تربیهٔ حرفوی درافغانستان به شعبهٔ کار وکارگر جهانی .

۳ ـ برای دعوت مؤسسهٔ بین المللی کار جهت شمول در (سی وهشتمین کنفرانس عمومی) مؤسسهٔ بین المللی کار که درماه جون (۱۹۵۵) مطابق جوزا (۱۳۳۴) درجینوا منعقد شده بود . اقدامات وترتیبات لازمه اتخاذ گردید و ازطرف حکومت افغانستان شاغلی محمد حسین مسا انجنیر معدن وپطرول وزارت بحیث نمایندهٔ افغانستان در کنفرانس مذکور اعزام و ضمناً شاغلو عبدالواسع، عبدالحمید وضیاءالله بحیث مشاورین بمعیت نمایندهٔ موصوف شرکت ورزیده ودرحین مذاکرات اظهار نظریه نمودند ودرضمن نماینده افغانستان معاونت های بیشتر و مؤثر تر مؤسسهٔ بین المللی کار وکارگر را طلبگار شدند .

۴ ـ همچنان ازمؤسسهٔ بین المللی کار وکارگر درسال گذشته هشت سکالر شیپ درشقوق برق ومیخانیک وپطرول حاصل وکاندید های آن تعیین وعازم تحصیلات گردیدند .

۵- بتاریخ (۸ دسمبر ۱۹۵۵) کنفرانس منطقوی مؤسسهٔ بین المللی کاردررنگون تشکیل جلسه نموده ودران ښاغلی داکتر محمد حیدر رئیس تدریسات مسلکی وزارت معارف بحیث نماینده افغانستان تعیین وشرکت ورزیدند. چون این کنفرانس دربارهٔ تربیهٔ اشخاص فنی بحث مینمود نماینده افغانستان راپور مفصلی در خصوص تعلیم وتربیهٔ تعلیمات مسلکی درافغانستان ترتیب وپیش نمود.

چنانچه راپور مذکورانتشاریافت وضمناً نماینده افغانستان درمورد دایر نمودن کورس های عملی جهت تربیهٔ کارگران و بیسوادان نظریاتی تقدیم کردند.

۶- علاوتاً ترتیبات مقدماتی اعزام یکعده ازفارغ التحصیلان افغانی بهمند درشق سمنت جهت تحصیلات عالی ازطرف این شعبه گرفته شده است.

۷- مراجعاتیکه ازطرف کارگرها وکارفرماها نسبت بمسایل دعاوی وکشیدگی بین کارگران وکارفرمایان بعمل آمده. ازجانب مدیریت کار وکارگر فور ورسیدگی لازمه گردیده وجوابات توأم باهدایات داده شده است واگر ارتباط قضیه برحسب مقررات قانون کاروکارگرایجاب مینمود مراتب بدوایر ومؤسسات مربوطه اطلاع گردیده است.

۸- همچنان درباره مراجعت کارگران بیکارکه آرزوی شمول کار راداشته، بتاسی از نظریات بهیخواهانهٔ مقامات مالی بدوایر ومؤسسات کارگری بغرض شمول بکار معرفی ویشتیبانی شده اند.

۹- جهت تلافی وجبران خساره وصدماتیکه به بعضی ازکارگران دراثنای کار واقع شده از طرف این اداره ترتیبات لازمه بعمل آمده ومؤسسات ودوایر مربوطه راکه کارگردران مشغول وظیفه بوده بایفای وظایف ووجایب آنها درمقابل کارگر ویاوارث حقیقی آنها بر اساس قانون کاروکارگر ملتفت ساخته وحمایه اموده است.

۱۰- برای حل منازعات فیمابین کارگرو کار فرما پروژه قرار داد

کارگر (شاگردی) چندی قبل ترتیب و بغرض تطبیق به تمام مؤسسات ودوایر ذیعلاقه فرستاده شده است .

۱۱- برعلاوه اقداماتیکه در بارهٔ کانونشن ها وریکامندیشن های مؤسسه کارجهانی که موردقبول حکومت افغانستان واقع گردیده و چندی قبل صورت تصاویب دارالشورای ملی وریاست عالی اعیان درجراید کشور نیزانتشار یافته وبشکل قانونی درآورده شده است .

۱۲- باید متذکرشد که کاپی مکاتیبیکه در طول سال الی دلو (۳٤) متعلق بامور مختلفهٔ اداری درمورد مسایل کار وکارگر وحدوث واقعات بدوایر متعلقهٔ مؤسسات ملی و بدفتر بین المللی کارجهانی، تبادله گردیده است بالغ بر (۱۳۰٤) نمره میرسد .

۱۳- راپور دربارهٔ تشکیلات وو ظایف شعبهٔ کار وکارگر به کورس نوتاسیس امورکارگری شرق نزدیك وشرق میانه.

۱٤- راجع به آمدن مستر کنه پاتی آیر، مسترعارف الله ومستر پاپا یانو متخصصین صنایع کوچك به افغانستان وگردآوردن معلومات وهمکاری لازمه با متخصصین موصوف دربارهٔ صنایع دستی وصنایع کوچك بصورت راپورهای ماهانه ،

۱۵- راپور نظریات افغانستان درمورد کار جبری بمؤسسهٔ بین المللی کار وکارگر .

۱٦- تقدیم نقاط نظر حکومت افغانستان دربارهٔ استراحت هفته وار مامورین، مؤسسات تجارتی ودفاتر .

۱۷- راپور دراطراف رهنمای تربیهٔ مسلکی در زراعت.

۱۸- چون هدف وغایهٔ ادارهٔ کار و کارگردرمورد بازرسی ازاوضاع عمومی کار وظیفه کارگر است تا دربارهٔ تطبیق مواد قانونی وحمایه از حقوق شان بذل مساعی نماید ،در این اواخرهیأتی جهت بررسی ازاین مرام تعیین گردیده وعنقریب شروع بکار مینمایند .

هفتم ـ مدیریت مجله و کتابخانه:

این مدیریت گرچه دراوایل سال جاری در تشکیلات عمومی وزارت معادن وصنایع مدنظر گرفته شده بود .ولی از رهگذر معاذیر چند تا اواسط برج اسدهیچ نوع فعالیتی درشعبهٔ موصوف بعمل نیامده بود .اولین اقدام این شعبه طبع (۳۰۰) جلد رهنمای ننداز تون است که به تقریب (سی وهفتمین) عید ملی افغانستان نشر شده وبروز افتتاح نندارتون به مدعوئین توزیع گردید. علاوةً ترتیبات مقدمات یك کتابخانهٔ کوچك عصری برای مامورین این وزارت اتخاذ گردیده وتاااندازهٔ کتب و مجلات هم جمع آوری شده البته بعد از تهیهٔ سایر لوازم این کتابخانه برای استفاده باز خواهد شد .

همچنان مجله‌ای بنام(دکانو او صنایعو مجله) که‌در هرسه ماه یکبار نشرمیشود وحاوی مضامین‌مفید اقتصادی و ناشر فعالیت‌های صنعتی افغانستان خواهد بود درهمین اواخر شمارهٔ اول مجلهٔ مذکور که شامل(٤٨) صفحه فارسی و (٨) صفحهٔ انگلیسی میباشد، نشر شده است .

ریاست اتحادیهٔ دولتی زغال

اجراآت ریاست‌ومعادن دو قسمت است :

۱ ـ کارهای انجنیری معادن وآنچه مربوط آنست .

۲ـ اجراآت‌عادی که‌مستلزم نگهداشت دستگاه کاروانکشاف آیندهٔ ریاست میشود .

درقسمت اول به‌سلسلهٔ گذشته امور سروی‌تحت الارضی‌معادن اشپشته وکرکر با وجود وقفه‌های ناشی ازعوامل ناساز بهزحمت کشی کارکنان مربوطه باپیشرفت امور استخراجی ،توسعوی واکتشافی، متوازی بود درمعدن اشپشته برای دفعهٔ اول‌ازجناج راست‌ لینز (۳) عملیات خاصه استخراج زغال روی دست گرفته شد . پلان استخراجی لینز (۱) و (٤)

توسط کارمندان داخلی طرح شد وبرای برآوردن امور توسعوی درهر دو لینز سالتمام کارجای بوده یکهٔ معدنی درموضع لازمهٔ آن درلینز(۳) بصورت اساسی نصب شد ، تمام سال آب تحت الارضی ذریعهٔ دوپایهٔ پمپ یطرولی یك انچه بهخارج کشیده میشد، مگردستگاه موجودهٔ آب کشی مقهور فوران آبشد، در نتیجه ریاست مجبور گردید دوپایهٔ پمپخـــرد و یك پایهٔ پمپ بزرگ برقی بهز یمنس در آلمان غربی فرمایش بدهد. امیدواریم بعدرسیدن آن اینهایق نیزاز بین برود، ماشین کش یطرولی (بیست وپنج) اسپه درروی برج کانکریتی کهازروی زمین بهارتفاع هشت.متر بنا یافته، نصب وبکار انداخته شد تا پیمانهٔ استخراج توسط آن بیرون کشیده شود. درحوزهٔ حریق جناح چپ لینز (۳) بهعرق ریزی کارکنان مربوطه قدم گذاشته شد . با مشکلات تخنیکی موجوده با احتیاط دران کار جاریست یك حصهٔ کاریگران بهحیث «تیم نجات» تحت تدریس وتربیه گرفته، شده تادر مقابل خطرات معدن (حریق وانفلاق وغیره) مصدر فعالیت شده بتوانند وهمه آنها باسامان لازمه مجهز گردیده اند،

در(۲٦) اتاق کاریگران ، اتاقهای دفتر ، تحویلخانهها وشفاخانه ودیگر منازل برق نصب شده ظلمت گذشتـهٔ درهٔ اشپشته باین وسیله رفع گردیده، برعلاوهٔ پیشبرد تکاملی تعمیراتسابقه ازقبیل اتاقهای کاریگران حمام ، اتاقهای ماشینها ، اتاقهای دفتر وغیرهٔ یك تعمیر مهمانخانهٔ پخته وعصری بنا یافته وبرای سرسبزی وتهیهٔ سبزیجات اقدامات لازمه گرفته شده تا کاریگران درمقابل شدت کار وفقر سبزیجات بامراض ناشی از فقدان ویتامین دچار نگردند .مقدار زغالیکه ازاول سال الی اخیرداو تادیه شده عبارت از(٦٦١ ، ۱۰۵۷۲) تن است .

معدن کرکر :

بهمتابعت شرایط جاریه، در امسال معدن کرکر منشعب بهدو حصه شد کرکر شمالی ودودکش، دراول الذکر باوجود قلت مواد انفلاقیجریان

امور توسعه مربوط پلان این منطقه جاری است. به دهنهٔ صوف مایل ۱۲ فیصد نظیر «هویست اشپشته» یك پایه ماشین کش (بیست و پنج) اسپه نصب گردیده. پیشرفت این صوف اضافه از (۱۲۵) متر شده، انتظار برده میشود که تا چند روز بعد، به رگ زغال تصادف شود والبته مرور مدت متمادی امکان آنرا مهیا خواهد نمود، صوف نقلیهٔ کرکر شمال را با ین صوف وصل نموده زمینهٔ استخراج زغال ومحصور آنرا آماده سازیم، صوف های استثماری درحوزهٔ صوف قدیمه با تصادفات سهل و مشکل، دراساس زغال مقتضیه را بدسترس گذاشته.

در دودکش اموراکتشافی زغال دوام دارد. اوضاع رگ در ینجا انقلابی و تاجائیکه منکشف شده، تسلی بخش نیست، مگر دامنهٔ اکتشافات جاری است وامید دران قطع نشده. برای اینکه مراکز لازمهٔ آن خوبتر تحقیق شده بتوانند لازم می افتد برمه کاری های موضوعی به عمل آورده شود، البته این کار یك سلسله تدارکات مهمه بکار دارد که موضوع بمطالعهٔ سال (۱۳۳۵) قرارداده خواهد شد.

پیشرفت های اکتشافی این منطقه چندان بی نتیجه نبوده و درحدود تقریباً (۶۰۰) تن زغال ازان بدست آمده است.

سرك جدیدیکه دودکش را بـه سرك دروازه کن وکرکر شمال وصل می نماید و فاصلهٔ آن (پنج) کیلومتر می آید در اثر جدیت مردم کاریگر و کارمندآن در بین درهٔ ضیق و پرماجرا کشیده شد. ریگ اندازی مجدد آن نیز تمام شده وامروز درحدود (۵۰) نفر کاریگردرینجا زیست دارند وزغال مستخرجه همه بمراکز استهلاك ذریعهٔ لاری ازینجا نقل داده شده سرك بین دروازه کن و کرکرشمال مجدداً ترمیم وریگ اندازی شده است.

کورس «تیم نجات» هین اشپشته درکرکر نیز تأسیس و کاریگران تحت تربیه و آموزش گرفته شده اند. تادیه جات زغال ازشروع سال الی اخیر دلو درین معدن (۵۰۹۱ر۴۵۸) تن است.

مرکز ریاست

فعالیت های امساله در مرکز ریاست، موقوف شقوق چهارگانهٔ (تعمیر - بریکت - جنگل و لین برق) بوده برعلاوه، موجب تدارکات وتعمیل امور احداثی واستخراج معادن اشپشته وکرکر نیز گردیده که ازان جسته جسته دربالا تذکر داده شد .

برعلاوه پیشبرد امور تکاملی ابنیهٔ سابقه، ازقبیل پولیکلینیک - حمام - ده حویلی کاریگران متاهل ، اتاق های کاریگران مجرد - تحویلخانه وغیره تعمیرات دفتر - ورکشاپ - کارازها - آهنگرخانه - اتاق ترازوی موترتولی - مخزن داینمنت - مدفن تانک پطرول - دیواراحاطه متوازی سرک عمومی وغیره شروع گردیده که روی هم رفته هشتاد فیصد بناهای متذکره تکمیل گردیده نسبت به سال گذشته توجه زیادتر در بارهٔ پخته کاری وقشنگی عمارات مبذول گردید .

برعلاوه تعمیرات امساله نظر بمزایای که نزد ریاست ثابت بود آهن پوش گردید .

بریکت :

وضع بریکت پارساله چه از روی، تدویر دستگاه وچه حجم بریکت، اصلاح شده وبه بازارپلخمری وبغلان صناعتی دکاکین بریکت بازو زغال بریکت بدسترس عموم بهر اندازه که خواسته باشند طور آزاد گذاشته شد .

نظر به ضرورت شدید معدن کرکربه چوب پایه بندی، ریاست مجبور شد در احداث وبدست آوردن چنار باغ بذل مساعی نماید. چنانچه امور تسلیمی باغ، مشهور به باغ کرکر واقع بغلان جدید که مدیریت زراعت بغلان متصدی آنست، ازمدیریت مذکور جاریست وبرعلاوه امور خریداری

دوصد جریب زمین متصل مرکز ریاست در اواخر امسال شروع گردید که در سال (۱۳۳۵) مراحل آن انجام خواهد یافت .

چون در اول تشکیل ریاست اتحادیه درخطوط استخراج وتخنیك ضرورت برق محسوس بود بر روی آن اقدامات مؤثری دو باره روی کار آمد چنانچه بین ریاست اتحادیه وشرکت نساجی قرار داد وموافقهٔ استفاده از دستگاه پلخمری صورت گرفت ، تهیهٔ سامان وادوات لازمهٔ آن از امریکا در نظر گرفته شد که در آیندهٔ قریب وصول آنرا انتظار میبرد . بسلسلهٔ رویدادهای ریاست ، امسال (۲۵۰) اصله درخت که محیط وسطی آن در حدود یك متر باشد بطول (۱۳) متر ازجنگل بنگی قطع وبه خان آباد رسانید تا بروزهای مساعد سال (۱۳۳۵) بمرکز اتحادیهٔ پلخمری آنرا نقل بدهد .

ریاست تفحصات پطرول

تفحصات جیالوجی پطرول ازسال (۱۳۱۰) آغاز یافته ودرظرف (۲٤) سال گذشته ، تمام افغانستان از نقطهٔ نظر جیالوجی ومساعدت پیدایش پطرول ، ذریعه وزارت معادن از کمپنی های خارجی کشفیات گردیده ودراخیر معلوم شده است که ساحهٔ شمالی افغانستان از حصهٔ رستاق الی سرحد ایران وازخط دریای آمو الی سلسله کوه هندوکش ، برای پیدایش پطرول مساعد است .

ازهمین رهگذر درسالیان اخیر تراکم تدقیقات وفعالیت درساحهٔ شمالی ، چنین نتیجه داد که باید درحصهٔ انگوت سرپل مزار شریف شروع به برمه کاری تفحصاتی گردد تا ازساختمان تحتانی این کوه که در اثر تدقیقات مکمل جیالوجی فوقانی مساعدت آن برای پیدایش پطرول تثبیت گردیده است ، معلومات لازمه بدست آورده شود .

بروی همین مفکوره جهت تفحصات وبرمه کاری امتحانی ، پیشنهادی به مجلس عالی وزراء تقدیم وتصویب مجلس عالی وزراء از صحهٔ حضور

ملوکانه گذشته، تشکیل ریاست تفحصات پطرول و بودجهٔ معاش ومصرف آن منظور گردید.

صورت تشکیل عمومی ریاست تفحصات پطرول:

ماده اول - این ریاست یك ادارهٔ دولتی بوده وبراساس لایحهٔ ذیل اجرای وظایف مینماید. مرکز آن درسرپل-مزارشریف میباشد. دراجرای امور مربوطه صلاحیت تام داشته وکار مفوضه خویش را بصورت مستقل تحت شرایط جداگانه که ذیلاً تشریحات آن ذکرمیشود، اجرا می نماید وما نند اتحادیهٔ معادن زغال به پیشنهاد وزارت معادن وصنایع ومنظوری صدارت عظمی، تعیین میشود.

ماده (۲) -این ریاست ازمدیریت‌های انتهائی ویك انجمن ویك شعبهٔ سرکتابت قلم مخصوص در ساحهٔ کار ویك شعبه ارتباط در مرکز وزارت میباشد که‌جمعا چهار شعبه میشود .

ماده (۳) - این ریاست دارای یك انجمن است. انجمن مذکور که مرکب ازدونفرمدیرهای انتهائی ویکنفر مدیرلوازم که تحت اثر ریاست تشکیل جلسه مینماید، میباشد. سرکاتب قلم مخصوص امور تحریر انجمن را اجراواداره میکند .

ماده (٤) - وظایف انجمن،

درانجمن ریاست باموز متعلق به انتخابات،عزل نصب‌ومجازات مامورین و مستخدمین وامور انظباتی وپیشنهاداتی که ازطرف مقام ریاست بغرض بهبود کار یارفع مشکلات به‌عمل می‌آید، رسیدگی میشود.

قرار انجمن، درامور مربوطه با نتخاب عزل ومجازات مامورین ما لی رتبه (٦) نافذمیباشد. راپورهای مفتشین حسابی وفنی‌هم‌درین انجمن‌تحت غور گرفته شده ودرزمینه‌آنجا ویز لازمه اتخاذ میگردد و اگر لازم دیده شود،دیگر اعضای فنی هم درین انجمن شامل شده می‌توانند.

ماده (۵) - این انجمن درهفتهٔ یك بار منعقد میگردد واگر ضرورت ایجاب کند بصورت فوق العاده‌هم انعقاد آن ممکن است.

ماده (۶)- ریاست با اعضای تخنیکی(یونو) وقتاً فوقتا کنترول امور تخنیکی و برمه کاری تفحصات پطرول‌را که‌ذریعهٔ عملهٔ سو نسکا اجرامیشود، بعمل می آورد و نظارت عمومی امور مربوطهٔ عملهٔ سو نسکا را نموده وهم ازروی جمله راپورهای وارده برمه کاری‌جیا لوجی ولابراتواری، راپور عمومی ترتیب وبغرض اطلاع وزارت معادن وصنایع، به‌کابل‌ماهانه‌ارسال میدارد. ریاست درعین حالیکه نظارت امور تخنیکی سو نسکا را مینماید، توجه داردکه درجریان کار آنها، تسهیلات‌لازمه بغرض پیشرفت کار مطلوبه پیش‌گردد وهم فرمایش‌های آلات وسامان فنی ولوازم کار راکه توسط متخصصین پیشنهاد میشود وضرورت آن اثبات می گردد، بزود ترین وقت تهیه ودردسترس‌مامورین مؤظف آن بگذارد وسامان برمه‌کاری وغیره را که به پول دولت خریداری میشود، بصورت درست وارسی ومحافظت لازمه بنماید.

ماده (۷)-ریاست کوشش‌داردکه‌درتحت‌نظر برمه کاران معدنی‌ومشاور پطرول مربوط وزارت معادن وصنایع، یك عده نفرتعلیم یافته افغانی‌را بحیث‌جیالوجیست - لابراتوارست ، شمست ومیخانیك و زیردست برمه کار لایق، بار بیاورد ودربارهٔ مامورین طبق قانون تقاعد و استخدام ودر بارهٔ مستخدمین طبق مفاد قانون‌کارو کارگرافغانی‌اجراآت می نمایند.

اجراآت‌ریاست تفحصات‌پطرول

وزارت معادن‌وصنایع‌بتاریخ (۵ثور۱۳۳۴) مطابق (۲۶اپریل ۱۹۵۵) با کمپنی سو نسکاد یامنت برگ بورنیك سویدنی قرار داد برمه کاری تفحصاتی پطرول را به‌عمق (۱۵۰۰) متر، درساحهٔ کوه انگوت سرپل مزارشریف برای‌مدت یکسال امضاً نموده است وبرای تعمیل‌این مطلوب

یعنی برمه کاری، در برج سرطان ۳٤ قرار داد دیگری با همان کمپنی عقد ودستگاه مکمل برمه کاری رااز آنجا خریداری نمود که جمله سامان مذکور درحدود (۲۳۰) تن وزن داشته وازراه شمال به نقطهٔ مطلوب خواهد رسید. همچنان بتاریخ (۱۷) سنبله هیأت توپوگرافی وزارت دفاع ملی بهمراهی مدیر فنی تفحصات پطرول هازم سرپل شده وتا اواخر برج عقرب موفق با کمال نقشهٔ توپوگرافی کوه انگوت سرپل ویا محلیکه درآینده عملیات برمه کاری در آنجا صورت میگیرد ، گردیدند .

نقشهٔ مذکور به اسکیل (۱ بر ۱۰۰۰۰) بوده خطوط (کانتور انترولیان) ده متر میباشد که تقریباً یك ساحهٔ بیست کیلو متری مربع را، در برمیگیرد، به منظور اقدام مقدماتی اجراء گردیده است . وروی این نقشه معلومات جیالوجی، توسط جیالوجستها ثبت شده است . مقصد از تهیهٔ این دو نقشهٔ فوق تعیین ویا تثبیت نقطهٔ اصلی برمهٔ اول میباشد که بمشوره متخصصین داخلی وخارجی ختم گردید .

ونیز کامپ هیأت فنی برمه کاری خارجی که بصورت غیر مکفی بود، باز یادت لوازم عصری مدرن با ملحقات آن بصورت کامپ عصری درآمده است .

موضوع مخزن آب که در آینده آب طرف ضرورت برمه کاری از آنجا توسط پمپ به نقطهٔ برمه انتقال داده میشود، تعیین وملحقات آن تکمیل شده است وجهت رهایش واعمار مورد ضرورت دوایر وغیره یك اندازه زمین خریداری ونقشهٔ آن تکمیل گردیده است .

برای تحویلخانهٔ فنی باندازهٔ دوجریب زمین درجوار کوه انگوت ازطرف اهالی خیرخواه وباحس سرپل اعانتاً پیشنهاد وطرف قبول واقع شده است وتعمیرات اصولی آنرو باختتام است . قرارمعلوم سامان ولوازم برمه کاری که از کمپنی سونسکای سویدنی خریداری شده، ازراه روسیهٔ شوروی به بندر کلفت رسیده وممکن است درهمین زودیها به سرپل نقل داده شود .

برمه کاری اول با این سامان و لوازم وتجهیزات خریداری شده توسط برمه‌کاران سویدنی، در ناحیه کوه انگوت به عمق (۱۵۰۰) متر بعمل خواهد آمد ودرعین حال به تربیهٔ عمله برمه کاری افغانی نیز توجه خواهد شد تا دور آینده برمه کاری تفحصاتی توسط هیأت فنی افغانی صورت بگیرد تا از تعداد برمه کاران خارجی کاسته شده وازین ناحیه برمه کاری بمصرف کمتری انجام شده بتواند.

باید متذکر شد که به آغاز برمه‌کاری اول با انتظار و آمال دیرینهٔ خود شاید رسیده نتوانیم زیرا شواهد روی زمین وساختمان طبقات الارضی جیالوجی وتطبیق ظواهر منطقهٔ کوه انگوت موجودیت پطرول رادر آن منطقه ثابت می‌سازد و جزهمین شواهد روی زمین دلیل دیگری بدست نداریم والبته این شواهد کافی گفته نمی‌شود چه نفوذ به‌عمق (۱۵۰۰) متر میشود که نتیجهٔ منفی بار آورد ویا توفیق خدای بزرگ مساعدت کنند وهمان برمه‌کاری‌های نخستین امتحانی وتفحصاتی ما را به منطقهٔ تیلدار برساند.

باید ذکر نمود که امور تفحص واستفاده ازمنابع نفتی و استخراج نفت تحقیقات بسیار مبسوط و منظمی راکه متضمن مصارف هنگفتی میباشد ایجاب مینماید وجزهمین راه که اتخاذ شده، راه دیگری که ما رازودتر بمرام فایض گرداند وجود ندارد.

مؤسسهٔ تفحصات پطرول یك مؤسسهٔ دایمی است که تدریجاً تکامل نموده، تحقیقات جیالوجی جیو فزیکی و برمه‌کاری رادرسایر نقاط مملکت که گمان پیدایش پطرول درآن میرود، بسط دهد.

علاوةً درموقع سروی ونقشه برداری بعض چشمه‌های جدید هایدروجن سلفیدو شور آبها و بیتومن‌ها نیز پیدا و نمونهٔ آنها جهت تجزیه فرستاده‌شده است، یك کورس انگلیسی نیز افتتاح گردیده تا اشخاص فنی ومسلکی ومیخانیکی های لایق درآن تربیه شوند.

انستیتوت مترولوجی

مؤسسهٔ مترولوجی باراول درسال ۱۳۱۹ در وزارت فواید عامه تأسیس گردید و برای پلانیکه ترتیب گردیده بود، تهیهٔ سامان پرسونل وافتتاح رصدخانه‌ها درمرکز وولایات درنظر گرفته شد. درجریان دوسال اول یك تعداد طلبه تحت تربیه گرفته شده وبعد آنهارا بحیث‌مشاهد در مرکز وولایات تقسیمات کردند ودرچندین رصدخانه‌ها مطالعات کلیماتولوجی بعمل می آمد، گویا دران فرصت مترولوجی اساس خوبی گرفته بود که اگر بهمان سلسله تعقیب میگردید، البته درتکمیل مترولوجی که امروز مورد ضرورت مملکت است تسهیلات خوب فراهم می بود، مگر متأسفانه ازین وقت سقوط واضمحلال مؤسسه آغاز گردید، قسمیکه اثری ازسازمان وپرسونل آن باقی نماند. اشخاصیکه برای این مرام تربیه گردیده‌بودند ازگزارش‌های یك نواخت آن خسته گردیده ومترولوجی راترك گفتند سامان ولوازم آن به‌اثر کثرت استعمال توسط اشخاص غیر فنی، همه خراب وفرسوده، گردیده.

باید خاطر نشان شود که‌موضوع مترولوجی، ماهیت‌عامی دارد وبدون داشتن اشخاص فنی‌وباتجربه، پایدار شده نمیتواند.

دران وقت برای سرویس مذکور اهمیت اساسی را قایل نبودند وبه تربیهٔ محصلین داخلی، استخدام متخصصین خارجی اقدامی نشد که پلان و پروژهٔ اولیه آن تعقیب میگردید واین مؤسسهٔ انکشاف وتوسعه داده میشد، وهم‌چون اشخاص انتخاب شده‌را ازسویه که این فن ایجاب مینمود، انتخاب نکرده بودند، ازینرو (اورگانیزاسیون) سابق ازبین رفت وتشکیل چندین سالهٔ مترولوجی که با مصرف هنگفت بوجود آمده بود، ازهم پاشید.

احیای مجدد مؤسسهٔ مترولوجی

دراحیای مجدد شعبهٔ مترولوجی مجبوریت های مختلفی موضوع بحث قرار میگیرد.

۱- ازانجاکه افغانستان یك مملکت زراعتی است وترقی و پیشرفت زراعت تابع داشتن دستگاه های منظم سرویس های کلیماتولوجی است ایجاب میکنند تا هرچه زودتر در نقاط مختلف مملکت دستگاههای منظم کلیماتولوجی نصب وفعال گردانیده شود .

۲- نظر باینکه افغانستان خطوط هوایی را افتتاح وسرویسهای متعدد بکارانداخته محتاج به داشتن دستگاههای (فورکاست بالون ساند) رادیو ساند ومطالعات عادی کلیماتولوجی میباشد .

۳- از نقطهٔ نظر بین المللی تکالیف افغانستان در نشرات (WMO NO. 43 RP 19) توضیح گردیده .

٤- چون خدمات مترولوجی تنها مربوط هوا بازی ملکی و زراعت شده نمیتواند،عین اهمیت را در هوا نوردی عسکری ، ترانسپورت زمینی بند وانهار، سرك سازی ، تعمیرات وغیره حایز است .

فعالیت های سال ۱۳۳٤

با وصف مشکلات زیادیکه در اوایل سال حکمفرما بود، مثل ناوقت رسیدن بودجه ، نداشتن نفر وبعضی مشکلات دیگرمؤسسهٔ مترولوجی ازهمه اولتربه اورگانیزاسیون یك دفترمنظم باصول جدیدعصری موفق گردید چه در همه شعبات رکن مهم آن داشتن دوایر و دفاتر منظم است وجریانات کار آن در دورهٔ ششماه که عبارت از موجودی تحویلخانه ها وتهیهٔ راپور اجمال وترتیب دوایر ورکشابها وتهیهٔ سامان برای آنها ، تهیهٔ موبل ومفروشات مورد ضرورت،ترمیم وتکمیل پرسونل اداری وغیره صرف گردید.فعالیت‌های علمی این مؤسسه که اساساً بقای مترولوجی مربوط آنست،درششماه اخیر سال ۱۳۳٤ شروع گردید. چون تجربهٔسابقه ثابت گردانید که مترولوجی‌از همه اولترتابع تربیهٔ اشخاص فنی وتهیهٔ سامان ازداخل وخارج مملکت است، برای اینکه مانندسابق اشتباه بزرگ رخ ندهد ومترولوجی به همان مشکلات مجدداً مواجه

نگردد، لازم دیده شد تا اولتر یك پلان منظم تری برای تربیهٔ نفر و تهیهٔ سامان سنجیده شود. باساس این مطلب پلان پنجساله متر ولوجی نظر به احتیاجات مملکت سنجیده شده، بودجهٔ متعلقهٔ آن ترتیب و به مقامات صالحه جهت منظوری تقدیم کردیده
این پروگرام طوری سنجیده شده که باید سامان و پرسونل همزمان تهیه شوند. تاهنوز راجع به تهیهٔ سامان و خریداری آن کدام اقدامی بعمل نیامده، اما مساعی لازمه درحصهٔ تربیهٔ نفر بخرج رسانیده شده بقسمیکه فعلاً در افتتاح موسسهٔ کورس موفقیت حاصل است.

۱- کورس مشاهد با (۳۰) نفر طلبهٔ منتخبه مکاتب عالی از صنوف (۱۰،۹) که دورهٔ تدریس آنها یکسال سنجیده شده از اول جدی ۱۳۳٤ شروع گردید.

۲- کورس تخنیك که طلاب آن ازدرجهٔ بکلوریا انتخاب گردیده ودورهٔ آن ازیك الی دوسال تعیین شده است؛

۳ - کورس فورکاستر که از طلاب صنف سوم فاکولته انتخاب و دورهٔ تحصیل شان دوسال قبول شده این کورس در اوایل سال (۳۵) افتتاح میگردد. اگر این کورس ها منظماً دوام پیدا میکنند وسامان مورد ضرورت طبق پلان پنجساله تخنیك تهیه میگردد. فعالیت مؤسسه برای سال (۱۳۳۷) قناعت بخش معلوم میشود وتا سال (۱۳۳۹) افتتاح قلیلاً (۲۰) رصد خانهٔ درجه سوم و(٥) رصد خانهٔ درجه دوم و(۲) رصد خانهٔ درجه اول (کابل وقندهار) در نظر گرفته شده که مجهز با دستگاه فورکاست دو دستگاه گرادیو ساند خواهد بود. پس واضح است که زمینه برای عملی گردانیدن پروگرام سال (۱۳۳٥) مساعد گردانیده شده است.
لازم است اکتیوی های فنی این شعبه را در آیندهٔ بسیار قریب انتظار برد. چه بنا و تاسیس چنین یك مؤسسه خالی از مشکلات نیست زیرا این شق در نزد عوام وجوانان شهرت خوبی ندارد. آینده وایدال که جوانان درسراغ آن است در مترولوجی موجود نیست ازان رو تهیهٔ اشخاص از مشکلات درجه اول است.

چون تربیهٔ پرسونل وتهیه سامان مترالوجی وقت کافی ضرورت دارد برای رفع احتیاجات آنی وفوری هوا نوردی ملکی؛ باحکومت هند قراردادی بعمل آمده تادو دستگاه کلیماتولوجی با سامان و تجهیزات آن برای کابل وقندهار بدهند. امید است که دستگاه های مذکور بهمین زودیها مواصلت نموده وجهت استفاده نصب گردد.

دکرهنې وزارت

تشکیل :

وزیر : ع ، ج میر محمد یوسف

معین : ع ، ص غلام صدیق

دمخصوص قلم مدیر :

ص سید محسن

دمجادلې لوی مدیریت:

آمر :

ع ، ص محمد کریم « ضیائی »

لوی مدیر :

ع ، مسجدی

داداری مدیر :

ص ، محمد یوسف

دا کرونومې لوی مدیریت:

لوی مدیر :

. . . . .

ع، ج میر محمد یوسف

فنی مدیر : ص ، میر سیف الدین

پیله‌وری مدیر ص ، خواجه عبدالرؤف

دمرکزی فارم مدیر : ص ، محمد حکیم

دحیواناتو در وزنې او بیطاری لوی مدیریت :

آمر . . . .

دکرهنې دمجلې مسؤل مدیر : ص حسن « پرویز »

دمجلی مهتمم :	ص ، محمد انور
د قوانینو د تدوین مدیر :	. . . . .
غړی :	ص ، محمد هاشم
د کتابخانی او موزیم مدیر :	. . . .

داداری لوی مدیریت :

لوی مدیر :	ع ، عبدالقدیر
دمحاسبی او لوازمو مدیر :	ص ، عبدالاحد
دجنسی مدیر :	ص ، غلام عباس
د پانو مدیر :	ص ، غلام حسین
د ترانسپورت مدیر :	ص ، مسجدی
د ذاتیی مامور :	ص ، محمد نبی

اجرا آت وزارت زراعت

هدف ومرام وزارت زراعت اینست که دهاقین، حاصل خوب و بسیار بدست بیاورند، برای رسیدن باین مقصد باید دهاقین جنس خوب نبات وحیوان را بدسترس داشته باشند وعلاوةً درزراعت وحیوانداری بمقابل امراض و آفات زراعتی وحیوانی مدافعه ومجادله بتوانند، زیرا جنس خوب اگر بمقابل امراض حمایه نشده وسالم نباشد، نتیجهٔ مطلوب بدست آورده نمی‌شود، لهذا به منظور تقویه مالداران وزارعین مملکت پروگرام وزارت زراعت درپیشبرد امورزراعتی مملکت قرار ذیل است :

الف ـ اصلاح وتربیه نژاد نباتی به منظوراصلاح وازدیاد محصولات

ب ـ اصلاح وتربیهٔ نژادحیوانی برای افزودی درمحصولات حیوانی.

ج ـ مجادله ضد آفات وامراض نباتی .

د ـ مجادله ضد آفات وامراض حیوانی .

ه ـ تهیه وفراهم آوری نفر ولوازم فنی که پروگرام فوق ذریعه آن پیش برده می شود .

روی پروگرام فوق درسال ۳٤ ازطرف وزارت زراعت اجراآت ذیل بعمل آمده است :

الف ـ تربیه واصلاح نژاد نباتی بمنظوراصلاح واز دیاد محصولات،

درمملکت عزیز ما که ازحیث مطابقت آب وهوا پرورش هرگونه نباتات امکان پذیراست، طوریکه دیده شده پرورش نباتات بصورت صحیح بعمل نمی آید وعلاوه برآن نژاد نباتی هرجنس بهم مخلوط است که نتیجهٔ آن اطمینان بخش نیست .

برای اینکه بمرام اصلی وحقیقی خویش رسیده بتوانیم، از یکطرف لازم است که نژاد های مختلط و مختلف مملکت تصفیه و اصلاح گردد وازجانب دیگر نباتات اصلاح شدهٔ خارجی که از سالها در اثر زحمت ومساعی متخصصین اصلاح گردیده وتکامل اختیار نموده اند، نسبت

به تزئید درعایدات مملکت، تربیه آنها بوطن عزیزما ترویج و توسعه داده شود . روی این نظریات، وزارت زراعت اولین قدمی که برداشته ، بوجود آوردن تجربه گاها وفوریه های متعددی است که در مرکز وولایات افتتاح نموده، بقسمی که درسالهای گذشته از اجراآت در تجربه گاها بحث بعمل آمده است، دربن سال نتائج عملیات وزارت زراعت بامیدواری آینده نزدیك شده میرود :

۱ ـ تجربه گاه مرکزی :

تجربه گاه مرکزی که برای اصلاح جنس نباتی و انتخاب تخم های بهتر وقوی تر وعاری ازامراض تاسیس یافته، از ابتدای تاسیس تا کنون دربه متخصصین موسسه F.A.O ومتخصصین نقطه٤ تربیه و اصلاح نباتات عملی گردیده .

درتجربه گاه مرکزی، یك تعداد نهال های مثمر داخلی و خارجی که تحت نظر متخصصین تربیه شده اند، امسال یك تعداد کثیر آنها ازاشجار مختلفه واز انواع بهترین پیوند، گردیده اند وبه تعداد (۱۲) نوع گندم خارجی و(۱۸) نوع گندم وطنی بادیگر انواع غله های داخلی وخارجی غرض تطبیق باآب وهوای مملکت از نقطهٔ نظر اصلاح جنس و تزئید درحاصلات، درتجربه گاه تحت تربیه قرارگرفته و قراریکه تجارب نشان میدهد نتایج آنها اطمینان بخش بوده در آینده قریب انواع مذکور جهت تزئید، باهالی توزیع میگردد .

درضمن تجربهٔ گندم های فوق ازجملهٔ چند نوع گندم خارجی که بمرض سرخی مقاومت داشته ودر تجربه گاه مرکزی طور تجربه بذر شده است (۱۱) نوع آن درآب وهوای منطقهٔ کابل مطابقت پیداکرده که درمرور چندسال آینده، پس از اخذ نتیجهٔ مثبت غرض تزئید جنس باستفاده مردم قرار داده خواهد شد .

همچنین درتجربه گاه مرکزی، امسال (۱٦) نوع رشقه (۲۵) نوع

علوفه (۱٦) نوع شبدر از نظر بهبودی وضع حیوانداری بذر و تحت تجربه متخصصین قرار گرفت. زیرا در وطن عزیز ما که حیوانداری وزراعت لازم وملزوم همدگر است، برای خوراکهٔ حیوانات علوفه کافی هم ضروریست، بنابران وزارت زراعت درین تجربه گاه از زرع باتات علوفه ئی نیز غرض توسعه خوراکهٔ حیوانات مملکت، خود داری نکرده وامید میرود بعد از تجارب و نتیجهٔ مثبت بمعرض استفادهٔ عام قرار بگیرد.

انواع سبزیجات داخلی وخارجی نیز درظرف سال به پیمانهٔ بیشتری تحت تربیه گرفته شده که نتائج آن قابل اطمینان بوده در سالهای بعد برای ترویج مزید آن اقداماتی بعمل خواهد آمد.

انواع بته های زینتی ودرختان زینتی نیز بتعداد کافی در تجربه گاه بمنظور ازدیاد نوع بذر وفوریه گردیده که در مرور چندسال آینده باستفاده عموم گذاشته میشود.

در تجربه گاه مرکزی طوریکه خلاصهٔ شرح داده شد، بغرض اصلاح وتطبیقات تحت نظر مستقیم متخصصین از انواع مختلفهٔ حبوبات وغله ها بذروکشت گردیده که اگر جزئیات آن شرح داده شود، موضوع بطول می انجامد، اما می توان گفت که نتائج عملیات در تجربه گاه مرکزی قابل اطمینان بوده ومارا امیدوار میسازد تادرتوسعهٔ تجربه گاه وعملیات فنی درآن بیشتردوام بدهیم که انشاالله عنقریب نباتات و اشجار اصلاح شده باستفاده همه گذاشته خواهد شد.

قوریه گذرگاه و قوریه پغمان:

درقوریه های مذکور بیشتر از همه انواع اشجار مثمر وغیر مثمر واشجار زینتی داخلی وخارجی تحت تربیه میباشد که از یک طرف هر ساله بتعداد کافی غرض ازدیاد نسل، بمردم توزیع وام

بجانب دیگر انواع مختلفه بذر وقوریه و پیوند میگردد تا بتوانــد در مرور چندسال احتیاجات نهالشانی اهالی مرکز کابل واطراف آنرا تکافو کند .

۳ـ علاوه بر تجربه گاه مرکزی وقوریه‌های مربوطه درخوست سمت جنوبی وسمت مشرقی نیز تجربه گاهانی افتتاح گردیده وانواع نباتات منطقه گرم سیر واشجار مرکبات تحت تجربه قرارگرفته اند تا ازیکطرف ازدیاد آن در آن مناطق صورت گرفته ازطرف دیگر انواع موجوده از نقطهٔ نظر جنسیت اصلاح گردد . درتجربه گاه قندرز که ازچند سال اشجار و نباتات وبته های زینتی وغیره تحت تجربه میباشند هرساله بهزار ها نهال اصلاح شده بمردم توزیع می یابد و تربیه بیشتر انواع نباتی روز بروز به آن افزووده شده میرود.همچنین درسال جاری یك تجربه گاه نسبت اصلاح درختان میوه در قندهار افتتاح که عملیات ابتدائی آن درسال ٣٤ شروع گردیده است .

٤ — اقدام وزارت زراعت راجع به درختان زیتون سمت جنوبی :

درمرور مطالعات وزارت زراعت معلوم گردید کــه درسمت جنوبی خصوصا در حصص منطقهٔ خوست وجاجی میدان سمت جنوبی بتعداد کثیری درختان زیتون موجود است ، بواسطه که زیتون از نقطه نظر تولیدات صادراتی مملکت اهمیت زیادی دارد،درظرف سال ١٣٣٤وزارت زراعت درصدد برآمد تا یکنفر متخصص زیتون راازخارج بخواهد که راجع به امکان پیوند درختان مذکور مطالعاتی بنماید، اخیراً وزارت زراعت به سلسلهٔ وزارت خارجه یکنفر متخصص زیتون را از ترکیه خواست، بعداز یك سلسله مذکرات ومفاهمات در مرکز وزارت زراعت ،متخصص موصوف ازجنگلات زیتون سمت جنوبی ومشرقی دیدن نموده نظریات وصورت مشاهدات

خویش را بوزارت زراعت تسلیم داد ، قراریکه از مشاهدات موصوف بر می آید.
از یکطرف در ختان زیتون سمت جنوبی از نقطه تولیدات خیلی با اهمیت تلقی و از جانب دیگر پیوند آنرا بحال تجربه برای عملیات آینده درسال ۱۳۳۵ نظریه داده است . وزارت زراعت تاجائیکه درین قسمت غور و تحقیقات و مطالعات بعمل آورده ، اطمینان دارد که تحول در درختان مذکور از حیث پیوند باینده قریب یکی ازمنابع مهم تولیدات زراعتی مملکت خواهد گردید. بنابران برای سال آینده در قسمت پیوند واحصائیه صحیح ومراقبت از جنگلات زیتون سمت جنوبی ، از حالا ترتیبات مقدماتی اتخاذ گردیده است .

امور احصائیه :

باوجودیکه دنیا امروز برای تهیه احصایه های زراعتی زحمات زیادی کشیده اند مگر طوریکه شاید و باید ، احصائیه زراعتی از تمام جهات تکمیل شده خصوصا دروطن ما احصائیه زراعتی خیلی قابل اصلاح است. برای اینکه وزارت زراعت بتواند درین راه هم قدمی بردارد در بدست آوردن احصائیه عمومی مربوطه امور زراعت وحیوان داری مملکت اقدامی نماید درظرف سال ۱۳۳٤ یکنفر متخصص احصائیه زراعتی را از موسسهٔ F.A.O برای مدت چندی باین کار موظف گردانید تا در اطراف احصائیه زراعتی و حیوانداری مطالعه کند متخصص موصوف در مدت اقامت خویش ازمناطق کابل و نواحی آن وولایت قطغن و مزارشریف وغیره جاها ، باز-دید نموده ، برای بدست آوردن احصائیه زراعتی با مامورین فنی وزارت کمک هائی نموده وراپور تطبیق ومطالعات و طریق بدست آوردن احصائیه زراعتی را با نها عملا نشان داده و راپور خویش را بوزارت زراعت سپرده

است که قرار نظریات متخصص موصوف ترتیباتی درین مورد اتخاذ گردیده است تا نظریات متخصص موصوف را در بارهٔ تهیه نفر فنی و سامان و لوازم در معرض تطبیق بگذارد.

۶ـ راجع به اصلاح آلات زراعتی موجوده و امکان ماشینی ساختن زراعت مملکت:

در مملکت عزیز ما بهر گوشه و کنار یکه نظر انداخته شود، آلات وافزار زراعتی موجوده مختلف بوده وحتی آلات زراعتی یك ولایت بولایت دیگر از حیث ساختمان وغیره تفاوت دارند، باوجود آنکه این سامان ولوازم خیلی ابتدائی بوده وسرعت کار آنها کم و عمل اجرای شان نیز طاقت فرساست، بازهم دهاقین از آنها کار میگیرند و از باعث همین نواقص آلات زراعتی موجوده است که زارعین مملکت ما از زمین های خود حاصل دلخواه بدست آورده نمیتوانند. مثلا در قسمت بذر که مرحله ابتدائی عملیات زراعتی صورت میگیرد، بذر نباتات انتخاب صحیح نشده و آلات کار از قبیل قلبه، آلات خیشاوه، درو، خرمن کوبی وغیره همه بحالت ابتدائی است که مشغولیت زارعین از ابتدای سال تا اخیر تیرماه مسلسلا دوام میکند. چون وزارت زراعت درین مورد توجه خاصی دارد که در آلات زراعتی مملکت تحولی پدید آورد. گرچه این تحول در استعمال آلات زراعتی عصری عوض آلات موجودهٔ وطنی، خالی از اشکال نبوده وموعد زیادی بکار دارد، مگر با آنهم وزارت زراعت درین باره باین نکته متوجه گردید که باید اولا تطبیقات وتجربه با لای آلات ساده دستی شروع ودراخیر به نکته دوم که امکان ماشینی ساختن زراعت مملکت است بذل مساعی نماید.

۱- تجارب عملی در استعمال آلات عصری دستی :

از مدت تقریباً دو سال با ین طرف، یکنفر متخصص که از موسسهٔ F.A.O درخواست گردیده، راجع به تجارب عملی آلات زراعتی عصری مصروف است که بعضی آلات عصری سادهٔ دستی را که وزارت زراعت غرض ترویج آینده تهیه دیده متخصص موصوف برای نشان دادن عملی آلات مذکور در ولایات مملکت مشغول کار است و تا جائیکه دیده میشود از استعمال آلات عصری دستی ساده، مردم زارعین حسن استقبال نموده و راجع بسرعت کار آلات عصری خوشبین میباشند. این اقدام وزارت زراعت را امیدوار ساخته است تا تجارب خویش را در تمام نقاط مملکت بمرور ایام تکمیل و نسبت به تقاضای محیطی در آینده از آلات ساده عصری بتعداد کافی تورید و باستفادهٔ مردم بگذارد.

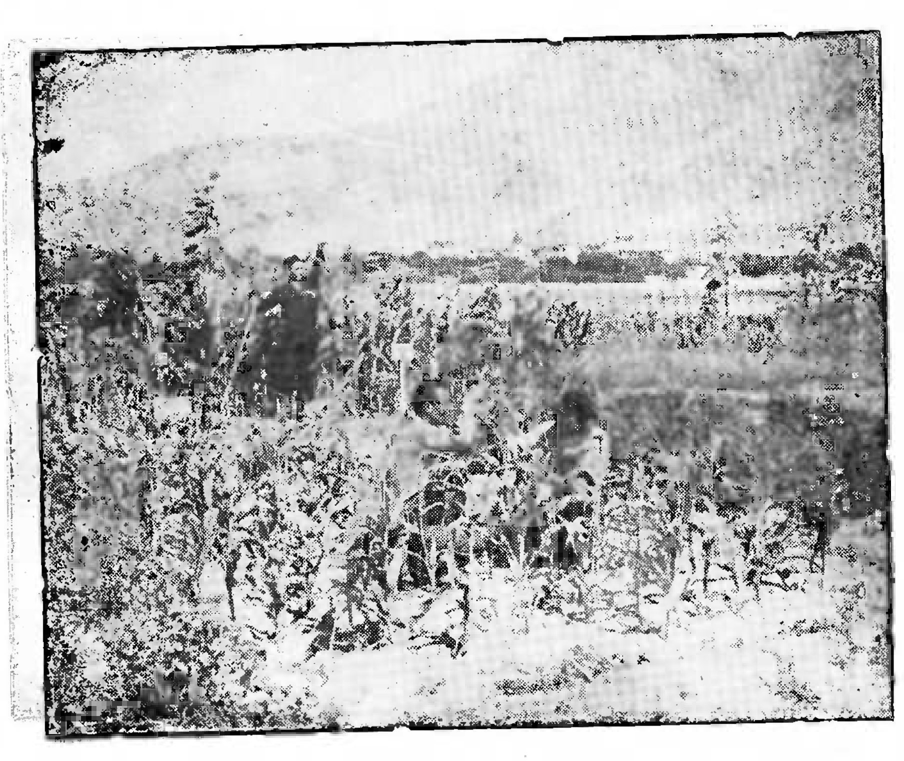
۲- راجع به امکان ماشینی ساختن آلات زراعتی :

طوریکه وزارت زراعت برای بهبود عملی زراعت مملکت از یکطرف تجارب عملی نشا ندادن آلات زراعتی عصری دستی را ذریعهٔ متخصص مذکور در ولایات مختلف مملکت تحت عمل قرارداده است، ازجانب دیگر درین اواخر یکنفر متخصص ماشینهای زراعتی نیز ازموسسهٔ F.A.O خواهش نمود تا در اطراف امکان ماشینی ساختن زراعت مملکت، مطالعات و تطبیقاتی بنماید چنانچه اخیراً متخصص موصوف وارد افغانستان گردیده و در ولایت قطغن، مزارشریف و میمنه مطالعات خویش را تکمیل و راپور خود را نسبت استعمال واستفاده ازماشینهای زراعت در مملکت، بوزارت زراعت سپرده است. راپور متخصص موصوف تحت غور وزارت زراعت میباشد تا ازنظر اقتصاد زراعتی درآن باره غور و تعمق بعمل آمده در آینده تحت اجرا قرار بگیرد.

ب- اصلاح وتربیهٔ نژاد حیوانات برای افزود در محصولات حیوانی :

متعلمین صنف ۱۱ زراعت درلابراتوار ذریعه میکروسکوبهای
جدید مشغول مطالعه نباتات

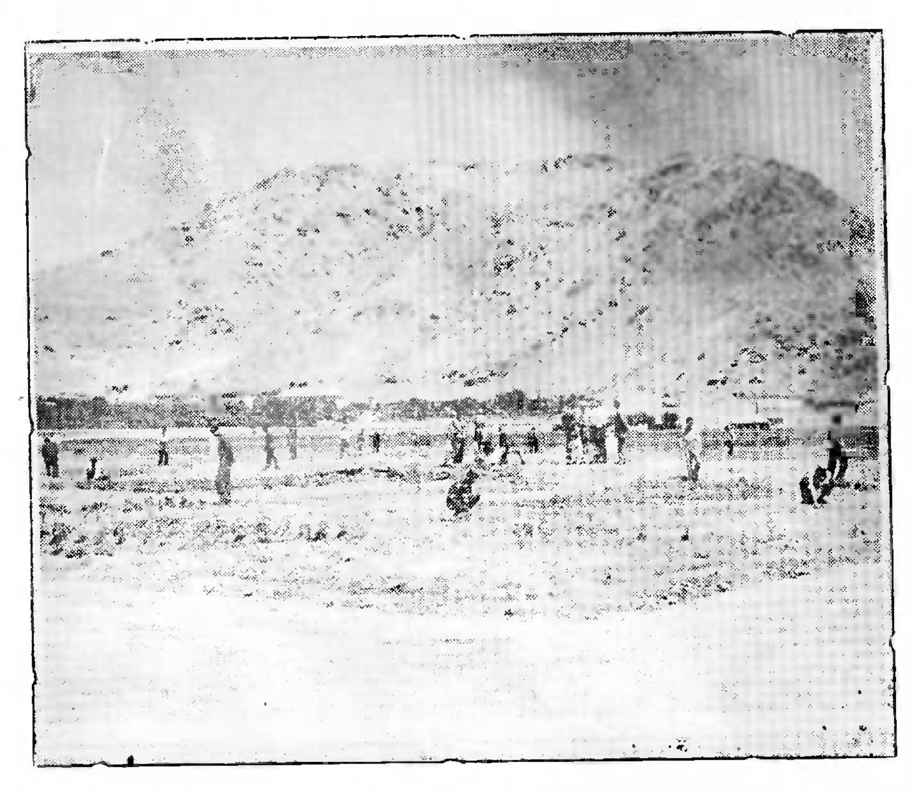

متعلمین لیسهٔ زراعت مشغول تطبیقات عملی

مأمورین فنی مجادلهٔ امراض نباتی مشغول عملیات دوا پاشی اشجار

یکی از متعلمین زراعت مشغول قلبه کشی

متعلمین زراعت مشغول تطبیقات

۲۵۵۰۰۰ راس

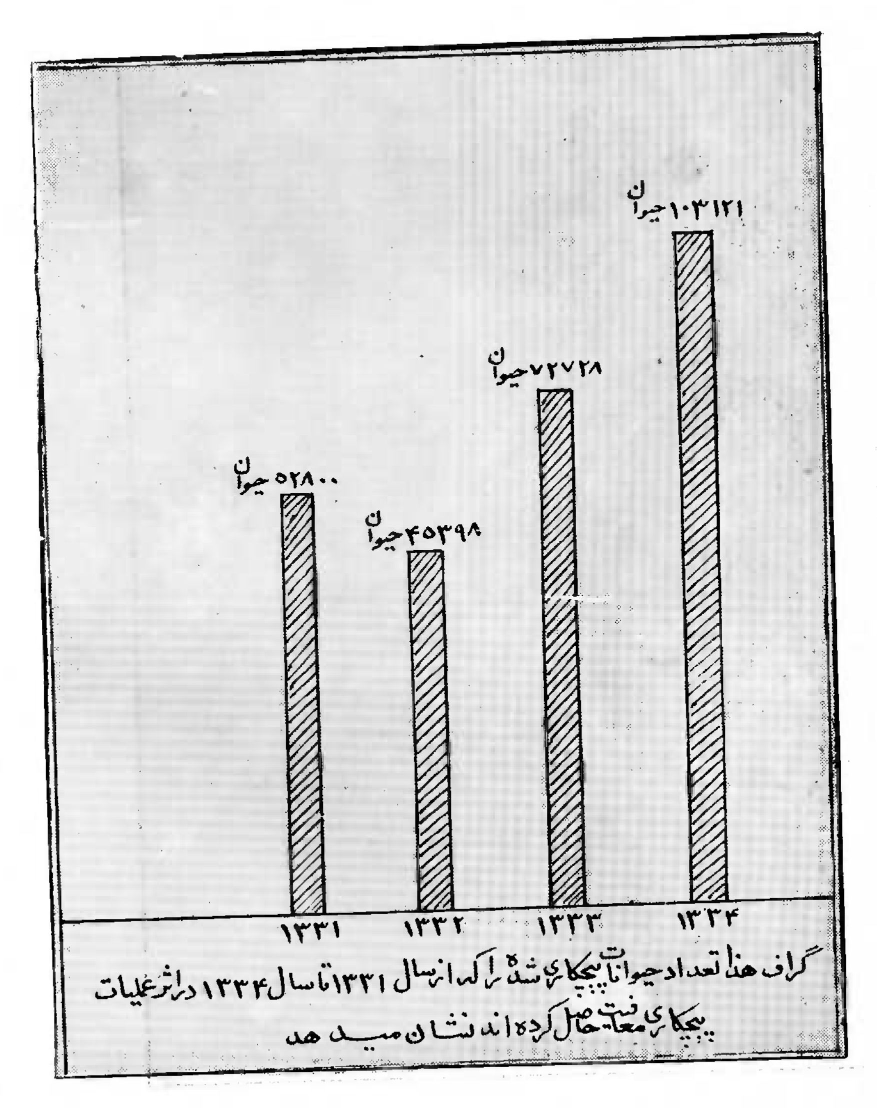
۱۹۵۶۲۵ راس

۱۵۰۰۰ راس

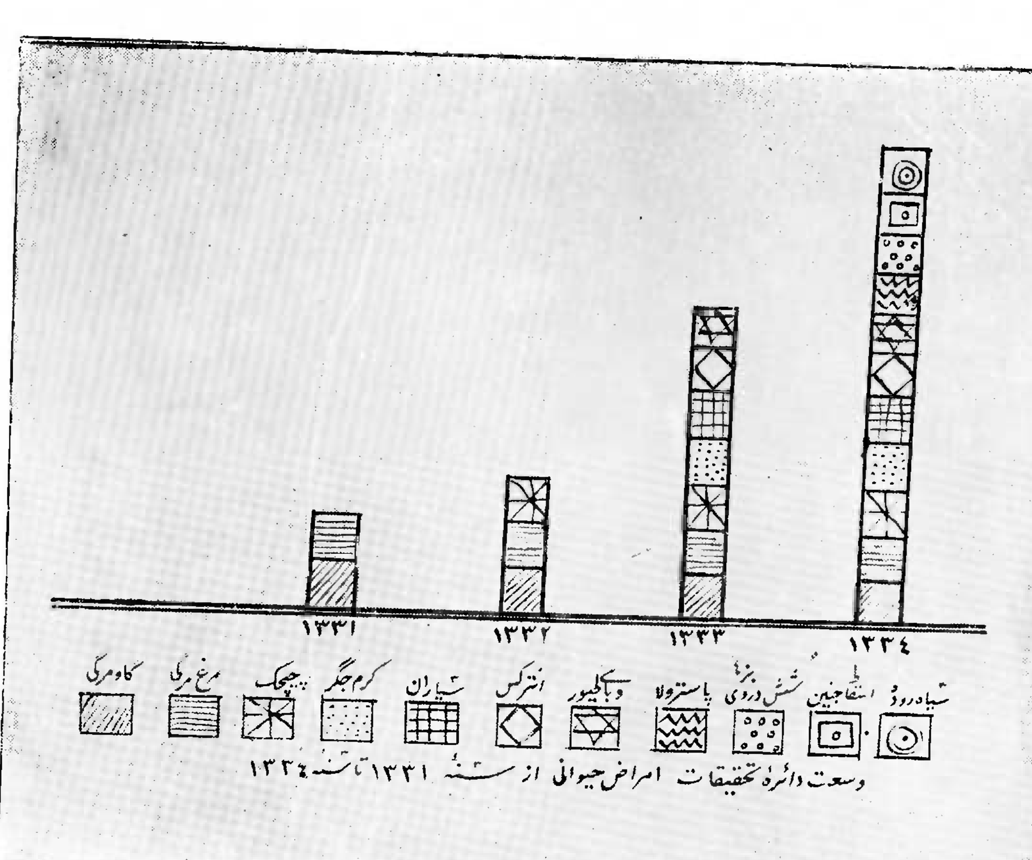
۱۳۲۲ ۱۳۲۳ ۱۳۲۴

تعداد گوسفندانی که باثر استعمال کپسول کاربن تترو کلوراید از مرض کرم جگر مصئون مانده اند

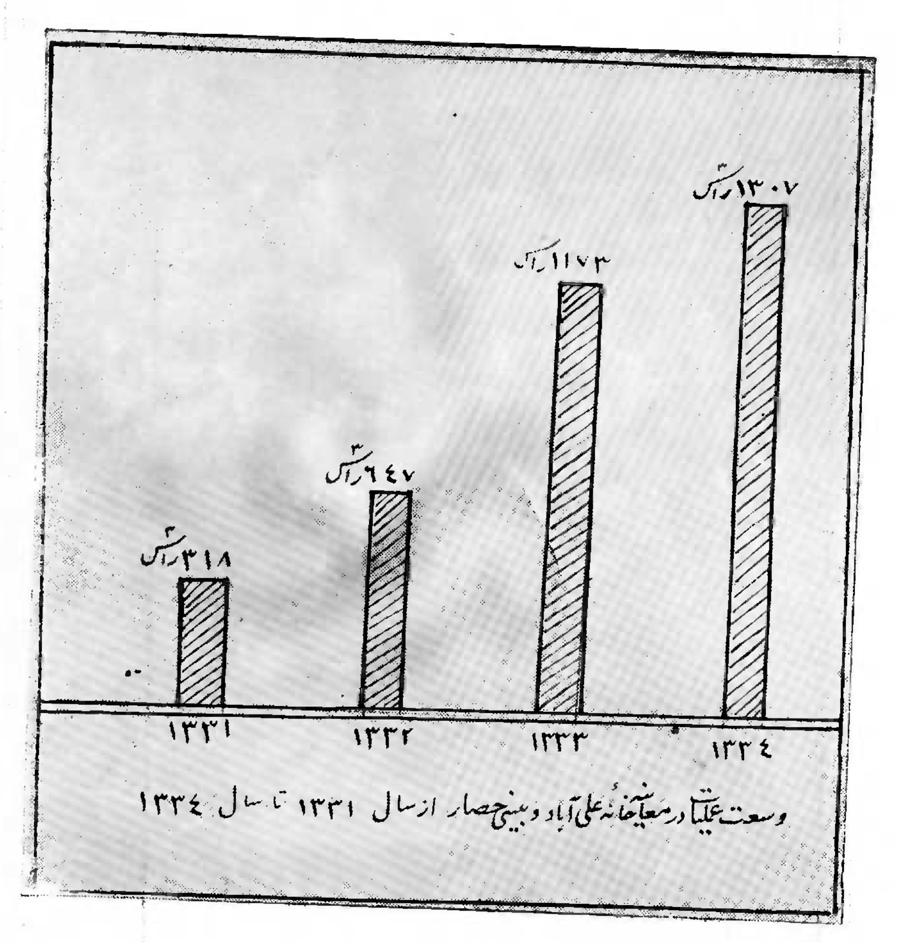
گراف اجراآت یکساله وزارت زراعت

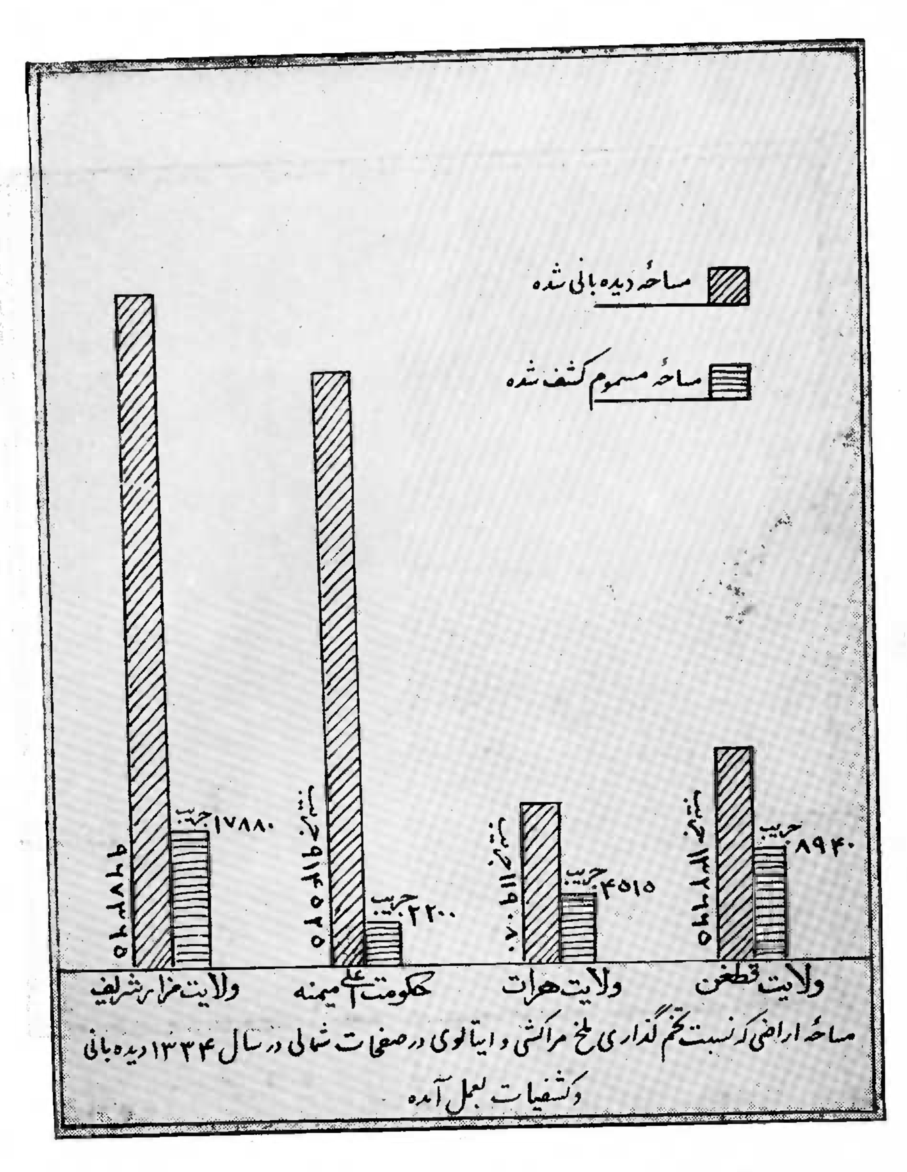
گراف اجراآت وزارت زراعت

گراف اجراآت یکسالهٔ وزارت زراعت

گراف اجراآت وزارت زراعت

گراف کشفیات ملخ

۱- همچنانیکه نباتات واشجار مملکت طور مخلوط بوده نتائج مطلوبه از حاصلات آن بدست آورده نمی‌شود، امور حیوانداری هم که شغل مهم اهالی مملکت میباشد بصورت درست وصحیح نیست. لذاوزارت زراعت غرض اصلاح نسل حیوانات که مدت‌ها باین طرف مصروف است در اصلاح جنس گاو های مملکت از یکطرف به تصفیه جنس وطنی مصروفیت داشته و از جانب دیگر اجناس گاوهای خارجی را نیز بوطن تورید نموده. چنانچه نسل گاو فریزی که یکی از بهترین جنس گاوشیری دنیا میباشد وجهت تخلیط جنس وطنی وارد کرده وعلاوه ازین که عملیات تخلیط جنس در گاو ها بصورت فنی دوام دارد، هرساله یك تعداد گافی ازجوانه گاوها جهت ازدیاد نسل بمردم توزیع میشود.

۲- درعین زمان بسال ۱۳۳۳ یك تعداد گوسفندان مرینوس نسبت تخلیط و ترتیبه جنس وطنی نیز خواسته شده و تحت تربیه گرفته شده بودند، در سال ۳٤ یك تعداد دیگر نیز ازجنس مذکور وارد گردید که جمعاً گوسفندان توریدی سال ۳۳ و ۳٤ جهت تخلیط جنس وطنی تحت تربیه میباشند. قراریکه درسال گذشته از تورید گوسفندان میرینوس تذکاری داده شده بود، طوریکه در جریان سال ۳٤ مشاهده گردید گوسفندان مذکور به آب وهوای مملکت سازش نموده درمرور سال گذشته وامسال یك تعداد چوچه‌های خالص از آنها بدست آمده و درعین زمان برای اینکه فهمیده شده بتوانند که کدام جنس وطنی بهتر از تخلیط جنس میرینوس نتیجه میدهد، چند نوع گوسفندان وطنی با گوسفندان میرینوس خالص تخلیط جنس گردیده اند که درسال جاری یك تعداد بره های دورگه بدست آمده که نتائج آن اطمینان بخش است. چون بدست آوردن نسل خالص قرار علم وراثت تقریباً هفت نسل را دربر میگیرد، برای دورهٔ دوم عملیات تخلیط جنس، وزارت زراعت درنظر گرفته تا ازهر کدام نوع گوسفند وطنی که نتیجهٔ آن سریع بوده و به نژادمیرینوس از حیث جنسیت

دریشم کامیابی بیشتری نشان بدهد، آنرا برای تخلیط جنس و تزئید نسل میرینوس مورد توجه قرار خواهدداد.

۳- تورید اسپهای مخصوص سواری بمطلوب تخلیط جنس با اسپهای وطنی:

اقدام دیگری که وزارت زراعت درضمن اصلاح جنس حیوانات در ظرف سال ۳۴ نموده، تورید یك تعداد اسپهای سواری است که ازدو نوع بهترین جنس اسپهای سواری را ازاتحادشوروی وارد کرده است، اسپهای مذکور درتربیه خانهٔ وزارت زراعت، تحت تربیه گرفته شده اند که درسالهای آینده نسبت ازدیاد نسل وجنس خوب اسپهای وطنی مورد استفاده مردم قرار داده خواهدشد.

٤- اقدام راجع بامور پیله‌وری وزنبور عسل:

۱- تربیه کرم پیله که ازسالها باین طرف در مملکت عزیزما بین اهالی رواج دارد، بواسطهٔ که از یکطرف تخم قابل اطمینان از خارج تورید نمی‌یافت وازجانب دیگر مردم باصول اساسی به تربیهٔ کرم پیله مهارت نداشتند، وزارت زراعت بمنظور توسعهٔ آن اولا یك دستگاه اصولی رادر بغلان ذریعهٔ فابریهٔ قند سازی بکار انداخت که تحت هدایت ورهنمائی مستقیم متخصصین وزارت زراعت دستگاه مذکور تااندازهٔ پیشرفت نموده ودامنهٔ آن رو بوسعت میباشد. علاوه ازان درمرکز از ابتدای سال جاری دستگاه دیگری بکار انداخته شده ویك تعداد متعلمین در کورس پیله‌وری شامل ساخته شدند که هم دروس نظری فن تربیهٔ پیله بایشان تدریس شده وهم عملا به تربیهٔ پیله دوام داده اند ودرمدت دو دوره تربیهٔ که بعمل آمده نتایج آن قابل اطمینان است برای اینکه این فن زحمت زیادی بکار ندارد وتربیهٔ پیله برای زارعین یك کمك اقتصادی نمایانی است، وزارت زراعت با بانك زراعتی موافقه نمود تا یك دستگاهٔ جدید تحت هدایت متخصصین وزارت زراعت درحکومت اعلی پروان ازطرف بانك مذکور بکار انداخته شود. چنانچه دستگاه مذکور هم تاسیس یافته وبعضی آله های تارکشی وکلاوه سازی کرم پیله که باسرعت واصول درست درتارکشی پیله

کمك میکنند، از خارج تهیه شده ووزارت زراعت کوشش دارد که یك تعداد بیشتر آنرا برای استفادهٔ مردم در خود مملکت ،طبق نمونه های مذکور ساخته وبیانك زراعتی نیز هدایت داده شده تا آنها نیز مطابق نمونه بتعداد کافی برای ذوق مندان تربیهٔ کرم پیله از آله های مذکور آماده کنند . متعلمینیکه در کورس پیله وری مشغول درس نظری وعملی میباشند پس از فراغت تحصیل درجاهائیکه تربیهٔ کرم پیله امکان داشته باشد غرض کمك تربیه کنندگان ارسال میشوند .

۲- زنبور عسل هم که ازمشاغل کم زحمت وپرفایده است ، برعلاوه اینکه ازعسل وموم آن استفاده میشود درامور بار آور ساختن نباتات نیز خدمت خوبی را انجام میدهند . برای ترویج این فن وزارت زراعت درسال گذشته یکنفر از مامورین فنی خویش را بطور فیلوشپ به ترکیه اعزام نموده بود که پس از تکمیل معلومات در شق تربیهٔ زنبور عسل با یك مقدار سامان ولوازم زنبورداری ،وارد مرکز گردیده بعداز تطبیقات ومطالعات دراطراف زنبور داری، یك تعداد زنبور عسل را تهیه وتحت تربیه گرفته است که متعلمین پیله وری بدروس نظری وتربیهٔ عملی زنبور عسل نیز مشغولیت دارند ودرمواقع لزوم گروه های زنبورعسل باهدایت نامه ها وطرز تربیهٔ آن بشایقین وزارعین مملکت نیز توزیع میگردد .

ج- اقدام به مجادلهٔ امراض وآفات نباتی :

حشرات مضره وطفیلی های نباتی وسمارق ها وآفات مختلفه وحتی گیاهای هرزه در تولیدات زراعتی صدمه میرسانند واز نموی اصلی نباتات میکاهد چنانچه اگر کدام منطقه مورد آفت ومرض زراعتی واقع گردد، زحمات دهاقین بهدر رفته نتیجهٔ از حاصلات بدست آورده نمیتوانند. گرچه بروز امراض در بین نباتات ومزارع تنها بضرر دهاقین تمام نمیشود، بلکه اگر از سرایت وانتشار آن جلوگیری بعمل نیاید بدارایی ملی صدمهٔ مدهشی وارد میگردد. چون زارعین به تنهایی نمیتوانند بمجادلهٔ امراض و آفات

بپردازند وازیکطرف معرفت کاملی درتشخیص امراض نداشته وازجانبی وسایل مدافعه وادویه بدسترس ندارند لهذا وزارت زراعت با وسایل ولوازم و اشخاص فنی که بدسترس دارد در نقاط مختلفهٔ مملکت، تاجائیکه اطلاعات بدست آمده ازحیث اجرای وظیفه باقدامات عملی تثبیت گردیده که اینك ذیلاً خلاصه میشود :

۱ـ ادامهٔ کشفیات ومجادله برضد ملخ مراکشی وایتالوی که در ولایت قطغن ، مزارشریف وهرات بعمل آمده است ودرهرچهار ولایت اراضی که احتمالی تخم گذاری ملخ متصور بوده ذریعهٔ مامورین فنی دید بانی گردیده ودر نقاطیکه تخم گذاری ملخ واقع شده تماماً کشف گردیده است که مساحهٔ دید بانی شده عمومی وصورت کشفیات را درروی گراف مطالعه خواهید نمود .

نوت: اراضی که از نقطهٔ نظر کشفیات نیچه «ملخ» تحت کشفیات قرار داده شده ودرساحهٔ که نیچهٔ ملخ کشف گردیده در ۵ تا ۱۰ متر مربع یکدانه نیچه بصورت پراگنده دیده شده که در مقابل مچك های ملخ نظر بوضع پراگندگی آنها، عملیات کیمیاوی بعمل نیامده ومچك های بروزی بوسیلهٔ عملیات ملی مدافعه شده ومامورین فنی بیشتر درامورد کشفیات مواضع احتمالی اجتماع ملخها مصروف بوده اند .

۲ـ مجادله بمقابل ملخ صحرایی «ښتو سرکه» :

بملحوظ اینکه هرساله ورود دسته جات پروازی ملخ صحرایی ازخاك خارج ازطریق نقاط سرحدی، درقسمت های جنوب غربی مملکت احتمال میرود، برای گرفتن ترتیبات مدافعوی وحفظ ماتقدم، هیأت های فنی مختلفه باادویه وسامان ولوازم کافی بحصص متذکره اعزام گردیدند. طوریکه معلوم گردید از فضل خداوند ورود ملخ ازخاکهای خارج نظربسالهای گذشته امسال به پیمانه کمی بوده که روبهمرفته کدام ضرری بزراعت حصص فوق الذکر نرسیده است ومعیار اراضی که مجادله شده، خیلی ناچیز است .

یکعده از محصلین در اثنای تطبیقات بیولوجی حیوانی

یکعده از محصلین در اثنای تطبیقات فزیك

۳- عملیات ادویه پاشی مقابل حشرات مضره اشجار :

حسب معمول همه ساله، یك تعداد مامورین فنی درسال جاری باوسایل لازمه ازمرکز درغوربند، پغمان، لوگرد، کاریز میر، ودیگر حصص مختلف کابل و ولایت هرات فرستاده شده وبمقابل امراض و آفات اشجار مثمر وغیرمثمر ودیگر مزارع زراعتی که دچار امراض و آفات شده بودند، بمجادله پرداخته شده است که معیار مجادله رادرگراف ها ملاحظه میکنید.

د - مجادله بمقابل امراض و آفات حیوانی:

حیوانداری ازمشاغل عمده اهالی بوده وملیون ها حیوانا تیکه در مملکت موجود است،منافع حاصلات آنها درثروت ملی سهم بارزی دارد. چون وقوع امراض مختلفه دربین حیوانات، درعایدات ملی سکته زیادی وارد میکند، لهذا در ضمن تقویهٔ امور زراعتی مملکت، حمایه حیوانات ومجادله امراض آنها نیزداخل پروگرام کار وزارت زراعت قرارگرفته وهرساله که بهزارها و لك ها حیوان که دچارامراض شده اند با ثر اقدامات وزارت زراعت، از امراض مصون و از سرایت آن جلوگیری بعمل آمده است،درمناطقیکه مرض بروز نموده، تاجائیکه درخود منطقه مرض حیوانی تشخیص یافته، بمجادله پرداخته شده و اگر تشخیص نیافته در لابراتوار حیوانی تشخیص ومتعاقباً به دفع آن اقدام گردیده است. چنانچه درظرف سال ۳٤ اجرا آتیکه در بارهٔ امراض وآفات حیوانی صورت گرفته ، ذیلاً تشریح میگردد :

الف - در مؤسسهٔ واکسین سازی بینی حصار، درظرف سال جاری واکسین های ذیل غرض مجادله امراض حیوانی تهیه گردیده است :

۱- واکسین گاومرگی .

۲- واکسین مرغ مرگی .

۳- واکسین بلیك لیك (سیاران)

٤- واکسین پاسترولا .

۵- واکسین شش دردی بزها .

۶- واکسین اسقاط جنین .

۷- واکسین سیاه روده .

ب - درقسمت مجادلهٔ امراض حیوانی از ابتدای سال تا اخیر جدی « بیست » هیأت مختلف جهت مجادله امراض حیوانی به نقاط مختلف مملکت اعزام گردیده اند .

ه - قسمت تهیهٔ نفر فنی و متخصصین :

چون پیشبرد امور اصلاح زراعت وحیوانداری مملکت با نفر و لوازم ارتباط کلی دارد، بنابران برای اجرای عملی ساختن پروگرام کار وزارت زراعت بیشتر از همه به تهیهٔ نفرضرورت حس میشود، لهذا اقدامات وزارت زراعت درقسمت نفر درسال ۳۴ قرار ذیل :

۱- در ظرف سال ۳۲و۳۳ تعداد متخصصین (F.A.O) که تماماهشت نفر بودند ومؤسسهٔ مذکوحاضر نبود که دیگر نفر بدهد، بلکه‌در صدد تقلیل آن نیز بودند، مگر باثر ترتیب پروگرام کارومذاکره‌درباره آن وفراهم نمودن قناعت نفری (F.A.O) درکابل ووسعت پروگرام کار بمرکز مؤسسه (F.A.O) مخابره گردید وآنها قناعت نمودندکه در سال ۳۴و۳۵ تعداد متخصصین را به (۲٤) نفربرسانند، چنانچه تا اواخرسال ۳٤ تعداد متخصصین مذکور به ۱٦ نفر میرسدکه ازآنجمله ۱۲ نفرآنها متواتردرظرف سال مشغول کار بوده اند وچهار نفرایشان ازقبیل متخصص احصائیه زراعتی ومتخصص ماشین‌ساختن زراعت ومتخصص‌جنگل‌ها ومتخصص علفچر برای مدت های مختلفه در افغانستان آمده و مطالعات خویش را انجام وراپور خود رابمرکز وزارت سپرده اندکه عملی ساختن راپور آنها تحت غور ومطالعه وتدقیق وزارت زراعت میباشد .

۲- درظرف سال های گذشته یك تعداد نفر برای تحصیل در شقوق مختلفه زراعت بخارج اعزام شده بود . یکنفرآن درشق تربیهٔ زنبورعسل

و سه نفر درشق لبنیات و یکنفر در شق اقتصاد زراعتی، فارغ التحصیل وبمرکز وارد گردیدند . همچنین درظرف سال جاری یکنفر برای تحصیل درشق اقتصاد واداری زراعت وچهار نفر برای تحصیل فن آبیاری ازراه کمك نقطهٔ «٤» طور فیلوشپ بخارج اعزام شده اند .

همچنین دو نفر درشق امراض نباتات و یکنفر درشق امراض حیوانات مخصوصاً شق واکسین سازی از راه مؤسسه (F.A.O) بخارج اعـزام شده اند .

و- سهم وزارت زراعت درنندارتون امسال :

طوریکه عرض شد وزارت زراعت درپیشبرد امورزراعت وحیوانداری مملکت مصروف است که درقسمت مجادله امراض وآفات نباتی وحیوانی همیشه مامورین موظف آن مشغول مجادله بوده اند ودرعین زمان راجع باصلاح نباتات وحیوانات که در تجربه گاها وقوریه ها وتربیه خانه های وزارت زراعت، عملیات وتطبیقات بهبودوضع زراعتی تحت اداره متخصصین مختلفه دوام دارد، تا جائیکه توانسته اند ازدور و نزدیك ازین رهگذر عملاً وهم روی صفحات جراید ومجله کرهنه وغیره بعموم زراعین ومالداران از توصیه های مفید دریغ نکرده اند، برای اینکه تمام طبقات تمام ملت خصوصاً طبقه زارع ومالدار وشایقین فن زراعت ازموضوعات فنی وزراعتی معلومات کافی پیداکرده ازاصول زراعت وطرز پیشرفت آن استفاده کرده بتوانند، وزارت زراعت درنمایش گاه ننداتون امسال برای مرتبه اول سهم گرفت. اجرای عملیات فنی وصورت تجارب وتطبیقات فنی درتمام امور زراعتی راعملاً درنمایش گاه زراعتی امسال بمردم نشان دادکه این نمایش گاه ازحیث اهمیت زراعتی وپیداوار مملکت واخیراً اقدامات وپیشبرد امور زراعتی وحیوانداری باحسن نظرعامه طبقات ملت استقبال گردیدوموجبات امیدواری کافهٔ مردم ووزارت زراعت را فراهم آورد.

درین نمایش گاه غرفه های متعددی مورد استفادهٔ وزارت زراعت قرار گرفته که هرغرفه بصورت جداگانه تخصیص یافته بودکه در نمایش گاه مذکور بعضی طریقه‌های رادر انکشاف امور زراعتی بمردم نشان میداد که زراعت آینده مملکت بدان واسطه در شاهراه ترقی روان میشود، غرفه‌های نمایش گاه زراعتی در ننداراتون امسال قرارذیل ترتیب یافته بود:

۱ ـ غرفهٔ محصولات زراعتی ازامراض وحشرات .

۲ ـ غرفهٔ حفاظه غله‌جات وحبوبات .

۳ ـ غرفهٔ نباتات علوفه ئی .

٤ ـ غرفهٔ تربیهٔ کرم پیله .

۵ ـ غرفهٔ زنبو عسل .

٦ ـ غرفهٔ میوه‌جات .

۷ ـ غرفهٔ سبزیجات .

۸ ـ غرفهٔ پنبه .

۹ ـ غرفهٔ آلات وماشین های زراعتی .

۱۰ ـ غرفهٔ جنگل‌ها .

۱۱ ـ غرفهٔ لابراتوار واکسین ضد امراض حیوانی .

۱۲ ـ غرفهٔ تربیهٔ حیوانات .

طوریکه در بالاعرض نمودیم سهم وزارت زراعت در ننداراتون امسال که برای اولین مرتبه صورت گرفت،غرفه‌های فوق راجع بامور مراد متذکره تاجاییکه وقت مساعدت نمود ترتیب داده شده بود که مورد توجه خاص وعام قرار گرفت واین حسن استقبال طبقهٔ عامه ، وزارت زراعت راامیدوار ساخت تادر سالهای آینده بیش از پیش درین راه بذل مجاهده کند وامیدوار است که درین مورد جنبش وتحولی که بحال طبقهٔ زراعین وطن مفید بوده ومحصولات زراعتی وحیوانی را ازراه فنی وعصری امروزه بلندتر برده بتوانند تا آینده آنرا عملی وباستفادهٔ عام قرار بدهد .

ددربار وزارت

تشکیل :

ددربار وزیر — ع،ج سردار احمدعلی

معین — ع،ص حاجی امین الله

دسلطنتی تشریفاتو دریاست کفیل:

ع،ص سردار محمد علی

دحرم سرای ناظم:

ع،ص محمد آصف

دمحاسبی لوی مدیر:

ع میر امام الدین

دحضورددواخانې مدیر اود ډاکتر

معاون — ع میرعبدالغنی

دتنظیماتو مدیر — ص محمدزمان

دلوازمو « « شیر احمد

دیانو « « محمد عظیم

دنقلیه « « میر اکبر

دخزانې « « عبدالباقی

ع،ج سردار احمدعلی

دکارخانې ناظر — ص محمدعثمان

قراشباشی — « خوشدل

د همایونی دمبارك حضور مصاحبین :

ع ، ص — سردار خلیل الله

« ، « — سردار محمدحکیم

« ، « — عبدالرزاق

د دارالتحریر شاهی تشکیل

د دارالتحریر شاهی د سر منشی کفیل:

ع،ص حافظ نور محمد (کهگدای)

د دار التحریر شاهی مشاور:

ع،ص سراج الدین (سعیدی)

د دارالتحریر شاهی د لیکوالۍ خانګې کفیل

ص، غلام محمد آزاد

د دوهمی خانګې مدیر

ع، عبدالقدوس

د مامورینو او اوراقو مدیر:

ع، محمد دلاور قاضی

د دیوان د عرایضو مدیر:

ص، عبدالنبی

د کتابخانو او رسامی مدیر

ص، محمد همایون (اعتمادی)

ع،ص حافظ نور محمد «کهگدای»

....

اعطای نشانها

ذواتی که به اعطای نشانهای مختلف نایل شده اند قرار ذیل اند:

۱ - قرار فرمان اعتبار نامه ۳۰۲۸ ر ۲۴ ر ۱۰ ر ۳٤ جلالتماب جمال یشیل سفیر کبیر دولت جمهوریه ترکیه ـ نشان سردار اعلی

۲ - قرار فرمان اعتبار نامه نمره... جلالتماب فرانسک راخستیال وزیر مختار چکوسلواکی ـ نشان سردار عالی

۳ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۹۳۸-۱۶ر۳۴ برای عزتمند عثمان- تیکر معلم مکتب ژاندارم و پولیس- نشان استور سوم

۴ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۶۰ ـ ۷ ر۳ر۳۴ برای بای اشرف غند مشر معلم تعبیه- نشان استور سوم

۵ ـ قرار فرمان اعتبارنامه ۲۶۱- ۷ ر۳ر۳۴ برای بای یوسف غندمشر معلم تاریخ حرب وجغرافیای عسکری نشان استور سوم

۶ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۶۲ ـ ۷ ر۳ر۳۴ برای بای لطفی غند مشر معلم پیاده نشان استور سوم

۷ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۶۳ ـ ۷ ر۳ر۳۴ برای بای انور غند مشر معلم پیاده نشان استور سوم

۸ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۶۴- ۷ ر۳ر۳۴ برای بای مدحت غند مشر معلم لوازم نشان استور سوم

۹ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۶۵- ۷ ر۳ر۳۴ برای بای ضیاء کندك مشر معلم لوازم- نشان استور سوم

۱۰ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۳۵۵ ـ ۵ ر۷ر۳۴ برای بناغلی دکتور بای رفقی کامل- نشان درجه اول معارف

۱۱ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۸۳۷ ر۵ ر۷ر۳۴ برای عزتمند موسیو فریسه مدیر تدریسی لیسه استقلال نشان درجه دوم معارف

۱۲ ـ قرارفرمان اعتبارنامه نمبر ۲۵۰۵ر۲۶ر۷ر۳۴ برای حاجی مقیم سرکرده تیم بزتازی ولایت مزار شریف نشان خدمت طلائی

۱۳ ـ قرارفرمان اعتبارنامه نمبر ۲۵۰۶ر۲۶ر۷ر۳۴ برای حاجی گلستان سرکرده تیم بزتازی ولایت قطغن- نشان خدمت طلائی

۱۴ ـ قرار فرمان اعتبارنامه نمبر ۲۵۰۷ر۲۶ر۷ ر۳۴ غلام نبی بیگ سرکرده تیم بزتازی حکومت اعلای میمنه - نشان خدمت طلائی

د مطبوعاتو مستقل ریاست

تشکیل :

مستقل رئیس .....

معاون ع ، ص عبدالستار شالیزی

اداری معین په لمړی رتبه ع ، ص عبدالصبور نسیمی

د قلم مخصوص مدیریت :

مدیر په (٤) رتبه : ص حفیظ الله

مامور « (٨) « یو تن

« « (١٠) « دوه تنه

د نشریاتو لوی مدیریت:

لوی مدیر په (٣) رتبه : ص محمد ابراهیم عباسی کفیل

غړی په (٤) رتبه: ص محمد سرور « وفا »

غړی په (٤) رتبه: دکتور حفیظ الله « ناصری »

غړی په (٥) رتبه څلور تنه

« « (٦) « دوه تنه

مامور « (٨) « شپږ تنه

« « (١٠) « «

ع،ص عبدالستار شالیزی

د مطبوعاتو لوی مدیریت :

لوی مدیر په (٣) رتبه ع فضل احمد « زرمتی »

غړی « (٤) « .....

غړی په (٤) رتبه . . . . . .
» » (٥) » څلور تنه
» » (٦) » دوه تنه
تا پیست » (٧) » شپږ تنه
مامور » (١٠) » » »

د فرهنګی روابطو لوی مدیریت :

لوی مدیر په (٣) رتبه ع عبدالوهاب «طرزی»
غړی » (٤) رتبه ص رستمعلی «سلطانی»
» » (٤) » . . . .
» » (٥) » څلور تنه
» » (٦) » دوه تنه
تا پیست » (٨) » شپږ تنه
مامور » (١٠) » » »

دا کابرو د تدریساتو لوی مدیریت :

لوی مدیر په (٣) رتبه ع قیام الدین «خادم»
مدیر » (٥) » ص میر محمد سمیع
مفتشان » (٥) » دوه تنه
مامور » (٤) » اوه تنه
» » (٧) » نه تنه
» » (٨) » » »
» » (٩) » پنځه تنه
» » (١٠) » شپږ تنه
» » (١١) » اوه تنه

دمحاسبی او لوازمو لوی مدیریت:

لوی مدیر	په (۳) رتبه	ص رام چند دکفیل په حیث	
معاون	» (٤)	»	
مأموران	» (٦)	» ٤ تنه	
»	» (۸)	» ٦ »	
مامور	» (۹)	» ۱ تن	
»	» (۱۰)	» ۱۰ تنه	
»	» (۱۱)	» ۳ »	

داوراقو مدیریت :

مدیر	په (٤) رتبه	ص امان الله
مامور	» (٦)	» دو تنه
»	» (۸)	» یو تن
»	» (۱۰)	» څلور تنه
»	» (۱۱)	» ٦ تنه

په ولایاتو کښی نشراتی مؤسسې

د هرات داتفاق اسلام دورځپانې مدیریت :

مسؤل مدیر — ښاغلی میر غلام محمد «حسینی»

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دقندهار دطلوع افغان دورځپانی مدیریت :

مسؤل مدیر — ښاغلی غلام محی الدین «اریوبی»

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د مزار شریف دبیدار دورځپانې مدیریت :

مسؤل مدیر بناغلی محمداکبر «ارتقاقی»

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دقطغن داتحاد دورځپانې مدیریت :

مسؤ ل مدیر بناغلی جانباز کتاپیسلایی

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دجنوبی د ورانګه دورځپانې مدیریت:

مسؤ ل مدیر .....

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

داتحاد مشرقی دورځپانې مدیریت :

مسؤ ل مدیر بناغلی میرسعید «بری من»

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دبدخشان دورځپانې مدیریت:

مسؤ ل مدیر بناغلی سراج الدین «وهاج»

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دپروان دورځپانې مدیریت :

مسؤ ل مدیر بناغلی محمدشریف «نسیم»

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دغزنی دسنایی دورځپانې مدیریت :

مسؤ ل مدیر .....

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دمیمنې دستوري دجریدې مدیریت :

مسؤل مدیر — پناغلی عبدالکریم «روهینا»
مامور — په (۱۰) رتبه دوه تنه

دفراه دسیستان دجریدې مدیریت:

مسؤل مدیر — .....
مامور — په (۱۰) رتبه دوه تنه

دگرشك دنیمروز دجریدې مدیریت :

مسؤل مدیر — پناغلی محمد رویدار «مرزی»
مامور — په (۱۰) رتبه دوتنه

مدیریت عمومی مطبوعات

۱- اجازهٔ نشر مجله وبولتن‌ها که حسب قانون مطبوعات اعطاء شده است :

برای وزارت معادن	دکانونو او صنایعو مجله
« « عدلیه	مجلهٔ الفلاح
« شرکت هوتلها	« ننداره
« مؤسسه تخارستان قطغن	مجلهٔ صراط المستقیم
« فاکولتهٔ طب	مجلهٔ طب
« آژانس باختر	نیوز بولتن
« سفارت امریکا	مجله نیوز بولتن بزبان فرانسه
« « چین	« « « انگلیسی
« « فرانسه	مجله تخنیکی « »

۲- کارت نامه نگاری دایمی :

برای محمدخالد روشان نمایندهٔ یونایتد پرس امریکا در کابل
« خانم یوسفزی نمایندهٔ اسوشیتد پرس امریکا « «

۳ـ صدور اجازهٔ ورود برای سیاحین وروز نامه نویسهای خارجی که خواهش آمدن را بافغانستان نموده اند:

امریکایی	۳۱ نفرروز نامه نویس وسیاح
انگلیسی	۱۶ » » » »
جماهیراشتراکه شوروی	۵ »
هندی	٤ »
ایتالوی	۱ »
فرانسه‌ای	۱ »
آستر الیایی	۱ »
جاپانی	۹ »
هالندی	۱ »
سویسی	۱ »

٤ـ اعطای اجازه فوتوگرافی:

برای نمایند های مؤسسات خارجیوسایر خارجی‌های که بافغانستان آمده اند ٤٥ قطعه‌کارت عکاسی داده شده.

۵ـ اعطای اجازه نامه برای افتتاح کتاب فروشها در کابل (۲۰) مغازه:

٦ـ سانسور فلمها:

فلم هندی	وارد گردیده (٦۲)	مسترد شده (۹)	پاس گردیده (۵۳)
» امریکایی	» » (٥٤)	» » (٦)	» » (٤٨)
» روسی	» » (۲٦)	» » (٤)	» » (۲۲)
» مصری	» » (۱)		

دپښتو دتدریساتو لوی مدیریت

د کورسوشمیر:

الف . دکابل دمرکزي کورسونه ۲٤۱ کورسه

ب . دولایاتو » ۳۰۵ »

اخیستل شوي امتحانونه :

اول په مرکز کښې :

الف دلمړی سمستر	٥	کورسه
ب ددریم «	١	»
ج دڅلرم «	١	»
د ددرباروزارت دشپږم سمستر	١	»
دښاروالی دریاست — سمستر	١	»
	٩	کورسه

لههغو مامورینو څخه دسوبي معلومو لو په دول امتحان اخیستی شوی دی :

الف ، لهاول سمستر څخه ترپنځم سمستره پورې		(١٠٠٠)	تنه
ب دشپږم « « « « «		٩٥	»
ج . ورکړې شوې شهادتنامې .		٤١٠	»

د . دملي دفاع د وزارت هغه شهادتنامې چه د پښتو د تدریسا تو دشهادتنامو په کتاب کښې ثبت اومعامله شوي دي (٢٢٨) جلده

١٠٩٥ تنه

هغه کورسونه چه په ١٣٣٤ کال کښې نوې پرانیستل شوي دي :

١ - دپولیسو اوژاندارمې په کندکونو کښې (٨) کورسه.

٢ - دملي دتهیې په ریاست کښې (٣) »

٣ - دپښې داتحادیې په شرکت کښې (٣) »

٤ - دجنگلک دنساجۍ په فابریکه کښې (٣) »

٥ - دملي هوا بازۍ په مدیریت کښې (٢) »

٦ - دکوپراتیف دبیمې په سرطبابت کښې (٢) »

٧ - دمالدارۍ دکوپراتیف په ریاست کښې (١) »

٨ - دعسکرۍ دنقدي محاسبې په مدیریت کښې (١) »

٩ - دسرې میاشتې په ریاست کښې (١) »

٢٤ کورسه

دولایاتو د کورسو امتحانونه :

الف	د لمړی سمستر	۸ کورسونه
ب	ددوهم »	۷ »
ج	ددریم »	۳ »
د	دخلورم »	۱ »

په متفرق ډول اجرا آت :

۱ ـ ټول کورسونه دمؤظفو مفتشینو لخوا، تفتیش شویدی اود نتیجو سره ئې سم دکورسو د نواقصو اوغیرحاضرانو په باب کښې ئې رسماً مربوطه دوایروته اطلاع ورکړې شوې ده .

۲ ـ دمرکز اودولایاتو دکردو کورسونو میاشتینۍ اوسط میچونه د ریوتو په کتابو کښې ثبت اومعامله شویدی‌اود غائبینو په باب کښې ئې رسماً اجرا آت شویدی .

۳ ـ دګردو امتحانو نتیجې داساس په کتاب کښې معامله او مربوطه دوایروته ئې هم اطلاع ورکړې شوې ده .

٤ ـ هغه اطلاعیې چه د کورسودښوونکی د کورسو د نواقصو اوغائبینو په اب کښې اداری ته رارسیدلی ده، رسماً مراجعوته ئې خبر ورکړې شویدی .

اجرا آت سال ۱۳۳٤ مأموریت ذاتیه

الف شعبهٔ تحریر :

۱ـ وارسی بامور حاضری وترتیب راپورت معاشات مامورین بوقت وزمانش طبق مقررات موضوعه .

۲ـ بـه تقرر وتبدل مامورین شعبهٔ مربوطه، ازطرف شعبهٔ تحریر بمقام ریاست پیشنهاد ومنظوری آن حاصل وبرخی که بصوابدید

مقامات رفیعه مربوط ومنوط بوده، اوراق آن عرض ترتیب وهدایت گرفته شده وطبقاً اجراآت بعمل آمده .

۳- متحد المال‌ها که از مراجع مربوطه واصل شده، بوقت وزمانش بدوایر ذیعلاقه تقسیم گردیده .

٤- توزیع تکت‌های دعوت بمناسبت تجلیل وادای مراسم روزهای ملی .

٥- ترتیب لستهٔ کوپون وکارت های بیمهٔ صحی کوپراتیف وتوزیع آن بعداز خانه‌پوری وملاحظه‌شد مأموریت ذاتیه .

٦- وارسی بدفتر تعطیل شدگان در حین وصول مکاتیب رسمی از وزارت ومؤسسات دولتی .

۷- تقدیم فقراتیکه به تصویب انجمن مطبوعات رسیده بوقت وزمانش .

ب : شعبهٔ سوانح :

۱- بانتظام دفاتر سوانحات مامورین و منسوبین ریاست مطبوعات ومؤسسات آن صرف مساعی بعمل آمده، ضمناً کلیه سوانحات مامورین وقایه ودر جوف پاکت ها بداخل دوسیه به ترتیب رتبه و مدیریت فهرست شده عندالموقع ازگزارشهای تبدیلی، ترفیع و تقاعد وغیره، در صفحات معینهٔ آن معامله گردیده .

۲- حسب اقتضاء قانون ترفیع وتقاعد، مامورینکه قابل ترفیع وتقاعد بود، بوقت وزمانش بیرون نویس ومنظوری آن ازمقامات مربوط حاصل ومراتب درضمن کارت های علیحدهٔ رسمی هر نفر و شعبات ذیعلاقه تحریر واطلاع شده وبه‌کسانیکه نظر به عدم موافقت مواد مندرجه سجل ترفیع داده نشده، تبلیغ سری توزیع گردیده .

۳- دفتر احصائیه مامورین ریاست مطبوعات که حاوی از اختصار سوانح هرنفراست، ترتیب وتکمیل گردیده .

٤- دفتر تعینات مامورین مربوطه ترتیب‌ودرعین تغییر و تبدیلی مامورین مراتب بان معامله شده .

٥- لست اختصارسوانحات مامورین مرکزی وموسسات ریاست‌مطبوعات ترتیب و بمقام ریاست تقدیم شده .

فرهنګی انجمن

....

پښتو ټولنه

د لغاتو څانګه :

۱ ـ زمونږ دملی ژبې (پښتو) هغه لغتونه چه پخوا ر سمی شوی وو او پوره عمومیت ئې لانه ؤ مونږ دملی نوددې د پاره چه نشر شی اوعمومیت هم ومومی ؛ په نوی ډول غونډه شوی او ترتیب شوی دی .

۲ ـ ځینې عربی او فارسی لغتونو چه په پښتو کښې مستعمل ؤ ، د ترجمې دپاره دردیف په لحاظ له الفه نیولې تریا پورې، ترتیب شوی دی .

۳ ـ دښاغلی عبدالله خان افغان نویس، لو مړی ټوک قاموس چه له عربی او فارسی نه په پښتو ترجمه شوی دی ، له سره تر پا یه پورې دپښتو ټولنې دا عضاؤ په مجلس کښې وکتل شو اولازمی اصلاحات پکښې و شول .

٤ ـ برسېره پردې در نورو لغاتو په اېښودلو او ترجمه کولو کښې دترجمې له شعبې سره هم وخت ناوخت مرسته او همکاری شوې ده .

٥ ـ دښاغلی مولوی شیرګل «رشید» جامع المصادر نومی کتاب هم دچاپو لودپاره په نظر کې نیول شو ي دی .

دادبیاتو مدیریت :

۱ ـ دمیرزا عبدالحنان دیوان چه(۱۸۱) پانې درلودې د مطبوعاتو دکتابخانې دقلمي نسخې له مخه په اوسنۍ املاء او لیک دود نقل او دچاپ دپاره تیار کړی شو .

۲ ـ د «۸۰» شاعرانو سوانح او داشعارو نمونې په (۲۲۲) پانو کښې دښاغلي حفیظ الله له خوا له مختلفو منابعو څخه را ټولې شوی او پاکښنویس شوی دی .

۳ـ (۶۷) چاربیتې (۶) لوبې (۵) رباعی کانې(۹۶) غزلې (۱۳۹) سرونه (٤) قصې چه ټولې پانې یې (۴۰۰) پانو ته رسیږی له مختلفو منابعو څخه راغونډې شوی دی او دښاغلی عبدالصمدخان له خوا پاکښنویس شوی دی .

٤ـ دپښتونخنې زاړه دیوانونه په غورکښل شوی او دهغو په لیکوالو باندې یوه لنډه تبصره شوې ده چه بیا په مجله کښې چاپ شوی ده د امقالې د ښاغلي محمد دین ژواك له خوا لیکلې شوې دی .

۵ـ دټولو شاعرانو سوانح او ټول شوی اشعار د ادبیاتو د مدیریت د کفیل له خوا کښل شوی او اصلاح شوی دی .

۶ـ په جاری کال کښې د ادبیاتو دمدیریت کفیل دښاغلی عبدالله خان افغان نویس دلغاتو چه مجلسو نوکې شمولیت کړی دی .

دتالیف او ترجمې څانګه :

الف ، کتابونه ، پروسږکال دوه مهم کتابونه یود شیرشاه شوری په نامه او بل د اجتماعی روزنې په نامه د تالیف د ترجمې د مدیر له خوا ترجمه او چا شوی دی .

ب ، مضامین ، د کابل د مجلې دپاره له خارجی مطبوعاتو څخه غوره مضامین او مقالې ترجمه شوی او په مجله کښې نشر شوی دی .

ج : اصولنامې : دملی شوری د غوښتنې سره سم (۱۰) اصولنامې چه (۱۰۵) پانې کیږی ځینې ترجمه شوی او ځینې اصلاح شوی دی .

د : ځینې شاهی فرمانونه او اعلانونه لکه د اخترونو مبارکی، د نیا لګیو د ایښودلو فرمانونه او نور اعلانونه چه له دارالتحریر شاهی څخه را لیږل شوی دی د دې ځانګې له خوا ترجمه شوی دی ،

ه : همدغه شان په دې شعبه کښې د ټولو ملی او رسمی دایرو له خوا راغلی نومونه او جدولونه ترجمه شوی دی چه د ټولو شمیر (۳۰۷) کیږی.

دکابل دمجلې څانګه :

دکابل مجله چه یوه تاریخی ، ادبی ، علمی او اجتماعی مجله ده په میاشت کښې دوه کرته په پنځوسو صفحو کې خپره شوی ده او د پښتو ژبې په باب ئې د پر غوره مضامین نشر کړی دی ، ددې ځانګې له خوا ځینې فوق العاده او مخصوصې گڼې هم لکه د جمال ناصر د راتګ هرکلی، د افغانستان د ۱۳۳٤ کال د لوئې جرګې جریانات او افغانستان ته د مارشال بولګانین د راتګ او توقف جریانات په ډیر ښه ډول نشر شوی دی . دکابل د مجلې مدیریت له ټولو لیکوالو سره خپله علاقه ساتلې ده او د دوی کومکونه حاصل کړی دی ،

دلیك اوشمیر څانګه :

۱ ـ ددې څانګې له خوا په هره میاشت کښې دوه واره دکابل مجلې توزیع شوی او همدغه شان د پښتو ټولنې نوی کتابونه او آثار هم په داخل او خارج کښې مشهورو خلکو او مؤسسو ته لیږل شوی دی .

۲ ـ ددې مدیریت له خوا د پښتو ټولنې د مامورینو د معاشو او لګښتونو دغه شان دکتابونو او مجلو دخرڅلاو چاری اجرا شوی دی .

۳ ـ ددې څانګې له خوا د پښتو کتابونو او مجلو دخرڅولو دپاره په

جلال آباد کښې یونوی پلورنځی پرانستل شوی او د کتابونو د خرڅلاو کار یکښې په ښه ډول چلېدلی دی .

٤ ـ ددې مدیریت له خوا د پښتو ټولنې ټول تحریری او اداری کارونه ، دغه شان دادارې او مسلکی مکتوبونو لیکل ، لېږل را لېږل او نور اجرا شوی دی .

نور عمومی کارونه :

١ ـ پدې کال کښې د پښتو لندیو په چاپ ولولاس پورې شوی او په (٤٠٠) صفحو کښې د پښتو دملی ادب د (اته ، نه) زرو لندیو یوه ډېره قیمتی ذخیره چاپ کړی شوی ده .

٢ـ په دې کال کښې د ښاغلی ګل پاچا الفت داشعارو کلیات چه د ښاغلی عزیزالدین خطاط له خوا په ښکلی خط لیکلی شوی ؤ د آفسیټ د ماشین په ذریعه (   ) صفحو کښې په ډېر ښکلی او رنګین صورت چاپ شوی دی .

٣ ـ د اجتماعی روزنې کتاب چه له عربی څخه ښاغلی «سیفی» ترجمه کړی دی هم د کابل په مجله کښې او هم ځانله چاپ شوی دی .

٤ ـ د شیرشاه سوری په نامه هم یوه وړو کی کتاب چاپ او نشر کړی شو چه نیم د ښاغلی سیفی ترجمه او نیم د ښاغلی رشتین په قلم لیکل شوی دی :

٥ ـ د پښتو ټولنې نوی اساسنامه چه په ١٣٣٤ کال کښې ترتیب او جوړه شوې ده پس له هغه چه دوز یرانو د مجلس له خوا و منل شوه او د اعلیحضرت له حضوره هم منظوره شوه د یوې رسالې په ډول ځانله هم چاپ کړی شوه .

٦ ـ د ښاغلی جمال عبدالناصر د مصر صدراعظم د راتګ له امله کابل یوه فوق العاده ګڼه «دجمال عبدالناصر د هرکلی» په نامه چاپ او نشر کړی شوه .

۷ ـ د معارف له وزارت سره د پښتو قراءتونو په جوړولو او کښې مسلسل کومک او معاونت شوی دی .

۸ ـ دمیني هنداري کتاب چه شاغلي رشتین له عربي څخه ترجمه کړی ؤ هم د کابل په مجله کښې او هم ځانله چاپ او نشر شو .

۹ ـ په علمي او ادبي مجلسو نو کښې د پښتو تو لنې له خوا همیشه برخه اخستل شوې ده .

۱۰ ـ د پښتو نستان دمضا مینو په سلسله کښې له راديو او نورو خایوسره کومک شوی دی .

۱۱ ـ د تیر کال په آخر کښې دښاغلي ملنگ جان دخوږو نغمو د کتاب په چاپولو لاس پوري کړی شو .

په دې ډول د پښتو د خدمت په لیار کښې ځینې نور متفرق کارونه او وظایف اجرا شوی دی .

انجمن دائرة المعارف

انجمن آریانا دائرة المعارف درسال ۱۳۳٤، نظر بسال های ما قبل بموفقیت بیشتری نایل شده، بدین قرار :

۱- طبع و نشر سه جزء آریانا دائرة المعارف که عبارت از جزء ۱۲-۱۳-۱٤ میباشد، هرجزء حاوی ۲۰۰ صفحه ومجموع (۶۰۰) صفحه است .

۲- طبع و نشر کتاب افغانستان حاوی (٤۰۰) صفحه که راجع به جغرافیا ، اقلیم ، طبقات الارض ، تشکیلات اداری ، تاریخ ، ادبیات حیوانات ، نباتات ، صنایع ، معادن ، تجارت ، مسکوکات وغیره کلتور مملکت معلومات مفید وجامعی بخوانندگان میدهد .

۳- تردیف وطبع قاموس جغرافیوی افغانستان که حاوی ٤۹۰ صفحه و ۲۹۱۵ عناوین (از الف ممدوده تا جیم) میباشد، که عنقریب در آغاز سال ۱۳۳۵ ازطبع فارغ و نشر خواهد شد .

٤- یك مقدار موادیکه از ردیف الف تهیه نشده بود، بذریعهٔ همکاران این انجمن بصورت ترجمه وتتبع فراهم شد. یك مقدار موضوعاتیکه هنوز تصفیه نشده بود، بمأخذ آن تطبیق وتعدیل و تصفیه شد .

شعبهٔ پښتو :

شعبهٔ پښتوی انجمن آریانا دائرة المعارف در سال ۱۳۳٤ بذریعهٔ همکاران خود تخمیناً یکنیم هزار صفحه قانونی مضامین راه ازفارسی به پښتو ترجمه نموده و نیز جزء (۱۱) پښتو دائرة المعارف را طبع و نشر کرده است .

انجمن تاریخ

انجمن تاریخ درطی سال ۱۳۳٤ علاوه برکارهای عادی که جزء پروگرام کارهای دایمی خود میشمارد ، از قبیل نشر مجلهٔ افغانستان به زبانهای خارجی فرانسه وانگلیسی و نشر مجلهٔ آریانا ، به نشر آثار ذیل توفیق یافته است :

(۱) پادشاهان متأخر افغانستان :

انجمن تاریخ جلد اول این کتاب را درمجلهٔ آریانا وبصورت علیحده بچاپ رسانید ودرهین زمانیکه خوانندگان مجله به تدریج از آن مستفید شدند. دراخیر بصورت کتاب مستقلی هم دردسترس علاقمندان قرارگرفت وبه این ترتیب یکی ازمتون قلمی به حلیهٔ طبع آراسته شدکه البته متتبعان آینده ازین اثر استفاده خواهند کرد .

(۲) رهنمای بامیان (به فارسی) : درماه اسد سال ۱۳۳٤ تحت نمبر ۳۵ نشرات انجمن تاریخ به طبع رسیده است .

(۳) رهنمای بامیان به انگلیسی وفرانسه :

انجمن تاریخ درظرف سال ۱۳۳٤ موفق به نگارش و نشر رهنمای مختصری شد که یك قسمت آن به انگلیسی وقسمت دیگر آن به فرانسه نوشته شده وعکس‌های متعددی هم دارد. اگرچه این رهنما نهایت مختصر است . معذلك احتیاجات اساسی یکنفر سیاح را برآورده میتواند .

(٤) برگ‌های خزانی .

(۵) صفاریان.

(٦) سامانیان.

(۷) رهنمای افغانستان به انگلیسی .

(۸) ترتیب نشر جلد سوم تاریخ افغانستان .

(۹) ترجمه جلداول تاریخ افغانستان به پښتو .

(۱۰) جنگ نامه میر مسجدی‌خان غازی .

(۱۱) رجال ورویدادهای تاریخی-یارجال ورویدادهای تاریخی درطی قرن های ۱۸ و۱۹ : (انگلیسی) : متن فارسی آن چند سال قبل از طرف انجمن تاریخ نشرشده وچون کتاب بصورت مقاله ها نوشته شده و مقاله‌ها هرکدام در معرفی رجال و واقعات تاریخی قرن ۱۸ و ۱۹- افغانستان به خارجی‌ها مفید واقع شده بود، به ترجمهٔ آن اقدام واینك بیش از نصف محتویات کتاب مذکور درطی سال ۱۳۳٤ درمجله افغانستان به طبع رسیده وطبع کتاب بصورت یك اثرمستقل هم جریان دارد .

(۱۲) آریانا یا افغانستان قدیم- به (انگلیسی) : انجمن تاریخ درطی سال ۱۳۳٤ نشرات خویش را با نگلیسی وسعت داده زیرا بیش از پیش محسوس شده است که معرفی تاریخ وفرهنگ مملکت بدون نشرات به السنهٔ خارجی امکان پذیر نیست. آریانا یا افغانستان قدیم تاریخی است مختصر وجامع حاوی دوره های تاریخ افغانستان قدیم که از طرف پروفیسر محمدعلیخان استاد فاکولتهٔ ادبیات تالیف شده و انجمن تاریخ قسمت، قسمت، درمجلهٔ افغانستان و بصورت علیحده و مستقل طبع آنرا شروع کرده است. ازین کتاب فقط یك فصل آن در سال جاری ۱۳۳٤ طبع شده است.

(۱۳) کتب قلمی پښتو درموزیم برتانیه : این اثر دلچسپ و مفید درظرف سال ۱۳۳٤ درشماره های مختلف مجلهٔ آریانا مسلسل نشر شده است.

(۱٤) بالاحصار وپیش آمدهای تاریخی : در ظرف سال ۱۳۳٤ هفت قسمت این اثردر مجلهٔ آریانا برامده وعین همین قسمت ها بصورت کتاب جداگانه هم طبع شده است ودامنه تتبع و چاپ آن ادامه دارد .

علاوه بر آثار متذکره طبع چند کتاب دیگر هم در طی سال ۱۳۳٤ در مجلهٔ آریانا و بصورت جداگانه آغاز یافته است که عبارت اند از :

الف : گلشن امارت که نسخه ایست خطی مربوط کتابخانه موزهٔ کابل وواقعات عصر وسلطنت امیرشیرعلیخان راروشن میسازد. ازین کتاب

تا حال (۱۸) حصهٔ آن درمجلهٔ آریانا چاپ شده وطبع جداگانهٔ آن هم ادامه دارد .

ب ، جلد دوم پادشاهان متاخر افغانستان، چون جلد اول آن انتشار یافت، متعاقباً نشرجلد دوم آن در مجلهٔ آریانا شروع گردیدودرظرف سال ۱۳۳۶ (۸) حصهٔ آن ازطبع برآمده .

ج ، مرحوم عبدالرحیم رحیمی (نگارش) .

این کتاب رساله ایست حاوی شرح حال ومعرفی آثارادبی یکی از شعرای قرن ۱۹ وطن .

سهم انجمن تاریخ درغرفهٔ مطبوعات در نمایشگاه جشن استقلال

انجمن تاریخ افغانستان هر سال در غرفهٔ مطبوعات نمایشگاه جشن استقلال سهم گرفته ومیگیرد. ولی از تاریخی که انجمن به حیث یك موسسهٔ تاریخی باشخصیت قانونی واداری مشخص تبارز کرده است ، در غرفهٔ مطبوعات جایگاه مخصوصی دارد که دران ، آثار نشراتی خود را بمعرض نمایش میگذارد . چون انجمن تاریخ در نمایش آثار نشراتی و کتب مطبوعه وآثارفرهنگی علاقمندی زیاددارد، در تمام ظرف سال حین طبع هررساله وکتاب موضوع نمایشگاه رادر نظرگرفته وبه تدریج از نفاست طبع کتب وقشنگی پشتی‌های مجله‌هاورسایل وکتابها صرف مساعی کرده است . درنمایش جشن‌استقلال سال ۱۳۳٤ تمام آثارمنتشرهٔ انجمن بمعرض نمایش گذاشته شده بود وکتابهای جدیدی که بیشتر جلب توجه میکرد عبارت بوداز ، پادشاهان متاخر افغانستان ، فیض قدس ، رهنمای بامیان، رهنمای بامیان بهانگلیسی وفرانسوی ، افغانستان و مصر ، از سر وبی تااسمار ، کولکسیون های مجلهٔ افغانستان ، افغانستان قدیم وجدید .

مؤسسات نشراتی

اجراآت سال ۱۳۳٤ مؤسسه نشراتی اصلاح :

در سال ۱۳۳٤ مؤسسه نشراتی اصلاح در تدوین و نشر مرتب و وسیع روز نامه، باساس قرارداد های مساعد که قبلاً با مؤسسهٔ د باختر آژانس در قسمت تهیهٔ تازه ترین وجامعترین وموثق ترین اخبار داخلی و خارجی وبا مطبعهٔ عمومی دولتی در زمینهٔ طبع صحیح ومنظم صبحانهٔ روزنامه نموده بود، ادامه داده وبا استفاده از همکاری، نویسندگان ومترجمین لایق ومعروف پایتخت و ترجمه از مطبوعات ومنابع نشراتی مهم دول، همیشه معلومات تازه ومکمل مخصوصاً در اطراف حوادث جهانی روز، اعم از تحولات سیاسی، اقتصادی وصنعتی وغیره، بخوانندگان عرضه داشته که ازین حیث رضایت مزید خوانندگان احساس گردیده وبر تعداد مشترکین افزوده ست. زیرا روز نامه بیشتر بمفهوم حقیقی آن

ښاغلی محمد علم غواص

دارای تبصره وشرح وتوضیح بر وقایع روز عرضه شده و علاوةً در تهیه و نشر ریورتاژ های مصور، مبنی بر فعالیت های دوایر و موسسات اقتصادی وصنعتی وزراعتی وعمرانی کشور سعی زیاد تری بعمل آمد که مورد دلچسپی

عمومی واقع شد . همچنین بموافقهٔ همکاران قلمی اصلاح، در اختصار وجامعیت مضامین کوشیده وترتیبی اتخاذ شد که مضامین هر شماره در همان شماره مکمل نشر گردد واین اقدام که طرف استحسان خوانندگان قرارگرفته، برای همیشه رعایت میشود .

در مورد فوتو گرافی که رکن مهم نشرات روز نامه است، در سال ۱۳۳٤ تجهیزات ادارهٔ روز نامه تا حد زیادی تکمیل یافته وفوتو های مربوط خبر های روزانه عموماً در اثر فعالیت شعبهٔ عکاس اداره ومساعدتهای بموقع موسسهٔ آژانس باختر،اخبار مربوط یکجا تهیه و نشر شد . که از نگاه روز نامه نگاری در افغانستان ،یك اقدام بی سابقه وپر تکلیف میباشد .

مؤسسه اصلاح علاوه بر تهیهٔ مضامین وفوتوبرای روز نامه ،یك تعداد مقالات وتراجم مفیدیگر بدوائر روز نامه های ولایات نیز تهیه و با ایشان همکاری نموده ونیز در تهیه و اعطاء فوتو و کلیشه برای سایر مطبوعات مرکز نیز عندالموقع مساعدتهای ممکنه بعمل آورده ومخصوصاً با مؤسسهٔ نشراتی هیواد در زمینه اعطاء کلیشه،قرار دادی عقد نموده که کلیشه های مطلوبهٔ هیواد در بدل قیمت مناسب، همیشه برایشان داده شده است. البته درسال آینده با دیگردوائر نشراتی که مائل باشند نیز ترتیب مذکور عملی خواهدشد.

درسال ۱۳۳٤ موسسهٔ نشراتی اصلاح ، برای اولین بار، نشریهٔ مخصوص بمناسبت جشن سالگرهٔ ولادت اعلیحضرت معظم همایونی،پادشاه ادب دوست ومعارف پرور محبوب ، بصورت نفیس وجامع ومصور،تدوین وطبع نمود .همچنین کتاب (تهذیب الاخلاق) ابن مسکویه ترجمهٔ استاد صلاح الدین سلجوقی که یك اثرمعروف اخلاق اسلامی است، درصفحات روز نامه نشروهم بصورت مستقل بطبع رسانیده شدوکتاب (افکارشاعر) مولفهٔ بناغلی سلجوقی که درسال ۱۳۲٦ ازطرف ادارهٔ روز نامهٔ اصلاح طبع و نشر یافته و نسخه های آن

نایاب ومشتاقان مطالعه آن در داخل و خارج کشور زیاد دیده میشد ، بار دیگر به تعداد یکهزار نسخه طبع ودر بازار عرضه گردید .

در قسمت عایدات مالی مؤسسه نیز، چه ازدرك تزیید مشترکین روزنامه وچه از حق الاشاعهٔ اعلانات و نشر فوتوهای شخصی وچه از بابت فروش کتب سابق و نشرات سال ۱۳۳٤ مؤسسه و تحصیل بقایای ماضیه و فروش کلکسیونهای سالهای گذشتهٔ اصلاح(که درسال جاری عموماً منظم ومجلد ساخته‌شده) وفروش کلیشه‌ها، نسبت بسالهای پیش درعوایدوسرمایهٔ مؤسسه به پیمانهٔ محسوسی(تخمیناً فیصدی ۳۰ به تناسب عواید سال۱۳۳۱) افزودی بعمل آمده و در تقویت مادی مؤسسه، مؤثر واقع شده است .

مؤسسهٔ نشراتی انیس

مؤسسهٔ نشراتی انیس درسال ۳٤ ـ اساس نشراتی خود را مطابق بقانون مطبوعات قسمی پی‌ریزی نمودکه بگواهی خوانندگان آن، صبغهٔ ملی خود راحفظ ومقبولیت عامه راحایزگشت . باین مناسبت بموفقیتهای زیر نایل آمد :

۱ـ تعداد مشترکین آن به نسبت سابق ۵۰ فیصد افزونی گرفت.
۲ـ تك فروشی آن نظر بسال گذشته ۵۰فیصد زیاد شد .

مؤسسهٔ نشراتی انیس بعلاوه اخباری که در روزهای کار رسمی طبع نمود شماره‌های فوق‌العاده هم در برخی از روز های تعطیل انتشار داد .

درین سال، ادارهٔ این نامه سه هزارو دوصدوهفتادو یك مقاله را تصحیح وقابل نشر ساخت وبروزنامه بمنصهٔ اشاعه‌گذاشت .

بعلاوه دوصدو شصت مقاله سیاسی منتشر ساخت .

ششصدوبیست وسه قطعه اشعار را درج روز نامه نمود .

وپنجصدوهفده قطعه شعر ومقاله بنام همکاری بجراید ولایات گسیل داشت .

چون در سال گذشته تقویم های مطبوعهٔ نامه انیس، استقبال خوبی شد، امسال هم بتأسی از سال پار ، بطبع و نشر تقویمی خوبتر و بهتر ازآن پرداخت وتقویمهای رنگه ومصوررا بدسترس صاحبان ذوق گذاشت .

بناغلی محمد خالد روشان

مزید بران راپور تاژ های معکس وغیر معکس را از دوایر رسمی و ملی اخذ و انتشار داد وکذا اخبار شهری را به پیمانهٔ بیشتری نسبت بسال گذشته منتشرساخت

وسعی بلیغ بکار برد تا روز نامهٔ انیس، در روز نشر توزیع بیابد وباینصورت بیك سلسله اصلاحات مهم توزیعی توفیق یافت .

نامهٔ هفتگی ژوندون که مجلهٔ هفتگی انیس است، بیشتر جالب شد بطوریکه طرف علاقهٔ کلیه مطالعین قرارگرفت . دراین نامه، مدیرمسؤل آن ذوق خوبی در تهیهٔ مضامین وطبع اخبار وصحافت آن بکار برد .

این نامه درپهلوی مقالات عمدهٔ سیاسی ـ اجتماعی ـ ادبی و تاریخی که از قلم نویسندگان طراز ودرجه اول کشور انتشارداد، به نشریك ـ سلسله راپورتاژ های مفید پرداخت ونقد ها و تبصره هایی هم نمود که از طرف مطالعین بامراق خاصی استقبال شد .

در نتیجهٔ همین موفقیت های درخشان بود که تعداداین نامه نسبت

بسال گذشته بمقدار قابل توجهی افزونی گرفت و در تك فروشی آنهم افزایش مهمی بعمل آمد .

بعلاوه این نامه با وصف اینکه سبك نشراتی بلندی داشت، توفیق یافت درقسمت تربیهٔ نویسندگان رول مهمی ببازد وباینصورت یك تعداد صاحبان قرایح را تشویق کردویك اندازه اولاد معارف را نویسنده ساخت .

این فعالیت در خودروز نامهٔ انیس نیزجریان داشت و مخصوصاً بیشتر توجه میشد ذوق نویسندگی متعلمین ومتعلمات کوچك، تحریك گردد وباین مناسبت ستون مخصوصی برای همکاران کوچك خود افتتاح نمود .

مجاهدتهای مؤسسه نشراتی انیس برای توریدِ دستگاه طباعتی مدرن کمافی السابق جریان دارد .

مؤسسهٔ مطبعهٔ دولتی

این مؤسسه با وجود مشکلات وارده از قبیل نبودن سامان و لوازم طباعتی با ثر مشکلات ترانزیتی وضعف مطلق برق، توانست تا حد امکان فرمایش-های مراجعین را تهیه کند و هم در مقدار تولیدات طباعتی وغیره آثار افزوده وعایدات خودرا نسبت بسال گذشته بیشتر نماید . درحالیکه به منظور خدمت معارف ومطبوعات ، درقیمت طباعتی روز نامه‌ها و جراید و مجلات وغیره تنزیل معتنا بهائی قایل شده که درموردش مقدار تنزیل نشان داده میشود.

این مؤسسه درسال ۱۳۳٤ بیش از ۷۷ جلد کتاب ورساله که تعداد طبع آن از ۲۰۰ جلد تا ٥ ٤ هزار جلد میرسد، طبع کرده است . بعلاوه روز نامه‌ها و جراید ذیل را طبع نموده است :

روز نامهٔ اصلاح ، روز نامهٔ ملی انیس ، روز نامه هیواد ، جریدهٔ پامیر، جریدهٔ ثروت ، جریدهٔ اقتصاد ، جریدهٔ زیری ، ومجلات آریانا ماهانه، مجلهٔ حقوق (که ماهوار نشر میشود) ومجلهٔ پښتون ږغ پانـزده روزه ، مجلهٔ کابل پانزده روزه ، مجلهٔ ژوندون هفتهٔ یك مرتبه ، مجلهٔ پیام حق ماهانه ، مجلهٔ میرمن سه ماهه ، مجلهٔ ننداري پانزده روزه ، مجله برگ سبز پانزده روزه مجلهٔ افغانستان سه ماهه ، مجلهٔ ویښا سه ماهه، مجلهٔ کرهنه سه ماهه ، مجلهٔ بزگر سه ماهه ، شورای ملی دوماهه ، روغتیا ماهانـه ، روغتیازیری ماهانه ، مجلهٔ صناعتی وزارت معادن ، سه ماهه .

بعلاوه بطبـع روزنـامه هـا وجرايد فوق الماده ازقبیل :

اصلاح ، انیس ، ثروت ، هیواد، پامیر ،که تعداد طبع آن ها از ٦۰۰ تا ۱۷٦۰۰ نسخه میرسد طبع نموده است وهمینقسم مجلات فوق العاده : روغتیازیری ، روغتیا ، زیری، کابل ، افغانستان ،کرهنه که تعداد طبع آن از ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ نسخه میرسد طبع نموده است .

مجلاتی که امسال بانتشار آغاز کرده اند :

مجلهٔ بزگر سه ماهه ، مجلهٔ ویسا سه ماهه، کانو او صنایعو مجله سه ماهه، ننداره ماهوار که تعداد طبع آن ها از ۲۰۰ تا ۵۰۰ میرسد .

نامه های که ارتقاء یافته اند :

جریدهٔ ثروت ازهفته وار بههفتهٔ دوبار و مجلهٔ پښتون ژغ از ماهانه به پانزده روزه با وجود مشکلات، مطبعه بازهم توفیق یافت روز نامه و جراید و مجلات را امسال بوقت معین طبع و بدسترس دوایر مربوطه بگذارد .

وهمچنین مطبعه درقسمت طبع و نشر تازه ترین عکس بسرعت ممکنه حتی عکس های که دوساعت قبل برای طبع میرسید، توفیق یافت .

ـ مطبعه بطبع جنتری ها ی دیواری ، سر میزی ، جیبی ، لوکس جیبی، جنتریهای رنگه ومصور بزبان انگلیسی، فرانسوی وجرمنی ، جنتری اصلاح ، انیس، طلوع افغان ، بانك تجارتی ، موسسهٔ نسوان ، سفارت امریکا بصورت رنــگه و بعضاً مصور که تعداد طبع آ ن از ۵۰۰ تا ۲۹۵۰۰ نسخه میرسد، موفق شده است.

گذشته از آن سیزده نوع جدول قرطاسیهٔ طباعتی که تعدادطبع آن از ۰۰۰ قطعه تا (   ) قطعه میرسد، موفق شده است .

غرفهٔ مطبعه در نندارتون جشن استقلال

امسال غرفهٔ آثار مطبعه در نندارتون جشن استقلال، برجستگی خاص داشته ومورد پسند مشاهدین ومقامات ذیعلاقه واقع و در زمرهٔ غرفه های نندارتون بدرجهٔ اول موفق شناخته شده وازطرف ریاست صنایع وزارت معادن به اخذ تحسین نامهٔ درجه اول نائل گردید .

ع ، ص ښاغلی محمد ابراهیم
قندهاری کفیل ریاست
مطبعهٔ دولتی

ع ، ښاغلی رحمت الله شفق معاون
ریاست مطبعهٔ دولتی که در ترفیعات
سنوی به رتبه ۳ ترفیع نموده .

حروف وسربی

حروف وسربی عنصر مهم طباعت است. امسال گرچه برق که عامل مهم تولید حروف است، درمطبعه خیلی ضعیف بوده ومنظم نمی‌رسید، با آن با ثر جدیت وکوشش شعبهٔ مربوطه، ششهزار وپنجصد ویازده کیلو حروف وسربی ریخته شده است.

کلیشه

یکی از کارهای بزرگ مطبعه کلیشه سازی است. امسال گرچه در اثر مشکلات ترانزیتی، موسسه از ین ناحیه به مضیقه دچار بود، با آن به تعداد یکهزار وششصد وبیست دانه کلیشهٔ تصاویر و مناظر ونوشته‌های عناوین، کارت ویزت وجراید ومجلات و پشتی های کتب و جداول واعلانات وفرامین تبریکیه وغیره توسط شعبهٔ خطاطی، آرت وزنکو گرافی ساخته شده است.

مهر رابری

دراین مطبعه علاوه ازطبع آثار، مهرهای رابری هم تهیه میشود که امسال پنجصدوسی و هشت دانه ساخته شده است.

تریشه‌ها یااضافهٔ برش کاغذ

تریشه‌های اضافهٔ برش کاغذ که قبلاً ازروز نامه‌ها و جراید ومجلات و کتب وغیره بدست می‌آید، غالباً تلف میشد، امسال مؤسسهٔ عمومی مطابع بغرض تزئید عایدات خود، تمام تریشه‌های قابل استفادهٔ طبع را، جهت طبع آثار کوچك بکار برد وخارج ازکارآمدطبع را کتابچهٔ صدورقهٔ خوردو کلان ساخته درمغازهٔ خود بمنظور معاونت به‌طلاب معارف، به قیمت نازل به معرض فروش گذاشت ودرعین حال این قیدراهم گذاشت که (از یك تا پنج جلد) بیك شخص بیشتر فروخته نشود، تاطلاب معارف همیشه از آن استفاده

کنند که هریك آن از (۵۰ تا ۱۰۰ پول) قیمت دارد ومجموع قیمت آن در یازده ماه ۱۳۳۴ بالغ بر (۱۵۵۶۶ر۷۵) افغانی شده است .

تنظیم تحویلخانه های مطبعه

تحویلخانه های مطبعه مواد خام وپخته وتخنیکی که از سالیان متمادی تنظیم نشده و مواد واشیاء غیر مرتب روی هم تراکم کرده ومواد مورد ضرورت گاهی با تفحص زیاد بمشکل بدست می آمد و گاهی بکلی یافت نمیشد ولهذا درسیرکار سکته وارد می کرد ، امسال توسط کارکنان مطبعه بصورت خوب تنظیم شده واین امر درظرف چندماه با زحمت کشی های زیاد صورت گرفته است .

تزیید عایدات یازده ماهه :

	۱۳۳۳	۱۳۳۴	تزیید ۱۳۳۴
عایدات مغازه ،	۲۵۵۴۴۵ر۴۶ افغانی	۴۰۰۲۶۳ر۵۵ افغانی	۱۴۴۸۱۸ر۰۹ افغانی
عایدات مرکزمطبعه ،	۳۳۱۷۰۲۸ر۴۹ افغانی	۴۰۴۷۴۶۰ر۵۴ افغانی	۷۳۰۴۳۲ر۰۵ افغانی

ماشین های جدید درمطابع ولایات :

چون ماشین های طبع مطبعهٔ ولایت هرات ، فراه ، بغلان ، میمنه ، بدخشان ، گردیز ، پروان که زایدازسه چند حیات خود را بپایان رسانیده و بکلی ازکار باز مانده بودند ، ده پایه ماشین جدید و عصری طبع حروف ازکمپانی ساردینای ایتالیا به هفده هزار و پنجصددالر خریده شد که هم به قوهٔ برق وهم بپای کار میدهد و دارای میز حروف وماشین برش جداگانه می باشند . آمرمطابع به آنولایات رفته درضمن تهیهٔ سایر لوازم ، ماشین های متذکره رادر آن مطابع نصب وبکار انداخت که در نتیجه درسیر کار مطابع مذکور تسریع بعمل آمده است .

دستگاه زنگو گرافی قندهار :

هکذا یك دستگاه زنگو گرافی از مطبعهٔ مرکز تهیه شده در مطبعهٔ قندهار نصب گردید که درامر طبع وکلیشه سازی آنجاء رونق خوبی پدید آورده واین امر درنوع خود درولایات بی‌سابقه است .

- مغازهٔ فروش آثار طباعتی درهرات درسال ۱۳۳٤ تأسیس‌شده .

- برای مطبعه‌غزنه یك عمارت جدیدتعمیر وتکمیل‌شده است .

- برای مطبعه پروان وگردیز طبق نقشهٔ مرتبه امر ساختن عمارات جداگانه داده شده است .

کابل دولایت تشکیل

دکابل والی	و، ج میر عبدالعزیز
دمستوفی کفیل	ع، ص نوراحمد
دامنیې قوماندان	ح، دین محمد
دګمرک رئیس	ع، ص عبدالرسول
دمرافعې دمحکمې قاضی	ف، غلام نبی
دابتدائی دمحکمې قاضی	ف، ملامحمد یوسف
داداری مدیر	ع، عبدالباقی
دمعارف مدیر	ع، عبدالغفور
دفوائدعامې مدیر	ص، عبدالاحد
داحصائیې دمدیر کفیل	ص، محمد اکبر
دمکلفیت مدیر	ح، سید محمد
دلوګر لوی حاکم	ع، ع محمد عثمان
ددایزنګیو لوی حاکم	ع،ع محمد اکبر
مدعی العموم	ص، عبدالوکیل

دښاروالۍ ریاست

تشکیل:

ښاروال — و، ج دکتور محمد آصف سهیل

دښاروالۍ معاون — ع. ص حاجی عبدالخالق

دمخصوص قلم مدیر (پنځمه رتبه) ص، سید جلال الدین

دانجمن منشي په دریمه رتبه، ع، فیض محمد «بافیض»

دترافیك دمدیر کفیل «څلورمه رتبه» ع، عبدالله (عبدالرحیم زی)

دعامه و دخدماتو مدیر «څلورمه رتبه» ص، محمد عیسی «یعقوبی»

دکتور سهیل

د پلټنې ریاست:

د پلټنې رئیس دوهمه رتبه

ع. ص محمد زمان

د پلټنې غړي په پنځمه رتبه پنځه تنه

« « « اوهمه « لس «

دتشکیلاتو ریاست:

رئیس دوهمه رتبه

ع. ص امیرالدین

دتبلیغاتو دلوی مدیریت کفیل،

دریمه رتبه ع، حاجی عبدالواحد

دپامیر دجریدې مسؤل مدیر،

څلورمه رتبه ص، عبدالمنان (دردمند)

د تمثیل د صحنې مدیر په څلورمه رتبه ص، عبدالرشید (جلیا)

دلوازمو مدیر « « ص، صفرعلی «امنی»

دذاتیې مدیر پنځمه « ص، نوراحمد «ملال»

داحصایې مدیر « « ص، ضیاء الدین

دپانو مدیر « . . . .

دلس گونو نواحیو مدیران پنځمه رتبه

دیغمان دښاروالۍ مدیر پنځمه رتبه ص، محمد صادق

د اداری ریاست :

د رئیس کفیل   په دوهمه رتبه   ع ، ص ، غلام نبی
دمحاسبی‌مدیر « شلورم رتبه   ص ، حاجی محمد انور
د وار داتومدیر « « « . . .
دتصفیی مدیر « « «   ص ، عبدالحمید
د سرویسو نودتصدی‌مدیر « پنځمه «   ش ، غلام نبی
د خریداری مدیر «څلورم«   ص غلام رسول
دمعاینی مدیر « « «   ص، محمدصدیق

دکار او ساختمان ریاست :

درئیس کفیل   په دوهمه رتبه   ع،ص عصمت‌الله سراج
دکار لوی‌مدیر « دریمه «   ع شیرمحمد آسیابان
دفلزاتو مدیر « پنځمه «   ص عبدالرزاق
دفنی لوی مدیر« دریمه «   ع رمضان مهندس
دفنی مدیر « پنځمه «   ص غلام‌حیدر مهندس
دساختمان مدیر« « «   ص عبدالبصیر سمیعی

دصحیی ریاست :

درئیس کفیل دوهمه رتبه   ع،ص دکتور محمدعمر وردك
دشفا خانی سرطبیب   ع محمد عزیز سراج
دحفظ الصحی او تنظیفاتو لوی مدیریت   ع، عبدالرحمن
دصحی انجنیر   ع موهیتا
دصحی انجنیر اسیستانت   ص گل محمد «کوهستانی»
داوبو رسولو متخصص دریمه رتبه   ع عبدالغفور
داوبورسولو نوی سرانجنیر   ع ، کومیاما

انجمن ښاروالی

انجمن ښاروالی درظرف سال دوم ، دورهٔدوم انتخابی خویش بطور عموم بتعداد (۱۲۰۸) تصویب درموضوعات مرجوعه و موارد مختلف منابع عایداتی ومسائل عمرانی وغیره معاملات بلدی ، بر روی مقررات اصول اتخاذ وبغرض تطبیق واجراء توسط مکاتیب رسمی بدوایر مربوطهٔ آن تسلیم داده است .

دارایی :

وضع مالی ښاروالی قابل ملاحظه ولازم تقویه بوده ازین روحتی الامکان سعی شد تاعایدات خود ښاروالی بصورت منتظم بدست آمده وافزودی بعمل آید . چنانچه در سال ۱۳۳۳ و۳٤ تقریباً نسبت بهسالهای گذشته درصدی پنجاه افزودی بعمل آمد که‌تقریباً در حدود دو کرور افغانی بالغ میشود ، امابرای اینکه کارهای بزرگ شهر را کفایت نمیکرد چنین ترتیب گرفته‌شدکه‌منازل ازسر قیمت‌شده ، بترتیبیکه برای‌همشهریان هم‌تکلیفی پیش نشود . تکس منازل گرفته شود که از یك جانب عدالت اجتماعی قایم وتفاوتی که بین خانه های قدیم وجدید وجود دارد از بین رفته وازطرف دیگر خانه های بی‌قیمت که‌تکس نمیدهند ، شامل تکس شوند . چنانچه بهمین‌منظور یك‌هیأت تعیین گردید و بدین صورت ازیك طرف دفتر تکس منازل را که بصورت منتظم وجود نداشت ، درست وبترتیبیکه همشهریان نیز زحمت نبینند وضع مالی ښاروالی تقویه گردید همچنان کرایه شاهی ، جواز صنفی ، باقیات وغیره بوسیلهٔ نواحی، بعد ازین بصورت صحیح جمع‌آوری میشود ودفاتر آن‌ترتیب میگردد که‌امید است وضع مالی ښاروالی بیشتر تقویه گردد . سینما ها ــ قهوه خانه‌ها نیز تعمیر شده تامنابع عایداتی تقویه شود ، سرویسها ــ تاکسی ها خریده شد

که اینهم بذات خود بنیهٔ مالی ښاروالی را تقویه میکند . برای اینکه ښاروالی درحال بحرانی بود وشهرایجاب میکرد که بزودی آباد و آبرومند گردد، بقرضه ها مبادرت شد . دوملیون افغانی ازوزارت مالیه ، ۲۵ ملیون افغانی ازافغانستان بانك وهمچنان یك قرضهٔ خارجی برای خرید سامان ولوازم ماشین وآلات ازشوروی گرفته شد وبرای تادیهٔ قروض برای اینکه وضع مالی ښاروالی بحرانی نشود ، یك فیصد مالیات بر عایدات بدسترس داینین گذاشته شد که بصورت غیر محسوس این قرضها ادا گردد واگر تکافو نکرد البته بقیهٔ آن رادر موقع آن میپردازند . باوصف این ، سال گذشته وامسال وضع بحرانی ښاروالی را بحکومت پیشنهاد و از لطف حکومت درسال گذشته ده ملیون افغانی وامسال دوازده ونیم ملیون افغانی واز قرضهٔ آلمان شرقی برای خرید نلهای شبکهٔ شهری ۳۰۰ هزار دالر معاونت گرفتند . برای تعمیر مساجد ، مردم شهر کابل تقریباً ۱۵ لك افغانی امداد کردند وسال گذشته تقریباً دو نیم ملیون افغانی برای مساجد وسائرکارها ازحکومت معاونت گرفته شد . اسعار نیز برای آبرسانی بنرخ ۲۲ - افغانی وبرای سائر کارهای خرید لوازم وغیره بنرخ ۳۲ - افغانی ازوزارت مالیه گرفته شد که تفاوت این نیز از ملیونها تجاوزمیکند . بدینصورت توانستند امسال بودجهٔ خود را روی عایدات ثابت برای اولین بار ترتیب کنند وبدینصورت بامعاونت قیمتدار حکومت ومردم ، وضع مالی ښاروالی تااندازهٔ تقویه شد . وسینمای پامیر نیز به ۱۴ ونیم لك افغانی به اجاره داده شد که از طرفی بودجهٔ اداری آن بمفاد ښاروالی تنقیص گردید وعایدات آن نیز ازگذشته خیلی بیشتر گردیده است .

تشکیلات :

برای اینکه کارها بطرز وروش دنیای پیشرفته با ساسات عصری ، یعنی بصورت عدم تمرکز انجام پذیرد ، و کارها بسرعت ومنتظم جریان

وکلای دورهٔ دوم ښاروالی

یابد ، تشکیلات رابعد ازتجربهٔ دوساله بامشورهٔ ارباب دانش وخبیراین رشته ونظریات نمایندهٔ سازمان صحی جهان ، مستر (بارت لت) ترتیب ولایحهٔ وظایف برای اولین بار درشاروالی گذرانیده شدتا مأمورین مسؤلیت های خودرا دربرابرامور دانسته وصلاحیت‌ها تعیین باشد واعضای رئیسه بتوانند ازامور رسیدگی کنند. ادارهٔ تفتیش برای این منظور ، درتشکیل بزرگتر گرفته شده تاهمیشه ازادارها وکارها رسیدگی کنند. گروپ تدقیق انتخابی نیز گرفته‌شدتا نتایج تفتیش راتدقیق وبعد ازتصفیه برای بازپرس بمراجع آن بسپارد. دفاتر نیز حتی‌الامکان درست شده تاسراز سال ۱۳۳۵ کارهای روز بدفاتر جدید ، طبق سیستمی که قانون سپرده وترتیب آنها با مشاورهٔ ارباب آگاه صورت گرفته ، درج وکارهای سایره حتی الامکان باشب کاری هاتصفیه وآنچه تصفیه نشده بمدیریت تصفیهٔ مؤقت تفویض گردیدکه بدینصورت کارها مرتب گردیده ـ برای آینده دفاتری منتظم سپرده شود .

آب کابل :

چون آب نوشیدنی ازاحتیاجات مهم‌حیاتی‌است ، دورهٔ دوم شاروالی احتیاج شدید مردم را احساس نموده ودر اطراف آب مطالعاتی عمیقی با متخصصین نمود ـ مقدار تهیه آب‌بتناسب نفوس بیست سال بعد، در نظر گرفته شده‌است. آبیکه این پروژه تهیه میدارد چندین برابر آب پغمان است ، چشمهٔ پغمان روزانه (۳۷۰) متر مکعب آب میدهد در حالیکه این آب (۸۰۰۰) مترمکعب خواهدبود که‌این پروژه زیر کار است اما پروژهٔ عمومی‌که ۶۰ هزارمتر مکعب میشود دراین پروژه‌به نظریهٔ مستر (بارت لت) نمایندهٔ سازمان صحی جهان ، چهل سال بعد نفوس شهر مراعات شده است ، وحفر چاهای عمیق تحت نظر متخصصین بسرعت جریان دارد ، همچنان تمام سامانهای آن بکابل مواصلت کرده وحفرمخزن آب‌از پنجهزار

متر مکعب تجاوز کرده است . برای آبرسانی ، سامان ذیل از جاپان بکابل رسیده ،

تشریحات	مقدار	کیات	قیمت
١ ـ انجن دیزلی (١٥٠) اسپه	یک سیت	.	١٧٩٠٠ دالر
٢ ـ پمپه ٥٧ اسپه	سه سیت	٢٨٠٠	» ٨٤٠٠
٣ ـ پمپهٔ عمیق ٤٠ اسپه	چهار سیت	٤١٥٠	» ١٦٦٠٠
٤ ـ کلورکار	یک سیت	.	» ١٢٥٠
٥ ـ ونتوری متر قطر ٦٠٠ ملیمتر	یک سیت	.	» ٢١٨٠
٦ ـ آله مقیاس آب	دو سیت	٤٢٥ ـ	٥٠ دالر
٧ ـ هوا کش ها	١٤ دانه	٦٥	» ٩١٠
٨ ـ جر ثقیل دستی دو تنه	یک سیت	.	» ٢٢٧٠
٩ ـ کتالی وافزار ریخته گری	دو سیت	١٣٧	» ٢٧٤
١٠ ـ سمنت پورت مندی	٦١٥ تن	٤١	» ٢٥٢١٥
١١ ـ وال نش	٣٥٠ کیلو گرام	.	» ١٢٤
١٢ ـ سیخ آهنی	١٧٠ تن	١٤٠	» ٢٣٨٠٠
١٣ ـ سرب	١٠ تن	٤٣٠	» ٤٣٠٠
١٤ ـ وایر میتر	یک سیت	.	» ١١٠
١٥ ـ وایروج	یک سیت	.	» ٢١٣٠
١٦ ـ نلهای چودنی معهٔ پرزه جات	٩٣٤	.	» ٦٠٠٠٠
١٧ ـ والهای چودنی ٢٣		.	» ٣٣٩٨٫٤٠
١٨ ـ نلهای سیمی معهٔ پرزه جات	٧٧٧		» ٣٢٠٤٤
١٩ ـ ماشین تخلیط سمنت با موتر سه عراده ئی	یک سیت		٢٩٠٨ »
٢٠ ـ موتر سه عراده ای مع ماشین پرش کیسی	دو سیت	٨٢٣	١ـ٣٦٤٦ »
٢١ ـ ماشین برمه امتحانی	یک سیت		» ١٠٠٠
٢٢ ـ ماشین برمه معهٔ نلها	یک سیت		» ٥٣٢٥٩

فابریکه :

طبق نقشهٔ کار شناسان ماشین واسفالت تعمیر و تهداب های سمنتی کار خانهٔ ترمیم لابراتوارذخائر ـ روغنیات وغیره آغاز یافت یامساعدت هوا و کار شباروزی بشور ۱۳۳٤ فابریکه تکمیل گردید. در اواسط سال ۱۳۳۳ اراجع بخریداری یك دستگاه اسفلت باسائرسامان سر کسازی با اتحاد جماهیر شوروی قرار داد گردید ویك دسته انجنیران و متخصصین برای نصب وبکارانداختن آن وارد کابل گردیدند. سامان وماشینها ئیکه درکارگاه بزرگ قیر موجود است حسب آتیست :

۱ ـ ماشینهای مختلف سنگ شکنی دو پایه .
۲ ـ ماشین مخلوط کننده قیر یکپایه
۳ ـ ماشینهای غربال ریگ وسنگ دو پایه
٤ـ داش دور خورنده وگرم کننده مواد سنگی اسفلت یکعدد .
٥ـ ترانسپورتر گل مت یك عدد .
٦ـ ترانسپورتر های مختلف ده عدد.
۷ـ مخزن تولید کننده بخار یك عدد .
۸ـ دیگ مایع کنندهٔ قیر سه عدد .
۹ـ ماشینهای ولدنگ برقی وگازی دوپایه .
۱۰ـموتر ٦۰ کلیواته تولید کنندهٔ برق پطرولی یکعدد .
۱۱ـ موتر جنریتر ٦۰ دیزلی یکعدد .
۱۲ـ ترانسفارمر برق یکپایه .
۱۳ـ موترهای برقی از (۲) کلیوات تا «٤۰» کلیوات .
۱٤ـ پمپه های (٦ر٤ر۳ر٥ر۱) انچه برقی دستی پنج دانه .
۱٥ـ ماشین هموار کنندهٔ اسفلت درجاده‌ها یکعدد .
۱٦ـ بولدوزر ۲ـعدد
۱۷ـ تراکتورا «

۱۸ـ ماشین قلبه ۱ عدد

۱۹ـ اسکریپر ۱ «

۲۰ـ آفته گریدر ۱ «

۲۱ـ اسکواتور (۲۵) تنه یك عدد

۲۲ـ موتر یاز (۱۶) تنه یك عراده

۲۳ـ تریلر یك عدد

۲۴ـ موتر خود پرتاب کننده (ماز) پنج عراده

۲۵ـ « « « « (زیس) ده «

۲۶ « « « « (گاز) نه «

۲۷ـ موتر جیپ ۴ عراده

۲۸ـ موتر قیرپاش ۱ «

۲۹ـ موتر ورکشاب ۱ «

۳۰ـ موتر تانك دیزل وپطرول (۱۰۰۰) گیلنه یك عراده

۳۱ـ موتر برف پاك کن دو عراده

۳۲ـ موتر برف بارکن « «

۳۳ـ موتر آب پاش که بفشار ماشین، آب پاشی میکنددو عراده

۳۴ـ موتر شورلیت آب پاش دو عراده.

۳۵ـ رول ده تـن (۶) پایه.

۳۶ـ رول پنج تن (۴) پایه.

۳۷ـ رول ۱۲ تن (۱) « جاپانی.

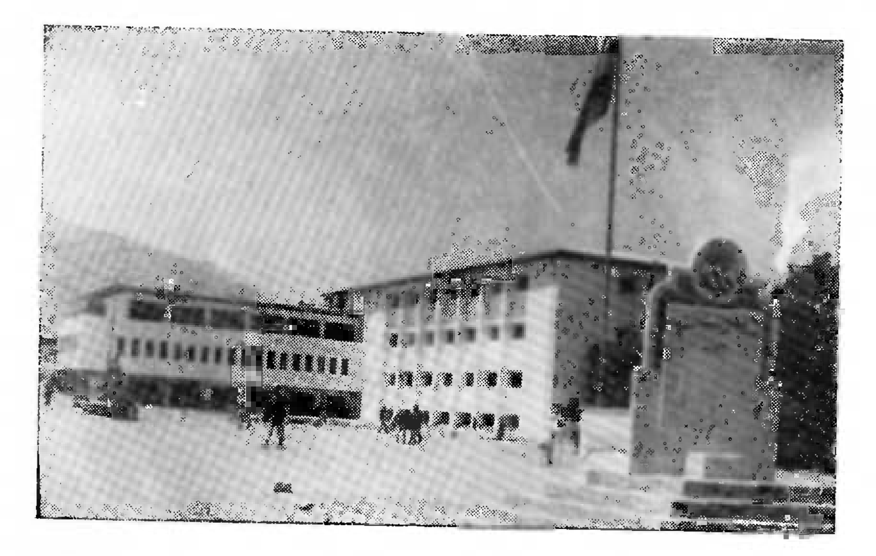
۳۸ـ رول ۸ تـن (۱) « جاپانی.

ده فیصد سامانهای ضروری وفالتوی ماشینها وموتر ها وغیره.

قیرریزی:

....

متجاوز از ۲۶ کیلو متر سرك‌ها که به تفصیل ذکر می یابد، کنده شد وسنگ اندازی گردید که متجاوز از پنجاه هزارمتر مکعب سنگ درین

قسمتی از میدان پښتونستان که فیرریزی آن خاتمه یافته، عمارت با شکوه مقابل، عمارت اتومات جدید تیلفون است.

امر بمصرف رسیده است بعد از پخته کاری و مساعد شدن، قیر ریزی گردیده است.

۱- قازی اکبرخان وات (چمن حضوری) تکمیل یافت.

۲- یك جانب جاده میوند که دوصفحه آن انداخته شده .

۳- جاده مقابل سفارت شوروی که تکمیل گردید،

٤- جاده مقابل شفاخانه ابن سینا تا پل آرتن قیرریزی شد .

٥- جاده مقابل د میرویس ه کـه ازمنار عبدا لوکیل خان تا کوته سنگی نزدیك سرك دوم شیرشاه مینه تکمیل ومتباقی آن دوصفحه انداخته شده

٦- جاده مقابل ولایتکابل تاچار راه اخیرشهر نو عقب صدارت مقابل سفارتها دوصفحه انداخته شده است .

۷- سرك میدان طیاره که دوصفحه انداخته شده .

۸- سرك هردوطرف مقابل ارگ شاهی دوصفحه انداخته شده .

۹- جاده مقابل دفاع ملی دوصفحه انداخته شده .

۱۰- میدانی پښتونستان که نصف آن دوصفحه انداخته شده .

۱۱- ترمیمات تمام سرکهای قیر گذشته درطی امسال اصلاح شده است. باندازه ۱۸۰۹۱۸ متر مربع قیر شده بعضی سرکها یك صفحه قیرکار شده تا قسمتهائیکه مقاومت نداردد ر بهار ترمیم وصفحه آخر آن انداخته شود.

متخصصین خارجی:

متخصصینکه بنای فابریکهٔ اسفلت را گذاشته اند :

۱- کربونف سر انجنیر

۲- ماتینوف انجنیر ماشین .

۳- فوکین انجنیر نصب ماشینها.

٤- میخائیلوف مهندس تعمیر فابریکه واسفلت جاده‌ها.

٥- کرستوف انجنیر ماشین دیزلی .

۶- دوبینین متخصص لابراتوار.
۷- نی کوتاسیف انجنیر موتر.
۸ - پانفی لوف انجنیر ماشینهای وموتر
۹ - ولادی میروف انجنیر سرك واسفلت

کارگرانیکه از افراد کشور برای اسفلت وفابریکه قیرریزی تربیه شده اند بتعداد پنجاه نفر ماشین کار ومتخصص کار شناس و میخانیك ازمردم داخلی ، ښاروالی تربیه نموده است که امروز درشعبات فابریکهٔ قیرکار میکنند ، تعداد تربیه شدگان روز بروز زیاد گردیده میرود تا نیاز مندی شهر وښاروالی را رفع نماید .

لابراتوار :

درفابریکه یك دستگاه لابراتواری موجوداست که تجزیهٔ ریگ - گل - مت - سنگ را نموده وانواع قیر را بتناسب آب و هوا تعیین میکنند و۲۷ قلم لوازم دارد .

تنویر :

ښاروالی کابل سروی تنویر راتمام و با کمپنی زیمنس قرار داد نمودوترتیبات آن بصورت اساسی گرفته شد تاخدا بخواهد در طی سال جاری همهجاده ها روشن شود . فعلاً پایه های تنویر اساسی در غازی اکبر وات وپښتو نستان وات مقابل ارگ شاهی نصب شده است وکار این پروژه بشدت جاری است .

۱ - ازمیدان هوایی سرك بی بی میرو سرك مقابل ارگ تا میدان پښتونستان (دوطرفه)

۲ - ازچمن حضوری تاپل آرتن تامینار عبدالوکیل خان وازآنجا تاکوته سنگی حسب ایجاب جاده ها تنویر مرکزی و جانبی .

۳ - سرك مقابل وزارت خارجه تنویر دوجانبه .

٤ ـ تنویر دو سرك عقب صدا رت عظمی از میدا نی ولا یتکا بل الی میدا نی مقا بل لیسه نسوا ن بترتیب فوق سر و ی آ ن تکمیل وقرارداد گردید وکا ر آن جریان دارد .

تعمیرات ښاروالی کابل :

ښاروالی درتهیهٔ مصالح طو ریکه در کشور معمو ل است، مبا در ت ورزیده وداشهای درسبا سنگ بکار انداخته شده که برای تعمیرات ښار والی طورامانی کاملاً بدرد میخورد . تقریباً دوملیون خشت و بیشتر از پنجصد خروار چونه تهیه و بدسترس استفا ده گذ اشت .

مسجد شیر پور باسلو ب خاصی در شرف تکمیل است . مسجد کا رته درا ین دوره بتکمیل رسیده است . مسجدچمن حضو ری نزدیك باکما ل است . همین طو ر درمسجد پلخشتی کا ربشد ت جریان دارد و تعمیر آن شروع و نزدیك به پوشش رسیده است .

در بریکوت ، دوکا نها وعمارات ناموزو نی موجود بود که سا ل گزشته تخریب وامثال بصورت اساسی پخته کا ر ی آن جا ری و بعض حصص ، نزدیك باکمال است . ښاروالی دورهٔ دوم شدیداً مخالف خامکاری است ودرساختمان هرعمارت پخته کاری را توصیه مینما ید ـ درسرك بریکو ت و دیل کا نکریتی بعرض سرك دو بروق یکی بسرك کا رته ودگر ی بسرك علی آباد تعمیرشده وهمینطور تمام خانه‌های که مقابل سرك عمومی بود ، دیوار های آن بصورت کتاره تا حدود سیلو ساخته شد .

قهوه خانهٔ چمن ترمیم واطرا ف آن سنگ کاری و تکمیل گردید .

در بی بی مهرو سرك میدان هوایی که ازطرف وزارت فوایدعامه پخته کا ری شده ، یك طبقه قیر آن ازطرف ښاروالی ازمیدان هوایی بـارگ ا تصال یافت . دوکا نهای بی بی مهرو خریداری شد ، تا مجدداً ا پارتما نهای عصری تعمیر شود وتخریب آن ختم گـردید . در جمال مینه منازل زیبا ومتنوعی بصورت دومنزله تعمیرشده و بعضاً هنوز تحت تعمیر است

وتقریباً صد منزل بایك حمام عصری ساخته شده است ، پیاده روها تحت فرش وکانکریت گرفته شد تا با جاده های اسلفت هم آهنگی نموده از حوادث ترافیکی هم جلو گیری شود .

در جادهٔ میوند ـ بازار شاهی ـ جادهٔ اندرابی ـ باغبانکوچه وغیره پیاده روها سنگ فرش گردیده است .

مواضعیکه تحت اعمار گرفته شده، آبدهٔ میوند وهمچنین بعضی عمارات جدید و نیم کاره درجادهٔ نادر پښتون تحت اعمار گرفته شده ـ میدانی سرویس درحصهٔ میدانی پښتونستان تخریب گردیده وتحت اعمار گرفته شده وعمارات عالی شان بنا یافت از قبیل استیشن اتومات تیلفون وهوتل کابل، محمدجان واټ که با نقشهٔ زیبایی ساختمان آن در دورهٔ ښاروالی دوم، ترتیب و تخریب آن آغاز گردیده است ، در ایستگاه های تمام حصص شهر سایه بانهای بصورت فنی با آهنگ دنیای خارج ، ساخته شده است ـ تقریباً در حدود سی سایه بان از کانکریت وآهن ساخته شده است .

تفرجگاه‌ها و آرامشگاه‌ها:

باغچهٔ اطفال درباغ عمومی شهرنو، با محتویات آن تهیه دیده شده وهمینطور در باغ عمومی ده مزنگ هم باغچهٔ اطفال در نظر گرفته شده. چون سینماها در کابل نظر به حجم وسعت شهر باید در هر گوشه وکنار موجود باشد ، بناءً ښاروالی کابل سینمایی در شهر نو تعمیر و به پوشش رسانده وهکذا در ابتداء شیرشاه مینه (سینمای شیر شاه) را قریب باکمال رسانده.ودر میدان پښتونستان در نظر است سینمایی بنام (آریانا) اعمار گردد و نقشهٔ آن ترتیب یافته است .

قهوه خانهٔ بنام شیرپور در باغ عمومی شهر نو با بهترین طرز تعمیر شده که فعلاً به پوشش رسیده . قهوه خانهٔ دیگری دردهمزنگ کنار کول آب‌متصل دریای کابل بناء گردیده که درین روزها سقف آن پوشانده

وعمارات آن دومنزله به حجم (۲٤٥١) مکعب متر پخته کاری وکانکریت گردیده وبقیهٔ کار عنقریب باکمال میرسد .

سیل بر خواجه صفا که همیشه اسباب ناراحتی وتلفات را فراهم مینمود اعمار گردید.

ترافیك :

ترافیك ښاروالی تحول اساسی تری را پذیرفته ، علامت ترافیکی با ترصدگاها نصب وپسته‌های ترافیك با طرز مقبول تهیه ودر قسمت های معین شهر گذاشته شده است ، چون قوانین ترافیکی شدیداً مراقبت میشود نظر بسال گذشته از حوادث کاسته شده . برای اینکه ترافیك رسیدگی کرده بتواند بتعداد ده عراده موتر سایکل و سه عراده جیپ تهیه گردیده و یك دستگاه تیلفون برای ترافیك خریداری و بکابل واصل گردید که عنقریب نصب میشود وامبولانس نیز بترافیك کابل رسیده است .

سرویس ها :

برای رفت وآمد همشهریان ، ٥ عراده سرویس ازعصری ترین سیستم خریداری وبه دسترس اهالی شهرمانده شده همینطور یکتعداد تاکسی ها برای اولین بار خریداری شده که آرامی وراحت اهالی رافراهم مینماید .

تعدیل اصولنامه ومراسم قانون :

اصولنامه ښاروالی نظر بایجابات عصر ، تعدیل یافت واین تعدیل ازراه وزارت داخله صورت گرفت و بمقامات صلاحیتدار عرضه گردید و تشکیلات وظایف مامورین ښاروالی هم ترتیب ومجرای قانونی خود راطی نمود . ښاروالی به تطبیق قوانین موضوعه وازبین بردن رواجهای غیر-مشروع ومضر عروسی ها تعزیه ها و غیره که به اقتصادیات مردم لطمه

میزد ، مجاهده نموده درتطبیق نظریات عالی تری که مقبول اجتماع بوده وارضاء محیط رافراهم کرده باشد، کوشیده است .

میله‌ها ووسایل تفرج :

ښاروالی کابل برای نشاط روحی مردم‌زمینه‌هایی فراهم ودر جشنهای روز اول حمل ، میلهٔار غوان ـ صیفیهٔ پغمان ترتیبات خوبی اتخاذ کرده و سازوبرگ سروراهالی‌راازهر رهگذر تأمین کرده‌اشت . همینطور ترتیب سالگرهٔ آزادی پښتونستان ـ هفتهٔ سره میاشت ، تولدی شهر یار محبوب وجشن اطفال ، باوضع‌مجلل وبی‌سابقه ، زمینهٔ خوشی‌رابرای مردم آماده نموده است . چون درتمام میدانهای وسیع کبل کاری وغیره موجوداست که آسایش مردم‌را تأمین کند ، ښاروالی بتاسی ازین مفکوره میدان ده‌بوری ـ دارالمعلمین ـ بریکوت ـ محمدایوب غازی ـ مقابل ارگ و پښتونستان‌رازیر کارگرفته است . در صیفیهٔ پغمان تغییراتی براه انداخته ودیوارهای کوتی های شخصی کتاره شد وتعدادهشت ویلا برای آسایش اهالی بطور رهایش فامیلی ساخته شد . قهوه‌خانهٔ مهتاب نیزتزئین وچهل بستر بقهوه‌خانه تهیه گردید .

نرخ ونوا :

درښاروالی کابل با معاونت قیمتدار وزارت‌مالیه با وصف حوادث ، موازنهٔ خود را حفظ وآرددر (مندوی)از(۱۷ ـ الی ـ ۲۳) افغانی تجاوز نکرده است .

گندم وآرد واردهٔ مندوی از اول سال الی اخیر حوت ۳٤ ، (٤٦١٩٧٧) سیر گندم‌و (۱۵۵۳۰۳۲) سیر آرد .

آردیکه‌ازاول‌حمل الی ۳۰ حوت از کوپراتیف‌و تهیهٔ غله در مندوی وارد شده ، (۵۵ ۲۳) سیر .

سرطبابت ښاروالی :

الف . معاینهٔ مریض هائیکه یومیه‌در سرطبابت مراجعه کرده و نسخه ادویه برده اند .

۱ ـ مردانه در شفاخانهٔ ابن سینا ۱۱۱۵۱ نفر .

در معاینه خانهٔ چمن ۲۹۸۱ ـ زنانه . در شفاخانهٔ ابن سینا ۹۳٤٥ نفر. درمعاینهٔ خانه چمن ۱۹۵۹۹ نفر . در شق داخله ، جراحی وغیره نیز بتعداد کثیری تحت‌تداوی گرفت شدند واز ریاست روزنتون برای ۲۱۵۶۰ نفر شیر ویتامین ـ صابون بتوسط شفاخانه داده شده است . همینطور واکسین ضد محرقه باهالی تطبیق گردید .

نهالشانی:

چون نهالها ئیکه بغرض تزئین واستفاده از سایهٔ آنها ، در کنار سرکها از سابق غرس شده و نموکرده بود ، سالخورده و بوسیده و کج ومعوج گردیده بود ښاروالی برآن شد که درختهای مذکور را از بین برده درعوض نهالهای راکه‌موزون وخوشنما باشد بصورت منتظم و اساسی تازه غرس کند . در سرکهای چمن حضوری وقسمت های لازمهٔ شهر در بریکوت ، کارته وتمام جاهای مناسب غرس گردید . بخصوص یکتعداد نهالهای سر سبز ناجو رسیده وبزرگ ، در قهوه خانه بریکوت وپارک سینمای پامیر غرس گردیده‌است وبرای صیانت تمام نهالها ، چوکاتهای زیبائی چوبی تهیه دیده شده است .

****

فعالیتهای دوسالهٔ ۳۳و۳٤ ۱۳

سره میاشت

دربهمرفتهٔ سال ۳۳ و ۳٤ برای سره میاشت یك دورهٔ مفید ومثمری بود که جمعیت موفق شده درآن مصدر یك سلسله کارهـا ومما و نتهای قابل ذکری شود، ازقبیل :

تحکیم مبانی جمعیت :

در ۱۳۳۳ مساعی کمیسیون چهار نفر (شاغلو داکتر عبـدالغفار هر فقیرمحمد شفاء ، اخترمحمد وغلام حضرت کوشان) برای ترتیب و تنظیم اسناد لازمه، نسبت شمول عضویت در صلیب احمر بین المللی، کامیابـی بار آورده وجمعیت افغانی سره میاشت ازطرف لیـگ مجامع ملی صلیب احمر وکمیتهٔ بین المللی صلیب احمر (کەهردو درجینوا مقر دارد) بـه رسمیت شناخته شد واسناد لازمهٔ آن هم رسید . کمیتهٔ بین المللی صلیب احمر تحت متحدالمال مؤرخ ۲ دسمبر ۱۹۰٤ (مطابق ۱۰ سنـبله ۳۳) او صاف وخـصوصیات افغانی سره مـیاشت را به اطـلاع ۷۲ مجامع ملی دنیا رسانده وبعداً کمیته اجرائیه لیـگ مذ کـور بجلسه مورخ ۱۱ نومبر ٥٤ مطابق ٥ عقرب ۳۳ خود، رسمیت سره میاشت را اعتراف وضمن یك تیلگرام تبریـکیه ومراسلهٔ اطمینانیه، این موفقیت را تصدیق کرد . علاوةً بعضی ازسره میاشت ها وصلیب احمر های ممالك جهان ازقبیل اردنیهها شمیه ـ اندونیزیا ـ ترکیه ـ لبنان ـ کانادا ـ سیلون هندوستان ـ یونان ـ سارـ پاراگوای ـ اطریش ـ اسپانیا ـ دنمارك ـ حبشه، المان غربی ـ پرتگال وغیره، این شناسائی را تهنیت گفتند . گویا به این ترتیب ـ جمعیت افغانی سره میاشت در ظرف سال ۳۳ آخریـن مرحله تـکاملی شخصیت بین المللی خودرا بەموفقیت گـذرانده ونظر به اجرای بعضی تعهدات وپر نصیب های موضوعهٔ بین المللی،درقطـار ۷۳ جمعیت های دکر هلال وصلیب احمر،محل خودرا اشغال کرد .

حق العضویتی که ازطرف کمیتهٔ بین المللی صلیب احمر متوجه ما میگردید مبلغ ششصد فرانك سویسی پرداخته شده و نسبت پرداخت مبلغ چهار هزار فرانك سویسی به لیگ مجامع ملی بابت حق العضویت اخیراً اقدام شده .

طبعا باکسب این مؤفقیت مراودات سره میاشت باهردومرجع مذکورزیاد شده و در مواقع لازم تبادله احساسات هم گردیده .

چنانچه درموقع تجدید سال نو ـ روز وهفته بین المللی صلیب احمر، سالگرهٔ ملل متحده وغیره پیامهای تبادله گردیده و علاوةً لیگ مجامع ملی صلیب احمرها، محترمه میرمن ارن فاکلند را بحیث نما یندهٔ خود درافغانستان معرفی نمود . نامبرده خانم داکتر فاکلند است که ازجانب مؤسسه صحی جهان بحیث مشاور صحی نزدوزارت صحیهٔ مملکت موظف میباشد .

معاونت های جمعیت :

درسال ۳۳ معاونت های ذیل ازطرف جمعیت صورت گرفته :

۱ ـ سیلاب چخانسور که طبق اطلاعات موثق حکومت یکی از سیلابهای مدهش وبی سابقه بوده واهالی چخانسور را بمصیبت عظیم دچار ساخته بود جمعیت بشرحی که همه اطلاع دارید مبلغ (۶۰۰۰۰۰/۰) افغانی را برای کمك به آن مصیبت دیدگان تخصیص داده وهیأتی تحت ریاست غلام حضرت کوشان معاون اداری جمعیت به آنجا فرستاد . هیأت مذکور به (۳۹۳۵) نفر رخت وگندم و دوای لازمه داد ـ اثرات مفید اعانه را ازین میتوان تخمین کرد که قبل ازتوزیع گندم سره میاشت ـ در آنجا گندم فی سیر ۴۰ ـ ۵۰ افغانی بودو درایام توزیع و بعدازان به ۸ ـ افغانی تنزیل کرده و درعین زمان پارچه های قشنگ سره میاشت برای لباس شان درموقع عید توزیع شد .

۲- در ایام جشن استقلال ۳۳، (۱۶۵٤) نفر در منطقه جشن از طرف داکتران سره میاشت در کامپ صحی معاینه و معالجه گشته، بر ایشان ادویه رایگان داده شد. در جشن استقلال سال گذشته اولین بار از طرف خانم‌های حساس و اعضای سره میاشت در منطقه جشن، اناث هم معاینه و تداوی عاجل صورت گرفته که مجموع زنان و مردان و اطفالی که در ایام جشن استقلال سال ۳۳ از طرف سره میاشت تداوی شده‌اند (۳۰۰٦) نفر میباشد

۳- در زمستان سال ۳۳، سره میاشت باز هم به (۳٤۸۹) نفر بینوایان کابل مثل سال گذشته رخت و نان توزیع کرد که بقیمت مجموعی آن در مرکز (۲۲۰٤٦٦/٤۹) افغانی شده و هم سره میاشت برای اولین بار توسط شعبات خود در ولایات به بینوایان رخت زمستانی داد که به این حساب تعداد مجموعی کسانیکه در زمستان سال ۳۳ از سره میاشت اعانه گرفتند به (۵۲۸۹) نفر رسیده. ضمناً این امداد علاوه از معرفی مرام جمعیت و کمک آن بمردم سبب تقویت بازارها هم شده و یکنوع کمک غیر مستقیم است در استقرار نرخها که اثرات آن بهمه مشهود گردیده.

٤- در آغاز سال ۳۳ هنگامیکه باران های شدید بهاری در دامنه کوه شیردروازه فرو آمد، مثل سالهای گذشته ساحهٔ وسیعی را از عقب شفاخانه ابن‌سینا گرفته تا درخت شنگ دچار خساره معتنابها ساخت که به اثر آن ریاست اداری بنام کمک معجل به اهالی آنجا جمعاً مبلغ (۶۶۰۰/۰) افغانی به ۲۵ نفر خانوار اعانه داد که اگر چه مقدار کم بود اما به نسبتیکه بسرعت و بموقع کمک شده بود بسیار موثر واقع گشت.

۵- بمعادله ملاریاء طبق سالهای گذشته مبلغ پنجاه هزار افغانی داده شده.

برعلاوه امدادهای داخلی، سره میاشت درممالک خارجه هم امدادهای نمود بشرح ذیل:

٦- به واقعهٔ حریق بازار بزرگ استانبول، مبلغ یک هزار پوند

مساوی (۹۰۸۹۲/۳۵) افغانی به هلال احمر ترکیه کمک کرد .

۷ـ درواقعه سیلاب شمال مصر که در آن شهر کهنه خسارات زیادی را متحمل گردید،مبلغ یک هزار پوند معادل (۹۰۸۹۲/۳۵) افغانی بطور کمک فرستاد .

۸ـ در وقوع سیلاب شدیدیکه بهند وپاکستان در اوایل سال ۴۳ رخداد،یک هیأت طبی تحت ریاست ښاغلی داکتر محمد اسلم اعزام شد. این هیأت مقدار سی هزار متر رخت وطنی و یکمقدار ادویه را برای کمک مصیبت دیدگان سیلاب درپاکستان ومقدار بیست هزار متر رخت برای مصیبت دیدگان هندوستان ازطرف جمعیت بـرده شده،مجموع این امداد مبلغ ۴۲۸۳۸۶/۷۵ـ افغانی شده .

قابل تذکراست که همه امداد خارجی ماازطرف جمعیت های مربوطه بهممنونیت قبول شده . چنانچه درمورد امداد سیلاب هند وپاکستان ازطرف صدراعظم های هند وپاکستان ودر مورد کمک سیلاب مصر لیگ بین المللی،ازجمعیت افغانی سره میاشت اظهار امتنان نموده اند. چون سره میاشت دراخیرسال عضویت خودرا حاصل کرده،اگر بعد ازین خدا ناخواسته مصیبتی رخدهد جمعیت ماهم از امداد سره میاشت های سایر ممالک ومقامات بین المللی آن مستفید خواهد شد .

معهذا در بعضی موارد مثل سیلاب چغانسور (با اینکه در آنوقت هنوز عضو بین المللی نشده بود) مقامات خارجی هم بهسره میاشت کمک کرده اند (مثل سفیر کبیر دولت علیه شوروی ـ اعضای سفارت ایتالیا وغیره)

یک امداد دگریکه سره میاشت خواست بنام بشریت اجرا کند، ولی حکومت پاکستان مانع آن شد، امدادی است که برای مصیبت دیدگان زلزله کویته از طرف جمعیت ما اختصاص یافت . این امداد شامل مقدار کافی رخت دوخته مردانه وزنانه ـ شال ـ ادویه و یک هیأت طبی بود که متاسفانه رد شد وسبب تاثر ماگردید . علاوه ازین

امداد، بعضی کمک های انفرادی هم صورت گرفته که عبارت است از:

۱- یکنفر عبدالقدیر نام لنگ ، پای چوبی ساخته شد.

۲- به شاغلی مرحوم محمدعلی زره نظر به بینوائی و مریضی او درموقعش کمک پولی شد .

۳ - یک سیت روی میزی اعلی ، به محترمه داکتر س کیبد ، بپاس خدماتی که درمورد حمایه مادران واطفال بمملکت عزیزما کرده بود بصورت هدیه داده شده است .

٤ - به شاغلی میرزا نور احمد مریض، که درشدت سرما بینوائی شان به استحضار جمعیت رسید، کمک پولی و جنسی شد. جمله مبالغی که ازطرف جمعیت درسال ۳۳ بمردم اعانه داده شده (۱۳۷۰۳۰۳/٦٧) افغانی است واما معاونت جمعیت که درسال ۳۵ صورت گرفته قرارذیل است :

۱ - بریاست مجادلهٔ ملاریا مبلغ پنجاه هزارافغانی داده شده .

۲ - به ٤۰٤۱ نفر بینوایان شهر کابل بقیمت مبلغ ۸۲/ ٤٧٦٢٨١ افغانی رخت ونان داده شده .

۳ - مبلغ پنجصد افغانی بورثهٔ محمد علی زره جهت تکفین و تجهیز او داده شده .

٤ - بصوفی غلام محی الدین مفلوج، پنجصد افغانی داده شده .

ودر خارج :

به سیلاب رسیدگان هند مبلغ ده هزار کلدار هندی بقیمت ٦٨١٩٩/١٨ افغانی داده شده که جمله کمک های سال ٣٤ جمعیت درحدود ۰۰/٥٩٥٦٨١ افغانی میباشد.

درمورد اعانهٔ زمستانی قابل ذکر است که دردوسه سال دگر این قسمت زیادتر بکمک وزارت مالیه ودیپوی تعاونی صورت میگرفت که مدتها عدهٔ زیاد مامورین آنهارامصروف میکرد. اما امسال تمام فعالیت های مزبور توسط همین عدهٔ محدود مامورین جمعیت صورت گرفته است. درجنسی که به بینوایان داده

شده نیز تغییری وارد شده به اینصورت که سابقا از تکه های خارجی و شامل چندین رنگ و جنس توزیع میشد حالا نکه امسال جمعیت تمام رخت بینوایان را از سان کوره نساجی خریداری کرده که البته به جمعیت ارزانتر و برای بینوایان مفیدتر و بادوامتر ثابت شد . درترتیب کوپونها نیز تغییری از حیث سرعت اجراء وسهولت مراقبت وحفاظت داده شده بود و برای مزید احتیاط ، ذریعه کسستنر درخود اداره چاپ شد، نکتهٔ مهم درین توزیع ، این است که مامورین محدود سره میاشت توانستند تمام این امور را نسبت بسابق در وقت کمتر انجام بدهند و بهمین لحاظ که توزیع وقت ترشروع گردیده و بی نوایان نسبت به سال های سابق کمك وافرتر گرفتند .

درهر ولایت مثل سال گذشته شعبات ما بیکصد و پنجاه نفر که جمعا ۱۸۰۰ نفر میشود یك یك لباس داده است .

عوایدیا کمك به جمعیت

۱ ـ سره میاشت درسال ۳۳ جز اعانات مردم، کدام مدرك خاص نیافته، ولی از نشبثات جدید آن در حصه عوایده جمع آوری پوست قربانی است که در راپور سال گذشته باختصار عرض شده بود .

اهالی خیرپسند افغانستان این اقدام را بحسن نیت مقابله کرده ودر کابل واطراف تخمینا یك تعداد زیاد پوست گاوی و بزی و گوسفندی به سره میاشت داده اند، عایدات آن در مرکز واطراف درسال ۳۳ ـ ۳۸٤٥٤۲/۸۷ افغانی شده ولی بیاد باید داشت که بنا برعدم امکان جمع آوری سریع پوست ازخانه ها وعدم بلدیت مردم به حفاظه آن، هنوز مشکلاتی در بین است واگر روزی موفق شویم که در کابل وولایت پوست ها را قبل از آنکه در گرمی خراب شوند، جمع کنیم این مدرك خوبی است واحتمال دارد مبالغ زیاد بدست آیـــد

۲ ـ از مدك انواع عضویت های جمعیت در سال ۳۳ مبلغ ۷٦٦۷۱/٤٦

افغانی بجمعیت رسیده ـ عایـدات سال ۳۲ از ین راه مبلغ ۱۵۷۷۱۳ افغانی بود .

۳ ـ اعانه‌های که‌درسال ۳۳ بجمعیت‌رسیده ۱۴۳۶۶۸۲/۱۰ افغانی‌است ودرسال ۳۲ مبلغ ۱۰۷۸٦٤۷ افغانی بود .

٤ ـ عایدات‌هفتهٔ مخصوص که‌درجای دگر مفصلا شرح داده‌شده، درسال ۳۳ مورد بحث ۱۷۸۹۳۷/۹۳ افغانی درمرکز ومبلغ ۱٦۵۲۱۱/٤۰ افغانی درولایات بدست آمده که مجموعا ۳٤٤۱٤۹/۳۳ افغانی است .

درسال ۳۲ عواید این مدرك ۲۵۲٤۸۸/۷۱ افغانی شده بود .

۵ ـ با اینکه بیلانس بانکها ئیکه سره میاشت در آن سهم دارد هنوز مکمل بما نرسیده معهذادرسال ۳۳ مبلغ ٦۸۸۰۰۰ افغانی از بانکملی ومبلغ ۱۷۹۰۰ افغانی ازشرکت ملغی شدهٔ صبا ء رسیده‌است .

دراینقسمت با وجود عدم استطاعت مالی جمعیت، درسال ۳۳ طبق صوابدید مجمع مرکزی خود، مبلغ ذیل را هم اسهام خریده :

۱ ـ از بانك تجارتی	مبلغ ده لك افغانی
۲ ـ از بانك زراعتی	مبلغ دولك افغانی
۳ ـ از بانك تعمیراتی	مبلغ ده‌لك افغانی

در قسمت عواید بازهم مشکوریت جمعیت متوجه تشویقات ارباب صلاحیت وعاطفه مردم است . چنانچه در قسمت اعانه ذوات خیر پسند واهالی محترم است که صدای جمعیت راهمواره لبیك گفته اند ـ مؤسسات مثل دافغانستان بانك یك‌لك افغانی ـ بانکملی پنجاه هزار افغانی ـ شرکت سهامی اقتصاد ده‌هزارافغانی، شرکت سرویس سیزده هزار افغانی بهاثر تشویق از سرجمع مفاد سالانهٔ خود اعانه داده اند که جملهٔ آن شامل مبلغ ۱۷۳۰۰ ـ افغانی‌شده ودرصندوق‌عوایدسره‌میاشت داخل‌گشته‌است .

چون از حیث نداشتن منابع ثابته جمعیت هنوز نتوانسته با اجراآت قسمت زیادی از وظائف اصلی خود بپردازد، به شاغلی وزیر مالیه مفاهمه واوشان نظر به علاقه مفرطی کـه در پیشرفت جمعیت دارد یك کمیسیونی مرکب از شاغلی غلام محمد بابری رئیس اقتصادی و شاغلی محمد آصف رئیس عایدات - شاغلی داکتر محمد ولی مدیر تمرکز شاغلی محمدسرور رحیمی مدیر مکتب عالی مالی - شاغلی مختار اوی مدیر عمومی اداری وزارت مالیه - شاغلی اختر محمدرئیس اداری-وغلام حضرت کوشان معاون جمعیت راکماشتند که عواید منمر و مستمر پیدا نمایند .

مساعی کمیسون ادامه دارد وانشأ الله نتیجهٔ خوبی از آن بدست خواهد آمد ودراثر آن جمعیت موفق خواهدشد که آینده با بنیهٔ قوی داخل میدان فعالیت گردند .

عوایـد سال ۱۳۳٤ قرار ذیل میباشد (هنوز راپور عوایدولایات نرسیده لهذا تنها عواید مرکز ذکر میشود) :

۱ - مدارك عضویت ۲٤۷۹٥/۰۰ - افغانی

۲- اعانه‌های که درطول سال ۳۲ به جمعیت رسیده ۲۹۷٥۲۷/۷۲- افغانی اعانه های مشروط کـه بنام اعانهٔ زمستانی بینوایان داده شد : ۳۱٥۱۱/۹۲- افغانی که جمله آن ٤۲۹۰۳۹/٦٤- افغانی میشود .

۳- عایدات هفته مخصوص سال ۳٤ مبلغ ۲۳۹۳۷٤/۳۸ - افغانی است که نسبت عایدات هفته مخصوص سال ۳۳ مبلغ ٦۰٤۳٦/٤٥- افغانی زیادتر میباشد .

٤ - مفادیکه ازدرك اسهام جمعیت از بانك ملی وشرکت صبا رسیده جمعا مبلغ ٦۷٥٤۲۹/٤۱ - افغانی است .

٥ - عواید پوست قربانی که در سال ۳٤ عایدشده ٦۰۹۱۲/۲٥- افغانی

٦ - باز گشتی مصارف ۹۷۸٥/۸۳- افغانی

۷ - قیمت مجله ۱۱٥۰/۰۰ - افغانی

۸ - عایدات مختلفه ۸۲۸٥/۰۰ -افغانی

۹ ـ فیصد چهل عواید اطراف که از سال ۳۳ رسیده و بحساب سال ۳٤ جمع گردیده ۳٦ ر ۲۱۱٦۰ ـ افغانی

جمله عایدات سال ۳٤ مرکز جمعیت مبلغ ۸۷ ر ۱٦٥۹۹۳۱ ـ افغانی شده است.
نا گفته نمیگذاریم که در سال ۳٤ نیز بقیمت (۲۸٥۰۰۰) افغانی سهم شرکت سرویس خریداری شده .

امداد خارجی بسره میاشت :

در ظرف سال ۳۳ به اثر یك مراجعهٔ وزارت صحیه، لیگ مجامع ملی هلال وصلیب احمرها، دوعدد شش آهنی ومقدار (۵۰۰) ویال کاما گلوبین ارسال کرده اند که شش ها تحت استفادهٔ وزارت صحیه بودو کاما گلوبین نیزد جمعیت است ودرمو اقع لازم از آن استفاده خواهد شد در سال ۳٤ بتعداد ۵۰ جلد کتاب امداد اولیه و ۱۰ جلد کتاب مراقبت نوزاد قبل از تولد و ۱۰ جلد کتاب پرستاری طفل شیر خوار از طرف (سفارت کبرای اتازونی مقیم کابل) بجمعیت رسیده .

شعبات جمعیت :

شعبات جمعیت درظرف سال گذشته ،طوریکه درقسمت کمك ها عرض شد هرکدام اولین بار بیکصد وپنجاه نفر مستحق و بینوا در زمستان رخت توزیع کردند ـ این کار بنا بر دودلیل انجام شد، اول اینکه کثیراً شعبات مستحقین را بصورت انفرادی، معرفی میکردند و اینها زیاد تر شامل طلاب بی بضاعت مکاتب میبود ـ لهذا ریاست اداری طبق هدایت مجمع مرکزی بشعبات خودهدایت داد که بیکصد وپنجاه نفر رخت بدهند ودر توزیع به طلاب بی بضاعت حق تقدم را قایل گردند ـ دلیل دوم اینکه در ولایات احساس میشدکه پول جمع میشود ومصرف نی . جمعیت جهت از بین بردن این مفکوره، هدایت توزیع امداد راداد تا برادران اطرافی ما هم برای العین ببینند که سره میاشت برای معاونت وامداد بینوایان است .

فعالیت ازحیث عوایدقرار ذیل است:

۱- مزار شریف	۱۹ر ۲٤۹۳۷٦- افغانی
۲- هرات	٤۷ر ۱۸۳۷۳۳- »
۳- قطغن	٦۰ر ۱۵۱۱۰٤- »
٤- میمنه	۹۸ر ۲٤۹۹۰٦- »
۵- مشرقی	٦۰ر ۱۱۲۳۸۸- »
٦- قندهار	۸٤ر ۱۲۳۰۷۷- »
۷- غزنی	۵۵ر ۹٦۵۸۱- »
۸- پروان	۸٦ر ٦۸۲۰۵- »
۹- بدخشان	٤٤ر ۷۳۲۲۷- »
۱۰- جنوبی	۲۱ر ٦۰۲٤- »
۱۱- گرشك	٤٦ر ۳۵۹۷۰- »
۱۲- فراه	۰۰۰۰۰۰۰۰ (راپور نرسیده)

درین سال به تأسیس کدام نمایندگی دگر، تشبث نگردیده وهنوز این شعبات از نزدیك ملاحظه نشده، البته مرکزدرهر موقع وهرموضوع به آنها هدایت لازم داده ورهنمایی کرده ولی در نظر است بعد از ین شعبات مذکور رایك یك از نزدیك دیده وبه آنها هدایات لازم داده شود.

أعضای جمعیت:

کسانیکه درظرف سال ۳۲ بعضویت افتخاری نائل شده اندقرارذیل اند:

الف- کسانیکه بهاثر پرداخت مبالغ نقدی شرف عضویت جمعیت را حاصل کرده اند:

۱- دافغانستان بانك یك لك افغانی.
۲- بانك ملی افغان پنجاه هزارافغانی.
۳- شرکت سرویس ده هزار افغانی.
٤- شرکت سهامی اقتصاد، ده هزارافغانی.

ب- کسانیکه بهاثر معرفی نمودن یکصد نفر عضو عمومی، حائز این افتخار گردیده اند:

۱- ښاغلی خواجه خلیل‌الله فرقه مشر.

۲- ښاغلی سید عالمشاه فرقه مشر.

۳- ښاغلی عبدالغفور نایب الحکومه هرات

۴- ښاغلی حیات الله قوماندان فرقه هرات.

۵- ښاغلی محمد سعید مشعل رئیس بلدیه هرات.

و نیز اشخاص ذیل بهاثر خدمات عمده و بزرگی که در راه احیأ و تقویهٔ جمعیت کرده اند، شرف عضویت مؤسسه را حاصل نموده اند:

۱- ښاغلی غلام یحیی طرزی سفیر کبیر افغانی در ماسکو

۲- ښاغلی محمد عارف سابق وزیر دفاع ملی

۳- ښاغلی عبدالملك وزیر مالیه

۴- ښاغلی غلام فاروق سفیر اعلیحضرت در برلین.

۵- ښاغلی میر عبدالعزیز والی کابل

۶- ښاغلی زکریا طرزی آمر لوازمات وزارت دفاع ملی

۷- اختر محمد رئیس اداری سره میاشت

فرامین عضویتهای مؤسس و افتخاری مرتبا طبق مقررات اساسنامهٔ جمعیت از حضور اعلیحضرت معظم همایونی شرف صدور بخشیده و به اشخاص مذکور اعطاء شده است.

عدهٔ اعضای دایمی و عمومی درسال ۳۳ تفاوت بارز نکرده.

همچنین درسال ۱۳۳٤:

ښاغلی دکتور عبدالظاهر کفیل وزارت صحیه بعضویت مؤسس و ښاغلی محمود مدیر دافغانستان بانك بهاثر تأدیه سی هزار افغانی وغلام محمد تیکه دار - شرکت هوایی آریانا - ښاغلی عبدالقیوم تاجر معاون شرکت پشته وکدام نسبت تأدیه دههزار افغانی بجمعیت، بعضویت افتخاری مفتخر

گردیده اند وشاغلو عبدالرزاق قوماندان هوایی وسیدعباس حاکم اعلی غزنی به اثر معرفی یکصد نفر عضو نیز بعضویت افتخاری نایل شده اند، در سایر عضویت ها فرق بارزی موجود نگردیده.

تبلیغات جمعیت :

تبلیغ درراه معرفی وانکشاف جمعیت سره میاشت کمال اهمیت را دارا است، هرقدر این دستگاه قویتر ومجهز بوده تادرمواقع لازم به - معرفی جمعیت بپردازد، بهمان اندازه نتایج مفید بدست می آید - لهذا ازوظیفه عمدهٔ مؤسسه است که برای ادارهٔ تبلیغات وسایل لازمه از قبیل سینمای سیار منظوری برای نشروترجمه آفیشها و رسایل صحی - توزیع رایگان پوسترها وغیره تهیه کند و بدسترس آن بگذارد از ین لحاظ است که هیأت اداری درین زمینه داخل اقدامات مقدماتی میباشند، فعلاً در تبلیغات اقدامات ذیل بعمل آمده :

۱ - خبرهای متنوعه جمعیت، شامل اعانهٔ رسیده وکمک های هردوجانبه، به روز نامه ها مسلسل داده شده که غرض آن حصول اطمینان اعانه دهنده وکنترول غیر مستقیم آن بوده وتشویق مهم نیز شمرده میشود .

۲ - تأسیس یک مجله بزبانهای پښتو - فارسی - انگلیسی - فرانسوی که حاوی از اطلاعات فعالیتهای جمعیت بوده وفعلاً سه ماهه نشر میشود. این مجله که فعلاً عدهٔ قلیل درآن کار میکنند، به چهار لسان مذکور نشرشده لیک مجامع هلال وصلیب احمرها وکمیتهٔ بین المللی ضمن نامه های تبریکه مخصوصاً قسمت انگلیسی وفرانسوی آنراستوده ومخصوصاً برای مطالعین خارجی یک مأخذ مهم ومعتبر شناخته اند ،

درضمن تبلیغات جمعیت معرفی، زبان پښتو توسط مجلهٔ موصوف که طبق مکتوب لیک یک عده زبانهای عمده را که نشرات هلال و صلیب احمر در آنها صورت میگیرد از ۳۷ - به ۳۸ رسانده و به این ترتیب خدمتی خوبی راانجام داده و کلانترین افتخارات سره میاشت ومخصوصاً تبلیغات آن

میباشد - زیرا با قلت بودجهٔ منظوری خود، این مقالات پښتوهم تو سطحمین نفرکم صورت میگیرد .

۳ - تأسیس ودوام یك کنفرانس ۱۵ روز باثر حسن نیت و موافقه ریاست رادیو صورت گرفته است که برای معرفی جمعیت خیلی مفید ثابت شده. باین ترتیب بعضاً بقسم رادیو درام وبعضاً بشکل مکالمه نیز صورت گرفته، میتوانندوچون مواد نشراتی آن متکی بفعالیتهای سایرشقوق جمعیت ومعرفی وتبلیغ آن میباشد . لهذا ادامه وانقطاع آن مربوط به مواد قابل نشر بست که برای تبلیغات دستگیری کنند .

٤ - درماهای اخیر سال ۳۳ کارت عضویت های ٤ گانهٔ جمعیت از طبع برآمده و کارت عضویت مؤسس وافتخاری بهامضای والاحضرت معظم سردار احمد شاه رئیس محترم افتخاری جمعیت و کارتهای عضویت های دایمی وعمومی بهامضای رئیس اداری از سال شد .

٥ - در مواقع مختلف مثل هفتهٔ مخصوص وشروع سال پیام ها وبیانیه ها از حضور شاهزادهٔ جوانبخت سردار احمد شاه رئیس افتخاری جمعیت که برعلاوهٔ نمایندگی ازعلاقه سرشار والا حضرت شان نهضت این مؤسسه باعث تحکیم اهمیت ومعرفی آن میگردد ، صورت گرفته. در هفته مخصوص سال ۳۳ والا حضرت شان بیانیهٔ خودرا ترجیحاً بلسان پښتو ایراد کردند در هفتهٔ مخصوص از تبلیغات اضافه تر استفاده شد ، چنانچه بر علاوه بیانیه های افتتاحی والاحضرت شهزاده درظرف هفته هرشبه ازجانب ښاغلو وزیر دفاع ملی - وزیر مالیه-وزیر معارف - وزیر صحیه وغیره دراطراف اهمیت و معرفی سره میاشت درراديو بیانیه های ایراد شد ، در هفتهٔ مخصوص سال ۳۳ عدهٔ زیاد تری لاریها وسرویس ها بیرق سره میاشت رابر افراشته بودند.پردهها دارای جملات برجسته بمقدار زیادتر تعلیق شده بود .

نا گفته نمیگذاریم که همکاری وتشریك مساعی درهفتهٔ مخصوص ازطرف وزارت معارف - ریاست مستقل مطبوعات-مؤسسهٔ خیریهٔ نسوان - وزارت دفاع وغیره بمشاهده رسیده وقابل یاد آوری و تشکر است - روز نامه رجراید مرکز-کابل رادیو وجراید اطراف نیز در ظرف هفتهٔ مخصوص همکاری جدی نموده اند .

٦- یکنوع بدیج (نشان معدنی) از جاپان به اثر همکاری، شاغلی وزیرمالیه برای سره‌میاشت تهیه دیده شده، در اکثر جمعیت های صلیب وهلال احمرها استعمال مدالها و اینگونه نشانها مروج بوده وبرعلاوه وسایل تبلیغاتی وتشویق یك گونه منبع عایدات نیز شمرده میشوند .

علاوةً درسال ۱۳۳٤ شعبهٔ تبلیغات موفق به اجراآت ذیل شده :

۱- نشر اولین راپور فعالیتهای جمعیت بزبان انگلیسی که در هفتهٔ مخصوص سال ۳٤ نشر شده و مخصوصاً منابع خارجی توسط مکاتیب رسمی آن را مفیدتر وپر معلومات خوانده وآن را ستوده اند .

۲- کنوانسیون‌های چهارگانهٔ جینوا را که اساس سره میاشت‌ها بوده واولین اساسنامهٔ آن ها میباشد وازجانب حکومت متبوعهٔ ما نیز قبول شده واضافه از ۷۰۰ ورق است، تایپ کرده و بعد از مرور ثانی عبارت آن، بصورت کتاب مستقل نشر خواهد شد و برای تزئید معلومات شعبات جمعیت واردوی مملکت توزیع خواهد شد .

۳- ترتیب البمهای عکس فعالیتهای مختلف جمعیت که در آینده یك مأخذ مستند وتاریخی جمعیت خواهد شد .

٤- جمع وترتیب پیامها وتذکراتی که سایر جمعیت‌ها بسره‌میاشت کرده اندواین مجموعه در پایان روزشکل یك کلکسیون، معرف روابط خارجی جمعیت شده میتوانند .

٥- به تعداد اضافه از یکصد جلد مجله‌ها و نشریه های خارجی را که

وارد سره میاشت میشود، صحافت وپشتی شده که کم کم برای کتابخانهٔ آیندهٔ جمعیت سرمایهٔ معنوی پیدا میشود .

۶- روابط خارجی جمعیت یعنی مکاتبه با سایر جمعیت ها و مقامات بین المللی نیز توسط تبلیغات صورت گرفته است .

۷- نمایش فلمهای رایگان ازطرف تبلیغات در ایام جشن استقلال سال ۳۴ صورت گرفت که خیلی باعث دلچسپی مردم گردید وچون فلمهای مذکورهمه صحی وطبی بود بمعلومات مردم دربارهٔ مجادله باکتافت-وقایه از امراض ساری - تشویق به نظافت و غیره خیلی افزود .

افتتاح پولی کلنیك:

وظایف اصلی سره میاشت های جهان حمایه وتقویهٔ حفظ الصحت عامه است که باید به آن مقصدشفاخانه های ثابت وسیار - کورسهای پرستاری کورسهای امداد اولیه - بانك خون وغیره تأسیس نماید. اماالبته اینهم درنظر گرفته شود که تصدی این امور ولو که از وظایف نخستین جمعیت است سرمایهٔ زیادی میخواهدواین چیزیست که عجالتاً جمعیت فاقد آن است وبه همین مناسبت منظور شدن نظریات کمیسیون تهیه منابع که قبلاً ذکر شد شدیداً انتظار برده میشود.رسیدن بهاین آمال ووظایف مستلزم پول ومدارك زیاد است . معهذا برای اینکه قلیلاً درین شعبه گام اول برداشته شود ، در اوایل سال ۳۴ منزل تحتانی سره کوتی یك معاینه خانهٔ مختصرافتتاح شد که با وجود صرفه جویی در توزیع ادویه بازهم شهرت خوبی یافته و جلو رفته امراض داخله و اطفال درینجا علاج میشود وانواع واکسین ها از قبیل چیچك وغیره تزریق میشود. عدهٔ مراجعین این کلنیك روزافزون است - درمعاینه خانهٔ مذکور تا به الحال در حدود (۹۳۹۳) نفر معاینه ومعالجه گشته اند .

این پولی کلنیك در ایام جشن استقلال، در ایام رخصتیهای عمومی در میله گاها وغیره نیزعرض وجود کرده ووقایع عاجل رارسیدگی میکنند .

تشکیلات جمعیت

جمعیت درظرف سال ۳۳ باهمان تشکیل محدود خود که درمرکز (۳۸) نفر درولایات (۳۰) نفر میرسد، وظایف خودرا ادامه داده وبا اینکه دربعضی اوقات قلت همکاران اداری شدید جمعیت را بمشکل دچار میکند معهذا در ظرف سال ۳۳ نه تنها به تشکیلات افزود نشد بلکه از بعضی بست ها مثل ترجمان ودریور وغیره اصلاً استفاده نشده وهمه امور توسط همین عده محدود ومعدود انجام یافته است، تنها درشق پولی کلینیك یکنفر داکتر بناغلی محمد نبی صالح بحیث مدیر و ۲ نفر کمپودر ودو نفر جراح و پرستار دو نفر چپراسي که جمله هفت نفر میشود اضافه شده علاوه از آن یکنوع همکاران دگر جمعیت کسانی اند که بنام افتخاری اجرای وظیفه میدارد که اسم هایشان قرار ذیل است :

۱ـ بناغلی عبد الملك عضو مؤسس بحیث آمر افتخاری تقویه بنیه مالی
۲ـ بناغلی داکتر عبدالظاهر بحیث سکرتر جنرال .
۳ـ بناغلی داکتر فقیرمحمد شفا بحیث آمر افتخاری شعبه صحی.
٤ـ بناغلی داکتر محمدقاسم بحیث آمر افتخاری تهیه پرسونل.
٥ـ بناغلی خیرمحمد عضو افتخاری بحیث آمر افتخاری امدادهای اجتماعی
٦ـ بناغلی عبداللطیف عضو افتخاری جمعیت آمر افتخاری دیپوها وذخایر،
۷ـ امیرالدین رئیس نساجی بحیث آمــر افتخاری شعبه خرد سالان .

همچنان رؤسای مجامع مرکزی سره میاشت درولایات که بصورت افتخاری اجرای وظیفه مینمایند عبارت انداز :

درقندهار بناغلی عبد الرحمن
درمزارشریف بناغلی اکبر خواجه
درجنوبی بناغلی غلام نبی مدیر عمومی معارف
درغزنی بناغلی سیدعباس حاکم اعلی

در فراه   بناغلی حاجی محمد حسین یاد
در بدخشان   بناغلی احمدجان کریم زاده
در هرات   ....
در قطغن   بناغلی گل محمد
در مشرقی   بناغلی عبدالسلام
در گرشك   بناغلی دوکتور محمد عظیم
در میمنه   بناغلی نوراحمد وکیل حکومت اعلی
در پروان   بناغلی میرعبدالکریم رئیس بلدیه

دارایی جمعیت:

دارایی جمعیت منحیث عمومی دراخیر سال ۱۳۳٤ قرار ذیل است .

۱- دوعمارت که عبارت از ریاست مرکزی وسره کوتی است طور تخمین بقیمت ۱۰۰۰۰۰۰ ر۰ افغانی

۲- چهار عراده موتر بقیمت مجموعی ۳٤۹۸٦۸ر۹٤- »

۳- در تحویلخانه و اخذ امدادیه امتعه شامل خیمه- گلم- بستره- لباس دوخته وغیره ۱۰۳٦۱۹ر۰٦- افغانی

٤- در شعبه صحی شامل ادویه وسامان جراحی ٤۱۵۰۷ر۲۰- »

۵- اثاثیه ادارات ومنصوبه عمارت ۳٤۹۳٤۵ر۲۳- »

٦- بصوراسهام در بانکها وشرکت ها ۱۱۱۳۱۰۹۱ر۹۰ »

۷- نقد در د افغانستان بانك بحساب نمبر ۲۹.۷ بعد مصارف الی اخیر سال ۳٤ ۱۷۷۲۹۹٤ر۷٦- افغانی

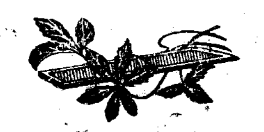
به قیمت ۱۱۰۰٤۷ر۱۸-افغانی ببانکها اسعار خارجه موجوداست -

۸ - در ولایات بعد وضع معاشات ومصارف وفیصده چهل ۱۰۷٤۰۳۱ر۵۹ — افغانی .

۹ ـ در سال ۳٤ یك اپارتمان واقع شهر آرا که شامل دکانها واتاقها ویك حویلی کوچك است، نیز از طرف ورثهٔ گرامی مرحوم والاحضرت سردار محمد هاشم خان صدراعظم اسبق، بسره میاشت وقف گردیده وبجمعیت تسلیم داده شده است .

تشکیلات اداری جمعیت قرار ذیل است :

رئیس اداری	بناغلی اختر محمد
معاون اداری ومدیر عمومی تبلیغات	بناغلی غلام حضرت کوشان
مدیر حفظ الصحه	« داکتر محمدنبی صالح
سکرتر اجرائیه	« عبدالمحمد

دهرات ولایت

تشکیل:

د نایب الحکومه کفیل	ع،ش، س، ع عبدالغفور
مستوفی	ع ، ص حافظ امیر محمد
د امنیې قوماندان	ح، عبد القادر
دژاندارم لوامشر	ح، عبد الرحیم
دمرافعې قاضی	ف غلام ایشان
دکرهنې مدیر	ص عبدالرحیم «شکیبا»
دگمرک رئیس	ع ، ص حاجی احمدقلی
دمخابراتو لوی مدیر	ع عبدالمجید
د پوهنې لوی مدیر	ع محراب الدین
دمطبوعاتو لوی مدیر	ع میر عبدالعلی شایق هروی
دصحیې مدیر	ع عبدالغنی افضل

اجرا آت سال ۳٤

۱ ـ یکی از اجراآت مهم سال ۳٤ این‌وﻻیت جلو گیری از قاچاق واتخاذ تدابیر جدی‌در ینمورد‌میباشد.چنانچه دراحصائیه محصول قاچاق سال ۳٤ مبلغ ۱۱۸۸۸٦٤ افغانی نسبت بسال های قبل‌افزودی بعمل آمده ودر سال ۳٤ نسبت بسال ۱۳۳۰ عایدات مال گر یزی مبلغ ۱۱۸۸۸٦٤ ـ افغانی تزیید گردید که‌ازین بخوبی‌فهمیده میشود،تاچه‌اندازه از قاچاق جلوگیری بعمل آمده است .

۲ ـ نهضت های علمی وتهذیبی : ـ برای مکتب‌متوسط مهری هروی یك قراءت خانهٔ مکمل‌ومجهزی ترتیب‌شده ودر حدود چهل هزار افغانی را کتاب در قراءت خانهٔ مکتب مهری، بغرض‌استفاده گذاشته شده .

ازانجمله یك تعداد کتب به کلوپ معارف ، کلوپ ادبی و کلـوپ وغیرا لمدارس مقام وﻻیت نیز اهدا گردیده است .

درقسمت مطبوعات، نویسندگانی‌که‌در ظرف سال بروزنامه‌کمك‌کرده بودند ازطرف مقام‌وﻻیت‌قدردانی شده‌انـد .

ښاروالی هرات

۱ـ جادهٔ شمال جامع شریف که‌در سال ۱۳۳۳ تمام‌خانه های آن‌از طرف ښاروالی خریداری وتخریب گردیده بود درسال ۳٤ بطول ٤۸۳ متر تمدید وتعداد پنجاه وپنج دکان بطول فی‌دربند۱۰متر وعرض ۳٫٤۰ متر باصول عصری تعمیر وپوشش اول آن به‌پایهٔ تکمیل رسیده است .

۲ـسرك‌شهر نو ازدرب‌سینما الی‌چهارسوق شهر نو ۲۰ر۷۵٦٦ـ مترمربع

سنگ کاری و برای اسفلت وقیر ریزی مساعد و آماده شده. ریاست ښاروالی درنظر دارد تمام جاده‌های شهررا قیرریزی نماید .

۳ ـ بهاپارتمان های عقب شفاخانهٔ ملك بلدیه ملحقات تعمیروایارتمان‌های جدیدپخته تعمیر ومابقی ترمیم‌کاری شده وپارك پای حصار که‌مفصل بین‌شهر جدید وشهر قدیم هرات گفته میشود کاملاً تسطیح و سرك کشی وباغچه های گل ترتیب وبرق کشی شده وزیارت شرقی پارك مذکور که ازبزرگان متقدمین میباشد بطول ۸ متر وبعرض ۷ مترارتفاع ۱ متر و۳۰ سانتی پخته‌اعمار گردیده است، پارك مذکور بزیبائی‌شهرافزوده است .

٤ ـ هوتل پارك هرات که‌ازحیث موقعیت و زیبائی در تمام ولایات منحصر بفرداست، درسال ۱۳۳٤ ترمیم شده ودروازهٔ پارك هوتل هرات ازسنگ وسمنت بطور عصری جدیداً پخته تعمیر شده .

۵ ـ پل واقع جوی انجیل جادهٔ مولوی بصورت پخته‌کاری ترمیم و کناره های آن جدیداً پخته کاری شده است .

٦ ـ پل‌سرك جنوبی شرقی بانك شاهی جدیداً تعمیر شده است .

۷ ـ پل سرك شرقی مکتب معارف » » »

۸ ـ پل سرك باغ شاهی » » »

۹ـ نقب‌سرك بیرون‌دروازهٔ قندهارهرات‌جدیداً تعمیروبرق کشیده‌شده‌است،

۱۰ ـ دروسط جادهٔ شهر نو هرات دوبروق » » »

۱۱ـ باثر خواهش اهالی ناحیه اول شهر یك مسجد جدیداً از طرف ښاروالی که دارای اتاق های متعدد میباشد تعمیر گردیده است .

۱۲ ـ ښاروالی هرات باثر رهنمائی ښاغلی کفیل ولایت هرات درحصه سرسبزی شهر هرات و تعمیر جاده ها باقدامات مهمی آغاز نموده تمام درختهای کج ومعوج جاده ها که دکانها را پوشیده و جاده هارا حبس نموده بود، کاملاً قطع و به عوض آنها، نهال‌های ناجو غرس گردیده که

همیشه سرسبز باشد واز طرف دیگر تمام پیاده روهای جاده ها طبق اصول مهندسی ذریعهٔ خشت، پخته کاری وبیرون رویه دکانها بصورت متحدالشکل ترمیم وتعمیر گردیده که در سال ۱۳۳۵ خاتمه پیدا خواهد کرد .

۱۳ ـ بناروالی هرات برعلاوه خدمات عمرانی درامور مورد خوراکه وحسن انتظام نیز کوشیده. چنانچه درحدود یکهزار خروار گندم ومقدار جو دربرج حوت بقندهار که احتیاج ضرورت داشتند ارسال شده .

۱٤ ـ بناروالی در افزودی عایدات خود در سال ۳۳ نیز موفق بوده چنانچه درشعبات مذکور درسال ۱۳۳٤ نسبت سال ۳۳ مبلغ ۵۲٤۴۰۱ افغانی تزئید بعمل آمده است .

مدیریت عمومی معارف

درسال ۱۳۳٤ قدمهای وسیعی دربارهٔ امور عرفانی هرات برداشته شده، طلاب جدیدالشمول بعد ازملاحظهٔ یك هیأت که از مقام دارالحکومگی ومدیریت معارف تعیین شده، بمکاتب پذیرفته شدند .

ودرظرف سال ازطرف مدیر ومعاون ومفتشین تمام مکاتب بشمول فخرالمدارس مدرسهٔ جامع، دارالحفاظ، ۳۸ باب مکاتب ذکور ومکاتب نسوان چندین بار معاینه وبررسی شده است ، سامان ولوازم تحصیلی قبل از شروع سال تعلیمی بمکاتب توزیع گردیده است ، درین سال دو باب مکتب دهاتی حسب منظوری وزارت معارف دریلنتای حکومتی جوند ودیگری در ده برنج حکومتی قادس افتتاح گردیده .

امور صناعتی

صنعت قالین بافی درهرات که قبلاً مخصوصاً توسط یکعدهٔ محدود صورت میگرفت، امروز علاوه برزنها ، مردان هم سهم گرفته ، وقالین بافی در

محبس ومرستون وغیره تعمیم یافته وطبق نقشه‌های جدیدی که با نها سپرده شده، صنعت قالین بافی عملی میگردد. پنجاه دستگاه قالین بافی خرد و کلان ازایران وارد گردیده ، ۲۵ دستگاه قالین بافی توسط بناغلی حاجی محمدهاشم حسین‌زاده تاجراداره میگردد و۱۳ دستگاه قالین بافی درمحبس و۱۲ دستگاه درمرستون میباشد .

مخصوصاً دربارهٔ تثبیت رنگ قالین مجاهدات مهمی صورت گرفته .

مدیریت فوایدعامه

۱ـ درسال ۱۳۳٤ جادهٔ جدیدی که مرکز هرات را بحکومت کلان غوریان مربوط میسازد توسط بناغلی کفیل ولایت هرات افتتاح گردیده وبدان « جادهٔ هاشمی » نام گذاشتند واز خدمات حاجی سعادت ملوک تاجر خیرخواه هرات که سی وهفت پل چک وپل کاربار را از پول شخصی خود بمصرف لکها افغانی تعمیر کرده بوده امتنان بعمل آمد. این جاده بطول ۲۳ کیلو متر وعرض ۲۷ الی ۱۱ متر تسطیح گردیده وشهر هرات را از راه بسیار کوتاه و مستقیم به حکومت کلان غوریان وصل مینماید .

این جاده نسبت براساقهٔ غوریان فیصد پنجاه کوتاه تربوده از بین آبادی ها وقراء میگذرد وصدها قریه را که از حیث عدم سرک و‌ٔ را ه اساسی دو چار مشکلات حمل و نقل بودند بهم وصل میکنند .

۲ ـــ سرک اسلام قلعه که از خوداسلام قلعه تاسرحد فاصل افغانستان وایران بطور خامه وچمن‌زار بود وزمستان وبهار باعث مشکلات ترافیک گردیده حتی روز ها عراده جات معطل میگردید، کار تسطیح و پخته کاری این سرک توسط مدیریت فواید عامه‌شروع گردیده وکار پخته کاری سرک مذکور انجام یافت. سرک بطول ۱۰ کیلو متر وعرض

۸ متر که حصه پخته کاری سرک بعرض ٥ متر میباشد، روز ۱۸ حوت ۱۳۳٤ ختم شد .

امور زراعتی

برای اینکه هرات بتواند صادرات میوه نیز داشته باشد، درین سال اقدامات لازمه بعمل آمده است. ولایت هرات گرچه دارای زیاده از ۷۰ نوع انگور میباشد ولی هیچیک از ین انواع انگور موجوده هرات برای صدور خارج مساعد نبوده لهذا ذریعهٔ هیأتی که با مرمقام ولایت، بقندهار اعزام گردید، انواع تاکهای انگوری شندوخانی و آب جوش خریداری و بهرات وارد به باغداران توزیع گردید تا بخواست خداوند، هرات دارای انگوری گردد که از نقطه نظر تجارت خارجی دارای اهمیت باشد . همچنین زمین های حکومت پرچمن که برای پرورش درخت انار بسیار مساعد بود، یك تعداد قلمه انار از قندهار وارد و بحکومت مذکور ارسال گردید تا بموضع لازمه توسط اهالی غرس گردد و از انار مذکور نیز استفاده بعمل آید - کذا از قندهار نهال های زردالو اقسام تاك های اعلی بهرات وارد و غرس گردیده است . در باغ مدیریت زراعت در سال ۱۳۳۳ نهال شانی و فوریه شده که در سال ۳٤ نهال های میوه- دار آن تماماً پیوند و هم نهال های قوی و مثمر در فوریه نیز پیوند شده که کثیراً بفروش رسیده است . در فروغزنده جان در حدود ٤ جریب اراضی فوریه و در حدود یکصد جریب اراضی جدید تحت زراعت و نهال شانی قرار داد شده چنانچه وضعیت فعلی آن خیلی قابل اطمینان است .

مجادلهٔ ملخ

الف - بتاریخ ۱۳ ر ۱ر۳۴ مأمورین مدافعهٔ ملخ جهته اجرای امور مدافعه وی به محالات ملخ زار مربوط ولایت هرات اعزام شده، تاطبق معمول همه ساله در جلوگیری از ملخ های پروزی اقدام و جدیت تام نموده ،کشت وزراعت اهالی را سیر وضررملخ نجات بخشید. ملخ های پروزی سال ۱۳۳٤ که کثیرا درقرب وجوار مزارع بود بصورت صحیح مدافعه و کدام خساره به کشت مندی اهالی نرسیدکه بصورت ذیل اراضی مدافعه شدهٔ محال مربوط وانمود میگردد :

۱ - اراضی مدافعه‌شده ملخ حکومتی کلان قلعه نو ۴۷۰۰ جریب
۲ » » » مرغاب ۴۵۸۰ - جریب
۳ » » » جوند ۱۱۵۰ - »
٤ » » » کلان غوریان ۱۰ - »
۵ - اراضی مدافعه شده حکومتی گذره ۳۰۹ جریب
۶ - » » » گلران ۱۳۰۰ - »
۷ - » » » قادس ۱۶۳۰ - »
۸ - » » » پښتون‌زرغون ۰ - ۶۶۸۳ - »

طور امتحانی وسیلهٔ ماشین های دستی چانته‌یی وادویه، توسط مامور فنی واداری مجادله ، مدافعه بعمل آمده ؛

الف- بحکومت شیندند برای پیش بینی، غرض مراقبت ملخ پروزی که ازممالك هم جوار وارد شود دو نفر مامور مجادله مؤظف شده است. امسال ملخ پروازی از کدام طرفی دیده نشده.

ب- نظر به اطلاعیکه ازحکومت کلان غورات درقسمت یکنوع مورمضره اشجار آنجا شده بود، موضوع بوزارت اطلاع وازطرف مدیریت عمومی مجادلهٔ وزارت زارعت درابتدای سال جاری دو نفر مامورین فنی ویك

مقدار ادویه ضد مور مضرهٔ مذکور بمدیریت زراعت فرستاده شد وازطرف مدیریت زراعت مامورین مذکور، با ماشین‌های محلول پاشی و ادویه ضد مور مضره به‌غور اعزام واشجار مبتلا بمرض مور مضرهٔ غور را تا جاییکه ادویه رسیدگی نمود تحت دواپاشی قرار دادند وقرار اطلاع ثانی که درحکومت کلان غور راجع به نتیجه دواپاشی اشجار گرفته شد، تحریر داشته اند که درقریه‌جاتیکه‌دواپاشی‌مذکور عملی‌شده بودواقعاً مورهای مضره دفع وتلف گردیده ومورددلچسپی اهالی این سرزمین واقع وباعث امیدواری گردیده و موضوع از طرف شعبه مجادله مدیریت زراعت بوزارت زراعت خبر داده شد.

ج - بتاریخ ۲۴ر ۷ر۳۴ مامورین‌مجادله نسبت اجرای امور کشفیات تیرماهی وزه کشی ملخ بحکومات‌مربوطه‌اعزام گردیدندتا اولاً جاهاییکه ملخ تخم گذاری کرده باشد کشفیات صحیح نموده وبعداً بزه‌کشی آن درصورت لزوم اقدام‌ورزیده وراپورهای خودرا بمامورین مجادله‌مدیریت زراعت ارسال بدارند. مامورین مجادله ملخ درحکومات مرغاب، جوند، قلعه نو، قادس، کشک ، گلران گذرا، پشتون‌زرغون کشفیات‌زه‌کشی مچلک‌های ملخ‌های ایتالوی ومراکش را نموده اند ودر موقعش بوزارت تقدیم شده مگر تاکنون نتیجه‌اجرات شان‌توصل نورزیده که‌تشریح‌می‌یافت. بمامورین مجادلهٔ ملخ احکام وامر اکید صادر شده که‌بمامورین ملخ به همکاری حکام متوجه باشند کـه کـشفیات‌وزه کـشی ملـخ ، بصورت صحیح انجام یابد.

معاینهٔ مواد خام ومجادله‌حیوانی

مواد خام حیوانی مثل پوست ، پشم‌وروده وغیره که بممالک خارج صادر میشود از نقطه نظرفنی ازملاحظه یکنفر بیطار میگذرد احصائیه‌موادصادر شده که از نظر بیطار گذشته قرارذیل است .

۱- پشم گوسفندی (روانه روسی) ۰۰ر۱۹۶۸۳- عدل
۲- پوست گوسفندی و بزی « ۰۰ر۵۲۸- عدل پنجاه جلد پوست
۳- « بغنه « ۰۰ر۱۲۹۵۰۱- جلد
۴- خام گاوی (روانه المان غربی) ۰۰ر۳۱۰۱- جلد
۵- پشم اشتر « « ۰۰ر۲۸۲- عدل
۶- روده گوسفندی و بزی « « ۰۰ر۲۰۴۰۱۵- رشته
۷- کرك بزی (پت) « « ۰۰ر ۲۷۴- عدل

علاوه ازمعاینهٔ موادفوق قراریکه درین اواخر از بروز مرض گاو مرگی در حصه ادرسکن اطلاع رسیده بود که مامورمؤظف آن غرض تشخیص اعزام ومرض مذکوررا تاکو تشخیص وهمان بود که زمینه رافوراً تلگرافی ومکتوبی بمرکز اطلاع ویکمقدار ادویه ۳ عراده موتر جیپ وماموریـن فنی وارد وشروع بکار کردند. متعاقباً اطلاع از مرض اسهال اشتران ازقلعه نو رسیده بود که اطلاع مذکور فوراً تلگرافی بمرکز مخابره و مامور مؤظف غرض تشخیص اعزام شده بوددر نتیجه مرض اشتران را سیاه ران تشخیص نمودکه صورت تشخیص مرض مذکور تلگرافی بمرکزاطلاع گردید وهم تذکر داده شد که وزارت زراعت درموضوع اجراآت لازمه را مرعی دارند که مرض مذکور ازهرات بطرف میمنه سرایت نکند. علاوه ازوارسی امور فوق، بیطار مدیریت زراعت حیوانات مریض اهالی را عندالمراجعه معاینه و تداوی نموده علاوه بران برای حفظ ماتقدم قرار راپورهای واصله حیوانات یکه ضدمرض گاومرگی واکسیناسیون شده و هم تعداد نفر اشتران تزریق ضد مرض سیاه ران گردیده قرار ذیل است:

الف: درحکومت کلان قلعه نو هرات ازتاریخ ۲۵ر۸ر۳۵ الی ۳ر۹ر۲۴ که مجموع قریه جات به بیست ودوقریه میرسدمساوی از ۷۵۰ نفراشتر ذریعه هیأت مذکور انجکشن گردیده.

مدیریت صحیه

حسب هدایت مقام ولایت ومنظوری وزارت صحیه در شفاخانهٔ زایشگاه ولایت هرات؛ کورس پرستاری وقابلگی افتتاح ویك تعداد متعلمات فارغ التحصیل مکتب متوسطهٔ مهری هروی بنا به خواهش ذوق خودشان درکورس مذکور پذیرفته وتحت تعلیم قرار داده شده اند، چنانچه متعلمات مذکور سمستر اول را موفقانه پایان وکامیاب گردیده اند .

تعمیر شفاخانهٔ مستورات وزایشگاه :

در سال ۳٤ وقتیکه دکتور فاکلین مشاور صحی وزارت صحیه بهرات آمده بود باموصوف در بارهٔ تکمیل لزوم دوشفاخانهٔ مستورات وزایشگاه از طرف بناغلی کفیل ولایت مذاکره وتبادل افکار بعمل آمد. دکتور موصوف وعدهٔ هرگونه همکاری نسبت به تهیهٔ لوازم دوشفاخانه به کفیل ولایت داد ، ازمقام ولایت در بارهٔ تعمیر عمارت جداگانه و اساسی برای دو شفاخانه مذکور اعزام شد ویك عده ذوات خیرخواه یك مبلغ معتنا بهی جهت تعمیر دوشفاخانهٔ مذکور بحساب مربوطه تحویل کرده اند .

مدیریت عمومی مخابرات

الف- امور پوستی :

۱- تاسیس یك یك پوسته خانه از طرف مدیریت عمومی مخابرات در حکومتی کشك وکلران واوبه وشهرك که سابقاً وظایف مذکور ذریعهٔ کاتبهای حکومات مزبور اجراء میشد .

۲- پراوهای بسته رسانی خطوط پیاده و تعداد ملازمین آن مربوط اینولا که سابقاً بدون سنجش و تقسیمات صحیح بوده واجراآت آن هم طوریکه شاید و باید بصورت اساسی نبوده. ازابتدای سنه ۳٤ درفی (٤) گروه (۱) نفر تخصیص و تعیین گردیده تا جریان و اجراآت

مذکور هم طبق اساس وحساب صحیح معمول گردیده مشکلات گذشته رفع شرد .

۳- از تاریخیکه طیاره بین ولایات مملکت عزیز یعنی کابل، مزار وقندهار وهرات جریان یافته مراسلات رسمی وشخصی وغیره بزود ترین اوقات بین هرات ودیگرشهرها ارسال ومرسول شده است .

٤- ترمیمات واصلاحات موترهای پستی از کار افتاده وحرکت آنها بروز های پستی بصوب مطلوب .

۵- افزودی در واردات پستی نظر به ۹ ماهه سال گذشته در ۹ ماهه سال جاری فیصدی (سه) افغانی .

٦- افزودی واردات موترهای پستی نظر به ۹ ماهه سال گذشته در ۹ ماهه سال جاری فیصد سه افغانی .

ب- امور تلفون :

۱- ترمیم واصلاح لین عمومی تلفون سمت قندهار ازمرکز هرات الی حد بخشی هرات وفراه که مخابرات آن فعلاً بصورت صحیح در جریان میباشد .

۲- لین تیلفون کلاته نظرخان از حکومتی شیندند الی موضع مذکور ترمیمات وبه تعداد(۳۰۰) پایه چوبی عوض پایه های سابقه نصب شده .

۳- در لین‌های تورغندی ، کشك، گلران، کشك کهنه ، اسلام قلعه دهنه، غوریان، موسی آباد ، اوبه ،غور، چغچران ،شهرك، پشتون زرغون کرخ، قلعهٔ نو، مرغاب،غور ماچ ، موریچاق ، ولین های تلفون منطقهٔ بلدیه ترمیمات واصلاحات بعمل آمده است.

۴ـ به تیلفون خانهٔ حکومتی قادس یکنفر تیلفونی مؤظف وضمناً یک پایه سوچبورد پنج لینه جدیداً عوض تیلفون منصوبه سابقه نصب و لین مذکور هم ترمیم واصلاح ومخابرهٔ آن بدرستی جریان دارد .

۵ـ به تیلفون خانهٔ حکومت کلان قلعهٔ نو واسلام قلعه دوعدد سوچبورد ۲۰ نمره‌ئی ۳۰۰ نمره‌ئی جدید عوض سوچبورد های سابقه ارسال و نصب گردیده .

۶ـ پراوهای مؤظفین لین تلفون تلگراف، ازسابق طور اساسی نبوده باساس اوامر مقامات مرکزی درفی چهارو شش کروه، یکنفر تعیین گردیده ورفع نواقص گذشته بعمل آمده .

۷ـ افزودی در واردات تیلفون نظر به ۹ماهه گذشته در ۹ ماهه سال ۱۳۳۴ فیصدی دوافغانی .

ج ـ امور تلگراف :

۱ـ در نظر است که باموافقهٔ مملکت برادرما ایران جریان مخابرهٔ تلگراف بی‌سیم بین هرات و مشهد و تهران که کنون طور امتحانی زیر نظر گرفته است عنقریب افتتاح ومخابرهٔ تلگرافی ما با آنها قایم وسبب رفاهیت اهالی گردد .

۲ـ حسب ضرورت منظوری یک تلگراف خانهٔ سیم دار به حکومتی شین دند مربوط اینولا درسال جاری حاصل ومصروف تهیهٔ سامان و لوازم آن میباشند در حال اکمال جریان تلگراف عملی ومراتب جهت آگاهی اهالی اعلان خواهد شد .

۳- افزودی در واردات تلگراف نظر به سال گذشته فیصدی (دو) افغانی .

امور خریداری غله برای مصارف عسکری، ژاندارمه وپولیس هرات :

قرار معلوم درسال ٣٤ باوجود اینکه وضع حاصلات هرات چندان خوب نبوده و نظر به ابتدای کار، خریداری غله بصورت خوش خریده امور مذکور چند ماه پس از شروع سال آغاز شد . چندین هزار خروار غله موردضرورت به قیمت مناسب تهیه وبگدامها تحویل شد که هم تمام احتیاجات خود ولایت هرات را تأمین وهم مقدار یکهزار خروار گندم و یك مقدار جو زیادی برای رفع احتیاجات به قندهار ارسال شده است،همچنین برای سال ١٣٣٥ نیز ترتیبات صحیحی اتخاذ وملاکین را بهمکاری توصیه نمردند که دراثر آن تمام ملاکین نسبت به قیمت سال ١٣٣٣ فی سیر ٢٥ پول تنزیل را درنرخ غلهٔ کار آمد سال ١٣٣٥ قبولدار و آمادگی خود را برای قرار داد اظهار وتاکنون یك مقدار خیلی زیادی را هم قرار داد نموده اند .

گمرك هرات :

عایدات سال ٣٤ گمرک هرات نیز اطمینان بخش بوده وجمله عایدات آن درین سال به ٢٥ ر ٧٥٥٣٣٧٤٨ — افغانی بالغ میگردد که نسبت به سال ٣٣ مبلغ ٠١ ر ٢١٤٤٨٤٣٧ افغانی تزیید بعمل آمده است .

دمزار شریف ولایت

تشکیل:

نایب الحکومه	و ، ج عبد الوهاب
مستوفی	ع ، ص عبد الغفور
دمرافعی قاضی	ف ، ابو القاسم
دابتدائیی قاضی	ف ، ضیاء الدین
دامنیی قوماندان	ح ، ضیاء الدین
دپوهنی داوی مدیریت کفیل	ص ، محمد عمر
دمخابراتو اوی مدیر	ع ، گل احمد
د فواید عامی اوی مدیر	ع ، فضل حق
دگمرکاتو اوی مدیر	ع ، احمد شاه
د مطبوعاتو اوی مدیر	ع ، محمد قاسم واجد
د کرهنی مدیر	ص ، عبد الغفور
دمکلفیت مدیر	ح ، محمد انور
دتفتیش آمر	ص ، عبد الرؤف طالع
اداری مدیر	ص ، عبد السلام
دمدعی العموم کفیل	ص ، سردار محمد
احصائیي مدیر	ص ، محمد اسلم
دبانك شاهی مدیر	ص ، حسام الدین
دکانوا وصناعو دمدیریت کفیل	ص ، خلیل الرحمن
دشبرغان حکمران	ع ، ع سلطان عزیز
دسمنگان حکمران	ع ، ع عبد القدیر
د بلخ حکمران	ع ، ع محمد صدیق

مدیریت عمومی مخابرات :

۱- علاوه بر دو پایه سوچبورد پنجاه لینه یك سوچبورد سی لینهٔ دیگر در مرکز مزار شریف نصب شده .

۲- یك پایه سوچبورد پانزده لینه به تیلفون خانهٔ آقچه نصب گردیده .

۳- یك باب پسته خانهٔ جدید در بندر کلفت مفتوح شده

٤- یك باب پسته خانهٔ جدید در حکومت درهٔ صوف افتتاح شد .

مدیریت معادن وصنایع :

۱- یك سرك ازمرکز سرپل الی کوه انگت که معدن است بفاصله وطول ۸ کیلومتر احداث وتمدید گردیده و بمعرض استفاده گذاشته شد .

۲- درهذا سنه استخراج زغال سنگ درهٔ صوف شروع و تا جائیکه کفایت اهالی مزارشریف رامینماید ازمعدن مذکور ذریعهٔ شرکت اتحادیهٔ مزارشریف آورده شده است .

مدیریت عمومی معارف :

۱- تاسیس سه باب مکاتب دهاتی به قریهٔ میر قاسم مربوط حکومت بلخ شریف قریهٔ سرکنده تعلقهٔ حکومت کلان سمنگان وقریهٔ سرخ گنبد مربوط حکومت دولت آباد .

۲- در تشکیل مدیریت عمومی معارف تعدیلات وتکلیف جدید درسال ۳٤ قرار آتی صورت گرفته، یك شعبه بنام شعبهٔ محاسبه و لوازم ازداد ودیاختر لیسه به مدیریت تعدیل ویکنفر مفتش اضافه منظور گردیده است.

۳- نتایج امتحان سالانهٔ مکاتب ولایت مزارشریف به استثنای مکاتب دهاتی درسال ۳٤ قرار آتی است :

تعداد مشمولین مکاتب (۸۲۱۹) نفرشامل امتحان (٦٦٧۸) نفر کامیاب (٤۲۹۸) نفر ،ناکام ۲۳۸۰)) نفر .

٤- درسال ۳٤ به شش باب مکاتب مرکز ولایت طلاب جدید الشمول داوطلبانه وخوش برضاء شامل گردیده و روی همرفته طلاب یکه جدیداً

توسط هیأت‌ها به‌مکاتب محالات شامل ساخته‌شده‌اند بالغ (۱۰۲۵) نفرمیشود

۵ـ سال ۳۴ اولین سالی است که‌ازمکتب نسوان مزارشریف به تعداد (۱۱)نفر متعلمات فارغ‌التحصیل وشهادتنامه اخذ داشته‌اند و همچنین از چندین مکاتب دهاتی متعلمین از صنف ۳ فراغت حاصل نموده وبه اخذ تصدیقنامه نائل شده‌اند .

۶ـ درسال ۳۴ از عموم مکاتب ابتدائی (۲۵۹) نفر فارغ التحصیل گردیده که منجمله (۵۰) نفر داوطلبانه جهت ادامهٔ تحصیلات عالی به پایتخت کابل و(۴۰)نفر به‌لیسهٔ باخترمزارشریف اعزام وشامل شده‌اند ویک‌تعداد دیگر به شعبات رسمی ولایت داخل کار گردیده است .

۷ـ درجشن اطفال‌سال ۳۴ برای‌اولین‌بار درولایت مزارشریف محفل بزرگی درمکتب سلطانه رضیه منعقد گردید که‌درآن خانم‌های مامورین ومعززین‌واهالی به‌تعداد زیادی گرد آمده وپس از تعاطی بیانیه‌های معلمات ومتعلمات مکتب مذکوره نمایش اطفال صورت گرفته و اعانهٔ زیادی جمع آوری گردیده و برای اطفال صاحب جایزه، انعامات لازمهٔ داده شد .

۸ ـ در اکثر مکاتب‌ولایت‌مزارشریف اصول‌تدریس‌جدیدگروپی تطبیق وتعلیمات ناحیهٔ زراعتی عملی گردیده است که‌طلاب ومعلمین در باغچه‌های مکاتب خود، فارم‌های زراعتی‌راتشکیل وبه‌انکشاف پروژه زراعتی فعالیت بیشتری نموده‌اندوهکذا طبق دستور جدید وزارت عالی معارف دربعضی مکاتب پروژهٔ صنعت محیطی‌ازقبیل‌بافت وکارهای دستی و پروژهٔ تربیهٔ مرغ ومعلومات دهکده سردست گرفته‌شده کهانشاءالله درسال‌های آینده روبه تکامل میرود .

۹ ـ درسال ۳۴ مکتب‌مولاناجلال‌الدین بلخی که‌درسه کیلومتری مرکز شهر مزارشریف واقع است از نقطهٔ نظرتدریس‌گروپی وفعالیت‌های زراعتی وفلاحتی بنام‌مکتب نمونه‌ترتیب گرفته‌شده که‌ازحیث‌لوازم وسامان ومعلمین لایق وباتجربه مکمل‌ترگردیده وهر نظراست که‌معلمین وسرمعلمین‌اطراف

عندالموقع ازمشاهدات مکتب مذکور استفادهٔ عملی نمایند .

۱۰ ـ دراثر تفتیش (۱۵) نفر معلمین زحمت کش تشویق و تقدیر و (۸۱) معلمین غفلت کار مجازات شده اند و (۱۷٤) نفر ایفای وظیفه داشته و (٤) نفر سرمعلم که درانجام وظائف شان بی کفایت بوده اند به معلمی سوق داده شده اند و برعلاوه (۲) نفر معلمین دراثر سوء اجراآت بالمعاکمه ازمعارف برطرف گردیده اند .

دقطغن ولایت

تشکیل:

دنده	نوم
نایب الحکومه	و، ج محمد اسمعیل
مستوفی	ع، ص غلام محی الدین
د مرافعې قاضی	ف مولوی فضل کریم
امنیه قوماندان	ح، محمد زمان غندمشر
دژاندارمې قوماندان	ح، عبدالواحد لوامشر
د مطبوعاتو لوی مدیر	ع، میر امین الدین انصاری
د مخابراتو لوی مدیر	ع عبدالواحد
د پوهنې مدیر	ص حاجی محمد آصف
د لیکلو مدیر	ص محمد عثمان
مسجل د ثبتولو مدیر	ص میر احمد
د تفتیش د مدیریت کفیل	ص محمد قاسم
د مکلفیت مدیر	ح عبدالمجید
د روغتیا مدیر	ص دکتور عبدالواحد
د کرهنې مدیر	ص سید احمد زارع
د فواید عامې مدیر	ص عبدالصمد
د مستوفیت د محاسبې مدیر	ص محمد عثمان
د مستوفیت د وارداتو مدیر	ص محمد شریف
د استخباراتو مامور	ص عبدالجلیل
د تالقان لوی حاکم	ع، ع میر علم
د قندوز لوی حاکم	ع، ع جان محمد
د پلخمری لوی حاکم	ع، ع محمد حسن

اجراآت مدیریت معارف

۱ ـ ادارهٔ مکتب متوسطه خان آباد طبق منظوری وزارت معارف به مدیریت ارتقاء یافت وشاغلی محمد حسن سرمعلم بحیث کفیل مقرر گردید .

۲ ـ مکتب ابتدائیه مرکز قندز به مکتب متوسطه تبدیل گردید که کار تعمیر آن دوام دارد .

۳ ـ یك مکتب نسوان درقندز جدید تاسیس وعــدهٔ ازدختران برای صنف اول ودوم آن قبول شده است .

٤ ـ مکتب دهاتی درایچ کیلی وزرد کمر حکومت حضرت امام و دوباب مکتب دهاتی درآق یلاق و سرآسیاب مربوط حکومت فرخار ویك مکتب دهاتی درانجیر چاه آب تأسیس شده است .

۵ ـ به ۵۵ نفر ازمعلمین وماموری مدیریت معارف یــك رتبه ترفیع داده شده است .

مدیریت مخابرات

۱ ـ ازحکومت کلان تالقان تاحکومت محلی اشکمش یك لین جدید تیلفون بمسافه پانزده کروه تمدید گردیده است .

۲ ـ ازحکومت محلی حضرت امام صاحب تا بندر قزل قلعه یك لین جدید تیلفون به طول ۱۱ کروه جدید تمدید شده است .

مدیریت فوایدعامه

درسال ۳٤ مدیریت فواید عامه در تعمیر کدام قندز ، کدام تالقان وکدام نهرین و تعمیر محکمهٔ مرافعه و تعمیر تلگرافخانهٔ بی سیم قندز و تلگرافخانهٔ بی سیم پل خمری و تعمیر مکتب متوسطهٔ بغلان مرکزی کار کرده است .

دقندهار ولایت

تشکیل:

نایب الحکومه	ع، ش، س، ع عبد الغنی
مستوفی	ع، ص عبدالاحد
دامنیې قوماندان	خ عبدالعزیز
دژاندارمې قوماندان	ح محمد یعقوب
اداری مدیر	ص عبدالرحمن
دقلم مخصوص مدیر	ص، محمد انور
دا ستخباراتو مامور	س، عبدالاحمد
د احصائیې مدیر	ص، محمد انور
دمطبوعاتو مدیر	ښاغلی محمد نجیم «آریا»
دمرافعې قاضی	ف، مولوی محمد ابراهیم
دابتدائیې قاضی	. . .
دفواید عامې مدیر	ع، عبدالرب
دقبایلو مدیر	ص، فضل محمد
دمخابراتو مدیر	ع، غلام دستگیر
دانحصاراتو مدیر	ص، محمد اعظم
دتفتیش مدیر	ص، غلام حیدر
دکرهنې مدیر	ص، علی احمد
دبلدیې رئیس	ص، محمد افضل

مدیریت فواید عامه

الف- تعمیرات مرکز شهر قندهار :

۱- تعمیر کلب بانك :

(خشت کاری پخته) ۴۰۰ مکعب متر- (سنگ کاری پخته) ۳۲۶ مکعب متر (کانکریت) - ۱۳ مکعب متر (سنگ کاری خشتی) -۲۵ مکعب متر

۲- هوتل قندهار :

(سنگ کاری پخته) ۱۸۴ مکعب متر -(خشت کاری پخته) ۴۶ مکعب متر (استرسمنت چونه وریـــگ) ۳۰۹ مترمربع (سنگ خشتی)خرامد ۸ ۰ ٤ ۵ مترطول (سنگ خشتی پایه وزینه) ۴۰۰ مترطول .

۳- تعمیر الحاقیهٔ شفاخانه :

(سنگ کاری پخته) ۸۵۷ مکعب متر- (خشت کاری پخته) ۲۰۹ مکعب متر (استر گچ چونه ریگ سمنت) ۲۸۶۰ مربع متر-(کانکریت) ۲۶ مکعب متر (بالانهٔ خاك) ۸۶ مکعب متر .

۴- تعمیرات پوسته خانه :

(سنگ کاری - ۷۴۷ مکعب متر)

۵- تعمیر مستوفیت :

(خشت کاری پخته چونه) ۶۸۹ مکعب متر - (سنگ کاری پخته) ۴۲۵ مکعب متر - (سنگ خشتی پایه) ۶۰۳ مترطول - ۲۰۱۱ دانـــه، (سنگ مرمر) ۱۰۶ مترطول - ۴۴۵ دانه .

۶- تعمیر گمرك میدان هوائی :

(خشت کاری) ۳۰۶ مکعب متر (سنگ کاری) ۹۷ مکعب متر

۷- تعمیر قهوه خانهٔ هوائی :

(خشت کاری پخته چونه) ۱۲۴ مکعب متر (سنگ کاری پخته) ۴۱ مکعب متر (استر چونه ریگ وگچ) ۶۶۳ مربع متر

۸- تعمیر انحصارات :

(سنگ کاری پخته) ۳۰۸۱ مکعب متر (خشت کاری پخته چونه) ۲۱۷۲ مکعب متر
(کانکریت) ۶۰ مکعب متر (استر کچ) ۲۷۴۴ مربع متر (بالانهٔ خاك)
۴۰۳ مکعب متر

۹ـ تعمیر بانك شاهی :
(سنگ کاری پخته) ۱۴۱۹ مکعب متر (خشت کاری پخته چونه) ۱۲۱۲ مکعب متر
(سنگ خشتی پایه) ۲۵۶۰ متر طول ـ (کانکریت) ۲۶ مکعب متر

۱۰ ـ تعمیر تلگر افخانه :
(سنگ کاری پخته) ۴۱۵ مکعب متر ـ (خشت کاری پخته) ۳۲۷ مکعب متر
(کانکریت) ۳۷ مکعب متر ـ (استر چونه ریگ کچ) ۱۳۸۵ مربع متر
(استر سمنت) ۱۰۲ مربع متر

۱۱ـ اپارتمان های مامورین :
(خشت کاری خام) ۱۰۲۴ مکعب متر ـ (سنگ کاری پخته) ۴۴۷ مکعب متر
(خشت کاری پخته به گل) ۱۸۶ مکعب متر ـ (بالانهٔ خاك) ۱۵۸ مکعب متر

۱۲ ـ مکتب مستورات :
(سنگ کاری پخته) ۱۷۹ مکعب متر ـ (خشت کاری پخته) ۱۷۹ مکعب متر
(استر چونه ریگ وکچ) ۳۳۴ مربع متر ـ (استر سمنت) ۲۶ مربع متر

۱۳ـ تعمیر معارف :
(خشت کاری پخته چونه) ۸۱۹ مکعب متر ـ (سنگ کاری پخته) ۷۷۳ مکعب متر
(بالانهٔ خاك) ۴۶۱ مکعب متر ـ (سنگ مرمر) ۳۱۳ متر طول
(سنگ خشتی سفید) ۷۳ متر طول

۱۴ ـ تعمیر فواید عامه قندهار :
(سنگ کاری پخته) ۱۴۷۵ مکعب متر ـ (خشتکاری پخته چونه) ۱۰۹۷ مکعب متر
(سنگ خشتی پایه) ۳۰۲۱ متر طول ـ (سنگخشتی چوکات) ۳۹۰ متر طول
(کانکریت) ۲۵ مکعب متر

ب- تعمیرات محال ولایت قندهار :

۱- تعمیر رهایش مامورین :

(سنگ کاری پخته) ۱۰۹۰ مکعب متر (خشت کاری پخته چونه) ۸۱ مکعب متر (خشت کاری خام) ۷۷۵ مکعب متر

۲- تعمیر محکمه :

(سنگ کاری پخته) ۳۰۰ مکعب متر (خشت کاری پخته) ۵۰ مکعب متر (استر گچ) ۸۰۰ مربع متر .

۳- تعمیر کلپ :

(سنگ کاری پخته) ۴۵۰ مکعب متر (خشت کاری پخته چونه) ۴۰ مکعب متر .

۴- تعمیر مکتب :

(سنگ کاری پخته) ۲۰۹۹ مکعب متر (خشت کاری پخته) ۲۹۸ مکعب متر (خشت کاری خام) ۹۶۳ مکعب متر (استر گچ) ۶۰۰ مربع متر :

۵- تعمیر مخابرات :

(سنگ کاری پخته) ۳۹۸ مکعب متر (خشت کاری پخته چونه) ۳۷۰ مکعب متر (خشت کاری خام) ۹۲ مکعب متر (استر گچ) ۲۰۰ مربع متر .

۶- تعمیر مالیه :

(سنگ کاری پخته) ۱۰۰۸ مکعب متر (خشت کاری پخته) ۱۳۰ مکعب متر (استر گچ) ۸۰۰ مربع متر .

جنوبی ولایت

تشکیل :

نایب الحکومه اوعسکری قوماندان	ع ، ش فیض محمد
اداری مدیر	ص ، محمد طاهر خلیل زاده
مستوفی	ع ، ص نور محمد
داستخباراتو مامور	ص ، محمد عظیم
دمرافعې قاضی	ف ، محمدشیرین
دامنیې قوماندان	ح ، سردار محمد
سرمامور	ش ، امین الله
دپوهنې اوې مدیر	ع ، غلام نبی
دروغتیا مدیر	ص ، دکتور میر محمد علی
دمطبوعاتو مدیر	ص ، محمد ایوب مهمندی
دمخابراتو مدیر	ص ، محمد نعیم
دفواید عامې مدیر	ص ، محمدحکیم دمهندس معاون

اجراآت مدیریت اداری

عرایضیکه بمراجع ذیعلاقه ازین مدیریت کسیل گردیده (۵۰۰۰ قطعه) می باشد .

۲ ـ فقرهای جزائی که از طرف اینمدیریت بمجلس ولایت ارائـــه وتصویب حاصل شده (۴۵۰) فقره .

۳ ـ فقره های امور اداری ازطرف اینمدیریت بمجلس و لایت ارائه وتصویب حاصل شده (۱۵۰) فقره

۴ ـ فقرهای محاکماتی از طرف اینمدیریت بمجلس ولایت ارائـــه وتصویب حاصل شده (۲۵) فقره

آمریت تفتیش

۱ - فقرات قابل تحقیق اکمال شده .

۲ - بحکام وعلاقه داران اصلاح امور وجریان کار ها بروی یك محور اساسی دستور داده شده .

۳ - وقایع لازم تدقیق، اکمال گردیده .

مستوفیت

یکی ازاجراآت مهم مستوفیت درظرف سال ۳٤ تزیید وا ردات است که ذیلا توضیح میشود .

۱ - در قسمت مالیات	(۱۳۰۹۵۹/۰) افغانی
۲ - در محصول گمرك	(۱۵۰۲۹٤/۰) »
۳ - در وثایق	(۲۰٤۰۸۳/۰) »
٤ - در ده یکه حقوق	(۲۲٤۵٦/۰) »
۵ - در عرایض	(۳۲۳۱/۰) »

جمعا ۵۱۱۰۲۳ افغانی

اجرا آت محکمه مرافعه

۱ - مجموع فقرات حقوقی وجزائی که درسال ۳٤ باوثایق اجراشده عبارت از (۹۹۳) قطعه است .

۲ - واردات محکمهٔ مرافعه بابت محصولات وقیمت وثایق بالغ بمبلغ (۹۸۹۵۷/۵۰) افغانی

۳ - درسال ۳٤ چوکی محکمه مرافعه ازرتبه (٤) برتبه ۳ تعدیل گردیده .

مدیریت معارف

درسال ۳٤ یك مکتب دهاتی درقریه لندی حصه ۲ محل چمکنی

افتتاح گردیده که برای مکتب مذکور معلمین تحصیل یافته دارالمعلمین بکار انداخته شد .

مدیریت صحیه

۱ ـ برای تجزیهٔ خون ادرار وغیره لابراتواری افتتاح گردید .
۲ ـ شفاخانه مستورات درهمین سال تاسیس و بفعالیت آغاز نمود .

مدیریت مخابرات

درظرف سال ۳٤ عمارتی برای تیلگراف خانه احداث وکار تیلگراف شروع گردیده این هـای تیلفون مربوط اینولاسیر تکاملی خود را درشرف پیمودن است. برای رسانیدن پوسته ارگون وخوست دو عـراده لاری بکار افتاده وبواردات پوستی وتیلفون سال ۳٤ مبلغ (۷٦۳٤) افغانی افزایش بعمل آمده .

مدیریت فواید عامه

۱ـ کار تعمیر الحاقیه عمارت دارالحکومگی تکمیل گردید .
۲ ـ تعمیر کلپ بلدیه گردیز کار شده است .
۳ ـ تعمیر بلدیه خوست تکمیل گردید .
٤ ـ کلپی که درفه از کوتل خیته کمندو بنا یافته بود دراین سال منزل دوم آن نیز از کار فارغ وبه آهن پوش رسید .
٥ ـ تعمیر سه منزله حکومت کلان خوست دراین سال بـه پـوشش رسیده است .
٦ ـ کار منزل دوم و آهن پوش تعمیر زراعت خوست تکمیل شده است .
۷ ـ علاوه بران اکثر خطوط مواصلات مربوط اینولا کـه دراثـر بارانهای موسمی وحادثات جوی خراب وحتی منهدم گردیده بود. مجدداً تسطیح ومورد استفاده ترافیك قرار گرفت .

دمشرقي ولايت

تشکیل :

نایب الحکومه	ع.ج.س.ا. غلام فاروق عثمان
مستوفی	ع.ص محمد ابراهیم
دامنیې قوماندان	ح عبدالمجید
دژاندارم قوماندان	ح محمد ظریف
دمرافعې قاضی	ف مولوی محمد صدیق «کباری»
دابتدائیې قاضی	ف مولوی محمد عالم
داداری مدیر	ص محمد امان «حیدرزی»
دقلم مخصوص دمدیر کفیل	ص سید محمد طاهر «بیناه»
دقبایلو داوی مدیر کفیل	ش شاه پور احمدزی
دگمرك مدیر	ص عبدالکریم
داحصائیې دمدیر کفیل	ص محمد مقیم
دمکلفیت مدیر	ح دادخدا فندمشر
دفواید عامې مدیر	ص حفیظ الله
دمعارف لوی مدیر	ع عبدالسلام
دمطبوعاتو مدیر	ص عبدالباقی «باقوا نیوال»
دتفتیش مدیر	ص عبدالهادی
دمخابراتو مدیر	ص امیر محمد
دصحیې دمدیر کفیل	ص دکتور محمد امین آزاد
دانحصاراتو مدیر	ص محمد رسول
دزراعت مدیر	ص حسن علی
دشاهی بانک مدیر	ص محمد اکرم
داستخباراتو دمدیر کفیل	ص محمد آصف
دتعاونی دپو مدیر	ص عبدالعزیز

فواید عامه

درسرک تورخم جلال آباد کار بشدت جاری بوده و ذریعهٔ افرادقومی، قرازدادی، مدیریت سرک وقوماندانی قوای کار تحت نظر نایب الحکومگی مشرقی انواع کارآن ازقبیل خامه کاری ، جغل اندازی وپخته کاری وهم چنین پخته کاری معبرها وپلها به سرعت تمام پیشرفته است .

امورزراعت

در امورزراعت وباغبانی توجه خاصی بعمل آمده وبا استفاده ازمعاونت های وزارت زراعت ، مدیریت زراعت دراصلاح تخمها وتربیهٔ حیوانات متوجه بوده ودراواخر سال۳۳واوایل سال۳٤درموقع نهالشانی درجلال آباد وعبد الغیل ازطرف مدیریت زراعت (٤۹۷۹۲) اصله نهال وقلمه اشجار میوه دار ، بی میوه ، زینتی وگلهای مختلف غرس گردیده .

نهضت عرفانی

فعالیت درولایت مشرقی منحصر به امور اداری وعمرانی نبوده در توسعهٔ معارف نیزقدمهای قابل قدری برداشته شده وبغرض تامین وتطمین خواهشهای معنوی اهالی، مدیریت معارف ولایت مشرقی بمساعدت وزارت جلیله معارف به اقدامات ذیل درپیش برد و توسعه معارف موفق گردیده :

۱- تاسیس (٥) باب مکتب ابتدائی درکوشته وخوازئی کامه، درننگرهار درروزبری خوگیانی ، درترخی ودرسپینه‌وزی شینوار .

۲- تاسیس (۸) باب مکتب دهاتی دره بتی کوټ ، چاردهی اوغوز چکنور ولاغرجوی شینوار ودرمرکی خیل خوگیانی ودرمروره کنرها ودرثمرخیل

۳- شروع تعمیر مکاتب چارباغ صفا، درهٔ نور، سپینه‌وزی، ترخه‌خوگی، درهٔ مزار - تعمیرات مذکور در شرف تکمیل اند .

۴ـ در لیسه تیگری لغمان صنف ۱۱ تشکیل وامکان دارد که درسال ۵، صنف ۱۲ آن هم تشکیل ومتوسطه جلال آباد به لیسه تحول کند .
۵ـ انکشاف پروژه زراعتی مطابق تعلیماتنامه در لیسه های جلال آباد وتیگری ومکاتب مندراور، سنگرسرای، کنر، شیوه، درهٔ مزار وخوگیه تقویه کتب خانه های لیسه ننگرهار ولیسه تیگری وتاسیس کتبخانه در نجم المدارس .

ښاروالی

درسال ۱۳۳۴ شهرجلال آباد درمرحلهٔ تطور دیده میشود ، حسب پروژهٔ شهری سرکهای ۱۸ و۲۱ و۳۴ متره دربین شهرقدیم امتداد یافته وخانه هائی که باید جای خودرا بجاده ها بگزارند، تخریب شده اند .
درغرب تعمیرریاست بلدیه واقع شهر نو ۱۴۰ باب دکان ویك مارکیت قصابی وسبزی فروشی اعمار گردیده .

واردات

قرار راپوریکه ازمستوفیت مشرقی بدست آورده ایم درسلسله واردات قطعی مبلغ ۳۲۹۹۱۰/۰۴ افغانی ازدرك مالیات برعایدات ومبلغ ۳۶۱۴۶۹۸/۰۲ افغانی ازدرك گمركات که جمله مبلغ ۳۹۴۴۶۰۸/۰۶ افغانی شود نسبت به سال ۳۳ درسال ۳۴ تزئید بعمل آمده که این تزئید نتیجهٔ انکشاف وپیشرفت تجارت واقتصادملی این ولایت است .

تجارت چوب

چوب تعمیر یکی ازپیداوارمهمه کوهای ولایت مشرقی بوده وبه غرض تنظیم تجارت آن وبه منظور قطع چوب بصورت فنی ، توسعه ومراقبت جنگلات وتورید ماشین اره کشی دراول سنبله ۱۳۳۴ یك شرکت سهامی انحصاری بنام (دلرگو تعاونی شرکت) بسرمایه ابتدائی ده ملیون افغانی درمشرقی تاسیس وشروع بفعالیت نمود .

کار ابتدائی این شرکت عبارت از تشکیل موسسه ، جمع آوری سرمایه واقدامات مقدماتی بود . سرمایه این شرکت ٤٥ فیصد ازطرف موسسات بانك زراعتی ، بانك تجارتی ، بانك تعمیراتی ، شرکت نساجی ، شرکت حجاری و نجاری تهیه و ٤٠ فیصد مخصوص چوب کارها پنج فیصد برای سائر اشخاص کم بضاعت است . یك سهم آن عبارت از یکصد افغانی می باشد . اساس شرکت تجارتی بوده عندالموقع به امور صنعتی مربوط به چوب نیز دست خواهد زد .

یك شرکت دیگر

در اواخر سال ٣٤ یك نمایندگی د بوتوسهامی شرکت در مشرقی دائر و به کار شروع نمود ، از نقطه نظر اینکه کوه ها ، دشت ها ، دره ها ، زمینها جنگل ها وجوی های ولایت مشرقی مملو از اقسام مختلفه نباتات بوده امکان دارد که این شرکت هم بخود ، هم بولایت مشرقی وهم به مملکت وسائر انسانها خدمتی کرده بتواند .

چون شرکت جدیداً تاسیس شده کار آن درین سال عبارت ازدائر شدن نمائندگی ، مفاهمه با اهالی ، تبادل افکار با نویسندگان واهل مطبوعات معاون عمومی شرکت میباشد .

دبدخشان اعلی حکومت

تشکیل :

اعلی حاکم	ع ع ، ص محمد جمعه
مستوفی	ع ، ص محمد جان کریم زاده
دمرافعې قاضی	ف عبیدالله صافی
دمطبوعاتو مدیر	. . . .
دامنیې قوماندان	ش نورمحمد
دحدودی «	ح مسجدی
دمکلفیت مدیر	ح فضل احمد
دابتدائیې قاضی	ف ملا محمدایوب
دپوهنې مدیر	ص میرمحمود
دمخابراتو «	« عبدالشکور
دفواید عامې «	« عبدالرزاق
دروغتیا مدیر	« عبدالحبیب
دمستوفیت د محاسبې مدیر	« محمدصدیق
دغلې داخستلو مدیر	« محمدعلی
دافغانستان بانک «	« محمد عمر «رساء»
دډیپوا وانحصاراتو مدیر	ص حبیب الله
دتجارتی دمحکمی دریاست کفیل	ص عبدالغنی

امور عمرانی

۱ـ بسلسلهٔ کارهای عمرانی حکومت اعلی، تعمیر مناسبی برای اتاق کار و مجلس و دفتر حکومت اعلی بنا شده است.

۲ـ در تپهٔ محمود یه که موضع معروفی است، یك عمارت مناسب و در باغ آن متجاوز از شش هزار درخت غرس گردیده.

۳ـ کوتی باغ فیض آباد که کار تعمیر آن درسال ۳۲ شروع شده بود درسال ۳٤ تکمیل و یك عمارت دومنزله که دارای ۱۷ اطاق، دهلیز، تشناب پیاده خانه ها گاراج وغیره تعمیر شده و فعلاً مورد استفادهٔ حکومت اعلی قرار دارد.

٤ـ درسال ۳٤ (۱۰) باب اتاق جدید دارای برنده برای برخی دوایریکه ازضیق بودن جای به تکلیف بودند تعمیر شده.

۵ـ ۳ باب دکان درجوار حکومت کشم نیز درهمین سال تعمیر گردیده.

٦ـ یك تعمیر سه اتاقه درسال ۳٤ بنام کلوپ مامورین درمرکز علاقداری بهارك که منطقهٔ تفرجگاه عمومی میباشد، بمنظور رهایش مسافرین وسیاحین داخلی وخارجی اعمار گردیده است.

۷ـ دودکان درحکومتی اشکاشم اعمار گردیده است.

۸ـ یکعمارت جدیددارای (۷) باب اتاق میباشد درساحل دریای کوکچه که یك موضع مقبول ودلکش است برای معاینه خانهٔ اطفال آباد وطرف استفاده قرار داده شده است.

۹ـ یك تعمیر ۱۲ اتاقه که در هراتاق آن (۱۲) نفر گنجایش دارد، برای قوماندانی امنیه تعمیر شده.

۱۰ـ بمنظور تقویهٔ وضع اقتصادی محبوسین ومشغول ساختن اوشان بفنون وصنعت وپیشه یك، دستگاه صناعتی بکار انداخته شده است.

۱۱ـ درطول سال ۳٤ پنجاه باب دکاکین آنطرف جوزون که بی رونق

بوده بطور اساسی اعمار گردیده وهم جادهٔ بین آن نظر بگذشته خیلی وسیع شده است .

۱۲- یك پل جدید چوبی بسیار مستحکم بمساعدت اهالی شهر فیض آباد بالای درهٔ جوزون ساخته شده علاوه بر تسهیلات که به تردد عراده جات وغیره پیش کرده دوجناح شهر فیض آباد را نیز باهم وصل ساخته وپل مذکور به پل خرقهٔ مبارکه موسوم گردیده است .

۱۳- درسال ۳٤ کار تعمیر مکتب ابتدائی کشم ومکتب متوسط شاه محمود درمرکز فیض آباد تعمیر شده است .

که مکتب مذکور دارای ۱٤ اتاق درسی و۷ باب اتاق علیحده وجهت رهایش معلمین ومفتشین می باشد .

۱٤- درسال ۳٤ تعمیر دستگاه تلگرافخانهٔ بی سیم بهارك باوصف مشکلات زیاد که درکار مذکور عاید بود مطابق نقشهٔ مرتبه بصورت پخته کاری که دارای (۱۰) باب اتاق است، اعمار گردیده همچنان عمارت آخذهٔ تعمیر مذکور که دارای ۱٤ باب اتاق بوده آنهم مطابق نقشه طور پخته کاری انجام واکمال گردیده.

۱۵- درسال ۳٤ یك کلوپ درباغ ذخیرهٔ دشت فراخ تعمیر گردیده که دارای ٤ باب اتاق بابرنده دهلیز وتشناب می باشد.

۱٦- درسال ۳٤ کار عمارت جدید ماموریت مالیه کشم شروع وتا اندازه تکمیل شده مصالح تعمیر ماموریت مالیه درواز ، واخان، اشکاشم تهیه است.

امور اداری

الف- ماموریت اداری:

۱ - فقرات قضای که درسال ۳٤ تا تاریخ ۱۲ دلو به محفل مشورهٔ حکومت اعلی فیصله شده ۱۸۸ فقره

۲ ـ فقرات اداری که درسال ۳٤ تا تاریخ ۱۲ دلو به محفل مشورهٔ حکومت اعلی فیصله شده ۲٤٤ فقره

۳ـ فقرات محاکماتی که درسال ۳٤ تا تاریخ ۱۲ دلو به محفل مشور حکومت اعلی فیصله شده ۱۲ فقره

٤ ـ عرایض حقوقی وجزایی که بمرجعات مربوط احکام کـــرده شده ۱۵۸ فقره

ب ـ امور احصائیه :

۱ ـ نووارد که بعضاً قابل شمول خدمت عسکری است ۶۵۳ نفره

نوتولد ۲۳۳ «

۳ ـ تذکرهٔ توزیع شده ۷۰۰ قطعه

٤ ـ تحصیل باقیات متنوعه ۱۳۵۱ افغانی

ج امور قوماندانی امنیه:

۱ ـ کار مؤسسه صناعتی قوماندانی امنیه، مجدداً در سال ۳٤ افتتاح ودرمؤسسه مذکور، بافت هرگونه تکه‌های مختلف وسطرنجی باقی وخبازی وساختمان یک کارخانهٔ عام المنفعهٔ صابون سازی، روبه فعالیت گذاشته .

۲ ـ ازمفاد پول کارخانهٔ قوماندانی موفق شده است کـــه برای یکتعداد محبوسین جیره بدهد .

۳ ـ تعمیر محبس قوماندانی اساسی نبوده راجع بساختمان آن بمرکز پیشنهاد ونواقص آن حتی المقدور وارسی‌شده چنانچه یک اتاق برای پهره‌دار بالای بام ودوباب اتاق برای پهره ونشیمن ماموریت محبس درخارج دروازهٔ عمومی اعمار گردیده وکذا برای محبس اناثیه که اتاق کافی نداشته، دو باب اتاق نشیمین وغیره ضروریات جهة رفع احتیاج محبوسات، اعمار وخانهٔ نشیمین قاپوچی، خارج محبس تعمیر وطرف استفاده قرار داده شده .

۴ - محبوسین ومحبوسات بیکار داخلهٔ محبس بو ظایف چرخه گری وریشتن پشم بکار انداخته شده اند .

۵ - برای محبوسین ومحبوسات محتاج، ازطرف یکعده اشخاص معزز بدخشان، بسابقهٔ حس نوع پروری، یك اندازه تکه وپول نقد بطوراعانه داده شده که به مستحقین توسط هیأت جداگانه توزیع شده است .

۶ - فقرات جزایی سال گذشتهٔ قوماندانی امنیه ۱۲۱ فقره ودرسال جاری ۹۰ فقره، تنقیص بعمل آمده ـ ۳۱ فقره .

۷ - مجلوبین وغیرحاضران قطعات هذا سنه مربوط قوماندانی امنیهٔ بدخشان درموقع معین آن اجراآت وبه مرجعاتش سوق داده شده .

۸ درموقع تحصیلات باقیات مربوط مستوفیت ، و ریاست نمارروالی و مدیریت خریداری غله ودیپو وانحصارات وغیره، فعالیت وظیفه وی نموده است .

د ـ امور مکلفیت :

۱ - درقسمت مجلوبین عسکری توجهٔ مزیدی بعمل آمده وبوقت آن مجلوبین اعزام گردیده است .

هـ - محکمهٔ مرافعه :

۱ - درمحکمهٔ مرافعه از ابتدای سال ۳۴ الی ۱۹ دلو به تعداد (۱۳۶۵) قطعه از قبیل اقرار خط ، ضمانت خط ، رسید خط حجت ، وصایت خط ، قبالهٔ قطعی ، قبالهٔ بیع وفاء، وکالت خط ، طلاق خط رضا نامه ، صورت حال تکمیل گردیده وهکذا در محکمهٔ ابتدائیهٔ مرکز به تعداد (۲۶۷) قطعه از قبیل اقرار خط ، وکالت خط ، اصلاح خط ابراء خط ، وصورت حال تکمیل گردیده وبه تعداد (۲۸۹) قطعه فقرات حقوقی وجزایی فیصله شده است .

مستوفیت بدخشان :

اول: درقسمت املاك:

۱ـ زمینهای اوقافی کشمودشت فراخ باثر تجدید مساحتی که درسال ۱۳۳٤ بعمل آمده جمعاً (۷۳۵۰) جریب زمین اضافه ظاهر شده است .

۲ـ ازجملهٔ اراضی للمی وآبی سرکاری واقع کشم موازی ۱۲٤۵۲ جریب بقیمت معینه یعنی ۷ر۲۵۰٤۹۵ افغانی فروش و یا برای متقاعدین توزیع گردیده است :

۳ـ یکدربند سرای واقع بازار کشم با (۵۲ باب دکان ملحقهٔ آن بقیمت مبلغ ۰ر۵۷۰۷۰ افغانی) بفروش رسانیده‌شده .

٤ـ عمارت حویلی و باغهای سرکاری کشم که فروش آن بالای اشخاص متصرفین آن تجویز شده بود درحدودمبلغ ۰ر٦۰٦٦٤٦ـ افغانی قیمت شده ویك قسمت آن بفروش رسانیده شده است .

۵ـ درحصهٔ علاقه داری شهر بزرگ باندازه(۲۰٦۸) جریب زمین للمی اوقافی که خلاف‌اصول به تصرف‌اشخاص بوده درجملهٔ املاك دولت قرار گرفته ودوسیهٔ نسبتی آن بوزارت مالیه تقدیم یافته .

٦ـ بست‌مالیهٔ زمینهای آبی وللمی کشم وزمین‌های‌دشت فراخ درمحفل مشوره حکومت اعلی تثبیت وبغرض استحصال منظوری بمقام عالی تقدیم گردیده است :

دوم ـ اقلام وارداتی :

در عایدات گمرك (درك قیمت‌زیرهٔ‌عشری وغیره)درمالیات برعایدات درمحصول‌وعوایدمسکوك ،در محصول ده‌یکه حقوق‌واجارهٔ املاك‌سرکاری واقع کشم نظر باجراآت سال ۱۳۳۳ جمعاً مبلغ ۸ر۱٤۷۸۷۹ ـ افغانی افزودی بعمل آمده است :

وهمچنان ازدرك حاصلات املاك سرکاری وغیره مقدار ۱۰ یاو ۶۸ سیر ۲۹۰ خروار حبوبات ازقبیل گندم، جو ، جواری ، وغیره حق دولت تعیین وبه تحصیل شعبا ت مؤظف سپرده شده ونیز مبلغ ۴۳۲۰۰ افغانی نقد ازحاصلات املاکی بواردات تعلق گرفته است ؛

سوم - امور تفرعاتی مربوط مستوفیت :

۱ : مقدار (۱۵۷۷۱) سیرجو فاضلهٔ کار آمدگدام عمومی مرکز بدخشان که برحسب تجویز مجلس مشوره ازفرار ده سیرجو به عوض ۹ سیرگندم قسم تبادلهٔ قرضه تارسیدن فصل برای اهالی مرکز بدخشان داده شده بودکه درموقع فصل گندم ذریعهٔ اشخاص مدیون بگدام مربوط تحویل گردیده است مقدار گندم تبادله شده عبارت از ۱۴۳۳۷ سیرمی شود .

۲ : مقدار ۵ یاو ۶۷۸۴ سیر جووجواری باقیمانده حاصلات املاك سال ۳۳ که بصورت قرضه درمقابل پرداخت ۱۴ یاو ۵۴۸۰ سیرگندم برای اهالی کشم داده شده بود گندم مذکور در موقع فصل بگدام کشم تحویل گردیده

۳- مواد کار آمد تعمیراتی عمارات جدید ماموریت های مالیهٔ اطراف بذرایع ممکنه کاملاً تهیه شده.

چهارم- امور اداری مستوفیت:

لایحهٔ صرفیات مدیریت محاسبه ،تابلوی‌های وازدات ، وباقیات ماموریت واردات، راپورهای تطبیقیه، حصولی واردات وباقیات تابلوهای نقدی خزاین ولوایح موجودی خزاین متناوباً بمقامات مربوط تقدیم گردیده است

پنجم- نمایندگی تهیه غله :

درسال ۱۳۳۴ نمایندگی تهیه غله در فیض آباد مرکز حکومت اعلی بدخشان ،افتتاح یافت که درسال مذکور غله بصورت آزاددر مناطق مربوط بااساس شرایطیکه درفورمه ضمانت قراردادی ذکر بوده، خریداری گردیده است.

ششم- مدیریت مشترکهٔ دیپو وانحصارات :

۱- فروش اموال که درمرکز ومحالات بدخشان صورت گرفته است:

۱- رخت	۷۷ر۱۲۰۸۰٤ متر
۲- شکر	۰۰ر۷۹۲۱۳ کیلو
۳- تیل خاك	۰ر٤٦٥٦ «
٤- تیل پطرول	۰ر۱۷۷۲ گیلن
٥- کلوش	۲۰۰۰ جوره
٦- چای	۲ر۲۲ سیر
۷- چلك خالی پطرولی	۸۰ چلك .

جمله پول اموال مذکور ۹٤ر۲۰٦٦٥۱۱ - افغانی .

۲- به اندازهٔ یك ملیون افغانی رخت طور قرضه مانند دیگر ولایات باهالی بدخشان توزیع گردیده است .

۳- قرار امریهٔ مقامات صالحه یك اندازه پول طور پیشکی نسبت خریداری تریاك به زارعین توزیع شده .

٤- ۱۲۰۸ کیلو تریاك قرار فی توله پنج افغانی از زارعین خریداری شده است .

٥- نمایندگی درنظر دارد که قرار امریهٔ مقامات صالحه یك تعمیر اساسی درمرکز بدخشان که دارای تمام وسایل با شد بزود ترین وقت اعمار نماید . وهمچنان درحکومت کشم برای تعمیر تانک پطرول زیر نظر گرفته شده است .

مدیریت معارف

۱- مکتب نسوان فیض آباد روز بروز ترقی نموده وتقویه شده است چنانچه کارهای دستی مکتب موصوف درجشن استقلال سال جاری از طرف عموم اهالی وماموریـن پذیرائی خوبی گردید .

۲- نسبت بسال گذشته، نتیجهٔ امتحان طلاب درعموم مکاتب خوب بوده تعداد کامیابها به تناسب سال گذشته اضافه تر گردیده است .

۳- بعضی تعمیراتیکه ازسال گذشته در مرکز و محال بد خشان باقی مانده بودتمام آن تکمیل و ترمیم شده است .

٤- سپورت تا اندازهٔ زیاد تقویه گردیده چنانچه طلاب دراعیاد وجشن‌های ملی سهم، بزرگی گرفته اند .

فوایدعامه

۱- سرك فرعی ازفیض آباد الی قلعهٔ پنجه مرکز کهساری واخان که در اثرسیلابها وبرف کوچها وطغیان آب اکثرحصص آن صدمه وخرابی دیده بود، اساسی ترمیم گردیده .

۲- سرك جدید تشکان بطول دوکیلومتر وعرض شش‌متر تکمیل شده .

۳- سرك جدید چهلتن بطول ۸۰۰ متر و عرض شش متر تکمیل شده .

٤- سرك عمومی بین فیض آباد الی موضع دوآبه کشم که مربوط مرکز فیض آباد است، در سال جاری ذریعهٔ عملهٔ معابر مربوطه در حدود ۱۵۳۸ متر سنگ کاری شده وهم ترمیمات لازمه وقتاً فوقتاً بعمل آمده است و علاوتاً پل های بین سرك مذکور که بمرور ایام برای عبور موتر ها خطرناك شده بود درهذا سنه ۳٤ بصورت اساسی ترمیم واصلاح گردیده است .

امورمخابرات

۱- بین اشکاشم وعلاقه داری شغنان که سابق تیلفون وجود نداشت درسال ۳٤ یك لین تیلفون جدیداً تمدید گردیده ومخابره جریان دارد مسافهٔ که لین مذکور تمدید گردیده (٦٠) کیلو متر ذریعه ۹۵۰ پایه جدید چوبی ۷ متره و بمصرف ٤٦٨٠ کیلو گرام‌سیم ۱۰ اروپه جستی آهنی .

۲ ؛ درسال جاری پایه های لین مرکز الی جرم و بهارک که پوسیده وشکسته بود به نصب (۹۰۰) پایهٔ ۸ متره چوبی تجدید گردیده است .

امور صحی

۱- مریضان بستری	۱۵۰ نفر
۲- مراجعین یومیه (ادویه بردگان)	۵۹۸۲ »
۳- پانسمان شدگان	۱۲٤۱ »
٤- آبله کوبی ضد چیچک	۵۳۲۷ »

علاوةً عمله فنی درعلاقه داری های راغ ، کران ومنجان و شهر-بزرگ، مشغول آبله کوبی بوده وتاهنوز راپور آن بدست نیامده !

۵- پودر پاشی حسب آتی:

به تعداد (٤۹٤۱) نفر و (٤۵۸۳) خانه و ۳۲ دکان و۳۸ مسجدو ۲۵٦۱۳ تکه وپارچه جات البسه و۷ تهانه و ۲ حمام و۲ محبس و۲۰ سرای توسط مدیریت صحیه پودر پاشی بعمل آمده است ؛

امور زراعت

۱ ؛ در باغ های ذخیرهٔ کشم دشت فراخ وباغ کوتی وباغچهٔ مقابل مدیریت زراعت، یک تعداد اشجار مثمر وغیر مثمر جدیداً غرس گردیده است ؛

۲ ؛ در سال ۳٤ راجع به تقویه وحفاظهٔ جنگل ها مراقبت شدیدی شده ونسبت بگذشته نتیجهٔ اطمینان داده ومحافظین در مرکز و نقاط مربوط به حفظ ومراقبت آن مشغول اند ؛

۳ ـ درتکثر اشجار مثمر وغیر مثر بمرکز ومربوطات بذرایع ممکنه اقدامات مؤثری بعمل آمده .

٤ ـ درحفاظهٔ زیرهٔ کوهی ومعاملات زرع تریاک طبق هدایات واصله مرکز توجه عمیقی بکار برده شده است .

٥ - درهذا سنه ٣٤ ازشیوع امراض حیوانات جلوگیری شده واین اقدام نتیجهٔ خوبی نشان داده است .

امور مطبوعات

الف - دو پایه لودسپیکر جدید امریکائی که بغرض تقویهٔ بنیهٔ تبلیغاتی یك وسیلهٔ مفیدی است بکار انداخته شده وهم چنان به تعداد (٣٥) پایه لین‌های رادیو تجدید ونصب گردیده است .

ب - مدیریت روزنامهٔ بدخشان نیز در ظرف سال ٣٤ به نشریات و تبلیغات مؤثری که باعث تنویر افکار عامه وموجب انکشاف سویهٔ معلومات توده وسبب روشنی اذهان مردم این منطقه می باشد، دست زده وعلاوه بر نشرروز نامه، با نتشار کتب ورسایل که هریکی درقسمت خود ساحهٔ معلومات اجتماعی مردم را وسیع ترمی‌سازد، اقدامات عملی نموده است ونیزایراد خطابه‌ها ومقالات جامع درمواقع معین وروی بکار آوردن صحنهٔ تمثیل در اعیاد وجشن‌ها، ازفعالیت های مدیریت روز نامه‌درسال ٣٤ بشمار میرود .

:::::::::::::::::::::::::::::::

....

دمیمنې اعلی حکومت

تشکیل :

اعلی حاکم	ع ع ، ص غلام حیدر
مستوفی	ع نور احمد
عسکری قوماندان	ع ، ش خوشدل فرقه مشر
حدودي »	ح محمداقبال
دامنیې »	ش محمد رفیق
دمرافعې قاضی	ف عبدالرحمن
دمطبوعاتو مدیر	ص فدامحمد صارم
دروغتیا »	ص عبدالشکور نیازمند
دمخابراتو »	ص عبدالقیوم
دګمرک »	ص عبدالقیوم
دابتدائیې قاضی	ف عبدالکریم
دپوهنی مدیر	ص قربانعلی
دمکلفیت مدیر	ش عبدالشکور
دفوایدعامې مدیر	بناغلی عبدالستار وردکی
دتجارتی جکړودیربیکړي رئیس »	سید کمال
دافغانستان بانک دنماینده ګی مدیر »	احمدجان
دکرهنی مدیر »	عبدالصمد
داندخوی داتاق تجارت رئیس »	صفر ګلدی
دملي بانک دنماینده ګی مدیر »	غلام فاروق

مدیریت مخابرات

۱ - یك پسته خانه درحکومتی بالچراغ گشوده شده .

۲ - یك پسته خانه در قریهٔ چچکتو که بین حکومت قیصار میمنه و علاقه داری غورماچ هرات واقع است، بازشده .

۳ - یك پایهسوچپورد ۱۵ لینه درحکومتی پشتون کوت، نصب گردیده .

۴ - بفاصله چارکروه از علاقه داری دولت آباد، به مدیریت معدن نمك، لین جدید ازسیم ۳ملی مترقطر، تمدید گردیده وسلیتر هم نصب شده .

۵ - لین اندخوی و میمنه اصلاحات بعمل آمده پایه های جدید و سلیتر نصب شده .

۶ - لین میمنه بطرف هرات تاحصهٔ مربوط بحکومت اعلی میمنه که سیم نمبر ۱۴ غیر قابل کار در لین عمومی بوده جمع آوری ودر عوض آن سیم لك ۳ ملی قطر انداخته شده .

مدیریت معارف:

۱- یك مکتب دهاتی درقریهٔ دوهٔ زنگ حکومت بلچراغ افتتاح وشاگردان بدرس آغاز نمودند

۲ - یك کورس اکابر درمرکز میمنه تأسیس شده .

۳- ازکورس اکابر اندخوی پس ازدوسال، دراثر امتحان ۱۸ نفر بکلی باسواد (خواننده ونویسنده) فارغ شدهاند .

۴- ازمکتب نسوان میمنه برای اولین باریکدسته متعلمان لایق بصفت فارغ التحصیل، بجامعه تقدیم گردید .

دغزنی اعلی حکومت

تشکیل :

اعلی حاکم	ع، ع، ص سیدعباس
مستوفی	ع، عبدالغفور
د مرافعې قاضی	ف ملا محمدعلی
د امنیې قوماندان	ح، محمد اکبر
دژاندارمې «	« عبدالله
د ابتدائیې قاضی	ف، ملا محمد گل
د مطبوعاتو مدیر	ص، محب الرحمن
د مکلفیت مدیر	ش، عبدالقاهر
د پوهنې مدیر	ص، عبدالعزیز
د گمرک مدیر	« میرمحمد کاظم
د فواید عامې مدیر	« محمد سرور
د مخابراتو مدیر	« رجب علی
د روغتیا مدیر	« عطا محمد
د احصائیې مامور	« میرقطب الدین
د تفتیش مامور	« محمد یونس
د کرهڼې مامور	« محمد نعیم
د اداری مامور	« عبدالبصیر
دتجارتی جگړو دبریکړی دریاست کفیل	ص، غلام غوث
د کټواز لوی حاکم	ع، ع، شاه محمد

حکومت اعلی غزنی

۱- عرایض اهالی که بحکومت اعلی رسیده و قرار مقررات اجراء شده (۱۹۱۱) قطعه

۲ - (۲۹۵۰) فقرهٔ جزایی و۲۸۲ اداری و۱۹ فقرهٔ محاکماتی که جمله ۵۸۶ فقره شود در مجلس مشوره تصویب وازطرف مراجع مربوطه اجرا شده

۳ - ۲۹۶ واقعهٔ جزایی که در مرکز ومربوطات حکومت اعلی واقع گردیده (۲۰۲) آن فیصله و ٤٤ تحت دوران واجراآت است .

٤ - ۱۱۲۱ نفرکه برای احقاق حقوق بحکومت اعلی وقوماندانی امنیه مراجعه کرده اند، ۳موضوع آن تحت دوران بوده وباقی فیصله گردیده است.

۵- یك حصه تعمیرحکومت اعلی که خراب وقابل ترمیم بود باحکومات وعلاقه داری های مربوطه وشفاخانه ملکی وگدام قره باغ وجغتو وپیاده- خانه های مطبوعات ومستوفیت، ترمیم گردیده .

امورمعارف : دوباب تعمیر به اساس نقشه،طورخام کاری برای مکتب جدیداالتأسیس شرن کتواز ومکتب رشن قره باغ اعمارگردیده ، یك باب مکتب درقریه رباطه مربوط علاقه داری ویك باب در قریه سرده مربوط حکومت اندر تاسیس گردیده . تعداد فارغ التحصیلان مکاتب ابتدایی مربوط حکومت اعلی ۱۹۹ نفروتعداد متعلمین جدیدالشمول به ۳٦۷ نفر در همه مربوطات غزنی، می رسد .

امور صحی :

۱- مریضانیکه از طرف مدیریت صحیه ادویه داده شده تعداد شان به ۳۸۵٦ نفر می رسد .

۲- مریضانیکه ازطرف مدیریت صحیه درظرف سال ۳٤، داخل بستر شده اند تعداد شان به ۱٤۱ نفر می رسد .

دفراه اعلی حکومت

تشکیل:

اعلی حاکم	ع، ع، ص محمد صدیق
مستوفی	ع. ص، عبدالغفور
د مرافعې قاضی	ف سیف الرحمن
دابتدائیې «	ف، عبدالمنان
د امنیې قوماندان	ش، عبدالغنی
د مکلفیت مدیر	ح، محمد نبی
دمطبوعاتو مدیر	ص، عبدالقادر
دپوهنې مدیر	ص، عبدالشکور
د روغتیا مدیر	ص، دوکتور عبدالصمد
دښاروالۍ رئیس	ښاغلی محمد نعیم
دګمرك مامور	ص نثار احمد
دتحریراتو مامور	ص خان محمد
دافغانستان بانك مدیر	ص محمد سلیم

شعبهٔ تحریرات :

۱- فیصله فقرات جزائی که در مجلس تصویب شده (۷۵-)
۳- » » متفرقه » » » (۱۱۶-)
٤- » تعیینات » » » (۵۷-)
۵- صدور فیصله های محاکم مامورین (۵-)

مدیریت معارف:

هفت باب مکتب دهاتی در مواضع ذیل تأسیس شده :

۱- مکتب دهاتی، علاقه داری اصل چخانسور
۲- » » » » » قریه الاداد خان
۳- » » » » » قریه عبدالعزیز
٤- » » » » » کده
۵- » » » » میل کرکی
٦- » » » » جوین قریه پنجده
۷- » » » » » درک

مدیریت مخابرات :

اجراآتیکه درسال ۱۳۳٤ به امور مخابره وی بعمل آمده، ذیلاً توضیح میگردد :

۱- نصب یکپایه سوچبورد پنج لینه بحکومتی انار دره .
۲- ترمیم لین عمومی و تبدیل ر نشترشکسته درطول ۷۲ کروه حصهٔ فراه از جیجه الی دلارام ذریعهٔ هیأت فنی .
۳- نصب یك پایه تیلفون بسرحد داری چار برجک .
٤- عقد قرار داد رساندن پستی بین فراه الی چخانسور ذریعهٔ موتر .

امور زراعتی:

الف، درابتداء سال ۳٤ به تعداد کثیر نهال مثمر وغیر مثمر درباغهای مربوط غرس ویك اندازه زیاد نهال مثمر وغیر مثمر به اهالی و باغهای ماموریت املاك بفروش رسیده وپول آن بواردات تحویل داده شده است.

ب- یکنفر خرد ضابط قطعه و یکنفر خرد ضابط مکتبی برای شمول درکورس مجادله بولایت قندهار اعزام وپس از فرا گرفتن اصول مجادله به بیست وشش نفر مامورین فنی مجادلهٔ ملخ وارد فراه گردیده وبمناطق مربوط حکومت اعلی فراه در موقع بر وز ملخ، خدمت نموده ادویهٔ لازمه با ماشین‌های پودرپاش برایشان ارسال گردیده و بتاریخ ۲۸ سرطان ۳٤ ، کار مجادله خاتمه یافت .

ج- برای تداوی کرم جگر گوسفندان حکومتی ومربوطات چخانسور ازطرف وزارت زراعت سه نفر مامور فنی با ادویهٔ لازمه به فراه وارد وبحکومتی چخانسور خدمت کرده اند .

د گرشک اعلی حکومت

تشکیل:

اعلی حاکم	ع،ع،ص سعادت خان
مستوفی	ع،ص محمدرسول
دامنیې قوماندان	ش محمدمیر
دمرافعې قاضی	ف صاحبجان
دابتدائیې قاضی	ف لعل محمد
دمطبوعاتو مدیر	ع محمد یوسف
دمکلفیت مدیر	ش نورالله
دمعارف مدیر	ص عبدالرشید
دمخابراتو مدیر	ص محمدامین
دفوایدعامې مدیر	ص فضل احمد
دتفتیش آمر	ص غلام حسن
دغلې دتهیې مدیر	ص اختر محمد
مدعی العموم	ص محمد حسن

اجراآت حکومت اعلی گرشک

۱ : ـ واردات سال ۱۳۳٤ مستوفیت حکومت اعلی گرشك ۳۸ ر ۱۸۷۳۰۸٦ ـ افغانی

۲ : ـ عایدات دهیکه حقوق سال ۳٤ مرکز ومحال ۱٤٥٥۲ ـ افغانی
۳ : ـ « وثایق محکمه مرافعه حکومت اعلی گرشك ۲۹٦۸۳ «
٤ : ـ « « « ابتدائیه مرکز « « ۱۱۹۱٤ «
٥ : ـ فیصله جزائی سال ۳٤ محکمه مرافعه « « ٤۰ فقره
٦ : ـ « حقوقی « « « « « ۱٤ «
۷ : ـ « جزائی « « ابتدائیه مرکز « « ٦٤ «
۸ : ـ « حقوقی « « « « « ٥۹ «

۹ : ـ تعمیر نیمکارهٔ کدام مرکز گرشك در برج قوس ۳۳ شروع در برج سنبله ۳٤ تکمیل وبعد ستورس مدیریت تهیه غله وریاست عمومی انکشاف گذاشته شده که از تعمیر مذکور کار بگیرند .

۱۱ : ـ فقرات جزائی که در سال ۳٤ با نجمن مشوره فیصله گردیده است ۲٦٥ فقره

۱۲ : ـ « « آداری « « « « « « « « ۱٤۷ «
۱۳ : ـ « محاکماتی که درانجمن محاکماتی فیصله شده ۱۲ «
۱٤ : ـ در اخیرسال ۳٤ نمایندگی بانك زراعتی درگرشك تأسیس ومامورین آن شروع بکار نمودند .

۱٥ : ـ یك سرك جدید بامتداد یکصد وبیست کیلو متر از مرکز حکومت موسی قلعه الی علاقه داری باغران تحت کار گرفته شده که تقریباً پنجاه کیلو متر آن احداث گردیده ومتباقی آن نیز تحت کار است .

دیوان اعلی حکومت

فیصله ها :

الف - فقرات جزائی که از طرف مجلس فیصله شده (۶۳۰) فقره
ب - فقرات اداری که از طرف مجلس فیصله شده (۱۰۰) فقره
د - « محاکماتی « « « « (۶۰) «

علاوهٔ درتشکیلات حکومت اعلی در سال ۱۳۳۴ افزودی ذیل بعمل آمده
الف - شعبهٔ تفتیش که عبارت است از یك نفر آمر رتبه (۶) ودو نفر اعضاء رتبه (۸) ویك نفر عضو رتبه (۹) ویك نفر عضو رتبه (۱۰)
ب - شعبهٔ مدعی العموم که یك نفر مامور رتبه (۶) وظایف مربوطه را اجراء می نماید .

ج - علاقه داری رونی و دوآب که مربوط مزارشریف بود درین اواخر باثر عرض وخواهش اهالی آنجا مربوط حکومت اعلی پروان گردیده است .

محکمهٔ مرافعه :

درسال ۳۴ (۳۰۷) فقرهٔ حقوقی وجزائی را فیصله کرده قیمت وثایق محصول صکوك ، قیمت نکاح نامه ها به (۵۰۳۵۷۲) افغانی بالغ شده است و نسبت به سال گذشته مبلغ (۶۱۷۹۹) افغانی درعایدات آن افزایش بعمل آمده .

محکمهٔ ابتدائیه :

(۱۵۰) فقرهٔ حقوقی وجزائی رافیصله کرده وعایدات وقیمت وثایق به ۲۲۰۰۵) افغانی بالغ میگردد که نسبت بسال گذشته مبلغ (۵۰۰۰) افغانی درعایدات آن تزئید بعمل آمده .

ریاست بناروالی :

الف : تعمیر سینمای پروان که ازمدتی زیر کار بود درسال ۱۳۳۴ تکمیل وماشین ۳۵ ملی آن از امریکا وارد وبکار افتاده است .
ب - تکمیل کار تعمیر کافی گل غندی .
ج - به یك طرف جادهٔ مکتب (۱۹) باب دکان بصورت پخته کاری طرف دیگر جاده قرار نقشهٔ بلدیه (۲۰) باب دکان ازطرف اهالی آباد گردیده .
د : درسمت شرقی سینما جهت تفریح وتفرج تماشاچیان ، یك قطعه باغ

عمومی که با یك نقشهٔ عصری ترتیب شده وانواع نهال های گل بدوطرف سرك های آن غرس گردیده، در سال جاری بنا شده است.

فوائد عـامه :

الف- تعمیر و ترمیم مکتب بازارك پنجشیر

۱- استر کاری اتاقها	۵۷۶ متر مربع
۲- سنگ کاری	۱۲ « مکعب
۳- پرکاری خانه های طویل	۵۹۸ « «
٤- خشت کاری پخته	۵۲ « «
۵- کانکریت سمنت	۸٤ « مربع
٦- « «	۵٦ سانتی متر مکعب
۷- سنگ خشتی زینه به طول	٦۰ «
۸- فرش پوشش سردستك از چوب ارچه	٤۵ « مربع
۹- قالب کانکریت	٦۰ « «
۱۰- نصب کلکین و دروازه	٦۰ « «

ب- تعمیر مکتب اشتر گرام

ج- « پل دوآب

د- کار تعمیر فابریکهٔ نساجی گلبهار بسرعت جاری بوده وخیلی پیشرفته است. هکذا کار تعمیـــر فـــابریکهٔ سمنت سازی جبل السراج به سرعت جاری بوده اتاقهای رهایش مستخدمین خارجی وداخلی فابریکه تکمیل وقابل رهایش است.

مدیریت صحیه :

الف - مریضان بستری	۱۵۰ نفر
ب - « که ادویه برده اند	۳۰۰۰۰ «
ج - « که پانسمان شده اند	۱۱٦ «
د - « که آبله کوبی شده اند	۱۸۰۰۰ «
ه - پودر پاشی مساجد	۱٦٦ باب
و - « سرای ها	۱۸ «

ز - پودرپاشی دکانها	۱۸۳۲	باب
ح - « خانه‌ها	۳۰۰۲۱	«
ط - « بسترها	۵۷۲۲۹	ثوب
ی - « اشخاص	۵۵۹۹٤	نفر

نمایندگی بانك زراعتی وصنایع روستایی :

مبالغ ذیل ازین نمایندگی بهرا جعین قرضه داده شده :

الف - قرضهٔ زراعتی	۱٤٦٥٨۰٦ر ۱ افغانی
ب - « گروی	۳٤۳٤۳۰۲ر۱۷ «

بملاحظهٔ احصاییهٔ بعضی قریه‌ها، در سال جاری درحدود دولك اصله تاك وغیره نهال های مثمروغیر مثمر غرس گردیده است .

مدیریت معارف پروان :

۱ - مکتب دهاتی جمشید خیل که در قریهٔ مذکور تأسیس شده		
۲ - « « الساى تگاب	« « «	«
۳ - « « دشت ریوت	مربوط حکومت پنجشیر	
٤ - « « عبدالله خیل	« « «	
۵ - « « تمینه	« « «	

مستوفیت پروان :

۱- یك نمایندگی تهیهٔ غله تحت اثر مستوفیت، جدیداً تشکیل گردید

۲ - نمرهٔ صادرهٔ شعبات مستوفیت به (۱۹۰٦۳) قطعه رسیده .

۳- یك هیأت مساحین دورهٔ سیم املاك دولتی در بامیان. نجراب، تگاب، کوهستان ، قره باغ ومرکز کار کرده . موازی (۲۵٤۳٤) جریب زمین رااز مساحت کشیده اندو فعلاً مصروف کار اند.

٤ - فروش صکوکات ومالیات برعایدات وانواع واردات سال ۳٤ نظر بسال ۳۳ مبلغ (۱ر۳۹۵۷۹۳) افغانی تزئید گردیده .

۵ - در سال ۳٤ موازی (٦۰) فقره دوسیه های املاکی تصویب وفیصله بعمل آمده .

د ۱۳۳٤ کال دلویې جرګې

تصویب او فیصله

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العلمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد
وآله واصحابه اجمعین .

د لوی خدای په نامه
داعلیحضرت المتوکل علی الله
محمد ظاهر شاه د عمر
د اوږد والي په دعاء
او د افغانستان په سعادت
او نیکمرغۍ

به توفیق خدای دانا و توانا
و بدعای طول عمر المتوکل
علی الله اعلیحضرت
محمد ظاهرشاه و به سعادت
و بختیاری افغانستان

دافغانستان لویه جرګه چه د بناغلی
سردار محمد داؤد د صدر اعظم
په پیشنهاد د اود اعلیحضرت معظم
المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه
په لوړه اراده د مملکت په مرکز

لویه جرګه یعنی مجلس
بزرگ ملی که به پیشنهاد بناغلی
سردار محمد داؤد صدر اعظم
و اراده سنیه اعلیحضرت معظم
المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه

کښې را غونډه شوه د ۱۳۳٤ د عقرب
په ۲۲ د ماسپښین په ۳۰-۲ د (ستور)
په ماڼۍ کښې د قرآن کریم د څو
آیاتو نو په لوستلو اود اعلیحضرت
همایونی په وینا چه د لویې جرگې
رئیس دی دغه اوې مجلس افتتاح
وشوه .

هر کله چه اعلیحضرت د لویې
جرگې په ټولو غونډو کښې گډون
نشو کولی نو ښاغلی محمد نوروز
دملی شورې د نهمې دورې رئیس ته
ئې وفرمایل چه مجلس ته ددوی
له خوا ووائی چه د لویې جرگې له
غړو نه یوتن د رئیس نایب وټاکی. کله
چه اعلیحضرت معظم همایونی تشریف
یووړ نو مجلس ته د رئیس د نایب
خبره وړاندې شوه او په نتیجه کښې
ښاغلی محمد گل خان مومند د مشرقی
د ننگ او باډیل وکیل دغه کار
دپاره په اکثریت مطلق غوره وګڼل
شو .

وروسته تردې دښاغلی نایب رئیس
په اجازه ، ښاغلی سردار محمد داؤد
صدراعظم خپله مفصله وینا د
پښتونستان دخلقو دحقوقو په باب

در مرکز مملکت اجتماع نمود .
بتاریخ ۲۲ عقرب ۱۳۳٤ ساعت
۲و۳۰ دقیقهٔ بعد از ظهر در تالار
قصر استور به تلاوت قرآن کریم
و نطق شاهانه که رئیس این مجلس
بزرگ ملی می باشند افتتاح گردید
و به سببیکه ذات ملوکانه در تمام
جلسات لویه جرگه حضور بهم رسانیده
نمی توانستند به ښاغلی محمد نوروز
رئیس دورهٔ نهم شورای ملی امر
فرمودند که مجلس را به انتخاب
یکنفر نائب رئیس دعوت نماید ،
هنگامیکه اعلیحضرت معظم
همایونی از سالون اجتماع لویه
جرگه تشریف فرما گردیدند
حسب الامر اولوالامر معظم مجلس
به انتخاب نائب رئیس دعوت شد
ودر نتیجه ښاغلی محمد گل خان مهمند
وکیل ننگک و بادیل ولایت مشرقی
به نیابت ریاست مجالس لویه جرگه
منتخب گردید .

سپس به اجازهٔ ښاغلی نائب
رئیس ، ښاغلی صدر اعظم بیانات
مفصل خود را در موضوع حقوق
مردم پښتونستان بحضور مجلس

مجلس ته واوروله اوداني څرګنده کړه چه حکومت اته کاله کوښښ وکړچه ددوستانه مفاهمې له لارې د پاکستان مسؤل واکمن د پښتونستان دموضوع اهمیت ته ملتفت کړي او داخبره په یوه ښه صورت دمسالمت پهدول فیصله شي . مګر متأسفانه چه د افغانستان دحکومت کوښښونو څه نتیجه ونکړه بلکه نتیجه ئې داشوه چه پاکستان پخپل غربي یونټ کښې آزاد او محکوم پښتونستان ګډ کړه او دغه جبري ادغام ئې اعلان کړ .

پاکستانیواکمنو پخپل دغه اقدام داڅرګنده کړه چه دوی ټینګه اراده لري چه دپښتونستان دخلقو دمیل او آرزو په خلاف ددوی ملي شخصیت او حقوق دهمیشه دپاره محوه کړي اوپهزور ئې دپاکستان جزء وګرزوي .

هغه نظامي او اقتصادي مرسته چه له پاکستان سره د ځینو لویو ممالکو لهخوا وشوه او کیږي دقوتونو موازنه ئې دآسیا په دغه برخه کښې بیخي خرابه کړیده

قراءت نمود وخاطر نشان ساخت که حکومت افغانستان در مدت هشت سال سعیوکوشش نمودتاازراه مفاهمهٔ دوستانه اهمیت موضوع را به زمامداران پاکستان حالی سازد وبرای حل مسالمت جویانهٔ آن به فیصلهٔ برسد . متأسفانه که تماماً مساعی حکومت افغانستان بجائی نرسید بلکه نتیجهٔ آخرین آن ادغام جبری خاك پښتونستان در یونت غربی پاکستان گردید .

با این اقدام خود زمامداران پاکستان ثابت ساختند که تصمیم نموده اندبرخلاف میل وآرزوی ملت پښتونستان شخصیت ملی وحقوق آن قوم را برای همیش از بین برده وعلاقه های آنرا برخلاف میل آن مردم جزء پاکستان بسازند .

ازطرف دیگربا کمك های نظامی واقتصادی که به پاکستان از بعض ممالك بزرگ بعمل آمده ومی آید بکلی موازنهٔ قوا را در ین قسمت آسیا برهم زده و خطرات مدهشی

اودیر لوی خطر ئی اوس او دسبا ورځی د پاره افغانستان ته پیښ کړیدی. همدغه نظامی قوت پاکستان ته موقع ورکړیده چه له ظلم او زور نه دیر کار واخلی او د پښتونستان پر حقوقو پښی کیښږدی. ښاغلی صدراعظم وروسته له دیر توضیحاتو وویل: زه د قوم دخدمتګار په حیث دا خپله ملی او وجدانی وظیفه ګڼم چه هغه حقایق او هغه خطرات چه افغانستان ته سبا ورځ پیښیدونکی دی دملت محترمو نمایندګانو ته خرګند کړم او په دیر وضاحت پدغی مهمی تاریخی موقع کښی دوه دیر روښانه ټکی د فیصلی دپاره لویی جرګی ته وړاندی کړم:

یو دا چه آیا د افغانستان حکومت د پښتونستان دخلقو دمظلومیت مصرانه فریاد ته دخپلو دغو وروڼو دمسلم حق په باب لبیك وائی او ددوی مشروع حقوق وساتی او که نه ؟

بل دا چه له پاکستان سره دوسلو دیر کومکو نه شویدی او کیږی په همدغه وجه پدغی منطقه کښی

را بـرای امـروز و آینـده افغانستان تولید کرده است. چنانچه همین تقویهٔ نظامی به پاکستان موقع داده است تا از راه جبر وظلم بیشتری حقوق مردم پښتونستان را پامال ساخته و برای نابودی و امحای آنها قدمهای درشت و سنگین بردارند.

ښاغلی صدراعظم بعد از دادن توضیحات مفصلاً اظهار نمود که بنده بحیث خدمتگار قوم وظیفه وجدانی و ملی خود میدانم که حقایق وخطراتی را که افغانستان به آن مواجه شدنی است باطلاع نمایندگان محترم ملت برسانم و با کمال وضاحت روشن بسازم که درین موقع مهم و تاریخی دو نقطه بارز برای فیصله نزد حکومت و ملت افغانستان عرض وجود میکنند:

۱ـ آیا حکومت افغانستان صدای تظلم و ندای مصرانه مردم پښتونستان را مربوط حمایهٔ حقوق مسلم آن برادران خون شریك خود لبیك بگوید و حقوق مشروع و مسلم شان را حمایه کند یا نه ؟

۲ـ چون موازنه قوا با کمك تسلیحاتی که با پاکستان کرده شده و می شود درین منطقه، کاملا برهم

دقوتونو موازنه بیخی خرابه‌ده او
دې پوښتنې ته ضرورت دی چه آیا
دافغانستان حکومت دخپلې ملی شرافت
دساتنې او بقا دپاره دمملکت ددفاعی
تقویې په غرض څه اقدام وکړی
او که نه؟.

وروسته‌دښاغلی صدرات عظم له
وینا نه دلویې جرګې وکیلانو د رئیس
د نایب په اجازه خپل نظریات ښکاره
کول اودری ورځې پرله پسې "یعنی
دعقرب له ۲۲ څخه تر ۲۴ پورې په
دغه‌باب کښې ددری سوو اویواویا
تنو وکیلانو په حضور بحث اوشیرنه
وشوه دځینو له‌خوا دښاغلی صدراعظم یا
څخه ځینې پوښتنې هم وشوې او هغه
قناعت بخش ځوابونه ورکړه .

دعقرب په ۲۶ نیټه لویې جرګې
بیا دښاغلی نایب‌رئیس په‌ریاست‌غونډه
وکړه او وروسته د وکیلانو له
مذاکراتو بیانونو اوپوښتنو
او دښاغلی صدراعظم او دحکومت
دنوروغړو له توضیحاتو، لویې جرګې
یو کمیسیون وټاکه چه‌دلویې جرګې
آخرینه فیصله تسوید کړی او لوی
مجلس ته ئې وړاندې کړی .

خورده، آیا حکومت افغانستان برای
بقا و محافظهٔ شرافت ملی خود بغرض
تقویه‌دفاعی اقدام نماید یا خیر!

بعد از شنیدن بیانات ښاغلی صدر-
اعظم اعضاء لویه‌جرگه با جازه ښاغلی
نائب‌رئیس به مذاکرات واظهار نظر
پرداختند وازروز اول انعقاد مجلس
تا روزسوم که ۲۴ عقرب است سه‌روز
متوالی با حضور (۳۷۱) نفر وکلاء
ملت در اطراف پیشنهاد حکومت
بحث ومداقه بعمل آمد وبعضی از
نمایندگان ملت از نزد ښاغلی صدر-
اعظم سؤالاتی نمودند وجوابات قناعت
بخش گرفتند .

بتاریخ ۲۶ عقرب لویه‌جرگه باز
تحت ریاست نائب‌رئیس انعقاد یافت و
بعد از مذاکرات و بیانات و پرسشهای وکلاء
وتوضیحات ښاغلی صدراعظم وسایر
اعضاء حکومت، کمیسیونی از طرف
لویه جرگه تعیین گردید تا فیصلهٔ
آخری لویه جرگه‌را تسوید وبمجلس
عمومی حاضر دارند. بتاریخ ۲۷ عقرب

دعقرب په ۲۷ نیټه لویه جرګه
بیا په معمولی ډول راغونډه شوه
اود آراؤ په اتفاق دی نتیجې ته
ورسېده،

۱- دپښتونستان دخلقو دسر نوشت
دتعینولو حق چه زمـونږ دینی
او نژادی ورونه‌دی د پښتونستان
دخلقو دغوښتنی په‌وجه دافغانستان
دملت اوحکومت وظیفه ده، لذا لویه
جرګه حکومت ته توصیه کوی
چه دشرعی اوامرو دایجابـاتو
اودتاریخ،عرق او کلتور داشتراك
په وجه دپښتونستان د خلقو دغوښتنی
حمایت ددوی دسر نوشت دحق دتعیین
په باب کښې وکړی.

۲- نظر دپاکستان دحکومت
موجوده سیاست ته‌اوخاص بیا په‌دغه
منطقه کښی دقواؤ دتوازن دخرابی
په‌وجه چه د لویو ممالکو د نظامی
مرستی‌لامله چه پاکستان سره شویده
دپاکستان خطرناك اقدامات بده
اراده اوضررونه افغانستان ته هم
متوجه‌دی، نو په‌دغسی خطرناك وخت
کښی دحکومت وظیفه ده‌چه‌داستقلال

مجلس لویه جرگه مکرراً طبق
معمول تشکیل جلسه داد وباتفاق
آراء باین نتیجه رسید،

۱- حمایت حق تعیین سر نوشت
مردم پښتونستان که برادران همکیش
وهمنژاد ماهستند، بنا بر درخواست
عامهٔ تودهٔ مردم پښتونستان وظیفه
ملت وحکومت افغانستان است، بناءً
علیهذا لویه جرگه بحکومت توصیه
میکند که مطابق ایجابات اوامر
شرعی واشتراك تاریخ وعرق و کلتور
از درخواست عامهٔ مردم پښتونستان
برای حق تعیین سر نوشت آنها
حمایت نماید.

۲- نظر به سیاست موجوده
حکومت پاکستان مخصوصاً بهم
خوردن توازن قوا درین منطقه که
دراثر گرفتن کمك های نظامی
از ممالك بزرگ ازطرف پاکستان
بوجود آمده، اضرار اراده سوء
واقدامات خطرناك پاکستان بـه
افغانستان نیز متوجه گردیده است
پس درچنین موقع پر خطر وظیفهٔ
حکومت است، مملکت را نظر بفریضهٔ

دساتنې او دملي تمامیت د ډېر ښه
په اثر مملکت تقویه کړي.

بنا پردې لویه جرګه د وخت
د ضرورت او ایجاباتو په ملاحظه
حکومت ته توصیه کوي چه په هر راز
وسایلو او لیاروچه امکان ولري
او په هر ډول چه په شرافتمندانه
صورت میسرېږي، مملکت د دفاع
په غرض مجهز او تقویه کړي.

۳ـ لویه جرګه د افغانستان د ملت
په نماینده ګۍ دا علاموي چه په هیڅ
ډول د پښتونستان علاقې بې د پښتونستان
دملت له میل او آرزو نه د پاکستان
دخاورې جزء نه ګڼي او په دغه باب
کښې د شورې او اعیانو د دواړو مجلسو نو
د ۱۳۳٤ د میزان د ۲۳ نیټې ۷۲ نمبر
تصویب تینګوي.

په خاتمه کښې لویه جرګه د درې
واړو پورتنیو مقصدونو په باب کښې
دملت د مرستې او تیارۍ وعده او ډاډ
حکومت ته ورکوي.

ومن الله التوفیق وعلیه التکلان

حفاظت استقلال و تمامیت ملی تقویه
کند.

بناء علیه لویه جرگه بملاحظه
ایجابات وضرورت وقت حکومت را
توصیه میکند تا بهرگونه طرق ووسایل
که ممکن باشد و بهر قسمیکه بصورت
شرافتمندانه میسر شود، مملکت را
بغرض دفاع مجهز و تقویه نماید.

۳ـ لویه جرگه به نمایندگی از ملت
افغانستان اعلام میدارد که بهیچ
صورت علاقه‌های پښتونستان را بر
خلاف میل و آرزوی خود ملت
پښتونستان جزء خاك پاکستان ندانسته
ودرین مورد تصویب نمبر ۷۲ تاریخی
۲۳ میزان ۱۳۳٤ مجلسین شورای
ملی و اعیان را تائید و تصدیق مینماید.

درخاتمه لویه جرگه به پشتیبانی
هر سه مقصد فوق آمادگی ملت را
بحکومت وعده و اطمینان میدهد.

ومن الله التوفیق وعلیه التکلان

سرخ کوتل و مندیگک

درین پنج سال اخیر از ۱۹۵۱ به این طرف تمام فعالیتهای باستان شناسی در افغانستان متوجه دو نقطهٔ حساس و مهمی است که یکی بنام «سرخ کوتل» در صفحات شمال هندوکش و دیگری به اسم «مندیگک» از جنوب غرب افغانستان در شمال قندهار افتاده است. موقعیت جغرافیائی این دو نقطه دقیق تر عبارت ازین است که سرخ کــوتل در ۱۵ کیلو متری «پــل خمری» سرراه هیــبك و مزارشریف در بین «دهن غوری» و «چشمهٔ شیر» افتاده و «مندیگک» عبارت از تپه ایست که در ۵۵ کیلو متری شمال قندهار در کــشك نخود بین وادی ارغنداب و هیرمند واقع شده است.

سرخ کوتل و مندیگک از نقطهٔ نظر نوعیت مبادی باستان شناسی و ارتباط آن با کرونولوژی تاریخی وقبل التاریخی اهمیت خاصی دارد زیرا اولی عبارت از یك آتشکده و مربوط به دورهٔ کوشانی ودومی عبارت از یك تپه ایست مربوط به اعصار قبل التاریخ که تمام دورهٔ برنز (مفرغ) رادربر میگیرد.

در تاریخ حفریات و باستان شناسی افغانستان که مرحلهٔ رسمی واصولی آن از ۳۵ سال باینطرف ادامه دارد، قسمت اعظم دقت و توجه باستان شناسان مصروف آثار و هنر دورهٔ بودائی بود و مختصر حفریاتی هم مربوط به اعصار اسلامی در لشکرگاه بعمل آمد. (سرخ کوتل) و (مندیگک) دو نقطه ایست که منحیث موقعیت ومنحیث زمان تاریخی، بی سابقه است.

موقعیت سرخ کوتل:

در صفحات شمال هندوکش از سمنگان تا دهن غوری یك سلسله نقاط مهم تاریخی پهلوی هم افتاده و در حوزه های حاصلخیز و فراخ غوری، دهن غوری، رباطك وسمنگان خرابه ها و بقایای آبادی های قدیمه دو رهٔ مختلف جلب توجه میکنند.

طوریکه بالا اشاره کردیم سرراه موجودهٔ مزارشریف در حصهٔ کــه سرك ازپل خمری بطرف سمنگان (ازجلگهٔ غوری بطرف رباطك) میرود یکی از پوزه های کوه (چنغر) کوتلی تشکیل داده که اهالی محلی آنرا (سرخ کوتل) میخوانند و به علت نزدیکی به محل دیگری موسوم به (چشمه شیر) به کوتل چشمهٔ شیر هم شهرت پیدا کرده است.

کشف سرخ کوتل:

تقریباً ده سال قبل حین مسافرتی با موسیو لوبر مهندس هیأت حفریات فرانسوی بطرف مزارشریف درهمین سرخ کوتل متوقف شد واز خرابه های قسمت های علیای کوتل دیدن کرده و نقاطی را قابل حفریات تشخیص داده بودیم. هشت سال قبل حینیکه سرك موتر رورا نظر به سختی کوتل از جناح راست کوتل مذکور میگذرانیدند، حین تسطیح سرك چند خشت سنگی با نقش حروف نوشته یی کشف شد که عکس های بعضی از آنها را بکابل فرستادند. متعاقباً موسیو شلوم برژه مدیر هیأت حفریات فرانسوی به محل مذکور رفت و در نتیجه ثابت شد که سرخ کوتل قابل تحقیق و حفریات است. تپهٔ سرخ کوتل درحدود پنجاه متر ازسطح جلگه غوری ارتفاع دارد وتپهٔ فراخ و پهناوریست کـه طول آن به دوصد متر وعرض آن درسرتپه به ۳۰ متر میرسد کـه هرچه پایان میرود وسعت اختیار میکند.

اولین مرحلهٔ حفریات سرخ کوتل دراوایل بهار ۱۳۳۰ آغاز شد ومتعاقباً دراثر پیشرفت کـار واضح شد که خرابه های سرخ کوتل ازیك کـانون بزرگ آتش پرستی نمایندگی میکنند و آتشکده هایی در اینجا وجود داشته.

بقایای آیین زرتشتی:

به اساس نظریهٔ مدققان اروپائی درحوالی قرن ۷ ق.م و به اساس تخمین که ازروی قرابت گـاتها با سرود ویدی بعمل آمده است، مقارن هزار ق.م حکیم ودانشمندی دربلخ بامی دردربار گشتاسپ پدیدار شد ودر معتقدات وطرز تخیل عناصر پرستی قدیم دورهٔ ویدی آریایی باشندگان اطراف هندوکش

اصلاحاتی وارد کرد مبنی بریگانه پرستی که حاجت به شرح مفصل ندارد وهمه میدانیم که در عصر قدیم ویدی درمیان ارباب انواع آریائی (آتش) هم رب النوعی داشت که آنرا (اگنی) میگفتند . درهمان دوره وعصری که آریایی ها درماحول هندوکش زندگانی داشتند، آتش در کانون خانواده جنبه تقدس پیدا کرده بود . زرتشت سپیتمان بلخی با تجدید نظر درمعتقدات قدیم آریائی وتفکیک عناصر نیك وبد وتاریك وروشن واعتقاد به خداوند واحد ویکتاء توانا ، آتش راکه به اساس سنن باستانی درکانون خانوادگی تقدیس میشد ، کماکان محترم شمرد وچون اساس نظریات زرتشت برپاکی وصفائی ظاهری وباطنی استوار بود وآتش محوکننده ناپاکی ها تلقی میشد، اجاق (محل افروختن آتش) جایگاه پاك شمرده میشد واین مفکوره طوری تقویت یافت که مراسم مذهبی را بحضور آتش انجام میدادند وبه این اساس معابد زرتشتی به آتشکده وآتشگاه موسوم گردید ودیانت زرتشتی که آنرا بنام آیین (مزدیسنا) یادمیکنند درذهن عوام بنام (آتش پرستی) شهرت یافت .

قراریکه درجلد اول تاریخ افغانستان صفحه (۲۰۳) نوشتیم، ویشتاسپه پادشاه بلخ بعدازینکه معتقد وپیرو افکار زرتشت شد به تعمیر آتشکده ی اقدام کرد ، علاوه برتذکر (بنداهش) دقیقی هم میگوید که گشتاسپ آتشکده ی بنام (مهر برزین) یا (برزین مهر) آبادنمود ، بنداهش این آتشکده را سومین آتشکدهٔ بزرگ دانسته وموقعیت آنرادرخراسان فرازکوهی موسوم به (ری ونگتا) قرارمیدهد . بنداهش در جای دیگر متذکر میشود که (آتش فروبه) که آتش روحانیون بود وآتشکدهٔ آن درخوارزم ساخته شده بود، ازانجا منتقل شده وبه کابلستان آورده شد (ویلیم جکسن) به اساس بعضی جزوه های اوستائی که بعقیدهٔ او ازسمرقند پیداشده در (بخل بامیك) یعنی در (بلخ بامی) از آتشکده ی بنام (آتشکدهٔ وهران) صحبت میکند . متون ادبی فارسی از آتشکدهٔ (نوش آذر) هم

در بلخ تذکراتی داده اند که بالاخره در اثر حمله‌های تورانی‌ها به باختر، زرتشت بدست پهلوان تورانی موسوم به «براتروك رش» در آنجا کشته شده است .

راجع به حملهٔ تورانی‌ها در بلخ وقتل وقتالی که در آتشکدهٔ (نوش آذر) درشهرمذکور بعمل آمده، فردوسی هم تذکراتی دارد وچنین مینماید که درین موقع گشتاسپ شاه که عازم سیستان شده بود پدرپیرش هراسپ را در بلخ گذاشته بود . ابنداز ن گشتاسپ هم در بلخ بود. وفردوسی از زبان زن گشتاسپ قضیه‌را به‌شوهرش نقل میکند ودر آخر میگوید :

شهنشاه لهراسپ در شهر بلخ
بکشتند و شد روزما تار وتلخ
وز آنجا به نوش آذر اندرشدند
ر د و هیر بد را همه سر زدند

خلاصه با انعکاس خاطره های قدیم که از راه متون پهلوی و دری به‌زبان مؤرخان وشعرا به‌ما رسیده، هیچ شبهه‌ی نیست که‌درطی قرن های هزاراول ق.م درزمان ویشتاسپ شاه وزرتشت وبعدازان آتشکده هائی در (بلخ بامی) بوده وقبل‌ازینکه آیین بودایی در طی قرن دوم مسیحی معمول شود دیانت مزدیسنا رواج‌داشت‌وبعد ازانتشار بودایی هم از بین نرفت بلکه‌موازی باآن بخصوص درحصص نیمهٔ‌غربی افغانستان تا زمان ظهور دین‌مقدس اسلام حتی بعدازان هم در برخی نقاط مانند سیستان دوام کرد و قراریکه مأخذ و متون شها دت میدهند موقع ورودسپاه عربی ومبلغان اسلامی درسیستان همه یا قلیلاً حصه ی ازاهالی شهر (زرنج) که یکی از شهرهائی باعظمت بود هنوز پیروآیین مزدیسنا بودند و (آتش درکرکویه) قریب یکی ازدروازه‌های شهر در نیمهٔ اول قرن اول هجری هنوز مشتعل بود .

افغانستان روی‌همرفته از نظر معتقدات چهار مرحلهٔ بزرگ را دیده

و درین چهار مرحله چهار آیین مشخص را میتوان نام برد: (۱) عناصر پرستی ویدی (۲) مزدیسنای زرتشتی (۳) آیین بودایی (٤) دین مقدس اسلامی. البته فرعات هر کدام و مذاهب مختلف ومحلی دیگر اینجا وارد نیست.

بهر حال آیین مزدیسنای زرتشتی یکی از دیانت هائی است کـه در سرزمین افغانستان از بلخ شعله کشیده وتمام فلات آریان یعنی خاك های افغانستان و ایران رافرا گرفت .

قراریکه در رسالهٔ (سرخ کوتل) شرح داده ایم با اینکه در باب ظهور زرتشت در بلخ در دربار کشتاسپ مطالبی در نظم و نثر موجود است از لحاظ نقد تاریخی که دقت علمی را ایجاب میکند گفته نمیتوانیم که آیین زرتشتی در بلخ و باختر دران مراتب اولی ظهور خود چه شکل و اساسی داشت .زیرا سند ثقه ومعتبری ازان وقت دردست نیست، شبهه ئی نیست که آیین مزدیسنا درعصر ساسانی درزمان شاهپور اول پسر اردشیر به مساعی مؤبد بزرگ عصر او (قلنسار) احیا و تجدید شده ولی چگونگی اصل دیانت مذکور دردوره های قبلی مبهم میباشد .

تمام اهمیت کشف آتشکدهٔ سرخ کوتل دراینجا است که مارا مواجه بیك دورهٔ قبل ازساسانی میسازد وسوابق آیین مزد یسنا را در یك عصر مشخص تاریخ افغانستان درعصر کوشانی های بزرگ درجریان قرن دوم مسیحی مشاهده میکنیم .

مراحل حفریات :

درخـــزان ۱۹۵۱ موسیو شلوم بـــرژهٔ مـــدیر هیأت حفریات فـــرانسوی از (سرخ کوتل) دیدن نمود ومعلوم شد که خشت های سنگی با حروف کتیبه یونانی از برجی پیداشده است که عملهٔ تسطیح سرك در پای تپه مذکور بدان مواجه شده بودند . بعد ازمعاینهٔ سایرقسمت ها ی تپهٔ سرخ کوتل هویداشد که اصلاً دیوارهای حصار وبرج هائی وجود داشته علاوه برین چندقاعده بزرگ مدور سنگی که اصلاروی آن پایه هائی استوار بوده

هم بهمشاهده رسید ویکی دو پارچه لوایح بزرگ سنگی هیکل تراشی هم درامتداددامنه های تپهدیده شد . ازین مشاهدات استنباط شده میتوانست که اینجا درمبداء دیوارهای حصار کهن اصلاً کدام آبادی مهم دیگر بود که حفریات چگونگی آنرا روشن خواهد ساخت . بناءعلیه موضوع اجرای حفریات درسرخ کوتل حتمی گردید . مرحلهٔ اول حفریات درماهای (اپریل ومی ۱۹۵۲) ومرحلهٔ دوم از (اواسط سپتامبر تا اواسط دسامبر ۱۹۵۳) عملی شد . درین پنجماه شکل عمارت مرکزی کاملاً آشکار شد ، حیاط ماحول آن هم هویدا گردید . عمارت مرکزی آتشکدهٔ بزرگی را نشان میداد که ۳۵ مترطول دارد و سه در وازهٔ یاکلکین بزرگ بطرف شرق کشیده شده . شبستان مرکزی یا کانون مرکزی آتشکده اتاقی بود ودهلیز طواف سه ضلع آنرا محاط میساخت. دیوارهای این اتاق باپایههای دیگرتقویت ومستحکم شده بود سقف آن اصلاً روی چهار پایه استوار بود که قاعدههای مدور آن با برش قدیم و کلاسیك جابجا دیده میشد .

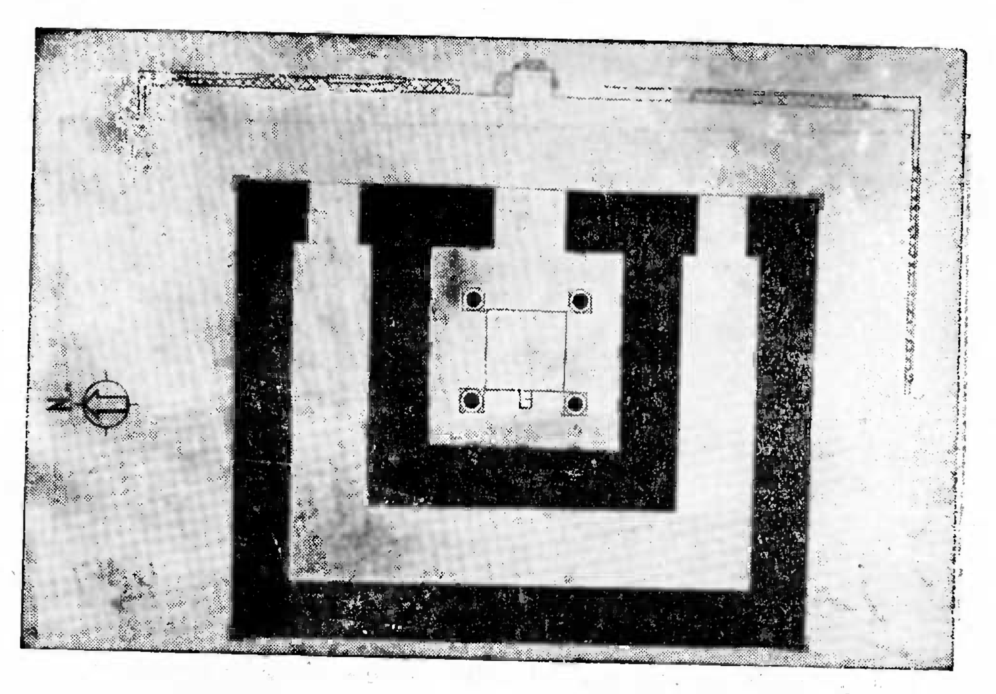
دروسط اتاق صفهٔی کشف شد که ضلع آن ٤ متر و٦٥ سانتی طول داشت وباخشتهای سنگی سفیدرنگ تراشید شده بکمال نفاست و زیبایی ساخته شده بود وسه پته زینه سنگی هم داشت .

حیاط ماحول کانون آتشکده(۱۰۰) متر طول و(۷۰) متر عرضدارد دیوارهای خارجی آن با برج های مربع شکل بزرگ مستحکم شده بود وازاستعمال خشت های بزرگ سنگی فهمیدهمیشد که نمای خارجی آتشکده شکل قلعه مستحکمی بخودداشت. درحصص داخلیرخ بطرف حیاط درامتداد دیوار ها برندهٔ سرپوشیدهیی وجودداشت. کهاززمین حیاط قدری بلندتر بود و در امتداد برنده اتاقهای مربع دیده میشدکه اصلاً در هرکدام هیکلهای بزرگیازگل زرد ملون ومنقوش گذاشته شده بود.

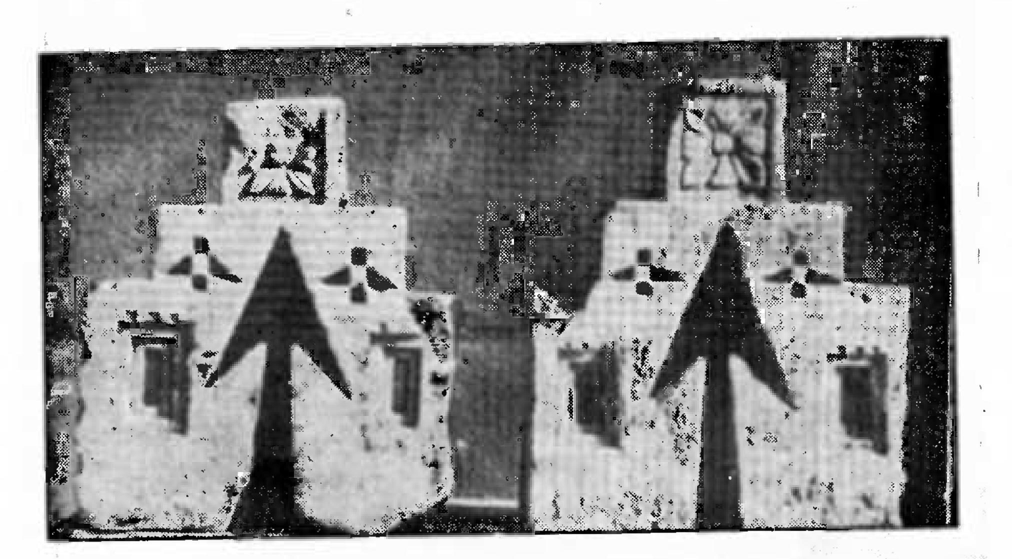
این برندهٔ مسقف که در ما حول حیاط آتشکده دیده میشد

آتش پرستان را از حرارت آفتاب ورطوبت باران محافظه میکرد . هم برای بعضی اجتماعات عادی روزانه ایشان بکار میرفت ، چون در برندهٔ جنوبی آتشکدهٔ کوچکی دیگر هم دیده شده است و در مجاورت آن جای پاهای مجسمهٔ بزرگی نصب در زمین دیده شده است از احتمال بعید نیست که برخی اوقات بعضی مراسم مذهبی هم در برندهٔ مذکور اجرا میشد .

علاوه برعمارت مرکزی واصلی که آتشکدهٔ بزرگ سرخ کوتل را تشکیل میداد، بقایای عمارات الحاقی هم دیده میشود که بطرف جنوب عمارت اصلی افتاده . این الحاقات هم آتشکده های فرعی وکوچك دیگر بوده که محتملاً دریك دورهٔ بعد تر ساخته شده وصفحهٔ مرکزی یکی از آتشگاهای مذکور بجای اینکه مانند عمارت مرکزی از سنگ باشد ، از خشت خام وگل ساخته شده ودرجدار شرقی آن هیکل دو پرنده جلب نظر میکنند . این صفهٔ کوچك گلی از خود اجاقی داشت وخاکستر نرمی هنوز دران دیده میشد که بقایای همان آتش دایمی بود که موبدان آئین (مزدیسنا) روشن میکردند. کشف اجاق یا (آتشگاه) در یکی از آتشکده های فرعی سرخ کوتل با خاکستر نرم آن ثابت ساخت که این تپه یکی از کانون های بزرگ آتش پرستی بوده وعمارت مرکزی ومهم با صفهٔ سنگی خود هم آتشکدهٔ بزرگتری بوده وبالاخره آنچه را که شعرا ومؤرخان بنام آتش پرستی در بلخ وباختر نسبت میدادند، حقیقت واقعی پیدا کرده است . پیشتر دیدیم که در آتشکدهٔ بزرگ مرکزی سرخ کوتل در کانون آتشگاه که اتاق مربعی بود، صفه‌ی از سنگ سفید ساخته بودند ، موسیو شلوم برژه باین عقیده است که «اجاق آتشگاه» یا فلزی واز مفرغ بوده ویا طوریکه «هرزفلد» در آتشکدهٔ کوه خواجه درهامون سیستان راکشف نموده، از سنگ ساخته شده بود ولی چون روی صفه بکلی صاف وهموار بود، احتمال زیاد براین میرود که اجاق آتشگاه به آن شکلی که درچهره مسکوکات ساسانی در دوره های بعدتر دیده میشود از مفرغ بوده وروی صفه گذاشته میشد .

پلان معبد سرخ کوتل در پایان مرحلهٔ اول حفریات سال ۱۹ ۳ ـ دیوار های خشتی خام بزرگ سیاه نشان داده شده است

دو پارچه تزییناتی که روی آن گلهای نابه‌بی و سر نیزه [illegible] ملاحظه میرسد

مرحلهٔ سوم حفریات از سرخ کوتل از اواسط سپتامبر تا اوائل دسامبر ۱۹۵٤ دوام کرد ، در اثر این حفریات دو مسألهٔ مهم دیگر روشن شده یکی اینکه طرف شرق آتشکده صفهٔ عظیم دیگر کشف شد و دوم اینکه صفهٔ مذکور تا پایان تپه پته‌های زینهٔ بزرگی کشف شد که عرض هر پتهٔ آن هفت متر میباشد و تا جائی که از زیر خاك دامن جلگه ظاهر شده است ، عجالةً طول آن به ۵۳ متر میرسد.

این زینهٔ عظیم سه دمگاه دارد و حفریاتی که امسال از یك ماه باینطرف شروع شده ثابت خواهد ساخت که آغاز این زینهٔ روی جلگهٔ دهن غوری به چه ترتیب شروع شده است .

نا گفته نماند که خارج محوطه آتشکدهٔ سرخ کوتل به فاصلهٔ دو کیلومتری شرق تپهٔ مذکور درمیان اراضی زراعتی اتفاقات به کشف یك محل تاریخی دیگری کمك کرده است که بشکل حاضرهٔ خود عبارت از صفهٔ ایست که در حدود هفده و نیم متر طول و چهارده متر عرض و یك و نیم متر ارتفاع دارد و از سنگ‌های تراشیده و پایه های هیکل تراشي شده ساخته شده و هر وقت دامنه حفریات از ماحول آن انبساط یابد هویت اصلی آن روشن خواهد شد

کتیبه‌ها:

یکی از پهلوهای مهم حفریات آتشکدهٔ سرخ کوتل ، کشف کتیبه ها است. در آغاز این مقاله متذکر شدیم که اولین چیزیکه حفریات را در تپهٔ سرخ کوتل مسلم ساخت ، کشف خشت‌های سنگی بود که روی هر کدام آن بعضی حروف الفبای یونانی عصر کوشانی دیده میشد . شش عدد این خشت‌ها از برجی بدست آمده بود که حین تسطیح سرك ، عمله سرك سازی بدان تصادف کرده بودند و هفتمین عدد آنرا هیأت حفریات از دهقانی خریداری کرد .

کتیبهٔ دوم روی تخته سنگی است که اصلاً جنس آن آهك سفید است و دو حصه شده و جا بجا در شبستان یعنی اتاق آتشگاه آتشکدهٔ مرکــزی

سرخ کوتل بدست آمده است وچون روی آن آثار ما لش کدام چیز مدور دیده میشود «موسیو کوریل» یکی از اعضای هیأت حفریات فرانسوی به این نظر به است که روی این تخته سنگ اجاق فلزی آتشکاه رامیگذاشتند. روی این تخته سنگ هم هفت حرف دیده میشود .

کتیبهٔ سوم روي پارچه سنگی دیده میشود که از قسمت های جنوبی حیاط آتشکده بدست آمده است وروی خود سه سطر نوشته دارد ، این کتیبه به رسم الخط یونانی است وعجالةً موسیو کوریل درین سه سطر به خواندن یك کلمهٔ که عبارت از نام شخصی موسوم به (پالامد Palaméde) است موفق شده است وتا سایر سطرها خوانده نشود، معنی آن خوب فهمیده نمیشود که (پالامد) مذکور چه کسی بوده معمار، اجاره دار، مامور ملکی یا مذهبی یا ناظر آبادی وغیره؟ مدقق فرانسوی به ملاحظه میرسانند که (پالامد) یك نام صاف یونانی است وعجیب است که نام صاف یونانی در یك آتشکده دیده میشود. موسیو کوریل به این عقیده است که دوسطر دیگر کتیبه یکی از السنه وسطی ایرانی شرقی محتملاً زبان تخاری که زبان ماوراالنهر بوده میباشد.

متأسفانه هنوز صحبت دراطراف معنی ومفهوم حقیقی کتیبه های سرخ-کوتل قبل ازوقت است ، ازروی شکل حروف کتیبه اینقدر میتوان گفت که تاریخ آن معاصر عصر کوشانی است وبه دورهٔ کوشانی های بزرگ موافقت تامه دارد وچون مسکوکات وحتی مجسمه های بزرگی ازهمین عصر کوشانی های بزرگ از آتشکدهٔ سرخ کوتل بدست آمده ، تطابق اشکال حروف رسم الخط موید این نظر است که آتشکدهٔ سرخ کوتل مربوط به عصر کوشانی های بزرگ است .

شبهه ی نیست که رسم الخط یونانی با استقرار کوانی یونانی بعداز ۲۵۰ درباختر درافغانستان شمالی معمول شده است و تا نیمهٔ اول قرن ۷ مسیحی باقی بوده چنانچه جلب نظر زایر چینی (هیوانغ - تسنگ) را

نمود ، احفاد یونانی‌های که‌در باختر ماندند با صنعت کاران که از یونان وروم به‌کشور ما آمده‌اند، رسم الخط مذکوررا محافظه کردند : در همین دوره‌ها رسم الخط (آرامی) (خروشتی) (پهلوی) به‌تدریج دوام داشت وتأثیراتی به‌رسم‌الخط یونانی وارد نمودو چون کوشانی ها وارد کشور ماشدند رسم‌الخط یونانی باهمان تأثیراتی‌که بران آمد، استعمال‌کردند وسپس یفتلی‌ها این کار راکردند، پس رسم الخط یونانی که‌تا نیمهٔ اول قرن ۷ مسیحی درافغانستان دوام داشت تحت‌تأثیر رسم الخطهای آرامی وخروشتی وغیره تغیراتی وکتیبه‌های یونانی سرخ کوتل مربوط به‌عصر کوشانی های بزرگ شاهد قسمتی ازین تحول است .

چون در کتیبهٔ (بالامد) زبان تخاری هم بکار رفته هر وقت قراءت آن تکمیل شود، راجع به‌شیوع زبان مذکور درباختر وماوراء النهر هم معلوماتی بدست ما خواهد آمد .

آتشکدهٔ مرکزی وفرعی :

قراریکه دیدیم درسرخ کوتل بقایای دو آتشکده کشف شده است یکی آتشکدهٔ بزرگ مرکزی که‌در بعضی مقالات علمی باستان شناسی بصفت آتشکدهٔ (الف) یاد شده وآتشکدهٔ کوچک فرعی که آنرا به نام (ب) معین کرده اند ، قراریکه درعالم مسیحی هم رواج داشت، پهلوی کلیسا های بزرگ، کلیسا های کوچک هم میساختند واینك طوریکه میبینیم درعصر کوشانی های بزرگ ، پهلوی آتشکدهٔ‌بزرگ آتشکدهٔ کوچك هم آباد میکردند وچون آثار برجستگی های دیگری هنوز هم‌روی تپهٔ سرخ کوتل به ملاحظه میرسد، شاید آتشکدهٔ فرعی دیگری غیر ازآنچه تاحال کشف شده، مکشوف گردد .

خلاصهٔ کلام این است که اول تپهٔ‌سرخ کوتل درمیان دیوارهاوبرج-های حصاریك آتشکدهٔ بزرگی وجودداشت که نظر به‌موقعیت ممتازخود

بالای تپهٔ بلند، باید آنرا آتشکده شمرد که مربوط به یک ولایت بود . مدیر هیأت حفریات فرانسوی در مقالهٔ که تحت عنوان (آتشکدهٔ سرخ کوتل در بکتریان) حصهٔ دوم درمجلهٔ آسیایی پاریس (سال ۱۹۰٤) نشر کرده آتشکدهٔ سرخ کوتل را بزرگتر ومهمتر از آتشکدهٔ مخصوص یك شهر میدانند وآنرا درموقعش زیارتگاه وآتشگاهی میدانند که اهالی ولایتی وقت بوقت بدور آن جمع میشدند .

سنه وتاریخ آتشکده :

درمقالهٔ که بالا متذکر شدیم بوسیله شلوم برژه در سرخ کوتل سه مرحله تاریخ میبینند :

اول- عصر آبادی آتشکده، دوم- دورهٔ دوام آتشکده که در طی آن طبعاً تغیراتی در بناء پیش شده والحاقاتی بعمل آمده وحریق بزرگ بدان خاتمه داده است. سوم- دورهٔ تجدید آبادی که با وسایل کوچك ومحدود بعمل آمده ومنتهی به خرابی کامل این کانون مذهبی گردیده است . تاریخ بنای آتشکدهٔ بزرگ سرخ کوتل ازروی پارهٔ شواهدی از قبیل مسکوکات ومجسمه ها به عصر کوشانی های بزرگ نسبت شده میتوانند . مسکوکاتی که در طی حفریات۱۹۰۳ بدست آمده این مفکوره را تایید میکنند. چون تا حال مسکوکات (هر ویشکا) بدست نیامده موسیو شلوم برژه احتمال حریق را به اواخر دورهٔ سلطنت این پادشاه کوشانی قرار میدهد ودر نتیجه گفته میتوانیم که آتشکدهٔ بزرگ سرخ کوتل یادر زمان کوشانشاه کنیشکا ویا در دورهٔ سلطنت یکی از پادشاهان متقدم او بناء یافته . چون آبدات بزرگ مذهبی بودایی از قبیل معبد بزرگ بودایی پشاور در عصر کنیشکا تعمیر شده و نامبرده امپراطور مقتدری بود که مشوق ادیان بشمار میرفت و بدون تعصب به همهٔ مذاهب وادیان احترام میگذاشت، گمان غالب من برین است که آتشکدهٔ بزرگ ومجلل سرخ کوتل درعصر کنیشکا و به امر وارادهٔ او بنا یافته بود .

دورهٔ سوم تاریخ سرخ کوتل را موسیو شلوم برژه به اوایل عصر ساسانی مطابق میداندو نظریهٔ خود را روی کشف یك سکهٔ (کوشانو ساسانی) اتکاء میدهد و چنین نتیجه میگیرد که حملهٔ ساسانی ها بر (کوشا نشهر) یعنی بر سرزمین کوشانی باعث خرابی کامل آتشکدهٔ فرعی سرخ کوتل گردیده است . نامبرده در ین مورد دقیق تر شده میگوید که اردشیر مؤسس سلالهٔ ساسانی در بکتریان حمله کرد. پس از احتمال بیرون نیست بلکه شکل محقق پیدا کرده است که آتشکدهٔ فرعی سرخ کوتل دراثر حملهٔ اردشیر بر بکتریان و برکوشانی‌های آنجا بکلی ویران وخراب شده است .

مندیگك :

قراریکه درآغاز این مقاله متذکرشدیم (مندیگك) اسم تپه‌ایستدر شمال یاصحیح تر بگوییم در شمال غرب قندهار وفاصلهٔ آن ازشهراخیرت الذکر درحدود (۵۰) کیلومتر است ، مندیگك دریك وادی افتاده که سلسله‌کوهی آنرا ازوادی ارغنداب جدا کرده است ، یعنی تپهٔ مندیگك درکشك نخود افتاده وکوهم همان کوه بچه شاه مقصود میباشد ،

ارتفاع تپهٔ مندیگك ازسطح جلگه درحدود (۲۰) متراست. تپه های دیگری به‌ارتفاع ۵ یا ۶ متر در اطراف آن دیده میشود .

مندیگك امروز درمجاورت رودخانهٔ کشك نخود که‌عموماً اکثرسال خشك وبی آب میباشد قرار گرفته وبعضی دهکده های که‌از نزدیکی آن دیده میشود ، آب مشروب وزراعت خویش را عموماً از کاریز بدست می‌آرند. چنین مینماید که‌درزمانه های باستان این ناحیه سبز بوده و آب بیشتر داشته ورودخانه کشك نخود باداشتن آب فراوان باعث سرسبزی این علاقه میشد واراضی زراعتی و باغها درین نواحی وجود داشت امابعدها دراثر پیش آمدهای که‌چگونگی آن هنوزغیر مکشوف

است رودخانه روبه خشکی گذاشت ودر نتیجه باشندگان مندیگک مجبور به ترك موطن ودهکدهٔ خود شده اند. تاجائی که شواهد حفاری و باستان شناسی نشان میدهد، چنین تصور میشود که این پیش آمد درحوالی سه هزار سال قبل بوقوع پیوسته وازین تاریخ به بعد مندیگک متروك گردیده است.

اولین اقدامی که موسیو کازال متخصص قبل التاریخ هیأت حفریات فرانسوی در تپهٔ مندیگک بعمل آورده، شق کردن تپه مذکور بود از سر تپه تا بپای آن که به عرض (۲) متر در دامنهٔ شمال غربی آن کنده شد و در نتیجه وجود سیزده مرحله آبادی های مختلف آشکارا گردید که روی همرفته تمام آن دوره برونز یا مفرغ رادر برمیگیرد و چنین مینماید که در حدود ۵هزار سال قبل باراول تپه اشغال شده ودرطی دوهزارسال آبادی های مختلف یکی روی دیگر بمیان آمده وبالاخره درحوالی ۳هزار سال قبل یعنی هزارسال قبل ازمیلاد مسیح تپه مذکور متروك مانده ودر دوره های اسلامی تاریخ مملکت، بکلی کسی درآن رهایش نکرده است.

دراثر عملیات حفاری واضح شد که درقسمت فوقانی تپه، انبارخانه های وجود داشت مخصوص گذاشتن غله. درقسمت های فوقانی حفره هائی دیده شد برای تهویه طبقات تحتانی که درآنها غالباً حیوانات خویش رانگه داری میکردند. چون انبارهای غله درسه طبقه آبادی دیده میشود فرض میتوان کرد که مردمانی که این انبارها به ایشان تعلق داشته مدتهای نسبةً طولانی درین نواحی زندگانی داشتند. اگر از قسمت های تحتانی تپه نگاه کنیم، آثار زندگانی اولین باشندگان اینجا بشکل سوراخهای دیرك خیمه دیده میشود و معلوم میشود که مردمان چادر نشین باراول درزمینی که به تدریج تپه میشود رهایش اختیار کرد ند.

درطبقهٔ دوم دیوار های پخته‌ئی ویکنوع سفالی کلفت ظاهر میشود، در طبقه سوم باراول خشت دیده میشودو ازین مرحله به بعد خشت درتعمیرطبقات

فوقانی استعمال شده رفته است . درین طبقه مهرهای سنگی با اشکال هندسی و اولین هیکل گل پخته ظاهر شده است . هیکل‌های گلی حیوانات هم دیده شده ، کمی بالاتر اشیایی از سنگ یشم بنظر میخورد و بالاخره به ارتفاع ۵ متری زمین روی جلگه اشیای کوچك مفرغی از قبیل سوزن دراز بدست آمده است .

همین قسم به تدریج که بالا میرویم درمرحلهٔ هشتم آبادی ظروف سفالی منقوش ظاهر میگردد .

بعد از ین مرحله درحالیکه تراکم خرابه‌های آبادی‌های ادوار مختلف تپه‌یی به ارتفاع ده متر تشکیل داده بود، دورهٔ جدیدی فرا میرسد و عمارت بزرگی پدیدار میگردد که تقریباً درحوالی ٤ هزار سال قبل بنا یافته و کشف آن از نظر تحقیقات باستان شناسی اهمیت زیاد دارد و جریان حفریات درخزان امسال روشنی های جدیدی روی این تپه و دهکدهٔ قبل التاریخ، خواهد افگند .

بناغلی کهزاد نویسندهٔ این مقاله

....

اجراآت اسامبله عمومی دهم و سهم افغانستان در آن

اسامبله دهم سازمان ملل بتاریخ ۲ سپتامبر آغاز و تحت ریاست (جوزمازا) نماینده چلی، دوره آن بتاریخ ۲۰ دسامبر ۱۹۵٤ خاتمه یافت.

این اسامبله با اسامبله های گذشته فرق داشت، زیرا خوشبختانه در هنگامیکه سازمان ملل جلسه نمود، فضای سیاست بین المللی در اثر مفاهمهٔ سران دول چهار گانهٔ کبیر درجینوا که در جولای ۱۹۵۵ بعمل آمد، نسبت بگذشته روشنتر بود و به همین اساس در دوران جلسات اسامبله دراکثر موضوعات، ملل بزرگ باهم هماهنگی نشان میدادند. ملل کوچك و صلح خواه از این همکاری دول

بناغلی طبیبی نویسندهٔ این موضوع

بزرگ استفاده نمودند و داخل مبارزه شدند، تا بتوانند در وازهٔ بستهٔ سازمان ملل را برروی ۱۸ دولتی که خواهان عضویت در سازمان بودند، بکشایند و با این اقدام خون تازه بی وجود بیوان دمیده و با افکار و نظریات نوین وشمول ممالك بیطرف، موفقیت آنرا قویتر و مستحکم تر گردانند.

خوشبختانه که درختم اسامبله بعداز زحمات بی پایان، این مطلب بدست آمد وازز مره ۱۸ دولت داوطلب، شانزده آن درسال جاری به عضویت

پذیرفته شده و وعده شمول دودولت متباقی برای اسامبلهٔ آینده داده شد.

اینك اجمال اجراآت وفیصله‌های اسامبلهٔ دهم ملل متحد:

الف- مسایل سیاسی:

۱- موضوع انرژی اتوم:

اسامبله عمومی با اکثریت آراء راجع به بکار انداختن انرژی آتوم برای صلح به تاسیس یك کمیسیون تصمیم گرفت که این کمیسیون نظر به فیصلهٔ سازمان ملل، در جنوری ۱۹۵٦ باید در واشنگتن به جلسه میپرداخت وراجع به تشکیل ایجنسی انرژی آتوم و مناسبات آن با سازمان ملل غور میکرد.

۲- قضیهٔ الجیریا و مراکش:

بتاریخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۵۵ هنگامیکه اسامبلهٔ عمومی فیصله کرد قضیهٔ الجیریا را مورد بحث قرار دهد، فرانسه این فیصله را مداخله در امور خارجی خود دانسته و پروتست‌کنان اعلان کرد که دیگر در جلسات اسامبلهٔ دهم اشتراك نخواهد ورزید، ولی بعداً تر در اثر پیشنهاد نمایندهٔ هند که در اسامبله دهم موضوع الجیریا مورد بحث قرار نگیرد، فرانسه بار دیگر کرسی خود را در اسامبله اشغال کرد.

در موضوع مراکش نیز اسامبله درغیاب فرانسه فیصله کرد که بحث آنرا برای آینده موکول کند ولی درخواست کرد که مشکلات از راه مذاکرات مستقیم بین فرانسه ومراکش حل گردد.

۳- کوریا:

اسامبلهٔ عمومی با ۴۷ رأی مقابل صفر از پروگرام ایجنسی تعمیر مجدد کوریا طرفداری وضمناً اظهار داشت که راه حل فوری مشکلات کوریا جستجو شده واین موضوع برروی آجنده اسامبله دهم گذاشته شود.

۴- قبرس :

اسامبلهٔ عمومی به ۲۸ رأی مقابل ۲۲ و ده رأی بیطرفی از بحث در موضوع قبرس صرف نظر کرد که این فیصله مطابق به فیصلهٔ کمیتهٔ عمومی بود .

۵- قضیهٔ هندیهای افریقای جنوبی :

اسامبلهٔ عمومی با ۴۶ رأی مقابل صفر و ۸ رأی بیطرفی فیصله کرد که حکومتهای هند - افریقای جنوبی و پاکستان مذاکرات خود را در موضوع رفتار با هندیهای افریقای جنوبی به مقصد حل این مشکلات، دوام دهند و به اسامبلهٔ آینده از اقدامات خویش راپور دهند .

۶- پناه گزینان فلسطین :

اسامبلهٔ عمومی به اکثریت آرا فیصله کرد تا ایجنسی مخصوص پناه گزینان برای بهبودی و آرامش پناه گزینان کار خودرا دوام دهد - همچنین از ممالك و مؤسسات خصوصی درخواست بعمل آمد تادرین راه داوطلبانه امداد خود را بخرچ دهند .

۷- اعضای جدید :

اسامبله طوریکه دربالاعرض شد بعد از ۵ سال مذاکره و مجادله درین موضوع، شانزده مملکت را به عضویت سازمان ملل قبول کرد - اگر چه اسامبلهٔ عمومی برای شمولیت ۱۸ دولت تصویب نمود ولی چون شورای امنیه نتوانست راجع به دوعضو داوطلب بموافقه برسد، به شمول شانزده دولت ذیل اقدامات بعمل آمد :

۱- البانیا
۲- آستریا
۳- بلغاریا
۴- کمبودیا
۵- سیلون

٦ـ فنلاند
٧ـ هنگری
٨ـ آیرلیند
٩ـ ایتالیه
١٠ـ شرق اردن
١١ـ لاهوس
١٢ـ لیبیا
١٣ـ نیپال
١٤ـ پرتگال
١٥ـ رومانیه
١٦ـ اسپانیه

٨ـ خلع سلاح و تقلیل اسلحه :

اسامبلهٔ عمومی به ٥٦ رای مقابل ٧ فیصله کرد که باید حق اولیت به اجرای پلان آیزنهاور که در بارهٔ تبادلهٔ نقشه‌های حربی و تفتیش فضائی روس وامریکا میباشد داده شود .

و نیز در عین تصویب اسامبلهٔ عمومی فیصله کرد که مذاکرات خلع سلاح ازجانب انگلستان ـ کانادا ـ فرانسه ـ امریکا وروسیه آغاز شود .

ب ـ مسایل اقتصادی:

١ـ امداد تخنیکی :

اسامبلهٔ عمومی ازشورای اقتصادی درخواست کرد تا درراه پیشرفت وتقویهٔ امداد تخنیکی مبارزهٔ خودرا دوام دهد و نیزاز ممالك عضو سازمان تقاضا نمود تا از این پروگرام بشتیبانی کنند ـ همچنین تصویب کرد تا در سال جاری درحدود (٢٩٧٣٤٠٨٥) دولار بمصرف پروگرام تخنیکی برسد .

٢ـ ممالك عقب مانده :

اسامبلهٔ عمومی به اکثریت آراء فیصله کرد که ممالك عقب مانده طرفدار تأسیس یك مؤسسهٔ مالی میباشند تا وسیلهٔ ترقی وانکشاف شانرا فراهم نماید که این مؤسسه (فند) مالی از راه دادن قرضه و معاونت های مالی بتوانند پروژه های عمرانی شانرا که عبارت از پروژه های سرك سازی ـ صحت عامه وغیره میباشد، بکار اندازد و برای سال اول برای چنین پروگرام دوصدو پنجاه ملیون دالر بکار خواهد بود .

ج ـ مسایل حقوق بشر :

اسامبله پروگرام متین واساسی رادر مورد خدمات مشورتی درساحهٔ حقوق بشر تصویب کرد . همچنین از ممالك غیر عضو در خواست کرد تا به کنوانسیون اشخاص بیوطن الحاق نمایند و نیز تصمیم گرفته شد تا در اسامبلهٔ آینده راجع به تسوید کنوانسیون حقوق بشر، پیشنهادات درباره احترام بین المللی حق تعیین سرنوشت ملل ومردم و همچنین در بارهٔ تسویه ملیت زنان متاهل غور بعمل آید .

د ـ مسایل حقوقی :

۱ ـ تعدیل منشور ملل متحد :

به ۴۳ مقابل ۶ رای بیطرفی اسامبلهٔ عمومی فیصله کرد تا کنفرانسی برای مطالعه نظر اندازی به منشور ملل متحده منعقد گردد ـ والبته تاریخ انعقاد این کنفرانس نظر به فیصلهٔ اسامبله عمومی دراسامبلهٔ دوازدهم یعنی سال ۱۹۵۷ تعیین خواهد شد .

مخالفین این فیصله ، گروپ روسیه بودند زیرا وانمود کردند که این کنفرانس برای از بین بردن حق ویتو منعقد خواهد شد .

ولی چون ماده ۱۰۹ چارتر دربارهٔ انعقاد این کنفرانس پیش بین میباشد اسامبله مجبور شد تصمیمی اتخاذ کند .

۲ ـ محکمهٔ یو ـ ان درلیبیا :

اسامبلهٔ عمومی به این پیشنهاد کمیتهٔ حقوقی که دیگر محکمهٔ یو ـ ان در لیبیا به نسبت مصارف گزاف وعدم موافقهٔ لیبیا راجع به دوام آن ضرورتی ندارد و بجای آن فیصله کرد که یك کمیسیون حکمیت مختلط از جانب ایتالیا و لیبیا به مصرف خودشان تاسیس گردد تا اختلافات دولتین را که از زمان قبل از جنگ باقی است ، حل و فصل نماید .

ه ـ مسایل قیمومیت:

۱ ـ توگولیند :

اسامبلهٔ عمومی با ۴۲ روی مقابل ۷ و ۱۱ رای بیطرفی فیصله کرد که باید برتانیه تحت نگرانی سازمان ملل ، ترتیب انتخابات را در توگولیند برتانوی بگیرد ، این انتخابات در تاریخ مناطق تحت قیمومیت سازمان ملل، اولین بار صورت خواهد گرفت و البته بعد از انتخابات توگولیند فیصله خواهد کرد که میخواهد با گولد ـ کوست ملحق شود و یا به تحت قیمومیت دوام دهد تا کار شان برای آزادی یکطرفه شود .

همچنین اسامبله به ۴۵ رای مقابل ۶ و ۹ رای بیطرفی فیصله کرد که یك هیأت از یو ـ ان به توگولیند فرانسوی رفته ووضعیت خلق را در تحت حمایت فرانسه، مطالعه نمایند تا آیندهٔ شان در آتیهٔ قریب فیصله شود .

۲ ـ مناطق غیر آزاد :

بلجیم تنها مملکتی بود که در مقابل تصویب اسامبلهٔ عمومی که کمیتهٔ اطلاعات برای سه سال دیگر نیز معلومات رااز مناطق غیر آزاد تهیه نماید، مخالفت کرد زیرا در سه سال گذشته بلجیم که عضو این کمیته بود هیچ سهمی در کار آن نگرفته است زیرا نمی خواهد درمناطق زیرحمایهٔ اومداخلهٔ یو ـ ان بعمل آید .

و ـ مسایل بودجوی :

به ۳۳ رای مقابل ۱۷و۹ رای بیطرفی اسامبله تصویب کرد که بعضی از فیصله‌های محکمهٔ اداری یو - ان مورد تجدید نظر قرار گیرد . این پیشنهاد از جانب امریکاو به مجادلهٔ زیاد آن دولت تصویب شد. زیرا محکمه فیصله کرده بود که سازمان ملل باید به آن یازده نفر مستخدم سازمان ملل که نظر به فشار کانگرس امریکا از وظیفه سبکدوش شده بودند، جبران خساره نماید .

ز ـ انتخابات:

بعد از انتخابات ورأی دهی های مکرر که بین یوگوسلاویا و فلپین درمورد انتخاب یك عضو غیر دایمی شورای امنیه بعمل آمده، بالا خره یك فارمولا توسط رئیس اسامبله بصورت بی‌سابقه طرح گردید که یوگوسلاویا درسال اول یعنی از اول جنوری ۱۹۵٦ـالی ختم سال ۱۹۵٦ کرسی شورای امنیه را اشغال کند و درسال دوم فلپین عضویت را حاصل نماید .

همچنین آسترالیا وکیوبا نیز به عضویت اعضای غیردایمی شورای امنیه انتخاب گردیدند.

سهم افغانستان در اسامبله دهم :

هیأت افغانی که در اسامبلهٔ دهم سهم گرفتند قرار ذیل بودند،

بناغلی محمد کبیر لودین رئیس و نماینده درکمیته اول

بناغلی عبدالکریم حکیمی نماینده در کمیته اقتصادی

بناغلی عبدالرحمن پژواك نماینده در کمیته اجتماعی و فرهنگی

بناغلی عبدالحمید عزیز نماینده درکمیته قیمومت

بناغلی سیدقاسم رشتیا نماینده در کمیته بوجوی

بناغلی داکتر عبدالحکیم طبیبی نماینده در کمیته حقوقی

هیأت افغانی طبق همه ساله درجریان کار اسامبلهٔ دهم، از تمام تصاویب وپیشنهادهاییکه برای صلح وبهبودی بین المللی مفید بود ومطابق به روح منشور ملل متحده پیشنهاد شده بود، طرفداری وحمایه نمود وعلاوةً از تمام پیشنهادهاییکه برای پیشرفت وترقی ممالك پس مانده مؤثر واقع شده میتوانست، طرفداری نمود ودر راه حقوق مناطق غیرآزاد به اساس پالیسی ملی خود اظهار رای نمود وهمچنین دربارهٔ حقوق پناه گزینان عرب فلسطین بیانات داده و در مورد تعیین حق سرنوشت وپیشرفت و تقویه بر نسبت های حقوق دول، کافی مجادله نمود.

که اینك خلاصه اجراآت هیأت افغانی در ذیل توضیح میگردد :

مسایل سیاسی :

درهنگامیکه ملل آسیا وافریقا از قضیهٔ آزادی اعراب مراکش والجریا درسازمان ملل خواستند مدافعه کنند، افغانستان اولین مملکتی بود که به طرفداری آن رای داد نمایندهٔ افغانی در طی بیانیهٔ مفصلی از حقوق برادران الجریایی مدافعه نمود.

همچنین در هنگام بحث برموضوع فلسطین، افغانستان طبق همه ساله وبه اساس روابط نزدیك وقریبی که با برادران اسلامی و عربی خود دارد از حقوق اعراب فلسطین پشتیبانی نمود ودرین زمینه بیانات زیادی داد.

درقضیهٔ حقوق هندی های افریقای جنوبی، از ادعای هند وپاکستان طرفداری نمود ودرپیشنهادهاییکه درین باره به اسامبله پیش شد اشتراك ورزید.

مسایل اقتصادی :

نماینده افغانی در کمیته اقتصادی از تمام پیشنهادهاییکه برای بلند بردن سویهٔ ممالك پس مانده بود، طرفداری کرد وهمچنین در زمرهٔ ممالکی بود که پیشنهاد تاسیس یك سرمایهٔ معاونتی بین المللی را در حدود

دوصدوپنجاه ملیون دولار نمودند. درهنگام بحث راپور شورای اقتصادی واجتماعی ومذاکره در راه توسعه تجارت آزاد، نماینده افغانی از مشکلات وقید ترانزیتی پاکستان که برافغانستان درسال گذشته وارد نموده بود، شکایت کرد واز این عمل غیرقانونی ومخالف مقررات بین المللی پاکستان به کمیته اقتصادی توضیحات دادکه این توضیحات بر روی ریکارد درج گردید.

مسایل اجتماعی وبشری :

سهم نمایندهٔ افغانی درین کمیته قابل تذکراست، خصوصاً مجادلهٔ افغانستان درهنگام بحث تسویدکنوانسون حقوق بشر، زیاد بوده ودرراه دخول پرنسیپ حق تعیین سرنوشت، پیشنهادهای نمایندهٔ افغانی قبول گردید. بعد از قبولی این پرنسیپ نمایندهٔ افغانی در ۳۰ نوامبر ۱۹۵۵ درطی بیانیهٔ مفصلی درکمیته چنین تذکر داد ؛

« باتصویب مادهٔ اول کنوانسیون سازمان به دنیا نشان داد که راجع به مردمانی که حق شان از دست رفته است، علاقه مندی دارد وچون حق تعیین سرنوشت یك اصل اساسی است، مادهٔ که برای این حق تصویب شد اهمیت بسزا دارد ... نمایندهٔ افغانی اینراهم علاوه کرد که مسرور است بعدازسالهای درازی نقاط نظر افغانستان ازطرف اکثریت ملل بالاخره قبول وتصویب شد.»

گویا دراساسیلهٔ دهم، مجادلهٔ بیشتر نمایندهٔ افغانی در کمیتهٔ سوم آن بود که نباید بحث بر کنوانسیونهای حقوق بشر خاصةً بحث برماده اول یعنی حق تعیین سرنوشت به تعویق بیافتد ودرین راه پیشنهادهای متعددی به کمیته از جانب نمایندهٔ افغانی پیش شد که اکثر آن به مفاد ما قبول وتصویب گردید.

مسایل قیمومت :

در این کمیته نیز نمایندهٔ افغانی از تمام پیشنهاد های که درراه آزادی ممالك تحت قیمومت و مناطق غیر آزاد بود، طرفداری کرد ودر قضیهٔ توگولیند که برای تعیین سرنوشت شان، رأی دهی پیشنهادشد افغانستان آنراقبول نمود وبرای تصویب آن روی بیانات مفصلی نقاط نظرافغانستان را که همیشه از پرنسیپ حق تعیین سرنوشت طرفداری کرده است توضیح داد .

مسایل بودجوی:

در هنگام بحث مسایل حسابی و بودجوی ، نمایندهٔ افغانی باتمام آن مصارفیکه بر بودجه وسهمیهٔ ممالك غریب وپس ماندهٔ جهان گران تمام میشد ، مخالفت و البته دران تصاویبیکه لازمی بوده وبااکثریت آراء فیصله میشد،اظهار موافقت کرده است .

مسایل حقوقی :

افغانستان از هنگام عضویت خود در یو-ان تا اکنون از پیشرفت پرنسیپهای حقوق دول طرفداری کرده و ازخدمات کمیسیون حقوق دول ومطالعاتی که درینساحه بعمل آورده اند، پشتیبانی نموده است .همه‌ساله جریان کاراسامبله نشان میدهدکه افغانستان درین قسمت سهم بارزی گرفته است .

در اسامبلهٔ دهم در زمرهٔ تصاویب حقوقی اسامبله ، پیشنهادهای ذیل افغانستان قبول وتصویب شد :

۱- راجع به تعیین موقف جلسه کمیسیون حقوق .

۲- « به نشر داکومنت های حقوق دول .

۳- « به تاسیس محکمهٔ یو-ان درلیبیا .

٤- « به حکمیت (آربتریشن) .

بقلم محمد قدیر ترکی

در سال ۱۳۳٤ بزرگترین حوادث سیاسی جهان که شاید برای قرن های ما بعد، اثراتی ازانها مشهود باشد، رونما شد. درین سال واقعات مخصوصا از حیث ماهیت بین المللی آنها، خیلی مهم ودر خور توجه بوده اند، بنا بران ما هم درین مختصر که جز اشاره به رؤس مطالب آن ها یارای دخول درفروعات نیست، قضایا را ازدو نقطهٔ نظر مطالعه خواهیم کرد:

اول - از نقطهٔ نظر بین المللی، درین سلسله به حوادثی توجه خواهیم نمود که درانها دولت های دنیا بوسیلهٔ نمایندگان شان اشتراك ورزیده وبا قضیهٔ را با تفاق نظر حل وفصل کرده باشند.

دوم - از جنبهٔ مسایل ناحیوی یا منطقوی که قضایا وحوادث مختص به ملتی یا منطقهٔ بوده وازحیث حیات بین المللی وسیاست عمومیهٔ جهان افکار عمومیه جهان صلح خواه ویا مردمان هر بعدہ جورا، بخود جلب کرده است.

مهمترین وبزرگترین قضیهٔ که از جنبهٔ سیاست بین المللی در بین جمعیت بزرگی از نمایندگان ملت های جهان درشروع سال ۳٤ رو نماشده ومؤثرات آن دنیایی وبین المللی بوده وهست وشاید تاقرن های زیاد خواهد بود، کنفرانس باندونگ است.

خوانندگان عزیز این سطور بخاطر دارند که در ماه حمل ۱۳۳٤ یعنی در شروع سالیکه قضایای سیاسی آن مطرح بحث و مطالعهٔ ما است،

مهمترین واقعهٔ تاریخ در باندونگ یکی از شهر های اندونیزیا روداد.
این واقعه اجتماع نمایندگان وزمامداران ۲۹ مملکت آسیایی
وافریقایی بود که بعدها بنام کنفرانس باندونگ در زبان مطبوعات
وامواج رادیوهای دنیا جاگرفت.

کنفرانس باندونگ مقدماتی دارد که باید مختصراً ازان دریـن
جا ذکری به میان آورد.

درسال ۱۳۳۳ دربین بعضی از زمامداران دول شرقی، بشمول هند
واندونیزیا در کلمبو کنفرانسی عقد شد ودران درضمن دیگر فیصله ها
وتصمیمات، فیصله گردید درابریل سال آینده دریکی از شهر های
اندونیزیا کنفرانسی مرکب از تمام نمایندگان دولت های آسیایی
وافریقایی عقد شده ودرزمینه های مربوط به آرزوها و آمال مشترك
ودردها وآلام واحدی که همیشه شرق وشرقیان ازان ها در شکنجه
وعذاب اند، بحث وتصمیماتی اتخاذ نمایند و نیز مقرر شده بود که اگر
رؤسای هیأت های دول شامله درین کنفرانس، صدراعظم های دول آسیایی
وافریقایی باشند، خیلی مفیدتر از شمول شخصیت های دیگر میباشد، بنا بران
از اکثری ازدول، صدراعظم های شان دران مجمع اشتراك کردند.

۲۹ مملکتی که دران کنفرانس اشتراك نموده بودند، ساحهٔ وسیعی
را ازکازابلانکا تا بحیرهٔ بیرنگ ومنگولیای خارجی اشغال وزاید
از نصف نفوس بشریت را تمثیل مینمودند، درین جاه اسرائیل از باعث
اینکه همیشه علیه دول غربی وضع متجاوزانه دارد، دعوت نشده و اتحادیهٔ
افریقای جنوبی ازسببی که دران مجمع در زمینهٔ الغای قوانین تبعیض
نژادی بحث میگردید، اشتراك ننمود.

این کنفرانس که شکل آخرین تحقق آرزوی علیهٔ شرقیان است

وروی نهضت های ملیهٔ قدیمهٔ شرقیان چون اتحاد اسلام ، اتحـــاد شرق وقیام مشترك علیه سیاست های استعماری غربیان بناشده بود . در شهـــر باندونـگ واقع درجزیرهٔ جاوا روز ۲۹ حمل ۱۳۳۴ افتتاح شده و بعد ازیك هفته مذاکره درزمینه‌های مختلفه که‌روی آن آمال ملیه و آرزوهای مـــشترك آ سیـــا یـــیا ن و ا فـــر یقا ییا ن بنـــا شـــد ه ا ست بحث به‌عمل آمد. میگویندچون درآن کـنفرانس آروزوهاو آمال مشترك ودردها وآلام واحد وهدف هاوغایه‌ها مماثل وعین هم دیگربود ، چنان باروح موافقت ومرافقت بحث ومذاکره میشد، که‌نظیری ازان درتـا ریخ کمتر دیده شده‌است و ازهمین سبب بود که‌این کنفرانس باروح تعاون وتسانـد بین‌المللی، عقدشد و باروح موافقت کـامل دوام کردو باروح همکاری تمام وبی شایبه، خاتمه‌یافت‌واعلامیهٔ که درختم آن انتشار دادند ، نمایندهٔ کـاملی ازان وحدت نظر ووحدت عمل وامل میباشد .

در اعلامیه تمام دولت های شامله؛استعمار را بدگـفتند وعلیه آن‌قیام عمومی را وعده دادند وتعهد نمودند که‌تمام دولت‌های شامله درراه‌حصول استقلال ملت هاییکه‌هنوز اوجاع اسارت ایشان‌رامعذب‌میدارد، مخصوصاً ملت های جزائر ، تونس ومراکش سعی و کوشش کـنند واین‌مجاهده را ازراه ملل متحده وازطریق دیپلوماسی ادامـــه‌بدهند، همچنان درهمـان کنفرانس پنج اساس زیست با همی مورد قبول همه واقع‌شد وتمام شاملین تعهد کردنـــد درمناسبات بین المللی‌شان ازین پنج اساس‌استفاده کنند.

در کنفرانس مذکور فیصله‌شد که‌دولت هایی که‌هنوز خـارج ازعضویت مؤسسه ملل متحده مانده اند، بایدداخـــل‌مؤسسه کردند.درین دولت هـا چین کمونست هم‌شامل بود کویادرنظر مجمع باندونگ صاحب وزمام‌دار حقیقی چین ،چین نودبی‌است نه‌چین ملی یا کوامنتا نگ .

همچنان درین مجمع دولت‌های شامله تعهد نمودند علیه هم دیگر تجاوز نکنند واختلافات شان را باروح مسالمت حل وفیصله نمایند و در هیچ مورد دست بسلاح نبرند .

درین کنفرانس یکت‌های منطقوی تقبیح شدوشاملین کنفرانس اعلان نمودند که‌مقصد آن‌ها ایجاد بلاك سوم‌در بین دو بلاك موجودهٔ متخالفه نمی باشد، بلکه آن ها بیطرفی کامل خودرا حفظ میکنند واساس اعمال بین المللی ایشان، اساس‌های پنج‌گانهٔ زیست باهمی میباشد .

درین اعلامیه سیاست تبعیض‌نژادی تقبیح شد وتعهد نمودند هیچکدام در کشورهای شان ازان اساس پیروی نکنند .

خلاصه این مجمع ازمجامع خیلی عمده ومهم جهانی میباشد وفیصله‌ها وحتی اجتماع ومفکورهٔ آن ،شعورزنده وبیدار وحیات‌تازه وفعال وبیداری و تیقظ جدید شرقیان را به‌جهانیان اعلان واعلام میکند وازهمین سبب در موقعیکه این کنفرانس خاتمه یافت، اکثری از زمام داران جهان حتی آن هاییکه بااین اجتماع‌خوش‌بین هم نبودند، ازان تقریظ کردند وروحیهٔ آن را ستودند، گویا باین صورت کنفرانس باندونگ که‌ازمهمترین‌و بزرگترین واقعهٔ تاریخ در نیمهٔ دوم قرن ۲۰ میباشد،درسال ۱۳۳٤ رو داد واز زمرهٔ واقعات سیاسی همین سال بوده است .

این کنفرانس افکار آمال وحتی امیال وآرزو هـ ی دول‌آسیایی و افریقایی را باهم خیلی نزدیك نمود و زمینهٔ همکاری و اشتراك مساعی بین‌المللی‌را درمیان دولت‌های شرقی بسیار تقویه کرد، بحدی کــه حدس زده می‌شود درآیندهٔ نزدیك ثمرات وحاصلات گواراوشیرینی ازین مجمع بدست آید ودر تقویهٔ بنیان‌صلح وآشتی درمیان ملت های آسیا وافریقا مثمر ثمری شود .

دیگر از وقایع مهمهٔ سال ۱۳۳٤، تخلیهٔ آلمان از عساکر اشغال بوده است که بتاریخ ٥می ۱۹٥٥ یعنی ١٤جوزا ۱۳۳٤ بعمل آمد.
خوانندگان گرامی این سطور میدانند که آلمان نازی در جون ۱۹٤٥ بعدازشش سال جنگ شدید ومسلسل ومقابله با قوی ترین قوت های عالم یعنی قوای روسیهٔ شوروی، فرانسه، انگلستان وامریکا از پا درآمده وبلاشرط تسلیم شد. زمانیکه آلمان تسلیم شد درپوتسدام کنفرانسی مرکب از سران دول بزرگ اجتماع نموده و مقدرات آلمان را بروی کاغذ تعیین و تثبیت نمودند. درین وقت آلمان از جانب قوای متحدین شرقی وغربی بدو منطقهٔ اشغال منقسم شده بود واین دومنطقه را آلمان شرقی وآلمان غربی میگفتند که درآلمان شرقی قوای اشغال شوروی و درآلمان غربی قوای اشغال دول غربی حکومت میکردند. درابتدا اراده چنین بود که دول فاتح با نمایندگان آلمان کنار آمده وآلمانی واحد ایجاد خواهند کرد وحدود اشغالی ازقلب آلمان زایل خواهد شد ولی بعداز مدتی چون رفاقت متحدین برقابت مبدل گردید هر دو آلمان بشکل دوآلمان علیحده علیحده اعتبار داده شد وآلمان کبیر بدو حصه تجزیه گردید؛ آلمان غربی در «بن» مرکز گرفت و حکومتی علیحده ایجاد کرده، درحالیکه آلمان شرقی دربرلین تمرکزیافت و ادارهٔ کمونیستی روی کار آورد؛ چون هردو قوهٔ اشغال موفق شده نتوانستند با آلمان واحد معاهدهٔ مشترك صلح عقد نمایند بنابران بتاریخ ١٤ جوزا ۱۳۳٤ دول غربی رسما براشغال خود درآلمان غربی خاتمه داده وآلمان غربی راازقوای اشغال تخلیه نمودند ولهذا آلمان غربی یعنی ادارهٔ که در بن مرکز دارد، بشکل دولت مستقلی درآمد و دول غربی واکثری از دول دیگر جهان حاضر شدند باو از طریق تبادله سفرا و قونسل ها بپردازند و بعضویت بین المللی کامل وی

تن دردهند، درهمین وقت دولت شوروی هم استقلال آلمان شرقی را تسلیم کرد وحاضر شد باوی معاهدات سیاسی باساس احترام حقوق متقابله ومساوات عقد کنند.

دروقتیکه مسألهٔ استقلال کامل آلمان غربی موضوع بحث بود، دولت فرانسه بنا برمفادیکه درروور وسار برای خود قایل بود، بعضی موانع ومشکلاتی درراه محقق گردانیدن استقلال آلمان غربی حادث کردن میخواست، بنابران باساس پیمان‌های پاریس قضیه روور وسار هردوحل شد باین‌صورت که‌عقده اقتصادی روورراه حل‌عاملی یافت ودرسار بین فرانسه وآلمان رای گیری صورت گرفت ودر نتیجه‌اکثریت مردم سار بالحاق خود بالمان رای‌داداند واداره آلمان را بر ادارهٔ فرانسه بر خویش ترجیح دادند.

اینک باین‌صورت امروز هردوآلمان مستقل است وآلمان غربی اول خودرا بصورت بارزو فعال در صحن سیاست بین‌المللی بازی کردن میخواهد، آرزو دارداگر بجای رایش سوم قایم نگردد اقلا رولی‌راکه رایش‌دوم درسیاست بین‌المللی دارا بود،ازسرگرد.

ازانچه تااین جا نگاشته‌اند، معلوم می‌شود که سال ۱۳۳٤ برای آلمان مبداء ومنشأ تاریخ جدید وقوی میباشد و درین سال ملت آلمان اوکامل هم نباشد، بعد ازیك دورهٔ سقوط وهبوط بدرجهٔ بعث بعدالموت واردشد وحیات نوی‌را درزمینهٔ مناسبات بین‌المللی ازسرگرفت.

دولت بان به مجردی که باین صورت به‌بعث بعدالموت وارد شد فوراً درپی ادعای وحدت آلمان افتاد واز دولت شوروی تقاضاکرد تاحاضرشود آلمان‌شرقی هم باآلمان غربی به‌پیوندد و باین‌صورت وحدت آلمان به صفت رایش چهارم تامین گرددوملت نودملیونی آلمان باهمان عظمت ونیرو ییکه شایسته اواست درسیاست بین‌المللی عرض وجودنماید.

درتعقیب تسلیم استقلال آلمان‌غربی، دول غربی اشغال اطریش نیز

بفکر افتادند، اطریش را هم از قوای اشغال تجرید نمایند و باو نیز استقلالی اعتراف نمایند و باین وسیله ملتی را بعد از ۱۷ سال بار دیگر بهٔ خریطهٔ سیاسی عالم احیا کنند .

مطلعین اوضاع سیاسی جهان میدانند که آستریا یا اطریش امروزه قسمت خیلی خرد و کوچکی از امپراطوری عظیم اطریش سابق میباشد این مملکت که ملت آن نژاد آلمانی و متکلم بزبان جرمنی میباشند ذریعهٔ معاهدهٔ سن ژرمن که بعد از جنگ عمومی اول عقد شد بصورت یک دولت خیلی ضعیفی عرض وجود کرد این مملکت را در ۱۹۳٤ هتلر پیشوای آلمان نازی وقاید ورهنمای رایش سوم بعد از واقعهٔ سوء قصد وقتل ودنفوس صدراعظم آن وفعالیت‌های سیس آ نکوارت لیدر نازی های اطریش با لمان الحاق کرد وجامعهٔ ملل درحالیکه این عمل را خیلی بد تلقی نمود جزی ترین حرکتی با لمقابل انجام داده نتوانست واطریش بعدازان جزی از آلمان نازی بحساب رفت .

وقتی جنگ دوم جهان درسرقضیهٔ رهرو پولیند دراروپا و بالای واقعهٔ پول هار بردرشرق اقصی درگرفت، اطریش کانتونی از فدراسیون آلمان نازی بود ولهذا مرکز مهم تجمع ، تحشید وحملات عساکر طوفانی هتلر بهٔ محاذات شرق وغرب وجنوب تلقی میشد وازین سبب آلات موتر ریزه حربی آلمان وماشین های مختلفه و اسباب سایرهٔ جنگ که مالی اردوی آلمان بود ،بوفرت دراطریش باقی ماند و لهذا آنانیکه آلمان نازی شکست کرده وقوای حربی ومیکانیزهٔ آن درتمام جبهات درهم شکست واردوهای متحدین شرقی وغربی اطریش را اشغال و استیلا نمودند، خیلی ماشین وبسیار آلات موتر ریزهٔ حربی ازعساکر آلمان به صفت غنیمت بدست قوای اشغال افتاد وازهمین سبب پرو بلم دارایی های آلمان نازی دراطریش بهٔ میان آمد، باین صورت که متحدین میخواستند

دارایی های آلمان رادر اطریش غنیمت جنگ تلقی کنند در صورتیکه اطریش آنهارا مال خود میدانست ودرعین حال بعضی از پارتی‌های اشغال آرزو میکرد از اطریش غرامات جنگ بطلبند و برخی ازان مستنکف بودند ولهذادر حالیکه بادولت های زیادی معاهدات صلح عقد شد، بااطریش معاهدهٔ صلح عقد نگردید واطریشی که اولین لقمهٔ چرب و شکار پیکان عقاب نازی شده بود، درصورتیکه می‌بایست اورا اولتر از همه استقلال می‌بخشیدند، تا ۲٤ ثور ۱۳۳٤ همچنان تحت اشغال نظامی متحدین باقی‌ماند ودران روز بالاخره موفق شدند با آن دولت معاهدهٔ صلح عقد کنند واورا از قوای اشغال تخلیه نمایند. هیچ گمان نمیرفت بااطریش باین زودی ها معاهدهٔ صلح عقد شود، برای اینکه اطریش درمیان دو سنگ آسیاب سیاست شرق وغرب واقع شده ومجبور بود با اوضاع باریك ووخیم سیاست بین‌المللی بسازد و بسوزد ولی چون اوضاع مبدل شد ، لهذا سیاست چنان آورد که آن چه‌را درظرف ده‌سال نتوانستند برای اطریش حاصل کنند در مدت کوتاهی حاصل نمایند .

خلاصه‌در تحت همین عوامل وایجابات ، با اطریش بروزیکه عرض‌شد معاهدهٔ صلح عقد شد و بعدازان او هم مانند آلمان غربی به نعمت حصول استقلال ورفع قوای اشغال ازخاکش موفق گردید واینك اکنون او موقع دارد بادول دنیا مناسبات سیاسی واقتصادی وغیرهٔ خودرا از سرگیرد وسفرای خودرا بدربار های دیگران اعزام ونمایندگان سیاسی دولت‌های دیگررا به‌مملکت خود قبول نماید. گویا سال ۳٤ شمسی همان طوریکه برای آلمان غربی سال میمونی بود برای اطریش هم‌سال مسعودی بار آمد واین مملکت را باردیگر به‌صفت مستقل به جغرافیای سیاسی جهان‌وارد نمود .

درهمین سال‌روز ۵ سرطان واقعهٔ بس مهم سیاسی دیگری در جهان اتفاق افتاد که درظرف ده‌سال اخیر علی‌الرغم آرزومندی های بی‌صبرانهٔ مردمان جهان، واقع نشده بود .

این قضیه، اجتماع سران بزرگ دول مهمهٔ جهان چون جنرال آیزنهاور، مارشال بولگانین، ښاغلی ایدن وښاغلی ادگارفور بوده است .

خوانندگان عزیز این مقاله میدانند که در تمام دوره های تاریخ سیاسی ومخصوصاً درتمام امتداد جنگ دوم بین المللی، هر وقت اوضاع بین المللی روبه وخامت رفته ومستلزم چارهٔ فوری و عجولانه بوده است زمامداران دول ذیعلاقه اجتماع کرده اند وعقدهای پیش رورا به قوهٔ تدبیر درایت وگذشت خودشان حل وفصل نموده اند. آخرین کنفرانسیکه در بین سران دول بزرگ صورت گرفت، فردای روزیکه آلمان نازی مغلوب شده وبه زانو درآمده وبلاشرط تقسیم گردید، بوده است. ازان تاریخ به بعد هرقدر اوضاع بین المللی کسب وخامت نمود و بهراندازهٔ که لزوم ووجوب چنین یك اجتماع ازهر جانب سفارش شد، کنفرانسی ازسران دول بزرگ صورت پذیر نشد. بالاخره در بهار سال گذشته دردارالعوام انگلستان در اطراف لزوم چنین یك برخورد بحث شد و بعدازان مارشال بولگانین وجنرال آیزنهاور آمادگی خودرا برای چنین کاری خاطر نشان کردند و بعدازان که چنین قبولیت ازطرف ایدن وفورهم صورت گرفت، کنفرانس مزبور در ۲۵ سرطان در ژنو اجتماع کرد .

درین کنفرانس فضاوهوای سیاسی باندازهٔ خوش آیند جلوه میکرد که تصور میشد تمام عقدهای بین المللی حل شده و دیگر هیچ مانع درین نیست تا اوضاع مجدداً کشیدگی اختیار کند وفضای سیاست بین المللی تیره ومکدر شود. برای اینکه بوضاحت دیده میشد که نقاط نظر شرق وغرب باهم خیلی نزدیك شده بود وهردو طرف برای گذشت و ترضیهٔ خاطر طرف مقابل بسیار فعال دیده میشدند .

کنفرانس همانطوریکه در فضا وهوای مساعد آغاز شده ودرمحیط خیلی صمیمانه و آمیخته باخلوص جریان کرد، باطرز بسیار خوش آیند خاتمه یافت و اعلامیهٔ که درختم کنفرانس انتشار دادند، گفتند کنفرانس کامیاب بود

وبرای دنیا منظنهٔ دادکه مطابق آن فهمیده می‌شود که اگراین سلسله را وزارت خارجهٔ آن ها دنبال کنند، ممکن است نتایج خوبی ازان گرفته شود، همان بود که بتاریخ ۲۷ ماه اکتوبر وزرای خارجهٔ دول اربعهٔ بزرگ چون دالس، مولوتوف، پینو ومیك میلن کنفرانس سران بزرگ را تعقیب کردند و در زمینهٔ موضوعات مهمهٔ بین المللی ازان جمله وحدت آلمان، مسایل پاسیفیك، موضوعات مهمه بین‌المللی‌اروپا و مسایل مربوط به‌تقلیل سلاح وغیره امور مربوط بحث‌کردند.

این کنفرانس که بازهم در ژنو منعقد شده بود چندین روز دوام کرد وعلی الرغم‌کنفرانس زعمای ایشان وزرای خارجه درکار خود جزیی ترین پیشرفتی نکردند وقدم بقدم کار ایشان به سکته و مخالفت برخورد وبالاخره ناکام شده هرواحدی ازان‌ها بامشاورین وافرادمعیتی خویش به طرف اوطان خویش پروار کردند.

اینکه چرا وزرای خارجه دراطراف‌همان موضوعا تیکه زعمای ایشان به موفقیت بحث میکردند و فضای مجالس‌آن ها نوید هرگونه موفقیت را میداد به ناکامی مطلق مواجهه شدند؟ سوالی است که باید برای فهم علت آن حل شود:

زعمای دول بزرگ در چنان هوا وفضایی باهم در ژنو دیدند که هرآن خطر تصادم شرق و غرب میرفت، بنابران هر فردی ازان ها جهت اینکه بار این مسؤلیت بزرگ بدوش آن ها نیفتد و آن ها بتوانند خود را در نزد مقابل وبناءً علیه درمحضر دنیای‌صلح خواه وامن‌پسند تبرئه نمایند، سعی میکردند بسیارگوسفندی باشند و زیادتر از خود حسن نظر وآمال نیك نشان بدهند، ازهمین‌سبب بودکه چون وقت وفرصت آن‌ها بسیار کم بود، پس‌اراده‌کردند وزرای خارجهٔ شان بیایند وکارهای سربراه شدهٔ زعمای خود را تعقیب کنند ولی همینکه وزرای مذکور جمع شدند معلوم‌شدکه بازهم همان آش وهمان کاسه است وامید بهبود خیال است

ومحال است وجنون، پس کنفرانس وزرای خارجه ناکام شد و امیدی که از فضای مساعد کنفرانس زعمای دول بزرگ درجهان سیاست پیداشده بود، بیأس مبدل گردید .

بااین صورت میتوان گفت کنفرانس ۲۷ اکتوبر وزرای خارجه ناکام مطلق گردید ودر نتیجه کنفرانس زعمای دول بزرگ هم که در ۱۸ جولای همین سال در شهر ژنو منعقد شده بود، نیز ناکام حساب شد .

درماه اگست همین سال کنفرانس مهم دیگری از علما ودانشمندان اتومی جهان که بدون نمایندگان ٤٨ مملکت مختلف جهان اشتراك نموده و مجموع علمای شامل آن به یکهزار ودوصد نفر بالغ میشد، در شهرژنو منعقد شده ریاست کنفرانس مذکور را بهابها نماینده هندوستان به عهده داشت. درین کنفرانس که میتوان آن را هم متمم کنفرانس ناتمام سران دول بزرگ حساب کرد، موضوعات مهم مربوط به معرفت اتوم واخذقوه ازان وبکار بردن قوهٔ مذکور درامور صلح مطرح بحث شده، روز ها در اطراف موضوعات مذکورموشکافی مینمودند وبالاخره چنان قرار گرفت که دول عالم به مقیاس بزرگی باید با یکدیگر مبادلهٔ اطلاعات اتومی بنمایند وکورهای اتومی دراکثری از ممالك جهان جهت تعمیم قوهٔ اتومی در موارد صلح ایجادگردد .

هم چنان قرار داده شد، دسته های انبوه علمای اتومی وفزیك براوند به ممالك جهان بگردند وازکانون های علمی اتوم کسب فیض بنمایند و باین وسیله بلایی راکه نامزد به تخریب دنیا است لجام بندند و آن را از راه تخریب منحرف و به جادهٔ اعمار واصلاح سر راست گردانند .

از وقایع مهم دیگریکه درین سال تازه رونما شده و بایك اعتنای کامل ازطرف عاملین آن تعقیب گردید،ظهور پیمانی بین دول انگلستان ،

عراق، ترکیه و پاکستان بنام پکت بغداد بود که بعدها ایران هم دران الحاق نمود وسعی میشود که اتازونی راهم دران وارد کنند.

این پیمان از طرف دول عربی عموماً و ازجانب دول های بیطرف خصوصاً واز ناحیهٔ دولت شوروی روی هم رفته مورد تنقید و نکوهش قرار گرفت. عاملین پکت میگویند این پکت هم مانند پکت های (سیتو) و(ناتو) یعنی میثاق های پاسفیك واتلانتیك شمالی، دفاعی است. درصورتیکه دول نامبردهٔ فوق را عقیده برین است که این پکت نیز مانند آن دو پکت دیگر تجاوزی وتعرضی میباشد.

رو یهمرفته این پکت را بر وزن سیتو و ناتو (میتو) نامیده اند. دولت انگلستان خیلی کوشید دول دیگر عربی را هم مخصوصاً دولت‌های اردنیه ولبنان وسوریه را وارد پکت کند، چنانچه مساعی زیادی درین راه بکار رفت وجنرال تمپلر رئیس کمیته رؤسای اوکان حربیهٔ قوای ثلاثهٔ انگلستان باین مقصد به‌عمان آمد وسید المفتی صدراعظم اردنیه را برای دخول درپکت تشویق نمود، بحدی که مفتی این تحریك را پذیرفت واراده نمود اردنیه را وارد پکت بغداد نماید، چون ملت اردنیه فهمید که ورود آنها به پکت، آن ملت را مانند عراق ازاخوت و تعاون عمومیه دول وملل عربیه تجرید میکند، بنا بران علیه این تحریك قیام کردند واعتصابات زیادی را راه انداختند که‌کابینهٔ وی وچندین کابینهٔ دیگر دران اثر ازبین رفتند تااینکه شاه اردنیه شخصاً علاوه کرد که صلاح اردنیه دربیرون ماندن از پکت بغداد میباشد ولهذا اعتصابات فرو نشست واردنیه از پکت بغداد بیرون ماند ولی چون زمامداران لبنان دیدند، تمایل به دخول در پکت بغدادچنین ماجرا هارا سبب میشود ایشان ازان منصرف گردیدند. دولت‌های عربی مخصوصاً مصر، عربستان سعودی وسوریه را عقیده برین است که‌این عراق و حکومت نوری سعید است که کمر عرب را میشکنند وو حدت عرب را برهم میزنند. درقاهره

برای رفع این غایله کنفرانسی مرکب ازسران دول عربی منعقد شد ودران نوری سعید اشتراك نکرد ، درکنفرانس کوشش شد راه حدوث هر گونه خطری را که ازین ناحیه متوجه دنیای عرب میباشد، مسدود کنند.

وقتی مساعی تمپلر دردخول اردنیه به پکت بغداد نا کام شد کابینهٔ انگلستان جلسه کرد ومنورین انگلستان بفکر افتادند ازین گونه مساعی بی ثمر در دول عربی باز مانند ولهذا فتوادادند که مساعی انگلستان جهت اغوای دول عربی برای توریدآنهادرپکت بغداد ،به شهرت و پرستیژ انگلستان صدمهٔ عاید میکند، لهذا باید ازان منصرف گردند، در اتازونی هم این اعمال بدگفته شد .

نتیجه وانعکاس عملی این فعل در اردنیهٔ هاشمیه و باز برای دولت انگلستان این شدکه گلوپ پاشا را ازریاست ارکان حربیه جیش العرب منفك کنند . جنرال گلوپ یا گلوپ پاشا صاحب منصبی بود (انگلیس) ۲۷ سال قبل با ۷۰ نفر ارباب مناصب واعضای ارکان حرب از انگلستان به اردنیه آمد وزمام لژیون عرب را بدست گرفت و برای سیادت امپراطوری انگلستان چیزیکه از دست اوآمد صرفه نکرد و در عربستان برای انگلستان و به ضرر عربها ، مجاهدات زیادی نمود تا اینکه اعمال و کردار آخرین وی همان و ساطتی بود که در بین سید المفتی صدر اعظم هاشمیه و جنرال تمپلر برای دخول اردنیه به پکت بغداد نمود و چنان موجباتی را فراهم کرد که او را از عربستان بیرون کنند و به تعقیب آن اعضای ارکان حرب اورا نیز معزول گردانند وهمه را به لندن اعزام کنند .

دولت انگلستان و دربار ملکه انگلیس باین جنرال بپاس خدمات غیر قابل فراموشی وی، اورا به لقب سر ملقب کردند و ازوخیلی اعزاز و اکرام نمودند. همچنان درهمین سال دولت یهود درعربستان هنگامه‌های زیادی راچاق کرد و چندین بار برغازه ، العوجه و سرحدات اردنیه

وسوریه حملاتی برد وخونهای ناحقی ریخت، بحدی که جنرال برنز حکم یو - ان درفلسطین دولت یهودرا واضحاً ملامت قرارداد ودول انگلستان واتازونی بفکر افتادند اعزام اسلحه‌را بدولت یهود معطل نمایند .

درهمین سال ارك - جا نستن نمایندهٔ شخصی رئیس جمهور امریکا که برای تقسیم آب‌های اردن ویرموك به فلسطین آمده بود، پلان خودرا ترتیب داد وآب های دریاها را بین دول عربی اسرائیل تقسیم نمود ولی دول عربی به آن تقسیم تن در ندادند وگفتند اسرائیل ابداً دران دریاها حقی ندارند ولهذا پلان جانستن رارد نمودند .

همچنین در همین سنه بود که قضیهٔ خریداری اسلحه از جانب مصراز دولتین - چکوسلواکیه وروسیهٔ شوروی بلند گردیده همهمه و هیجانی را درعالم سیاست راه انداخت. دول انگلستان و اتازونی بر مصر فشار میاورند که چرا ازآن دولت ها سلاح میخرند، زیرا ورود سلاح از دول شوروی وچکوسلواکیه موازنهٔ سلاح رادر شرق میانه برهم میزند .

دولت مصر دربرابر این اعتراضات دلایل ذیل را ایراد میکرد که حقاً موجه بود :

۱ - میگفت مصر دولت مستقلی است واین ازصلاحیت اواست که ازهر کس وهرجا بخواهد میتواند سلاح بخرد وخریدن سلاح مثل اشیای عادی امری است تجارتی که نمی‌توانند دیگری راعلاقه‌مند ولهذامشوش ومشتبه گردانند .

۲ - دولت مصر برای خریداری اسلحه اولاً بدانگلستان ، فرانسه واتازونی مراجعه کرد ولی چون ازان‌ها جواب رد یافت ، لهذا برای دفاع خود جزاین چارهٔ نداشت، ازبلاك شرقی این سلاح راخریداری کند .

۳ - دول عربی درعین اینکه به‌مصر اسلحه ندادند ازدادن آن به اسرائیل دریغ ننمودند لهذا مصر خودرا در خطر احساس کرد و برای حفظ موازنه بچنین عملی دست زد .

خلاصه اعتراضات بالای مصر شدیدشد واعتراضات شکل تهدیدات را

بخود گرفت ومصر همه‌را با اظهار قوه وقدرت جواب میداد. درهمین‌وقت مصر قضیه استقراض را برای بنداسوان پیش کرد و خاطر نشان نمود که اگر نتواند معاونت لازمه را از بانك بین‌المللی حاصل کند، مجبو است آن‌راهم از بلاك شرقی حاصل نماید. پس دول عربی حاضرشدند این‌قرضه را از بانك بین‌المللی برای مصر تهیه نمایند .

درتمام سال گذشته نهضت های ملیهٔ جزایریان ، تونسیان ومراکشیان ادامه داشت ودولت فرانسه هم علیه ایشان از استعمال هیچگونه قوت و سلاح خودداری نکرد، تااینکه در جون ۱۹۵۵ دراثر مفاهمه ومذاکره که بین ادگارفور وحبیب بورقیبا وطاهر بن عمار رئیس پارتی دستور جدید وصدر اعظم آن به‌عمل آمد، تونس باستقلال داخلی خود وارد شد، امادر همین سال سیدی بن یوسف سلطان مراکش‌را از مدگاسکر آورده اولاً به‌پاریس بردند و بعد ازان اورا به مراکش وارد نمودند ومقرر شد بین‌وی، وحکومت فرانسه در باب آزادی کامل مراکش مذاکره شروع شود. در باب‌جزایر وضعیت فرانسه خیلی شدید وعنیف بود، یعنی‌درحالیکه فرانسویان اصولاً باستقلال تونس و مراکش‌تن در میدادند، ازاستقلال جزایر بکلی انکار نمودند و نهضت های ملیه جزایریان رابغی خواندند قضیهٔ جزایر را گروپ دول آسیایی و افریقایی اولاً وارد اسامبلهٔ عمومی مؤسسهٔ ملل‌متحده نمودند ولی‌فرانسه‌ازان مؤسسه خارج شد، لذا باردیگر آن را از اسامبله کشیدند .

درین‌سالیکه قضایای سیاسی آن‌روی‌دست ما است، مسألهٔ بریمی‌هم‌در بین انگلستان وعربستان سعودی،موضوع مشاجره وگفتگو بوده‌است. انگلستان صرف به‌مقصد استعمار واستثمار ازمنابع نفت خیزآن پای‌خویش‌را بیك خطهٔ عربی قایم کرده‌درصورتیکه عربستان سعودی این‌وضع را تجاوز برحاکمیت ملیهٔ خویش تصور مینماید، درهمین‌سال قضیه را به حکمیت ارجاع کردند

وحکمها چندین هفته جلسه نمودند واسناد وادلهٔ طرفین را قراءت وبه همه وارسی کردند وبخوبی علم خود را به قضیه رساندند و چون نمایندهٔ انگلستان احساس کرد که رای حکمها برحقانیت ادعای عربستان سعودی قرار دارد ووقتی حکمها رای خود را اصدار نمایند، انگلستان را ملامت خواهند کرد، پس با یك تردستی عجیبی که شایستهٔ سیاستمداران تربیه شده دستان انگلیس میباشد، نمایندهٔ انگلستان از مجلس خارج شد وچنان وانمود کرد که او برسبیل احتجاج مجلس را ترك داده ودیگر حاضر نیست به مجلس بیاید، لهذا مجلس حکمیت بهم خورد. چون عربستان سعودی دید درکار بریمی طفرهٔ عجیبی رفتند، پس مجبور شد قضیه را به مؤسسه ملل متحد برای داوری ارجاع کند.

درهمین سال موضوع قبرس با اعتنای کاملی مطرح بحث محافل سیاسی جهان گردید واین قضیه که آغاز آن ازسال قبل تر بود، درسال ۳٤ به حالت بحرانی خطرناکی وارد شد.

خوانندگان عزیزاین سطور میدانند که قبرس قطعهٔ خاکی است درمدیرانه که قریب آبهای ساحلی تورکیه واقع میباشد. این جزیره قرن ها متعلق بامپراطوری باعظمت عثمانی بود، در۱۸۷۸ جزیرهٔ مذکور ازجانب انگلیس-ها اشغال شد ودرآغاز جنگ اول جهان، امپراطوری انگلستان وعده کرد که اگر دولت عثمانی به طرفداری انگلستان وعلیه دولت آلمان داخل جنگ شود، اوحاضر است جزیرهٔ مذکور را به دولت عثمانی بدهد، دولت عثمانی اگرچه برخلاف آلمان سلاح برداشت معهذا دولت انگلستان اگرچه درجنگ فاتح هم شد ولی به وعدهٔ خویش وفا ننمود وقبرس رامثل سابق درزرقبهٔ حکمرانی خویش نگهداشت.

بعدازجنگ دوم بین المللی، زمانیکه ترکیه و یونان هردو، دوحلیف خیلی صمیمی دولت برتانیه شناخته شدند، دولت یونان چون قبرس را تقریباً کاملاً یونانی النژادتلقی میکنند، خواهان الحاق قبرس به یونان شده

ومتعاقباً این خواهش دولت یونان از جانب سراسقف کلیسای اورتودوکس جزیره، مکاریوس و پیروان او نیز تایید گردید ورفته رفته قوای روحانی وسیاسی هردو برای اعادهٔ قبرس باهم اتحاد کردند. درین وقت رئیس روحانی مسجد جامع قبرس جناب شیخ الاسلام این زمزمه رابرطرفداری ترکیه بلند نموده وقبرس رابرای الحاق با ترکیه مطالبه کردند. درین جا دعوای قبرس سه جانبه شد، باینطرز که انگلستان با حفظ قبرس درامپراطور برتانیه آرزوی استعماری دارد ومیگوید وجود انگلستان درقبرس برای حفظ مفاداودرمدیترانه از واجبات میباشد، اما اگر گفته شود کدام مفاد؟ شاید جواب معقولی ایراد نگردد!

دولت، ملت وروحانیون یونان از مطالبهٔ قبرس هدفی جز تأمین حریت یك عده مردم یونانی ندارند. تورکها همچنان خواهان مفاد اقلیت خویش میباشند.

میگویند نفوس قبرس ۵۱۱۰۰۰ نفر است که هشتاد عشاریه دوفیصد آن یونانی نژاد، بقیه تورکی الاصل اند.

بهرحال در سال گذشته تمام روز های سال، قبرس را در شدید وجع واضطراب بحران سیاسی جا داده بود. مکاریوس چون مرد رزم آرا وجنگجو ومارشال تجربه کاری، علیه قویترین قوای دنیا چون قوهٔ امپراطوري بریتانیا، مصاف میداد وهرروز جسم و جوارح دها نفر جوان خون گرم یونانی درزیر خمپارهای عساکرانگلیس خرد میشد. انگلستان حاضر نیست قبرس را ازدست بدهد واینهم علتی دارد وآن این است که وقتی انگلستان مجبور شد پایگاهای نظامی خویش را از منطقهٔ کانال فاقد گردد، اراده کرد عینهمان وظیفه را درما بعد از جزیرهٔ قبرس بگیرد لهذا هرقدر اردوییکه درکانال داشت، ازان جا به نوبت های مختلف ومتعدد فرو خوانده، همه را درقبرس جاداد وحتی بعضی ازقوای مالتا را هم برقبرس آورد وچون بنابرین علل واسباب، انگلستان قبرس را ازدست

دادنی نیست، لهذا وقتی دید قوای ملیهٔ قبرس علیه قوای مستولی برتانیه از درشدت وخشونت زیاد پیش میاید، دولت انگلستان آرزو نمود براز نده ترین صاحب منصب و قوماندان خودرا که عبارت از فیلد مارشال جان هاردنگ باشد که حاضراً دارای عهدهٔ ریاست ارکان حربیهٔ عمومیهٔ قوای سه گانهٔ برتانیه بود، به قبرس به حیث گورنر جنرال اعزام کند. مارشال مذکور به قبرس آمد، درابتدا ازطریق دلجویی و مفاهمهٔ دوستانه با هردو طرف خواست مطلب امپراطوری خودرا حاصل کندولی چون نشد، راه شدت گرفت وزدو کند آغاز کردودرمقابل خود مقاومت دید، تااینکه مکاریوس وبعضی از طرفداران اورا به جاهای نامعلومی اعزام وفرار کند.

قضیهٔ قبرس درتمام روزهای سال ۳٤همان طور داخل اضطراب و بحران بوده است ویونان گاه گاهی آرزو میکرد آن را به مؤسسهٔ ملل متحده ببرد.

درسال گذشته قضایای مهمی دریا سفیك رونما گردید که هر کدام درذات خود قابل بحث ومطالعه میباشد، مثلاً:

موضوع فارموسی درتمام سال دربین هردو چین وامریکا وچین توده ی وبالاخره بلوکهای شرق وغرب، موضوع مشاجره و منا قشه بود ولی بهیچ کدام نتیجه منجر نگردید.

درهمین سال درهندچین کودتائی روداد که بسیارمهم ودراماتیک بود. قصه چنین شروع میشد: باودای امپراطور انام همینکه بپاریس مشغول معالجهٔ خود بود، شنید که در هندچین «نگودنه دی یم» علیه او باقدامات کودتائی میپردازد، لهذا به یکی ازصاحبان مناصب عالیهٔ عسکری که جنرال وان نام داشت، فرمانی صادر واورا قوماندان عمومی قوای عسکری مقرر کرد وباودستور مخفی علیه برانداختن حکومت دی یم صدراعظم داد. هنوز جنرال مذکور باقدامات عملی باین کارمتوجه نشده بود که دی یم علیه وی باقدامات مسلحانه دست زدودربین طرفین جنگ درگرفت و در نتیجه دی یم

موفق به اسقاط جنرال وان‌شد و به تعقیب آن‌د نگودن دی یم» اعلان خلع باودای را نمود ودر اثرآن در بین طرفداران باودای و دی‌یم جنگ سختی درگرفت وروزها دوام کرد وخیلی کشته ها داد. بالاخره فیصله شد بتاریخ معینی انتخابات عمومی صورت گیرد ودران فیصله گردد که آیا ملت، باودای رابحیث شاه قبول دارد ویا دی یم را بحیث رئیس جمهور؟؟ نتیجهٔ آراء ظاهر کرد که ملت، خواهان دی‌یم وجو یندهٔ رژیم جمهوری بودند. واز همین سبب، جمهوریت دران مملکت اعلان شد ودی یم رئیس جمهور گردید وباودای برای ابد در پاریس ماند.

درسال گذشته بر علاوهٔ وقایع بین المللی از نقطهٔ نظر دولت های متعدد ویا حوادث انفرادی بین مملکت های واحده، رفت وآمدها در بین زمام داران دولت ها رونما گردید و مخصوصاً زمام داران شوروی مملکت‌های زیادی را دربن سال با آمد وشد دو ستانه سیاحت کردند، همچنان شاهان ورؤسای جمهور ممالك هم به نوبهٔ شان، ممالك واوطان همدیگر را گردش کردند که رویهمرفته اینهمه ملاقات‌ها ودید وبازدیدها مناسبات سیاسی بین‌المللی را خیلی بهتر از بیشتر نموده وامید صلح وسلام بین‌المللی نسبت به سابق زیاد تر بوده است.

این است مختصری ازوقایع سیاسی جهان درسال ۱۳۳٤ که به نهایت ایجاز نگاشته آمد.

تولیدات و مسایل اقتصادی ما

بشر در صحنهٔ حیات مجبور است برای احتیاجات مادی و بهبود وضع زندگانی، کار و فعالیت نماید وموضوع مطالعه اقتصادیات یك جمعیت نیز عبارت از بررسی و تدقیق آنگونه فعالیتها ییست که افراد آن بمنظور رفع احتیاجات مادی و ایجاد رفاه و آرامش خود، مینمایند . بدیهیست درجمعیتی که افراد آن درداخل نظام علمی وطبق اساسات متین، دقایق ولحظات زندگی خودرا درراه ازدیاد استحصالات وتولیدات سپری مینمایند ، احتیاجات مادی آنها بیشتر فراهم شده سعادت ورفاه مزید نصیب آنها گردیده ویا میگردد ونظر به تفاوت درانداز ۀ کار وفعالیت درحیات علمی وتکنالوژی ووحدت فکری است که درجهان امروز جمعیتهای عالم اشکال ومراحل مختلف تحول وتکامل را می پیماید . بعضی ازملل گیتی در علوم وتکنالوژی پیشرفت شایان نموده، ثروت ملی آنها روزافزون وچرخهای قدرت مادی و عظمت تکنالوژی آنها نظر بمساعی روز افزون افراد، درحرکت وانکشاف است دراکثر ممالك جهان کاروان علم ومعرفت خیلی بطی درحرکت بوده، وحدت فکری طوریکه لازم است هنوزهم بمیان نیامده ودوره های ابتدائی تکامل وترقی رامی پیماید ونظر به عوامل مختلف و علل متنوع وضع معیشت و طرز زندگانی افراد بیك حالت ومعیار اسفناك دوام دارد .

دراصطلاح معمول اقتصادی وسیاسی امروزی دستهٔ اول جمعیتهای بشری را دول مترقی ودستهٔ دوم را ملل عقب ماندهٔ جهان تشکیل میدهد .

افغانستان عزیز باوجود یکه مهد چندین مدنیت درخشان تاریخی بوده و افتخارات تاریخی مادرراه حفظ شئونات ملی، عوامل مهم محسوب میگردد اما امروز یك حقیقت تلخ ولی واضح است که درزمرهٔ ممالك عقب ماندهٔ جهان شامل میباشد و اصلاح امور عمران مملکت وبلند بردن سویهٔ زندگانی

همه افراد تنها وتنها مربوط ومنوط بمساعی و فداکاری کلیه باشندگان این خطهٔ مقدس است، تامتفقا ومتحداً ماشین کار وعمل خود را به بهترین ومؤثرترین صورت بکار انداخته ومسایل معیشت و راحت هیأت اجتماع وموجبات ترقی وتعالی افغانستان عزیز را فراهم سازیم .

خوشبختانه طبیعت درمجهز نمودن گوشه‌وکنار ودشت وکوهسار مملکت با منابع طبیعی ازسخاوت کارگرفته است، برماست تاخودرا با علوم تکنالوژی ضروری‌مجهز ساخته، منابع سرشار طبیعی را بمنابع قیمتدار اقتصادی تبدیل وموقعیت درخشان تاریخی مملکت خودرا درعصر اتوم مجددا احیانماییم.
برای نیل باین مرام ازیك‌طرف از تجارب اکثر ممالك جهان که دورهٔ تکامل تکنالوژی امروزی مارا قرنها بیشتر گذرانیده اند، میتوانیم به بهترین صورت استفاده نماییم تاازبروز مشکلات وموانع برکنار باشیم و نهضت مملکت باسرعت لازمه پیش برده شود وازطرف‌دیگر باید اساسات و مبانی صحیح اقتصادی و اجتماعی راطبق مقتضیات حیات اقتصادی واجتماعی خودبمنظور حل‌مسایل اقتصادی‌واصلاح امورمختلفه، لزوما درنظر داشته باشیم تا هم‌آهنگی درهمه رشته های کار وفعالیت بوجود آمده تدابیرما مؤثر ونیروی کار وفعالیت مامنتج بموفقیت و کامیابی گردد .

باتذکر حقایق فوق ومنظور معرفی نمودن برخی ازمسایل وموضوعات اقتصادی ومالی کشور، اینك میخواهم‌نتیجه تتبعات‌خودرا بصورت‌ساده وخیلی مختصر درعناوین آتی به‌هموطنان عزیز وعلاقمندان ترقی وتعالی افغانستان تقدیم نماییم :

(۱) موقعیت اقتصادی افغانستان
(۲) عناصر استحصال و تولید
(۳) مؤسسات تولیدی
(٤) تشکیل سرمایه جهت انکشاف اقتصادی
(۵) پلان انکشافی
(٦) نتیجه

اما قبل ازینکه اصل موضوعات فوق را مورد مطالعه وتدقیق قرار دهم، میخواهم خاطر نشان سازم که نویسنده بمنظور اصلاح امورحقایق اقتصادی ومالی کشور راطوریکه درك نموده ودریك سلسله نشرات تبلیغات ودرجریان اجرای وظایف محوله به آن برخورده ام به هموطنان عزیز بصورت اختصار وطوریکه هست تقدیم میدارم، زیرا متیقنم مـــدح وثنا، تعریف و توصیف اصلاح وبهبود اموراقتصادی را نمیتواند بار آورد .

اول ــ موقعیت اقتصادی افغانستان :

برصاحبان فضل ومعرفت پوشیده نیست که افغانستان دارای منابع سرشار طبیعی است که اگر بصورت صحیح مورد استفاده قرارگیرد، موقعیت مملکت را ازنگاه استقرار وضعیت مالی ومعیار زندگی افراده مساعدتر میسازد، تحولات طبقات الارضی این سطح مرتفع کوهستانی راکه در مرکز بر اعظم ایشیا واقـــع است، وادیهای سرسبز واراضی حاصلخیز نصیب گردانیده است حصهٔ زیاد اراضی که امروز بچشم مشاهدین بایر به نظر میرسد در دوره‌های گذشتهٔ تاریخ، زمینهای سرسبز زراعتی مملکت را تشکیل میداد که متأسفانه دراثر تهاجمات وحملات مسلسل ومکرر اجنبیان، کانالها وبندهای که این اراضی را آبیاری مینمود، ازبین رفته است .

آب وهوای مناطق وادی‌ها نظر به ارتفاع بلندی از سطح بحر متفاوت بوده زرع نبات واشجار مختلف درحصص مختلف مملکت امکان پذیر می باشد. تکاثف نفوس در نقاط مختلفه، نظر بموجودیت عناصر مهمه که عبارت از آب ، اراضی زراعتی ، چراگاها ، علف زارها و معادن قابل استفاده ودیگر چنین عوامل میباشد، فرق دارد .

دریاهای مملکت کثیراً ازمناطق مرتفع پراز برف سرچشمه گرفته واز وادیهای تنگ ودره های عمیق عبور مینماید. درایام بهار وتابستان هروقتیکه درجهٔ حرارت دفعةً بلند میرود. برف درمناطق مرتفع به آب تبدیل ودراکثر وادیها ودره‌ها سیلاب سرازیر شده به اطراف وجوانب خسارات

واردمیکنند. بعضی دریاها درتمام مرور سال جریان داشته، اما کـثیراً درایام تابستان خشك میشود .

سلسله کوه هندوکش درحصه شرقی مملکت، یعنی صفحات پامیر رفعت پیدامیکنند، بسمت جنوب غرب امتداد یافته، صفحات زراعتی و حاصل خیز شمال را از مناطق حاصل خیز جنوب جدا مسازد دره ها ووادیهای سرسبز در اکثر نقاط مملکت موجود بوده ودست طبیعت بایك عالم مهارت درزیباساختن دره هاووادیهای افغانستان مدتها فعالیت نموده ومملکت را ازنقطهٔ نظر سیاحت اهمیت خاص بخشیده است. مهمترین فعالیتهای اقتصادی مملکت زراعت و مالداری است ونه تنها اکثر باشندگان این کشور کوهستانی وباستانی تمام احتیاجات اولیه زندگی خودرا ازراه زرع اراضی وتربیهٔ حیوانات ومالداری تهیه وتدارك میکنند، بلکه حصهٔ بزرگ صادرات مملکت نیز متشکل از مواد خام ومواد زراعتی وحیوانی می باشد. در بودجهٔ واردات دولت نیز مالیات اراضی ومواشی اقلام برجسته محسوب می گردد .

سیستم ترانسپورت که یکی ازمهمترین موضوعات اقتصادی بشمارمیرود، در حیات اقتصادی ماطوریکه لازم است هنوز سهیم نگردیده واکثر نقاط مملکت بصورت تنهایی وبیك حالت اقتصادی اکتفا بخودباقی مانده است. حیوانات درحمل ونقل اموال عناصرمهم می باشند وعدم انکشاف ترانسپورت منظم وعصری، لطمهٔ بزرگی درتجارت ووحدت اقتصادی کشوروارد نموده است. صنایع دستی وکوچك که برای سالیان متوالی همدوش فعالیتهای زراعتی مدار اقتصادیات مملکت محسوب میگردید، نظر به عدم توجه با رقابت اجناس تولیدی صنایع بزرگ ممالك خارج مواجه میگردیده ودر مراحلی رسیده بودکه قریبا ازبین برود. صنائع ثقیله مخصوصا نساجی که گمان می رود باحسن نیت درمملکت معرفی گردیده واکثر صنایع دیگر نظر بعدم وسایل فنی وادارهٔ صحیح ونبودن متخصصین وعدم موجودیت پلان وپروگرام

مرتب وموزون که داخل آن اجرای امور پیشرفت نماید، هنوز هم به پایهٔ کمال نرسیده ویا اینکه عملیات آن معطل گردیده است .

در تجارت داخلی وخارجی مملکت چه ازنقطهٔ نظر کمیت وچه از نقطهٔ نظر کیفیت اصلاحات بمیان آمده است اما برای تنظیم امورصادرات وواردات تمام اقدامات لازمی صورت نگرفته است. امور پولی وبانکداری کشور نظر بعدم تثبیت سیاست پولی واسعاری هنوز هم نتوانسته است در انکشاف امور تجارت و اسعار طوریکه شاید وباید حصه گیرد. فعالیتهای بانکی وپولی مملکت احتیاج شدید به اداره چیان صحیح ومتخصصین داشته ودارد .

اسعار خارجی درآمد تمام صادرات مملکت که مهمترین وسیله ومدرك فینانسمان وجود اسعاری پروژه‌های نکشافی محسوب میگردد، درداخل نظم ونسق آورده نشده است، توجه ومطالعهٔ مزید و فوری را ایجاب میکند .

امور مالی کشور مخصوصا درچند سال اخیر تحول نموده وادارهٔ صحیح واصلاح درتحصیل واخذ مالیات ومحصولات افزودی قابل قدری در کمیتهٔ مالیات ومحصولات وارد نمود، اماسیستم محاسبه ودفتر داری از یك طرف وقوانین ولوایح مالیات ومحصولات ازطرف دیگر تدقیق واصلاحات مزید را ایجاب می‌نماید .

ازتوضیحات مختصر فوق واضح میگردد که مهمترین خصوصیت اقتصادی کشور ماوتمام ممالك عقب ماندهٔ جهان عصر حاضر اولا عدم موجودیت اشخاص فنی ومتخصصین به اندازهٔ کافی است، بمنظور نظم ونسق اداری که بتوانند امور اداری وفنی مملکت را درتمام مراحل ودرجات به بهترین صورت اجرا نمایند .

ثانیا عدم موجودیت سرمایه کافی وثالثاً عدم تثبیت خطمشی اقتصادی بوده است که لزوما راجع به موضوعات سه گانهٔ فوق درقسمتهای مربوط هرکدام توضیحات داده میشود .

۲ـ عناصر تولید :

طبیعت تمام مواد را به شکل و ترتیبیکه بتواند کلیه احتیاجات بشر را رفع نماید فراهم نه نموده بلکه بشر بمنظور رفع احتیاجات خود بایست مواد مختلفه طبیعی را بطور کلی ویا کم وبیش تغییر شکل دهد. همین عمل تغییر شکل و ترکیب مواد طبیعی را بمنظور استفادهٔ بشری در اصطلاح علم اقتصاد «تولید» گویند. عناصر تولید طوریکه از تعریف فوق واضح است، عبارت از طبیعت، کار وسرمایه است. ذیلاً هر کدام آنرا بصورت مختصر تحت مطالعه قرار میدهیم :

الف ـ طبیعت :

ابرو باد ومه خورشید وفلك درکارند
تا تونانی به کف آری وبه غفلت نخوری

نخستین عنصر تولید طبیعت است و طبیعت طوریکه از مفهوم آن واضح است شامل اراضی آب و هوا جریان آب وآبشارها، حرارت، نور وغیره است. استحصالات زراعتی حیوانی وجنگلات تحت تأثیر آب وهوا اراضی وغیره عوامل طبیعی بوجود می‌آید. منابع معدنی را نیز طبیعت فراهم نموده است.

طوریکه درمقدمهٔ این سطور متذکر شدم، طبیعت مملکت ما را به بهترین آب وهوا، معدنیات ووادیهای سرسبز وشادآب واراضی حاصلخیز مجهز نموده است که اگر از عناصر دیگر تولید یعنی کار بدرجهٔ اول وسرمایه بدرجهٔ دوم ازمحیط طبیعی طبق احتیاجات استفاده نماییم، میتوانیم اندازهٔ استحصالات وتولیدات مملکت را تزیید وسویهٔ همه افراد کشور را بلند بریم، زیرا اگر در مقابل قوای طبیعی وسایل عملی بکار برده شود مهمترین عامل انکشاف اقتصادی کشور را فراهم میکنند.

ب ـ کار : مهمترین عنصر یاعامل تولید، کار است. اکثر علمای اقتصادی کار را منبع تولید کلیه ثروت های اقتصادی دانسته و یکی ازآنها میگوید :

« کارنه تنهاعلت وسبب ارزش است، بلکه ذات وجوهر آنرا تشکیل میدهد . » عالـــم دیگر میگوید « کار بهترین وسیلهٔ ترویج اخـــلاق وبزرگترین سرچشمهٔ نشاط وخوشوقتی است »

امروز اکثر اقتصادیون جهان معتقد اند کـــه هرکاریکه مستقیما ویا بصورت غیرمستقیم درعمل تولیددخالت‌داشته باشد ، کارمؤلد ثروت‌بشمار میرود. البته‌کارهای نیز موجود است که‌ازآن فایده اقتصادی، از نگاه منافع ملی وازنگـاه‌مفادفردی‌متصور نیست ودرین‌نبشته، کار به‌مفهوم کار مؤلد ثروت استعمال شده است .

عواملی که در جهان امروز مهمترین عناصر قـــدرت وعظمت محسو ب گردیده ودرکار افراد یك‌مملکت مؤثر است عبارت، از :

(۱) تعداد نفوس کافی .

(۲) استعداد وقابلیت ، ذکاوت وشهامت افراد .

(۳) تعلیم وتربیهٔ صحیح افراد و ....

(٤) وحدت فکر افراد است .

حقیقت واضح است کـــه داشتن نفوس کافی وسیلهٔ استفادهٔ کامل ازمنابـع طبیعی کشور میباشد، اما تنها تعداد زیادی نفوس ازنقطهٔ نظر اقتصاد دارای اهمیت شده نمیتواند . استعداد وقابلیت ـ ذکاوت‌وشهامت ـ تعلیم وتربیهٔ اساسی، وحدت فکری است‌کـــه افراد جمعیت را قوهٔ کار بخشوده، مقدرات فردی واجتماعـــی یك توده‌را تعیین می‌نماید. افغانستان عزیز دارای نفوس کافی بوده و افراد این مملکت باستانـــی استعداد وذکاوت لازمی‌را دارامیباشند . شجاعت وشهامت افراد این خاك‌باستانی درصفحات تاریخ بقلم جلی ثبت وقید گردیده است . اما مهمترین احتیاج مملکت امروز همانا تعلیم وتربیه اساسی وتخصص ومهارت در تکنالوژی است.زیرا تعلیم وتربیه ومهارت فنی افراد مملکت‌را کارگران آزموده گردانیده نیروی کار وقوهٔ تولید آنها را تزیید می‌بخشید . علم ومعرفت مطلوبیت ومفیدیت موادی‌را کـــه طبیعت تهیه نموده واضح ساخته، طـــرز

واشکال استفادهٔ صحیح از مواد طبیعی مملکت به افراد فراهم میسازد
تقسیم کار وسیستم‌های علمی کاررا به‌افراد معرفی نموده ثمره‌ومحصولات
کار آنهارا زیاد می‌نماید .

همچنان قوهٔ کار یك جمعیت بشری تا اندازهٔ زیاد مربوط بوحدت
فکری وعقیدهٔ افراد آن‌است، زیرا افرادیکه موافقت نظر دارند
باصمیمت تعاون وهمکاری نموده بمؤفقیت زودتر نا یل میگردند .

ج ـ سرمایه : منظور ازسرمایه عامل تولید کلیه ثروتهاییست ازقبیل
ماشین،ادوات ولوازم که در راه تولید بکارمیرود. درحقیقت سرمایه
ماشین وآلاتیست که بشر آنرا ساخته است ودرراه تولید اشیاء واجناس
آنرادرعمل تولید بکارمیبرد . درعلم‌اقتصاد، سرمایه یکی ازدلچسپ‌ترین
موضوعات بوده به‌اقسام وانواع مختلفه تقسیم میشود.درین جا تذکر باید
داد که‌رول هرگونه سرمایه ازقبیل‌نقدی وجنسی ـ صنعتی وتجارتی ـ عینی
وحقوقی وغیره در حیات اقتصادی هر مملکت اهمیت شایان دارد
و اگر سرمایه موجود نمیشد،احتیاجات اولیه بشری مثل
دوره های ابتدایی مستقیما توسط استفاده از منابع طبیعی از قبیل
چیدن حبوبات ومیوه جات رفع میگردید . اما در جهان امروزی
درعمل تولید، بشراز فابریکه ها ـ کارخانه جات وماشین وآلات استفاده
می‌نمایند . تشکیل‌فابریکه جات‌وکارخانه جات یاسرمایه‌های عامل تولید
درحقیقت کاراست‌که درجمعیتهای ابتدایی ویاعقب ماندهٔ بشری بصورت
خیلی بطی وتدریجی و درجمعیت های مترقی باسرعت واندازهٔ زیاد بوجود
می‌آید .

درافغانستان عزیز بکار انداختن سرمایه بحیث یك عامل تولید، یك‌عمل
به‌اقدام جدید بشمارمیرود . تولیدات فابریکه‌ها وکارخانه‌جات مملکت
خیلی‌محدود و متأسفانه نظربعدم پس‌انداز و یاصرفه به پیمانهٔ کافی، که
به‌اندازهٔ کار و عاید افرادمربوط است،نتوانسته ایم به اندازهٔ لازمه

تمرکز سرمایهٔ اولیهٔ نقدی را بوجود آورده در تأسیس فابریکه ها وکارخانه جات وپیشبرد صنایع درمملکت ازان استفاده نماییم .

برعلاوهٔ سه عنصرفوق یعنی «طبیعت ، کار وسرمایه» بعضی ازعلمای اقتصاد تشبث را نیز درزمرهٔ عناصر تولید محسوب می نمایدکه از نقطهٔ نظر ادارهٔ صحیح ، متعدی امور تولید بوده ودر پیشبرد وانجام امور مربوطه به تولید مسؤلیت وصلاحیت تام را دارا می باشد .

مؤسسات تولیدی:

از تشریحات فوق واضح گردیدکه مهمترین عنصر تولید، کاراست وبعضی ازعلمای اقتصادکاررا، یگانه عامل تولید می شمارند. مهمترین مؤسسات تولیدی یا تشکیلاتی که دران عمل تولید وفعالیتهای تولیدی صورت می گیرد ، عبارت اززراعت ـ معادن وصنایع می باشد . اهمیت ترانسپورت درفراهم نمودن تسهیلات لازمه جهت تولید وهمچنان عرضهٔ اموال تولید شده روز افزون است . فیلاً هریك از تشکیلات متذکرهٔ فوق را درافغانستان با اهمیت وخصوصیت هر کدام بصورت جداگانه اما مختصر مورد بحث قرار میدهیم .

الف– زراعت :

درحدود هشتاد وپنج فیصد نفوس مملکت درفعالیتهای زراعتی ودرتولید موادزراعتی مصروفند. زراعت اساس اقتصاد ملی مملکت محسوب گردیده معیار محور حیات اجتماعی نیز بشمار می رود . دهاقین و مالداران افغانستان نه تنها برای رفع احتیاجات خودمواد غذایی را تهیه می نماید، بلکه کلیه مواد غذاییهٔ تمام نفوس مملکت را نیز فراهم می نماید، چه افغانستان ازخارج مواد غذایی تورید نمیکنند .

حصهٔ اعظم مواد صادراتی مملکت نیز توسط زارعین ومالداران تهیه وتدارك میشود وازدرآمد اسعاری موادصادراتی ، کلیه احتیاجات مملکت باشمول ماشینها ـ صنایع وفابریکه ها تهیه می شود .

درسالهای ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ و ۱۳۳٤ اضافه از نود فیصد صادرات مملکت را مواد زراعتی تشکیل میداد و نظر به احصائیه هـای موجوده ، درسال ۱۳۳۲ هفتاد فیصد عاید ملی بتولیدات زراعتی مربوط بوده است. دریك جمله میتوان گفت که اقتصادیات افغانستان فعلا و برای چندین سال آینده متکی به زراعت خواهد بود.

خصوصیات زراعت ما : - باوجود اهمیتیکه زراعت درحیات اقتصادی ما دارد - باآنهم طرز فعالیتهای زراعتی وطرق عمل تولید برساحهٔ زراعت طبق دوره های گذشتهٔ تاریخی ، بیك حالت ابتدائی دوام داشته و تغییرات جزوی دران وارد نشده. امراض حیوانی و نباتی هنوزهم زراعت ومالداری مملکت را تهدید می کند . ساحهٔ اقدامـات مدافعوی خیلی محدود بوده و نظر باینکه مصارف هنگفتی را ایجاب میکند، توان مالی و قلت افراد فنی اجازه نداده است در زمینه اقدامات لازمه بیك ساحهٔ وسیع تری صورت گیرد . تخمهای حبوبات و دیگر مواد زراعتی و نسلهای حیوانی در مرور سالیان متوالی دیجنری شده ، اصلاحات فوری ومعرفی نمـودن تخمها و نسلهای خوب را طبق استعداد محیطی ایجاب می کند .
اکثر اراضی بایر مملکت باسرمایه و کار تقریبا محدود، قابلیت زراعتی شدن را دارا است و کثیراً می شنویم باحفر فلان نهر درفلان موضع بمصارف نا چیز ، چندین هزار جریب جدیداً تحت آبیاری وزراعت درآمده است. این گفتوشنید دلالت به استعداد و قابلیت توسعهٔ ساحهٔ زراعت و تزیید استحصالات مملکت مینماید . دیگر عـواملیکه میتوان در تزئید تولیدات زراعتی مؤثر واقع شود، همانا اصلاح تخم و نسل بهبود تخنیك زراعت و جلوگیری ازآفات وامراض زراعتی وحیوانی میباشد. طوریکه بهمگان واضح است تزیید استحصالات زراعتی سرمایهٔ مزید را ایجاب میکند و سرمایه گذاری در زراعت امکان پذیرنیست جزاینکه اشخاص و یا مؤسسات چنین سرمایه گذاری را متقبل گردیده و یك حصهٔ معتنابهی تزیید استحصالات را نصیب گردد . در افغانستان که زارعین مملکت

کثیراً مالك چهار ویا پنج جریب زمین زراعتی میباشند وبعضی ملکیت های خیلی وسیعی را دارا هستند، چنین به نظر میرسد که زارعین دارای ملکیت کوچك استعداد و قابلیت سرمایه گذاری را جهت تزیید استحصالات ندارند ومالکین بزرگ از استحصالات موجودهٔ زراعتی خود ممنون بوده وگرچه قابلیت سرمایه گذاری را دارند، نمیخواهند درزراعت سرمایه گذاری نمایند، اما خوشبختانه اهمیت حیاتی زراعت موردتوجه خاص حکومت صدراعظم فعال مملکت قرار گرفته ودرقسمت پلان اقتصادی اقداماتی که در زمینه صورت گرفته ویا مدنظر است ، موردبحث قرار می گیرد .

ب-صنایع:

تولیدات صناعتی، مولود نهضت وپیشبرد علوم ومخصوصاً تکنالوژی است ویکی از عواملیکه مملکت عزیز مارا درجملهٔ ممالك عقب ماندهٔ جهان محسوب می نماید، همانا عدم توسعهٔ ساحهٔ تکنالوژی وبالنوبه عدم انکشافی صنایع درمملکت است .گرچه مواد خام، مواد معدنی ضروری جهت انکشاف صنایع در افغانستان موجود است. اما عناصر مهمه یعنی سرمایهٔ کافی،مهارت تخنیکی وعدم انکشاف ترانسپورت در راه انکشاف صنایع در اسرع وقت موانع ومشکلات تولید نموده است. اما متذکر باید شد صنایع در افغانستان آغاز خوبی نموده بود واواخرقرن (۱۹) دیباچهٔ تأسیس واحداث صنایع مختلفه ازقبیل اسلحه سازی نساجی- چرمگری وفابریکه ها تولید برق در مملکت محسوب می گردد که اگر با احداث چنین صنایع تربیهٔ فنی اشخاص وتمرکز سرمایه ودیگر اقدامات لازمی انکشافی، دوش بدوش پیشرفت می نمود وحادثات وجریانات تاریخی موانع تولید نمیمنود. یقیناً صنایع مخصوصاً صنایعیکه مواد خام ضروری آن بهمملکت موجود است انکشاف قابل قدری میکرد. مخصوصاً پیشرفت وتوسعهٔ صنایع درافغانستان ازمسایل حیاتی اقتصاد عمومی میباشد واهمیت صنایع را زمانی خوب ادراك میتوانیم نمود که به احصائیهٔ واردات مملکت نظرانداخته وتدقیق نماییم که سالیانه چه اندازه اسعار

خارجی مملکت شامل دخل صنایع خارجی میگردد . درست است که ما نمیتوانیم و برای چندی نخواهیم توانست تمام احتیاجات مواد صنعتی کشوررا درداخل تولید نمایم ، زیرا گمان نکنم مفکورهٔ پالیسی اکتفاء بخود درسایهٔ توسعهٔ تجارت وتماس بین المللی موجوده درفکر صاحبان فضل وکمال مملکت خطور نماید ، اماملاحظهٔ احصائیهٔ واردات وتدقیق ومطالعهٔ منابع داخلی مملکت، این مفکوره‌را د چراماخود بعضی ازمواد وارداتی رادرمملکت تولید نمی نمایم» دردماغ تولید میکند. بطورمثال چندقلم واردات درسال ۱۳۳٤ بهافغانی طبق آتی بوده است ؛

مقدار قیمت چند قلم مواد واردات سال ۱۳۳٤

مواد وارداتی	مقدار به کیلو	قیمت به افغانی
(۱) منسوجات نخی	۱۱۷۰۰۰۹۸	٥٤٤٢٢٣٤۸۸
(۲) چرم باب ساخته و ناساخته	٤٦۳۷۸	۲۳٥۰٤۷٦۱
(۳) لوازم تعمیر	٥۷۹٦٦۸۲	۱۱۲۲۰۲۱۸
(٤) دخانیات	٦۹٦۸۱	٦٥۲٥۲۹۳
(٥) قند و شکر	۱۲۰۰۰ تن	۳۰٦۳۷۲۰۰

طوریکه از احصائیهٔ فوق بمشاهده میرسد یکی از مهمترین اقلام وارداتی مملکت ، منسوجات نخی است که از جملهٔ احتیاجات اولیه محسوب می گردد .

مواد اولیه وکارگر جهت تولید منسوجات درمملکت باندازهٔ کافی موجود است و نظر بهمین حقیقت ،مفکوره تاسیس صنایع نساجی اززمانیست متفکرین مارا بفکر احداث آن انداخته ودرزمینه اقدامات لازمی صورت گرفته است.چنانچه درسال ۱۳۱٥ احداث فابریکهٔ نساجی پلخمری آغاز و درسال ۱۳۲۱ تقریباً بپایهٔ تکمیل رسید. همچنان در سال ۱۳۳۱ تاسیس فابریکه های نساجی گلبهار آغاز اما تاحال کار آن تکمیل نگردیده است. فابریکه های پلخمری و جبل السراج درسال ۱۳۳٤ (۱۷۲۸٦۲۲۲) متر

ودرسال ۱۳۳٤ (۱۷۵۲۷۹۳۶) متر تولیدات داشته است، درحالیکه توریـد منسوجات نخی تنها در ســال ۱۳۳٤ (۱۱۷۰۰۰۵۹۸) کیلو ویا تقریباً یکصد و بیست وپنج ملیون متر بوده است. فابریکه های گلبهار سالیانه سی وهفت ملیون متر تولیدات خواهد داشت ، درصورتیکه بیست ساعت فی شبانه روز کار نماید که مجموعاً با تولیدات فابریکه پلخمری درحدود هفتاد وسه ملیون متر تکه تولید منسوجات داخلی خواهد بود وبتناسب قیم امروزی درحدود معادل مبلغ (سه و نیم ملیون) دالرسالیانه اسعار خارجی استفاده ماصرفه وازان میتوانیم فیثا نسمان اسعار خارجی ضروریات دیگرمی نماییم .

صنایع نساجی نمونهٔ خوبی ازچنان صنایع است که ما میتوانیم درمملکت آنرا احداث ودرتولید اجناس ضروریه مورد استفاده قراردهیم . چنین صنایع دیگری که در صورت موجودیت سرمایه وتربیهٔ افراد وکارگران فنی درمملکت تاسیس آن می توانددمدنظر گرفته شود، عبارهٔ ازچینی سازی سمنت - سامان چرمسازی - حفظ میوه جات وروغنیات نباتی - صابون سازی کاغذسازی - برق وفابریکه های ترمیم ورکشاپ ها میباشد .

زیرا از یکطرف احتیاجات مملکت برای تولیدات چنین صنایع روز افزون بوده وهرسال مبالغ هنگفت اسعاری جهت توريد مواد مذکور تادیه مینماییم وازطرف دیگراقدامات چند ساله اخیر دربعضی ازقسمتهای صنایع مذکور ثابت ساخته که مواد اولیه و اساسات ضروری برای چنین صنایع درافغانستان موجود است . اما موضوع مهمی که در احداث چنین صنایع درمملکت باید مدنظر گرفته شود، همانا داشتن وتربیه کارگران فنی واداره چیان لایق میباشد، تا نتایج لازمی ازسرمایه گذاری مبالغ هنگفتی که چنین صنایع ایجاب میکنند. بدست آید زیرا صنایع تغیرات وتحولاتی درزندگی وعادات افراد بمیان آورد وصنعتی ساختن یا شدن مملکت یك عمل تعلیمی، اداری ، سیاسی واقتصادیست ، نه نصب فابریکه ها وماشینها . مهمترین اقدام اقتصادی منظور تزیید تولیدات وبالنو به بلندبردن سویهٔ زندگی

افراد مملکت احداث و توسعه صنایع دستی است، زیرا این عمل از یکطرف سرمایهٔ گزافی را بکار نداشته و مملکت توان مالی آنرا داراست واز طرف دیگر نظر به موجودیت مهارت دراکثر صنایع دستی ووقت وزمان نسبةً قلیلی که جهت تربیهٔ کارگران برای این منظور بکاراست مرغوبیت ومطلوبیت تاسیس صنایع دستی جدید تشویق و توسعهٔ صنایع موجوده را تابع میسازد.

در اخیر یك نکته را تذکر بایدداد که تولید صنایع دستی مملکت از زمانیست بارقابت مواد تولیدات صنایع بزرگ خارجی که بصورت متداوم توريد میگردد، مواجه شده است واگر اقداماتی ازقبیل وضع محصول گمرکی حمایوی بر اموالیکه با تولیدات صنایع دستی مملکت رقابت میکنند صورت نگیرد، شاید صنایع دستی ما تدریجاً از بین برود.

ج معادن :

از نگاه مقدار تولیدات وهمچنان از نقطهٔ نظرموقعیت درحیات اقتصادی مملکت، تولیدات معادن بدرجهٔ سوم یعنی بعد از زراعت وصنعت حایز اهمیت است و میتوان اظهار داشت که تقریباً تمام منابع معدنی مملکت درحالت طبیعی بوده. گرچه چنان ذخایر معدنی که دربیشبرد صنایع و تولیدات ماشینی درعصر حاضره رول مهمی را بازی میکنند، کثیراً در افغانستان موجوداست اما منابع وذخایرمعدنی ما بصورت منابع ذخایراقتصادی درآورده نشده. دیگرعوامل تولید یعنی کار وسرمایه هیچکدام در استخراج معادن وتولیدات موادمعدنی به اندازهٔ لازمی بکار نیفتاده است وعلت این امرقلت اشخاص فنی ومتخصصین وتکنالوژی مربوط بمعادن وتایك اندازه قلت سرمایه وعدم قدرت وتوان مالی کشورومشکلات توپوگرافی وترانسپورت بوده است.

مهمترین ذخایر منبع انرژی یعنی زغال سنگ، پترول وقوهٔ آبی هرسه بمقدار کافی دراکثر نقاط مملکت موجود است.

ذخایر معادن فلزی مملکت شامل سرب، آهن، کروم، جست، طلا

ومس بوده وذخایر مهم معادن غیرفلزی شامل زغال سنگ، نمک، تا لک لاجورد، مرمر، بیریلیوم و پترول است که کثیراً تحت سروی میباشد. چون مورد استفاده قراردادن ویا استخراج معادن مستلزم سرمایه های هنگفت است وفعلا توان مالی مملکت اجازه استخراج معادن را به پیمانهٔ وسیعتری نمیدهد، لذا برای چندین سال آینده تولیدات معادن مملکت محدود خواهد بود، اما اهمیت تولیدات معدنی در حیات اقتصادی کشور روزافزون بنظر میرسد.

د ـ ترانسپورت :

ترانسپورت گرچه درجملهٔ عوامل تولید محسوب نمی گردد، امادرزمرهٔ مهمترین عناصر لازمی تولید وانکشاف اقتصادی واجتماعی بشمار میرود. اهمیت ترانسپورت در توسعه ساحهٔ تجارت تقویهٔ بنیهٔ اقتصادی وامتزاج باشندگان نقاط مختلفهٔ مملکت یك حقیقت واضح است .عدم انکشاف یك سیستم مناسب ومنظم ترانسپورت در راه وحدت اقتصادی و ملی تولید مشکلات نموده طریقهٔ اقتصادی اکتفا بخود رادر هر گوشه وکنار مملکت رایج میسازد ؛

تعمیر طرق وشوارع واصلاح وسایط نقلیه،خود بخود بازارهای محلی استحصالات زراعتی وتولیدات صناعتی وصنایع دستی راتوسعه داده دریکسان نمودن قیم ، رول مهمی بازی میکنند وترانسپورترا میتوان یکی از علل اساسی تکاملی جمعیتهای بشری محسوب نمود.

اهمیت ترانسپورت عصری درافغانستان دراین اوا خردرك گردید، اما هنوز هم کاروانهای حیوانی وسایط مهم نقلیه بشمارمیرود. ترانسپورت داخلی عصری معمول درمملکت ما ترانسپورت شاهراه وترانسپورت هواییست. ازخطوط آهن وترانسپورت آبی تاحال نظر به علل متعدد هیچگونه استفاده بعمل نیامده است واز نقطه نظر مصارف هنگفت

مملکت ما توان وقدرت مالی استفاده ازخطوط آهن را فعلاً ندارد مهمترین مسأله ومشکلی انکشاف ترانسپورت زمینی در افغانستان، همانا وضع توپوگرافی وجغرافی مملکت است. زیرا شاخه های سلسله جبال مرتفع درسر اسر کشور پهن گردیده، دره‌ها ومعبر های تنگ وعمیق‌را تشکیل داده است واکثر طرق وشوارع ما تابع چنین عوارض طبیعی قرار گرفته ومسافه هارا بعیدتر، تعمیر راها را مشکل وگران گردانیده است. خوشبختانه دردورهٔ حکومت شاغلی سردار محمدداؤد نتنها توجه خاصی به اصلاح ترمیم وتعمیر راهای مهم تجارتی مملکت گردیده، بلکه ترتیبات مؤثر جهت توریدعراده‌جات، تعمیر تانکهای ذخیره وحفظ ومراقبت طرق وشوارع، اتخاذ وعملی شده است که درحجم ترانسپورت مملکت روز بروز افزونی قابل قدری مشاهده میگردد.

تأسیس توسعه ترانسپورت هوایی برای افغانستان که‌از هر طرف به‌خشکه محدود ووضعیت توپوگرافی وجغرافیایی مملکت بمشکلات‌عدیده درراه تمدیدوتوسعه سریع ترانسپورت بری،موجودساخته است‌ازضروریات مهم اقتصادی محسوب میگردد وجای مسرت است که با تاسیس شرکت هوایی آریانا لمتد، نخستین قدم درراه انکشاف ترانسپورت هوایی مملکت برداشته شده، شهرهای مهم مملکت‌را بیکدیگر وصل میسازد. اولین فضایی خارجی این مؤسسه ملی چه‌از لحاظ حمل ونقل افراد وحجاج وچه‌از نقطهٔ نظر ترانسپورت مال‌التجاره، تاثیر مفیدی دراقتصادیات مملکت نموده و رول مهم تاریخی افغانستان عزیزرا که بحیث مرکز اتصال کلتور وتجارت فیمابین شرق وغرب داراء بوده،اعاده واحیا نموده است واین عمل را تکمیل میدان هوایی بین‌المللی درقندهار تقویه‌خواهد نمود.

باذکر عوامل تولید یعنی، کار - سرمایه - طبیعت وعنصر متمم آن یعنی ترانسپورت درهمین‌جا اکتفا نموده موضوع مهم اقتصادی یعنی تشکیل سرمایه راکه ازمهمترین مسایل اقتصادی ممالک عقب‌مانده بشمار میرود، مورد بحث ومطالعه قرار میدهیم.

تشکیل سرمایه:

تشکیل سرمایه در وقتی صورت میگیرد که افراد جمعیت تمام عواید وفعالیتهای تولیدی خود را در راه احتیاجات آتی وفوری استهلاك ننموده، یك حصهٔ ازان رادرساختن سامان ولوازم تولیدی و تسهیلات ترانسپورت ودیگر اشکال سرمایه که نیروی مساعی تولیدی را مؤثر میسازد، بکار می برند. عمل تشکیل سرمایه عبارت ازصرفه ویا پس انداز نمودن منابع موجودهٔ افراد جمعیت به مقصد تزییدسرمایه است تا اینکه توسعهٔ استحصالات استهلاکی را در آینده ممکن سازد و نظر به این تعریف، عمل تشکیل سرمایه یك عمل تاریخی ایست وذخایر سرمایهٔ ممالکی روز افزون است که افراد آن درتمام ادوار، یك قسمتی ازعواید خود ومنابع مملکت را صرفه نموده ویا می نمایند. همچنان عمل تشکیل سرمایه دران جمعیت به اندازه وسرعت بیشتر، صورت گرفته میتوانند که عواید افراد یا یکعده افراد زیادتر ازاحتیاجات آنها بوده ویا اینکه افراد آن جمعیت به تناسب عواید خود کار بیشتر نموده مساعی زیادتر به خرج دهند. درممالك مترقی جهان عمل تشکیل سرمایه اززمانیست آغاز گردیده وامروز نظر به سویهٔ بلند زندگی واندازهٔ بیشتر کار، اکثر افراد از عواید خود صرفه مینمایند. دربعضی ممالك دیگر اندازهٔ کار کارگران ومجاهدت ومساعی آنها به تناسب مزد ایشان خیلی ها بیشتر است. همچنان درممالك مترقی صرفهٔ افراد کثیراً دربانکها و یا مؤسسات پس انداز گذاشته میشود وبانکها ومؤسسات چنین صرفه های افراد را سرمایه گذاری ویا بصورت کریدت تجارتی مورد استفاده قرار میدهند وعمل تشکیل سرمایه وذخیرهٔ سرمایه بصورت متداول درجریان است.

مهمترین عمل درتشکیل سرمایه، همانا پس انداز یا صرفهٔ نخستین است بعد ازاینکه واحد اول سرمایه تشکیل گردید، واحدهای دوم به آسانی

فراهم میشود، زیرا درقدم اول از عاید قبل پس اندازنمودن، فدا کاری بیشتررا نسبت به قدم دوم یعنی درحالیکه عاید مزید موجود میشود، ایجاب میکنند واگر به صرفه جویی عادت میشود تشکیل سرمایه سرعت بیشتر به میان می‌آید. از توضیحات فوق معلوم است که عناصر مهم تشکیل سرمایه، کار وپس انداز است ودرحقیقت پس اندازنیز معلول کار است وپس اندازیکه سرمایه گذاری شده ودرراه تولیدات واستحصالات بکار میرود، عنصرمهم تشکیل سر مایه محسوب میگردد، زیرا صرفه و یا پس-انداز بایست درتقویهٔ بنیهٔ مالی و نیروی اقتصادی بالوسیله تاسیس وبکار انداختن فابریکه‌ها وصنایع وومو سسات تولیدی کشور، بکاررود.

مدارك ومنابع سرمایه:

۱- منابع داخلی:

درممالك عقب ماندهٔ جهان عایدات حقیقی افراد نظر به مقدار قبل تولیدات واستحصالات، خیلی ناچیز بوده وگنجایش صرفه وپس انداز خیلی محدود میباشد ونظر بهمین علت، قلت سرمایه درچنین ممالك احساس میشود. نرخ صرفه درممالك عقب ماندهٔ جهان فرق دارد و مربوط و منوط به عاید هر فرد درجمعیت وتوزیع عایدات بین تمام افراد میباشد اما بصورت عمومی در تمام ممالك عقب مانده مقدار صرفه نازل بوده ونظر به آهسته بودن عمل تشکیل سرمایه، پیشرفت اقتصادی بطور عموم تدریجی میباشد.

طوریکه راگنرنرکس Raganar Nurkse در کتاب مسایل تشکیل سرمایه در ممالك عقب مانده مینویسد: عرضه سرمایه تابع قابلیت وآرزوی افراد بصرفه وتقاضای سر مایه تابع محرك یا داعی سرمایه گذاری نمودن میباشد ودرممالك عقب مانده، گنجایش وقابلیت صرفه به نسبت قلیل بودن عاید، محدوداست.

درمملکت عزیز ما اکثرافراد مملکت توان صرفه‌رادارا نیستند ویکعده

از افراد که قابلیت صرفه وپس انداز رادارا هستند، صرفه های خود رادر امور تولیدی و استحصالی کمتر بکار انداخته پس انداز کثیراً درزیورات واراضی، باغها وغیره جایدادهای غیرمنقول شان بمصرف میرسد، درحالیکه سرمایه گذاری دراراضی زراعتی خود بخود سبب بلند بردن قیم اراضی میگردد وبرای مقاصد تشکیل سرمایه چنین افراد مملکت باید خود آرزوی سرمایه گذاری در تشبثات تولیدی را داشته ودر راه انکشاف مملکت بیشتراز همه حصه گیرند وحتی لزوماً برای مدتی معیار موجودهٔ مصارف استهلاکی خود را تقلیل دهند و صرفه جویی نمایند،زیرا تا زمانیکه افراد جمعیت ازاقداماتی که حتماً باید در تشکیل سرمایه اتخاذ گردد، بصورت واقعی قدردانی ننموده ودر زمینه همه متحداً حصه نگیرند، از پلانها و پروگرامهای انکشافی مملکت نتایج مطلوب بدست نخواهد آمد. درافغانستان درمورد تشکیل سرمایه بطوریکه اکثر افراد جمعیت حصه گیرند، اقدامات اساسی صورت نگرفته است. تاسیس مؤسسات وکوپراتیف های پس انداز وتادیه تکت پولی مناسب، نه تنها درشهرها بلکه درسراسر مملکت ونشر اعلانات تشویقی مخصوصاً طبقهٔ متوسط را بصرفه جویی ترغیب خواهد نمود، این عمل توسط بانکهای موجوده نیز صورت گرفته میتوانند واقدامات جدید و جدی را ایجاب میکند زیرا طوریکه فوقاً تذکار یافت درقدم اول صرفه فداکاری را مستلزم است وبه منظور رفاه آینده خود وهیأت اجتماع وانکشاف واعتلای مملکت، افراد «لزوماً» باید فداکاری نمایند واگر فرصت وموقع بهتر از قبیل تاسیس واحداث صنایع وپروژه های تولیدی که درمدت کم نتیجه میدهد، توسط صرفه افراد بکارانداخته شود، ازیکطرف اندوخت های را که ازنگاه اقتصادی بیمورد نزد بعضی افراد موجود است، بسرمایه گذاری سوق داده، افراد مملکت را درصرفه جویی تشویق نموده وتشکیل سرمایه را بوجود خواهد آورد وازطرف دیگر اسباب عمران وتزیید تولیدات مملکت را ازراه تکمیل پروژه های صنعتی وتولیدی فراهم خواهد نمود. درجملهٔ مدارک داخلی

تشکیل سرمایه برعلاوهٔ صرفهٔ افراد، مالیات ومحصولاتیکه دولت ازافراد اخذ مینماید نیز رول مهمی را بازی میکنند.

دولت یا عالیترین شکل اجتماع بشری، که درآن افراد تحت اداره ونظام تشکیلات اساسی امرار حیات دارند، در دنیای امروزی وظایف مهمی را انجام میدهد، زیرا نظر به تحولاتیکه در علوم وفنون بمیان آمده است، روز بروز دامنهٔ علوم چه در ساحه نظریات و چه درساحهٔ تطبیقات و تکنالوژی توسعه پیدا کرده. دولت امروزی نیز وظایف متعدد و متنوع را متکفل گردیده است چه وظایف و تشکیلات دول با توسعه وپیشرفت در تمام امور اقتصادی، مالی، اجتماعی، سیاسی وصحی تحول نموده ودورهٔ تکامل را می پیماید.

درعلم مالی یا مالیات عامه (Public Finance) که موضوع مطالعه تدقیق آن، اصول مصارف، اصول عایدات واصول معاملات دولت میباشد، مهمترین عنصر مصارف است وفرقیکه بین مالیات یافینانس عامه وفینانس افراد و مؤسسات موجود است، دراین امر است که درفینانس افراد یا مؤسسات باساس یك اندازهٔ محدود پول ویا سرمایه سنجش مصارف بعمل می آید درحالیکه درمالیات عامه به اساس مصارف معین وتثبیت شده، عایدات سنجیده شده متوازن ومتناسب بامصارف اخذ وتحصیل میگردد.

مصارف عامه بامرام اجتماعی وعایدات ملی وتزیید در نفوس افزود گردیده و برای حد اکثر نفوس مملکت مفید بوده، رفاه اکثریت را لزوماً فراهم میسازد.

دول امروزی توسط مالیات عامه وپالیسی های مالی و پولی تمام فعالیتهای اقتصادی خود را تنظیم نموده، سرمایه گذاری واستهلاك را به منظور استقرار وتوازن وضعیت اقتصادی اداره میکنند. چنانچه در دول غرب نظریات « جان مینارد کینز » درمورد سرمایه گذاری صرفه بیکاری وغیره، ناظم امور اقتصادی محسوب گردیده است.

درممالك عقب مانده ازیکطرف وحدت اقتصادی کامل بوجود نیامده وازطرف دیگر مؤسسات اقتصادی وپولی دردوره های ابتدایی تکامل بوده واکثرعلمای مالی معتقد اند که ازپالیسیهای مالی وپولی نتایج لازمی طوریکه درمالك مترقی حاصل میشود، بدست آمده نمیتوانند وپالیسی مالی نظر به پالیسی پولی، کمتر مؤثراست. مثلاً برای مصارف توسعه عایدات ملی وتولیدات و اگر کسر در بودجه موجود باشد، از نشرپول استفاده بعمل می آید ویا این که درمصارف اشیای استهلاکی تقلیل بمیان آمده، از راه فروش اسناد قرضه ازطرف حکومت فیناسمان میشود. برای اینکه دولت در راه سرمایه گذاری نرخ مـــالیات ویا محصولات را بلند برد، مطالعه وضعیت اقتصادی ومالی مملکت از ضروریات است. در ممالك عقب مانده حکومات اولتر از همه کوشش نماید تا جهت فیناسمان پروژه های جدید تولیدی وصنعتی از پولها ی راکدی که نزد افرادموجود است، استفاده نمایند واین عمل توسط فروش اسناد قرضه دولتی باتکت پولی مناسب و تأدیات تکت پولی، درهر شش ماه یاهرسال عملی شده میتواند. درصورتیکه پروژه های مورد بحث از نقطه نظر اقتصادی مساعد وبرای افراد اطمینان-بخش باشد .

در صورت تزیید نرخهای مالیات ومحصولات، شاید دولت همان حصه از عواید اشخاص ویا مؤسسات را بصورت مالیه ویامحصول اخذ نماید که درحقیقت صرفه شده ودر راه سر مایهٔ سر مایه گذاری جهت تزیید تولیدات از آن استفاده بعمل می آید، در حالیکه درتمام ممالك عقب ماندهٔ جهان، طوریکه چندین بار در این نبشته به آن اشاره شده، عدم موجودیت سرمایهٔ کافی جهت سرمایه گذاری در زراعت وپروژه های اساسی انکشاف اقتصادی از قبیل ترانسپورت، مخابرات، تعمیم تربیه فنی ومسلکی وتولید قوهٔ برق، یکی از موانع خیلی مهم بشمار میرود. سرمایه-های خصوصی هیچوقت آماده نیست در اینگونه پروژه ها، سرمایه گذاری

شود، اما دولت «لزوما» در حین پروژه ها بمنظور اینکه اساسات انکشاف ونهضت اقتصادی را ریخته باشد، باید سرمایه گذاری کند وجای شك نیست که مبالغ هنگفتی جهت انکشاف چنین پروژه ها ضرورت است.

مبالغی که دولت درسالهای ۱۳۳۳ و۱۳۳٤ در مدارك مختلفه بمصرف رسانیده طبق آتی است:

مصارف دولت درشقوق مختلفه به هزار افغانی

مدارك مصارف	۱۳۳۳ یقین مبلغ	فیصدی	۱۳۳٤ تخمین مبلغ	فیصدی
۱-انکشاف ثروت ملی	٤۲۹٦۷٤	۳۷	٤٦٥٦٤۸	۳٥
۲- خدمات اجتماعی	۲۰۱۱۹٦	۱۸	۱٦۱۱۸۲	۱۳
۳-خدمات فواید عامه	۱۰۱٦۰۲	۹	۱۱۲۷٥٤	۹
٤- خدمات اداری ومتفرقه	٤۱۷۷۳۱	۳٦	٥٤۱٥۱۸	٤۳
میزان	۱۱٥۰۲۰۳	۱۰۰	۱۳۰۱۱۰۲	۱۰۰

درین جامختصراً تذکر میدهیم که اکثرممالك عقب مانده، طریقهٔ انفلاسیونی راجهت سرمایه گذاری، تعقیب نموده وعواید پولی افراد افزود گردیده استوچنین گمان شده معیارزندگی بلندمیرود، درحالیکه تزیید قیم نظر به تزیید عوایدپولی بیشتر بوده ویك حالت انفلاسیونی بمیان آمده است. گرچه ناممکن است انکشاف سریع اقتصادی بدون یك حالت انفلاسیونی بمیان آید، اما خطرات انفلاسیونی برای ممالك عقب مانده نظر به ممالك مترقی وصناعتی، بیشتراست زیرا پول زیاد ویا پولیکه قوهٔخرید خودرا متواتراً می بازد، مردم را تشویق میکنند پولهای خود را به طلایا اسعار خارجی ویا اراضی ومنازل، فلزات وجواهرات قیمتدار، اندوخته نمایند که این عمل

خود بخود نرخ تبادلهٔ اسعار خارجی وغیره را بلند میبرد، قرار سرمایه را بمیان آورده برای محتکرین موقع وفرصت را فراهم میسازد. همچنین انفلاسیون جریان سرمایه های خارجی را درمملکت مانع میشود.

مهمترین مشکلی که ممالك عقب مانده، مخصوصاً مملکت عزیز ما در راه تشکیل سرمایه به آن مواجه است. همانا نگهداشتن استهلاك به معیار معین وتزیید تولیدات واستحصالات است.

به اساس راپوری که ازطرف سازمان ملل متحد دربارهٔ اقتصادیات ممالك عقب مانده درسال ۱۹۵۱ ترتیب گردیده، اکثر ممالك مترقی جهان نظر به تزیید تولیدات به تناسب استهلاك ازیك حالتی که صرفهٔ آنها یك فیصدی خیلی قلیل عایدی ولی آنها بوده، آغاز نمود وامروز به معیاری رسیده که صرفه یك فیصد بلند عاید ملی شانرا تشکیل میدهد. زیرا اگر استهلاك مساوی به تزیید تولیدات بلند رود، صرفه صفر خواهد بود ونظر به همین حقیقت برای اینکه درمملکت عزیز ما درا ندازهٔ صرفه تزیید بعمل آید، لزوماً عرضه مواد استهلاکی باید محدود گردد، مخصوصاً توريد مواد لوکس برای مدتی که پروژه های تولیدی مملکت به پایهٔ تکمیل رسیده ودر تولیدات واستحصالات مملکت افزودی بعمل می آید باید لزوماً ممنوع ویا مقدار آن تادرجهٔ نهایی محدود گردد وجداً مراقبت شود که چنین اموال ویا اموال استهلاکی دیگر از راه قاچاق تورید نگردد. در حالیکه استهلاك تنقیص ویا بیك سویهٔ معین نگهداشته شود وتولیدات واستحصالات افزودگردد، خود بخود یك اندازه صرفه وپس انداز داخلی توسط دولت به میان می آید وچنین صرفه ها بایست یك حصه درراه پروژه های تولیدی واستحصالی ویك حصه در راه مصارف خدمات عامه، بمصرف رسد.

قبل از اینکه مبحث منابع داخلی تشکیل سرمایه را خاتمه دهیم لزوماً

شرایط تجارت راکه بمنظور تورید سرمایه یعنی فابریکه‌ها، ماشین هاو غیره ازخارج دارای اهمیت خاصی بوده ودر راه رفع احتیاجات خارجی انکشاف اقتصادی رول مهمی بازی میکنند ، بصورت مختصر مورد مطالعه قرار میدهیم :

آن ممالکیکه دارای صاد را تزیادی بوده وبشرایط مساعد تجارت خارجی آنها ادامه دارد، ازیکطرف سرمایه های ماشینی مورد ضرورت انکشاف اقتصادی خود را ازدر آمد اسعار خارجی صادرات تورید نموده واز طرف دیگر احتیاجات اسعار خارجی آنها نسبةً کمتر بوده واسترداد قروض خارجی را درسالهای آینده به آسانی تادیه نموده میتوانند. برعلاوه باداشتن بیلانس تأدیات مساعد سرمایه های خارجی تحت شرایط مساعد تری بدست آمده میتواند .

حجم صادرات وشرایط مساعد تجارت از نقطه نظر اینکه حصهٔ زیاد عایدات بوجوی اکثر ممالك عقب مانده، از راه در آمد یك یا دو قلم صادرات بدست می آید اهمیت شایانی را دارا است، چنانچه نظر به احصائیه که ازطرف سازمان ملل متحده نشر گردیده، صادرات پترول ازوینزیلا نو دو هفت فیصد کریدت بیلانس تأدیه آن مملکت بوده وشصت فیصد عایدات بودجوی آنرا تلافی کند، درمصر صادرات پخته هشتاد و هشت فیصد کریدت ودر ترکیه صادرات تمباکو ومیوه پنجاه سه فیصد کریدت بیلانس تادیات را محسوب میگردد . بصورت عمومی میتوان اظهار داشت که تمام ممالك عقب مانده وزراعتی جهان، یك حصهٔ خیلی بزرگ عایدات ملی خود را از راه فعالیتهای زراعتی و استحصال مواد خام بدست می آورند ویك حصه مهم اسعار خارجی که جهت انکشاف اقتصادی وپیشبرد وتکمیل پروژه های انکشافی ضرورت است ازراه صادرات مواد خام ومواد زراعتی تهیه میگردد...

مثلاً درسالهای ۱۳۳۳ و ۱۳۳٤ مواد عمدهٔ صادراتی افغانستان وقیمت هر کدام به‌دالری طبق آتی بوده است :

مواد صادراتی	۱۳۳۳ مقدار به کیلو	۱۳۳۳ قیمت به‌دالر	۱۳۳٤ مقدار به کیلو	۱۳۳٤ قیمت به‌دالر
پنبه	۱۲۵٤۵٤۳۰	۹٤۰۳۸۷٦	٦۱٤٦٤۵٤	۵۳۵٤۸٦۵
پشم	۵۲۲۷۵۲٦	۵۷۲٦۸۲۲	۷۷٦٦٤٤۳	۹۳۸۷۳۸٦
قره‌قل	۱۸٤٦٦۱۱	۱٤۱٫۱۱٤۰	۱۷٤۳۱۳۱	۱۳۵۵٦٦۱۷
میوه‌جات	۷۱۲۹۷۲۵۱	۱۲۵۷۱٦٦۸	۸۲٤٤۹۳	۸۲٤٤۹۳

دراینجا یك نکتهٔ مهم‌را متذکر بایدشد که‌هر تزییددرعواید صادرات نظر به بلندی قیم اموال صادراتی داخل دوران پول میگردد وعایدات پولی‌را توسعه می‌بخشدکه‌یك حصه ازعایدات افزود شده‌صرفه ویس‌انداز گردیده اما حصهٔ زیادآن‌درامور استهلاکی به‌صرف‌میرسد چون درممالك زراعتی وضعیت واندازهٔ عرضهٔ اموال استهلاکی درمدت کم ارتجاعیت ندارد، تزیید مصارف استهلاکی اغلباً قیم‌را بلند برده وتوربد اموال استهلاکی را تشویق ومقدار آن‌را زیاد میسازد .

امادر مارکیتهای بین‌المللی وبازارهای موادخام دنیاء‌قیم استحصالات زراعتی بتناسب قیم تولیدات صنعتی بلند نرفته واستقرار ندارد، بلکه بیشتر تابع قوانین عرضه وتقاضا بوده درایام جنگ قیم چنین استحصالات صعود نموده‌ودرایام صلح‌وآرامش تنزل فاحش‌می نماید که‌این تنزل‌ویا نامساعد بودن‌قیم استحصالات زراعتی، تأثیرفاحش بر‌اندازهٔ اسعار خارجی‌ممالك زراعتی وعقب‌مانده داشته وبانوبه انکشاف اقتصادی آنها اثرات بدی تولید میکنند وممالك مذکوررا باقلت سرمایه مواجه ساخته، محتاج به‌معاونت وامدادمزید وروزافزون‌مالی ازمنابع ومدارك خارجی‌میسازد .

۲ - منابع خارجی :

در دنیای امروز دلایل مثبت اجتماعی - سیاسی واقتصادی موجود است که دول دنیا مخصوصاً دول بزرگ ومترقی در مجاهدات دولیکه در تزیید تولیدات وبالنوبه در بلندبردن سویهٔ زندگی افراد کار میکنند، تشریك مساعی نموده ومی نماید. تناقص وتفاوت فاحشی که در معیار زندگی ودر اندازه تولیدات واستحصالات جوامع بشری موجود است، صلح وآرامش گیتی را مثل دوره‌های گذشتهٔ تاریخ مواجه بخطر نموده وتا زمانیکه چنین تفاوت در معیار زندگی ممالك مترقی وممالك عقب ماندهٔ جهان موجود باشد، جنگهای اتومی وهایدروجنی حیات وبقای بشر را تهدید خواهد نمود، همچنان در دنیای امروزی که ترانسپورت فضایی و سیستم مخابرات مفهوم فاصله ووقت راخیلی محدودساخته، فقروگرسنگی، تعرض وتجاوز دریك گوشهٔ دنیا تمام جوامع بشری را متأثر میسازد. ادراك همین حقایق در سال ۱۹۴۵ سبب تأسیس بزرگترین مؤسسهٔ بین المللی یعنی سازمان ملل متحد گردید ودر منشور سازمان در مورد تعاون وتساند اقتصادی، جملات متعدد تحریر وتصویب گردید. مثلاً درماده (۵۵) منشور ملل متحد تذکر گردیده : (سازمان ملل متحد معیار بلند زندگی، بکار انداختن تمام افراد وانکشاف اوضاع اقتصادی وترقی امور اجتماعی راپیش خواهد برد.)

مفکورهٔ تأسیس مؤسسات بین‌المللی مالی جهت فراهم نمودن سرمایه به ممالکیکه در ایام جنگ دوم جهان خسارات زیادی متحمل شده بودند وهمچنان به ممالك عقب ماندهٔ جهان از ابتداء موردمداقهٔ دول بزرگ جهان قرارگرفته وبا تاسیس سازمان ملل متحد بانك بین‌المللی توسعه وتعمیرمجدد تأسیس گردید، تا به ممالك متذکره امدادلازمی مالی تهیه نماید.

تتبعات ومطالعاتیکه ازطرف شعبات اختصاصی یونو وبانك بین‌المللی بعمل آمده، این حقیقت را واضح ساخته است که گرچه انکشاف اقتصادی

ممالك عقب مانده اساساً بسعی وکوشش کار و زحمت افراد خود ممالك مربوط ومنوط است، اما تسریع امور انکشافی نه تنها به امداد تخنیکی، بلکه به معاونتهای مالی ممالك مترقی و اقدامات جدی سازمان ملل متحد، احتیاج وضرورت دارد و نظر بهمین مفکوره ساحهٔ امداد بانك بین المللی به ممالك عقب مانده روز افزون بوده ومهمترین اساساتیکه قبل از اعطای قروض طویل المدت مد نظر قرار گرفته، دوچیز است :

(۱) اقتصادی بودن پروژهٔ انکشافی اینکه برای تعمیر و تکمیل آن درخواست قرضه میشود وکثیراً پروژه های تولیدی که درمدت کم نتیجه داده و از تولیدات آن به بهترین صورت استفاده میگردد، ترجیح داده شده است .

(۲) وضعیت قناعت بخش اقتصادی ومالی کشوریکه طالب قرضه گردیده است - ممالکیکه توان استرداد اصل قرضه وتکت پولی قرضه را دارا بوده، بیلانس تادیات ایشان مساعد میباشد، زود تر به اخذ قرضه از بانك بین المللی مؤفق میگردند .

افغانستان عزیز درسال گذشته رسماً عضو بانك بین المللی وصندوق وجوه بین المللی گردید ومطالعات مقدماتی جهت اخذ قرضهٔ طویل المدت با نمایندگان بانك بین المللی صورت گرفته وبرای پروژه های تولیدی واستحصالی ازمؤسسهٔ مذکور اخذ قروض طویل المدت امکان پذیر میباشد .

انجمن مالی بین المللی که نظر به توصیهٔ سازمان ملل متحد بمنظور فراهم نمودن امداد مالی با مؤسسات صناعتی وتولیدی، خصوص ممالك عقب مانده بدون تضمین حکومات درسال جاری تأسیس گردیده، از اقدامات مهم مالی سازمان تلقی میگردد. عضویت افغانستان درین مؤسسه یك اندازه مشکلات نبودن سرمایهٔ کافی، کثیراً تشبثات خصوصی صناعتی را مرفوع نموده میتوانند.

پروژهٔ مهم بمنظور امداد مالی که هنوز هم مورد تدقیق و مطالعهٔ سازمان ملل متحد وممالك عضو میباشد، همانا تأسیس صندوق پولی ازطرف

سازمان ملل بمنظور امداد مالی بممالك عقب مانده میباشد که در صورت تأسیس، متمم پروگرام امداد تخنیکی بوده واحتیاجات مالی ممالك عقب مانده را تا یك اندازه مرفوع خواهد نمود. گرچه به تناسب احتیاجات وضروریات ممالك عقب مانده، اقدامات بین المللی درساحهٔ فراهم نمودن سرمایه، خیلی محدود است، اما اینکه برای نخستین بار تمام دول جهان از راه بزرگترین مؤسسهٔ بین المللی اقداماتی در راه فراهم نمودن امداد تخنیکی وامداد مالی به ممالك عقب مانده نموده ومی نماید، دلالت بر تعاون اقتصادی و اجتماعی بین المللی مینماید .

امداد تخنیکی اینکه از طرف سازمان ملل در ین چند سال به افغانستان فراهم شده، طبق آتیست:

امداد تخنیکی سازمان ملل متحد بافغانستان

(بدالر اتازونی)

سال	مجموع امداد تمام شعبات اختصاصی
۱۹۵۱	۱۸۷۰۰۰
۱۹۵۲	۵۸۷۱۰۰
۱۹۵۳	٤۰۸۷۰۰
۱۹۵٤	۳۱۹۵۰۰
۱۹۵۵	۳٦۹۱۰۰
۱۹۵٦	٥۲۹۳٦٤
۱۹۵۷	(پیش بینی کته گوری اول) ۵۷۲۲٦۷

منابع بین المللی سرمایه از نظر اینکه شرایط آن برای ممالك عقب مانده مساعد تربوده واز طرف اکثر دول عقب مانده امداد مالی از راه چنین مؤسسات ترجیح داده شده ومیشود، اولتر ازهمه فوقاً تذکار یافت مدارك مزید سرمایهٔ خارجی یعنی سرمایه گذاری های خصوصی وقروض دولتی را ذیلاً بصورت مختصر تحت مطالعه قرار میدهیم:

سرمایه های خصوصی :

موضوع جریان سرمایه های خصوصی بین المللی و استفاده از چنین سرمایه هادرراه انکشاف وپیشبرد صنایع وتجارت در ممالک عقب مانده از چندین سال باینطرف مورد بحث ـ تتبع ومطالعه دول ذیعلاقه وسازمان های بین المللی قرار گرفته ومخصوصاً در ادوار بعد ازجنگ دوم جهان اکثر ممالک عقب مانده قوانین ومقررات جدیدی در موردسرمایه گذاری خارجی وضع وتدوین نموده اند، اما احصائیه های سرمایه گذاری خصوصی دول بزرگ غربی نشان می دهدکه به تناسب اواخر قرن (۱۹) واوایل قرن (۲۰) وحتی به تناسب ایام قبل از جنگ دوم جهان در اندازۀ چنین سرمایه گذاری ها تقلیل بعمل آمده است، چنانچه نظر به احصائیۀ که بانك آف انگلند ترتیب نموده، در بین سال های ۱۹٤٦ الی ۱۹۵۱ مبلغ چهار صدوسی ودوملیون پوند سترلنگ نظر بسالهای گذشته درسرمایه گذاری برتانوی ها در خارج تقلیل بمیان آمده است وطوریکه مطالعات سازمان ملل در زمینه واضح میسازد سرمایه گذاری های خصوصی برعلاوۀ اینکه یك اندازه مفاد بلندرا مدنظر دارند، تابع عوامل دیگر از قبیل مشکلات اسعاری وکنترول اسعار خارجی که انتقال عاید ومفاد رامشکل ساخته وتسهیلات ترانسپورت وغیره بوده نظر به تغیرات وتحولات اقتصادی اجتماعی و سیاسی که بمیان آمده، سرمایه گذاران خارجی بطور عموم تنها درمنابع نفت ومنابع معدنی آنهم بشرایطیکه مورد پسند ممالک عقب مانده قرار نمیگیرد، حاضر بسرمایه گذاری گردیده اند.

در افغانستان عزیز در سال ۱۳۳۳ قانون سرمایه گذاری خارجی وضع گردیده ودرین چند سال به اندازۀ خیلی محدود سرمایه گذاری خارجی صورت گرفته است. اما متذکر باید شد که جریان سرمایه های خصوصی خارجی خیلی بطی گردیده ونبایست در انتظار چنین سرمایه ها پروگرام انکشاف اقتصادی مملکت واحداث صنایع ضروری را ، معطل قرار داد

زیرااز ین راه سرمایه های لازمی به اندازهٔ کافی بشرایط مساعد تهیه شده نمیتوانند .

سرمایه های دولتی :

برخلاف تمایلات سرمایه های خصوصی درسرمایه گذاری دول امروزی بیشتر متوجه احتیاجات ممالك عقب مانده وبهبود وضع اقتصادی و مالی خود گردیده، روزبروز ساحهٔ امداد مالی از طرف دولیکه قدرت وتوان مالی را دارا هستند وبنام ممالك صادر کنندهٔ سرمایه یاد میشوند به ممالکیه به قلت سرمایه مواجه بوده وممالك تورید کنندهٔ سرمایه میباشد توسعه یافته و در اندازهٔ کمکهای مالی دول ،مخصوصاً در ایام بعد از جنگ دوم جهان تزیید قابل قدری بمیان آمده است ، اینکه ازکجا وبکدام وقت تحت چگونه شرایط ازطرف دول عقب مانده اخذ امداد مالی گردیده وگردد،مربوط به سیاست خارجی چنین دول است. امدادهای مالی که ازطرف دول مترقی برای دول عقب مانده فراهم شده ومیشود یا بصورت قروض طویل المدت با تکت پولی نازل ویا بصورت گرانت یا به تبرع میباشد، امامهمترین ممالکی که حدود قرضه ویا گرانت رامعین میسازد اولاً استعداد وقابلیت کار درممالك عقب مانده وثانیاً تثبیت پروژه های است که برای انکشاف وتکمیل آن سرمایهٔ خارجی بمصرف میرسد، یعنی داشتن قوهٔ حقیقی کار وقابلیت تخنیکی واداری از یکطرف و تثبیت قدامت برای پروژه های تولیدی که تاثیرات آن زودتر درحیات اقتصادی احساس میگردد وساحهٔ فعالیت اقتصادی راتوسعه میدهد، از طرف دیگر براندازهٔ مالی، که تهیه وتدارك میگردد نافذاست.دراکثر ممالك عقب مانده کماهی قوه وقدرت تخنیکی واداری افرادبیشتر تخمین گردیده ویااینکه پروژه های انتخاب میشود که درحقیقت حق قدامت را دارا نبوده است ونتیجهٔ هردوعدم استفادهٔ مؤثرازامدادهای مالی است که ازطرف چنین ممالك اخذ گردیده است.

اخذ امداد های مالی خارجی بهر شکل ورسمیکه باشد، بایست برای یك دورهٔ انتقالی بوده ودرچنان پروژه‌های انکشافی بمصرف رسد که اساسات تولیدات و استحصالات مزید راطرح نموده وقابلیت وقوت افراد را بمؤثر ترین صورت بکار اندازد، تا اینکه اقتصادیات ووضع مالی مملکت بپای خود ایستاده وروز بروز وسایل جدید بلند بردن سویهٔ زندگی افراد مملکت تهیه گردد.

۵ ـ انکشاف اقتصادی وپلان انکشافی:

مهمترین مسأله و پرابلم قرن بیست که توجه همه محافل گیتی را بخود معطوف ساخته، موضوع انکشاف و پیشرفت اقتصادی است، زیرا عوامل اقتصادی عناصر برجسته عظمت وجلال دول محسوب گردیده، قدرت نظامی وسیادت سیاسی جمعیت‌های بشری روز بروز ومزیداً بساحه پیشرفت اقتصادی واندازهٔ تولیدات صناعتی واستحصالات زراعتی آنها مربوط گردیده است.

انکشاف و تکامل اقتصادی دول غرب که از چندین قرن باینطرف به اساس سیستم سرمایه داری و آزادی فردی آغاز گردیده و اختراعات مسلسل و پی‌درپی درساحهٔ تکنالوژی تدریجاً بان سرعت بخشیده، امروز نظر بهمه وقت بیشتر مواجه بمبارزهٔ پیشرفت و انکشاف است. همچنان انکشاف و پیشرفت اقتصادیات دول بلاك شرق که به اساس سیستم سوسیالیستی درقرن بیست آغاز گردیده، روز به‌روز درسایهٔ رقابت درساحهٔ تولیدات و تکنالوژی با دول غرب پیش میرود.

باوجود اختلافاتیکه در سیستم های اقتصادی از نقطهٔ نظر تیوری موجوداست، اما هدف اصلی وغایهٔ نهایی هرسیستم عبارت از تزیید در تولیدات واستحصالات وتوزیع اشیاء واجناس تولید شده بطور عادلانه بین تمام افراد مملکت است ودرحقیقت مرام هرسیستم اقتصادی عبارت از نایل شدن بان مرحله است که تولیدات واستحصالات به حد نهایی رسیده ومواد

تولید شده بصورت خیلی عادلانه بین تمام افراد توزیع گردیده وسبب بلند بردن سویهٔ زندگی عمومی افراد گردد. اما نظر به تحولات تکنالوژی سیاسی واقتصادی دردنیای کنونی ودانستن تفاوت فاحش درمعیار زندگی افراددول مترقی وافراد ممالك عقب مانده، ازیکطرف وابستگی انکشاف اقتصادی ممالك مترقی بررفع نیازمندیهای ممالك عقب مانده ،ازطرف دیگروسایل تعاون وتساند اقتصادی بین المللی راکه منتج بصلح و سلام درگیتی و نهضت اقتصادیات همه دول دنیا میگردد،ازهمه بیشترفراهم ساخته است ومیتوان اظهار داشت که مصالح اقتصادیات دول مترقی به پیش رفت وانکشاف اقتصادیات وبلند بردن سطح زندگی افراد ممالك عقب مانده متکی گردیده است .

درسال ۱۹٤۷ نظر به احصاییه هاییکه از طرف اداره احصاییهٔ سازمان ملل متحد جمع آوری شده، واضح میگرددکه تفاوت فاحش درمعیار زندگی افراد ممالك مترقی وعقب مانده موجوداست.

مثلاً درسال مذکور عاید وسطی یکنفر در اتازونی اضافه ازیکهزار وچهار صددالر بوده ودرچهارده مملکت دیگر بین چهار صدو نهصد دالر فی نفر ، امادربیست وپنج مملکت عقب مانده،عاید وسطی یکنفر کمتر از صددالر فی نفر درسال بوده است .

ادراك حقایق فوق،همه دول گیتی، مخصوصاً افراد ممالك عقب مانده را،دراین اواخر متوجه اوضاع ومسایل اقتصادی آنها گردانیده وعلل مختلف ازقبیل معیارپست زندگی ، متنفر از استعمار واستثمار وابستگی ونیازمندی به مارکیتهای بین المللی وازهمه بیشتر غرورملی،تقاضای نهضت وانکشاف اقتصادی را با تمام قوا و بسرعت ممکنه در ممالك عقب ماندهٔ جهان، شعارملی وورد زبا نها گردانیده است واین حقیقت راممالك مترقی برسمیت شناخته وازهمه وقت بیشتر نسبت بهمه امور زیادتر توجه محافل سیاسی واقتصادی آنهارا بخود معطوف نموده وانکشاف اقتصادی ممالك عقب مانده، شکل یك موضوع بین المللی رابخود گرفته است .

انکشاف اقتصادی چیست؟؟

انکشاف اقتصادی عبارت از بلند بردن سویهٔ زندگی افراد بالوسیله معرفی نمودن وسایل وتخنیك بهتر وبلند بردن سویهٔ تعلیمی افراد وکارگران واستفادهٔ مؤثر ازمنابع مالی است ویا بعبارهٔ مختصر، انکشاف اقتصادی توسط به کار انداختن دوعامل تولید یعنی کار وسرمایه ازعامل سوم تولید یعنی منابع طبیعی به بهترین صورت استفاده نمودن است و طوریکه در سطور فوق مخصوصاً درمبحث عوامل تولید مطالعه نمودیم، بکار انداختن کار وسرمایه بمنظور استفاده ازمنابع طبیعی، تزیید تولیدات را بمیان آورده تزیید استهلاك راموجود ساخته، سویهٔ زندگی افرادرا بلند میبرد. واضح است که انکشاف اقتصادی مربوط به اصلاح طرز کار ومؤثر ساختن قوهٔ کار افراد وتزیید سرمایه توسط صرفه واستفاده ازچنین صرفه درامور تولیدیست. عناصریکه انکشاف اقتصادی ممالك عقب مانده رامحدود ساخته وعمل بلند بردن سویهٔ زندگی افراد چنین ممالك را مواجه بمشکلات گردانیده، همانا عدم موجودیت تکنالوژی عصری وافراد فنی وصرفه است وازهمین نقطهٔ نظر توسعهٔ معارف وتعلیمات مسلکی ازیکطرف وبهبود وضع صحی افراد ازطرف دیگر، قوهٔ کار افراد مملکت را افزود گردانیده واقدامات اساسی درراه انکشاف اقتصادی محسوب میگرددو نظر بهعاید قلیل افراد وعدم موجودیت مؤسسات اختصاصی صرفه ازیك طرف بمصارف افراد ممالك عقب مانده دراستهلاك مواد غیرضروری ازطرف دیگر اندازهٔ سرمایه ضروری راجهت انکشاف اقتصادی چنین ممالك خیلیها محدود ساخته واکثر علمای اقتصادی، مالی تشویق صرفه نمودن وتولید یك عادت اجتماعی پس انداز کردن را، ازراه سیاستهای نافذ مالی و بهبود اوضاع پولی بهترین وسیله انکشاف اقتصادی تلقی نموده اند ومطالعاتیکه درزمینه ازطرف یك عدد علمای اقتصادی ومالی دراکثر ممالك عقب مانده بعمل آمده واضح میسازد که در چنین ممالك نظریهٔ قلیل بودن اندازهٔ صرفه، طبعاً ربح یا

نرخ تکت پولی بلند است ودرحالیکه پول مروجه اکثر ممالك عقب مانده ارزش یا قوهٔ خرید خودرا ازدست میدهد، ازراه تکت پولی نازل و غیر حقیقی نمیتوان مردم را بصرفه جویی تشویق نمود، بلکه بهتراست با تأدیه ربح مناسب، تدریجاً صرفه‌را بمیان آورده وزمینه را برای سرمایه گذاری درامور تولیدی وبالنوبه انکشاف اقتصادی مساعد نمود .

پلان انکشاف اقتصادی:

فراهم نمودن احتیاجات اولیه وضروریهٔ زندگی - انجام خدمات عامه وبه بهترین صورت ازمنابع طبیعی استفاده نمودن، وظایف ومسؤلیت های دول امروزی را روز افزون ساخته ومسایل ومشکلات اقتصادی دراکثر ممالك جهان، اقدامات جدی ومجموعی راایجاب نموده است ودرسالیان اخیر اکثر دول گیتی بمنظور ترتیب پروگرام مصارف عامه ویا منظور تثبیت هدف تولیدات واستحصالات ویا تعیین وتخصیص منابع محدود درراههای تولیدی یا تنظیم مؤسسات اقتصادی وتولیدی پلان های لازمی طرح و تطبیق نموده اند و نتایج مستحصله، بصورت عمومی مثبت وقناعت بخش بوده است .

در ممالك عقب ماندهٔ جهان استفادهٔ صحیح ازعوامل تولید و تنظیم امور اقتصادی بمنظور تزیید تولیدات وبلند بردن سویهٔ زندگی همه افراد کشوروطرح وترتیب پلان اقتصادی ازضروریات اولیه محسوب بگردیده وسازمان های بین المللی ومنطقوی واکثر علمای اقتصادی، لزوم پلان اقتصادی رادر ممالك عقب مانده، مهمترین وسیلهٔ انکشاف منظم اقتصادی چنین ممالك میشمارند و مرام پالیسی اقتصادی در چنین ممالك تزیید تولیدات بمنظور بلند بردن معیار زندگی افراد در مدت قلیل وطرح چنان اساسات متین اقتصادی ومالی است که توسعهٔ فعالیتهای اقتصادی ومالی را درآینده بارآورد و نایل شدن باین مرام نه تنها سرمایه گذاری زیاد وبکار انداختن افراد فنی ومتخصصین وفداکاری همه افراد مملکت را ایجاب میکنند

تا چرخهای سنگین پیشرفت وانکشاف اقتصادی را بچرخانند، بلکه اصلاح قوانین ومقررات موجوده ووضع قوانین ومقررات جدید و تحول اجتماعی درعادات، ذهنیت وطرز تفکر افراد وتقویه روحیهٔ ملی از ضروریات است ولزوماً مؤسسات اجتماعی بایدوسیلهٔ انکشاف اقتصادی وپیشرفت گردد نه اینکه مشکلات وموانع درراه نهضت و اعتلای کشور بمیان آورد.

پلان اقتصادی درحقیقت طرح خطوط اساسی انکشاف اقتصادی است که نه تنها جنبه‌های تخنیکی واقتصادی پیشرفت را حاویست، بلکه پر نسیپ‌های تحولات نافع اجتماعی نیزدران مضمراست، تا اینکه پالیسی‌های اجتماعی بامرامهای اقتصادی هم آهنگ پیش برود.

دستوریکه اکثر علمای اقتصادی در مطالعه و تدقیق پلان اقتصادی بکار میبرند،همانا مطالعهٔ تثبیت قدامتها وتدقیق تخنیك پلاننگ است اینك درین نبشته نیز هر کدام را بصورت خیلی مختصر مورد مطالعه قرار میدهیم:

الف-تثبیت قدامتها: اگر بپرسیم درپلان اقتصادی به‌فعالیتهای زراعتی قدامت داده شود،یا به فعالیتهای صناعتی؟

در انکشاف معادن پول زیادسرمایه‌گذاری شود،یادرمکاتب مسلکی جهت تربیهٔ افراد فنی؟

در طرق وشوارع مصارف هنگفت بعمل آید ویااینکه در فعالیتهای تولیدی؟

جواب سؤالات فوق، نظربوضع اقتصادی عمومی، پیشرفت صنایع، توسعهٔ معارف، قدرت وتوان مالی وغیره عوامل در ممالك مختلفهٔ جهان،فرق میکند و متخصصین اقتصادی هریك از ممالك، سؤالات فوق را از نقطهٔ نظر علاقه ودلچسپی مملکت خود جواب میدهند، اما چیزیکه قابل توجه است،همانا تفکر درمورد تدقیق چنین سؤالات ودرجه بندی پروگرامها وپروژه‌ها درپلان اقتصادیست وقضاوت لازمی درمورد ترتیب ودرجه بندی

پروژه‌ها وتثبیت قدامت هرکدام به اساس مصارفیکه هر پروژه ایجاب ومفادی که هر پروژه به اقتصادیات مملکت دارد، صورت میگیرد، البته عوامل ازقبیل منابع طبیعی،معیار وقدرت تخنیکی افراد، اهمیت پروژه درحیات اقتصادی، اجتماعی وسیاسی هرکدام در تثبیت قدامت هر پروژه بایست مورد بازرسی قرار گیرد .

اکثر ممالك عقب مانده در نخستین پلان انکشافی خود ، به پروژه‌هائیکه مصارف نسبتاً هنگفت را ایجاب ننموده ودر مدت کم نتیجه میدهد وداخل ساحهٔ تولید میگردد،قدامت میدهند ودلایلی که برای تثبیت قدامت چنین پروژه ها بر پروژه های دیگر موجوداست، همانا بکار انداختن یکعده کارگران در امور تولیدی وتزیید تولیدات درمدت کم است .

در قسمت سرمایه گذاری نیز سنجشهای لازمی که‌در مورد پروژه ها ویك انکشاف متوازن اقتصادیات مملکت بعمل می آید، خود بخود بر تثبیت قدامت پروژه ها نافذ است، زیرادرموقع که‌سرمایه گذاری مورد سنجش قرار میگیرد از یکطرف مدارك سرمایه های داخلی واز طرف دیگر اندازه وشرایط سرمایه های خارجی تدقیق گردیده و تخصیص سرمایه به پروژه ها دراین امر که تولیدات مملکت درکدام شقوق باید افزودگردد تا اینکه استرداد قروض خارجی‌را بدون اینکه بار سنگینی برفعالیتهای اقتصادی ومالی کشوروارد نماید،امکان پذیرسازد، نافذقرار میگیرد .

دراینجا بایدمتذکر شد که‌تخصیص اسعار مملکت بپروژه های تولیدی وکنترول اسعار مملکت از راه اخذتمام در آمد اسعاری مواد صادراتی ومحدود ساختن واردات مخصوصاً تورید اموال استهلاکی از راه سهمیه بندی وطبقه بندی تجاروار داتی وتوزیع اسعار بتجار وار داتی درطول مدت پلان انکشافی،یك امر حتمی وضروری محسوب میگردد، مصارف اسعاری مملکت باید متوازن ومتناسب بادر آمد اسعاری بوده وحتی‌در مدت پلان

بایست یك اندازه اسعاری درآمد صادرات جهت مصارف غیر مترقبه ذخیره گردد.

با ذکر مراتب فوق ونظر باینکه جنبه های مختلف اقتصادیات مملکت واهمیت هریك از مؤسسات تولیدی مملکت را درقسمتهای اول این مقاله تحت مطالعه قرار دادیم، مبحث قدامت پروژه ها را با نقل قسمت پلان اقتصادی بیانیهٔ شاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم که به مناسبت روز نوروز ایراد فرموده بودند خاتمه میدهیم:

برای اینکه همه امور مملکت در داخل پالیسی ومرام معین وثابت بادر نظر گرفتن مقتضیات اجتماعی وسیاسی پیش برده شود، تمام پروژه‌های اصلاحی وپروگرامهای انکشافی درچوکات پلان عمومی اقتصادی پنجساله طرح وپروژهٔ آن ترتیب وتکمیل گردیده وعنقریب بعداز طی مراتب قانونی در ساحهٔ تطبیق گذاشته خواهدشد.

اینك جهت معلومات هموطنان عزیز، خطوط اساسی پلان عمومی اقتصادی پنجسالهٔ مملکت را بصورت نهایت مختصر توضیح میدارم:

زراعت وآبیاری:

چون وطن عزیز ما یك مملکت زراعتی وهشتادو پنج فیصد نفوس تمام احتیاجات اولیهٔ خودرا ازراه فعالیت زراعتی ومالداری تهیه می نمایند واراضی وسیع مملکت استعداد انکشاف زراعتی رادارا است، لهذا برعلاوه پروگرامهای اصلاحی ومجادلوی، درمقابل امراض نباتی وحیوانی وتأسیس لابراتوارها وفارمهای تجربوی، جهت توسعهٔ ساحهٔ زراعت واراضی زراعتی مملکت نیز پلان های نافع تجویز شده است که دراثر عملی ساختن آن درختم پنجسال پلان، درحدود یك ملیون جریب اراضی جدید تحت آبیاری وزراعت خواهد آمد.

پروژهٔ انکشافی دهات:

برای اینکه سویهٔ حیات افراد دهات مملکت بلند برده شده ومردم

دهات دربهتر ساختن امور حیاتی خوداز عوامل زراعتی،عمرانی ، صحی ، اجتماعی وعرفانی استفاده نمایند، برای تأمین وانکشاف دهات تقریباً دوهزاروده پروژه های سودمندی، در نظر گرفته شده است .

نقلیات ومواصلات:

اهمیت انکشاف وتوسعهٔ مواصلات و نقلیات، کمتر از انکشاف زراعتی نبوده، درحیات اقتصادی وپیشبرد همه پروژه های آتیهٔ مملکت مواصلات و نقلیات اهمیت بسزایی رادارا است. درپلان پنجساله جهت تکمیل پروژه‌های مواصلاتی ونقلیاتی ومخابراتی سرمایه‌های هنگفت تخصیص داده شده که دراثر تطبیق آن، حصهٔ بزرگی احتیاجات کنونی مرفوع خواهد گردید ودرطی پنجسال،ازیکطرف تقریباً یکهزار کیلومتر سرکهای مهم مملکت پخته کاری وقیرریزی خواهد شد وازطرف دیگر برعلاوه تأسیس ورکشاب های عصری در نقاط مهمهٔ مملکت، تورید عراده جات نیزبیك پیمانه وسیع وبزرک در نظر گرفته‌شده است ودستگاهای مهم مخابراتی، ازقبیل تیلفون، تیلگراف سیمدار وبی‌سیم وامثال آن در حصص مختلفهٔ مملکت تأسیس وانکشاف قابل توجهی دراین‌مورد صورت خواهد گرفت . جهت تأسیس خطوط هوایی بین‌المللی وخطوط فضایی‌داخلی برعلاوه ساختان میدان‌های هوایی متعدد، تعمیر میدان هوایی بین‌المللی در قندهار نیز روی دست گرفته شده است .

خدمات عامه :

معارف :- چون انکشاف اقتصادی واجتماعی مربوط به تربیه ومجهز ساختن افراد مملکت میباشد، لهذابه توسعهٔ معارف درمملکت اهمیت بسزایی قایل شده ودر ظرف پنجسال پلان، نظربپروگرام وپروژه های توسعهٔ معارف، به تعداد مکاتب ابتدایی ثانوی ومسلکی افزونی بعمل آمده وفاکولته های جدید انجنیری- زراعت ودواسازی در قطار فاکولته‌های موجوده افتتاح خواهد گردید .

صحیه :- اصلاح و بهبود صحت عامه، نظر به اهمیت صحت برقوای جسمی وروحی، درقطار پروژه های مهمۀ مملکت تثبیت گردیده و به اساس تطبیق پروژه های مربوطه به صحت عامه، شفاخانه های متعدد، یکتعداد لابراتوار ها ومؤسسۀ صحت عامه، جدیداً تأسیس و بکار آغاز خواهد نمود .

در اقداماتیکه برای عمرانی وآبادی کشور مطابق بـه حیات عصری مردم در نظر است ، حکومت ترقیات شهری را درعموم شهر های کشور درنظرداشته، برای عمران وبهبودی اوضاع شهری پایتخت تعاون وهمکاری خواهد نمود که معاون پروژه های بناروالی خواهد بود .

معادن وصنایع :- برای استفاده از ذخایر پترول و منابع معدنی پروژه های تفحصاتی وبرمه کاری واستخراج اصولی معادن، پروگرامهای مفید طرح ومبالغ کافی تخصیص داده شده است .

نظر به ملاحظات اوضاع اقتصادی مملکت درمورد انکشاف وتوسعۀ صنایع، با شمول صنایع روستایی که درحیات اقتصادی کشور رول مهمی را بازی میکند، پروگـرامهای نافع طرح و در ظرف مدت پلان، یکعده پروژه های نامکمل صنایع به پایۀ تکمیل رسیده و یکعده پروژه های جدید از قبیل فابریکه های نساجی - میوه - سمنت - چرمگری - شیشه سازی سنگتراشی وغیره تأسیس وتکمیل خواهد شد .

برای تـزیید وانکشاف قوۀ برق در مملکت، درپلان عمومی اقتصادی قدامت قایل شده ایم ودراثر تطبیق پروژه های مربوطه، اندازۀ قوۀ برق از تقریباً (۱٤٤۰۰۰۰۰۰) کیلوات ساعت موجوده درحدود (۸۰۰۰۰۰۰۰۰) کیلوات ساعت، خواهد رسید .

تجارت :- جهت انتظام وتوسعۀ تجارت داخلی وخارجی، یك سلسله اقدامات مفید و مؤثر از قبیل سورت و استندرد مواد صادراتی تدارك بازار ها وتشکیل شرکت ها و امثال آن درنظر گرفته شده است

بانکها :- درقسمت تنظیم بانکها تجویزشده تا معاملات بانکها ازیکطرف ممدفعالیتهای اقتصادی شده وازطرف دیگر حتی الامکان وظیفهٔ مهم پولی را اجرا کنند. برروی این مفکوره معاملات تنزیل اسناد ووثائق قیمتدار که درمملکت سابقه ندارد، تحت اجراء گرفته خواهد شد وهمچنان بانك جدید بنام بانك صناعتی تأسیس وبکار آغاز خواهد کرد .

قسمت مالی :- بادر نظر گرفتن مقتضیات اجتماعی فیناسمان پلان عمومی اقتصادی ازمدارك سه گانه واردات دولت، سرمایه های تشبثات خصوصی واستقراض صورت گرفته وحتی الامکان سعی شده که سیستم و شرایط مالیات ومحصولات اصلاح گردیده، ازیکطرف متضمن عدالت اجتماعی بوده باردوش افرادنشود، بلکه انکشاف فعالیتهای زراعتی، صناعتی تجارتی، واقتصادی مملکت را بارآورد وازطرف دیگر درعواید دولت نیز اسباب تزیید را فراهم سازد .

شك نیست که پلان اقتصادی برای مملکت چیزی نوی است ودر سنجش وتطبیق آن البته هنوز تجربهٔ کافی ندارم . امایقین کامل دارم که خداوند بزرگ وآمال مشترکیکه همه افراد وطبقات مملکت برای سعادت وتعالی افغانستان عزیز دارند، هادی ورهنما بوده وما را درین مرام فوق که هدف آن اعتلای این کشور ومردمان آن است، موفق وکامیاب گرداند و نیز امیدوارم درین پلان پنجساله، اول مردم وکارکنان مملکت تجربهٔ خوبی آموخته و زمینهٔ بهتری برای پلان های آیندهٔ مملکت، مهیا گردد .

تفصیلات این پلان البته پس ازطی مراتب قانونی بصورت مفصل نشر وبه اطلاع عموم هموطنان عزیز رسانیده خواهد شد .

برای تعمیم پروگرامها وپیشبردن این مقاصد، شرط اول ومهم اتحاد نظر وعمل وهمکاری فکری وعملی بیشتر درمیان مردم و حکومت است .

این توقع من مستقیماً متوجه همه طبقات وهمه افراد است . چون در یک حیات تازه و نوینیکه میخواهد آنرا بنا نهاده وبنای آن را محکم ساخته وچنان که شاید استوار نگهدارد، درمیدان تنازع برای بقا وموجودیت خویش ودرمسابقه برای ترقی وپیشرفت خویش ، بیشتر بفضل خداوند توانا وبازوی جوانان وطن اعتماد کرده میتوانیم .

ب ـ تخنیک پلاننگ :

در مورد تخنیک پلاننگ که درحقیقت عمل طرح وترتیب پلان وبکار انداختن پلان انکشافی است، میخواهم بصورت مختصر بعرض رسانم که اساس پلان احصائیه‌ها ومعلومات موثوق راجع به منابع طبیعی ومالی وقوۀ کار افرادوتمام فعالیتهای اقتصادی مالی وپولی کشور است ،زیرا تازمانیکه حقایق گذشته وموجوده به طورحقیقی فهمیده‌نشود برای آینده نمیتوان پیش بینی واتخاذ تصمیمات نمود .

درممالك عقب‌ماندۀ جهان ،احصائیه‌های اقتصادی ومالی وسروی های منابع طبیعی بصورت یقین موجود نبوده ونظر بعدم موجودیت متخصصین واهل‌فن،احصائیه ها ومعلومات واثق هنوز هم طوریکه لازم است‌درك نگردیده است ونظر بهمین علت عمل‌طرح وترتیب پلان بمشکلات مواجه گردیده وپیش بینیهای اضافه ازینجاه‌فیصد تفاوت میکند، لذااز احصائیه‌ها ومعلومات موجوده باید به‌بهترین شکل وصورت منطقی وعقلی استفاده بعمل آید .

اکثرعلمای اقتصاد نظر بهمین علت معتقدند که درممالك عقب‌مانده درختم هرسال باید به‌تمام قسمتهای پلان انکشافی تجدید نظرشود، زیرا قسمتهای مختلفۀ پلان عمومی اقتصادی تااندازۀ زیاد متکی بیکدیگر بوده وتحولات وتغیراتیکه دریك‌قسمت پلان بعمل‌می آید، تمام‌قسمتهای دیگررا متأثر می‌سازد .

بطور مثال زراعت درحیات اقتصادی عقب‌مانده ، رول مهمی‌را بازی

میکند، درحالیکه فعالیتهای زراعتی واستحصالات زراعتی مطابع عوامل طبیعی ازقبیل آب وهوا، باران وژاله ویا قلت آب وغیره بوده وهمچنان بازارهای بین المللی موادزراعتی تابع قوانین عرضه وتقاضا بوده و قیم چنین مواد همیشه متغیر ومتحول می باشد .

چون در آمد اسعار خارجی اکثر مما لک عقب ما ندۀ جهان از راه صادرات مواد زراعتی تهیه میشود و پیشبرد پروژه های انکشافی کثیراً ازراه چنین درآمد اسعاری فینانسمان میشود، لذا اگر عوامل طبیعی غیر مساعد باشد، در استحصالات زراعتی نظر بپیمانهٔ که پیش بینی شده، تقلیل فاحش بعمل می آید وعواید اسعاری پیش بینی شده نیز متاثر گــردیده وتقلیل می یابد وتأثیرات آن به تمام قسمتهای پلان اقتصادی احساس میگردد وازین رهگذر ونظر بعوامل دیگر لزوماً به پروگرامها و پروژه های داخل پلان عمومی اقتصادی باید هرسال تجدید نظر شده ، مراقبت دایمی وتعدیلات لازمه درپیش بینیها بعمل آید ، تااینکه همه شقون پلان بصورت متوازن وهم آهنگی پیش رفت نموده نتایج مستحصله قناعت بخش باشد واگر چنین تجدید نظر و تعدیلات بعمل نمی آید ، امکان دارد پروژه های صنعتی همه بپایه تکمیل برسد، اما پروژۀ تولید برق که ازان درصنایــع استفاده بعمل می آید ، تکمیل نگردیده ازصنایع مملکت وسرمایه های هنگــفتیکه درصنایع بمصرف رسیده، استفادۀ مطلوب شده نتواند .

زمانیکه پلان عمومی اقتصادی کــشور داخل ساحۀ تطبیق میگردد تمام منابع درراه ومقاصدیکه پیش بینی شده ، مورد استفاده قرار گرفته وسیر حرکت بسمت انجام مرامهای تثبیت شده ، آغاز می گردد . درین وقت است که کلیۀ افراد مملکت باصمیمیت وعلاقه باتمام مساعــی و توانیکه دارند ، اجرای وظایف محولهٔ خود را بنمایند وتمام دوایر ومؤسسات وشعبات مملکت دراجرای امور از "تعاون ونساندکار گرفته وعقیدۀ راسخ داشته باشند کــه صمیمیت وعلاقه صرف مساعی وهمکاری بین همه افــراد

وطبقات مملکت، پلان اقتصادی پنجساله را در چهار سال تکمیل نموده می توانند
درین مورد ښاغلی سردار محمد داؤد دریکی از بیانیه های خود اظهار داشته اند :
(باید این ایمان وعقیده را در ذهن خود نگاهداریم که حق داریم بحیث
یك ملت درین دنیا شرافتمندانه زیست کنیم واگر ایمان وعقیدهٔ ما
بمشروعیت عقیده وقدسیت اعمال ثابت وتزلزل ناپذیر است، بیاری خدای
بزرگ دیر یا زود باین هدف رسیدنی هستیم!)
باذکر مراتب فوق، مبحث پلان اقتصادی را خاتمه میدهیم و نظر باینکه
نخستین پلان پنجسالهٔ مملکت هنوز مراحل قانونی خودرا نه پیموده در
مورد اظهار نظریه وعقیده نگردیده اما وقتیکه پلان انکشافی مداخل ساحهٔ
تکمیل میگردد، امیدواریم راجع بقسمتهای مختلفه قطعات هافینانسمان وغیره
بهموطنان عزیز از نقطهٔ نظر اقتصاد ومالیه نظریات ناچیز خودرا تقدیم نماییم.

نتیجه :

افغانستان عزیز درزمرهٔ ممالك عقب ماندهٔ جهان شامل بوده، مطالعه
وخصوصیات اقتصادی ومالی کشور وتدقیق اقتصادیات میهن عزیز واضح
میسازد که ساحهٔ تولیدات واستحصالات ما بپیمانهٔ خیلی محدودی بوده
وحیات اقتصادی واجتماعی مامتکی بفعالیتهای زراعتی بوده، ومعیار
زندگی وحیات افراد، نظر باینکه تاحال نتوانسته ایم ازعلوم وتکنالوژی
وسرمایه های ملی درعمل تولید استفاده نماییم، بیك حالت ابتدایی دوام
دارد، درحالیکه خداوند توانا برای کشور عزیز ما منابع سرشار
طبیعی واراضی حاصلخیز نصیب گردانیده است.
تزییدتولیدات درمملکت که یگانه عامل بلندبردن سویهٔ زندگی
افراد محسوب میگردد، عبارت ازمرام اقتصادی ما برای سالیان آینده
است که اقدامات اساسی سه گانهٔ ذیل را از همه اولتر وبیشتر ایجاب میکند :
(۱) تزیید قوهٔ کار افراد، پیشبرد واجرای همه امور کشور تا
اندازهٔ زیاد مربوط به داشتن اشخاص با کفایت متخصصین وافراد فنی
است، زیرا تعلیم وتربیه وداشتن وسایل تکنالوژی وصحت خوب قوهٔ کار

افراد را بیشتر ساخته از نقطهٔ نظر فهم و مسلك آنهارا برای انجام امور بصورت بهتر آماده میسازد واز همین نقطهٔ نظر مصارفیکه در راه تعلیم وتربیه و بهبود صحت عامه مملکت صورت میگیرد ، بهترین سرمایه گذاری در راه انکشاف اقتصادی اجتماعی مملکت محسوب میگردد ، زیرا تنها وتنها متخصصین واهل فن میتوانند امور اداری و تخنیکی مملکت را در تمام مراحل و درجات بصورت بهتری اجراء نمایند .

(۲) تشکیل سرمایه ، سرمایه مهمترین عامل تولید بوده و تشکیل سرمایه درراه تدلیدات وانکشاف اقتصادی یك امر حتمی محسوب گردیده است. تشویق صرفه نمودن وتولید یك عادت پس انداز کردن ، دربین همه افراد کشور مهمترین اقدامی در راه تشکیل سرمایه بشمار میرود .

(۳) تثبیت خط مشی و تنظیم امور ، تثبیت خط مشی اقتصادی حقایق ومرام کشور رابهمه واضح ساخته، تعاون وتساندرا دربین همه افراد بیشتر گسترده نیده وتنظیم صحیح امور، اعتماد کامل را دربین همه طبقات ملت بوجود آورده روحیهٔ ملی راقوت می بخشد .

خوش بختانه نظر به تصمیم و ارادهٔ حکومت فعال ما تثبیت خط مشی اقتصادی مملکت صورت گرفته ودر نتیجهٔ مطالعات ، تتبعات و تدقیقات متخصصین واهل فن، نخستین پلان عمومی اقتصادی کشور بمنظور تنظیم اموروتأمین سعادت جامعه،طرح وترتیب گردیده و عنقریب داخل ساحهٔ عمل میگردد .

مسؤلیتیکه همه افراد مملکت درپیشبرد وتکمیل پلان اقتصادی کشور دارند،درتاریخ این مملکت باستانی بی سابقه بوده وازهمه وقت سنگین تراست. دانستن این حقیقت که ماهمه کارهای دشوار وظایف سنگین ملی راجهت اعتلای میهن عزیز درمقابل داریم، بما جرأت میدهد که با یکعالم ذوق وعلاقه درانجام خدمات اجتماعی وملی سهم گرفته وآتش عشق بخدمت رادرقلوب خود بیفروزیم ودرادای دین وجدانی مشکل خود،جدوجهد وصرف مساعی نمایم زیرا یکی ازعلمای مشهور اظهار داشته است (درانجام کارهای دشوار نشاط بسیار موجود است). عبدالکریم حکیمی،متخصص اقتصاد وو مالیه

میرعلی اصغر شعاع

مهمترین خبرهای سال ۱۳۳۴

بشریت سیر ارتقایی خودرا بسرعت ومتانت ادامه داده ویا نهوض و بیداری کاملی مراحل نشو وتکامل راهمی پیماید برای رسیدن به آمال دیرین خود اینك وارد مراحل نوینی گردیده وموانع عدیده را ازجلو آرزوهای خویش برداشته است. با مشکلات طبیعی موفقانه مجادله نموده ودر بعضی موارد حتی بیشتر ازحدمأمول پیش رفته است. آری انسان امروز با تخنیك قویتر علم وسیعتر ومساعی بلیغتری از گنجینه های بیش بهای طبیعی مستفید میگردد وباشگافتن ذره واستفاده از نیروی خارقهٔ آسیای اتومی، بچنان مبتکرات ساینسی موفق گردیده، که باری تصور آنها هم بیمورد دانسته شده باعث اتلاف وقت تلقی میگردید. درامور طبی، صناعتی وزراعی کامیابی های شگفت انگیزی روداده و برامراض مدهش ومهلکی امثال سرطان وتراخوم وغیره غلبه حاصل کرده ودر تداوی دیگر امراض وبیماریهای مزمن ومخوف وسایل مفیدتری معرفی گردیده است. مقدمات مسافرت بطرف فضا وکرات سماوی فراهم شده وفکر تأسیس ستیشن های هوایی، دست ودماغ انسان امروزی را بخود سخت منهمك نموده است. زود باشد که ماه مصنوعی رسماً بدوران افگنده شود واسرار طبقات بلندتر ازاتموسفر کشف گردد، از بحر مستخرجات جدیدی بحیث مواد غذایی طرف استفاده قرار گیرند وخفایای نقاط مجهوله

ودورافتادهٔ زمین، مخصوصاً در حصص قطبی وقارهٔ انترا کتیك آشکار شوند. مسابقهٔ بی‌سابقهٔ تسلیحات مدهشترین اسلحهٔ را که انسان داده و انرژی هایدروجنی درعین حالیکه قوای حربی اوراتقویه بخشیده، نسبت به زندگی آینده‌هم اوراخیلی نگران ومضطرب نموده‌است . روی‌همرفته بشر درهر ساحه پیشرفته وبه چیزهای نوی دست یافته که شمردن هرکدام و تشریح وتفسیر آنها کتابهای مبسوطی میخواهد واینك مهمترین مخترعات جدیده راکه در ۱۹۵۴ رسماً معرفی گردیده‌اند، باایجاز تمام تاانداز‌ٔ که مطالعات ناقصه اجازه میدهد، ذیلاً عرضه میداریم :

دراین سال، بشرراجع به دنیای طبیعی وجهان ماحول خود معلومات بیشتری حاصل کرد ومطالعاتش عمیقتر صورت گرفت. اودر بحر خیلی پایان رفت ودرهوا خیلی بلند برآمد چنانچه یکی از کلونل های بحری امریکا بنام (ماریون ای کارل) ذریعهٔ سکای راکت نوع دو گلاس به ارتفاع ۸۳۰۰۰ فت درهوا بلند گردید ویکی از رجال بحری فرانس به‌اسم (پروفیسور پیکارد) در آلهٔ (اف، ان، آر، اس ۳) تاعمق ۱۰۰۰۰ فت بزیر بحر فرورفت. امیر البحر اتازونی (هیمان ایکوان) تحت البحری رادر آب انداخت که‌ذریعهٔ قوای اتومی حرکت مینماید ومیتواند گرداگرد دنیارا دور بزند، بدون آنکه به‌سطح آب برآید .

دراین سال تیوری عمومی تشکل جهان وتأثیر عمل انفجارها درین تکوین دراثر مطالعات جدیدهٔ منجمها لیندی الاصل (ترهار) بیشتر تقویت یافت واوعمرجهان را از ۲-۱ الی ۵ بلیون سال تخمین نمود . داکتر (مارسل شین) که‌در یونیورستی شیکاگو مصروف مطالعه وانجام وظیفه است، معتقد گردید آنکه بمبارد اشعهٔ کازمك در اتموسفر دارای چنان انرژی میباشد که شاید پنجاه ملیون مرتبه از انرژی بمب اورانیوم زیاده‌تر دانسته‌شود. باین منبع جلو بندی وحیرت زای انرژی بواسطهٔ بالونی که ۱۰۰,۰۰۰ فت بلند گردیده ودارای پلیت‌های مخصوصهٔ فوتوگرافی بود، ریکارد گیری شد .

متخصصین قوای عسکری خبرداد ندکه نزدیك است زمین دارای ماه مصنوعی گردد و یکی از متخصصین روسی موسوم به (وی‌دو برونراو) واضح ساخت که مملکتش بزودی ماه مصنوعی خواهد داشت. او پیشگویی کرد که در خلال سی سال آینده، مسافرت انسان در طبقه بلندتر از اتموسفر صورت گرفته و انسان درین مدت دورادور ماه گردش خواهد کرد.

درمورد ارکیولوچی مطالعات بیشتری بعمل آمد وچنان اسکلت انسانهای عصور ماضیه راکشف کردند که میگویند ۷۵۰۰۰۰ سال قبل در زمین زندگی داشتند. دریکی از اهرام مصر جهاز مخصوص تدفین کشف گردیده که حسب نظریهٔ متخصصین، مخصوص روح فرعون ساخته شده بود. درچلی برفراز کوه اندیز جسد مرده وسالم یکی از فرزندان انکا بدست آمدکه وفق گفتار مطلعین، ازمرگ او ۴۰۰ سال میگذرد.

نوع بشر روز بروز درحال تزاید است وموضوع تهیهٔ مواد غذایی اینك مشکل بزرگی را فراهم نموده، لذا تحقیقات برای پیداوار غذایی جدید بسرعت ادامه داشت ومخصوصاً راجع به انواع متعددهٔ نباتات بحری بنام «الگای» تجربه های وسیعتری بعمل آمد و این حقیقت کشف گردید که آنها دارای چنان مواد غذایی میباشند که ضرورت حیاتی بشررا بخوبی تکافو میتوانند. الگا در هرجا میروید وبرای نموی خود صرف روشنی، آب وموادکیمیاوی ارزانی بکار دارد.

در این سال لابراتوارها بــه کشفیات بزرگی موفقیت یافته اند ویونیورستی کلیفورنیا کمرهٔ اختراع کرده که درسه ملیونم یك ثانیه عکس میگیرد وذریعهٔ آن از امواج یك بمب اتومی درحین انفجار بخوبی عکس برمیدارند. یك ماشین الیکترونی اختراع کردندکه کیفیت های جوی را بخود جذب کرده واز روی ارقام متخذه، حوادث جوی را درخلال ۲۴ ساعت پیشگویی میکنند. انجینیران آر، سی، اه در تیپ ها و نوار های مقناطیسی تصویر های تیلویزیونی را ریکاردگیری میتوانند ومیگویند به این

ذریعه در تصاویر متحرك فوتوگرافی الیکترونی را بکار برده میتوانند، درحالیکه مصارف آن هم خیلی اندك باشد.

گویا درین سال سیانس یك تعداد سؤال های حل نا شدهٔ بشر را بدرستی حل کرده و آنها را جواب داد.

تأثیرات مخوف بمب هاید روجن و توسعهٔ استعمال تعمیری نیروی اتوم

چون جزییات قوهٔ هایدروجن و نیروی فوق العادهٔ آن کشف گردید فصل جدیدی در تاریخ عصر اتوم اضافه شد. حکومت اتازونی چنین واضح ساخت که بمب هایدروجن مستعمله در نوامبر ۱۹۵۲ در سطح بحرالکاهل حفرهٔ بزرگی ایجاد کرد که ۱۷۵ فت عمق و یك میل عرض داشت و بمب دوم هایدروجنی که درمارچ ۱۹۵۴ طرف استعمال قرار گرفت، تأثیر فوق را دوچند گردانید. کومشنر انرژی اتومی بنام (لیوس شتراس) متذکر شد که بمب های هایدروجن آنقدر نیرو و توان دارند که یك شهر را بکلی زیررو کنند. مالنکوف واضح ساخت که بمب های اتومی میتوانند مدنیت را کاملاً از صحنهٔ گیتی بزدایند، لذا در این سال پلان تخلیهٔ ساکنین تمام شهرها را بصورت اساسیتری مدنظر قرار دادند و عملاً به اقدامات مکملتری مبادرت ورزیدند وهمین عمل موجب گردید تا یك سیستم تفتیش و کنترول دنیایی درین باره روی کار آورده شود و روی همین منظور بین زعمای روسیه و امریکا نامه ها مبادله گردید و پیش نهاد ها طرح شدند که در آن جمله پیش نهاد آسمانهای باز و عکس برداری از مواضع حربی بیش از همه برا زندگی دارند.

اجرای انرژی اتومی تنها تخریبی نیست. کومیسیون انرژی اتومی پلانی روی کار آورد تا ذریعهٔ آن ریاکتورهای اتومی بسازند و بواسطه اینها قابلیت تولیدی این قوا را بصورت بهتری کشف کنند. تجربه‌ها

جهت بکار بردن اشعهٔ اتومی برای حفظ غذاء بتازگی اصلی آنها درین سال رو بتکامل نهاد . لابراتوارملی لانگ آیلند در نیویارك بموفقیت بزرگی نایل گردید و در مورد نشو و نمای بته ها و نباتات طرف توجه تشعشع اتومی را باکامیابی حیرت آوری انجام داد وحال آنکه تولید وتکثیر این نباتات بصورت عادی تجربهٔ متوالی چندین ساله وزحمات فوق العادهٔ راایجاب مینماید. از تشعشات اتومی وقوای رادیواکتیف دربیماریهای بزرگ، جراحات استفاده های شایانی نمودند و ادویهٔ جدیدی روی کار آوردند، لوکوموتیف اتومی وانجمن اتومی طیاره هم سر دست گرفته شد .

دهسال بعد ازهیرو شیما که اولین بمب اتومی بشر در انجا بکار برده شد، بتعداد ۱۲۰۰ نفر عالم ۷۲ ملت درعمارت مجمع ملل جمع شدند واولین کنفرانس بین المللی استفادهٔ صلحجویانه ازانرژی اتوم درژنیو انعقاد یافت. درین کنفرانس آراء وافکار علمی مبادله گردید و متخصصین سیاسی از نظریات یکدیگر استفاده نمودند، وموارد استعمال رادیو آیسوتوپ هارا درطبابت و صنعت طرف دقت قرار دادند . درین سال برتانیه بساختن ری اکتور های قوای اتومی جهت پیشبرد امور تجارتی مصروف گردید . رئیس کنفرانس مذکور بهابها چنین پیشگوئی کرد که در ۱۹۷۵ انسان میتوانند انفلاق هایدروجن را به انرژی برقی، که هزار مرتبه ازقوای اتوم قویتر است متبدل نماید .

درین سال ترتیبات وآمادگی برای صعود درطبقات بلندتر هوا گرفته شد وبمب افگن های جدید وبمب های کوچك اتومی بمعرفی گردیدند . اولین بمب اتومی هزارها پوند وزن داشت ولی حال متخصصین اشعار میدارند که بمب های جدید اتومی خیلی کوچك بوده وقطر آنها با دهانهٔ یك توپ ۸ - انچی مطابقت خواهد نمود و حیثیت خمپاره های کوچك را خواهند داشت، وزن خمپاره های هشت انچی اتومی ۲۴۰ پوند خواهد بود ویك طیاره جنگی میتواند شانزده عدد این نوع بمب را با خود حمل نماید

وهریك از آنها میتوانند یك شهر متوسط راویران کنند. طیارات بمب-افگن AB ٤٧ هرکدام پنجاه عدد بمب موصوف را باخود بمواضع خیلی دور حمل می نمایند ودریك ساحهٔ صنعتی همه را فرو می ریزنند، اخیراً ساختن چنان خمپاره های اتومی را سردست گرفتند که در توپهای ۸ ، ٤ انچی استعمال گردند. این نوع خمپاره ها از تانکها نیز فیر خواهند گردید واگر بصورت بمب ساخته شوند صدها عدد آن راماننند نشر اوراق ذریعهٔ طیاره بزمین خواهند افگند. یك دسته از متخصصین قوای ذره وی میگویند که بمب های کوچك اتومی نسبت به بمب های بزرگ تأثیر عسکری بیشتری وارد میکنند.

بمب اتومی زیر زمینی

اغلب بمب های اتومی بر روی زمین انفلاق می نماید که از فضا بالای یك برج

بمب اتومی زیرزمینی

مرتفع ، عمارت و یا روی جاده و میدان افگنده میشوند و در روی زمین انفجار می یابند ولی اخیراً در نیوادا بمب اتومی را در زیر زمین منفجر ساختند، به این طریق که یك بمب عادی ذروی را در زمین ایك عمق معین مخفی کردند و چون منفجر گردید روشنی و حرارت نسبةً کمتری از آن متصاعد گردید ولی در عوض طبقات ضخیم گرد و خاك و توده های عظیم مواد ارضی را بهوا متلاشی گردانید . بعضی از این طبقات ارضی بدرجهٔ سنگین بودند که فوراً پس افتیده و ذرات رادیو اکتیفی را بیك فاصلهٔ زیاد پخش کردند یك طبقهٔ ابر رادیو اکتیف برای سه و نیم ساعت در فضا بلند بود ولی از محل انفلاق بمب دور نمیگردید. بعد از بن ساحهٔ انفلاقهای اتومی ذریعهٔ نقب های زیر زمینی توسعه خواهد پذیرفت و مانع بزرگی را برای قوه های زمینی تشکیل خواهد داد (در فوتو ، عساکر انفلاق بمب اتومی زیر زمینی را در نیوادا تماشا میکنند)

دستگاه اتوم شکن

یك تیپ جدید دستگاه مولد قوا عبارت است از اتوم شکن نیوا ترون که مودل آن (عکس پایین) در یونیورستی کلیفورنیا بملاحظه میرسد، این ماشین دارای انرژی فوق العاده میباشد، به اندازه بیش از ۵ ملیون ولت.

دستگاه جدید اتوم شکن

بیتری اتومی

اخیراً در امریکا بیتری ها یی را طرف استفاده قرار داده اندکه ذریعه نیروی اتومی بکار می افتند. درین عکس بال را پورت متخصص

بیتری اتومی

فزیکث « آر ، سی ، ا » را ملاحظه میکنید که با بکار انداختن بیتری اتومی یك کوشکی را میخواهدامتحان نماید . را دیو اکتیف ستراتیوم ۹۰ در قاعدهٔ یك سلندر کوچك و انجام یك میلهٔ کوچك (عکس بالا) ، ذخیره شده که بطرف چپ نقل داده میشود وجریان موج بیتری را حسب مطلوب بکار می اندازد .

لباس جدید پلاستیکی بمقابل رادیو اکتیف

چندی قبل چون بعضی از مواد دارای ذرات رادیواکتیف میبودند خطرناک دانسته شده وبه آنها دست زده نمیتوانستند. اخیراً برای از بین بردن این مشکل بزرگ ادوات وسامان جدیدی کشف کردند

لباس جدید پلاستیکی

که با استعمال آنها، مخاطرات رادیو اکتیفی مواد را از بین برده اند وبهر چیز محفوظانه دست میزنند . طوری که درین فوتو ملاحظه مینماید لباس جدید پلاستیکی تحت فشار هوا قرار داده شده وکارگر را از خطر حفاظه می نماید وماسکی را که ملاحظه میکنید صرف وجهی طرف استفاده قرار میدهند که لباس مذکوراز کدام موضعی پاره گردد وخطر در جهاز تنفس و چهره احساس شود .

توپ جدید اتومی

واحد های عسکری میدانی امریکا اینك با توپ جدید اتومی مجهز گردیده اند که تأثیر آن خیلی زیاد ومدهش است . قطر این توپ اتومی ۲۸۰ میلمتر میباشد . مرمی های رهبری شدهٔ این توپ هدفهای خود را بفاصلهٔ دورتر از بیست میل تحت تعرض قرار میدهد و آنها را تماماً از بین میبرد .

توپ جدید اتومی

سماد اتومی

استفادهٔ صلح آمیز از انرژی اتومی موارد استعمال زیادی پیدا کرده ومخصوصاً بواسطه جهت پیشرفت امور زراعتی به فعالیت های زیادی

متشبث گردیده اند چنانکه درین فوتو ملاحظه می نمایید متخصص زراعتی بنام پ ، ژ لندر، برای نشوو نمای برگهای لوبیا باروی اتومی را بکار میبرد . اخیراً چنین کشف کردند که فاسفور رادیو اکتیفی که محصول پایل های اتومی میبا شد برای تقویهٔ سریعانهٔ نباتات خیلی مؤثر دانسته میشود، لذا تحقیقات خود را درین زمینه مؤفقانه توسعه داده اند .

باروددادن اتومی به برگهای لوبیا

بقهٔ رادیو اکتیف شده درطبابت

داکتر ای ، ام بیلنگ که در یونیورستی شیکاگو کار میکند، بقهٔ رادیو اکتیف شده را در تحقیقات طبی مورد مطالعه قرار داد . اواولاً بقهٔ مذکور را ذریعهٔ حلزون های باقی رادیو اکتیف شده تغذیه نمود و آنگهی اندازهٔ تأثیرات ادویهٔ رادیو اکتیفی رادرعصارهای غدوی حیوان موصوف مورد آزمایش قرار داد و نتیجةً تأثیر آن را در قلب حیوان بخوبی معلوم کرد .

داکتر جیلنگ وبقهٔ رادیو اکتیف شده

....

دیو یک چشمه

این آلهٔ جدید الاختراع حربی عبارت است از کمرهٔ عظیم الجثهٔ که دارای ۱۰۰ـ انچ طول بوده ودراتازونی اخیراً طرف استفاده قرار داده شده است. این کمره آنقدر قابلیت وحساسیت دارد که از بین طبقات کلفت مه وغبار، اهداف میدان جنگ را بفاصلهٔ ۳۰ میل دور عکس برداری کند. کمرهٔ موصوف دارای عدسیه‌های مخصوص تیلی فوتوی ما تحت سرخ میباشد وازمیان یك تلسکوپ،هدف خودرا تحت رؤیت قرار میدهد.

د بو یك چشمه

پرواز عمودی

پرواز عمودی و فرود آمدن عمودی تا چندی قبل یکی از پرابلم‌های مهمهٔ هوا نوردی محسوب میگردید و از مدت‌های مدید یست که کمپنی‌ها، مؤسسات طیاره سازی و متخصصین بر این معضله بشدت مجاهده میورزیدند و تا اینکه اخیراً وزارت دفاع اتازونی موفقیت خود را در حل این مشکل اعلان نمود با ینطریق که طیارهٔ اختراع نمودند که دارای پروانه‌های هلیکوپتر میباشد و این طیاره صعود و نزول عمودی را به سهولت انجام داده میتواند طیارهٔ موصوف بنام ۱۰ کس وی ۱ موسوم است که نیم طیاره و نیم هلیکوپتر میباشد و انجن آن تقریباً ۵۰۰ میل

فیساعت پرواز می نماید وچهار نفر مسافر[؟]راهم با خود حمل[؟]میکند، این طیاره از بامها وپلیت فارمهای[؟]آسمانخراشها برخاسته و بعد بهمان جا فرود می آید و بهمیدان طیاره هیچ احتیاج ندارد. در۱۹۵٦ ازاین طیاره ها بصورت عمومی استفاده خواهند نمود. (عکس پایین)

باز هوا

اخیراً دردوبزیون ایلسیگوندوی دوگلاس بمب افگن متوسطالحجم ولی خیلی قوی بکار انداخته شده این بمب افگن جدید الاختراع بنام سکای هاك دی، آی ٤١،موسوم میباشد وباماشین جهت نوع رایت ژ ٦٥ مجهز بوده ۷۲۰۰ پوندوزن دارد. بمب افگن موصوف میتوانند که باخودراکت ها، مرمی ها بمب اتوم ودیگر اسلحه راحمل کند.

هلیکوپتر ترانسپورت

شرکت طیاره‌رانی سیکورسکی جدیداً هلیکوپتری‌را درامور ترانسپورت بکار انداخته است که برای بحریهٔ اتازونی بصورت بسیار دلچسپی طرف استفاده قرار گرفت. هلیکوپتر موصوف بنام (اکس، آر۲،اس آی) یاد میشود ودارای دو انجن میباشد و۲٦ نفر عسکر کاملا مجهز را با خود حمل میتواند.

چهار هزار میل فی‌ساعت:

بحریهٔ اتازونی اخیراً درمحل وایت سندس‌راکتی را بنام راکت ویکنگ نمبر۱۰ بپرواز در آورد راکت مذکو فی ساعت ۴۰۰۰ میل به هوا بلندگردید. این راکت از نوع راکت‌های یك طبقه‌یی محسوب شده وبه‌ارتفاع ۱۳٦ میل اوج گرفت

راکت نمبر۱۰

تانك تی ۴۳

عسکر امریکایی اینك با تانك جدیدی مجهز گردیده است که در فامیلی چهار تانك بعد جنگ عمومی دوم از مهمترین انواع آنها محسوب میگردد این تانك دارای توپ ۱۲۰ ملیمیتری میباشد که‌سرعت وشدت اصابت آن‌خیلی‌زیاد است. درحصهٔ بالایی تانك‌موصوف برای دفاع موضعی‌درست کرده‌اند، که‌بصورت اتوماتیك بکار می افتد.

طیارات جنگی جدید روسی

در روسیه طیارات جنگی مهمی اختراع کرده اند که فوتوی بعضی از آنهارا اینجا ملاحظه می نمایید. یکی ازین طیارات جنگی (شبه معین طیار)

نام دارد ودارای دو بال دلتا مانند میباشد که به زاویهٔ ۷۰ درجه پرواز می نماید (عکس بالا طرف چپ) طیارهٔ ام، آی، جی ۱۹ (عکس بالا طرف راست) دارای دوانجن جت بوده ودر این خود رادار هم دارد، طیارهٔ جنگی روسی وی، ا، کی ۲۱ (عکس بالا قسمت پایین) دارای راکت بوده ودر یك دقیقه ۱۵،۰۰۰ فت بلند رفته میتواند.

ریکارد دنیایی سرعت

لیوتینننت کلونل جان بی ستاپ که در قوای فضایی امریکا مصروف خدمت است، اخیراً در راکت نوع روتروپ درحالیکه بتجارب ابتدایی مصروف بود ریکارد دنیایی سرعت را قایم نمود - این راکت علمارادر

تحقیقات شان کمك نموده وتأثیر جریان هوارا درهوا بازانی که فی ساعت ۱۸۰۰ میل طیران دارند وخودرا ازطیاره برتاب میکنند، معلوم می نماید.

ماشین گن سبك جدید

اورن سی کوك یك افسر امریکایی درین اواخر یك ماشین گن جدید وسبکی اختراع کرده که چهار پاووزن دارد . این اختراع طرف دلچسپی

ومذاکرهٔ زیاد انجنیران ومتخصصین قرار گرفت . مخترع موصوف چنین ادعادارد که اختراعش دریك دقیقه ۷۰۰ فیر میتواند، درفوتو مخترع را با اختراعش ملاحظه می نمایید .

ماشین گن فوق العاده

انجنیران موتورفورداخیراً ماشین گن فوق العادهٔ اختراع کرده اند که هم خمپاره های ۲۰ ملیمتری را فیر می نماید وهم گلوله های ۵۰ کالیبررا این ماشین گن ها درطیارات جنگی اتازونی مورد استفاده قرار داده شده وخیلی مؤثر ثابت گردیده اند .

نقشهٔ شفاف عسکری

در مرکز دفاع ملکی امریکا اینك نقشهٔ بزرك و شفافی اختراع کرده اند که بواسطهٔ آن راه وموقعیت طیارهٔ دشمن بخوبی تثبیت می یابد. درین نقشه چون ذریعهٔ آلهٔ معینهٔ موقعیت طیارهٔ دشمن کشف گردید، فوراً اطلاع لازمهٔ تیلفونی بمرکز قوای دفاعی ابلاغ میشود، بواسطهٔ رادار طیاره رادر حال پرواز ملاحظه میکنند .

تیلویزیون در میدان جنگ

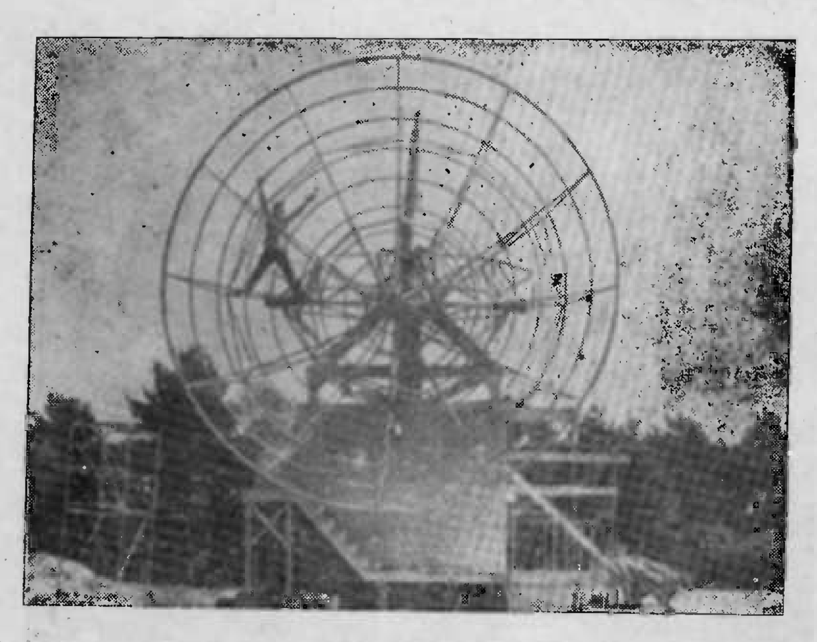
صنعت تیلویزیون امروز بدرجهٔ انکشاف پیدا کرده که حالا در میدان جنگ هم از آن استفاده می نمایند ومخصوصاً در تعلیم و تربیهٔ جدید عسکری این میتود را بیشتر بکار می برند وتازه ترین وسیلهٔ ارسال اطلاع از میدان محاربه همانا تیلویزیون قرار داده شده وعساکرز مینی ذریعهٔ قوماندانی که پیشرفت جنگ را بواسطهٔ تیلویزیون نظارت می نماید، بخوبی کنترول شده میتوانند .

ترانسپورت طیارات جت

صنعت طیاره سازی امریکا به منتها درجه ترقی خود رسیده وفعلاً برای پرواز های ملکی طیارات جت در آن سرزمین بکار افتیده است، چنانچه جت جدیدی بنام ستراتو لاینر ۷۰۷ پرواز ابتدایی خودرا از سیتل الی واشنگتن موفقانه انجام داد ومسافرین به این طریق درخلال هفت ساعت برروی اوقیانوس طیران نموده ودر مدت چهار و نیم ساعت برروی تمام ساحات قارهٔ امریکا پرواز خواهند کرد ، اینك دورهٔ ترانسپورت جت فرارسیده ودنیا در ۱۲ ساعت طی خواهد شد .

رادیو تلسکوپ

برای کشف ابرهای هایدروجنی درفضا های بین ستارگان جدیداً آلهٔ اختراع کرده اند بنام رادیو تلسکوپ. این آله طبقات نازک هایدروجن را که امواج رادیو را به فریکنسی های معین برداد کاست

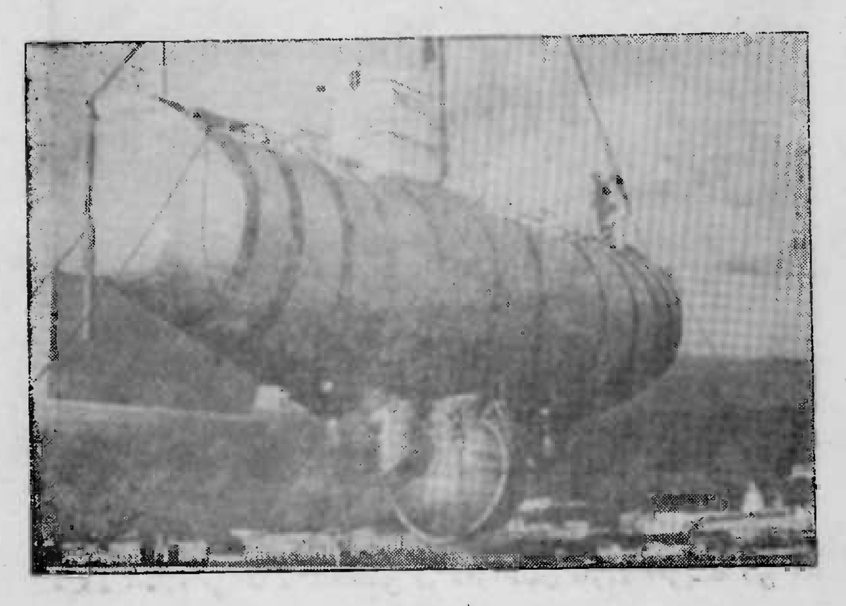
رادیو تلسکوپ

میکند، معلوم می نماید. منجمین در دارالفنون هارورد امریکا این آله را برای اطلاع مزید راجع به کهکشا نها طرف استفاده قرار میدهند.

درعمق ۱۰۰۰۰ فت

پروفیسور پیکارد آله مخصوص تعیین اعماق را بنام (باتی سکفت) که درکشتی موسوم به (تریست) نصب بود، بکار انداخته عمق بحررا

دورازساحل ایتالیا یی (تاریخنین تریخ) معلوم کرد. او تا عمق ۱۰۳۳۰ فت پایان رفت. او میگوید فشار بحر درآنجا در هر مربع انچ ۵۰۰ پوند بود. دیوار های کرهٔ فولادی این آله ۱ بر ۳ نیم انچ کلفتی داشت که در مقابل فشار مقاومت میتوانست. در کشتی مذکور ۲۲۰۰۰ گیلان گیسولین جاداده شده بود وسبکتر از آب بود تا بخوبی شناوری بتواند. باتی سکنت برای فرورفتن، گیسولین‌را از خود بیرون کرده میرود وتدریجا سنگینی اختیار میکند و برای بالاشدن حوالهای ریگ را که درکشتی موصوف جاداده اند، بیرون انداخته میروند.

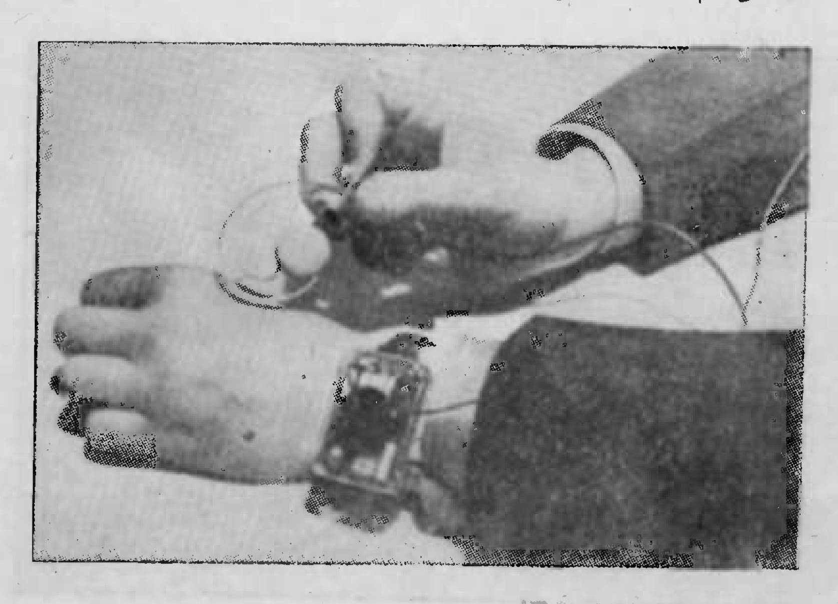

باتی سکنت

درتابستان سال ۳٤ یک هیأت از متخصصین اکادمی سائنس روسیه دراطراف جزیرهٔ الیوشیان تاعمق ۲۲۹۶۰ فت فرورفتند ودر اعماق بحر کوهائی را بارتفاع ۱۰۰۰۰ فت که ازجزیره‌هاوانی تاسرحد الیوشان امتداد دارند کشف کرده اند.

رادیوی دستی

رادیوی دستی جدید الاختراع به مچ دست نصب میشود و دارای گوشکی هم میباشد . این رادیو براد کاست هارا ازفاصله چهل میل

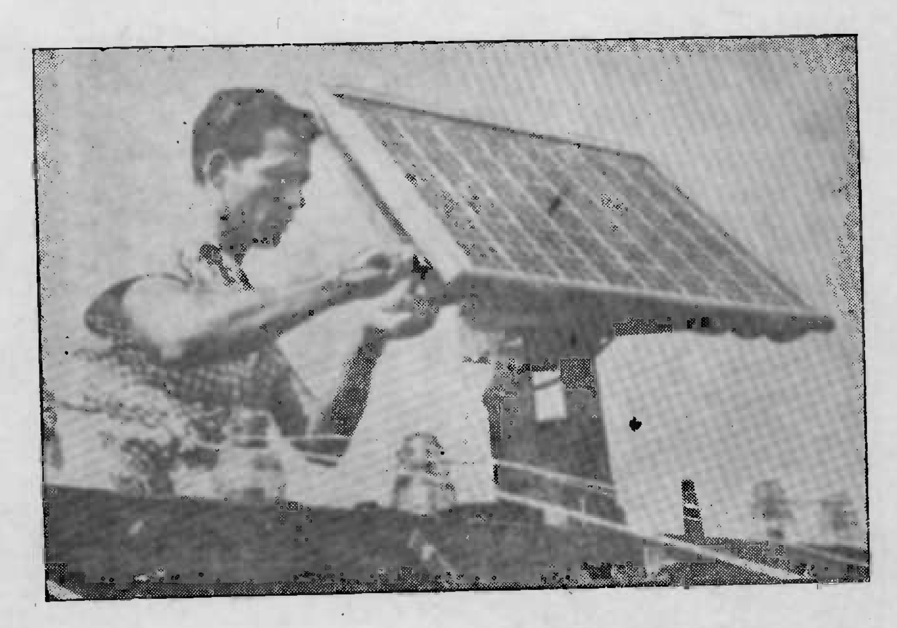
رادیوی دستی

اخذ میتواند . رادیوی موصوف دردسته های تعیین علامات ومخابرات عسکر امریکا طرف استفاده قرار داده شده وصرف چند اونس وزن دارد . این رادیو ذریعهٔ یك بیتری کوچك سیماب، انرژی حاصل میکند .

استفاده از انرژی آفتاب

ذریعهٔ بیتری های آفتابی ازقوای شمس حرارت و انرژی تولید میکنند . آلهٔ که برای این منظورجدیداً اختراع شده عبارت است ازقطعات مخصوصهٔ سلیکون که شعاع آفتاب را در روز به انرژی برقی

تبدیل میکند وبیتری هم دارد که ترانسمیتر را دیوی خرد را بکار انداخته و بفاصلهٔ چندین میل براد کاست میتواند. جنریتر آفتابی انرژی مولود ازشعاع آفتاب را بقوت مبدل میسازد و یك موتور را بدوران می آورد .

بیتری آفتابی

لابراتوار کمپنی تیلفون بیل به این اختراع موفقیت حاصل کرد و بالای یك پایه تاریخی تیلفون جارجیا بیتری این قوارا که دارای ۴۳۲ قرص سیاه میباشد و برروی یك صفحهٔ قرار دارند به ارتفاع ۲۹ فت نصب کرد . هریك ازاین قرصها در بین محتوی شیشه والومینیم قرار دارد و نقرهٔ خالص سلیکون دانسته میشود وشعاع آفتاب را به انرژی برقی تبدیل میکنند. انرژی اضافگی را که در روز تولید میشود برای استفادهٔ شبانه بکار میبرند . گفته میشود که بعد ازاین در صحاری

وبیابان ها انرژی آفتابی بیشتر ازاتومی بکار خواهند رفت ودرمرمی های رهبری شده، اقمار مصنوعی مخابرات و رادیوها از این منبع سرشار استفاده خواهند کرد.

مکرو فون گوش

برای انجنیران صدا درطیارات عسکری موجودیت صدا های زیاد موجب تکلیف وزحمت فراوانی میگردید واز مکروفون بخوبی کار گرفته نمیتوانستند. اگر مکروفون را قریب دهن قرار میدادند در آن صورت مکروفون مذکور آوازه‌ای اطراف وحتی صدای تنفس حامل خودرا هم برمیداشت. مکروفون های مخصوص حلقی هم موجب تولید صداهای زیاد میگردید. اخیراً در پوهنتون ایالت داوهیوداکترس اهموسر جان زدریپر و هربرت اوبر» باپشتیبانی قوای هوایی اینك مکرو فون گوشی مخصوصی اختراع کرده اند. آنها دریافتند که دهن ناطق اگر پوشیده ازآلهٔ جاذب صوت باشد ممکن است صدای اوضعیف شنیده شود ولی تشخیص داده میشود ، اما بواسطهٔ ستاتسکوپ که دریکی ازگوشها گذارده میشود ودارای مکروفون هم میباشد، صدا بخوبی بلند گردیده و حسب خواهش استماع میگردد.

مکر و فون گوش

خوبی مکروفون گوشی در آن است که صدای مطلوب را ازدیگر صداها بخوبی مجزی میسازد. این آله در کلاه مخصوص نصب بوده و ذریعه آن یك

پیلوت از راه یک گوش بخوبی شنیده وهم بدرستی حرف زده میتوانند و به این طریق صداهای بیرونی اورا از جریان مخابراتش مانع نمیگردند.

قالینچهٔ طیار

دریک میدان خارج ازحدود پالو التو واقع در کلیفورنیا یک آلهٔ فلزی درحالیکه دارای شش فت قطر و۲فت ضخامت بود و صداهم برمی-آورد، بهوا بلند کردید. پیلوت بالای یک پلیت فارمی برروی قرص آله قرارگرفته بود. این آله نه بال داردونه پرهای قابل دید. هلیکوپتراختراع مذکور بنام قالینچهٔ طیار موسوم است که انجنیران هیلر هلیکوپتر آن را برای تحقیقات بحری ساخته اند. این اختراع دارای میتود جدید رانندگی بوده ودو پروانهٔ دوار در زیر پلیت فارم آن جا دارند و هوا را از بین سوراخ ها در داخل بدنهٔ دایره شکل آن بشدت کش می نمایند

قالینچهٔ طیار

وبه این طریق آن را بلند میکنند. ممکن است بعد ازاین اختراع موصوف بحیث آله تفتیش وسکوت وامبولانس فضایی طرف استفاده قرار داده شود

تیلفون تیلویزیونی

در مخابرات تیلفونی ابتکار مهم و خارق العاده و داده وجدیداً
از تیلویزیون در تیلفون موفقانه کار گرفته اند چنانچه داکتر کی، لاب در سان

تیلفون جدید تیلویزیونی

دیگو واقع کالیفورنیا این اختراع جدید را عملا مورد امتحان
و آزمایش قرار داد . طوری که در فوتو ملاحظه می نمایید مایوز ایلمر
رابنسن (عکس بردۀ پایانی) به اندازۀ یك میل از این تیلفون فاصله دارد

وذریعهٔ این ابتکار جدید بمقابل اوشخصیکه با تیلفون مذکور مخابره می نماید، بوضاحت تام مشاهده میشود .

کشفیات جدید درباره زهره

منجمین در مورد سیاره های بعید تر معلومات بیشتری دارند ولی اطلاعات آنها راجع بزهره این نزدیکترین همسایهٔ زمین (۲۶ملیون میل) خیلی ناقص وجزئی میباشد ، بزرگی، کثافت و مدت دوران آن هنوز نامعین بوده وتا بحال کسی این سیاره را دیده نتوانسته است وروی آن دایماً از طبقات مبهم ابر مانند پوشیده میباشد .

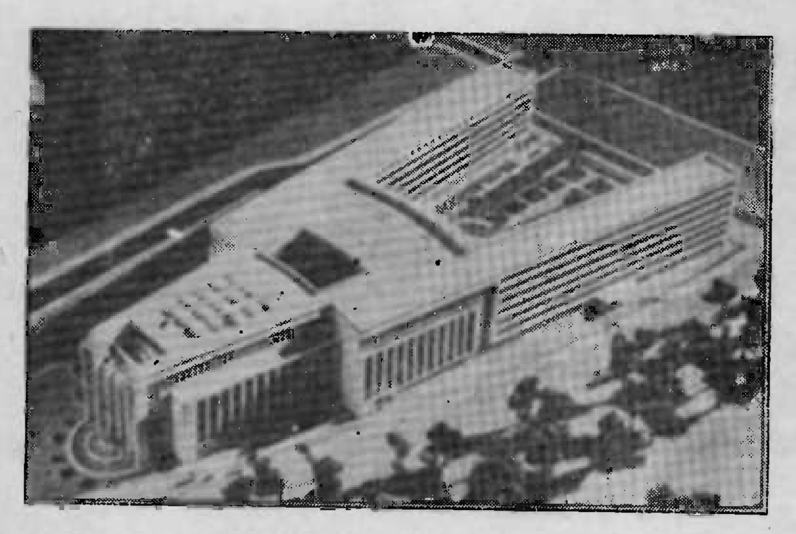
متخصص معروف استرونومی باسم جیرارد پی کوپر که در رصدگاه یارکیس مصروف مطالعه میباشد، میگوید که او توانسته است حقایقی را راجع به این طبقهٔ مبهم ابر مانند درروی سطح زهره کشف کند . او تلسکوپ ۸۲ انچی رصدگاه یکدونالدرا در نزدیکی فورت داوس واقع تیکساس بکار انداخت و بتعداد ۲۶۰ عکس برداشت به قسمی که در بن فوتوها تمام شعاعات دیگر را به استثنای شعاع سرخ از فوتوها دور نمود همهٔ این عکسها بتعداد شش طبقهٔ تسمه مانند راروشن وتاریك در گرد این سیارهٔ ابر آلود نشان داد . او متیقن است که این تسمه ها با آب وهوای مناطق زهره ارتباط بهم میرسانند و همهٔ آنها با مدار استوایی زهره موازی میباشد . زمین هم دارای همین مناطق اقلیمی دانسته میشود چنانچه حلقهٔ ابرآلود زمین درگرد استوا وحلقه های صاف شده دیگر دردوطرف آن ،حقیقت فوق را واضح میسازد .

داکتر کویر یقین دارد که این تسمه ها دراثر صعود و نزول امواج درانموسفر کاربن دای اکساید آن تولید میشود وتیوری او چنین است که چون امواج بطرف بالاحرکت میکند، گرد زرد نفیسی که ابرهای زهره را تشکیل میدهد بالا برده میشود و چون امواج بطرف پایان حرکت میکند، آنهم پایان ترشده و بالای آن یك طبقهٔ کلفت کاربن دای اوکساید

تشکیل میشود CO_2 وشعاع بنفش را نسبت به این گردزرد خوبتر انعکاس میدهد. بنا بر آن عکس های منطقهٔ پایانتر نسبت بدیگر طبقات روشن تر میباشد . این تسمه ها قابل رؤیت دانسته میشود . داکتر کویر این فوتو گرافی هارا با وضع زمین مقایسه کرده ودر نتیجهٔ آن خط استوایی زهره رادریافت ودراثر آن قطبها و محور دوران زهره را کشف کرد . او میگوید محوردوران زهره ۳۲ درجه میلان دارد وحالانکه میلان محور زمین ۳۲۱ درجه میباشد ودراثر تبدل زاویهٔ شعاع آفتاب تبدلات موسمی آن بیشتر دانسته میشود.طبق نظریهٔ اوزهره بی آب بوده ودر آنجا حوزه-های بحری که دوران بادهای کاربن دای اوکساید را مانع شود وجود ندارد وصرف همین گردزرد تغییر موضع میدهد .

مودل عمارت جدید ناتو

فوتویی را که ذیلاملاحظه می نمایید عبارت است ازمودل عمارت جدید مؤسسهٔ بین المللی ناتودرپاریس که بمصرف ۵،۷ ملیون دالر ساخته میشوداین

مودل عمارت جدید ناتو

عمارت دارای ۹۰۰ اداره میباشد ودر آن اتاق های کنفرانس رستوران ها، بارها وگاراژ های زیر زمینی هم شامل میباشد. هرگاراژ مذکور گنجایش ۴۰۰ موتررا دراین عمارت هفت طبقۀ بوده ودر۱۹۵۷ تعمیرآن ختم شده ودرپهلوی پایس دوبون موقعیت دارد .

بالون جدید موسمی

درمرکزقوای هوایی اوزری واقع دینور بالون جدید موسمی راکه دارای۱۷۵ فت ارتفاع میباشد ،مورد امتحان و آزمایش قرارداده اند این بالون در ارتفاعات بلندستراتوسفراوضاع وحالات جوی را بخوبی نشان داده و مشاهدین بالون مذکور را در طبقات بلند اشتباها بحیث بشقاب های طیار تصور کرده اند .

بالون جدید موسمی

سر پیوندی

در مجله اغونیک روسی (کورکی بلوک) یک خبر فوق العاده مهم و حیرت آوررا راجع بموفقیت بزرگ جراحی روسیه چنین اشاعه نمود که اخیراً در ماسکو یک نمایش عجیب جراحی ازطرف سوسیالتی جراحی ماسکو نشان داده شد . درروی پلیت خارجی بمقابل تماشاچیان یک سگ نسبةً بزرگی ایستاده بود که دم خود را شور میداد . از یک جانب گردن این حیوان سر یک سگ کوچک نصواری رنگ پیش بر آمده بود و درعین حال

سر پیوندی

ملاحظه میشد که سگ کوچک گاه گاهی گوش سگ سفید بزرگ را به دندان میگرفت و سگ سفید نیز این گردن پوندی سگ نصواری را که بوجودش

وصل شده بود تماشا می نمود و در نزدیك گوش حیوان موصوف خرخر میکرد.

این سگ دوسره از عجایب خلقت طبیعی بشمار نمیرفت، بلکه نتیجهٔ جراحی پتروویچ دیمیخوف رئیس لابراتوار جراحی پیوندی اکادمی ساینس های طبی محسوب میشد. داکتر دیمیخوف این عمل مهم خود را نخست از اینجا شروع کرد که در عوض قلب های سگان، پمپ های مصنوعی خون را بکار برد و بعد قلب دوم را در قفسه سینه یك سگ جا داد و برای اینکه این قلب موقع مناسبی را اشغال کند یك حصهٔ شش سگ را از بین برد، قلب دومی بعضو بدن خود آزادانه شروع کرد بدون آنکه به قلب اصلی سگ مذکور ارتباطی داشته باشد.

داکتر دیمیخوف پس از عملیات مذکور توانست که سگهای دوقلبه را برای مدت دو نیم ماه زنده نگاه بدارد. در بعضی ازان سگها قلب اولی اولتر از ضربان ماند و قلب دوم پیوندی کارش را دوام میداد تا آنکه آنهم از زدن بازماند و ساکن گردید. داکتر دیمیخوف ازین موفقیت بی سابقهٔ خود حوصلهٔ مزیدی حاصل کرد و عملیات معکوسی را تحت تجربه قرار داد به این قسم که حصهٔ بیشتر جسد یك سگ کوچك را از بین برد و سرش را با پاهای پیشینه اش به گردن یك سگ جوان پیوند کرد. قلب سگ بزرگ خون را برای هردو سر پمپ میکرد و هر دو میزیستند، وقتی سگ بزرگ چشم خود را بعد از عملیات جراحی باز کرد و بحال آمد سر سگ کوچك پیوندی هم بیدار شد و دهان کشود. سر سگ کوچك موجودیت خود را کاملاً حفظ نمود و اگرچه از خود وجود کامل نداشت اما مانند دیگر سگها خوشحال معلوم میشد. او مانند دیگر سگها میغرید، میلیسید و سگ میزبان نیز مهمان وجود خود را که از گردنش سرزده بود پذیرائی کرده و با آن خو گرفته بود. وقتی سگ بزرگ تشنه میشد سگ کوچك هم تشنه میگردید و زمانیکه هوای لابراتوار گرم میگردید هردو زبان خود را میکشیدند تا سرد شوند. اینها شیر مینوشیدند ولی پس از شش روز زندگی هردو در یك وقت مردند.